

गोखले ज्ञानपीठ कक्षा ज्ञानपीठ-प्रश्नानुसार “सर्वप्रथम”

उत्तर—

- (१) मैंने इसकी तुलना की है । जिसका नाम
रखा है ।
- (२) मैंने इसका नाम रखा है । जिसका नाम
रखा है ।
- (३) जिसकी तुलना मैंने की है, व जोई जोई की है ।
किसीका नाम है ।
- (४) जिसकी तुलना मैंने की है, व जोई की है ।
- (५) जिसकी तुलना मैंने की है, व जोई की है ।
- (६) जिसकी तुलना मैंने की है, व जोई की है ।

GAEKWAD'S ORIENTAL SERIES

**Published under the Authority of
the Government of His Highness
the Maharaja Gaekwad of Baroda.**

GENERAL EDITOR :

B. BHATTACHARYYA, M.A., Ph.D.,
Rajaratna.

No. LIX

शब्दरत्नसमन्वयकोशः ।

SABDARATNASAMANVAYA KOSA

OF

KING SĀHAJĪ OF TANJORE

Correctly edited with an introduction and index by

VITTHALRAM LALLURAM SHASTRI,

SANSKRIT MAHAVIDYALAYA BARODA

With a foreword by

THE GENERAL EDITOR

Baroda

Oriental Institute

1932

Printed by P. Knight at the Baptist Mission Press, 41, Lower
Circular Road, Calcutta, and Published on behalf of the
Government of His Highness the Maharaja
Gaekwad of Baroda by Benoytosh
Bhattacharyya, Director,
Oriental Institute,
Baroda.

Price Rs. 11-0-0.

FOREWORD.

The *Śabdaratnasamuccaya* a Sanskrit lexicon of a very high order, is now presented to the public as No. LIX of the *Gaekwad's Oriental Series*. This, unlike the famous *Amarakosa*, belongs to the Nanartha class of lexicons where words are arranged in a strict alphabetical order according to finals. These are further arranged according to the number of syllables contained in them in their ascending order, all the meanings being given against each. The following may be cited as good examples of lexicons belonging to the Nanartha class :

1. *Medinikosa* of Medinikara.
2. *Viseśabecanakosa* of Sridharasena.
3. *Anukarthasamipada* of Hemacandra.

No apology is needed for bringing out a critical edition of an important lexicon as this, chiefly because of its peculiarity of arrangement and wealth of synonyms. The literature on Sanskrit lexicography, moreover, is so vast and the published works are so few that it is considered very desirable that attention of scholars should be directed to this branch of technical literature, and important works published without any very great delay. A few years back in this very Series we had offered an important lexicon, namely the *Keśarakalpavṛta*, and within a few years we have again the pleasure of presenting another remarkable lexicon which may safely pass as a standard work. Another reason why this work has been taken up is, that its Royal author Sahaji of Tanjore whose erudition and scholarly acumen were not a whit less than those of the greatest Brahmin Pandits of his age, belonged to the Maratha race. He is described in the works composed during his reign as a linguist and a conqueror and as great in all respects. All the Maratha princes of Tanjore were great patrons of learning and

were famous for their erudition, refinement and culture. Shivaji the Great had a special leaning for lexicons and for the employment of suitable administrative terms in vernacular, and he caused to be prepared by one of the most learned Pandits of his court a dictionary entitled the *Rājavyavahārakośa* in which Sanskrit equivalents for all administrative terms in Persian were given. The *Śabdaratnasamanvaya* will, therefore, beat all other lexicons in importance, not only because it is a standard work but also because of its Royal authorship and its Maratha connection, showing that the early Maratha rulers were as enlightened as any of the modern Maratha princes and they had always carried with them the legacy of a great culture.

This work has been edited by Pandit Viṭṭhala Sāstri of the Sanskrit Mahāvidyālaya of Baroda who has already made a name by his erudition in Sanskrit Grammar and Lexicography. This learned Pandit has added a scholarly introduction which is extremely valuable and can be read by all with pleasure and profit.

The present edition is based on three MSS. belonging to the Oriental Institute, Baroda and the Tanjore Palace Library, as under :—

1. A paper manuscript belonging to the Library of the Oriental Institute at Baroda. The text is almost wholly based on this manuscript, No. 9180 which is dated Samvat 1846 and is complete. This is styled as ॐ.

2. A transcript supplied from the Tanjore Library. This manuscript is numbered 5560 and is incomplete both in the beginning and at the end. This is designated as ॐ.

3. A transcript prepared as above from No. 5559 of the Tanjore Library. This is complete and is designated as ॐ. The work as found in this manuscript is not in the form of verses, but only gives a list of words occurring in the former together with their meanings.

The colophon in No. 3 supplies the author's name and identity¹ as follows :—

इति श्रीमन्महोदधिबेकावकविते इकावकवविख्यातकीर्तेः लक्ष्मणरा-
जिधेर्विद्यारण्यमहानस्य श्रीमन्महाराजशाहाराजस्य कृतौ शब्दरत्नसम-
न्वयामिधे राजकोशे etc.

The author of the present work, as has been pointed out already, is the great Maratha king Sahaji of Tanjore who ruled over the Tanjore kingdom from A.D. 1684-1712. This is not the place to recapitulate the history of the Tanjore kingdom and that of the Maratha kings and the manifold vicissitudes and reverses of fortune through which all the rulers had to pass before Tanjore was taken over by the British under Lord Dalhousie's irresistible policy of lapse.

The history of Tanjore, the garden of the South, is fascinating, and no one can peruse it without a mixed sense of pathos and glory. The kings were all good and cultured and they were always engaged in acts beneficial to their subjects. They were noted for their able administration, character, charity and patronage to literature and fine arts. In fact, they made Tanjore the home of fine arts and culture from which they penetrated in all directions throughout the confines of Southern India, and yet they could not survive the surging waves of British domination.

The *History of the Maratha Rājās of Tanjore* has been told very eloquently by Mr. K. S. Subramanian, Lecturer in History, Maharaja's College, Vizianagram, and therefore those who are interested in a detailed

¹ Regarding the authorship not the least doubt need be entertained. Both Burnell and P. P. S. Shastri definitely attribute this work to King SAHAJI. Moreover, the second introductory stanza, p. 1, line 7 makes a faint reference to SAHAJI with the words लक्ष्मणे इति राजे where Sahaje really stands for King SAHAJI. See Burnell's *Catalogue of MSS. in the Tanjore Palace Library*, p. 52 b, and P. P. S. Shastri's new catalogue, Vol. IX, pp. 3904-3906. Moreover, in all the colophons of the present work it is called the *Rājakośa*, which also points to its royal authorship.

account of the Maratha Rajas should refer to this masterly production. A brief summary of the history of Tanjore particularly with reference to the reign of Sāhaji is what is required here by way of introduction.

Tanjore, briefly speaking, was included in a principality under the Vijayanagara Dynasty and was administered by governors appointed by the Vijayanagara kings. The Cholas were the first governors, one of whom, Vira Narasimha, rebelled against the emperor. When the rebellion was brought under control the principality was broken up and the Tanjore country was handed over to one Sevāppā, the first Nāyaka ruler of Tanjore who had married the sister-in-law of the late emperor (A.D. 1544).

With the fall of the Vijayanagara kingdom (1646 A.D.) the Sultan of Bijapur became the overlord of the whole territory to the south of the Coramandel and levied tribute. Vijayarāghava the last Nāyaka king was killed by his enemy the Nāyaka Rājā of Madura (1673 A.D.) on his refusal to marry a Tanjore princess to him.

Chokka the victorious Nāyaka king of Madura appointed his foster brother Alagiri as the Governor of Tanjore, but Alagiri with his characteristic ingratitude asserted his independence soon after.

In the meantime the young son of Vijayarāghava the last of the Nāyaka kings of Tanjore sought the help of the Sultan of Bijapur in regaining his throne after the removal of the impostor Alagiri.

Sultan Adil Shah of Bijapur ordered Venkājī, son of Sāhaji Bhonsle and lord of the Bangalore Jāhgir to render necessary help for the restoration of Cheṅgamaladāsa after the expulsion of Alagiri the impostor. Venkājī won a crushing victory after which he took the capital and made Cheṅgamaladāsa the king of Tanjore. Ekoji could, however, easily have anointed himself king of

Tanjore, but he purposely avoided it, as he disliked the idea of alienating himself from the Sultan. But on the death of the Sultan he threw his conscience to the winds and occupied Tanjore without even firing a shot, when the weak Nāyaka king Cheṅgamaladāsa fled for his life.

Veṅkāji or Ekoji was the son of Sāhaji Bhonsle a military officer of high rank in the Bijapur kingdom who had married two wives. While Śivāji the great was his son through the first wife, Ekoji or Veṅkāji, our author's father, was his son through the second.

Veṅkāji was the first Maratha king to rule over Tanjore in the place of the Nāyaka Rājās, the faithful dependents of the Vijayanagara emperors, who ruled over the country for over a century and a quarter. He was already the master of the Bangalore Jāhgir, to which he had succeeded immediately after his father's death in 1664 A.D. The most important event during his reign was Śivāji's invasion of the territory in 1676-77 A.D. claiming his portion of the Bangalore Jāhgir the property of their father. Family quarrels of the bitterest kind ensued and the result was that a treaty was concluded by which Ekoji bound himself to pay a tribute to Śivāji and acknowledged him as his suzerain instead of the Bijapur kings, in A.D. 1680. After a distinguished rule of seven years Ekoji died in 1683 and the kingdom passed on to his eldest son Sāhaji.

When Sāhaji ascended the throne, he was barely in his twelfth year. But he was extremely clever and brilliant. Moreover, he obtained for his help the trained and loyal ministers of his father and, therefore, his administration was a great success.

Sāhaji was much attached to his brothers and even to his cousin Rājārāma, the son of Śivāji. While Sāhaji lived in the capital he made his two younger brothers governors of the two principalities under him. Sāhaji maintained good relations even with the Sultan of Bijapur,

probably with a view to check the growing menace of the Moghul advance on Southern India. On the death of Śivāji the fortune of the Maratha power was on the wane, and the centre of the Maratha opposition to the Moghuls was shifted to Gingee. Rājārāma and Tārābai his worthy queen offered stout resistance to the incursions of the Moghuls, and Sāhaji's father continuously helped him in distress though he knew full well that it was a hopeless job. Sāhaji also followed in the footsteps of his father and helped Rājārāma till Gingee finally fell in 1698 A.D.

Since 1691, even before Gingee fell, Tanjore was held from the Moghul by Zulfikar Ali Khan the Moghul General who began levying a tribute estimated at four lakhs of rupees from king Sāhaji of Tanjore. Daud Khan his successor visited Tanjore periodically for his dues and thus the Maratha kings of Tanjore shifted their allegiance from Bijapur to Śivāji and from Śivāji to the Moghul.

But for this change in suzerainty Tanjore had nothing to lose. There was peace and plenty in the kingdom, and subjects were all contented and happy. The king had enough money and ample leisure to devote to public charity, as is evident from the various acts of public benefit done by him during his life-time.

Sāhaji repaired the fort of Tanjore, erected free hospitals and choultries for the poor. He brought expert physicians from Arabia to look after the hospitals. Civil and criminal courts were established, and an efficient military force was maintained by him.

Himself a scholar of high eminence he was besides a great lover and a patron of learning and fine arts. He granted an entire village by name Sāhājipuram to a band of learned Paṇḍits for their maintenance in 1693. His own erudition and the patronage he bestowed on his

court Paṇḍits will be evident from the stupendous list of works composed by himself and his Paṇḍits mentioned below. This is only a cursory list and it is quite probable that many other works written either by King Sāhaji or by his associates must have been lost.

The following works are attributed to Sāhaji and manuscript copies are to be found in the Tanjore Palace Library besides the present work *Śabdaratna-samanvaya*.

1. *Śabdārthasaṅgraha*, Nos. 5063 and 5064 described in the *Descriptive Catalogue of the Tanjore Library*, Vol. IX.
2. *Candraśekharavilāsanātaka* No. 4359 described in the same Catalogue, Vol. VIII.
3. *Aṣṭapadī*, a musical work described in Burnell's Catalogue of Tanjore MSS., p. 150 b. This appears to be the same as *Saharājā-stapadī* by Śrinivāsa in praise of Sāhaji (No. 4234 of the new Descriptive Catalogue, Vol. VII).

Sāhaji maintained an astonishing number of 46 Paṇḍits in his court and they were very liberally patronized by him. The Paṇḍits well versed in different branches of Sanskrit learning and vernaculars are said to have written either at the instance of the King or during his reign quite a large number of works. The following among others are known and many among them are still preserved in the various public libraries in manuscript form.

No.	Author.	Works.	Subjects.	Reference.
1	Āppā Dīkṣita ..	(i) Ācaranavanitā .. (ii) Gaurimayāracampū .. (iii) Madanabhūṣaṇa bhāṣa.	Dharmaśāstra .. Kāvya .. Nāṭaka ..	History, ¹ p. 31. Do. Do.
2	Āppā Śāstri (later known as Brahmānanda).	(i) Prāyaścittadīpikā .. (ii) Upa-granthadīpa ..	Dharmaśāstra .. Vedakakṣaṇa ..	<i>Ibid.</i> , p. 34. Do.
3	Gaṅgādharama- khī, minister of Ekōjī and ad- viser of Śāhājī.	(i) Bhosala-vamśāvalī ..	Kāvya ..	Descriptive Cata- logue of Skt. MSS. in Tanjore Library by P. P. S. Shastri (Vol. VII, No. 4232). Deals mainly with Śāhājī.
4	Cokkanātha ..	(i) Kāntimatiparinaya or Kāntimati- sāharājīyam.	Nāṭaka ..	<i>Ibid.</i> (Vol. VIII, Nos. 4339-41).
5	Tryambakārāya- makhī, minister of Śāhājī and son of Gaṅgā- dhara.	(i) Dharmakūṭa .. (ii) A work on Stri- dharma.	Dharma	Printed in the Sri Varā Vilāsa Press. History, p. 31.
6	Narasimha ..	(i) Gunaratnākara ..	Alaṅkāra ..	Tanjore Descriptive Catalogue, Vol. IX, Nos. 5207-10; in praise of Śāhājī.
7	Narasimharāya- makhī, elder brother of Tryambakārāya- makhī.	(i) Tripuravijayacampū ..	Kāvya ..	History, p. 30.
8	Nallākavi ..	(i) Subhadrāparinaya ..	Nāṭaka ..	Madras Oriental Library. Triennial Des. Cat. I. I. c. (Skt.), No. 788.
9	Nallādīkṣita or Bhūminātha- kavi.	(i) Dharmavijaya- campū.	Kāvya ..	Tanjore Des. Cat., Vol. VII, No. 4231; treats of the life of Śāhājī.
10	Nārāyaṇa ..	(i) Śabdabhedanirū- pana. (ii) Sāharājanakṣatra- mālā.	Kośa .. Kāvya ..	Do. (Vol. IX, No. 5303). Do. (Vol. VII, No. 4230).
11	Periyappakavi ..	(i) Śrīṅgarāmañjarī śāhājīyam.	Nāṭaka ..	History, p. 32, Mad. Trien., II. I, c. No. 1843.
12	Bhagavantarāya- makhī, younger brother of Tryambaka.	(i) Uttaracampū .. (ii) Mukundavilāsa .. (iii) Rāghavābhyaudaya	Kāvya .. Kāvya .. Nāṭaka ..	History, p. 31. Do. Do.
13	Bhāskaradīkṣita, teacher of Kṛṣṇānanda.	(i) Ratnatulikā, a com- mentary on Sid- dhāntasiddhānta- jñāna of his pupil. (ii) Unmattarāghava ..	Advaita .. Nāṭaka ..	Text is printed in Triv. Series. Kavyamala edition, No. 17. History, p. 32.

History : refers to Mr. Subramanian's *History of the Maratha Rajas of Tanjore*.

Author.	Works.	Subjects.	Reference.
14 Mahādevakavi ..	(i) Adbhutadarpana ..	Nāṭaka ..	History, p. 32. Kavyamālā edition 35.
15 Rāmabhadra-dikṣita.	(ii) Śukasandēśa .. (i) Jānakīpariṇaya .. (ii) Paribhāṣāvṛttitīkā .. (iii) Śṛṅgārtilakabhāṣa .. (iv) Śaddarśanasiddhāntasaṅgraha .. (v) Patañjalīcaritra ..	Kāvya .. Nāṭaka .. Grammar .. Nāṭaka .. Dārśana .. Kāvya ..	History, p. 32. Do. Do. Do. Do. Kavyamālā edition.
16 Lakṣmana ..	(i) Sāharājyabhāṣasarovarīnī .. (ii) Sāharājīyam ..	Kāvya .. Alaṅkāra ..	Tanjore Des. Cat., Vol. VII, No. 4235. Do. Vol. IX, Nos. 5304-05.
17 Virarāghava ..	(i) Pārvatīstotra .. (ii) Rāmarājyabhīṣeka .. (iii) Vallīpariṇaya ..	Stotra .. Nāṭaka .. Kāvya ..	History, p. 33. Do. Do. See XXI, Mad. Des. Cat., Nos. 12634 and 12643 for Nos. ii and iii.
18 Venkatakṛpānadikṣita.	(i) Uttaracampū .. (ii) Kuṣālavijaya .. (iii) Nāṭavijaya ..	Kāvya .. Nāṭaka .. Kāvya ..	History, p. 31. Do. Printed in Sri Vani Vilāsa Press.
19 Venkateśvara ..	(iv) Rāmacandrodāya .. (i) Unādinighantu ..	Kāvya .. Kōṣa ..	History, p. 31. Tanjore Des. Cat., Vol. IX, No. 4732.
20 Vedakavi ..	(i) Jivānanda .. (ii) Vidyāpariṇaya ..	Nāṭaka .. Nāṭaka ..	Kavyamālā edition, No. 27. Kavyamālā edition, No. 30.
21 Śeṣācalapati ..	(i) Kōśalabhōsalīyam	Kāvya ..	Tanjore Des. Cat., Vol. VII, No. 4233; deals with Sāhajī's life and doings.
22 Śrīdharavenkateśa or Āyyaval.	(i) Padamanīmañjarī .. (ii) Sāhendravilāsa ..	Kōṣa .. Kāvya ..	Do. Vol. IX, Nos. 5011-12. The author composed the work jointly with Nallāśāstri and Venkateśvaraśāstri.
23 Śrīnivāsa ..	(i) Sāharājīśātapadī ..	Kāvya ..	Vol. VII, No. 4234; set to musical tunes on the style of Gita-govinda.
24 Sumatindra ..	(i) Jayaghoṣaṇa ..	Kāvya ..	Do. Vol. VII, Nos. 4237, 4238; in praise of Sāhajī.

It is stated in the *Advaitakīrtana*, a Tamil work preserved in the Tanjore Library, that Sāhaji led the life of a Yogī in the last part of his life, and that he was highly devoted to the Sannyāsins of the Advaita school. His sister was also a Yogini according to *Bhosalavamśāvali*. This is a common feature found in the Maratha rulers, a sort of non-attachment to worldly things being prominent in them, as in this instance from Śivāji to Ekoji and Ekoji to Sāhaji.

Another thing worthy of mention is that even in ancient times the kings used to extend liberal patronage to Paṇḍits who prepared lexicons for them, and probably this technical branch of Sanskrit literature would not have made any progress without the help and the patronage of Royal personages. A list of such Kośas prepared from the earliest times, either at the instance of kings or during their reign, therefore, is likely to prove very interesting.

No.	King.	Century.	Author.	Work.
1	Vikramāditya ..	5th cen. A.D.	(i) Amarasimha .. (ii) Vararuci .. (iii) Mahākṣapanaka .. (iv) Kālidāsa(?) ..	Nāmalinganūśāsana. Nāmamālā. Anekārthadhvani- māñjarī. Nānārthasābda- ratna.
2	Kṛṣṇarāja III of Mānyakheta.	10th cen. ..	(i) Halāyudha ..	Abhidhānaratna- mālā.
3	Bhoja ..	11th cen. ..	(i) Nīlakaṇṭha Yogin- dra.	'Naralā', a com- mentary on the Nānārthasābda- ratna, attributed to Kālidāsa.
4	Jayasimha of Kash- mir.	12th cen. ..	(i) Maṅkha ..	Anekārthakośa.
5	Lakṣmanasena of Bengal.	Do.	(i) Puruṣottama ..	Trikāṇḍaśeṣa. Ekākṣarakośa. Dvirūpakośa. Varnadeśanā. Hārāvallī.
6	Śrīdhara, a scion of the Sena family and son of Muni- sena.	Do.	(i) Śrīdhara himself ..	Muktāvalī or Viśva- locana.

No.	King.	Century.	Author.	Work.
7	Jayasinha and Kumārapāla, the kings of Gujerat.	12th cen. . .	(i) Hemacandra . .	Abhidhānacintāmaṇi. Anekārthasaṅgraha. Nighantutāra. Deśināmamālā. Medinikōḍa.
8	Ganga kings of Orissa.	13th cen. . .	(i) Medinikara, a governor under the Ganga kings.	
9	Rājārāja, son of Kulottunga Cola.	12th-13th cen.	(i) Keśavaśāmin . .	NānārthArnavasankopā.
10	Madanapāla . .	14th cen. . .	(i) Madanapāla himself.	Mudanapālānighantū (medical).
11	Harihara II of Vijayanagara.	Do.	(i) Mādhyava, son of Mayana.	Ekākṣaranāmamālā.
12	Emperor Akbar . .	16th cen. . .	(i) Bhānuceandra Gani, disciple of Suracandra. (ii) Kṛmadāsa . . (iii) Pundarikavittthala	Vivikṭānāmasaṅgraha. Pārasikaprakāśa (Persian Sanskrit). Sighrabodhanāmamālā.
13	Bharatamallika, zemindar of the Harihara Khān family.	Do.	(i) Bharatamallika himself.	'Mugdhabodhini', a commentary on Amarakōḍa. Dvirupādhyānasamgraha. Ekavarnārthasamgraha.
14	Mūrchhā (Mucca) Khān.	17th cen. . .	(i) Mathureḍa . .	Subdārtharatnāvali.
15	Kīrtisimha, the Mahārājakumāra of the Mahīpāra-visaya in the Bāghela territory.	Do.	(i) Bhānuji Dikṣita, son of Bhaṭṭoji Dikṣita	'Sudhā', a commentary on the Amarakōḍa.
16	Sūryasimha of Jodhpur.	Do.	(i) Vallabhagaṇi . .	'Sāroddhāra', a commentary on the Abhidhānacintāmaṇi of Hemacandra.
17	Chatrapati Śivāji . .	Do.	(i) Raghunātha Pandita.	Rājavyavahārakōḍa (Persian-Sanskrit).
18	Rājadhara, son of king Amaramānikya of Tripurā.	Do.	(i) Karnaṇpūra . .	Varnaprakāśa.
19	Sāhaji, the author of the present work.	Do. (1684-1712).	(i) Himself . . (ii) Venkatesvara jointly with Nalla Śāstri and Śrīdhara Venkatesvara. (iii) Venkatesvara . .	'Śabdadaratnasamavaya', the present work, and 'Śabdārthasaṅgraha'. Paḍamanimāñjarī.
20	Kṛṣṇakavi, son of king Lakṣmaṇa and queen Mallikā.	18th cen. . .	(i) Kṛṣṇakavi himself	Unādinighantū. Vaiśiṣṭhikakōḍa with a commentary.

In conclusion, it may be pointed out that the present work, the *Śabdaratnasamanvaya*, is a valuable addition to the existing number of Kōśa works so far published, and will prove useful to all who are interested in this fascinating branch of Sanskrit literature. The Honorary Secretary of Maharaja Sarfoji's Tanjore Palace Library has rendered valuable help by supplying an accurate copy of the original manuscript, and Mr. K. Rangaswami of this Institute has rendered good assistance in the preparation of this Foreword. To these gentlemen the General Editor, therefore, remains very greatly indebted.

GENERAL EDITOR.

BARODA,
5th Aug., 1931.

॥ श्रीः ॥

प्रस्तावना ।

इदं खलु सुविदितं यच्छब्दब्रह्मापरमाच्चौ भगवतौ सुरवाचौ स्वरूपतः साकल्येन प्रतिपदं विवेचयन् पारमधिजगाम भगवान्वाचस्यति-
रपीति । तदिदं प्रतिपादयन्नुवाच भगवान्यतश्चक्षिः, “ यदनभ्युपाय एष
शब्दानां प्रतिपत्तौ प्रतिपदपाठः । एवं हि श्रूयते वृहत्सतिरिन्द्राय दिवं
वर्षसहस्रं प्रतिपदोक्तानां शब्दानां पारायणं प्रोवाच, नान्न जगामेति ”
प० म० भाष्ये । अतो दूरधिगमस्यास्य महतः शब्दौघस्य प्रतिपत्तयेऽधि-
अयन्ति सारस्वतसाराभीष्टवो व्याकरणमार्गम् । तथापि तच्च प्रकृतयः क,
प्रत्ययाः क, धातवः क, पदव्यवस्था क, बाध्यबाधकभावः केति सर्वत्र
आकुलाकुल इतिवृत्ते केचनैव प्रवर्तन्ते, प्रवृत्तेषु च परिमिता एव पदानां
परिनिष्ठितां परिस्थितिं प्रतिपद्यन्ते । ततो रसवदर्याभिव्यञ्जनाय समुचितं
पदकदम्बकमन्विद्यतः कवियामस्य निव्यञ्जतमानेव शब्दान्पुरतः सन्निधा-
पयन्नायं कोशो नाम निपुणतरमुपकरोति । अत एवोक्तम्—

“ शक्तिग्रहं व्याकरणोपमानकोशाप्रवाच्याद्भवहारतश्च ।

वाक्यस्य शेषादितृतेर्वदन्ति सान्निध्यतः सिद्धपदस्य वृद्धाः ॥ ”

अन्यच्च—

“ कोशस्यैव महीपानां कोशस्य विदुषामपि ।

उपयोगो महान्यस्मात्कोशस्तेन विना भवेत् ॥ ”

इत्याद्युक्तयः कोशस्य शक्तिग्रहद्वारा परमोपकारकत्वं प्रतिपादयन्ति ।

ते च शब्दास्तुर्विधाः । वृद्धयौगिकबोगवृद्धपारिभाषिकभेदान् ।

ब्रह्मसंज्ञ- अवयवार्थाप्रतीतौ केवलसमुदायस्य तत्तदर्थं या शक्तिः सा
निरूपणम् । वृद्धिस्तथाऽर्थबोधकः शब्दो वृद्धः, यथा मङ्गलपुरादिः ।

प्रकृतिप्रत्ययनिरूपिता या शक्तिस्तस्याचेकार्यबोधको यौगिकः, यथा

पाचकादिः । तद्वटकधातुप्रत्यययोः पाकादौ कर्त्तादिकारके च
 व्युत्पन्नत्वात् । यथावयवार्थसङ्कलना समुदायशक्तिरर्थबोधिका सा योग-
 कठिलतयाऽर्थबोधको योगकठः यथा पट्टजादिः । तत्र पट्टाधिकरणको-
 त्पत्त्याश्रयपद्मत्वविशिष्टबोधात् । अनुपपत्तिप्रतिसन्धानं विनापि पद्म-
 बोधाच्चात्र लक्षणाऽवसरः । तत्तत्पुरुषसङ्केतवशात्तत्तदर्थबोधकः पारि-
 भाषिकः, यथा नदी इत्यादिः । पारिभाषिकाणां कठानतिरिक्तत्वेऽपि
 सादित्वात्पृथङ्निर्देशः । तात्पर्यघातकवशात्केवलयोगेन, केवलकठ्या चार्थ-
 ब्यबोधको यौगिककठः, यथा अश्वगन्धादिरिति कैश्चिदुच्यमानोऽपि,
 समुदायनिरूपितकठिशब्दबोधबोधः । कदाचिदश्वस्य गन्धोऽस्यामिति
 व्युत्पत्त्याऽवयववशात्वा वाजिशालाबोध इति, उक्तयोरेवात्मर्भावाच्चात्र
 पृथङ्निर्दिष्टः । इत्थं चतुर्विधेषु शब्देषु कोशान्त्रायो कठा योग-
 कठाश्चोपलभ्यन्ते । यौगिकपारिभाषिकास्तु परिमिता एव । युक्तं चैतत् ।
 यौगिकानां कृतकप्रत्ययभेदभिन्नानां व्याकरणैकवेद्यानां साकल्येन
 परिगणनासम्भवात् । एवं तत्तत्पुरुषविहितानां साङ्केतिकानामप्येति ।
 एतेषामगृहीतवृत्तिकस्य पदस्य श्रवणमात्रेण बोधानुदयात् तद्वर्माव-
 ष्ठिअविषयकशब्दबुद्धित्वावच्छिन्नं प्रति तद्वर्मावच्छिन्ननिरूपितवृत्ति-
 विषयकपदज्ञानं करणम् । तत्र पदजन्यपदार्थोपस्थितित्यापार इति
 कल्प्यते । वृत्तिं च केषनाऽऽचार्याः शक्तिलक्षणाव्यञ्जनाभेदेन विधा-
 बोधयन्ति । इतरे पुनः शक्तिलक्षणाभेदेन, शक्त्यञ्जनाभेदेन वा दिधेति
 प्रतिपादयन्ति । तत्र कोशस्य शक्त्याचकत्वात्तत्त्वरूपं तावद्विविच्यते ।

शक्तिर्नाम पदपदार्थयोर्वाच्यवाचकभावः सम्बन्धः । दीपादिवत्तद्वाचक-
 शब्दशक्ति- स्तेरेतराध्यासमूलकं तादात्म्यम् । अध्यासश्च, अन्यस्मिन्नन्य-
 विवेकः । धर्मावभासः । यथा शुक्लाविदं रजतमिति रजतत्वावभासः ।
 एतन्मूलकमिदं पदार्थरजतपदार्थयोस्तादात्म्यम् । तथा पदपदार्थयोरयं घट
 इत्यादौ तादात्म्यमध्यासमूलकमेव, न तु वास्तविकम् । अन्यच्च शब्दार्थौ
 परस्परतादात्म्यवन्नावितरेतराध्यासवत्त्वात् । यथा गुणगुणिनौ, यज्जैवं तज्जैवं

यथा घटपटावित्यन्वयव्यतिरेकानुमानमपि मानम् । तादात्म्येतिरेतरा-
 ध्यासमूलकत्वं “शब्दार्थप्रत्ययानामितरेतराध्यासात्सङ्करः०” इति पातञ्जल-
 सूत्रे (पा० सू० १७) गौरिति शब्दो गौरित्यर्थो गौरिति ज्ञान-
 मित्येकाकारमनुभवं प्रदर्शय भाष्यकारेण स्पष्टीकृतम् । एष च सङ्केतपदेन
 तत्र तत्र व्यवह्रियते । तदुक्तं पातञ्जलमहाभाष्ये, “सङ्केतस्तु पदपदार्थयो-
 रितरेतराध्यासरूपः स्मृत्यात्मको योऽयं शब्दः सोऽर्थो योऽर्थः स शब्द-
 इति ।” अत एव पदं श्रुतं, पदार्थं गृणु, अर्थं वदतीति स्वरसतः
 सङ्गच्छते । तादात्म्यं यद्यपि न सम्बन्धस्तथापि पदनिष्ठशब्दपकारकत्वेन
 तस्य शक्तिरित्यौपचारिको व्यवहारः । तच्च तद्भिन्नत्वे सति तदभेदेन
 प्रतीयमानत्वम् । इदमेव भेदाभेदघटितं तादात्म्यं समवाय इति ज्ञेया-
 यिकैर्यवह्रियते । अस्य भेदाभेदरूपत्वेऽपि यच्च यस्योद्भूतत्वं विवक्ष्यते तच्च
 तत्प्रकाशते । तथाच भेदस्योद्भूतत्वविवक्षायां “तस्य वाचकः प्रणवः”
 पा० सू० २८ इति निर्देशः । अत एव राज्ञोः शिर इत्यादौ
 वैयधिकरण्यम् । अभेदस्योद्भूतत्वविवक्षायाम् “ओमित्येकाक्षरं ब्रह्म”
 ब्रह्मविधोप० २ इति निर्देशः । अत एव नौनो घट इत्यादौ
 सामानाधिकरण्यं शोपपद्यते । ईश्वरसङ्केतस्तु स्थितमेवार्थमभिनयति ।
 यथावस्थितः पितापुत्रयोः सम्बन्धः सङ्केतेनावशोच्यते “अयमस्य पिता,
 अयमस्य पुत्रः” इति, तथा घटशब्दो घटस्य वाचक इत्युपदेशरूपः
 सङ्केतः शक्तिं याचयति; अतो दृष्टानुसारेण सङ्केतः शक्तेः पृथगेव वक्तव्यः ।
 एतेनेश्वरसङ्केतः शक्तिरिति वादः प्रत्युक्तः । उक्तं च न्यायवाचस्पत्ये,
 “सर्गादिभुवां महर्षिदेवतानामौश्वरेण मालादेव कृतः सङ्केतस्तद्व्यवहारा-
 क्षास्मदादीनामपि सुयहस्तसङ्केतः” इति । योगवाचस्पत्येऽपि “सर्वे च
 शब्दाः सर्वार्थाभिधानसमर्थाः, ईश्वरसङ्केतस्तु प्रकाशकः” इति । अत एव
 “सिद्धे शब्दार्थसम्बन्धे” इति कात्यायनः । “नित्यः शब्दार्थसम्बन्धः”
 इति तान्त्रिकाः । सर्वैरर्थैः सर्वशब्दानां सम्बन्धो योगिगम्यः, तेषां योग-
 बलेनोभयरूपपराप्रत्यक्षवत्त्वात् । एकस्य स्फोटस्य शब्दब्रह्मरूपस्य सर्वशब्द-

तदर्थाभयोपादानत्वेन शब्दार्थात्मकजनककार्यस्य तद्वृत्तम् । कार्यकारणयो-
रभेदस्य तदभिजाभिज्ञस्य तदभिज्ञत्वनियमान् ॥ एतच्च “ नामरूपे
व्याकरवाणि ” इत्यादौ । उप० ६।३।२।

“ क्रियाशक्तिप्रधानायाः शब्दशब्दार्थकारणम् ॥

प्रकृतेर्विन्दुरपिस्थाः शब्दब्रह्माभवत्परा ॥

स्वरूपय्योतिरेवान्तः परावागनपायिनी । (म० भारतम्)

अक्षराणामकारस्वं स्फोटस्वं वर्णसंश्रयः । (हरिवंशः)

इति श्रुतिस्मृतिमुक्तकमेव । पदसमुद्भात्मकवाक्यस्य पदार्थसंसर्गरूप-
संख्येयार्थप्रतिपादकत्वेऽपि “ तत्त्वमसि ” इत्यादिवाक्यस्याखण्डार्थेन शब्देन
ब्रह्मणाऽऽध्यासिकं तादात्म्यम् । वेदान्तवाक्यानामखण्डे ब्रह्मणि तात्पर्येण
शब्दब्रह्मात्मवादित्ते ब्रह्मवाक्ययोर्द्वयोरपि नित्यत्वेन तादात्म्यसम्भवात् ।
इत्थं च संख्येयार्थप्रतिपादकस्यापि वाक्यस्य “ नेह नामाऽस्ति किञ्चन ”
(कठोप० ४।११) इत्याद्यखण्डार्थप्रतिपादकनिषेधवाक्यार्थमनने सति
शब्दमादिसम्बन्धस्यातिशुद्धचित्तस्य ब्रह्मसाक्षात्कारः सम्पद्यते । सैवा शक्तिः
साधुस्त्विवापभ्रंशेऽपि । शक्तिपादकशिरोमणेर्येवहारस्य समत्वात् । अतः
एव स्त्रीशूद्रवासानां प्रयुक्ते साधवर्थसंग्रहे तदपभ्रंशेनार्थनिर्णयः ।
आलङ्कारिकाणां प्राकृतभाषोदाहरणं च सङ्गच्छते । साधुत्वं तु न
तेषाम् । शिष्टैर्धर्मबुद्ध्याऽपभ्रंशानामप्रयोगात् । तदुक्तम् “ समानाया-
मर्षावगतौ शब्दैश्चापशब्दैश्च शास्त्रेण धर्मनियमः ” इति प० म० भाष्ये ।
साधुत्वं च पुण्यजनकतावच्छेदकधर्मवत्त्वम् । तेन शक्तिर्नानार्थशब्देषु
संयोगादिभिर्निवृत्त्यत इत्याद्यन्वयः विस्तरः ।

शक्तिस्वरूपपर्याप्तोचनेनोपस्थिततदाश्रयशब्दार्थस्वरूपजिज्ञासायाः अनु-
ब्रह्मस्वरूप- पेक्षणीयत्वादादौ कक्षावच्छात्माश्रयः शब्द इत्यालोच्यते ।
निरूपणम् । पर्याप्तिसम्बन्धेन वर्णाः प्रत्येकमिति चेन्न, द्वितीयादिवर्णानां
नैरर्थक्यापत्तेः । नापि तत्सङ्गतः, उच्यतेप्रधानंतिनां संज्ञतत्वासम्भवात् ।
तदुक्तं “ वाचद्वारे वाच्यतेते न तावदौकार इति चेन्नैव यत्नेनैको

वर्षे उच्चार्यते, तेनैव विच्छिन्ने तस्मिन्वर्षे, उपसंहृत्य तं चक्रमन्त्रं चक्र-
मुपादाय द्वितीयः प्रवर्तते” इति परः सन्निकर्षः । इति पा० सू० १।४।
१०.८ महाभाष्ये । न चोत्तरवर्षप्रत्यक्षकाले संस्कारवशादव्यवहितोत्तर-
त्वसम्बन्धेन पूर्ववर्षवत्त्वं तदुत्तरवर्षे, तदुत्तरवर्षप्रत्यक्षकाले, उपस्थितविशिष्ट-
तत्तदर्शवत्त्वं तत्तदुत्तरवर्षे गृह्यत इति पदज्ञानं सुलभमिति वाच्यम् ।
नष्टविद्यमानयोः सम्बन्धिनोरव्यवहितोत्तरत्वसम्बन्धस्य वक्तुमशक्यत्वात् ।
अविद्यमाने कृत्याश्रयत्वानुपपत्तेश्च । एतेन पूर्वपूर्ववर्णजाः शब्दाः शब्दज-
शब्दन्यासेन चरमवर्षप्रत्यक्षपर्यन्तं जायमाना एव भवन्तीति पदप्रत्य-
क्षोपपत्तिरित्युपास्तम् । अथ च स्फोटवादिन एवमाहुः । प्रलये
नियतकालपरिपाकाणां सर्वप्राणिकर्मणामुपभोगेन प्रक्षयात्त्रौनसर्वजगत्का-
माया चेतने ईश्वरे लीयते, लयस्थान्तकरणादीनां वासनाभिः सप्त
सूक्ष्मरूपेष्वविद्यायां कार्यप्रवृत्तिनिरोधानपूर्वकमवस्थानम्, अविद्याषास्त्र
ब्रह्मणि । स चायं न मृदि घटस्तेवानुपलब्धिरूपोऽपि तु रज्ज्वाभेरेव ।
ततोऽपरिपक्वप्राणिकर्मणां कालवशात्प्राप्तभोगसमयानां स्वफलप्रदानाय
“ तदैक्षत ब्रह्मणां प्रजायेय,” इत्याहो० उप० ६।२।३ । इति परमेश्वरस्य
सिद्ध्युत्पत्तिकामायावृत्तिर्जायते । ततो विन्दुरूपं चिगुणमन्यक्तमुत्पद्यते ।
अस्मादिन्द्रोः शब्दब्रह्मापरनामा चेतनाधिष्ठितोऽनभित्यक्तवर्णविशेषः सूक्ष्म-
योग्यवस्त्राविशेषो जगदुपादानरूपो नाद उत्पद्यते । स एव रव-स्फोट-
परादिशब्दैर्व्यवह्रियते । उक्तं च—

“ विन्दोस्तस्माद्विद्यमानाद्रवोऽव्यक्तात्मकोऽभवत् ।

स एव अतिसम्पन्नैः शब्दब्रह्मेति गीयते ॥ ”

प्रपञ्च० पट० १ श्लो० ४३ इति । एतत्सर्वगतमप्यर्थविवक्षया जात-
प्रयत्नेनैव संस्कृतपवनेन प्राणिनां मूलाधारेऽभिव्यज्यते । तदभित्यक्तं शब्द-
ब्रह्म क्षप्रतिष्ठतया निष्पन्नं परावागित्युच्यते । तदुक्तम्—

“ अनादिनिधनं ब्रह्म शब्दतत्त्वं यदक्षरम् ।

विवर्ततेऽर्थभावेन प्रक्रिया जगतो जतः ॥ ”

इति वाक्य० कां० १ का० १ । ततो नाभिपर्यन्तमागच्छता तेन पवनेनाऽभिव्यक्तं मनोविवक्षं पश्यन्तीति । एतद्वयं वाग्ब्रह्म सूक्ष्मतमसूक्ष्म-
तरमौशराधिदैवं योगिनां समाधौ निर्विकल्पकसविकल्पकज्ञानविषयम् ।
ततो हृदयपर्यन्तमागच्छता तेन पवनेन हृदयेऽभिव्यक्तं तत्तदर्थविशेषतत्त-
च्छब्दविशेषोन्नेतिज्ञानविषयौहता हिरण्यगर्भाधिदेवत्या परश्रोत्रापाद्या
सूक्ष्मा मध्यमा वागित्युच्यते । वक्त्रा तु कर्णपिधाने सूक्ष्मतरवाय्वभि-
घातेनोपांशुशब्दप्रयोगे च श्रूयते । सैव चाऽऽस्यपर्यन्तमागच्छता तेन
वायुना कण्ठदेशं गत्वा मूर्धानमाहत्य परावृत्य तत्तत्स्थानेष्वभिव्यक्ता
परश्रोत्रेणापि गृहीतुं शक्या विराडधिदेवत्या वैखरीति व्यवाह्रियते ।
प्रणवरूपो मध्यमानाद एव व्यानोदानाभ्यां वैखरीरूपं प्रतिपद्यते ।

“ चत्वारि वाक्परिमिता पदानि

तानि विदुर्ब्राह्मणा ये मनोविणः ।

गुहा चोणि निहिता नेङ्गयन्ति तुरीयं

वाचो मनुष्या वदन्ति ” इति श्रुतिः प्रमाणम् ॥

तच्च हृदयावच्छिन्नमध्यमायां यो नादांशः प्रणवरूपः स एवार्थ-
वाचकस्फोटोत्पन्नकशब्दस्याभिव्यञ्जकः । स च यद्यप्येकोऽस्त्रण्ड एकैकवर्ण-
नाभिव्यज्यते, तथापि अन्वयवर्णाभिव्यक्तो बोधहेतुः । तदुक्तम्—

“ वैखर्या हि कृतो नादः परश्रवणगोचरः ।

मध्यमया कृतो नादः स्फोटव्यञ्जक उच्यते ॥ ”

इति वाक्यपदीये । अतो नैकवर्णजाभिव्यक्त्यन्तरमर्थबोधः । वैखरी-
नादस्तु ध्वनिः सकलजनश्रोत्रमात्रपाद्यो भेदादिनादवतिर्यकोऽपि वक्त्रेः
फूत्कारादिव्यव्यथमानादोद्दीपकः । सोऽयं नाद उच्चारयितुर्मध्यमा-
वैखरीभ्यां युगपदुत्पन्नः स्फोटं व्यञ्जयति । श्रोतुस्तु घटमानयेति वैखरी-
नादः श्रवणेत्रिषद्वारा बुद्धिचकितः सकार्यबोधकं शब्दं स्निष्ठकत्वादिना

व्यञ्जयकथं बोधयति । स्फुट्यते वर्णादिभिरभिव्यञ्जत इति स्फुटाद्यर्थोऽस्मा-
दिति च व्युत्पत्तेः ।

आत्मा बुद्ध्या समेत्यार्थान् मनो युक्ते विवक्षया ।

मनः कायाग्निमाहन्ति स प्रेरयति मातृतम् ॥

सोदौर्णो मूर्ध्निभिहतो वक्त्रमापद्य मातृतः ।

वर्णञ्जनयत इति पा० शिखाया अपि पराद्याख्यमन्त्रः स्थितं शब्दं
वर्णत्वेनाभिव्यनक्तौत्तर्यः । तथाहि, ओङ्कार एव सर्वा वाक् सेवा स्पर्शो-
अभिव्यञ्ज्यमाना नानारूपा भवतीति श्रुतिः । अयं च मध्यमानादव्यञ्ज्यः
शब्दः सर्वसमष्टेर्विराजो हृदयरूपाकाशदेशस्थः, तत्तत्प्राणिहृदयरूपाकाश-
देशस्थस्य । स च लाघवादेक एव विभुर्नित्यस्य । यथैकस्मिन् अतद्रूपे रूपं
व्यापकं तथाऽऽकाशदेशस्थस्य शब्दस्यापि सर्वदेशोपलब्धादिभुत्वम् । अत एव
“ एक इन्द्रशब्दः क्रतुशते प्रादुर्भूतो युगपत्सर्वप्रागेष्वाङ्गं भवति ” इति
सरूप० (पा० सू० १।२।६४) सूत्रे भाष्यम् । शब्दस्यैकत्वं तु देश-
भेदेऽपि पटादौर्णां देशघटितसन्निवेशाभेदवत्कालभेदेऽपि तद्वटितानुपस्था-
अभेदेन लाघवादेकत्वम् । आनुपूर्वीघटकमव्यवहितोत्तरत्वमुत्पत्त्यव-
च्छिन्नस्वज्ञानाधिकरणकालोत्पन्निकज्ञानविषयत्वम् । यथात्यन्तरागतः
कामिनौसाक्षात्कारस्थले ज्ञानधाराकल्पने गौरवादेकत्वं तदज्ञानाना-
मयेतद्विषये स्थिरत्वम् । उदात्तत्वादयो वर्णधर्मास्तथाऽऽरोप्यन्तेऽतो न
तत्कृतमनेकत्वम् । दिगान्तरानुभूतेऽधुनानुभूयमानस्य सोऽर्थमिति प्रत्यभि-
ज्ञया तावत्कालं स्थिरत्वे सिद्धे “ तावत्कालं स्थिरं चेन्न कः पश्चाद्वाग-
यिष्यति ” इति न्यायाश्रित्यत्वम् । वायुनिष्ठं तारत्वादि वर्णेष्वारोप्यते ।
अत एवोक्तं “ तारत्वादि वायुनिष्ठं वर्णेष्वारोप्यते ” इति देवताधिकरणे
(वे० सू० १।१।२६) भाष्यम् । अतस्तदाश्रयत्वाच्छब्दस्य द्रव्यत्वम्
आकाशरूपद्रव्याश्रयत्वाद्गुणत्वमपि । स चायं स्फोटात्मा शब्दः कलादिना-
ऽभिव्यक्तः ओषणाद्यः पदादिरूपेण तु बुद्धिपाद्यः । व्यञ्जकध्वनिगतं

कलमनादिकं शब्दे भासते । प्रतिबिम्बे विम्बगतधर्मवैशिष्ट्यं अपाकुसुम-
सन्निधानादिव ललटिके । अत एव—

“ पदे न वर्णा विद्यन्ते वर्णेष्ववयवा न च ।

वाक्यात्पदानामत्यन्तं प्रविवेको न कस्य ॥

इति हरिकोक्तम् । तस्मात्प्रथमानादयश्चो ब्रह्मरूपः स्रोटात्मा नित्यः
शब्दो वाचक इति ॥ कार्यवादे तु प्रवाहनित्यतया नित्यत्वं बोध्यम् ।
तदाह भगवान् जैमिनिः “चैत्यनिकसु शब्दधार्येन सम्बन्धः” (मीमां०
द० १।१।५) चैत्यनिकशब्देनेत्यमेव तत्र नित्यत्वं स्पष्टत इति दिष्टम् ॥

इतः परम् अर्थविचारोऽवशिष्यते । अर्थस्त्वावद्विविधः । बौद्धो बाह्यश्च ।
अर्थस्त्ववयव- चेतनो हि नामरूपे बुद्धावालेख्य घट इति नास्तीति कम्बु-
निरपणस्य । सौवादिना रूपेण च बाह्यं घटं निष्पादयति । घटं करो-
तीत्यादावन्तःसङ्ख्याऽऽत्मना घटस्य सिद्धत्वेऽपि बाह्यस्य कर्मकारकत्वम् ।
वस्तुतो बाह्योऽर्थो न पारमार्थिकः । तदाह “बुद्धिसिद्धं तु तदसत्”
इति गौतमः (न्या० द० ४।१।५०) तत्कार्यमुत्पत्तेः प्राङ्गागोत्तरं
चासदपि बुद्धिविषयतया सिद्धम् । अत एव स्त्रियामिति (पा० सू० ४।
१।२) सूत्रभाष्ये खट्वादौ स्तनकेषाद्यदर्शनेन लिङ्गाभावाद्वापोऽनुप-
पत्तिमाशङ्क्य “असत्तु मृगतृष्णावद्गन्धर्वनगरं यथा । असत्तु खट्वाद्यद्यो-
र्लिङ्गं द्रष्टव्यम् । कथं पुनरसन्निङ्गं शक्यं द्रष्टुम् ? मृगतृष्णावत्”
इत्याद्युक्तम् । तथा च स्यतिः—

“विप्र पृथ्यादि चिन्तस्त्वं न बहिस्त्वं कदाचन ।

स्वप्नधममदाद्येषु सर्वैरेवानुभूयते ॥”

इति ध्वने ज्ञानाकार एव विषयेन्द्रारोप्यते । सन्निकटं ज्ञानाकारं
विहायासन्निकटदूरस्तरजताधारोपे प्रमाणाभावात् । चाकस्मिन्नादि-
विषयदोषवशाच्चिन्तकत्वे रजतरूपः परिणामः । स च “वाचरक्षसं
विकारो नामधेयम्” इति (छान्दो० ६।१।४) अतः प्रतिपाद्यते ।
वाचैव केवलमारभ्यते यतो नाममात्रं न वस्तुत इति अर्थः । तथा च

“सदसत्त्वातिर्बाधाबाधभावात्” इति साङ्ख्यसूत्रम् (५।५६) याव-
दिशेषदर्शनमबाधसदुत्तरं च बाध इत्यर्थः । अनिर्वचनीयपदस्यापि सत्त्वा-
सत्त्वान्वतरत्वमर्थो न तु सदसद्विशेषत्वम् । तदाह भगवान्मनुः—

“ यत्तत्कारणमव्यक्तं नित्यं सदसदात्मकम् । ” अ० १ श्लो० ११

तच्च व्यावहारिकं सत्त्वं पारमार्थिकमसत्त्वम् । एवं च प्राग्जज्ञात्म-
दर्शनात्सर्वव्यवहारस्य सत्यत्वम्, स्वप्नव्यवहारस्यैव प्राक् प्रबोधान् । तथा
वाङ्मार्थस्यापि व्यावहारिकसत्यत्वमादाय प्रागुक्तः कर्मत्वादिव्यवहारः ।
परमार्थतस्तु बौद्ध एवार्थो ज्ञानविषयः शक्तिपञ्चविषयश्च । ज्ञानञ्च दृष्टिरूपं
बुद्धिधर्मः । ज्ञानेच्छादीनामनतःकरणनिष्ठतया तच्च विषयस्य सामानाधि-
करण्येनैव कारणत्वस्यौचित्येन बौद्धार्थसत्ताऽऽवश्यकी । घट इत्यनेनैव
सत्तावगमेऽप्यस्तिनास्तिभ्यां वाङ्मसत्ता तदभावश्च बोध्यते । सा चानादि-
वासनावशादनादिः । बौद्धार्थादिव,—

“ रामेति दृष्टं नाम मानभङ्गः पिनाकिनः ।

गर्वभङ्गो भार्गवस्य शौर्यभङ्गश्च वासिनः ॥ ”

“ चिरणपूर्वं कश्चिपुं प्रचक्षते,” शिशु० १ । ४९ इत्यादि सङ्गच्छते ।

किञ्च,—

सर्वेषां तु स नामानि कर्माणि च पृथक् पृथक् ।

वेदशब्देभ्य एवाऽऽदौ पृथक् संज्ञाश्च निर्ममे ॥ ”

मनु० १।२१ । इति श्रुतेः । “ स भूरितिवाचरत्, स भूमि-
मसृजत् ” इति श्रुतेः । सृष्टेः प्राग्भूशब्दादिभ्यस्तदर्थज्ञानपूर्वकं सृष्टिरिति
ज्ञानेन तदा वाङ्मयाया भुवोऽभावात्सबुद्धिवर्तिपदार्थोऽवश्यमङ्गीकर्तव्यः ।
अत एव वाङ्मार्थशून्यानां शशशृङ्गादीनामर्थवत्त्वात्पदमसिद्धिरित्याद्यव्य-
वहारः । तस्मात्स्रोटोटात्मकस्य शब्दस्य परमार्थतो बौद्ध एवार्थ इति
सिद्धम् । स्रोटोटात्मवादे वादिनां विप्रतिपत्तिपरिहारादिकं विकृतमाज्ञाच-
निरूप्यतेऽतस्तज्जिज्ञासुभिरव्यतोऽवश्यम् ॥ प्रकृतमनुसरामः ।

शब्दानां शक्तिप्रकाशाय निरुक्ताद्यनेककोशद्विविधकृतिकर्मपरिकर्मि-
 कोश- तमपि शब्दानामान्वयेन, “ नभः पतन्मयात्मसमं पतच्छिः ”
 प्रवेता । इति न्यायादनुपलब्धिविषया बहवः शब्दा इत्यविवेचनीयं
 गौर्वाणवाणौविस्वामिनाम् । अपि च समानार्थानेकार्थभेदेन द्विविधाः
 कोशाः । तत्र सामानाधिकरण्येनार्थानुपादत्तः समानार्थकाः ।

“ विष्णुर्नारायणः कृष्णो वैकुण्ठो विष्टरश्रवाः ”

इत्येवममरादयः ।

“ अर्कोऽर्कपणे स्फटिके रवौ तास्य दिवस्यतौ । ”

इत्येवं वैयधिकरण्येनार्थान्वयाद्वरन्तोऽनेकार्थका मेदिन्यादयः । इत्थं
 द्विविधेषु पद्यात्मना विस्तृताः समानार्थका बहवः कोशाः समुपलभ्यन्ते,
 परन्तु परिवृष्टमानेखनतिविस्तृतेष्वनेकार्थकेषु विरजतां, बह्वनां शब्दाना-
 मनुपलब्धजनिततापञ्च सञ्ज्ञिर्होर्बुर्जगदुपकर्तुमना एकादिष्वक्षरपर्यन्तान्
 अकारादिस्वकारान्पञ्चागदणान्पञ्चान् पद्यात्मना शब्दास्तद्वृत्तान् रत्नोप-
 मानां शब्दानां समन्वयो यथेति स्तनिगदस्यास्थानविभवं शब्दरत्नसमन्वय-
 नामकोशं व्यररचच्छ्रीमान् शाहजीमहाराजः ।

एष च महाराजमहौपतिः श्रीमतः शाहजी-भोसले, इत्यस्य पौत्रः
 ग्रन्थकृत्परि- श्रीमदेकाजीमहाराजस्य पुत्रः त्रिस्ताब्दषोडशशतकान्ते
 जयः । तच्चोरराज्यमगासत् । श्रीमान् शाहजी-भोसले बीजापुर-
 राज्यस्य माननीयो मुख्यः सेनाधिपतिरिति श्रूयते । उभयपरिपश्यतोऽस्य
 ज्येष्ठायां विश्वविख्यातकीर्तिः श्रीमान् हचपतिः शिवाजीमहाराजः
 समजनि । द्वितीयायामेतत्कोषप्रणेतुः पिता श्रीमान् वेङ्काजीमहाराजः
 समजावत । श्रीमान् वेङ्काजीमहाराजस्तच्चोरराज्यस्य प्रथमराज्यकर्तेति
 वदन्ति । एतस्य च चौखपत्यानि सम्बभूवुः । तेषु सर्वप्रकारश्रेष्ठः ज्येष्ठो
 द्वादशवर्षदेशीयो धर्मावतार इव श्रीमान् शाहजीमहाराजः प्राप्त-
 राज्याभिषेकमग्नस्तः पितृकालिकमन्त्रिमण्डलसहायेन भुवनराज्यभारणौ-
 कर्णधार इव राजधुरामत्यादृत उद्वहत् । असौ महाराजः स्वराज्य-

काले सर्वान्धर्मात्परत्परोपमदानभिज्ञानस्ययोगहेमाक्षिरामयाश्चावर्तयत् ।
धर्मार्थकामतत्त्वज्ञानसाधनानि, देशान्तरात् (अरबस्तान) चतुरश्रिकि-
त्सकानाङ्गय तदधिष्ठितौषधालयानि, बह्वन्धसञ्चालि, जीर्णवप्रादि-
संस्करणादीनि, अन्यानि च, लोकोन्नतिसाधनान्धकरोत् । अपि च
विदितसकलशास्त्रार्थः परिहृतप्रजापौडः फलितशक्तिचयः पूज्यमानपितृ-
दैवत आहिताग्निनिखिलकलावगाहगम्भीरबुद्धिर्गौर्वाणवाणीविलास्यसौ
दानमानाभ्यां सत्कृत्य वेदवेदाङ्गन्यायमीमांसादिशास्त्रपारंगरपर्वप्रबन्ध-
निर्माणकुशलैः षट्चत्वारिंशत्पण्डितदेवमभां देवेन्द्र इव स्वसभाममण्डयत् ।
शाहजौपुरं नाम नगरं (तिहवरगनपुर) विदुसात्कृतमित्याख्यायते ।
पण्डितैः स्वयञ्च श्रीशाहजौमहाराजेन निर्मिता अनेकप्रबन्धाः सुप्रसिद्धाः ।
तेषु श्रीशाहजौमहाराजनिर्मिता निम्ननिर्दिष्टा ग्रन्थाः ।

- १ शब्दरत्नसमन्वयः ।
- २ शब्दार्थसङ्ग्रहः ।
- ३ चन्द्रगोखरविलासनाटकम् ।
- ४ अष्टपदौ ।

इमे पुनरिदानीं तच्चोरसंस्कृतपुस्तकालयादुपलभ्यन्ते । तेषु प्रथमः
शब्दरत्नसमन्वयनामाऽयं कोशो विदुषां पुरस्तात्सादरं समर्थते । एतदैति-
च्छरसिका विशिष्टजिज्ञासां श्रीप्रौढप्रताप-श्रीगायकवाङ्-महोन्म-सर्व-
विद्यावतार-श्रीमत्सयाजौरावमहाराजप्रतिष्ठापितप्रसिद्धतरसंस्कृतपुस्तका-
लयस्य प्रधानाधिकारिणा महावंशप्रभवेन प्रथितमहाबुद्धिना राज-
रत्नपदालङ्कृतेन डा० श्रीविनयतोष-भट्टाचार्यमहाशयिनाऽऽरब्धभाषायां
सुरचिताया भूमिकायाः प्रयिष्यन्तीत्यावेद्य विरम्यते ।

इदमिदानीमेतत्कोशस्येतरापेक्षया कियदैशिष्यमिति विचार्यते । तच्च
तावत्कोशानामितरेतरानुकरणमनुद्यते ।

त्रिका कूपस्य नेमौ स्यान्निकं पृष्ठाधरे चये ।

मेदिन्याम् पृ. १. श्लो. १६.

चिका कूपस्य नेमौ आत्मिकं पृष्ठाधरे चये ।

विश्वसोचने पृ. ४. श्लो. १४.

चिका कूपस्य नेमौ आत्मिकं पृष्ठाधरे चये ।

शब्दरत्नसमन्वये पृ. ४. पं. १२.

अन्यच्च ।

चिरण्डी तु सुवासिन्वां आद्वितीयवयः स्त्रियाम् ।

मे. पृ. ४८ श्लो. ४३.

चिरण्डी च सुवासिन्वां आद्वितीयवयः स्त्रियाम् ।

वि. पृ. ८१. श्लो. ४३.

चिरण्डी तु सुवासिन्वां आद्वितीयवयः स्त्रियाम् ।

श. पृ. ८८. पं. ९.

इत्थं बह्वि सन्धुदाहरणानि, कश्चिद्रचनाभेदेनापि साम्यं प्रतीयते ।

यथा :—

अर्कोऽर्कपर्णे स्फटिके रवौ तासि दिवस्पतौ ।

मे. पृ. ९ श्लो. १६.

अर्कः सूर्योऽर्कपर्णेऽपि शक्ते स्फटिकतासयोः ।

वि. पृ. ९. श्लो. ५.

अर्कोऽर्कपर्णे स्फटिके तासि सूर्ये दिवस्पतौ ।

श. पृ. ३. पं. ९.

एवं साम्येऽप्यंशतः सर्वेषामुपयोगित्वं निरूप्यते ।

यथा :—

हेको गृह्णाश्रितमृगपक्षिणोर्नागरे चिबु ।

मे. पृ. ३ श्लो. २४.

हेकस्तु गृहसंसक्तविश्वस्तमृगपक्षिणोः । नागरे चिबु.—

वि. पृ. ३. श्लो. ११.

हेको विदग्धेऽपि भवेद्विस्तृतमृगपक्षिणोः ।

श. पृ. ४. पं. ६.

अन्यच्च ।

अशोकस्त्रिषु निःशोके पुंसि कङ्कस्त्रिपादपे ।

मे. घ. ५. श्लो. १८.

अशोको वञ्चुले माने शोकशून्ये तु वाच्यवत् ।

वि. घ. ७. श्लो. १९.

अशोको वञ्चुले नौपे माने द्रुमविशोकयोः ।

श. घ. ६. पं. ८ ।

अचैकैकस्माद्विशेषः स्पष्ट एव । इतः परमेकवासङ्गुशौतानामन्यत्र सङ्गुच्छरूपं परमोपकारकत्वं प्रतिपाद्यते ।

यथा :—

पिटकस्त्रिषु विस्फोटे मञ्जूषायां पुनः पुमान् ।

मे. घ. ११. श्लो. १२०.

तर्ककः काङ्क्षिणि स्थातस्तर्कैर्कं गृह्यपक्षिणि ।

वि. घ. १७. श्लो. ८९.

यज्ञपात्रविशेषे स्तुक् श्लोकः स्वल्पेऽपि चातके ।

श. घ. ६. पं. ६.

सप्रसिद्धं च यस्मैदिनीकोशसाम्येऽपि विश्वकोचन उपपादितवैलक्षण्ये-
नात्मन उपयोगित्वं न व्यभिचरति तन्मिषु वक्तव्यमन्यथादृष्टान्मङ्गलः
शब्दराशौनुपाददानव्याख्य शब्दरत्नसमन्वयस्येति ।

एतन्मुद्रणोपयुक्तं क. ख., सञ्ज्ञितं पुस्तकद्वयम् आद्यं वटपत्तनस्य
श्रीराजकौयसंस्कृतपुस्तकालयस्य व्यक्ताव्यक्तमपि सम्पूर्णम् ।

द्वितीयं तन्मञ्जोरसंस्कृतपुस्तकालयादधिगतम् अन्नरान्नरा जुप्तं व्यक्ता-
व्यक्तम् अपरिपूर्णञ्च ।

अनयोर्माहकयोरादावन्ने च यद्यपि शब्दप्रभेदतुर्नाम नोपलभ्यते तथापि
तन्मञ्जोरपुस्तकालयादपरो वाक्यरूपः (श्लोकमन्त्रे, चिह्नाद्यभेदे, इत्येवंरूपः)
शब्दरत्नसमन्वयाभिधो शब्दः समुपलब्धः । तदन्ते “इति श्रीमन् महादेवि-

वेत्तावल्लयितेष्टावलयविख्यातकीर्तिः सकलकलानिधेर्विद्यारथपद्मानस्य श्रीमन्महाराजशाहाराजस्य कृतौ शब्दरत्नसमन्वयाभिधे राजकोशे चान्त-
वर्गेः पूर्णताऽभवद् ” इति । अमुष्मिन्नामसाम्याच्छब्दरत्नसमन्वयसङ्गृहीतानां
नाम्नां यथाक्रमं वाक्यरूपेण निर्देशाद्, अस्मिन्नपि कोशे “ सङ्ख्येऽपि गजे-
ऽप्यगजे ” इति मुखश्लोके शेषसङ्गृहीतस्वनाम्ना, तच्च तच्च शब्दरत्नसमन्वये
राजकोशापरपर्याये कान्तवर्ग इत्यादिनिर्देशाच्च सोऽस्य कर्तव्यमुमीयते ।

अचाङ्गोक्तानां सङ्केतानां चिह्नानि

१ वटपत्तनसंस्थित-संस्कृतपुस्तकालयग्रन्थस्य (क.)

२ तञ्जोरसंस्कृतपुस्तकालयग्रन्थस्य (ख.)

३ एतदभयग्रन्थस्य (मा.)

अन्ये च विंशपालच तत्राधोनिर्दिष्टा विदूषां स्वयङ्गोचरा इति नात्र
निर्दिश्यन्ते ।

अन्ते च कोशग्रन्थसमग्रशब्दानां स्रष्टिति प्राप्तय अकारादिककारा-
न्नादिवर्णात्मकशब्दानां यथाक्रमसूचौविन्यासोऽनुष्ठितः । तत्रादौ स्वरदि-
शब्दानां परं व्यञ्जनादीनामन्ते च संयुक्तादीनामितिक्रमेण सन्निवेशः ।
अथोगवाहानामकारोपरिपाठान्तददाद्यशब्दानामकारक्रमे विनिवेश आदृत
इति ।

अयि विद्वन्मणयः सार्वजनौनमेतद् यच्छ्रीमन्महामहिमप्रौढप्रताप-
श्रीगायकवाङ्महावंशावतंसैः परमरमणीयगुणालङ्कारभोगराजमानै-
र्निखिलविद्याकलावगाहगम्भीरबुद्धिभिरात्मजवदहर्निशं विचिन्त्यमानासु
प्रजासु समया विद्याकलाः प्रतिष्ठापयितुं निरन्तरदुष्करगणितकोश-
व्ययेनापि प्रतिज्ञातार्थं स्रष्टादयद्भिः श्रीनरेन्द्रमण्डलमण्डनायमानैरशेष-
जनमाननौघै राजनौतिप्रयोगकुशलैः पुण्यनामधेयैः श्रीमत्सयाजीराव-
महाराजैः प्रवर्तितसंस्कृतपुरातनग्रन्थप्रकाशनकार्येण श्रीसंस्कृतमहाविद्या-
लयसंस्थापनेन च भगवत्या वाग्देवतायाः कुलपरम्पराप्राप्तमौपासन-
मनुतिष्ठद्भिः किं किं नानुष्ठितं तदर्थमिति । तच्छ्रीमन्महाराजानां

पवित्रान्वये पूर्वसम्प्रातःश्रीगणेशजीमहाराजविरचितस्त्रास्य ग्रन्थस्य संग्रोधन-
कर्मणि प्रवर्तयमानस्य, अन्तरान्तरा यद्योपलब्धं साहाय्यं सन्पादयत
आत्मवदपगच्छस्य श्रीसंस्कृतपुस्तकालयाध्यक्षस्य राजरत्न-डा० श्रीभट्टाचार्य-
महोदयस्यात्यन्तम् अध्यन्तरङ्गम् उपकारभावं संतोषमभिधीयते ॥

अन्ते च एतत्संग्रोधनकार्यायोपलब्धं शृङ्गाशृङ्गं माहकादयमुपजौष्य
निर्दुष्टतानिष्पन्नये प्रतिशब्दं कोशान्तरसाहाय्यवल्गव्यं यावच्छब्दं प्रयति-
तमपि मुद्रणकर्मणि यथामति सुरचितेऽपि परिशोधने मनुष्यमात्र-
सुलभात्प्रमादादृष्टिदोषादुद्दिभ्रमादा मनुपजातलवणनानि संहित्यन्तं मे
गुणभोगश्चदयाः सद्दया इत्यभ्यर्थयते ॥

ताः विज्ञाप्य,
कोलवङ्गाः
ताः ३०-१०-१८८१ ।

}

विठ्ठलशास्त्री ।

वङ्गोदर। श्रीगणेशजीमहाराजविद्यालय-
व्याकरणाध्यापकः ।

अथ शब्दरत्नसमन्वयकोशः ॥

'यस्मिन्निदं यस्मिदमेव नैत-
द्वयं न यस्मिन्निदितेऽन्यदस्ति ।
यद्वेद वेदोऽपि विविच्य किञ्चि-
त्तदाचि मे सन्ततमाविरस्तु ॥

5 अवनं हरिजाय वने यवने
लवनं च दिदेश निदेशमजे ।
सहजेऽपि गजेऽप्यगजे युयुजे
शमसौ मम सौख्यकरो न परः ॥

10 यदुपाश्रयणं यदुपाश्रयणं
न पृथक् प्रथयत्यपि सातिशयम् ।
प्रणिधाय शयं मयि सानुशयं
धियमुज्ज्वलयत्यपि देवगुरुः ॥

१ ख. पु० यस्मिन्निद्यादिमङ्गलश्लोकादारभ्य कोशोऽयमौचित इत्यनं
वाच्यं । परन्तु

लकारः स्यादेवमातर्यपि लर्नागमातरि ।
एकार उच्यते विष्णवैकारः स्यान्महेन्दरे ।
ओकारो घातरि प्रोक्त ओकारोऽनन उच्यते ।
अं परे ब्रह्मणि प्राञ्जलः स्याच्चैव महेन्दरे ।

इति वृण्वते । एतेन खराद्यपङ्क्तयोऽयं कोश इति प्रतीयते ।

नातं वारांनिधिममरमुखैर्यत्रयासैर्मन्त्रित्वा
 ऽपारं प्रौढैरहमहमिकया सारसर्वस्वमस्र ।
 तसेहीचीनिचयपरिचयात्सङ्गहीतुं प्रहत्तो
 बालो लोलोऽप्ययममितधिया योगयुक्तेर्न बाध्यः ॥

- 5 केचित्कानार्थकाः केचित्कोशास्त्रेकार्यगोचराः ।
 एकोऽनेकार्थयुक्तोऽयं शब्दरत्नसमन्वयः ॥
 केषुचित्त्वादिनियमः कृतोऽन्यथान्तरगोचरः ।
 कोशेऽस्मिन्द्वयमप्यस्ति कवीनामुपकारकम् ॥
 एकद्विचित्रतुष्यन्चषड्वर्णानुक्रमान्मया ।
 10 स्वरकाद्यादिकाद्यन्तवर्गैः कोशोऽयमौर्यते ॥

अथ कान्तवर्गः ।

को वायुशमनार्केषु ब्रह्मण्यात्मनि पावके ।
 सर्वनाम्नि मयूरे च सुखशीर्षजलेषु कम् ॥

॥ इति कैकम् ॥

अथ 'कदितोवम् ।

- अकं पापे च दुःखे च शोके चापि निगद्यते ।
 'अर्कोऽर्कपर्वे स्फटिके तावे सूर्ये दिवस्पतौ ॥
 अहो मतो नाटकादिपरिच्छेदेऽन्तिकेऽपि च ।
 चिचयुष्टे भूषणे च स्थाने लक्ष्मणि रूपके ॥
 5 आर्कियमे निगदितो व्यतीपाते शनैश्चरे ।
 उल्का तु गदिता ऽऽलाते विद्युदुत्पातयोरपि ॥
 'एकः संस्थान्तरे श्रेष्ठे केवलेतरयोरपि ।
 ओकः स्थाने च सद्ने कङ्कः छद्मदिजे स्मृतः ॥
 लोहपृष्ठे कृतान्ते च कल्कः पापाशयेऽपि च ।
 10 पापे दम्भे स्नेहशेषे कल्को विदकिद्वयोरपि ॥
 कर्को राशिविशेषे स्याच्छुक्लाश्चे दर्पणेऽपि च ।
 हुताशने घटे चाय काकः स्यादायमेऽपि च ॥
 शिरोऽवस्थालने वृक्षविशेषे पीठसर्पिणि ।
 धृष्टे मानविशेषे च द्विपभेदे च कौर्तितः ॥
 15 'पितुर्धातरि च ज्येष्ठे वेसवारे (?) च संमतः ।
 काकं सुरतबन्धे स्यात् काकानां संहतावपि ॥
 काकी काकस्य योषायां काका काकोलिका मता ।
 काका च काकनासायां काचमाचामपीष्यते ॥

१ कदिः कजिरिखादिपाठो वद्यपि पुस्तकद्वय एककृपकयापि कदितो-
 वम्, कदितोवमित्येव पाठः वाच्योवाच्यमिति तत्र तत्र तथैव प्रयुक्तम् ।

२ अर्कश्चात्मागङ्गाशब्दप्रयोगः समापेक्षया आर्कोऽपि द्वितोवादिबर्णे
 कोष्ठाकारेणैव वातोवावर इति वज्रश्लोऽत्र विचार्यते ।

३ अ. एकं ।

४ ओकप्रतिद्विमतुदवाधेयमुक्तिः ।

रक्तिवायां मलघ्नां च काकोली काकजङ्घयोः ।
किष्कुर्वितस्तौ इत्ते सप्रकोष्टे कुत्सितेऽपि च ॥

ऊकस्तु कन्धरामध्ये केका मायूरवाचि च ।
कोको वृके चक्रवाके खर्जूर्यामपि दर्दुरे ॥

5 घूक इत्यभिधामाहुर्दिवाभौतपतचिणि' ।
छेको विदग्धेऽपि भवेद्विश्वस्तमृगपक्षिणोः ॥

जूको राशिप्रभेदे स्यादृक्कः स्यादक्षदारणे ।
मानभेदे खनिचे च तथा नीलकपित्थके ॥

जङ्घायां स्त्री पुमान्कोपे टीका ग्रन्थार्थवर्णने ।
10 'डकस्तु काले कलहे ठक्का विजयदुन्दुभौ ॥
तर्कः काङ्गावितर्कोऽहतन्त्रभेदेषु भण्यते ।
चिका कूपस्य नेमौ स्यात् चिकं पृष्ठाधरे चिके ॥

तोकः पुत्रे चातके च तोका पुत्र्यां प्रकीर्तिता ।
दकं तु वारिणि प्राहुर्दिकः स्यात्कोककाकयोः ॥

15 न्यङ्कुर्मृगे मुनौ नाको व्योम्नि च चिद्विदेऽपि च ।
वामलूरे भवेन्नाकुर्गिरावपि मुनावपि ॥

निष्को मानविशेषे च दीनारे कण्ठभूषणे ।
कनके तु भवेन्निष्कं नौका तरणसाधने ॥

पक्षोऽस्त्री कर्दमे पापे पाकः परिस्तौ शिशौ ।

20 केशानां जरसा शौक्ये स्थाल्यादौ पचनेऽपि च ॥

- पिकः परभृते प्रोक्तो वकः कङ्के च रहसि ।
 वको वृक्षविशेषे स्यादकपुष्पेऽपि कीर्तितः ॥
- भूकं श्वधे च कोलेऽपि भेको मण्डूकमेघयोः ।
 मुष्कस्तु वृषणे वृक्षे सङ्घातेऽपि निगद्यते ॥
- ५ मूकस्त्ववाचि दैत्ये च 'यूका 'कौटान्तरेऽपि' च ।
 रङ्गस्तु कृपणे मल्ले (न्दे !) राका नवरजःस्त्रियाम् ॥
 संपूर्णेन्दुतिथौ राका कच्छां" नद्यन्तरेऽपि च ।
 रेको विरेके 'नीचे च शङ्कायामधमेऽपि च ॥
- रोको दीप्तौ बिले रोकं लङ्का स्याद्रक्षसां पुरि ।
 १० शाकिन्यां चापि लङ्का स्यात् कुलटायां च योषिति ॥
 भुवने च जने लोको वल्कं वल्कलशल्कयोः ।
 वङ्कः पर्याणभागे स्यान्नदीपात्रे च भङ्गुरे ॥
 वृङ्कोऽवयवभेदे स्याद्वकः शालावृकेऽपि च ।
 शङ्कुः कौले शिवेऽस्त्रे च सङ्घाभेदे च कथ्यते ॥
- १५ शंका चास्मै वितर्के च शको जात्यन्तरे नृपे ।
 शल्कं तु शकले वल्के शकं तु स्याद्वरीतके ॥
 द्वीपभेदे तरौ शाकः कौरे व्याससुते शुक्रः ।
 ग्रन्थिपर्णे शिरीषे च रावणस्यापि मन्त्रिणि ॥
 वर्षपुष्पे शुक्रं क्षीवे श्रुकः शुङ्गानुकम्पयोः ।
 २० शुल्कं घट्टादिदेये च वरादर्थग्रहेऽपि च ॥

श्लोकः पद्ये च यश्चसि श्लोको दुःखे निगद्यते ।

श्लोकं युक्तगद्ये स्त्रीयां करणे श्लोकमव्य(सृक्कृत्य?)यम् ॥

वाद्ये वातोत्पद्ये चापि स्वकः स्त्रीये तु वाच्यवत् ।

सगु माहायां सहार्थे तु साकमित्यव्ययं मतम् ॥

५ 'स्फिग् देशावयवे चापि मता स्पृक्षौषधाऽन्तरे ।

यश्चपाचविशेषे सुक् स्तोकः स्वल्पेऽपि चातके ॥

सेकस्तु सिञ्चतौ प्रोक्तः सहार्थे स्तोकमव्ययम् ।

स्वरिष्यामव्ययं सैकं (?) द्विकोष्कारुग्विशेषके ॥

॥ इति कद्वितीयम् ॥

अथ कद्वितीयम् ।

१० अश्लोको बञ्जुले नीपे माने द्रुमविश्लोकयोः ।

अश्लोका कटुरोहिष्यामश्लोकं पारदे स्मृतम् ॥

अभौकः कामुके क्रूरे कवौ च भयवर्जिते ।

अलकः कुन्तले पुर्यामलका स्यादनेशितुः ॥

अनूकं तु कुले शीलेऽप्यनूको गतजन्मनि ।

अलौकमप्रिये प्रोक्तमसत्ये द्विषि चावृते ॥

१ अ. स्फिग् देशावयवे अथर्ववेदिभिः संमतास्त्रिष्वामिति वाठभेदः ।

२ क. यः ।

- अनीकं स्वाद्रुचे सैन्येऽबाधुको निपुणास्पयोः ।
 अश्वकं स्वच्छपचे चाधानेकं बहुले मतम् ॥
- अर्भकस्तु ह्यग्रे बाधे मूर्खेऽपि च निगद्यते ।
 अन्तिकं निकटे पुत्थामन्तिका शतलौघधौ ॥
- 5 अन्तिका भगिनी ज्येष्ठा नाद्योक्तौ परिकीर्तिता ।
 अलर्को धवलाग्रे (के ?) स्याद्योगोन्मादितकुक्षुरे ॥
- अम्बिका तिन्तिडीकाभ्योङ्गारपाङ्गेरिकासु च ।
 ध्वान्तेऽन्धकमविज्ञानेऽन्धकः स्यादसुरान्तरे ॥
- अम्बिका कैतवे सिद्धे शर्वर्यामपि गद्यते ।
 10 अम्बिका पार्वतीमाचोर्धतराङ्गस्य मातरि ॥
- अम्बको अङ्गमेऽपि स्यादम्बकं तु विलोचने ।
 अंशुकं स्यात्सूक्ष्मवस्त्रे वस्त्रमाचोत्तरीययोः ॥
- अक्षिका द्यूतभेदे स्यादक्षकं त्विन्द्रिये मतम् ।
 अन्तकः शमने प्रोक्तो रोगसन्तापयोरपि ॥
- 15 अन्दुकः 'कन्दुके प्रोक्तो निगद्ये च मतोऽस्त्रियाम् ।
 'अन्यूने त्वधिकं प्रादुरधिकं चाधिमूर्धनि ॥
- आढकः स्यान्मानभेदे तुवर्यामाढकौ मता ।
 आङ्गिकं दिननिर्वर्त्ये चिलिङ्गमद्य न द्वयोः ॥
- नित्यक्रियाभोजनयोर्हन्दे प्रकरस्य च ।
 20 आतङ्को रोगसन्तापशङ्कासु मुर'जध्वनौ ॥

१ ध्रुव इति कोशान्तरे ।

२ अन्ध इति । अन्धत्वं समाधिकयोरप्येकदेशविवक्षयाच प्रयोगः ।

३ अ. नाव ।

- आनकः पटहे भेयीं राहावाइक ईरितः ।
 आविकं त्वचि सन्दोहे मृङ्गवेरे तवाद्रिकम् ॥
 आस्तिको मुनिभेदे स्यादास्तिको वेदवादिनि ।
 आर्थिकः स्यादर्थविदि स्यात्प्रासङ्गिकमार्थिकम् ॥
 5 आलोकः स्यात्प्रकाशेऽपि तद्योक्तो बन्दिभाषणे ।
 आशङ्का 'स्यादवाक्षेपे संशये च निगद्यते ॥
 इक्ष्वाकुः कटुतुम्ब्यां स्त्री सूर्यवंशनृपे पुमान् ।
 इन्द्रकं त्वास्थानयहे तथाकाशे मतेपिका ॥
 उदर्क एध्यत्काले तत्फले मदनकण्टके ।
 10 स्यादुल्बुकं तथाऽऽलाते सोत्कण्ठे तूल्बुको मतः ॥
 उलूको वायसारातौ तयेन्द्रे च नृपे कचित् ।
 उष्णको रोगभेदे स्यादातुरे क्षिप्रकारिणि ॥
 उष्णकस्तु निदाघे स्याद्यवाग्वामुष्णिका मता ।
 उद्भकः करभे प्रोक्तस्तत्स्त्रियामुद्भिका मता ॥
 15 मृत्तिकानिर्मिते भाण्डविशेषेऽप्युद्भिकां विदुः ।
 ऊर्मिका त्वङ्गुलीये स्यादस्त्रभङ्गतरङ्गयोः ॥
 ऊर्ध्वकः स्यादृग्विशेषे सलिले तूदकं मतम् ।
 एडकः मृङ्गवन्मेषे तृणभिद्येरका मता ॥
 एधकः स्यादधकेऽपि 'त्वेजकः स्यादिकम्पने ।
 20 कनकं तु सुवर्णे स्याद्यम्पके नागकेसरे ॥

किंशुके' काञ्चनारे च धत्तूरे कनकः स्मृतः ।

करको दाडिमे प्रोक्तः करकं च कमण्डलौ ॥

करे पक्षिविशेषे ना करका स्या'इनोपले ।

क्रमुकः स्याद्गद्रमुक्ते क्रमुकः पूगलोभयोः ॥

५ फले कार्पा'सिकायां च पट्टिकाब्रह्मदारुखोः ।

कटकं लवणे राजधानीगिरिनितम्बयोः ॥

कटकं वलये दन्तमण्डने दन्तिनामपि ।

कटुका कटुरोहिण्यां व्योषे तु स्यान्नपुंसकम् ॥

रसान्तरे तु कटुकः क'ठने (पटोले!) कटुकः स्मृतः ।

१० कण्टको न स्त्रियां द्युद्रशचौ' मत्स्यादिकौकमे ॥

नैयायिकादिदोषोक्तौ स्याद्रोमाञ्चद्रुमाङ्गयोः ।

करङ्गः शौर्णि सस्ये च नारिकेलफलास्थिनि ॥

कलङ्कस्त्वपवादे स्यात् कालायसमलेऽपि च ।

कर्णिका करिहस्ताग्रे बीजकोशेऽम्बुजस्य च ॥

१५ क्रमुकादिछटांशे च करमध्याङ्गुलावपि ।

कर्णिका कर्णभूषायां कुट्टिन्यामपि कुचचित् ॥

क'चाकुस्तु दुराधर्षे तथाध्वनि विपर्यये ।

विलेशये च दुःशौले कञ्चुको वारबाणके ॥

वर्धापकृहीताङ्गस्थितवस्त्रे च चोलके ।

२० निर्मोके फलिनां चापि कञ्चुकी त्वौषधान्तरे ॥

रसेन्द्रे कण्टकी प्रोक्तः 'व्यासे वर्षधरेऽपि च ।
कण्टिका कथ्यतेऽत्यन्तदुष्टवस्त्व'ग्रिमन्धयोः ॥

कन्दुकः क्रीडनीये स्यात् कण्टिका कण्टद्वयके ।
कवको ग्रासमात्रे स्याद्भूस्फोटे कतकं विदुः ॥

5 कथकस्यदितो वैश्ये कर्तको नापिते मतः ।
कम्पाङ्कः पवने प्रोक्तः कलिका कोरके मता ॥

कारिका यातनायां स्यान्नवयोषिति च स्मृता ।
स्मृतौ विवरणस्रोके कारिका नटयोषिति ॥

नपुंसकं तु कर्मादौ कारकं कर्तरि षिषु ।
10 कालिका योगिनीभेदे धूमरीनवमेघयोः ॥
काण्ड्ये गौर्यां मेघपङ्क्तौ क्रमदेये च वस्तुनि ।
पटोलशाखारोमास्त्रीमांसीकाकौशिवामु च ॥

तथा हृदिकपत्रेऽपि वैवर्ण्येऽपि निगद्यते ।
पिप्पौ तु कालकः प्रोक्तो रोगभेदे तु काचकः ॥

15 कार्मिकः शिल्पिनि प्रोक्तः तत्रैव च हृषीवसे ।
काशिका तु पुरीभेदे चषकेऽपि निगद्यते ॥

कालकं त्वन्धकारे स्यात् कालकं यद्वति स्मृतम् ।
कामुकी तु हृषस्यन्यामिच्छावत्यां तु कामुका ॥

कार्मुकं धनुषि स्वाक्षा वेशी कर्मक्षमेऽन्धवत् ।
20 कामुकः क्रमनेऽशोकपादपे चातिमुक्तके ॥

- कठशालीये 'कालकस्तिलकालके ।
 कार्तिकः स्यादूर्जमासि तत्पूर्वायां तु कार्तिकी ॥
 काञ्चिकं काञ्चिकं तुल्ये हे तुषोदकवाचके ।
 क्षितिकं मधुयष्टौ स्यात् कौलिकं हारवन्धने ॥
- 5 कौचकः क्षिद्रवद्वेखौ दैत्यभेदे द्रुमान्तरे ।
 क्षिमिजातो कौटकः स्यान्निष्कुरे वाण्यलिङ्गकः ॥
 किम्पाकस्तु फलाश्लेषे महाकाले, च कुद्मले ।
 किंशुकः स्यात्पलाशद्रौ किञ्चल्कः केसरोऽस्त्रियाम् ॥
- 10 कुत्साकुः कुशवज्र्यर्कपरोत्तापनकर्तृषु ।
 कुलिकः कुलसंपन्ने द्रुभेदे पद्मगान्तरे ॥
 कुहकं स्यादिन्द्रजाले कुहकः कपटाश्रिते ।
 कुशिकः स्याद्राजभेदे कुतुकं तु कुतूहले ॥
 कूपको गुणदृष्टे स्यात्तैलपात्रे कुकुन्दरे ।
 'उदपाने चितायां च कूपकश्च विदारके ॥
- 15 कूपकोऽन्धावपि प्रोक्तः कूपिकाऽभोगतोपले ।
 कुलकं तु पटोले स्याच्छोकसम्बद्धगुण्यके ॥
 कुलिकोऽहौ कुलश्रेष्ठे वल्लिके काकतिन्दुके ।
 कूर्चिका तूलिकायां स्यात् सूचिकायां च कुद्मले ॥
 कपाटोद्घाटने क्षीरविकृतावपि योषिति ।
- 20 कुम्भिका दृष्टभेदे स्यात् कुण्डिका तु कमण्डलौ ॥

कृषिका चिचलेखनां कृषिकायां तु कृषिका ।
 कृषकं तु मतं तूर्ये(खपे?) कुलकस्तु द्रुमान्तरे ॥
 काले तु कृषकः प्रोक्तः कृषिका तारकान्तरे ।
 आसुर्यां कालिकायां च कृषिकेत्यभिधीयते ॥

५ केशिकः केशसम्पन्ने केतकस्तु द्रुमान्तरे ।
 केलिका पटक्यां स्यात्कौडायां केलिका मता ॥
 कैशिकी वृत्तिभेदे स्यात्कैतकं केतकीरजः ।
 कैशिकं केशसंबन्धे कोलिकः शबरे मतः ॥

कोरकः कुड्मले च स्यात्कोलकमृणालयोः ।
 १० कोलको गृहभागे स्याद्वीणाङ्गे कोलिका मता ॥
 मरीचे कोलकं प्रोक्तं कोलकं बदरीफले ।
 कौशिको गुग्गुलौ व्यालग्राहे नकुलशक्रयोः ॥
 विश्वामित्रे च कोशशूलकयोरपि कौशिकः ।
 कौशिकी चण्डिकायां स्यात्तदीभेदे च कीर्तिता ॥

१५ कौण्डिकः कुण्डकर्मणे कौन्तिकः कुन्तयोधिनि ।
 कुतूहले कौतुकं स्यादभिलाषे महोत्सवे ॥
 तथा परम्परायाते मङ्गले हर्षनर्मणोः ।
 विवाहसूचगौतादिभोगयोरपि कौतुकम् ॥
 खड्गिको महिषीक्षीरे फेनसैनिकयो र्मतः ।
 २० खटिका खेखनद्रव्ये कर्षरन्ध्रे च वीरखे ॥

- खटुकः स्वादर्धमुष्टौ दोर्मूले खण्डिकं मतम् ।
 खनकश्चित्ततत्त्वज्ञे सन्धिचौरे च मूषके ॥
- मन्थाने खजकः प्रोक्तः खण्डिकश्चणके मतः ।
 खजाका तु भवेद्द्व्यां खल्लकः खल्पनीचयोः ॥
- 5 खेटकं तु लघुग्रामे युद्धसाधनचर्मणि ।
 खोलकः पाकवल्मीकपूगकोशे शिरस्त्रके ॥
- ग्रन्थिकं पिप्पलीमूले दैवज्ञे गुग्गुली तु ना ।
 ग्रन्थिपर्णे करीरे च सहदेवास्थपाण्डवे ॥
- गडुकः पाचभेदे स्याद्गण्डुकः कन्दुके मतः ।
 10 'कूरकर्मणि गण्डुकः कथितः शब्दवेदिभिः ॥
- गण्डकौ तु नदीभेदे गण्डकः शकुलार्भके ।
 गण्डकः खङ्गिनि स्यातः सङ्ख्याविद्याप्रभेदयोः ॥
- अवच्छेदेऽन्तरायेऽपि गण्डकः समुदाहृतः ।
 गणकास्था तु दैवज्ञे सङ्ख्याविदि निगद्यते ॥
- 15 गणिका यूथिकावेश्यातर्कारीतरुणौघपि ।
 गल्बर्कोऽर्काश्मचपके 'गर्भकं भूमिनिम्बके ॥
- गर्तिका तन्तुशालायां गर्भकं रजनौयुगे ।
 गन्धकः स्याद्वातुभेदे गन्धिकं शकटे मतम् ॥
- केशमध्यगते माल्ये गर्तकः परिकीर्तितः ।
 20 'ग्रान्थिकः पण्डितजने गान्धिकः स्याच्च लेखके ॥

१ ख. पु० खयं पाठोऽधिकः ।

२ क० पुस्तके गण्डुकः कूरकर्मणि, इति पाठभेदः ।

३ ख. य

- गान्धिकस्यापि गदितः सुगन्धद्रव्यहारिणि ।
 ग्राहको घातिविहगे व्याधानां च ग्रहीतरि ॥
 गिरिका बालमूषायां कथ्यते शब्दवेदिभिः ।
 गुह्यकः स्याज्ज्योतिषिके गुह्यकः स्तवके मतः ॥
 5 गुह्यको देवभेदेऽपि गुह्यकः स्यात्तु गो'पिते ।
 गृह्यको निघ्नके प्रोक्तस्तथा स्वच्छन्दचारिणि ॥
 गुण्डको मलिने धूलौ कलोक्तिजोहपाचयोः ।
 'गेन्दुकं कन्दुके प्राहुर्गैरिकं धातुरुक्मयोः ॥
 गोलको विधवापुत्रे जाराश्च मणिके गुडे ।
 10 गोरक्षः पक्षिजातौ स्यात्तथा नम्रकवन्दिनोः ॥
 गोशिका वृषवाद्यो स्यान्नौखिकस्तत्सहे वृषे ।
 घटिका स्यात्कालमाने तथा क्षुद्रघटेऽपि च ॥
 कृकाटिकायां च तथा घण्टिका कांस्यवादने ।
 घाण्टिकः' स्यादोधकरे घातिनः पिष्टपूरके ॥
 15 घातुको मारके स्यातो घुण्टकः पाद'गेऽस्थिनि ।
 घोलकस्तु समूहे स्याद्दो'लिका शकभिद्यपि ॥
 धामार्गवे घोषकः स्याद्घोटकोऽग्रे निगद्यते ।
 चषकस्तु सुरापात्रे मधुमद्यप्रभेदयोः ॥
 चटकः कलविद्धे स्याच्चटका स्त्री स्वपत्ययोः ।
 20 चलुकः प्रसृतौ भाण्डभेदे चलुकवत्पुमान् ॥

- 'चतुष्की मशकार्यां चतुष्की यष्टिकान्तरे ।
चतुष्की मत्स्यहार्यां स्यात् पुष्करिस्थान्तरेऽपि च ॥
- चड्डिका तु भवेद्गौर्यां कोपनायां च योषिति ।
चरको ग्रन्थभेदे स्याच्चरकः स्थावरेतरे ॥
- ८ चखको धान्यभेदे च चर्षिको वाक्पटौ मतः ।
चन्द्रकः केकिपिच्छाङ्गे कर्पूरेऽपि च चन्द्रकः ॥
- चम्पकं चाम्पके पुष्पे पीते' गौरे तु वाच्यवत् ।
चारकः पालकेऽश्वादेः स्यात्सञ्चारकबन्धयोः ॥
- चाक्रिकः कुम्भकारे स्याच्चाक्रिकश्चक्रवर्तिनि ।
१० चिचकः स्यादग्नितरौ चिचकं तिलके मतम् ॥
- चीनको देशभेदेऽपि चीनाकं स्यात्फलान्तरे ।
चौरको विक्रियालेखे शिखायां चूडिका मता ॥
- भिक्षिकायां चौरिका स्याच्चुवुकंत्वमिकाधरे ।
चुम्बकश्चुम्बनपरे धूर्तायस्कान्तकामुके ॥
- १५ बहुग्रन्थैकदेशे घटस्योर्ध्वावलम्बके ।
चूतकः कूपकेऽद्यास्त्रे चूचुकं तु कुचाग्रके ॥
- चुलुकः प्रस्तौ भाण्डभेदे 'चलुकवन्मतः ।
चूलिका नाटकस्याङ्गे कर्णामूले च दन्तिनाम् ॥
- चुलुकी शिशुमारे च कुण्डलीभेदे कुलान्तरे ।
२० गच्छूषे चुलुकं प्राहुर्मधुमासे तु चैचकः ॥

चोसकौ' तु करीरे स्यान्नारङ्गे किष्कुपर्वसि ।
कम्बुकां चोलिका स्याता चोरकर्मसि चौरिका ॥

छचिका स्याद्भुजङ्गाख्यामातपचे तु छचकम् ।
छचाकं धरणीस्फोटे व्याजे छन्नकमौरितम् ॥

5 छलकः कुहके प्रोक्तश्छादकस्तु निगूहके ।
घातुके तक्षके चापि छेदकच्छेदिकावभौ ॥
जनको नृपभेदे स्यान्नातेऽपि जनको मतः ।
जतुकाऽजिनपत्न्यां स्याज्जतुकं हिङ्गुलाक्षयोः ॥

जल्पाकस्त्वतिवाचाले वावदूकेऽपि जल्पकः ।
10 जम्बुकः पश्चिमाशयाः पत्यौ नीचे च गद्यते ॥
वृक्षान्तरे फेरवे च जम्बूक इति गद्यते ।
जाहको घोड्गमार्जारखजाकातुण्डिकासु च ॥

जालकं कोरके प्रोक्तं कुलाये जालिनीफले ।
आनाये दम्भभेदे च वस्त्रभेदे च जालिका ॥

15 जालिकाऽप्यङ्गरक्षिण्यां विधवाजालजीविनोः ।
जालिकस्त्र्यर्णनाभे स्याद् ग्रामकूटे च धौवरे ॥

जानकौ रामभार्यायां जङ्गले स्यात्तु जाह्निकः ।
'जीवन्यां जीविकामाहुस्तथा जीवनसाधने ॥

जीवकः प्राखकेऽपि स्याच्छीर्षे स्यात्पीतसारके ।
20 जीरकं जरलास्थे स्यात्सुगते जिनको मतः ॥

- जूर्णको धान्यभेदे स्याज्जोङ्गकं ह्रमिजे' मतम् ।
 ज्योतिष्काः पञ्च चन्द्रार्कग्रहनक्षत्रतारकाः ॥
- भरकः क्षरखे प्रोक्तो भरकस्तोयनिर्भरे ।
 भावुकः पिबुले प्रोक्तो द्योतदौप्तौ च भल्लिका ॥
- 5 भल्लिकोद्वर्तनमले' भिषट्टयामुद्वर्तनांशुके ।
 'भृङ्गारिकायां भिल्लौका भिल्लिकाऽपि मता समा ॥
- कट्वङ्गे टुण्डुकः प्रोक्तष्टुण्डुकः शोणकास्पयोः ।
 'डिम्बिका जलविम्बे च कोणके कामुकस्त्रियाम् ॥
- तर्जको भीषकनरे तक्षकः पद्मगान्तरे ।
 10 तक्षको वर्धकौ च स्यात्तर्जुकस्तु मतोऽर्थिनि ॥
- तण्डुकः खञ्जने फेने समासप्रायवाचि च ।
 गृहदारुतण्डुकान्धमायाबहुलकेष्वपि ॥
- तन्त्रकं त्वहते वस्त्रे गुडुण्यां तन्त्रिका मता ।
 तर्णकस्तु मतो वस्त्रे च्यम्बकस्तु महेश्वरे ॥
- 15 तारको दैत्यभित्कर्णधारयोर्न द्वयोर्दृशि ।
 कनौनिकायामृष्टेऽपि न पुमान् चातरि चिषु ॥
- तान्त्रिको चातसिद्धान्ते प्रहस्ते तालिका मता ।
 तिक्तकस्तु पटोले स्याद्रसभेदेऽपि तिक्तकः ॥
- तिलकं क्लोम्बि तिलकस्तुरङ्गे तिलकालके ।
 20 सौवर्चले पुनः क्लोम्बे ना तु रोगद्रुभेदयोः ॥

१ च. कुशुमे, ख. कुसुमे ।

२ ख. पटे ।

३ खं वाठो माटकायां जकारादिचतुर्वेधेषु ।

- विशङ्कुर्नृपभेदेऽपि शलभे वृषदंशके ॥
 तिन्दुको वृक्षभेदे स्यान्निलोकी विष्टपत्रये ॥
- तुरुष्को देशभेदे स्यादपि जात्यन्तरे मतः ।
 तुरुष्कः 'सिल्हके तावे तथा स्यात्पिण्डके कश्चित् ॥
- 5 तृषितेऽर्थिनि तृष्णक्' स्यात्तोटकं वृत्तभिद्यपि ।
 तूलिका शयनीयोपकरणे लेखसाधने ॥
- तूष्णीको निष्क्रिये प्रोक्तस्तोदकः प्रेरके मतः ।
 दर्शकः स्यात्प्रतीकारे दर्शयितृ'प्रवीणयोः ॥
- दर्पकः पञ्चबाणे स्यादन्तको दन्तरुग्भिदि ।
 10 दग्धिका'भिःसटायां स्याद्वाढायां' दंष्ट्रिका मता ॥
- दलिकं तु मतं काष्ठे दमकस्तु नृपान्तरे ।
 द्रावको ग्रावभेदेऽपि विदग्धे घोषकेऽपि च ॥
- दारको बालकेऽपि स्याद्भेदके' त्वभिधेयवत् ।
 दाधिकं' दधिसम्पन्ने दारुकः कृष्णसारधौ ॥
- 15 बैडालिके दाभिकः स्याद्वाचकं काष्ठदारवे ।
 दीपकं वागलङ्कारे वाच्यवहीतिकारके ॥
- दीप्यकञ्चाजमोदायां यवानौबर्हिषूडयोः ।
 दीर्घिकाऽऽस्था पुष्करिण्यां तूलिकायां तु दूषिका ॥

- तथा स्याल्लोचनमले गन्धकुश्यां तु 'दुष्कः' ।
 विहाराद्यवकाशेऽपि दूषकस्तु विदूषके ॥
- 'देवको भूपभेदेऽपि देवकौ' ह्यणमातरि ।
 दैहिकं देहसम्बन्धे देशिकश्चपदेष्टरि ॥
- ६ डोलिका डोलिकायां स्यादोरकः सूत्रमाचके ।
 धनिका स्यात्तु धन्याके धनिको धनवत्यपि ॥
 धान्यकं धान्यमाचे स्याद्धारमिको धर्मचारिणि ।
 धातकौ तरुभेदे स्याद्धानुष्कस्तु धनुर्धरे ॥
- १० ध्रुवकस्तु मतः स्यात्तौ गलिताङ्गे कचिन्मतः ।
 धेनुका तु करिण्यां स्याद्धेनुको दानवान्तरे ॥
 धेनुकं करणे स्त्रीणां धेनुसङ्घेऽपि तन्मतम् ।
 नर्तकः स्यात्पोटगले' केलके चारणे नटे ॥
 नर्तकौ तु करेखां स्याल्लामिकायां च योधिति ।
 नग्नकः क्षपणे नग्रे बाले नग्नक ईरितः ॥
- १५ नग्निका च कुमार्यां स्यान्नग्नकः कर्पटे मतः ।
 नन्दकः स्याद्विष्णुसङ्गे हर्षके कुलपालके ॥
 नरको निरयेऽपि स्यादसुरेऽपि कचिन्मतः ।
 नगौकाः पक्षिमाचेऽपि नलिका सान्तरेऽस्थिति ॥
 निरये नारकोऽपि स्यान्नारको निरयस्थिते ।
 २० नारकं निरयोद्भूते नास्तिको वेदमिन्दके ॥

नालीकमन्त्रे वाचे ना' तथा शल्याश्वयोरपि ।
नाशकस्त्वन्तके रोगे शाकभेदे तु नालिका ॥

नाडिका कालमानेऽपि कण्डूरायां च नाडिका ।
नायको नेतरि प्रोक्तो हारमध्यमश्चापि ॥

- 5 नौलिका नौलिनीक्षुद्ररोगसेफालिकासु च ।
निर्मोको मोचने व्योम्नि तथा च फलिकच्छुके ॥
निरोका भिक्षुमात्रेऽपि निन्दकस्त्वपवादके ।
रूप्याध्यक्षो नैष्विकः स्यान्नोदकः प्रेरके मतः ॥

- पराक'स्तु व्रते खण्डे प्रसेकः सेचने च्युतौ ।
10 पद्मकं पद्मकाष्ठेभविन्दुजालकयोर्मतम् ॥
पक्षकः पार्श्वमात्रेऽपि पक्षद्वारे च संमतः ।
पताका वैजयन्त्यां स्यात्सौभाग्येऽङ्ग'ध्वजेऽपि च ॥
पर्यङ्को मण्डके प्रोक्तः पल्यङ्कोऽपि निगद्यते ।
प्रतिकूलसे प्रतीकः स्यात्तथाऽवयवमात्रके ॥

- 15 पर्युक्तस्त्वायुधभिदि पर्युका पार्श्वकीकसे ।
प्राणको जीवकतरौ पार्श्वकः सन्धिजीविनि ॥
प्राशकः प्रासकश्चास्ते प्रासिकः कुन्तयोधिनि ।
पावकोऽग्नौ सदाचारे वह्निमन्त्रे च चिचके ॥
भस्मातके विडङ्गे च पातुको जलहस्तिनि ।
20 पतयालौ प्रपाते च 'पातुकस्त्वभिधीयते ॥

- पादुका पादरक्षिण्यां पालयिष्यां तु पालिका ।
 पालङ्कः स्याच्छाकभेदे 'पाटको वाद्यभिद्यपि ॥
 पाटकश्च महाकिष्कौ तथा स्यात्कटकान्तरे ।
 अक्षादिबालने मूलद्रव्यापचयरोधसोः ॥
- 5 पिण्याकस्तिलकल्को स्याद् द्विजुबालहौकमिल्हके ।
 पौतको वर्णभेदे स्यात् पिनाको रुद्रधन्वनि ॥
 मञ्जुषायां तु पिटको विस्फोटे पिटको मतः ।
 पिण्डकः सिल्हके प्रोक्तः पिण्डकाऽवयवान्तरे ॥
 पिष्टको घृतपूपे स्यान्नेचरोगे च गद्यते ।
- 10 प्रियकः पौतसाले' स्यात्प्रियकश्चामिते मृगे ॥
 पुलाकः' स्यात्तुच्छधान्ये मङ्गले भक्तसिक्चके ।
 पुलकः कृमिभेदेऽश्मभेदे च मणिदूपण ॥
 'गजान्नपिण्डे गन्धर्वे रोमाञ्चहरितालयोः ।
 पुष्यकं रौतिकानेचरोगयो रत्नकम्बले(कृणो !) ॥
- 15 कुबेरस्यापि याने स्यात्कासीसे च रमाञ्जने ।
 लोहकांस्यमृदङ्गारशकट्यामपि पुष्यकम् ॥
 स्वर्णचूडे पूर्णकः स्यान्नासाद्विन्त्यां तु पूर्णिका ।
 पुलिका पूषिका चापि पोलिकायामुभौ मतौ ॥
 पुचिका तु कथपत्ये स्यात्पुचिका शूलभञ्जिका ।
- 20 पुचकः पुमपत्येऽपि तथा मन्यनसाधने(?) ॥

- तथैव शरभे धूर्ते शैलहस्तप्रभेदयोः ।
 'रोमोज्जमे तु पुस्तकः पुण्यकं तु व्रतान्तरे ॥
 पुण्यिका स्यात्त्रिज्जमले पुण्यकस्त्वतिमुक्तके ।
 पुस्तकं लेखपत्रे स्यात्पृदाकर्णशिकेऽप्यहौ ॥
- 5 पृदाकुक्षिकतरौ व्याघ्रेऽपि च निगद्यते ।
 पृषत्कस्तु खगे बाणे पृषुकक्षिपिटेऽर्भके ॥
 प्रेरकः प्रेषकश्चोभौ कथितौ तु नियोजके ।
 पेचकः करिणाङ्गूले 'मूलोपान्ते च कौशिके ॥
 मञ्जूषायां कदम्बे तु 'वस्त्राधारे च पेटकः ।
 10 पोलिकाऽपूपभेदे स्याद् 'बाह्यारामे तु पौरकः ॥
 फण्डिका स्याच्छाकभेदे फलकं काष्ठपट्टके ।
 फलकौ मत्स्यभेदे स्यादाण्यवफलकान्विते ॥
 बन्धूकं बन्धुजीवे स्यात्सम्बन्धिनि तु बन्धुकः ।
 बन्धूकः पीतशाले' च स्यात्साक्षिणि तु बन्धकः ॥
- 15 बन्धकं स्याद्विनिमये पुंश्चल्यामपि बन्धकौ ।
 बालिका कर्णभूषायां बालायां बालकः शिशौ ॥
 मूर्खे च बाधकः शत्रौ प्रतिक्कूले तु बाधकम् ।
 बाध्यिका त्वौषधिभिदि नेचसारे' च बाध्यकम् ॥
 बहुकः कर्कटेऽर्के च दात्यूहे जलसातके ।
 20 वैजिकं शिग्रुतैले स्याद्वैम्बिको विम्बजीविनि ॥

१ पृषको चर्मविन्दौ स्यादिति मा० पाठः ।

२ ख. क्षयिकः पाठः । ३ क. पुष्पा । ४ क. ख. बाह्यायां
 पौरको मतः । इति पाठः । ५ क. वारे । ६ ख. लोरे ।

- वैतालिके बोधकः स्यात्कालघ्नानिनि बोधकः ।
 'रसकं स्याद्रोगभेदे भसिते भस्मकं मतम्' ॥
 वार्ताकां त्वय भण्टाकौ भण्टको हास्यकारिणि ।
 भविकं भावुकं भव्ये भावको भगिनीपतौ ॥
 भालाङ्कः करपत्रे स्याच्छाकभेदे च रोहिते ।
 कच्छपे पुरुषश्रेष्ठे 'तथा स्मरहरेऽपि च ॥
 सूर्यावर्ताश्मभेदेऽपि जम्बुके धामको मतः ।
 विषे च धामकं' प्रोक्तं भारिको भारहारिणि ॥
 10 नृपान्तरे भीमकः स्याद्भीरौ भीरुकभीलकौ ।
 यतिक्षपणयोः प्रोक्तो भिक्षुको भैक्षहारिणि ॥
 नृपान्तरे भीष्मकः स्याद्भीषको भयदर्शके ।
 भूमिका रचनायां स्यान्भूत्यन्तरपरिग्रहे ॥
 भूतीकमपि भूनिम्बदीप्यकर्पूरकतृणे' ।
 भौरिकः कनकाध्यक्षे भौतिकं 'भृतनिर्मिते ॥
 15 अलिङ्गरे तु मणिको मङ्गिकामङ्गिके हिमे ।
 मरकः स्यान्महामार्यां मायिकः कुङ्कुमे मतः ॥
 उदुम्बरे तु मशकौ मशकः सूक्ष्मजन्तुके ।
 रोगभेदे च मशको मधुको विहगान्तरे ॥
 मधुका मधुपर्ण्यां स्यान्मधुकस्तु मधुद्रुमे ।
 20 ह्रीतके मधुकं प्राहुर्मधुकं त्रौषधान्तरे ॥

१ ख. विहङ्गकलघ्नोत्थोरिति पाठभेदः ।

२ ख. पु० इतः पादद्वयस्याधिकः पाठः ।

३ ख. धामिकं ।

४ ख. कुङ्कुमे ।

५ ख. मृति ।

- मण्डूकं बन्धभेदे च मण्डूको दर्दुरे मतः ।
 मण्डूकपर्ण्यां मण्डूकौ मल्लिका पानभाजने ॥
 मल्लिको हंसभेदेऽपि तृणग्रन्थेऽपि मल्लिका ।
 मीने मृत्पाचभेदेऽपि मस्तिष्कं मस्तुलुङ्गके ॥
- 5 मन्दार्को वृक्षभेदे स्याद्वर्षाकालेऽप्युदीरितः ।
 मातृका धातुकामाचोर्देवौभिद्वर्षमालयोः ॥
 मामकं तु मदीये स्यान्मामकः स्यात् मातुले ।
 मालिकः पक्षिणि, ग्रीवालकृतौ सरिदन्तरे ॥
 सप्तलायां च मालायां पुष्पाणां मालिका मता ।
- 10 मासिकं श्राद्धभेदेऽपि भृत्यर्थे मासिको मतः ॥
 मालकः^१ स्यादरिष्ठे तु माक्षिकं मधुनि स्मृतम् ।
 मुण्डकः स्यात् ग्रामण्यां मूलकं पर्णमूलके ॥
 मृद्वीका हारह्वरायां^२ मेचकः शिखिचन्द्रके ।
 सोतोऽम्बनेऽन्धकारे च श्यामले च निगद्यते ॥
- 15 मेनका हिमवत्पत्न्यामपि स्यादप्सरोभिदि ।
 बह्वनामय सङ्गे तु मेलकः परिकीर्तितः ॥
 मोदको हर्षजनके साद्यभेदे तु मोदकम् ।
 मोचकः कदलीशिग्रुनिर्मोचकविरागिषु ॥
 यमकं यमजे शब्दालङ्कारे संयमेऽपि च ।
- 20 याजकस्तु^३ गजे राज्ञो यज्वन्धप्यथ याज्ञिकः ॥

- याजके च कुये चापि शब्दवेदिभिरौरितः ।
 याचको मार्गले प्रोक्तो यवाक्तेऽपि तु याचकः ॥
- याष्टीकः^१ स्याद्यष्टिधरे युतकं संशये युगे ।
 यूषिकाऽम्बानके पुष्पे द्रुमभेदेऽपि यूषिका ॥
- 5 यौतकं युतयोर्देये स्त्रीवस्त्राञ्चलयुक्तयोः ।
 रजको धावके कौरे रसिको रसवत्यपि ॥
- रसालेऽपि रसालायां काञ्चौरसनयोः स्त्रियाम् ।
 रक्ताक्षोऽथ प्रवाले स्याद्रक्तिका स्वर्णमानके ॥
- रक्तकोऽम्बानबन्धूकरक्तवस्त्रानुरागिषु ।
 10 रक्षकः कम्बले स्यातो रसकः कायधातुनि ॥
- येन वेश्यायुहे नौतो वत्सरस्तत्र राचकः ।
 क्लीबं स्यात्पञ्चरात्रे तद्राजसङ्गे तु राजकम् ॥
- राजिकाऽपि च केदारे राजसर्पपरेखयोः ।
 रौठकः पृष्ठवंशे स्याद्रौठकोऽप्यपमानकृत् ॥
- 15 रुचकः स्यादधैरण्डे रुचकं लवणे तथा ।
 रुचको बीजपूरद्रौ निष्के दन्तकपोतयोः ॥
- न हयोः सर्जिकाक्षारेऽप्यश्वभरणमाख्ययोः ।
 सौवर्णसेऽपि माङ्गल्यद्रव्ये चाप्युत्कटेऽपि च^२ ॥
- रुचिकस्तु ऋषेर्भेदे रुचिकश्च नृपे कश्चित् ।
 20 रुखिका द्वारपिण्यां च दूतिकायां रक्षक्षितौ ॥

१ याष्टिक इति ऋक्षमन्त्रो मातृकापाठः

२ च. ऽपि कटकेऽपि च ।

रूपकं नाटके मूर्ते काव्यालङ्कारोऽपि च ।

रेखुका च हरेखौ च जामदग्न्यस्य मातरि ॥

रेचकस्तौषधभिदि प्राखसंयमनेऽपि च ।

लक्षकः^१ स्वात्मसूक्ष्मदृशि लम्बमाने तु लम्बकः ॥

5 योगान्तरे लम्बिका स्यादनुर्मध्ये तु लस्तकः ।

लतार्कस्तु पलाण्डौ स्यादल्लयां लतिका मता ॥

लम्पाको लम्पटे देशे भुजिष्ठायां तु लम्बिका ।

लग्नकस्तु प्रतिभुवि मतं नृत्ये तु लास्यकम् ॥

लासको लसके लास्यकारिण्यपि मयूरके ।

10 पक्षिभेदे लावकः स्यात्तथा लवनकर्तारि ॥

लुब्धकस्तु मतो व्याधे लुञ्चकः क्षपणे स्मृतः ।

लूणको भिदितपशौ लूचकं तूपनेचके ॥

लेखकः स्याल्लेखनके लेपकः परिमार्जके ।

लेण्डकं तु पुरीषे स्याल्लोखिका त्वौषधान्तरे ॥

15 लोचको मांसपिण्डेऽक्षितारकायां च कञ्जले ।

ललाटाभरणे स्त्रीणां कदलीनीलवस्त्रयोः ॥

निर्बुद्धौ कर्णपूरे च मौढ्यां भूस्त्वचर्मणि^२ ।

मृगान्तरे लोहकः स्याल्लोभकं त्वौषधान्तरे ॥

वरको वनमुग्धे स्वात्कुटजे वत्सको मतः ।

20 भक्ष्यभेदे तु वटको बीलायां बल्लकीं विदुः ॥

- वर्षत्कं तु पुरीषे स्याद्वर्धकः काष्ठतप्तके ।
 व्यलीकमप्रियाकार्यवैलक्ष्येष्टति'पौडने ॥
- व्यलीको नागरे प्रोक्तः पुंसि शब्दार्थवेदिभिः ।
 वञ्चकस्तु खले धूर्ते गृहवधौ च जम्बुके ॥
- 5 वराकः 'सङ्गरे शोष्ये शङ्करेऽपि निगद्यते ।
 व्यञ्जकः स्यादभिनये व्यञ्जकः कार्यसूचके ॥
- वसुकं 'रौमके पुंसि शिवमस्त्यर्कपर्णयोः ।
 वर्षकधारणे' स्त्री तु चन्दने च विलेपने ॥
- दयोर्नौत्यादिषु स्त्री स्यादुत्कर्षे काञ्चनस्य च ।
 10 वर्तकस्तु सुरेऽश्वस्य वर्तिका विहगान्तरे ॥
- 'वातकः शलपख्यां स्याद्वाधिभेदे च वातकः ।
 वासुकिः सर्पराजे स्याद्वार्षिको वर्षकारके ॥
- अटरूपे वासकः स्याद्देशभेदे तु वाहिकः ।
 वारकोऽश्वगतावश्वविशेषे च निषेधके ॥
- 15 वार्षिकं दृढसङ्घाते दृढत्वे दृढकर्मणि ।
 अङ्गुलीयकह्रीवरपारिहार्येषु बालकम् ॥
- बाल्हीकस्तुरगे देशभेदे स्याद् धीरहिङ्गुनोः ।
 अनयोरपि बाल्हीकं बाल्हिकं च निगद्यते ॥
- चायमाखे वार्षिकं स्याद्वर्षाकालभवेऽन्यवत् ।
 20 सन्देशवाग्वाचिकं स्याद्बालुकं त्वेवबालुके ॥

वायुका सिकतायां स्याद्वायुकं भूषणान्तरे' ।

विपाकः पचने खेदेऽप्यसत्कर्मफलेऽपि च' ॥

कपोतपालिकायां तु विटङ्क इति गद्यते ।

वितर्कः संशये चोहे विवेकस्तु पृथङ्कृतौ ॥

5 विवेकः सलिलद्रोण्यां विचारेऽपि च कथ्यते ।

विरोकस्तु प्रकाशे स्याद्विरेकः स्यात्प्रवाहं ॥

विब्वोकः स्त्रीविलासे स्याद्वीजकस्तन्क्रियावति ।

दृष्टिकः श्रुककौटे स्याद्राश्रयौषधद्रुणेष्वपि ॥

दृषाङ्कः शङ्करे साधौ भस्मातकमहोक्षयोः ।

10 वेदिका तु वितर्कां स्याद्वैदिको वेदवेत्तरि ॥

वैणुकं तु गजालाने वैणिको वैणुवादके ।

वैणिको वैणविके स्याच्छशाङ्कश्च कलाधिपे ॥

कर्पूरस्य तथा पिण्डे, शम्पाकश्चतुरङ्गुले ।

शस्त्रिका क्षुरिकायां स्याच्छङ्कः शम्बूकशब्दभाक् ॥

15 शङ्ककं कङ्कणभिदि शम्बूका जलशुक्तिषु ।

शल्लकौ स्यात्तरुभिदि शम्बुकः श्रुद्रतापसे ॥

घोङ्गे च गजकुम्भान्ते, शलाका कामशल्ययोः ।

शारिकायां च शल्लकां शल्लकौ पशुदृष्टयोः ॥

'दृष्टादिकाद्वीशरयोः शालूकं पद्मकन्दके ।

20 शालिका स्त्रीभगिन्यां स्याच्छाक्तिकस्तु तदायुधे ॥

१ ख. वायुको वायुकर्तरि, इति पाठभेदः । .

२ ख. कर्मबोऽप्यसदृक् फले, इत्यन्यथा पाठः ।

३ ख. वाय्वा ।

- शारिका पक्षिभेदे स्वाच्छाब्दिकः शब्दवेदिनि ।
 श्यामाकस्तृणधान्ये स्वाद्रोगभेदे तु शीतिकः ॥
 शीतिकः शीतकाले च सुस्थिते दीर्घस्त्रिचिलि ।
 शिरस्कं स्याच्छिरस्त्राणे शिशुकः शिशुमारके ॥
- 5 बालकोलूपिनोश्चापि शिबिका नरवाहके ।
 श्रुककः क्षारभेदे स्यात् किंशारौ श्रुककं^१ मतम् ॥
 श्रुककः प्रावटे प्रोक्तो रमेऽपि परिकीर्तितः ।
 रक्तप्रियङ्गौ गदिता शोधिका शोणकः पुनः ॥
- 10 'टुण्डुके शौण्डिको मद्यकर्तर्यपि च क्षारके ।
 सस्यको मणिभेदे स्याद्धान्यमात्रे तु सस्यकम् ॥
 स्यमौको वृक्षभेदे स्यात्स्यमौका नीलिकौषधौ ।
 सम्पाकस्तार्किके धृष्टे सम्पर्को मेलके रतौ ॥
- 15 स्वस्तिको मङ्गलद्रव्ये चतुष्कण्टकभेदयोः ।
 सरकः सौधुपाने स्यात्सौधुपात्रं^२ क्षुसौधुनोः ॥
 अष्टिवाध्वगपङ्क्तौ च सरकः समुदीरितः ।
 सभिकः स्याद् द्यूतकारे रशनायां तु सप्तकौ ॥
- युद्धे समीकं निर्दिष्टं स्फटीकः स्फटिके मतः ।
 सायकस्तु शरे खड्गे 'स्यासको जलबुद्धे ॥
- 20 स्थानिकः स्थायिनि मतः सार्षिष्कं घृतनिर्मिते ।
 स्थायिको ग्रामरक्षार्थे ज्ञातकस्तु समाहृते ॥

१ सस्यश्रुककमिति समकस्य सत्वेति त्रिविधोऽयम् ।

२ वृद्ध, इति मातृकायामपपाठः ।

३ ख. माने ।

४ ख. सा ।

- स्थायुकोऽपि ग्रामपाखे स्फूर्जकस्तिन्दुके मतः ।
 सूचकः सौवनद्रव्ये बोधके पिशुने शुनि ॥
 चोतौ काके सूतकस्तु पारदे सूतकं जनौ ।
 तृदाकुर्ज्वलने चक्रे(वज्रे ?) पवने प्रतिस्वर्यके ॥
 5 'सृष्टिका त्वोष्ठयोः प्रान्तभागे निगदिता बुधैः ।
 सेचकस्तु भवेन्मेघे वाच्यलिङ्गस्तु सेत्तरि ॥
 सेवकस्तु प्रसेवे स्याद्वाच्यलिङ्गोऽनुजीविनि ।
 सैन्यकः सैनिके प्रोक्तः सैन्यरक्षे तु सैनिकः ॥
 सौप्तिकं युद्धरात्रौ स्यात्सोमाङ्गे सौमिकं मतम् ।
 10 सौचिकः स्यात्सौवनके सौनिको वधभूमिगे ॥
 हंसकं पादकटके हंसको मानसौकसि ।
 यतौ सदाशिवेऽपि स्याद्बल्लकं रक्तसन्धके ॥
 हाटकं तु सुवर्णे स्याद्वास्तिसङ्घे तु हास्तिकम् ।
 हालिकः कर्षके मूर्खे' भवेद्वास्ये तु हासिका ॥
 15 हारकः कितवे चोरे गद्यविज्ञानभेदयोः ।
 हीरकं तु भवेद्द्वजे हिरण्यकोऽजसगामिनि ॥
 'हुडुको वाद्यभेदे स्यान्मत्तदात्यूहपक्षिणि ।
 शब्दवेदिभिरप्युक्तं हृषीकं विषयेन्द्रिये ॥
 हेरुकः स्यादुद्यभेदे महाकालगणे तथा ।
 20 हेरिको गूढपुरुषे 'शेषकां श्रौविधायके ॥

१ जालाचारिण्यमरादयः ।

२ गौर्वाचिक इति वक्ष्यतेऽयम् । ३ ख. उडुको ।

४ ज्ञेय, अथान्तेष्ट्ये, इत्यन्तात्कर्षणे एवमि निष्पन्नस्यास्य श्रौविधावकत्वमायम् ।

होलिका स्वात्कर्मभेदे स्यात्तद्विदि तु होलिकः ।
 क्षत्रिकां विद्युति प्राहुः क्षारकः स्यात्तु जालके ॥
 तथा मत्स्यादिपिठके नीचे तु क्षुल्लको मतः ।
 'क्षुल्लकः शङ्खातीयकौटपृष्ठस्थकौकसे ॥

- 5 क्षुरको वपनद्रव्ये गोक्षुरे तिलकद्रुमे ।
 क्षुरकः कोकिलाक्षे स्यात्क्षुब्धकः क्रोधमूर्च्छिते ॥
 प्रवर्तके क्षेपकः स्यादरातौ क्षोभको मतः ।
 क्षोभकस्तु समुद्रेऽपि क्षोदकः शोधके मतः ॥

॥ इति कवतौषम् ॥

॥ अथ कचतुर्थम् ॥

- अङ्गारकः कुरण्टे स्यादुल्मुकांशे महीसुते ।
 10 अङ्गारिकाऽङ्गारधान्यां तथा किंशुककुक्षले ॥
 अङ्गारिका चेक्षुकाण्डे गदिता शब्दवेदिभिः ।
 अलावलिमको भेके कोकिले पद्मकेसरे ॥
 स्यादश्मन्तकमुद्गाने 'मल्लिकाच्छदनेऽपि च ।
 अश्मन्तको वृक्षभेदेऽनर्थको निष्प्रयोजने ॥
 15 अनामिकाऽङ्गुलीभेदे चण्डाले स्यादनामकः ।
 अनास्तिको वेदवाद्ये वेष्टिते स्यादरासकः ॥

अयाचकस्तु गदितः प्रतिग्रहविवर्जिते ।
 दारावरोधेऽर्गणिकाऽपटिका काण्डपट्टके ॥
 अनासिकस्तु विघ्ने स्यात्पर्वतोर्ध्वे त्वधित्यका ।
 अट्टालिकाऽपि सौधाग्रे विधवाऽनलका मता ॥

- 5 आकल्पकस्तमोमोहग्रन्थावुत्कलिकामुदोः ।
 आक्षेपकोऽनिलव्याधौ व्याधे निन्दाकरेऽपि च ॥
 मूषके स्यादासनिकस्रोरे चापि च सूकरे ।
 आवेशिकः प्राघुणके चण्डे त्वाक्रोशको मतः ॥
 आगन्तुकः स्यादतिथौ वैश्ये त्वापणिको मतः ।
 10 आखातकः पौतनके मता त्वायल्लकाऽरतौ ॥
 आकालिकी विद्युति स्यादासुभुक् तु बिडालके ।
 आस्थायिकोपलब्धार्थाऽऽलम्बकस्तु तताङ्गके ॥
 धात्रीफले त्वामलकं धात्र्यामामलकी मता ।
 आवेशिकं स्यादातिथ्ये विद्या त्वाम्बीक्षिकी कश्चित् ॥
 15 आवेदको घापके स्यान्मूर्खे त्वागारिको भवेत् ।
 आमोदको हर्षकारिण्यपि सौगन्धिके भवेत् ॥
 'आभासिकः कृचिमे स्यादावेशिकस्तु प्राघुणे ।
 आटीककं तर्षकास्थाः स्थलौषु क्रीडने मतम् ॥
 इन्द्राणिका स्यान्निर्गुण्यां दैवघ्नेश्विकी समौ' ।
 20 उत्सारको दण्डधर उत्कण्ठोत्कलिके समे ॥

- 'कवितोत्कलिकोत्कृष्टाहेलासलिलबीचिषु ।
उपासकः सेवके स्यादूर्ध्वलोकस्त्रिविष्टये ॥
- उपत्यकाऽद्वेरासकभूमावुक्ता मनीषिभिः ।
शरस्ते 'तूरवूकः स्याद् घटीयम्बे तु शाब्दिकाः ॥
- 5 उद्धाटकं विदुषोपधान उच्छीर्षकं मतम् ।
रुडमूकोऽन्धलिङ्गः स्याच्छठे वाक्श्रुतिवर्जिते ॥
- कटिलकस्तु पर्लासे वर्षाभूकारवेष्टयोः ।
कपर्दको जटाजूटे धूर्जटेच वराटके ॥
- कर्कोटकः स्यान्मालूरकाद्रवेयप्रभेदयोः ।
10 कलविङ्कः स्मृतो ग्रामचटके च कलिङ्गके ॥
- कनीनिका तारकेऽष्ट्याः स्यात्कनिष्ठाङ्गुलौ च सा ।
कलामकस्तु कलमे करश्रूकं नखे मतम् ॥
- कलन्दिका सर्वविद्या पृष्ठास्थनि 'कशेरुका ।
कदम्बकः 'समूहे स्यान्मरीचादौ कटुचिकम् ॥
- 15 'कम्पिलिकौषधिभिदि 'कण्डोलः पिटके मतः ।
'कर्परिकाऽमृतासङ्गे भवेत्कट्टारिकाऽऽयुधे ॥
- कञ्चुलिका तु कूर्पासे प्रकोष्ठे तु कलाचिका ।
स्यात्कुलीरे कर्कटकः तथा राश्यान्तरेऽपि च ॥

१ ख. घ. इदं पादद्वयं नास्ति । २ ख. दूर । ३ क. कले ।

४ (कु वले) इत्यभयघु. पाठः ।

५ ख. घ. नास्त्वयमर्धच्छोकः ।

६ कण्डोलः । इत्ययं पादः ककारादिजटतोषे न्यायः ।

७ कपर्दि, इति मा. पाठः ।

- कङ्कालकं कोशफले बहिर्वर्हे कलापकः ।
 केशप्रसाधनद्रव्ये तथा कङ्कतिका मता ॥
- कार्तान्तिकस्तु दैवज्ञे कृतान्तस्य गच्छेऽपि च ।
 काकरुकोऽप्युलूके स्यान्निःस्वे स्त्रीजितदम्भयोः ॥
- 5 दिगम्बरे भीरुके च स्यात्कामान्तक ईश्वरे ।
 काकलकः कण्ठमणावूर्जे कार्तिकिको मतः ॥
 भक्ष्यकारे कान्दविकः कारणिकः परीक्षके ।
 कृपाशीले कारुणिकः कालीयकं च जोङ्गके ॥
- अपि कावचिकं प्रादुर्बुधाः कवचिनां गणे ।
 10 कामन्दको मुनेर्भेदे भीते कान्दिशीकः स्मृतः ॥
 कापटिकोऽन्यमर्मज्ञे छात्रे स्यात्कालदेशिनि ।
 अथ कौतकिका 'नील्यां किरणाङ्को दिवाकरे ॥
 भूलतायां 'किञ्चुलुको वनमुङ्गे कुलीनकः ।
 निःस्वे (?) कुरवकः शोणाम्बानभिण्डिप्रभेदयोः ॥
- 15 कुरण्टकः पीतपुष्पाम्बानभिण्डिकयोः पुमान् ।
 तुवर्यां च कुलाल्यां च कस्तूर्यां (?) च कुलत्थिका ॥
 कूष्माण्डकोऽसपभिदि फले कूष्माण्डकं मतम् ।
 कूष्माण्डकस्तु कर्कारौ कुम्भ्यां कुमुदिका मता ॥
 कूर्पासकः कञ्चुके स्याद्दृध्याजीवे कुसीदकः ।
- 20 कुमारकस्तु वरखे कार्तिकेयकबालयोः ॥

- कुन्दुरुको तु सल्लक्षां कुन्दुरुकस्तु' तद्भवे ।
कुमालकस्तु सौवीरदेशे कुम्भाण्डकोऽसुरे ॥
- कुठेरकस्तु कश्चितः शब्दविद्भिः कठिन्नरे ।
रुपाखिकाऽसिपुत्र्यां स्यादसौ तूक्तः रुपाखकः ॥
- 5 रुकाटिका तु घाटायां रुकवाकुर्मयूरके ।
रुकवाकुश्च सरटे तत्रैव चरन्नायुधे ॥
- कैराटकस्तु गदितः शब्दविद्भिर्विषान्तरे ।
कोशातकौ' पटोल्यां च पुंसि 'धोपककेशयोः ॥
- 'स्यात्कौशलिकमुत्कोचे खड्गे कौश्लेयकं विदुः ।
10 कौश्लेयको निगदितः शुनि चापि महाकुले ॥
- कौमोदकौ गदाभेदे लोपामुद्रा तु कौपिकौ' ।
भवेत्कौकुटिकोऽदूरप्रेरिताष्टे च दाम्भिके ॥
- भण्डिनाराचोपधानग्रामणीषु खरालिकः ।
भवेत्कैलिकिले शस्त्राभ्यामभृमौ खलूरिका ॥
- 15 गवेधुका बीजभेदे गर्भपाकौ तु पष्टिके ।
ग्रामेयकस्तु ग्रामीणे ग्रामे गुठेरकं विदुः ॥
- गिरियकः क्रीडनीये नृत्ये गुणनिकां विदुः ।
तथा गुणनिकां प्राहुः श्रून्याङ्गे पाठनिश्चये ॥
- ग्रैवेयकं न द्वयोस्तु मतं ग्रीवाविभृपणे ।
20 गोकण्टको गोक्षुरके स्थपुटे च गवां खुरे ॥

१ ख. कदु ।

२ क. नको ।

३ क. ख. तथा ।

४ स्यात्कोष्ठा इति मुकप. पाठः ।

५ कौबोतको, इति युक्तः पाठः ।

गोमेदकं मसौ पीते काकोले पचकेऽपि च ।
 वसिरे स्यान्नोकुलिकः^१ पक्षस्यगन्धुपेक्षके ॥
 गोजिहिका शाकभेदे गोष्ठे गोस्थानकं^२ विदुः ।
 अथ घर्घरिका क्षुद्रघण्टावादिचदण्डयोः ॥

५ चर्चरीको महाकाले केशविन्यासशोकयोः ।
 चण्डालिका किन्नरायामुमायामौषधान्तरे ॥
 कोविदारं चमरिकश्चर्चरीकस्तु घटपदे ।
 चण्डारिका भक्ष्यभेदेऽगदङ्कारे चिकित्सकः ॥

चक्रवाकश्च चक्राङ्गे तथोक्तः कोकपक्षिणि ।
 १० चण्डातकं चलनकस्त्वर्धोरुकांशुके मतम् ॥
 अथ चातुरकश्चक्रगण्डौ पुंस्यभिधेयवत् ।
 गोचरे लोचनस्यापि चाटुकारे नियन्तरि ॥
 जर्जरीकं बहुच्छिद्रे 'जरातुरे निगद्यते ।
 जलालोका जलौकायां प्रलये तु जिहानकः ॥

१५ विषवैद्ये जाङ्गलिको जागरूकस्तु जाग्रति^३ ।
 जीवान्तको वागुरिके विषे जीवान्तकं मतम् ॥
 जीवन्तिका गुडूच्यां स्याज्जीवास्थशाकवन्दयोः ।
 जीवन्तोका जीवदत्ता दृप्तौ जीवनिता मता ॥
 मृत्युलोके जीवलोकोऽमृतं जीवनकं मतम् ।

२० जीवातकस्त्वौषधीश्रे 'हृशकायुषतोरपि ॥

१ क्षत्रिकः, इति माड. पाठः ।

२ क. निजं ।

३ क. रणतेऽपि ।

४ ख. के ।

५ ख. क्षति ।

- तर्त्तरिकं बहिषे स्वाज द्योः पारगे चिषु ।
 तिक्तशक्तु सदिरे बह्वे पचसुन्दरे ॥
 फलचिके चिकटुकं गोक्षुरेऽपि चिष्वकम्^१ ।
 चिकण्टको गोक्षुरके जलजस्थावरान्तरे^२ ॥
 ५ चिपचकः स्यान्मालूरेऽप्यायुधे स्यात् चिशीर्षकम् ।
 रेखाचयान्विते भाले^३ चिपताकमितौरितम् ॥
 चिशीर्षको दैत्यभेदे तिमिडीकं तथौषधे ।
 तौक्ष्ण्यशूको यवे क्षारे काष्णिके तु तुषोदकम् ॥
 काष्ण्यां मता तुवरिका शरे तेजनकाऽभिधः ।
 १० रक्षाजीवे तौलिकिको बौद्धे तौतातिको मतः ॥
 तौर्यचिकं नृत्तगीतवाद्यचिकमुदीरितम् ।
 दलाढकः^४ स्वयञ्जाततिले प्रश्यां च गैरिके ॥
 फेनलातकयोर्नागकेसरे च महत्तरे ।
 दयालुकः क्षपायुक्ते दन्दशूकः सरीसृपे ॥
 १५ दयालुकः कारुणिके^५ देशभेदे दशेरकः ।
 दासेरकस्तु करभे दासीपुत्रे च कीर्तितः ॥
 कर्षूरके द्राविडको देशे जात्यन्तरेऽपि च ।
 दिनप्रको दुश्चर्मलि रूप्ये दुर्वर्षकं मतम् ॥
 वृध्याजीवे 'द्वैगुणिको हाःस्ये दीवारिको मतः ।
 २० अश्वान्नानां गतावुक्तं सद्भिर्धौरितकं^६ त्विति ॥

१ क्षुभमिति मा. पाठः ।

२ चिकण्टके गोक्षुरके जलजस्थाने चिकण्टकमिति मा. पाठः ।

३ ख. भोगे ।

४ क. टकः ।

५ दयालुषु कारुण्य इति मा. पाठः ।

६ ख. दौ ।

७ दीवारिकमिति मा. पाठः ।

- नपुंसको भवेत्पण्डे, पोतवाहे नियन्तरि ।
 नियामकः कर्षधारेऽप्युक्तो, निधारकस्तथा ॥
 पुरीषस्य क्षये स्वैरे तथैव च समीरणे ।
 निर्ग्रन्थकः^१ स्यात्क्षपणे निष्फलेऽप्यपरिच्छेदे ॥
- ५ निकोचकः 'स्यादङ्कोटे कञ्चुके च निचोलकः ।
 एकान्ते निःशलाकः स्यादनमुक्ते निगूढकः ॥
 निर्दिग्धिका भवेद् व्याघ्रां निन्दकेऽपि निवारकः ।
 निरर्थकोऽर्थशून्ये स्यादक्षपादे तु कथ्यते ॥
 नैयायिकोऽथ निस्त्रिंशायुधे नैस्त्रिंशिकं विदुः ।
- १० प्रचलाकः शराघाते शिखण्डे च भुजङ्गमे ॥
 प्रकीर्णकं चामरे स्याद्विस्तारे ना तुरङ्गमे ।
 पर्यस्तिका परिकरे विटे पल्लवको मतः ॥
 प्रसूतिका तु सूतायां ककुभे तु प्रसेवकः ।
 प्रत्यनीकस्वरान्तौ स्यात्सताभेदे पटोलिका ॥
- १५ प्रयाणकं स्यात्प्रस्थाने क्षुद्रारामे प्रसौदिका ।
 प्रवाहिका संग्रहण्यां वमौ प्रच्छर्दिका मता ॥
 प्रबल्लिकावत्कथिता कथायां च प्रहेलिका ।
 टङ्गणे स्यात्पाचनकः प्राङ्निवाकस्तु कौर्त्यते ॥
 व्यवहारेष्वधिष्ठते पत्तौ पादातिको भवेत् ।
- २० पाष्वालिका 'वस्त्रहृतपुष्पिकायां निगद्यते ॥

१ —ग्रन्थकः इत्युभयपु. पाठः ।

२ अथ वङ्कोटे, इति क. ख. पु. पाठः ।

३ वज्रकृत, इति मा. पाठः ।

- आगन्तौ स्यात्प्राधुलको' दृत्ते प्रामाखिकं' विदुः ।
 प्रालम्बिका हारभेदेऽप्यथ सौवनसाधने ॥
- सूत्रे पिप्पलकं प्राहुस्तथा बक्षोजदन्तके ।
 तगरे मदनाख्ये च तरौ पिण्डीतको मतः ॥
- ५ पिच्छण्डिका पिण्डिकाख्ये देहस्यावयवे भवेत् ।
 अथ पुष्कलको गन्धमृगे क्षपणकौलयोः ॥
- पुण्डरीकं सिताम्भोजे सितद्वये च भेषजे ।
 पुंसि व्याघ्रेऽग्निदिङ्गागे कोशकारान्तरेऽपि च ॥
- वर्द्धापके(ने) भवेत्पूर्णानकं च पटहे तथा ।
 १० मारमे पुष्कराङ्गः स्यात्पृषदाज्ये पृषातकम् ॥
- पृषातको देवभेदे 'फर्फरीकश्चपेटके ।
 फर्फरीकं मार्दवे स्या'तरुभेदे फलिञ्जकः ॥
- तपस्ये स्यात्फाल्गुनिको देशे जातौ च बर्बरे ।
 बलाहको गिरौ मेघे दैत्यनागविशेषयोः ॥
- १५ बलान्तको महेन्द्रेऽथ वसन्तर्तौ बलाङ्गकः' ।
 जम्बूफले बार्हतकं कलिद्रौ तु विभीतकः ॥
- कण्टकार्यां दृढतिका नृपे भट्टारको भवेत् ।
 भयानको भवेद्याघ्रे रमे राक्षौ भयङ्करे ॥
- भस्मातकस्तरुभिदि भृङ्गे ध्रुमरकस्तथा ।
 २० गैरिकेऽपि ध्रुमरकस्तद्वत्स्याधूर्णकुन्तले ॥

भार्याटिकः पुमान् भार्यानिर्जिते च मृगान्तरे ।
भूरुठकं तु ह्वाके तथा भृष्टामिधे मतम् ॥

भवेन्महवकः पुष्पभिच्छत्यद्रुफलश्रक्तके' ।
मण्डोदकं चिचरागे भवेदातर्पणेऽपि च ॥

5 मतं मण्डलकं कुष्ठभेदे विन्ने च दर्पणे ।
सस्यभेदे मर्कटकस्तथा वानरलूतयोः ॥

मयूरकत्वपामार्गे क्लीबं तुत्याञ्जने मतम् ।
मधूलिका मधुश्रेण्यां जलजे तु मधूलकः ॥

मधुद्रुमेऽथ कथितो धान्यभेदे 'मयुष्ठकः ।
10 मङ्गल्यको 'मसूरे स्यात् क्लीबे मङ्गलकर्मणि ॥

'मकुष्ठकस्तु मुञ्जे स्यान्' मूर्ध्यामुक्ता मधूलिका ।
भवेन्मधुरको जीवकास्थे तु धरणीरुहे ॥

मङ्गलको निकुम्भेऽपि मृगतृष्णा मरीचिका ।
दध्याज्यमधुसंयोगे मधुपर्कमितौरितम् ॥

15 चारभेदे माखवको बाले कुपुरुषे बटौ ।
मध्वासवे माधवको 'राधे मधे नपुंसकम् ॥

'मृष्टेरुको वदान्येऽपि मृष्टाशिन्यतिविदिषि ।
मेधाविको विदि ज्योतिषिके मौहूर्तिको मतः ॥

१ क. जके । २ मकु, इति मा. पाठः । ३ ख. मयू ।
४ क. मधु । ५ ख. मधुपाकस्य कथिते । ६ ख. रान्धे ।
७ मिष्टेरुको वदान्येऽपि मिष्टाशिन्यतिविदिषि, इति माहकायाठः ।

- यवानोकाऽजमोदायां यायजूकस्तु याजके ।
 स्वाद्याज्याऽऽप्ते' याचितकं युवतौनां तु संहतौ ॥
 भवेद्यौवतकं चाय दिवसे स्वाद्रतर्धिकम् ।
 सुखसाने' मङ्गले च, राजन्यकमुदीरितम् ॥
- ८ राधां सङ्गे राधरङ्गुर्भवेत्सीरे च शीकरे ।
 घनोपले रैवतको गिरौ रोहितकस्तरौ ॥
 ललाटिका पचपाश्या मालाभेदे ललन्तिका ।
 ललामकं विभूषायां मूले लामञ्जकं विदुः ॥
 लालाटिकः प्रभोर्भावदर्शिन्यास्त्रेषलान्तरे ।
- १० कार्याक्षमे च गदितस्त्वद्य लाङ्गलिकः पुनः ॥
 सामुद्रिकश्चेऽग्निशिखातरौ लाङ्गलिकौ मता ।
 भवेद्वावखिकं सर्वं यद्यल्लवससंस्कृतम् ॥
 लेखहारे लेखनिको यः स्वहस्तेन वा लिखेत् ।
 लेखेषु परहस्तेन, चक्रवाले तु पर्वते ॥
- १५ लोकालोको लोहितकः पद्मरागमण्यौ मतः ।
 वक्रोष्ठिका च हसने स्मृतं चोचे वराङ्गकम् ॥
 वर्त्तरूकः काकनीडं नदीभेदे जलावटे ।
 वनीपको याचनके यानपाचे वहिचकम् ॥
 आद्यातके वर्षपाकौ पञ्चाङ्गुले व्यडम्बकः ।
- २० वरारकं वज्रमण्यौ रज्जौ तु स्याद्वराटकः ॥
 वराटकः पद्मबीजकोशे चापि कपर्दके ।
 वरहकस्तु मातङ्गवेद्यां यौवनकण्टके ॥

- वरण्डको वर्तुले च गदितस्तत्त्ववेदिभिः ।
 वडवाग्नौ वाखिजको' विदितश्च वखिज्यपि ॥
 वासन्तिका लताभेदे भारयष्टौ विहङ्गिका ।
 वृक्षाजीवे वार्धुषिको वावदूकस्तु वाग्मिनि ॥
 5 वाद्यालकस्तु घण्टादौ वागुरिकस्तु' जालिके ।
 विनायकस्तु गरुडे जिनभेदे गुरावपि ॥
 विनायकापि रण्डायां हेरम्बे तु विनायकः ।
 विकूणिका स्यान्नामायां वैणिके तु विकूणिकः (!) ॥
 'वितुन्नकस्तु धान्याके 'भाटामलमयूरके ।
 10 वितुन्नकं हेमतारे तिलके स्यादिशेषकम् ॥
 नेतर्येकार्थसम्बन्धे' प्राहुः श्लोकचयेऽपि तत् ।
 विहृन्दकः 'प्रभेदेषु निन्दके तु विदूषकः ॥
 'विधान्तकः स्मरहरे हरिताले विडालकम् ।
 विकर्णिको देशभेदे पादस्फोटे विपादिका ॥
 15 विरूढकं तु छचाके कूपके तु विदारकः ।
 विप्रन्नकस्तु दैवज्ञे पामायां स्याद्विचर्चिका ॥
 वृन्दारकः स्यादमरे वृषभाङ्गो महेश्वरे ।
 'वैदेहकस्तु शूद्रायां वैश्येनोत्पन्नसन्ततौ ॥
 वैतालिको बोधकरे पटौ वैज्ञानिको मतः ।
 20 वार्तावहे' वैवधिको भवेद्वैमानिकोऽमरे ॥

१ क. निको । २ क. रोकस्तु । ३ क. वितुन्निकं तु ।
 ४ क. लतामाया । ५ ख. ड । ६ इन्द्रसप्तमामित्रस्त्रादिः ।
 ७ ख. विधान्त । ८ शूद्राद्वैज्ञानिकोत्पन्नो वैज्ञानिकोऽस्मात्पुत्रो
 वा वैदेहक इति कोशान्तरे । ९ हरे इति मा. पाठः ।

- मखिकारे वैकटिको भृत्ये वैतनिको मतः ।
 वैरङ्गिको विरागाहं शास्त्रे वैशेषिकं भवेत् ॥
 'आस्फोटन्यां' वेधनिका वैतसिकस्तु सौनिके ।
 वैहासिको हास्यजीवे भवेदैनयिको रथे ॥
- 5 वैनाशिकः स्यात्सखिकपरतन्त्रोर्ध्वनाभयोः ।
 शतानीको भवेद्दृष्टे राजभेदे तथा मुनौ ॥
 क्षुद्रशङ्खे शङ्खनकः शरलक्ष्ये शरव्यकम् ।
 शालावृकः शृगाले स्यात्सारमेये बलीमुखे ॥
 शाकुनिको वागुरिके नभः आवाखिको मतः ।
- 10 शिखण्डिकः काकपक्षे भवेदपि शिखण्डिकः ॥
 शिवानकं पितृवने' वदन्ति विबुधा जनाः ।
 श्रीरक्षकमिति प्रादुरावर्तं हयवक्षसि ॥
 श्रीपर्णिका तु कुम्भ्यां स्याच्छृङ्गाटकं चतुष्पथे ।
 शृङ्गाटकं तथा वारिकण्डके च निगद्यते ॥
- 15 शृगालिका शिवायां स्यात् चासादपि पलायने ।
 श्रेफालिका तु 'निर्गुण्यां' श्रेणौ स्नेहमातकं विदुः ॥
 सन्तानिका तु क्षीरादिसारमर्कटजालयोः ।
 'सतीनकः' कलाये स्याद्भवेत्संकुसुकोऽस्थिरे ॥
 संवर्तिका नवदले त्वौर्वे संवर्तको मतः ।
- 20 प्रलयेऽपि भवेत्क्षीबं बलरामायुधे मतम् ॥

- संवाहकस्त्वङ्गमर्दे' दूत्यां सञ्चारिका मता ।
 सञ्चारिका च कुट्टिन्यां 'ग्राखेऽपि युगखेऽपि च ॥
 समुज्जकः सम्पुटके वरदे तु समर्धकः ।
 सङ्घाटिका' तु कुट्टिन्यां युग्मे च जलकण्टके ॥
- 5 समुद्रकः सन्धिकरे तरुभेदे समष्टिका ।
 सन्दंशको लोहयन्त्रे तथा सन्दंशिका मता ॥
 स्वाभाविकं स्यात्सहजे सभ्ये सामाजिकः स्मृतः ।
 सांयाधिकः पोतवस्त्रिण् दुःखे सांसारिकं मतम् ॥
 सापत्निका" स्यादध्युढोदाहे साम्बन्धिकं विदुः ।
 10 रसनायां सारसिकं 'स्वर्जिह्वारे सुवर्षिका ॥
 सुप्रतीकः शोभनाङ्गे मतश्चेष्टानदिगजे ।
 सुगन्धिको महाशालौ वस्त्रभेदे सुषेलकः ॥
 सुरूहको गर्दभाभङ्गये हेन्नि सुवर्णकम् ।
 सुषेखिका स्यात् चिह्नि पित्तले तु सुलोहकम् ॥
- 15 सुपार्श्वकस्तरुभिदि सुरलोकस्त्रिविष्टपे ।
 भक्ष्यकारे स्वेदनिकः क्लीबे स्वेदार्थकौषधे ॥
 भवेत्सैकतिकं 'मातृयाचामङ्गलस्त्रययोः ।
 चिपु° संन्यस्तसन्देहजीविस्त्रयल्लेख्यपि ॥
 सैद्धान्तिकः प्राञ्जिके स्यात्सोमवल्कास्तु कट्फलं ।
 20 तथैव श्वेतखदिरे सोमवल्का इतीरितः ॥

१ ख. दे । २ ख. वा । ३ कुट्टिका, इति मा. ।

४ चिका इति मा. ।

५ खर्जे, इति मा. ।

६ ख. मातृपात्र

७ तथा इति मा. ।

सौगन्धिकं तु कल्हारे पद्मरागे च कर्तृत्वे ।
 सुगन्धव्यवहारश्चे 'गन्धके स्यात्तु पुंस्त्वपि ॥
 'सौराष्ट्रिका तुवर्यां स्वादिषभेदे तु पुंस्त्वपि ।
 सौवस्तिकः पुरोधाः स्याद् इत्यपाकश्चरौ मतः ॥

५ इसन्तिकाऽङ्गारधान्यामभयायां हरीतकी ।
 हल्लीसकं तु स्त्रीनृत्ये 'यन्ता इस्तिपकः स्मृतः ॥
 स्वात्सुद्रघण्टिका क्षुद्रधान्यघोरापगान्तरे(?) ।

॥ इति कञ्चतुर्थम् ॥

॥ अथ कपञ्चमम् ॥

अनेहमूकः कथितः शठे वाक्श्रुतिवर्जिते ।
 ककचेऽसिपञ्चकं स्यादन्दारावभिवादकः ॥
 १० अवसविषका परिकरे क्षुरिका त्वसिपुचिका ।
 दृष्टरि व्यवहाराणां कवयन्त्यक्षदर्शकम् ॥
 लुब्धेऽभिलाषुकं प्राहुर्जाबाले त्वज्जौविकः* ।
 'इसन्ध्यामग्निकार्ये च निगदन्धग्निकारिकाम् ॥
 अहंपूर्वमहंपूर्वमित्यहंपूर्विकां विदुः ।
 १५ तोययन्त्रेऽरघट्टकः पादावर्ते च कीर्तितः ॥

१ चरिताले तु मा. पाठः ।

२ ख. घ. नाबं पाठः ।

३ ख. घ. तावबुकोऽन्धविजयो, इति पाठभेदः ।

४ ख. बं ।

५ इत्यन्ध्यामङ्गारधानिका इत्यमरः ।

- वासकास्थौषधभिदि प्रवदन्त्याटरूषकम् ।
 गर्भागारेऽपवरकः खड्गिके त्वसिधारकः ॥
 स्यादन्तर्बेशिकखावरोधिकोऽन्तःपुराश्रिते ।
 कुटुम्बपोषख्यग्रे त्वभ्यागारिक ईरितः ॥
- 5 आनुमानिक इत्याहुस्तार्किके नरि तद्विदः ।
 अयःशूलिक इत्युक्तः क्रूरकर्मरते नरि ॥
 कान्तार्थिनौ तु वनितां कथयन्त्यभिसारिकाम् ।
 मुक्तास्फोटेऽन्धिमण्डूकी रथद्रावतिमुक्तकः ॥
 अतिसारयुते पुंसि कथितत्त्वतिसारकौ ।
- 10 स्यादम्बलोलिकाऽम्बला छुर्यां स्यादसिधेनुका ॥
 तथासिपुत्रिका इद्राध्यक्षे स्यादधिकर्मिकः ।
 अन्नकोष्ठकमित्याहुर्धान्यागारे कुम्भलके ॥
 शस्त्रसंमार्जनकरे त्वसिधावक इत्यपि ।
 पादादीनां परिकरे प्रवदन्त्यवसन्धिकाम् ॥
- 15 नासानुगतवर्णेषु प्रवदन्त्यनुनासिकान् ।
 'अजगन्धाऽभिधामाहुर्बर्बरां शाब्दिकोत्तमाः ॥
 स्यादाच्छुरितकं हासनखराघातभेदयोः ।
 गजाजीवे तु गदितः शाब्दिकैरिभपालकः ॥
 'इन्द्रलुप्तकमित्याहुः खल्वाटे खलु तद्विदः ।
- 20 उपनासिक उन्नासे तृष्णायामपलासिका ॥

- ऊर्ध्वाससि सर्वत्र कथयन्त्युत्तरीयकम् ।
 स्यादुरःस्थिका मुक्तामालायामुपहासकः ॥
 कुन्तलानां प्रदेशे स्यादूर्ध्वशावूर्ध्वजानुकः ।
 स्यादुलूलकं स्त्रीषु गुग्गुलावुपकारिका ॥
 ५ उपकर्चां पिष्टभेदे तथैव स्यान्मृपालये ।
 'उष्णोदकं वारिभेदे विदार्यामृहगन्धिका ॥
 हारे स्यादेकयष्टिका बालके त्वेलबालुकम् ।
 चोरं त्वैकागारिकः स्यान्मण्डले तूपस्त्र्यकम् ॥
 मतोपकुञ्चिका 'तुत्या बन्धके त्वौपरोधिकः ।
 १० कक्षावेक्षक इत्युक्तः शुद्धान्तोद्यानपालयोः ॥
 रङ्गाजीवे कवी' पिष्टे द्वाःस्थे च कटसादकः ।
 सादके काचकलशे बलिपुष्टे च जम्बुके ॥
 राजर्षिभेदे च तथा पुतिके कलिमारकः ।
 द्विपार्श्वके समुद्रिष्टः करिशावक इत्ययम् ॥
 १५ 'कथयन्ति विदर्भेषु विद्वांसः कथकैशिकम् ।
 काकतिन्दुक इत्युक्तः काकपीलुकवृक्षके ॥
 यथा वृहत्यां कथिता शन्द्रैः कण्टकारिका ।
 तथैव चिह्निता प्राहुः पण्डिताः कालमेपिकाम् ॥
 काकजङ्घातरौ काकनामिकेति निगद्यते ।
 २० उदुम्बरे विडङ्गे च हृमिकण्टकमौरितम् ॥

१ उष्णोदकमिति कपचमेऽयुक्तम् ।

२ ख. दण्डा ।

३ रवौ, इति मा. ।

४ ख. अघ्निकः पाठः ।

५ ख. रक्तके ।

वदन्ति च समुद्योगे कोशेषु कियदेतिकाम् ।
 कुलबालिका कुलस्त्री सैव स्यात् कुलपालिका ॥
 कुटशारिका भुजिष्ठा चुक्रे तु कुण्डगोलकं कथितम् ।
 पत्न्यास्त्ववरजातायामपि स्यात्केलिकुञ्चिका ॥

५ कोरदृषक इत्युक्तः सस्यभेदे कियत्यपि ।
 द्वैपायनस्य जननी प्रसिद्धा गन्धकालिका ॥
 स्त्रीवेषधारी पुरुषो नास्योक्तौ गणिकाञ्जुका ।
 गणिकारिकाऽग्निमन्थे लम्बिका गलशुण्डिका ॥

कुटजे गिरिमल्लिका कूपके गुणदृष्टकः ।
 १० मुसल्यां गृहगोधिका गोजागरिकमित्ययम् ॥
 मङ्गले कण्टकारे नाप्यथ स्याद्भनगोलकः ।
 सुवर्णरूप्ययोर्मिश्रीभावेन परिवर्तने ॥
 चन्द्रिकायां यथा प्राहुः शान्दिकाश्चन्द्रगोलिकाम् ।
 दद्रुघ्ने च तथा दृष्टे चक्रमर्दकमूचिरे ॥

१५ चक्रजीवक इत्युक्तः कुलाले चक्रजीविकः ।
 लेखके स्याच्च चिचस्ते चिचजीवक इत्यपि ॥
 सौदामिन्यां च खद्योते गदिता चिलिमौलिका ।
 अथो जलकरङ्गः स्यान्नालिकेरफलेऽपि च ॥

शङ्खे जललतायां च वारिवाहे च कीर्त्यते ।
 २० काकोलीराजशफरमत्स्ययोर्जलतापिकः ॥
 जलवारकोऽथ सेतौ हरिरेव जगन्नायकस्त्वेकः ।
 जगताश्चनको ब्रह्मा जङ्गाकरिकस्तु जङ्गाले ॥

- तण्डुलीयकोऽवनाटे प्रोक्तस्तथैव मेघनादेऽपि ।
 तालमूलिका मुसल्यां स्याच्छौल्बिके ताव्यकुट्टय^१ ॥
- तालवृन्तकं व्यजने त्रिपुरान्तको हरे गदितः ।
 तिलकालकस्तु^२ पिप्पौ तिलपर्णिकं तु चन्दने गदितम् ॥
- 5 तुन्दकूपिका तु नाभौ बिम्ब्यां तु तुण्डिकेरिकाऽभिमता ।
 तैलपर्णिकस्तु गदितो नियन्तरि च चन्दने विज्ञैः ॥
- तैलपायिका परोक्ष्यां मेनान्यां दण्डनायकः कथितः ।
 दण्डनायिका तु पोच्यां देव्यामुक्ता तथा तज्ज्ञैः ॥
- दारुहस्तकस्तु तर्दां हाःस्थे तु द्वारपालको गदितः ।
 10 दौर्घपचको लशुने दुर्नामा दौर्घकोशिका ॥
- स्याद्देवमातृको देशविशेषे देववर्द्धकौ ।
 त्वष्टरि स्यात्तु धातव्यां विदिता धातुपुष्पिका ॥
- नवजातरजःकान्तानव्ययोर्नवफण्डिका^३ ।
 गदिता ममलतरौ विद्वद्भिर्नवमल्लिका ॥
- 15 नागवारिक उद्दिष्टो राजकुम्भरहस्तिपे ।
 मालिक्यराजगरुडचित्रमेखलकेऽपि ॥
- नतनामिकोऽवटीटे तथा च नदीमातृको देशे ।
 मनःशिलायां च तथा सर्वेऽपि नागजिह्विकामाहुः ॥
- पथ्यवौधिका विपणिः पट्भञ्जिका पञ्जिकायां स्यात् ।
 20 परिचारि(र)को नियोज्ये पिष्टाते पटवासकः कथितः ॥

१ ताव्यकुट्टक इति युक्तः पाठः ।

२ क. विष्णौ ।

३ नवमल्लिकेति कोशान्तरे ।

प्रतिगोधकश्च चोरे परिपन्थिनि मार्गदृपके गदितः ।
परिव्राजको मस्करिणि कथितोऽपि बौद्धतापमयोः ॥

प्रतिस्वयंकश्च कथितः कृकलामे विदां श्रेष्ठैः ।
पारियात्रिकोऽध्वरथे कथितश्च पारिगृहकोऽथ यतौ ॥

पारिभट्टकोऽद्रिद्रु^१भेदे पार्श्वस्थे पारिपार्श्वको गदितः ।
पारियात्रकस्तथाऽद्रौ क्वापि च पारिजातको द्रुभिदि ॥

पारश्वधिकः परश्वायुधधारिणि समुद्दिष्टः ।
पारिपन्थकोऽपि चोरे प्रातिहारिकोऽथ मायाज्ञे ॥

१० पौतमारकस्तु मर्जे पिनाकधृक् स्मरान्तके प्रथितः ।
पुच्छकण्टकस्तथानौ भश्ये क्वापि च पृन्निपृषिकामाहुः

वल्निवाह्यकश्च शकटे बन्धुजौवकस्तु बन्धुजौवतरौ ।
बौजपुष्पिकान्यतरौ शृङ्गाते बाहुवारकः कथितः ॥

भर्तृदारिकामथाहुर्नाश्याक्तौ राजकन्यकायां च ।
भर्तृदारकस्तथाक्तस्तत्रैव च युवराजेऽपि ॥

१५ भ्रमरालकस्तु कुरुले चिलोचने भृतनायकं प्राहुः ।
पूर्वं भृते क्वापि च कथयन्ति भृतपूर्वकं मन्तः ॥

मधुजौवको मधुलिहि मस्तुलुङ्गको मस्तकसेहे ।
मधुपर्णिका तरुभिदि गणामरे महाराजिकं प्राहुः ॥

मृगधूर्तकः मृगाले मृगजालिका वागुरायां च ।

२० यज्ञकौलकोऽथ यूपे दैत्ये भर्गे च यज्ञदृपको गदितः ॥

युपकटकश्चपानि युगपच्चकस्तु कोविदारतरौ ।
रगरगकस्त्वात्मक्य कणारथ रथगभकं प्राहुः ॥

मनःशिलायामपि च वदन्ति रमनेत्रिकाम् ।
अपामार्गे तु गदितो विद्वद्भिर्लोचमस्तकः ॥

ॐ लोकार्थतिकमप्याहुश्चावाकि लोहकुट्टकः ।
लोहकारे निगदितः स्वर्णकारेऽपि च कश्चित् ॥

स्याद्यवहारिका लोकयात्रामस्मार्जनौद्गते ।
तथा निगदिता लोकि लेखिन्यां वर्णतुलिका ॥

वृत्ते भाविनि वा युद्धे यत्पानं वीरपाणकम् ।

१० हरिताले स्मृतं वंशपत्रकं वृपनाशकः । ॥

शिरोपवृष्टे गदितो विद्वद्भिर्वैजयन्तिकः ।
पताकिन्यथ दृवायां वचायां शतपर्बिका ॥

शौतचम्पक इत्येव स्यादातपंगदोपयोः ।
सुवमन्तक आद्यातो वामन्यां मदनात्मवे ॥

१५ स्याद्धेमपुष्पिका युथ्यां चम्पकं हेमपुष्पकः ।

शुद्धनामिकमप्याहुर्नःशुद्धे शब्देवेदिनः ॥

॥ इति कपञ्चमम् ॥

अथ कपञ्चमम् ।

अहमहमिकामाहुरहङ्कारेऽथ लेखके ।

शब्दशस्त्रपरिष्णाते वदन्यशरजौवकम् ॥

- दर्पादात्मप्रशंसायामाहोपुरुषिकां विदुः ।
 आभौगपत्निका धोपे त्वाग्रहायणिकः महे' ॥
- चर्मपात्रं तु करकपात्रिकाऽथ निगद्यते ।
 कर्यविक्रयिको वैश्यं काकोदुस्वरिका तरौ ॥
- 5 मलघ्नां च तथैवोक्ता काकोदुस्वरिका जनैः ।
 कपोतपालिकामाहर्विटङ्कं शब्दवेदिनः ॥
- कृतमापत्निकाऽध्युक्ता कृतान्तजनको रविः ।
 स्थानात्स्थानान्तरं गच्छद्गुपे गन्धपिशाचिका ॥
- गन्धर्वहस्तकः प्रोक्तस्तथैवैरगडपादपे ।
 10 ग्राममहुरिका ग्रामयुद्धे शृङ्गिभूषेऽपि च ॥
- चर्मप्रभेदिकाऽऽरायां भस्त्रा चर्मप्रमेविका ।
 तरौ रोहितकाख्यं तु मतो दाडिमपुष्पकः ॥
- नक्षत्रसूचको ज्योतिःशास्त्रवेदिनि कौर्त्तितः ।
 प्रस्थातवक्तृको विज्ञे टङ्कं पापाणदारकः' ॥
- 15 पापाणभेदकं प्राहुः शब्दज्ञाथोपधान्तरं ।
 बहुगर्ह्यवाग्वाचाटे, शैलपेऽथ निगद्यते ॥
- विद्वद्भिः शब्दशास्त्रज्ञैरयं भरतपुत्रकः ।
 मार्जारकर्णिका देव्यां सूते मङ्गलपाठकः ॥
- समृता तु नर्मदाख्यायां नद्यां मेकलकन्धका ।
 20 रङ्गाजौविनि रङ्गावतारकः परिकौर्त्तितः ॥

रथकुटुम्बिकः श्रुता रणे वीरजयन्तिका ।
 वीरविभावकः शृङ्गधनैर्याजक उच्यते ॥
 विज्ञानमातृको बौद्ध मतो, विरलजानुकः ।
 ऊर्ध्वज्ञावथ निदिष्टो विज्ञवर्णविलाडकः ॥
 शोकस्मृतं च चोरे च, मिन्दुरगतिनकः पुनः ।
 मतङ्गजं स्त्री कामिन्यां, द्रुतं मन्देशहारकः ॥
 मौखगायनिकं प्राहुरनरि मूढप्रपृच्छके ।

१ इति गच्छरत्नमन्त्रये राजस्तेषामप्युपायः कान्तवर्णः ॥

अथ खान्तवर्णः

खमिन्द्रिये श्यामि पुरं शर्मणि विदुःशालये ।
 शोचं संवेदने विन्दो ग्रन्थेऽपि च निगद्यते ॥

अथ खर्दितीयम् ।

- 10 आगुः स्यान्मृषकः तृषा कृष्णवध्यां निगद्यते ।
 नखः कररुद्धं शङ्खं शुक्रौ स्त्रीकौबयानर्गवौ ॥
 नपुंसकं तु नखरे गन्धद्रव्येऽपि कुत्रचित् ।
 न्युङ्क्तः सम्यग्ज्ञानो ज्ञे च माम्नः पट्प्रणवेपु च ॥
 पुङ्क्तु शरमृले स्यात्प्रेङ्गा पर्यटनेऽपि च ।
 15 नृन्ये भवेदश्वगतावपि संवेशनान्तरे ॥

१ ख. (जकः) २ ख. पुस्तकपाठः ३ क. ख. खनके

४ "नखः केतुग्रहे प्राणो" इति भा. पाठः

५ नखं चेति शेषः ६ न्युङ्क्तः थोडश थोडाग इत्यपि कल्पितः ।

- मुखं निःसरणे वक्त्रे प्रारम्भोपाययोरपि ।
 मन्थन्तरे नाटकादेः शब्देऽपि च नपुंसकम् ॥
- मृगं मृदं मखं यज्ञं लेखं लेख्ये सुरेऽपि च ।
 तथैव विदितः मङ्गल्लेखं वाचिकहारके ॥
- १) मयादायां भवेल्लेखा लिपिराजिकयोरपि ।
 विज्ञं गतिविशेषे च शृङ्गशिख्यां च नर्तने ॥
- शङ्खं निध्यन्तरे कम्बुललाटस्थिनखेऽपि ।
 शङ्खौ हरौ समुद्रे ना शङ्खवत्यभिधेयवत ॥
- शाखौ स्यात्पादपे पुंसि तद्वद्विप्रजने मतः ।
 शाखा वेदविभागे च पादपाङ्गऽन्तिकेऽपि च ॥
- शिखा शिखायां चूडायां ज्वालायामग्रमात्रके ।
 लाङ्गलिकायां च शाखायां चूडायां च शिखण्डिनः
- शिखौ वङ्गौ बल्लौवर्दे शरे केतुग्रहे द्रुमे ।
 मयूरे कुक्कुटे पुंसि शिखावत्यन्यलिङ्गवत ॥
- १०) मखा महाये मित्रं च वयस्यायां मखौ मता ।
 मुखं शर्मणि नाके च सुखा पुण्यां प्रचेतसः ॥

॥ इति खड्गितोयम् ॥

१ अन्वस्यति शब्धः

५ २ ख. ए० शल्लसितामेखरेखां विभागे तावपि स्थितः अधिकः पाठः

३ क. (०पायां) :

अथ खल्लोयम् ।

- अमुखस्तु भवेन्मृके त्वामुखं सम्मुखं मतम् ।
 उन्मुखस्तुर्ध्ववक्त्रं न्यादुत्कण्ठाव्याकुलेऽपि च ॥
- गोमुखं कुटिलागारे वाद्यभेदे च लेपने ।
 गणभेदे मङ्गलान्य तथा मातलिपुत्रके ॥
- ५ विशिखं तु विशृले न्याच्छिखरे राशमे पुमान् ।
 विमुखं तु मतं शृले विमुखा राशमान्तरे ॥
- दुर्मुखं नागभेदेऽपि मुखं वानराश्रयोः ।
 प्रमुखः प्रथमे श्रेष्ठे परिखा मालवेष्टने ॥
- मयुखः किरणे ज्वालाशोभयोर्विशिखः पुनः ।
 १० शिलौमुखं तामरे च, विशिखा तु निगद्यते ॥
- खनिच्यामपि रथ्यायां नलिकायामपि कचित् ।
 वाङ्मुखं न्यादुपोद्घाते विमुखस्तु पगाङ्मुखे ॥
- विशाखस्तश्चर्किके स्कन्द ऋषभेदे कटिध्वके ।
 मन्याने मामभेदेऽपि वेशाखः परिकीर्तितः ॥
- १५ पणामुखस्तु विशाखे न्यात्सुमुखो वावदृक्कं ।
 सुमुखः न्यात्ताश्चर्यपुत्रं फणिभेदे च पण्डिते ॥

१ ख. वि

२ क. सम्मुख

३ प्रसाध्यस्यादिः

४ अथ पाठो मा. सखदुष्टं व्यासते

५ ख. प. मयुखः किरणं ज्वालाशोभयोर्वाङ्मुखं पुनः

उपोद्घातेऽथ विशाखस्तोमरे माशोऽपि च

विशिखा तु खनिच्या च रथ्यानालिकयोऽपि इति पाठभेदः

'हृत्तेजः स्यादुत्कलिका मन्त्रबौजाश्वरे क्वचित्
हृत्तेजं तु भवेत्कौर्वन्त्यवस्तुनि सर्वशः ॥

॥ इति खट्वायम ॥

अथ खचतुर्थः ।

- अहर्मुखं प्रभाते न्यादवन्तेजो वमावपि ।
भवेदग्निमुखो देवे विप्रे भक्ष्मातकेऽपि च ॥
- 5 अथाग्निमुखमुद्दिष्टं कुसुमे कुङ्कुमेऽपि च ।
लाङ्गलिकायां विगन्त्यायामापधौ तु स्त्रियां विदुः
कुङ्कुमे न्यादग्निमुखं हस्तं त्वग्रनखः स्मृतः ।
अयोमुखं तु मुसले हले बाणे त्वयोमुखः ॥
- अपन्तेजो वृथान्तेजं वृथाभेदे त्वधोमुखः ।
- 10 अधोमुखस्तु पिशुने ज्ञानिन्यन्तर्मुखस्तथा ॥
इन्दुन्तेजो चन्द्रकलामोमवस्म्यमृताम् च ।
गणेशे न्यादिभमुखः स्त्रियामिन्दुमुखौ मता ॥
कुबरे न्यादौशमखः शृगाल्युल्कामुखौ मता ।
कुहूमुखस्तु गदितः परपुष्टविहङ्गमे ॥
- 15 कुशले न्यात्कृतमुखो गजमुखो गणेश्वरे ।
देव्यां गृध्रमुखौ कापि 'देव्यां चन्द्रमुखौ क्वचित्

१ हृत्तेजोत्कलिकाया न्यादिति मा. पाठः ।

२ ख (कुस)

३ ख. (तथा)

चतुर्मुखो वेधसि स्याद्देव्यां चारुमुखीत्यपि ।
 चित्रपुङ्खः स्मृतो वागे ध्वान्ते चारुमुखं मतम् ॥
 जगन्मुखो हरिन्दूपौ देव्यां ज्वानामुखीति च ।
 कृष्णो जयमुखः प्राक्तः कर्पो ताम्रमुखः स्मृतः ॥
 त्रयोमुखो मुखं विप्रंऽप्यमरे न्याचयोमुखः ।
 दशमुखो रावणे न्यान्मतो दंष्ट्रामुखोऽप्यहो ॥
 चतुर्गतयाममध्ये पुरं द्वाणमुखं मतम् ।
 पार्वणे स्याद्दशमुखं जलौघे न्यान्नदीमुखम् ॥
 तन्दां नन्दीमुखो प्राहः नान्दीमुखाः पितृष्वपि ।
 हरेः सिंहं पञ्चमुखः शशादिषु तु च पुनः ॥
 मतः पञ्चमुखः श्वाऽथ शिरो वृद्धशिखः स्मृतः ।
 उच्चटायाम् वृद्धशिखा मूरे बर्हिमुखं मतः ॥
 महाशङ्खो मानुषास्थिमञ्ज्वाभेदानिकेष्वपि ।
 लसन्मुखो विहसिते तथा लालामुखोऽप्यहो ॥
 अथ व्याघ्रमुखं गन्धद्रव्यं चाप्यौषधान्तरे ।
 स्त्रियां, नखशान्ते क्लौवं, कर्पो वृद्धं वल्लोमुखः ॥
 अथ वायुमुखो ब्रह्मावलिवाणो शिल्लोमुखो ।
 नखशताङ्गुरं क्लौवं शिल्लोमुखमुदाहृतम् ॥

१ ख. एवं पाठाभावः ।

२ दोगीमुख. इति मा. पाठः

३ क. (गङ्गा)

४ ख. (गौ)

५ ख. (तथा गङ्गा)

६ ख. (खः)

७ ख. (विक)

८ क. (ता)

९ क. ख. (खो)

निगद्यते स्वस्तिमुखो विप्रं वाचिकहारिणि ।
हमन्मुखस्तु सुभगे मतो हान्तामुखोऽप्यहौ ॥

॥ इति खचतुर्थम् ॥

अथ खपञ्चमम् ।

अबहुमुखो मुखरे तिग्ममयूखः स्मृतः स्वर्ये ।
धनद्रे चम्बकमुखः पञ्चविंशमुखो मतः कामे ॥
मलिनमुखस्तु वह्नौ गान्ताङ्गुलं तथा क्रूरः ।
यामिनौमुखरजनौमुखौ शब्दावक्तौ प्रदोषेऽपि
शैतमयूखश्चन्द्रे धनसारेऽपि वा पुंसि ।
सर्वतांमुख उग्रं च श्लेचज्जब्रह्मणोर्गपि ॥
नपुंसकं तु पानौये 'सुरवर्त्मन्यपि स्मृतम् ।

॥ इति शब्दरत्नमन्वये खान्तवर्गः ॥

अथ गान्तवर्गः ।

10 गौः स्वर्गे च बलीवर्दे कुलिशे किरणे पुमान्
स्त्री सौरभेयौहृग्वाणदिग्वाग्भृषप् भृमि च ॥

अथ गदितोयम

- अगः क्षमाभृत्यादपयोरङ्गं चान्तिकगात्रयोः ।
 प्रतौकोपाययोः पुंमि भृषि नौर्वति गद्यते ॥
 स्त्रीवैकत्वे त्वप्रधानं त्रिदङ्गवति चोच्यते ।
 उक्तमङ्गति सम्बद्धौ गहावगुरुदाहतः ॥
 ५ आगोऽपराधे त्विङ्गः स्याद्विङ्गतज्ञानयोरपि ।
 जङ्गमेऽपि कचिद्ज्ञान्यं कङ्गरित्यभिधीयते ॥
 खगां देवे ग्रहे सूर्ये तथा पश्चाणि मार्गणे ।
 खङ्गा गण्डकशृङ्गामिवङ्गभेदेषु गद्यते ॥
 खङ्गौ ना गण्डके मञ्जुषांषे खङ्गधरेऽपि च ।
 १० गङ्गा त्रिपथगायां स्याद्गाङ्गस्तत्प्रभवे त्रिषु ॥
 भौष्मपाणमखयोश्चापि गङ्गां मृन्यन्तरे मतः ।
 चङ्गस्तु गोभने दशे छागः स्यादपि वक्त्रे ॥
 जङ्गः स्यादृशगन्धायां टङ्गाऽस्त्री स्यात्वनिवक्त्रे ।
 जङ्घायां खङ्गभेदेषु स्यागो दानं च वर्जने ॥
 १५ त्यागौ दातरि शूरे च कथितः शब्दवेदिभिः ।
 तुङ्गौ निशाववरयोः पुन्नागनगयोः पुमान् ॥
 उन्नते त्वन्यवद्गङ्गांमानौन्यास्त्रिषु दुर्गमे ।
 नगो महौरुहे चाट्टौ, सूर्ये चक्षुःश्रवस्यपि ॥

नागः पन्नगमातङ्गकृचरिपु तोयते ।

नागक्रेमरपुन्नागनागदन्तकमुस्तके ॥

देहानिलप्रभेदे च श्रेष्ठे न्यादुत्तरस्थितः ।

नागं तु सौमके रङ्गे स्त्री बन्धकरणान्तरे ॥

5 नृगस्तु नृपभेदे न्यात्यङ्गः पादविवर्जिते ।

पिङ्गा गाराचनाहिङ्ग नालिकाचण्डिकास्वपि ॥

पिङ्गी गम्यां पिण्डं ना 'वालके तु नपुंसकम् ।

पृगस्तु क्रमुके वृन्दं पृगं क्रमुकजं फलं ॥

फलङ्गः स्त्रियां नदीभेदे फल्गवसारोऽभिधेयवत् ।

10 भङ्गा जयविपर्यासे भङ्गा मन्यान्तरे स्त्रियाम् ॥

भेदरागतारङ्गेषु पुंसि, क्लीबं भगं मतम् ।

श्रियां च ज्ञानवैराग्यकौताच्छाम् पराक्रमे ॥

माहात्म्यैश्वर्ययत्नेषु धर्मे मांशेऽथ ना रवौ ।

भागो रूपार्थके प्राक्ता भागधेयैकदेशयोः ॥

15 भृङ्गो मधुव्रते भृङ्गराजे धृम्याट'पिङ्गयोः ।

भृङ्गं गुडत्वचि क्लीबं, तथा पुंसि भृगुस्तटे ॥

मुनौ शुक्रं हरे भृङ्गी मतस्तु हरपार्षदे ।

भोगौ त्वहौ भोगवति भोगः प्रोक्तः सुखे धने ॥

१ तथा स्त्री, इति मा. पाठः

२ क. ख. (नादि)

३ क. ख. (ग)

४ क. प. शतदन्तं ज्ञानवैराग्ययोर्योगो

भगमस्तौ वसौ तु ना इत्यधिकः पाठः

५ ख. (खि) :

- पान्तेऽभ्यवहारेऽहं शरीरफणयोरपि ।
 योपिदादिभृतौ चापि मङ्गजलचरं क्वचित् ॥
- मार्गः स्यात्पथि मामेऽपि तथैवान्वेषणेऽपि च ।
 मार्गो मृगमदेऽपि स्यान्मार्गा तु पथिके स्मृतः ॥
- 5 मृङ्गः शिखीधान्यभेदे मृगाऽपि पुरुषान्तरे ।
 मृगः पशौ कुरङ्गे च करिणश्चभेदयोः ॥
- अन्वेषणायां याज्यायां मृगौ तु वनितान्तरे ।
 यागस्तु क्रतुमात्रेऽपि यगं हस्तचतुष्टये ॥
- युगो रथ हलाद्यङ्गे न द्वयोस्तु कृतादिषु ।
 10 युग्मेऽपि युगमित्युक्तं वृद्धिनामापधेऽपि च ॥
- योगोऽपृथगर्थसंप्राप्तौ संगतिध्यानयुक्तिषु ।
 वपुःस्थेयं प्रयोगे च विष्कम्भादिषु भेषजे ॥
- विमलध्यातुके द्रव्योपायमन्त्रचनेऽपि ।
 कामणेऽपि च रङ्गो ना रागे नृत्ये रगश्चितौ ॥
- 15 अस्त्री चपुणि रागस्तु प्रोक्तो मात्मयभूषयोः ।
 क्लेशदावनुरागे च गाने लौहित्यकादिषु ॥
- रिङ्गस्तु रिङ्गणे रागः कुप्रादावौषधान्तरे ।
 स्यात्सङ्गः पिङ्गयान्निङ्गो निङ्गो मेहनचिङ्गयोः ॥
- तथाऽनुमानं साङ्ख्योक्तौ प्रकृतावपि गद्यते ।
 20 शिवमूर्तिविशेषे च निङ्गौ स्यान्निङ्गधारिणि ॥

- लुङ्गस्तरुभिदि प्रोक्तो व्यङ्गो हौनाङ्गभेकयोः ।
 वङ्गः स्यादङ्गभेदेऽपि वङ्गः सौमकरङ्गयोः ॥
 वार्ताकेऽपि च कार्पासे पुष्पम्वि च निगद्यते ।
 वल्गुः स्याच्छागले पुंसि मन्दरे पश्चिणि क्वचित् ॥
 5 वर्गस्तु ऋक्ममृहे स्यात्त्वपशोऽपि निगद्यते ।
 वेगो जवे प्रवाहे च महाकालफलेऽपि च ॥
 शुङ्गा वटाम्रातकयोः पकथामपि योपिति ।
 शृङ्गः तु शिखरे चिह्नं प्रभुत्वंहाम्बुयन्त्रके ॥
 विषाणात्कर्पयोश्चापि शृङ्गः स्यात्कृचर्गौर्पके ।
 10 स्वर्गमौनप्रभेदे च शृङ्गौ स्यादौपधान्तरे ॥
 शृङ्गौ शृङ्गयुते नागे तथा च शिखरिण्यपि ।
 मर्गस्तु निथयाध्यायमोहोत्साहात्मसृष्टिषु ॥
 भवेत्सङ्गस्तु संसर्गे प्रोक्तः स्वर्गस्त्रिविष्टपे ।
 स्वर्गस्तु मारुते स्वाङ्गं शुभाङ्गं वाच्यलिङ्गवत् ॥
 15 हिङ्गु निर्यासभेदे स्यात्पादपे पुंसि कथ्यते ॥

॥ इति गदितोयम् ॥

॥ अथ गदितोयम् ॥

अयोगो विधुरे कूटे विश्लेषे कठिनोद्यमे ।
 अभ्रगः पश्चिणि शरे त्वद्रिगो गजमिंहयोः ॥

१ क. (ङ्गः)

२ शृङ्गौ, इति मा. पा.

३ प्रभु हेमाङ्ग-- इति मा. पा.

४ खगो मरुति तु, इति मा. पा.

अधिगः पोतवर्णिजि त्वनङ्गः पञ्चमायके ।
 कौव त्वनङ्गमाकाशेऽप्यधिगस्त्वनुजौविनि ॥
 अनुगोऽपि भवेद्भृत्यं त्वजगो विष्णुयार्थिनि ।
 अपाङ्गस्त्वङ्गहौने स्यान्नैवान्ते तिलकेऽपि च ॥
 अरोगस्तु भवेत्त्वस्थं त्वष्टङ्गस्तवरे पशौ ।
 अतुङ्गस्तु भवेत्त्वर्वेऽप्यथगो भृतिजौविनि ॥
 आशुगो मारुते वाणे नदीमात्रे मताऽऽपगा ।
 आभांगो वारुणे लुचं पूर्णतायत्रयोरपि ॥
 आयांगो व्याप्रतो गन्धमान्योपहारगंधसोः ।
 उत्तमगः पुंसि मामान्यं न्याये च त्यागदानयोः ॥
 उद्वेगोऽप्युदाहलकोद्वेजनाङ्गमनपू च ।
 फले पृगस्य चाद्वेगं कौवमाहर्मनौपिणः ॥
 उरगः स्याद्विपधरे त्वनगो मन्दगामिनि ।
 उद्योगः प्रौढिमात्रेऽपि स्यादुत्तुङ्गस्तथान्वते ॥
 उत्तङ्गः पूर्वभागे स्यादुन्वगो गभंगामिनि ।
 शौघकर्मणि चाद्यांगौ कलिङ्गो नौवृदन्तरे ॥
 कलिङ्गः पृथिकरजं धूम्याटे भूमि नौवृति ।
 न द्वयोः कौटजफले महिल्लायां तु योषिति ॥
 कालिङ्गौ राजकर्कश्यां कालिङ्गो गजमर्पयोः ।
 क्रिष्टाङ्गो रोगविशिष्टे कुरङ्गस्तु मृगान्तरे ॥

20

१ ख. (अ) ।

३ क्षिप्र, इति मा. ।

२ ख. पुस्तकस्य पाठो विज्ञेयः ।

४ मन्निधावकस्तु, इति मा. ।

- क्रूरगः क्रूरकर्माद्ये कृष्णाङ्गौ तु भवेत्स्त्रियाम् ।
 कृष्णाङ्गः कालमर्पं स्यात्तद्वाङ्गः शङ्करायुधि ॥
 गुप्ताङ्गः कोशकौटं स्याच्चक्राङ्गो मानमौकमि ।
 चक्राङ्गौ कटुराहिण्यां चित्रगुः पावके रवौ ॥
 5 जिह्वाङ्गः संहिकेयेऽहौ तथा स्याद्वक्रगामिनि ।
 तडागस्तु जलाधारविशेषे यन्त्रकूटके ॥
 ऊर्मा तरङ्गस्तलगस्त्वधोगामिनि गद्यते ।
 तातगुः शुद्धताते स्याज्जनकस्य हितेऽपि च ॥
 चित्रगो धर्मकामार्थे त्रिफलायां कटुत्रिके ।
 10 वृद्धिस्थानशये सत्त्वरजस्तमसि च स्मृतः ॥
 तुरगो चाय्यगन्धायां तुरगो वाजिचित्तयोः ।
 धाराङ्गोऽसौ च तौर्यं च नरङ्गस्तु वरगङ्कि ।
 महने न द्वयोश्चाथ नारङ्गः पिप्पलीरमे ।
 यमजे प्राणिनि विटे पादपेऽपि च कुत्रचित् ।
 15 निःसङ्गः सङ्गरहिते निमर्गो रूपमर्गयोः ।
 निमग्नः तु नदीमात्रे निपङ्गः सङ्गतृणयोः ॥
 पशुस्थमश्लिकायां तु पुमान्नीलङ्गरुच्यते ।
 भस्मरात्र्यां स्त्रियां, दृतविशेषे परगः स्मृतः ॥
 पचाङ्गं न द्वयोर्भृजे पद्मके रक्तचन्दने ।
 20 पन्नगस्त्वौपधीभेदे तथा स्यात्पवनाशने ॥

- अवङ्गमवगौ भेके वानरे' सूर्यमारथौ ।
 परागः कौमुदे रेणौ धूलिस्रानौययोरपि ॥
- गिरिप्रभेदे विख्यातावपरागे च चन्दने ।
 निदग्धने प्रयुक्तौ च प्रयोगः कार्मणेऽपि च ॥
- 5 प्रवेगः स्याच्छौघगतौ पतङ्गः पल्लिसूर्ययोः ।
 शालिभेदे च शालभे प्रमङ्गा योगचर्चयोः ॥
- तौथभेदे प्रयागः स्याद्यज्ञे शतमखाश्रयाः ।
 कौबे स्तने प्रियङ्गु स्यात्कणाराजिकयोः स्त्रियाम् ॥
- कङ्कमस्य फलिन्यां, च पुन्नागस्तु द्रुमान्तरे ।
 10 जातौफलं नरश्रेष्ठं पाण्डुनागे मितोत्पलं ॥
- भुजङ्गेऽहौ च पिङ्गे च मतङ्गः श्रपचं गजे ।
 मतङ्गा जातिभेदेऽपि मुनावपि भवेत्कचित् ॥
- मनागः शौघगेऽपि स्यात्पवनं चित्तहार्गणि ।
 मातङ्गौ स्याच्छक्तिभेदे मातङ्गस्त्वन्यजे द्विपे ॥
- 15 मृदङ्गः पटङ्गे घोषे मेपगां ज्वलनं मतः ।
 रक्ताङ्गौ स्त्रौ तु जौवन्यां कौबं विद्रुमधौरयोः ॥
- महौसुते ना काम्पिन्ये, रथाङ्गं रथचक्रके ।
 विहङ्गमप्रभेदे च रन्ध्रगः पिशुनेऽप्यहौ ॥
- रुद्धाङ्गः स्यात्तु कमठे वराङ्गं गजमस्तके ।
 20 भगे चौपधभेदे च वराङ्गस्तु सुरुपके ॥

१ मण्डकं, इति मा.

२ क. क ।

३ ख. मस्यभेदे च निदिष्टः

४ क. खि ।

- वातिगः पुंसि 'भण्टाक्यां वाच्यवद्वातुवादिनि ।
विहगस्तु नृलिङ्गे स्याद्विहगः' पक्षिवाणयोः ॥
- विडङ्गस्त्रिष्वभिज्ञे स्यात्कृमिघ्ने पुन्नपुंसकम् ।
विमर्गस्तु पुमान् दाने 'भास्करस्योत्तरायणे ॥
- 5 विमर्जनौये त्यागे च तथैव मलमोचने ।
वौरगा व्यभिचारिण्यां शवगा देवताभिदि ॥
- श्वेताङ्गः शङ्करे कामपाले च तरुभिद्यपि ।
सर्वगस्तु विभौ शम्भौ सर्वगं सलिलेऽम्बरे ॥
- सम्भोगः सुरते भोगे तथैव जिनशमने ।
10 संवेगः सम्भ्रमे प्रोक्तः संयोगः^१ स्यात्तु सङ्गमे ॥
- मारङ्गो हरिणेऽश्वेऽपि चातके च मतङ्गजे ।
शलभेऽपि सुभोगस्तु भोगशालिनि गद्यते ॥
- सुभगः कौर्तिसम्पन्नं स्फुलिङ्गोऽग्निकणे मतः ।
हलाङ्गो लोहिते दृष्टः करपत्रं च कच्छपे ॥
- 15 हताङ्गः स्याच्छिन्नदेहे^२ 'हताङ्गः संहिकेयके ।
हेमाङ्गो गरुडं प्रोक्तो हेमाङ्गश्चापि वेधमि ॥
- श्वताङ्गः स्यात्श्वतवति^३ क्षीणाङ्गोऽतिरुशे मतः ।

॥ इति गततौयम् ॥

१ भाण्टाक्यामिति मा.

२ भास्करेऽप्यु इति मा.

३ ख. क्षीणाङ्गो तु पिपीलिका ।

४ कृमपि सर्पिषि, इति मा.

२ ख. कृ.

३ ख. गं

७ क. वृत्ति

॥ अथ गच्छतुर्थम् ॥

- अपवर्गस्तु मोक्षे स्यात्त्यागकार्यावमानयोः ।
 साफल्ये, चाभिपङ्गस्तु शपथाक्रोशयोरपि ॥
- पराभवे, चाभियोगो जयाय सह मेनया ।
 रिपुं प्रत्यभियाने स्यादनुर्योगो नियोजनः ।
- 5 अनुपङ्गोऽनुवृत्तौ स्यादनुरागो रतावपि ।
 ईहामृगो 'निगदितः' कोंकरूपकभेदयोः ॥
- उपरागो निगदितो राहुग्रामेऽर्कचन्द्रयोः ।
 दुर्नये ग्रहकलांले व्यसनेऽपि च गद्यते ॥
- उपमर्गः स्मृतो रागभेदोपप्लवयोरपि ।
- 10 एकपिङ्गस्तु धनदे कटभङ्गो नृपात्यये ॥
- हस्तच्छंदेऽपि मस्यानां चन्द्रभागा नदीभिदि ।
 चन्द्रभागौ च गदिता, लवभङ्गस्तु गद्यते ॥
- वैधव्यं वनितानां तु स्वातन्त्र्यनृपनाशयोः ।
 दौर्धाध्वगस्तु करभे तथा लेखवहेऽपि च ॥
- 15 पृष्ठशृङ्गी पुमान् दंशभौरा कौबं पृथुदरे ।
 'मल्लनागोऽभ्रमातङ्गः' वात्स्यायनमुनावपि ॥
- मातुलुङ्गो बीजपुरे मातुलिङ्गश्च कथ्यते ।
 लाहिताङ्गो भूमिपुत्रं कौबं तु स्यात्प्रबालके ॥

समायोगस्तु संयोगे समवाये प्रयोजने ।
 संप्रयोगस्तु सुरते कार्मणेऽप्यन्वितेऽपि च ॥
 संप्रयोगौ क्रियाकेनौ कामुके संप्रयोजने ।

॥ इति गचतुर्थम् ॥

॥ अथ गपञ्चमम् ॥

गंगावणेऽभ्रमातङ्गे भर्तने त्वपकारगौः ।
 कथाप्रसङ्गे वातुले विषवैद्ये च कौत्थिते ॥
 नाडीतरङ्गः काकोले हिगडके रतहिगडके ।

॥ इति शब्दरत्नमन्त्रय राजकोशापरपर्याये गान्धर्वगः ॥

॥ अथ घान्ताः ॥

घेकम् ।

घो घण्टासु समाख्यातः किङ्कणौषु समौरितः ।
 दुस्तरे घर्घरे घोषेऽप्यन्तर्धाने घटेऽपि च ॥
 घोऽश्वमेधे समाख्यातो दानवे घुर्निगद्यते ।

१ कार्मण्येऽप्यन्वितावपि, इति मा. ।

२ ख. ए० अयं साङ्गश्लोकः

॥ अथ घटतीयम् ॥

- अथं तु व्यसने दुःखे दुरिते च निगद्यते ।
 अथा दैत्यविशेषे स्यादथः पूजाविधौ मतः ॥
 अर्घोऽपि कथितो मृत्युं स्यादुद्धो देहजानिले ।
 अग्नौ हस्तपुटे शस्त्रेऽप्याथा नृत्योपदेशयोः ॥
 5 वृन्दं परम्परायां च वेगे च मलिनस्य च ।
 मथा नम्रचभेदे स्याद्धान्यभेदे मधौ मता ॥
 मथा द्वीपान्तरे मथा मुस्ताजलदयोः स्मृतः ।
 मथा तु पाटलायां न्याद्वीननिष्फलयांस्त्रिपु ॥
 लघुर्मनां ज्ञेऽप्यगुरौ निःसारं वाच्यमिहवत ।
 10 शोभे कृष्णागुरुणि च पृक्कानामौषधार्वापि ॥
 श्लाघा मता प्रशंसायां परिचर्याभिलाषयोः ।

॥ इति घटतीयम् ॥

॥ अथ घटतीयम् ॥

- अनघो निर्मलेऽपापे मनोज्ञे वाच्यमिहवत ।
 अमोघः स्यात् सफलं स्त्रियां पथ्याविडङ्गयोः ॥
 अनघं स्यान्महामृत्युं ऽप्युल्लाघो दम्भनौरुजोः ।
 15 तथैव च शुचौ कृच्छ्रे (पां) कार्चयः काञ्चनं मतः ॥

- 'छमण्डे मृपकेऽपि न्यान्निदाघः स्वेदवारिणि ।
 ग्रीष्मकाले तथैवोष्णे पन्निधो गोपुरे मतः ॥
 प्राकारे काचकलशे घटे च योगभिद्यपि ।
 'अस्त्रं चाप्यर्गने घाते क्रोधे न्यात्प्रतिघो रूपि ॥
 5 प्रतिघाते महार्धस्तु महामृत्ये च नावके ।
 सर्वौघां गुरुवेगे स्यात्सर्व'मन्त्रहनेऽपि च ॥
 ॥ इति शब्दरत्नमन्त्रयं राजकोशापरम्परायं धान्तवर्गः ॥

॥ अथ डान्ताः ॥

तिर्यङ् वक्त्रे तु देवद्वयङ् देवमञ्चति यः पुनः ।
 'भाङ्गौ त्वीपधिभेदे स्याद्विश्वद्वयङ् विश्वमञ्चति ॥
 'शाङ्गौ स्याद्वन्वनि हरेः स मध्यङ् साधुमञ्चति
 ॥ इति डान्ताः ॥

॥ अथ चैकम् ॥

- 10 अथार्थे वाक्यविस्तारे प्रसङ्गे पादपुरणे ।
 समयाने (!) बले शेषे चशब्दः परिपद्यते ॥
 चञ्चन्द्रमाः समाख्यातस्तरणिश्चापि कौर्तितः ।
 चञ्चौरे समरे स्थातः परौ च परिपद्यते ॥

१ स. इति मा.

२ ख. म

३ ख. मन्त्रा

४ भागो. इत्यन्यत्र. व्यसं शाङ्गे चेति शब्दद्वयं गदितौ च न्याय्यम्

५ ख. पञ्चकेऽयं पाठो दृश्यते ।

॥ अथ चदितोयम् ॥

अर्चा पूजाप्रतिमयोः प्रकाशेऽर्चिरयाञ्चले ।

अञ्चः, कचा गुरुस्ते केशे शुष्कवर्गेऽपि च ॥

स्त्रियां कचा करिण्यां तु काचः शिक्थं मणावाप ।

मृदन्तरे नेत्रगे कञ्चौ मारमने पुरि ॥

5 कूचमस्त्रौ भ्रुवोर्मध्यं कृत्यादि।नश्मश्रुकैतवे ।

कुचः पयोधरे स्त्रीणां कौञ्चः पर्वतपशिर्गोः ॥

भवेद्द्वौपप्रभेदेऽपि चर्चा म्यामकचिन्तयाः ।

चर्चा तलप्रहारे च तथा शब्दविदो विदुः ॥

चर्चिकायां, च चञ्चा तु तृणनिर्मितपूरुपे ।

10 चञ्चो नलादिनिर्माणे चञ्चुस्त्रोद्यां तु योषिति ॥

पुंसि पञ्चाङ्गले चापि गानाडौचं व्यडम्बके ।

नौचः खर्वे पामरे च पञ्चो विस्तारवाच्यपि ॥

पञ्च मंग्यान्तरे प्राञ्चः प्राचौने प्राग्भवेऽपि च ।

पिचर्ना कुष्ठभेदे च तृले कर्पेऽसृगान्तरे ॥

15 भवेन्मञ्चस्तु पर्यङ्कं मोचः मौभाञ्चनेऽप्यथ ।

मोचा कटल्यां शाल्मल्यां मोचने तु मुचिर्मता ॥

रुचिर्दोर्मो च शोभायामभिष्टङ्गाभिलापयोः ।

लुञ्चस्तु लुञ्चने प्राक्तो वचः कौरे 'वचौपधौ ॥

१ ख. कं

३ लेखा. इति मा.

५ ख. इति मा.

७ ख. १० कुचकृषो पयोधरे

४ क. कोष्टा ।

६ वनौ. इति मा.

मारिकायां च वाग्देव्यां भारत्यामपि तु स्त्रियाम्
वर्चस्तज्जमि निर्दिष्टं वौचिरुमौ मृगैऽपि च ॥

अवकाशे शुचिर्गोप्ते मृङ्गारे ज्वलनेऽपि च ।

शुद्धमन्त्रिणि चापादे ज्येष्ठे पुंसि च गद्यते ॥

तथा च धवले वर्णे शुद्धेऽनुपहते त्रिषु ।

शुचिः स्यादपराधाभिनये शक्रस्त्रियां शचौ ॥

सूचौ तु मौवनद्रव्यं सूचा न्यादपि सूचने ।

सुचिस्तु पाचभेदे न्याद्यज्ञमम्बन्धिनि क्वचित् ॥

॥ इति चर्दतीयम् ॥

॥ अथ चर्ततीयम् ॥

अवाचौ तु प्रतीच्यां स्यादरुचिः स्याद्दान्तरे ।

अरुचस्तु बिडाले स्यादवौचिर्नरकान्तरे ॥

आनर्चिः स्याद्देशभेदे स्यादुदरार्चिर्हुताशने ।

उदौचौ दिग्विभेदे स्यादौदौच्यं तद्भवे त्रिषु ॥

कणौचिः पुष्पितलतागुञ्जयोः शकटेऽपि च ।

कवचो गर्दभाण्डे च मन्त्राहे पटहेऽपि च ॥

क्रकचः करपत्रेऽपि ग्रन्थिलास्थतरावपि ।

नमुचिस्तु स्मृतो दैत्यभेदे कुसुमकामुके ॥

नाराच्येष्णिकायां स्यात्त्रोहवागाम्बुहस्तिनोः ।
 प्रपञ्चः स्यात्तु विस्तारे मंशचायेऽपि प्रतारणे ॥
 मरौचं तत्प्रसूने स्यान्मरौचं तृपणे मतम् ।
 मरौचिर्मुनिभेदे ना गभस्तावनपुंसकम् ॥

- 5 मारौचः स्यात्तु कल्मोले राक्षसे याजकद्विषे ।
 मारौचौ देवताभेदे विपञ्चौ कल्मिवौगयोः ॥
 विरिञ्चश्च विरिञ्चिश्च वैकुण्ठे परमेश्वरिणि ।
 विकचः प्लपणे कतौ नाऽकेशे स्फुटितेऽपि च ॥
 मङ्गाचः स्यान्मौनभेदे वन्ये कौचं तु कुङ्कुमे ।
 10 सप्तार्चिर्भास्करे वज्रौ सप्तार्चिस्तु शनश्चरे ॥

॥ इति चतुर्थमम् ॥

॥ अथ चतुर्थम् ॥

जलस्रुचिर्जलौकायां शृङ्गाटे शिशुमारके ।
 मलिम्लुचाऽधिसामे स्याच्चौरज्वलनयोरपि ॥
 ॥ इति चतुर्थम् ॥

॥ अथ चपञ्चमम् ॥

मौत्कारे रतनारौचौ नारौगां च शुनि स्मिते ।
 कुङ्कुरे च तथा पञ्चमायके परिकौर्तितः ॥
 ॥ इति शब्दरत्नमन्त्रये राजकोशापरपद्याय चान्तवर्गः ॥

॥ अथ कान्ताः ॥

॥ अथ कैकम् ॥

'निर्मले छः समाख्यातः सरणिस्थः प्रकीर्तितः ।
 रुदने छः समाख्यातो जपमिद्धौ च कीर्तितः ॥
 छं छन्दश्च समाख्यातं तडिति छं प्रचक्षते ।

॥ अथ कदितोयम् ॥

- अच्छः स्फटिकभल्लकनिर्मलेष्वच्छमव्ययम् ।
 5 आभिमुखे भवेदाच्छ आयामं परिपश्यते ॥
 शब्दवेदिभिरिच्छा तु समौहावीषयोर्मता ।
 उच्छस्तु मुनिवृत्तौ स्यादिवामे तृच्छिरुच्यते ॥
 'अनृपदेशे कच्छः स्यान्नौकाङ्गं तुन्नकद्रुमं ।
 वाराह्यां परिधाने स्यात्पश्चादञ्चलपल्लवे ॥
 10 चौरिकायां च कच्छा च स्त्रियां, गुच्छः 'पुमान्मतः ।
 स्तबके हारभेदे च तथा स्तम्बकलापयोः ॥
 पिच्छा तु शान्मल्लीवेष्टे पङ्गावाश्रमपादपे ।
 मोचापृगच्छटाकोशभक्तमम्भृतमण्डके ॥
 लाङ्गले बर्हिचृडायां तथैवाश्वपदामये ।
 15 पिच्छं पुच्छे तु गदितं पृच्छा प्रश्ने प्रकीर्तिता ॥
 'भर्क्षा निर्भर्क्षने प्रोक्ता मृच्छा स्यात्परिमार्जने ।
 म्लेच्छस्तु जातिभेदे स्यान्म्लेच्छः स्यादपभाषणे ॥

१ ख. ए. सार्धश्लोकोऽधिकः

२ ख. छा ।

३ ख. 'स्त्रियां मतः' पाठान्तर्गमः

४ ख. एतके सार्धश्लोकोऽधिकः ।

तथा पामरभेदे च पापरक्ते च कौर्तितः ।
 'भवेद्युच्छः प्रमादेऽपि कथ्यते त्वयल्लक्षणे ॥
 लच्छन्नाच्छौ निगदितौ मता स्फूर्त्ता तु विस्तृतौ ।
 लज्जायां तु भवेद् हृच्छा हृष्टा कौटिल्यवार्चनि ॥
 ॥ इति कद्वितीयम् ॥

॥ अथ कद्वितीयम् ॥

5 तपिच्छर्मपि तापिच्छं कथितं हेमि शाब्दिकैः ।
 शिलोञ्जं च भवेद्युच्छशिलवन्मुनिवर्तने ॥
 ॥ इति कद्वितीयम् ॥

॥ अथ कचतुर्थम् ॥

कोलपुच्छस्तु कङ्कं म्याच्छिलमुञ्जं (!) शिलोञ्जके ।
 महाकच्छस्तु पुंसि म्यात्समुद्रे च प्रचर्तमि ॥
 ॥ इति शब्दरत्नमन्त्रयं राजकोशापरपरायं कान्तवर्गः ॥

॥ अथ जान्ताः ॥

जृगाकाशे मरस्वत्यां पिशाच्यां जवनेऽस्त्रियाम् ।

॥ अथ अद्वितीयम् ॥

10 अजो हरौ हरे कामे विधौ छागे रघाः सुते ।
 अजो धन्वन्तरौ चन्द्रे शङ्खे च निचले तरौ ॥

अञ्जं पद्मं रणे त्वाजिः स्त्रियामोजस्तु तेजसि ।

कौबंऽथार्जः कार्तिककवलात्माहेपु कौर्तितः ॥

ऊर्जं 'जने भवेत् कौबमृजुस्त्वकुटिले मतः ।

पौयपपद्मयोः कञ्जं कञ्जः केशे स्वयंभुवि ॥

5 कुजस्तु नरके भौमे कात्यायन्यां कुजा मता ।

कुञ्जोऽस्त्रियां निकुञ्जं च हनौ दन्तं च दन्तिनाम्

कुञ्जो न्युञ्जं दृष्टभेदे खञ्जः स्यात्कुटिलार्द्धके ।

खञ्जा छन्दःप्रभेदेऽपि खजा मन्थप्रहस्तयोः ॥

खर्जः कौटान्तरे कण्ड्यां खर्जुरौपादपेऽपि च ।

10 गञ्जा गांष्टे मृगागच्छे भाण्डागारे खनावपि ॥

गौढायामपि गञ्जः^१ न्याहुञ्जाक्ता तु कलध्वनौ ।

पटङ्गे काकचिञ्चायां द्विजस्त्रिवर्णिके मतः ॥

दन्ताण्डजेषु च पुनर्द्विजा भाङ्गीं हरेणुके ।

ध्वजः श्याच्छौण्डिके मेढ्रे पताकायां तु न स्त्रियाम्

15 तथा चिह्ने च खट्वाङ्गे ध्वजौ तु पृथिवौधरे ।

रथब्राह्मणयोश्चापि भुजङ्गमतुरङ्गयोः ॥

निजं स्वकीये नित्ये च निर्दिष्टं शब्दवेदिभिः ।

कर्मरङ्गफले न्युञ्जं 'कुजाधोमुखयोरपि ॥

प्रजा जने च मन्ताने पिञ्जा तृलहरिद्रयोः ।

20 पिञ्जा स्त्रियां मता तृलपिञ्जिकायां बुधोत्तमैः ॥

१ (जमन्ये), इति मा.

३ (झा), इति मा.

२ ख. (हनौ)

४ ख. (कुला)

- कौत्रं बले वधे पुंसि त्रिलिङ्गं व्याकुले मतम् ।
 फञ्जी लताविशेषे स्यादौजं कारणमस्ययोः ॥
- भुजा द्वयोः करे बाहौ मज्जोक्ता धातुभिद्यपि ।
 मज्जा स्त्रियां च गदिता मर्जुः शृङ्गौ तु धावके ॥
- 5 पुमान्, रजः परागे स्यादार्तवे च गुणान्तरे ।
 रेणावपि भवेद्रज्जुर्वेण्यामपि गुणेऽपि च ॥
 राजा प्रभो च नृपतौ शत्रिये रजनौपतौ ।
 राजिस्तु, पङ्क्तौ रेखायां रुजा स्याद्द्वङ्गयोगयोः ॥
 लज्जा त्रपायां गदिता लज्जा स्याद्वारयोपिति ।
 10 लाजाः स्युः सतुषे भृष्टधान्ये लाजमुशौरके ॥
 तथार्द्रतन्दुले लाजा व्रजा गोष्ठे तथाध्वनि ।
 समृद्धे च भवेद्वाजां घृतयज्ञान्नवारिषु ॥
 पक्षे च निःस्वने वेगे व्याजः शाक्योपदेशयोः ।
 पुमान् वर्णिजि मर्जुः स्यात् स्त्रियां विद्यति गद्यते ॥
- 15 मज्जा रुद्रे विधौ प्राक्तः स्वजः प्रस्वेदपुत्रयोः ।
 मज्जं रक्तेऽथ मज्जः स्यात्सन्निहं सम्भृतेऽपि च' ॥
 मर्जस्तर्कविशेषे स्याद्दहज्जः कामे प्रकौर्तितः ।
 आह्वाने तु भवेद् हज्जे नाश्याक्ती चेटिकां प्रति ॥

॥ इति जडितीयम् ॥

॥ अथ तृतीयम् ॥

- अण्डजां मृगनाभौ स्याज्जघेऽहौ मरुटे खगे ।
 अम्बुजां निचुले पुंसि शङ्खे क्रीबं तु वारिजे ॥
- अङ्गजं रुधिरं नङ्गकेशपुत्रगदेषु च ।
 अनुजां वरजे छिन्नबाहुके त्वभुजः स्मृतः ॥
- 5 करजस्तु करञ्जं स्यान्नखे व्याघ्रनखेऽपि च ।
 काम्बोजां हस्तिभेदे च शङ्खदेशविशेषयोः ॥
- काम्बोजौ मापपर्ण्यां च हिङ्गपर्ण्यां मपि क्वचित् ।
 काम्बोजस्तुरगे सोमवल्कं पुन्नागपादपे ॥
- गजार्भके कारुजः स्यादल्मीके गैरिकेऽपि च ।
 10 स्वयञ्जाततिले फेने तथा स्यान्नागकेसरे ॥
- कारुजः शिल्पिनां चित्रं कुटजः स्याद्दुमान्तरे ।
 अगस्त्यद्रोणयोश्चापि गिरिजं त्वभ्रके मतम् ॥
- शिलाजतुनि शंखे लोहे च गिरिजा पुनः ।
 अपर्णायां मातुलुङ्गां जलजं कमले मतम् ॥
- 15 पुमाञ् शङ्खे नौरजश्च नौरजं पद्मकुष्ठयोः ।
 परञ्जस्तैलपिञ्जं स्याच्छुरिकाकरवालयोः ॥
- ‘देवोद्याने तु वैभ्राजमिति तत्त्वार्थवादिनः ।
 बलजं श्लेषपूर्वारे बलजा वल्गुदर्शना ॥

१ (लतगौ). इति मा. ।

२ (कम्बोजौ). इति मा.

३ (पय्या). इति मा. ।

४ ख. (गौ) ।

५ लङ्गामिति मा.

६ देवोद्याने तु वैभ्राजमित्यादि यावद् दान्तवर्गे ख एतत्के नास्ति ।

- बलजं गोपुरे स्तेचे मस्यमङ्गरयोरपि ।
 बलजा वरयोपायां वसुमत्यामपि स्मृता ॥
 बाहुजः क्षत्रिये तु स्याद्भूमिजो नरकारयोः ।
 भूमिजापि च जानक्यां भानुजो यममन्दयोः ॥
 5 घटोत्कचं भौमजः स्यान्मनोजः पञ्चमायके ।
 मनुजो नरमात्रेऽपि यवजः क्षारगभिद्यपि ॥
 रम्भाजः स्यात्तु कर्पूरे वनजो मुस्तके मतः ।
 मुहपण्यां तु वनजा क्लीबं स्यान्मुस्तकेऽम्बुजे ॥
 उरोजे स्यात्तु वक्षोजः शिखाजमपि पत्रके ।
 10 शृकजं त्वौषधभिदि शिखाजतुनि शैलजम् ॥
 महजस्तु निमर्गे स्यात्सहोत्थे वाच्यलिङ्गवत ।
 समजः पशुवन्देऽपि विपिने तु नपुंसकम् ॥
 सामजस्तु गजे पुंसि सामोत्थे पुनरन्यवत ।
 सिन्धुजं लवणे प्राक्तमन्यवत्सिन्धुदेशजे ॥
 15 हिमजा तु शचीर्गायामिनाके हिमजः स्मृतः ।

॥ इति तृतीयम् ॥

॥ अथ अष्टमम् ॥

कनिष्ठेऽवरजः प्राक्तस्त्वहिभुग् बर्हिताश्चर्ययोः ।
 कान्यकुञ्जं कन्यकुञ्जं समानं नौवृदन्तरे ॥

काशमौरजं क्रमरे च कुष्ठं कौबंऽथ योषिति ।
वदन्यतिविषायां च ग्रहराजं दिवाकरे ॥

गिरिराजः पुमान्मेरौ कौबं कान्नायमे (!) मतम् ।
जघन्यजस्त्ववरजे वृषलेऽथ निशाकरे ॥

5 वैनतेये द्विजराजं तथोक्ताऽनन्तभोगिनि ।
देवराजः मृनामौर धर्मराजं युधिष्ठिरे ॥

समवर्त्तिनि वृष्टे च भारद्वाजं विहङ्गमे ।
मुनौ च वनकार्पास्यां भारद्वाजौ पुमानथ ॥

गुरोः पुत्रं पांडवानामाचार्येऽपि मतः पुमान् ।
10 पश्चिराजं वैनतेये पर्णराजिस्तुरौ क्वचित् ॥

भृङ्गराजः पश्चिमेदे मार्कवे च मधुव्रते ।
सृगराजस्तु पञ्चाल्यं महाराजं महौपतौ ॥

यक्षराजस्तु धनदे मल्लानां रङ्गवन्धने ।
राजराजः कुबरेऽपि सार्वभौमे निशाकरे ॥

15 वनायुजोऽश्वमेदे स्यादपि वानायुजो मतः ।
क्षीराब्धिजो निशाकान्ते लक्ष्म्यां क्षीराब्धिजा मता ॥

॥ इति जचतुर्थम् ॥

अथ जपञ्चमम् ॥

ऋषभध्वजस्तु हरे तदहपभध्वजोऽप्यस्मिन् ।

तथैव शाक्यविशेषे गगनध्वजस्तु कथ्यते मेघे ॥

कज्ज(ल)ध्वजश्च दौपे मुनिभेषजं च लङ्घने प्रोक्तम् ।

तथैव चागस्त्यहरौतक्योरप्युक्तमेतद्धि ॥

5 पन्नध्यां पादविरजाः कथिता तु विशारदैः ।

बालवायजमिच्छन्ति वैदूर्यमणिमुत्तमाः ॥

॥ इति जपञ्चमम् ॥

॥ अथ जषष्ठम् ॥

श्रुतश्रवोऽनुजः प्रोक्तस्तत्त्वविद्धिः शनैश्चरे ।

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपथाये भान्तवर्गः ॥

॥ अथ झान्तवर्गः ॥

उभस्तु स्यान्त्यागशौले भक्ता ध्वन्यन्तरे मता ।

अप्यम्बकण्टकवपुक्ता मा शब्दवेदिभिः ॥

इति झान्तवर्गः ॥

॥ अथ ज्ञानवर्गः ॥

अथ त्रैकं त्रितीयम् ॥

ज्ञो ब्रह्मबुधविद्वत्सु स्यादज्ञो जडमुखयोः ।
प्रज्ञस्तु परिणते बुद्धौ प्रज्ञा राज्ञौ नृपस्त्रियाम् ॥
विज्ञस्तु विदुषि प्रोक्तो यज्ञस्तु क्रतुमाचके ।
विष्णौ च मंजरुद्विष्टस्तथा मंहतजानुके ॥

- 5 मंज्ञा नामनि गायत्र्यां चेतनायां रविस्त्रियाम् ।
अर्थस्य सूचनायां च हस्ताद्यैरपि गद्यते ॥
सुज्ञः परिणतमात्रं स्याद् ।

॥ इति त्रितीयम् ॥

॥ अथ जलतीयम् ॥

- अवज्ञा स्यात्तिरस्कृतौ ।
अनुज्ञा स्यादथाज्ञायामभिज्ञोऽपि च परिणते
10 कालज्ञश्च, कलाज्ञश्च कलाविदि निगद्यते ।
कालज्ञः कुक्कुटे ज्योतिर्विदि चाप्यभिधीयते ॥
कृतज्ञः कुक्कुरे पुंसि मर्यादिन्यभिधेयवत् ।
दैवज्ञः स्यात्त गणके वैद्ये दोषज्ञ ईरितः ॥

सर्वज्ञस्तु शिवे बुद्धे क्षेत्रज्ञो वाच्यनिर्गुणः
पुंस्यान्मनि प्रधाने च—

॥ इति ऋतौयम् ॥

॥ अथ ऋतुयम् ॥

पडभिज्ञस्तथाहते ॥

इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये ज्ञानवर्गः

॥ अथ टान्तवर्गः ॥

॥ अथ टटितौयम् ॥

- अट्टं गृहान्तरेऽत्यर्थे श्लौमे शुष्केऽन्यमि स्मृतम् ।
5 मङ्गाविशेषे त्वष्टेति तथाऽऽटिर्विहगान्तरे ॥
अष्टिर्वृत्तविशेषेऽपि निर्दिष्टा तच्चवेदिभिः ।
इष्टिस्तु मङ्गहस्तके तथा यागाभिन्नापयोः ॥
इष्टमाशंसिते पूज्यतमे प्रियतमेऽन्यवत् ।
इष्टं संस्कारयोगे च यागे च क्रतुकर्मणि ॥
10 कटः श्रौणौ शवरथं किन्निञ्जतिशये शरे' ।
समये गजगण्डेऽपि पिप्पल्यां तु कटौ मता ॥
कटुः स्त्री कटुगोहिण्यां लताराजिकयोरपि ।
रसमात्रं तु पुल्लिङ्गमकार्यं तु नपुंसकम् ॥
चिषु तद्वत्सुगन्धोश्च मत्सरेऽपि खरेऽपि च ।
15 कष्टं तु गहने कृच्छ्रे कष्टं रोदनरावयोः ॥

- कुष्ठं स्यादौषधे रोगविशेषेऽपि कुटौ मता ।
 कुम्भदास्यां सुरायां च तथोक्ता चित्रगुच्छके ॥
- क्राटोऽस्त्री निश्चलं राशौ मौगवयवयन्त्रयोः ।
 मायाद्रिष्टृङ्गयोस्तुच्छे लौहमुद्गरदण्डयोः ॥
- 5 अन्तेऽपि, बुधे कृष्टः कृष्टिगकर्पणं मता ।
 कोटिः स्त्री धनुषोऽग्रेऽश्वौ मञ्ज्याभेदप्रकर्षयोः ॥
- खटस्तु कूपकफयोः प्रहारान्तरटङ्गयोः ।
 खाटिः शवरथेऽपि स्यात्किणेऽपि स्यादमद्ब्रहे ॥
- खेटः कफे ग्रामभेदे चर्मण्यप्यस्त्रवत्यपि ।
- 10 गृष्टिः मरुत्प्रसूतायां गवि स्याददरेऽपि च ॥
- घटा घटनगोष्ठौभघटनासु च कथ्यते ।
 घटः समाधिभेदेभशिरकूटकुटेषु च ॥
- घटौ स्त्रियां कालमानकुम्भयोः पुंसि तद्वति ।
 घृष्टिस्तु घर्षणस्पर्शाविष्णुकान्तासु ना किरौ' ॥
- 15 घोण्टा तु बदरौपूगदृष्टयोश्च निगद्यते ।
 चटु चाटु प्रिये वाक्ये चाटुकारे चटुः पुमान् ॥
- व्रतीनामासने चापि पिचण्डेऽपि निगद्यते ।
 जटामांस्यां लग्नकचे दृष्टमूलं वटे जटौ ॥
- उच्छिष्टे तु भवेज्जुष्टं सेवितेऽपि च वाच्यवत् ।
- 20 झाटो निकुञ्जे कान्तारे व्रणादिपरिमार्जने ॥

- भ्रिण्टौ त्वौपधिभेदे स्यादित्याहुः शब्दवेदिनः ।
तटं क्षेत्रं प्रतौरे च त्रिषु, त्वष्टा दिवाकरे ॥
- तक्षमात्रेऽपि देवानां शिल्पिन्यपि निगद्यते ।
स्याच्चटिः मंशये स्वल्पे स्तृक्ष्मलाकालमानयोः ॥
- 5 चाटिस्तु कट्फले चङ्चां खगमौनविशेषयोः ।
टिष्टं दैवे पुमान् काले दिष्टिर्मुत्परिमाणयोः ॥
- स्त्रियां दृष्टिस्तथा बहुौ दर्शने लाचनेऽपि च ।
परौष्ठार्थे तुलायां च धटश्चौरे धटौ मता ॥
- नटौ हट्टविलासिन्यां नौल्यां शूलपशंगणयोः ।
10 पटः पियालवृक्षे स्यात्पटे चित्रपटेऽपि च ॥
- पटुस्तु चतुरे दक्षे नौरोगे चाभिधीयते ।
छत्राके लवणे कौत्रं पटाले तु पुमानसौ ॥
- पट्टौ ललाटभृपायां तथा लाक्षाप्रसादने ।
पट्टः पेयणपापाणे व्रणादौनां च बन्धने ॥
- 15 चतुष्पथेऽथ राजादिशमनान्तरपौठयोः ।
पट्टिस्तु पटभेदे स्त्री ललाटे कुम्भिकाद्रुमे ॥
- पुष्टिस्तु पोषणे वृद्धौ 'पृष्टिस्तु परिमार्जने ।
पोटेति गदिता सद्भिर्या स्त्री पुरुषलक्षणा ॥
- फटा फणायां दम्भे च फण्टः स्यादौपधान्तरे ।
20 बटुः स्याद्देवताभेदे बटुस्तु ब्रह्मचारिणि ॥

- भटः स्यात्पामरे पुंसि वीरे चापि भटो मतः ।
 भृष्टः स्त्रियां मता श्रन्यारामे चैव तु भर्जने ॥
- अव्यक्तवाचि च्छिष्टं स्यान्म्वाने स्याद्भेद्यगामि तत् ।
 मुष्टिर्बद्धाङ्गुलिकरे तथैव स्त्री 'पलान्तरे ॥
- 5 यष्टिस्तस्यै तु पुंसि स्यात्तथैव भुजदण्डके ।
 दयो 'हार्लताभार्ग्योर्मधुकाशस्त्रभेदयोः ॥
- रिष्टः खड्गे फेनिले च रिष्टं स्यादशुभेऽपि च ।
 रिष्टः खड्गे नाऽशुभे स्त्री लाटोऽनुप्रासदेशयोः ॥
- 'अंशुके मारिकायां तु लट् शकान्तरेऽपि च ।
 10 वटौ वृक्षविशेषे तु वाटो मार्गे वृत्तिस्थले ॥
- वाटौ वनविशेषे स्यात्खट्वरेऽट्रौ विटः' स्मृतः ।
 तथैव लवणे शङ्खे 'मृषिकेऽपि निगद्यते ॥
- विष्टिः कर्मकरे पुंसि भट्टाख्ये करणे स्त्रियाम् ।
 प्रपणो वेतने चापि व्युष्टं कल्ये निगद्यते ॥
- 15 व्युष्टिः फले समृद्धौ च पष्टिः मद्भ्यान्तरे मता ।
 तथा व्रौहिविभेदे च सृष्टिः सर्गे तु योषिति ॥
- सृष्टं तु निश्चिते क्लौबं प्राज्यनिर्मितयोस्त्रिषु ।
 मटा जटाकेसरयोः स्फुटं व्यक्ते विकसरे ॥
- व्याप्ते चिषु स्फुटिर्योषित्पादस्फेटामयेऽपि च ।
 20 निर्भिन्ने कर्कटौबीजेऽप्यथ सृष्टं विनिर्मिते ॥

१ लता, इति मा.

२ भौ, इति मा.

३ मुके च, इति मा.

४ टिरिति मा.

५ मूल, इति मा.

युक्तनिश्चितयोः प्राज्ये त्रिषु सृष्टिस्तु निर्मितौ ।
 स्वभावे चापि गदिता हृष्टो रोमाञ्चिते तथा ॥
 सहर्षेऽपि प्रहमिते^१ विस्मितेऽपि निगद्यते ।
 हृष्टो वणिक्पथे प्रोक्तो हटौ पुरतटौ मता ॥

5 अष्टोदवन्मतः सङ्घिः श्लोठो दृष्टान्तरे क्वचित् ।
 ॥ इति टटनौयम् ॥

॥ अथ टटनौयम् ॥

अमृष्टमप्रिये प्रोक्तमस्यष्टमपि मङ्गले ।
 अरिष्टमशुभं तत्रे स्तुतिकागार आसवे ॥
 अशुभं मृत्युचिह्नं चाप्यादितेये तु कुत्रचित् ।
 अरिष्टो लशुने निम्बं फेनिलं काककङ्कयोः^२ ॥

10 अभौष्टमौष्मिते दैवे त्वष्टमिति गद्यते ।
 अष्टं भौरुणि प्राहुरपटं मृगगंगिणाः ॥
 अवटस्तु खिलं^३ गते कृपे कृहकजौर्विनि ।
 आदेशिते स्यादादिष्टमाज्ञप्ताच्छिष्टयोरपि ॥
 प्रतादिभिर्गृहीता यः स आविष्ट इतौरितः ।

15 "उत्कटं त्रिषु श्रान्तेऽथाप्युत्कटस्तोत्रमन्त्रयोः ॥
 'उद्भटः कच्छपे स्वर्येऽप्युच्चटा वीरुधान्तरे ।
 उद्भटः स्यादतिप्रौढेऽप्युत्सटा मृगनायके ॥
 कर्कटो राशिभेदे स्यात्कुलीरे विहगान्तरे ।
 कर्कटस्त्वभगण्डे स्यात्कुसुम्भे निन्द्यजौर्विनि ॥

१ निश्चिते, इति मा. ।

२ कौकयोः, इति मा. ।

३ खिले, इति मा. ।

४ उक्त, इति मा. ।

५ उन्माद, इति मा. ।

- एकादशाहश्राद्धे च दुर्दुरुटेऽपि वायमे ।
 करटो वाद्यभेदे स्यात्कर्कटौ तु फलान्तरे ॥
 शिरोस्थिनि करोटिः स्यात्कर्पटं त्वय वामसि ।
 कलाटौ' तु प्रकोष्ठे स्यादित्याहुः परिण्डता जनाः ॥
 5 कपटं स्यात्कैतवेऽथ कार्पटो जतुकार्यिणोः ।
 कवाटं च कुवाटं च कपाटे कथितं बुधैः ॥
 किलाटः शोषितश्लैरपिण्डे स्तरिभिरिष्यते ।
 कौकटो देशभेदे स्यान्निःस्वहृपणयोरपि ॥
 कुरुण्टौ दारुपुत्र्यां स्याज्जिह्वग्लानप्रभेदयोः ।
 10 कुक्कुट्यन्तचर्यायां कुक्कुटश्चरणायुधे ॥
 निपादशृङ्गयोः पुत्रं तृणोल्कायां च कुक्कुभे ।
 मनःशिलायां कुलटौ नैपाल्यामथ योषिति ॥
 स्वैरिण्यां, च कृपौटं तु मतं जठरतोययोः ।
 कृकाटोऽवयवे कापि केशटो हर्यजौ कणे ॥
 15 'कोर्याष्टः कथितः शब्दवेदिभिर्जलकुक्कुभे ।
 अकेशमूर्ध्नि खल्वाटः खर्वटः कण्टकावृते ॥
 खर्वटो ग्रामभेदेऽपि घरटृश्चाश्रमयन्त्रके ।
 चर्पटः स्फारविपुले चपेटेऽपि च पर्पटे ॥
 चक्राटो विषवैद्ये च धूर्तदैनारयोरपि ।
 20 चिपिटः स्यात्खाद्यभेदे तथा पिट्टिकविस्तृते' ॥

१ कलाचौ, इत्यपरे ।

२ केशाटो जनुभिश्चपि, इति मा. ।

३ इदं पद्यं माटकायां टचतुर्थं ज्ञामोत् ।

४ पिच्छलविस्तृते, इति मा. ।

- चर्वटा ब्रीहिभेदे स्याच्चर्वटौ पण्ययोषिति ।
चिरण्टौ तु सुवामिन्यां स्याद्वितीयवयःस्त्रियाम् ॥
- वार्ताकुपुष्पे जकुटं पुंसि स्यान्मलये शुनि ।
चङ्कटं स्याच्छिष्यभेदे धौताञ्जन्यां च योषिति ॥
- 5 चिकूटः शैलभेदे स्याच्चिकूटं लवणोऽभिजे ।
चिपुटा न्यान्मल्लिकायां सूक्ष्मलावितोरपि ॥
- सतीलके तथा तीरे चिपुटः समुद्राहतः ।
दार्वाटं तु मन्त्रवेश्मन्याहर्हतरा नराः ॥
- द्रोहाटो मृगलुब्धे स्याद्वाथाभेदे च कथ्यते ।
10 तथा वैडालव्रतिके धाराटश्चातकाश्रयोः ॥
- निष्कुटः स्याद्गृहोद्याने कंदारे च कवाटके ।
निर्दटः स्याद्वयाश्रये निर्दिष्टो निष्प्रयोजने ॥
- परापवादरक्ते च वाच्यन्निङ्गोऽयमिष्यते ।
बहुमानुपमङ्गीर्णे स्थले निर्मुटमुच्यते ॥
- 15 पुराटिः पुरमंस्कारे गदिता तत्त्ववेदिभिः ।
पर्पटः स्याद्दृश्यभेदे तथोक्ता भेषजान्तरे ॥
- 'प्रवेष्टमन्तश्चैभानां दन्तमांसं विदुर्बुधाः ।
पर्कटौ नूतनफले तथा च 'अष्टपादपे ॥
- परौष्टिः परिचर्यायां प्राकाम्येऽन्वेपणेऽपि च ।
20 पाचटः कर्पटे पुंसि कृशे स्यादभिधेयवत् ॥

१ ऊटं, इति मा. ।

२ नक्तं, इति मा. ।

३ कोशान्तरे ऐस्ययम् ।

४ अत्र, इति मा. ।

५ पाचाटः पर्यटे, इति मा. ।

- पिच्छटः स्यान्नेत्ररोगे कौबं मौमकरङ्गयोः ।
 भावाटः कामुके माधौ निवेशे भावके नटे ॥
 भाकूटः स्याच्छैलभेदे तथैव च भूषान्तरे ।
 मर्कटौ स्यात्तु चक्राङ्गां मर्कटस्य च योषिति ॥
 5 करञ्जं शृङ्गशिख्यां च तथा वानरसूतयोः ।
 मोरटं तु भवेद्विष्णुमूलाङ्काटप्रसूतयोः ॥
 मोरटं सप्तगात्रोर्ध्वक्षौरे मूर्ध्ना तु मोरटा ।
 वरटौ हंसयोपायां गन्धाल्यामपि गद्यते ॥
 वर्णाटो गायने चिचकरे स्त्रीकृतजीवने ।
 10 विकटा वज्रवाराङ्गां त्रिपूरुविकरालयोः ॥
 शब्दविज्ञैर्निगदितो विपाटस्तु पतत्रिणि ।
 वेकटः स्यान्मल्लभेदे यृनि वैकटिकेऽपि च ॥
 शकटं रथभेदे स्याच्छाकटस्तस्य वोढरि ।
 शाकटं धवद्वेष्टेऽपि निगदन्ति च पूम्यपि ॥
 16 शैलाटो देवले मिहं शुक्लकाचकिरातयोः ।
 समष्टिर्मेलने प्रोक्ता मंस्टष्टमपि मङ्गते ॥
 वमनादिविशुद्धेऽपि स्वादिष्टं स्वनियोजिते ।
 स्वादिष्टं चापि गदितं यत्स्यात्त्वादुरमाचितम् ।

॥ इति दृढतृतीयम् ॥

१ मूर्पाशस्वरां स्यादिति ।

२ ऐमौति शेषः ।

३ दिव्यमूलकोट इति मा. ।

४ शकटं रथभेदे, वनमि चेति परे ।

५ शैलावस्ते, इति मा. ।

६ शुक्लकाक, इति मा. ।

॥ अथ टचतुर्थम् ॥

- उरःकुटं तु बालोपवीते शब्दविदो विदुः ।
उच्चिङ्गटो मौनभेदे तथा कोपनपुरुषे ॥
- करहाटोऽञ्जकन्दे स्यात्पुष्पदन्तप्रभेदयोः ।
कार्यपुटस्तु चार्वाकोन्मत्तानर्थकरेषु च ॥
- 5 कामकूटस्तथा वेश्याप्रियं विश्रमयोरपि ।
कुटन्नटस्तु स्योनाके कैवर्त्या अपि मुस्तके ॥
- कुण्डकौटस्तु चार्वाके वचनाभिज्ञपुरुषे ।
पतितब्राह्मणीपुत्रे तथा दामौरतेऽपि च ॥
- खञ्जरीटः पद्मिभेदे, खङ्गरीटस्तु गद्यते ।
10 फलकेऽप्यमिधाराख्यव्रतधारिणि पुरुषे ॥
- गाढमुष्टिस्तु कृपणे कृपाणेऽपि निगद्यते ।
चक्रवाटः क्रियारोहे पर्यन्ते च शिखातरौ ॥
- चतुःपष्टिः कलामञ्ज्याप्रभेदे बह्वृचेऽपि च ।
विद्याविख्यातविभवे भण्डे चाटुपटुः स्मृतः ॥
- 15 नारकौटोऽश्मकौटे स्यात्त्वदन्ताशाविहन्तरि ।
परपुष्टः पिके चान्यपुष्टे स्याद्वाच्यन्निङ्गवत ॥
- परपुष्टा वारनार्या प्रतिकुष्टं द्विकर्पिते ।
गर्ह्ये च, प्रतिस्पृष्टस्तु प्रत्याख्याते च प्रपिण्ते ॥
- रामाश्रमे पञ्चवटौ कौत्रं बालोपवीतके ।
20 मुखस्पटो^१ याचके तु गदितो वसुकौटवत ॥

१ विद्, इति मा. :

२ वृत्त, इति मा. ।

३ प्रत्यान्ते प्रेषितेऽपि च, इति मा.

४ चो, इत्यन्यत्र

यज्ञस्थाने यज्ञवाटं राहृच्छिष्टं रमोनके ।
 वर्कगाटः कटाक्षे स्यात्तरुणादित्यरोचिषि ॥
 नारीपयोधरोत्सङ्गकान्तदन्तनखक्षते ।
 शिपिविष्टस्तु खलती हरौ दुश्चर्मणीश्वरे ॥

- 5 उक्तः श्रुतिहृष्टः प्राञ्चलाहेऽहौ पापशोधने ।
 ॥ इति टचतुर्थम् ॥

॥ अथ टपञ्चमम् ॥

नवोढावस्त्रमानन्दपटमिच्छन्ति स्त्रियः ।
 ग्राहे जलकिगाटश्च गदितस्तच्चवेदिभिः ॥
 अथ 'स्यादृशनोच्छिष्टः निश्वासाधरचुम्बयोः ।
 प्रामादकुक्कुटः सद्भिर्मतो गृहकपोतके ॥

- 10 चित्रोक्तौ पुष्पशकटौ वदन्ति निपुणा जनाः ।

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्याये टान्तवर्गः ॥

॥ अथ ठान्तवर्गः ॥

॥ अथ ठैकम् ॥

श्रौ(!)ठः श्रून्ये ॥

॥ इति ठैकम् ॥

॥ अथ उदितौयम् ॥

- कठःस्वर ऋचां भेदे स्यात्तदध्येतृवेदिनोः ।
 मुनिभेदे वारिपण्यां तथा स्यात्प्रमभेऽपि' च ॥
- कण्ठो ध्वनौ मन्निधाने गले मदनभूरुहे ।
 काष्ठा दारुनिशायां स्यात्कालमानप्रभेदयोः ॥
- 5 दिशि च स्थानमात्रेऽपि काष्ठमास्थानमिन्धने ।
 कुष्ठं रोगे पुष्करे च कुठः स्याद्दृष्टमात्रके ॥
- तत्रैव कुठिरित्युक्तः कुण्डोऽकर्मण्यमूर्खयोः ।
 कोष्ठः कुत्सले चात्मीये मध्ये कुष्ठेऽहस्य च ॥
- गोष्ठौ मभायां संस्त्रापे गोष्ठं गोस्थानके मतम् ।
 10 ज्येष्ठा लक्ष्म्यग्रजायां स्याद्गृहगोधर्शयोर्मता ॥
- ज्येष्ठो मामविशेषेऽपि श्रेष्ठे वृद्धे च कल्पितः ।
 निष्ठा निष्पत्तिनाशान्तयाज्जानिर्वहणेऽपु च ॥
- प्रष्ठः श्रेष्ठेऽग्रगे' चैव स्त्रियां चाण्डालिकौपथौ ।
 पाठस्तु पठने स्यातो विद्वकण्यां तु योषिति ॥
- 15 पृष्ठं चरमगात्रेऽपि देहस्यावयवान्तरे ।
 वण्टः कुन्तायुधे खर्वेऽप्युक्तोदाहपूरुपे ॥
- शत्रो मध्यस्थपुरुषे तथा धन्तूरधूर्तयोः ।
 शोत्रोऽलसे च मूर्खे च श्रेष्ठो वैश्रवणे वरे ॥

१. कोशान्तरे हठशब्द पर्यायोः ।

२. सुगन्धे, इति मा. ।

३. खर्वे, इति मा. ।

षष्ठौ कात्यायनीषद्योस्तथा षष्ठां च पूरणे ।
 छठः स्यात्प्रममे प्रश्न्यां छेठो बाधाविहेठयोः ॥

॥ इति ठट्तीयम् ॥

॥ अथ ठट्तीयम् ॥

- अम्बष्ठो देशभेदे च विप्राद्वैश्यासुतेऽपि च ।
 स्त्रियां तु स्यादम्बलाण्यां पाठायृथिकयोरपि ॥
- 5 अपष्ठस्तु भवेत्काले वामे' स्यादन्यलिङ्गकः ।
 कमठः कच्छपे भाण्डभेदे तु कमठं मतम् ॥
 कनिष्ठोऽल्पेऽनुजे यृनि कनिष्ठा दुर्बलाङ्गलौ ।
 जरठः कर्कशे पाण्डौ कठिने त्वभिधेयवत् ॥
 नर्मठश्चुबुके पिङ्गे प्रतिष्ठा गौरवे क्षितौ ।
 10 स्थाने च यागनिष्पत्तिचतुरक्षरपद्ययोः ॥
 प्रकोष्ठो मणिबन्धस्य कुर्परस्यान्तरेऽपि च ।
 भूपकक्षान्तरेऽपि स्यात्क्षधिष्ठो बालकल्पके ॥
 वसिष्ठो मुनिभेदे स्याद्वरिष्ठं मरिचे मतम् ।
 वरिष्ठः स्यादुरुतरे प्रवरे तित्तिरावपि ॥
 15 ताम्रे चाथ मकुष्ठस्तु ब्रीहिभेदेऽपि मन्यरे ।
 वैकुण्ठः स्याद्विष्णुलोके तथा विष्णौ शतक्रतौ
 श्रीकण्ठो देशभिद्युग्रे साधिष्ठोऽतिदृढार्ययोः ।

॥ इति ठट्तीयम् ॥

॥ अथ ठचतुर्थम् ॥

- कलकण्ठः कलरवे हंसे 'पारावते पिके ।
 कालकण्ठस्तु दात्युहे कलविङ्के च खञ्जने ॥
 तथा स्यात्खण्डपरशौ मयूरे पौतमारके ।
 कालपृष्ठं कर्णचापे तथा कौटण्डमाचके ॥
 5 कालपृष्ठस्तु मारङ्गविशेषे कङ्कपक्षिणि ।
 कलविङ्के चित्रपृष्ठो निर्दिष्टः शब्दवेदिभिः ॥
 जम्बीरे स्यादन्तशठः कपित्थं कर्मरङ्गके ।
 नागरङ्गेऽपि चाङ्गेर्यां भवेदन्तशठाऽपि च ॥
 नौलकण्ठः शिवे 'केकिदात्युहे खञ्जनेऽपि च ।
 10 पूतिकाष्ठं तु मरले मतं तद्वद्वारुणि ॥
 सूचकण्ठः खञ्जगौटे कपोते वाडवेऽपि च ।
 हारिकण्ठः परभृते हारान्वितगलेऽपि च ॥
 क्षौरकण्ठो बालके च तथैव च निरम्भरे ।

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यायि डान्तवर्गः ॥

॥ अथ डान्तवर्गः ॥

॥ अथ डेकम् ॥

डः पुमान् 'वाडवाग्नौ स्याद्वाकिन्यामपि च स्त्रियाम् ॥

१ पास, इति मा.

३ केके, इति मा.

२ शठेऽपि, इति मा. ।

४ वाटवाग्नौ, इति मा. ।

॥ अथ इदित्यम् ॥

अडः स्यादुद्यमे त्वण्डं मुष्के पेश्यां नपुंसके ।

ईडा स्तुतौ यज्ञपात्रे नाद्यां च बुधयोपिति ॥

वसुमत्यां मौरभेय्यां वचने चापि कथ्यते ।

कण्डो मदे तु काश्ये स्यात्कण्डः प्रोक्ता तु रुग्भिदि ॥

5 कण्डं नानं तरुस्कन्धे बाणोऽवसरनौरयोः ।

कुत्सिते वृक्षभिन्नाडौवृन्दे रक्षमि गद्यते ॥

क्रीडा केलिप्रकारे च स्यात्वेलाज्ञानयोरपि ।

कुण्डं देवजलाधारे मानभेदेऽग्निकेतने ॥

पतिवत्नीसुते जारात् कुण्डौ^१ प्रोक्ता कमण्डलौ ।

10 क्रोडो मन्दे पुरे क्रोडो न पुमानङ्गरक्षसोः ॥

क्रोडः सूकरमातङ्गोः ! क्रोडं क्रोडा च वक्षमि ।

खण्डोऽस्त्री शकलं चेष्टुविकारमणिदोषयोः ॥

खण्डौ मानान्तरे खेडा रुजायां च निगद्यते ।

खदे^२ खेडो निगदितः खोटवच्छब्दवेदिभिः ॥

15 गडस्तु^३ 'मेचने गण्डः खड्गिन्यपि निगद्यते ।

वरे^४ योगप्रभेदे च वीथ्यङ्गे पिटकेऽपि च ॥

चिन्द्बीरकपोलेषु हयभूषणबुदुदे ।

गडुः पृष्ठगुहं कुब्जे गडो मौनान्तराययोः ॥

१ वसन, इति मा. ।

२ कुण्ड इति शेषः ।

३ खडा, इति मा. ।

४ खड्गे, इति मा. ।

५ सौव, इति मा. ।

६ ग्रहे, इति मा. ।

- गुडः स्याद्विष्णुविहृतौ हस्तिमन्नाहगोमयोः ।
 गुडा स्रुद्धां तु गदिता गुलिकायां तु योदिता ॥
 गोण्डः पामरजातो च वृद्धनाभौ च वाच्यवत ।
 चण्डस्तु दैत्यभेदे स्यात्तिन्त्रिंशं यमकिङ्करं ॥
 ५ चण्डोऽतिकोपने चण्डौ मृडान्यां कोपनस्त्रियाम् ।
 चण्डा धनहरौ शङ्खपुण्ड्यास्तौ च तु वाच्यवत ॥
 चृडा शिखायां बलभौ तथा बाह्विभृषणे ।
 चोडो देशविशेषे स्यादपि प्रावरणान्तरे ॥
 जडो मूर्खे हिमग्रस्ते शृङ्गशिख्यां जडा मता ।
 १० ताडस्तु ताडने घोषे मुष्टिमेयतृणादिषु ॥
 ताडौ पञ्चद्रुमे चाथ मूर्खे तुण्डमुदीर्यते ।
 तृडा तोडा ताडने स्याद्वण्डोऽस्त्रौ लङ्गुडं पुमान् ॥
 व्यूहभेदे प्रकाण्डोऽश्वं कोणमन्यानयोरपि ।
 सैन्यं कालं कालमानं चण्डांशः पारिपाश्र्विकं ॥
 १५ दमे यमेऽभिमानं चापायभेदे च कौर्त्तितः ।
 दण्डो मानार्थको यः स्यात्सर्वविंशतिशताङ्गुलः ॥
 व्यूहभेदेऽपि कथितो द्राडो विशरणे मतः ।
 धाडोऽपि स्याद्विशरणे तृणभेदे नडो मतः ॥
 नलवच्छब्दभेदज्ञनाडौ नालं व्रणान्तरे ।
 २० शिरायां गण्डदृवायां चर्यायां कुहनस्य च ॥
 तथा पट्टमणकालेऽपि नौडं स्थानकुलाययोः ।
 पण्डः पण्डे धियां पण्डा पाण्डस्तु नृपतौ मिते ॥

पिण्डः सान्द्रं बलं बाले गृहाङ्गे जीवनायमोः ।

देहेऽपि च जपापुष्पे निवापे मिन्हकेऽप्यथ ॥

पिण्डौ त्वलावुखर्जूरतगरेषु च कथ्यते ।

पौडा कृपाशिरोमालाऽपमर्दमरुद्गेषु ॥

5 भाण्डं पात्रेऽश्वभृपायां भृपामात्रे वणिग्धने ।

भण्डः कुशीलवे मण्डः शाकभेदे च मस्तुनि ॥

पञ्चाङ्गले त्वामलक्यां मण्डा स्यात्सारपिच्छयोः ।

अस्त्रियां, दैत्यभेदे तु मुण्डः स्यान्मुण्डते चिपु ॥

मुण्डा चौपधभेदे स्त्री मुण्डा स्याद्विधवास्त्रियाम् ।

10 मस्तकं त्वस्त्रियां, रण्डा मृपपण्यधवास्त्रियोः ॥

रांडः श्लेष्मभेदे भवेत्पुंसि तृप्ते स्याद्वाच्यलिङ्गकः ।

वण्डा तु पांशुलायां स्याच्चिपु हस्तादिवर्जिते ॥

वण्डा विभागे वाडः स्यादाश्रव, सर्पद्विंसयोः ।

व्याडः शुण्डा पानगृहहस्तिहस्तमृगाम् च ॥

15 अथ्यम्बुहस्तिनीवेश्याम्वपि, शण्डो रुजाविधौ ।

मङ्गाते च भवेच्छाडा आघावचमि योषिति ॥

शंडाऽनादौ भवेच्छोण्डो मदमत्ते च विश्रुते ।

शोण्डौ भवेत्तु पिप्पल्यां पण्डं पद्मादिसंहतौ ॥

आह्वाने तु भवेद्वण्डे नाद्योक्तौ स्वमखौ प्रति ।

20 हुण्डः स्यादथ मङ्गाते हुण्डमावरणे तथा ॥

हरणे च हुडाहूडो गतौ हेडस्त्वनादरे ।

हेडा चाथ गतौ होडा स्त्रेडः कर्णामयध्वनौ ॥

गरले शङ्करे चापि लाहितार्कफले तथा ।
 श्वेदं तु घोषपुष्पे स्यात्तथैव च दुरामटे ॥
 श्वेडा वंशशलाकायां सिंहनाटे तु योषिति ।
 कुटिले वाच्यलिङ्गः स्यादंशशल्येऽपि च स्त्रियाम्
 ॥ इति द्वितीयम् ॥

॥ अथ तृतीयम् ॥

- 5 आमण्डं प्राहुरंगण्डं मण्डवत्तद्विदो जनाः ।
 करण्डौ मारिकायां स्यात्तस्य चित्रपदा यथा ॥
 करण्डो मधुकोशमिकारण्डेषु दन्तादके ।
 कुरण्डोऽपि च दीर्घादिमृगज्येष्ठे च संमतः ॥
 तथा निगदिता स्त्री च करण्डोद्धतरा वकाः ॥
- 10 कृष्माण्डो गणभेदेऽपि भृण कक्षाकुरेऽपि च ॥
 कृष्माण्डो त्वोपधौगौर्याः कोदण्डो नौवृदन्तर ।
 कार्मुके अवि, सर्पांगी गरुडो गारुडं पुनः ॥
 सर्पमन्त्रं मरकतं तरण्डस्त्राश्रवं मतः ।
 वडिशोस्तत्रमम्बुवस्त्रकाष्टादिनिर्मिते ॥
- 15 नौकायामपि न स्त्री स्याच्चांमण्डा देवतान्तरे ।
 तिन्तिडौ स्यात्, चित्रायां तथा वृशाकुरेऽपि च ॥
 द्राविडः स्याज्जनपदे मङ्ग्याभिद्वेधमुख्ययोः ।
 निर्गुण्डौ नौलशफाल्यां मिन्धुवारदुमेऽपि च ॥

१ कुरले, इति मा.

२ स्यादपादशप्रकल्पक, इति मा.

३ गज, इति मा.

४ इति, इति मा.

- प्रचण्डो दुर्वहे श्वेतकरवौरे प्रतापिनि ।
 प्रकाण्डो विटपे शास्त्रं मूलशग्वान्तरे तरोः ॥
- शस्त्रं पिचिण्ड उदरे पशंगवयवे पुमान् ।
 पृथ्व्यण्डः स्यात्पृथिकौटे तथा जन्वन्तरेऽपि च ॥
- ५ पौगण्डः स्याद्द्वयोर्भेदे तथा पौगण्ड ईरितः ।
 भृशणद्यायुधभेदे स्याद्देवगण्डा देवतान्तरे ॥
- तथैव यस्मिणौभेदे वाच्यवत् भयानके ।
 मारुण्डोऽण्डे भुजङ्गिनां मार्गे गोमयमण्डले ॥
- मार्तण्डः स्यादुष्णरश्मौ क्रोडोऽपि परिकीर्तितः ।
 १० वरण्डो मुखरागे स्याद्वरण्डा तु निगद्यते ॥
- मारिका 'वर्त्तिशस्त्रभिद्बहुधेनुषु योषिति ।
 वितण्डा व्यर्थवादे स्यात्कच्चौशके शिन्नाह्वये ॥
- करवीर्यां च कथिता शिखण्डो बर्हचृडयोः ।
 शरण्डस्तु पुमान् धूर्ते मरुटे भृशणान्तरे ॥
- १५ शिखण्डौ ना कुक्कुटे' स्यान्नाङ्ग्याग्निमयूरयोः ।
 सिङ्गण्डवच्च सेहण्डो वृक्षभेदे निगद्यते ॥

॥ इति उद्धतीयम् ॥

॥ अथ उच्यते ॥

अपोगण्डस्तु शिशुके विकलाङ्गेऽतिभौरुके ।
गलशुण्डी तु रुग्भेदे गृह्णनौडो वृषायणे ॥
गौरौपिण्डा रोचनायां गदिता शब्दवेदिभिः ।
चक्रवाडस्त्वट्टिभेदे चक्रवाडन्तु मण्डले ॥

5 जलरगडो जलावर्ते पर्यारेणो भुजङ्गमे ।
देवताडस्तु जौमृते सैहिकेये हुताशने ॥
उत्तवातकेलिः शृङ्गाद्यैर्वप्रकौडा निगद्यते ।
स्यात्तु वातगुडो वात्यावातशोणितयोऽपि ॥
पिच्छलम्फोटिकायां च वामाश्यामपि योऽपि ।
10 शब्दविद्विर्निगदितो हरिमण्डोऽतिमुक्तके ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यायै डान्तवर्गः ॥

॥ अथ डान्तवर्गः ॥

॥ अथ द्वितीयम् ॥

गाढं शुगद्यां शूद्रकूपे लवणेऽपि निगद्यते ।
गृढं रहसि गुह्ये च संवृते पुनरन्यवत् ॥
दाढा स्यादपि दंष्ट्रायामभिन्नापे च कौत्यते ।
दृढः प्रगाढे स्थूले च नितान्ते बलवत्यपि ॥

१ क. इति मा.

२ जल. इति मा.

३ खुडा, इति मा.

४ क. पु. दा ।

मादित्देन्यप्रकाशेऽपि पचभङ्गी' च गद्यते ।
 मृढः स्यात्तन्त्रिते वाने स्थृणायां मेदिरुच्यते ॥
 राढः स्याद्देशभेदेऽपि स्त्रियां स्यात्सृष्टशोभयोः ।
 रुढो जाते प्रसिद्धे च बाढं दृढप्रतिज्ञयोः ॥
 ८ व्यूढः स्यात्संहतौ चापि विन्यस्ते पृथुलेऽपि च ।
 वाढा भारवहे सूते पण्डः स्यात्पुंसि गोपतौ ॥
 आकृष्टाण्डे वर्षवरे' तृतीयप्रकृतावपि ।
 पाढा तु पट्प्रकारे स्यात् 'मोढा शक्ते निगद्यते
 तितिक्षासंयुते चापि मोढा स्यादभिधेयवत् ।

॥ इति ढडितौयम् ॥

॥ अथ ढढतौयम् ॥

- 10 अधूढा कृतसापत्न्यनार्यामधूढ ईश्वरे' ।
 आपाढो मलये मामे दण्डे च व्रतिनामपि ॥
 आपाढात्वृक्षभेदेऽपि विद्वद्भिर्गदिता स्त्रियाम्' ।
 आपाढौ शुचिपूर्णायामालौढं त्वशिते त्रिषु ॥
 तथा स्यात्पादविन्यासविशेषे शस्त्रधारिणाम् ।
 15 ऊढे' स्थूलेऽप्युदूढः स्यादुपोढो निकटोदयोः ॥
 प्रगाढः कृच्छ्रदृढयोः प्रमौढो मूचिते घने ।
 प्ररूढो जठरे बद्धमूले 'वारूढ इत्ययम् ॥

१ ऊ. इति मा.

२ घरे. इति मा.

३ ख, धो

४ व्यामधूढस्तु महेश्वरे. इति मा.

५ ख, ए० पाठः

६ रुढे. इति मा.

७ ख, या

वस्त्राच्चले पञ्चरेऽग्नौ कपाटे शम्बलेऽपि च ।
विगृढो गर्हिते गुप्ते विरूढोऽङ्कुरिते तथा ॥
जातेऽपि त्रिषु संरूढः प्रौढेऽप्यङ्कुरिते त्रिषु
'समूढः पुञ्जिते भुम्ने मद्यो जातेऽनुपञ्जिते' ॥

॥ इति ढट्तीयम ॥

॥ अथ ढट्चतुर्थम ॥

५ अथारूढः समारूढेऽभ्यधिके वाच्यलिङ्गकः ।
प्रत्यालौढस्तु 'चरणन्यामभेदेऽशिते त्रिषु ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये ढान्तवर्गः

॥ अथ णान्तवर्गः ॥

॥ अथ णद्वितीयम ॥

अर्णो वारिण्यणव्रीहौ स्याल्लेण परमाणके ।
अणिगणिगवदग्राग्रकौले स्याद'अिमौमयोः ॥
उष्णः स्यादातपे ग्रीष्मं दृष्टे चोर्णा तु मेपजे ।
१० लोमि भ्रूमध्यगावर्त ऋणं देये निगद्यते ॥
एणो मृगविशेषेऽथ स्यात्कर्णस्तु पृथामते ।
सुवर्णालौ अतौ चापि कर्णौ तु स्यन्दने मतः ॥

१ गृप्ते. इति मा.

२ ख. मं.

३ क. स्तुते १४. णा. इति मा.

४ ख. प्रा

५ क. घिमो. ख. घिमो. इति मा.

- कणा जीरककुम्भौरमशिकापिप्पलीषु च ।
 कणस्तु धान्याद्यंशे 'स्यादतिस्त्रैश्चे कणो रवे ॥
- काणश्च, विकृतांशे तु काण इत्यभिधीयते ।
 कौर्णं छन्नेऽपि विस्त्रिमे हिंसितेऽपि च वाच्यवत् ॥
- ५ कृणिस्तुन्नकट्टे स्याच्छिन्नहस्ते च कुङ्कुरे ।
 कृष्णस्तु वायमे विष्णौ व्यामे भीमानुजेऽपि च ॥
- मेचके त्वन्यवत्क्रीवं कालायममरौचयोः ।
 कृष्णा तु द्रौपदीद्राक्षाकणानीनीनदीष्टपि ॥
- कोणस्तु लङ्गुडैः सौ च मतो वौणादिवादने ।
 १० गृहादीनामेकदेशे वाद्यभेदे च गद्यते ॥
- गणः समूहे प्रमथे सङ्ख्यामैक्यप्रभेदयोः ।
 गौर्णं गिलितमात्रेऽपि स्याद्भृतेऽपि च वाच्यवत् ॥
- गुणोऽप्रधाने रूपादौ सूत्रे मौर्व्यां वृकोदरे ।
 सूत्रं सत्त्वादिमन्थादिविद्यादिहरितादिषु ॥
- १५ 'शौर्यादौ च तथा त्यागधिपणावृत्तिरज्जुषु ।
 गुणौ गुणानामाधारे द्रव्यमात्रेऽपि वाच्यवत् ॥
- गेषुर्नटे गायने च गोणः शुष्कफले मतः ।
 गोणौ तु वृषवाहिन्यां घ्राणं घ्रातेऽन्यलिङ्गवत् ॥

नामिकेन्द्रिययोः क्लौबं घृणः कौटान्तरे मतः ।

घृणा जुगुप्साकृपयोर्घृणौ रश्मौ प्रकौत्यते ॥

पोचितुरङ्गयोर्घोणौ नामायां तु मता स्त्रियाम् ।

चणस्तु हरिमन्यं स्याच्चौणं क्लौबं कृते मतम् ॥

5 चूर्णौ चोक्ता कपटोऽपि चूर्णौ धूलौ निगद्यते ।

क्षारभेदे, च चूर्णं स्यात्स्रवामयुक्तिकं तथा ॥

जर्णश्चन्द्रे तरुभिदि जिष्णुरजुनशक्रयोः ।

जित्वरे चाथ जौर्णं तु परिपक्वपुराणयोः ॥

जृर्णौ धान्यविशेषे न्याज्जर्णिः क्रमुकभिद्यपि ।

10 तर्णः पोते परिचाणे चाणः स्याद्राशितोऽपि च ॥

चाणं तु चायमाणायां ताणं तृणमये मतम् ।

तौर्णः^१ स्यात्तु समुत्तौर्णं नद्यादौ वाच्यन्निङ्गवत ॥

तौक्ष्णं मामुद्रलवणे तिग्मात्मत्यागिनोरपि^२ ।

तौक्ष्णो यवाग्रजं क्लौबं विपलाहाजिमुष्कं ॥

15 तृणौ नील्यां निपङ्गं ना तृणं तु त्वरितेऽव्ययम् ।

तृष्णा^३ तर्पलिप्पयाः स्यात्तृणं तु यवमे मतम् ॥

दौर्णं तु दारिते भौते द्रुणं चापे निगद्यते ।

तथा मतोऽल्नि द्रुणां द्रौणौकच्छपयोर्द्रौणौ ॥

१ घोणा. इति शब्दः । २ ख. जु. ३ ख. गा ।

४ त्रिष्विति शब्दः । ५ ख. तर्पलिप ६ ख. तो

७ ख. ता ८ द्रौणौकच्छपयोः इति न्यायम् ।

- देष्णस्तु दुर्दमे' दातव्यमपि द्रोणः कृपौपतौ ।
 द्रोणश्च मानभेदेऽपि कृष्णकाके स्थलान्तरे ॥
 स्त्रियां काष्ठास्त्रुवाहिन्यां गवादन्ध्यामपौरितः ।
 धृष्णधृष्टं निगदितो नेष्ण ! नेतरि कौत्तितः ॥
 5 पर्णं पशं पलाशेऽपि पर्णः स्यात्किंशुकदुर्मे ।
 पर्णो वराटमाने स्यान्मृन्धे कार्पापणे म्लहे ॥
 'कथ्यशाकादिकं द्यूतव्यवहारे भृतौ धने ।
 पार्ष्णिस्तु पादावयवे सैन्यपृष्ठोन्मदस्त्रियोः ॥
 प्राणोऽनिनं बलं बालं हृन्मरुत्काव्यजौवयोः ।
 10 पुंभृन्नि वाऽसृपु प्राणाः पूरिते वाच्यन्निङ्गकः ॥
 प्राणौ तु चेतनं प्राक्तः करे पाणिर्निगद्यते ।
 प्राक्तां दिनस्यादिभागे तृतीयांशेऽपराक्त्वत् ॥
 पूर्णः शक्ते' समग्रे च पूरिते त्वभिधेयवत् ।
 फणा फटे फणौ सर्पे फाणिर्गुडकरम्बयोः ॥
 15 डिण्डौरे तु भवेत्फणो बाणः कृष्णकुरण्टके ।
 बाणः' स्याद्गोस्तनं दैत्यविशेषे केवलंऽपि च ॥
 मायके मूर्त्तिभेदे च भिगव्यां बाणा निगद्यते ।
 बाणा च बाणमूलंऽपि नदीभेदे च गद्यते ॥
 भाणो नाटकभेदे स्याद्दूष्णुर्भवितरि स्मृतः ।
 20 स्याद्भर्भडिभयोर्भृणो मणिर्मुक्ताश्मजातिषु ॥

- माणिः 'पञ्चशिरायां स्यात्स्त्रियां विबुधसंमता ।
 मोणः 'शुष्कफले नक्रमशिकाऽहिकरण्डयोः' ॥
- रणः कोणे कणे पुंसि ममरे पुन्नपुंसकम् ।
 रौणं स्त्रुते तु रुणं स्याद्गमे रेणुस्तु पपटे ॥
- 5 धूलौ पुष्यपरागे च लोणौ स्यादौषधान्तरे ।
 व्रणः क्षते निगदितो वर्णो विप्रादिषु स्मृतः ॥
 शुक्लादौ च मतो वर्णो यशोगुणकथाम् च ।
 स्तुतौ ना न स्त्रियां रूपभेदाद्विनिर्गन्तव्यं ॥
- 10 ब्रह्मचारिणि वर्णो स्याल्लेखने चित्रकारके ।
 वाणिर्व्यृतौ निगदिता वाणिर्मृन्धे वल्गाहके ॥
 वाणौ स्याच्छ्रुतिभारत्योर्विष्णव्यापकशार्ङ्गिणः ।
 वल्लक्यां विद्यति तथा वौणा निगदिता वृधे ॥
 वृष्णिर्नृपान्तरे प्राक्तस्तथा पाखण्डिचण्डयोः ।
 वृक्कं क्लिन्नं निगदितं वेणिर्नृपान्तरे स्त्रियाम् ॥
- 15 वेणौ केशस्य बन्धे स्यान्नद्यां देशान्तरेऽपि च ।
 देवताहं च वेणुस्तु त्वक्क्षारे च नृपान्तरे ॥
 शणस्त्वक्क्षारके प्राक्तः श्राणं पक्वं ऽप्यदौरितम् ।
 श्राणा तु स्याद्यवाग्वां स्त्री श्राणो मापचतुष्टये ॥
 लाहादौनां च निकपे श्राणौ प्रावरणान्तरे ।
 20 शौर्णं क्लिन्नं मतं शिल्पिमहतां श्रेणिरुच्यते ॥

- 'पङ्क्तौ तथा मेकपात्रे प्रवदन्ति मनोपिणः ।
 समानार्थे च शोणस्तु कृशानौ श्योनकेऽपि च ॥
 लाहिताश्च नटे कोकनदच्छाये तु वाच्यवत् ।
 श्रोणः पङ्क्तौ स्मृतः श्रोणौ कथिताऽवयवान्तरे ॥
 5 स्थाणुध्रुवे हरे कौले स्थिरे स्थाणुरपौष्यते ।
 स्थृणा स्तम्भे लाहमृतावङ्कुशे तु शृणिर्मता ॥
 'लज्जावति ह्रीण इति गदितः शब्दवेदिभिः ।
 ह्रीणं ह्रीते वाच्यवत्स्याद् ह्रणो देशान्तरे मतः ॥
 क्षणः पर्वत्सवे काले निर्व्यापार^१ स्थितावपि ।
 10 'क्षौणस्तु ह्राममापन्ने क्षणं स्यान्निश्चयार्थके ॥
 क्षोणौ धरण्यां निर्दिष्टा पूजायामहणे मता ।

॥ इति णदितोयम् ॥

॥ अथ णततोयम् ॥

- अरणिर्वह्निमन्थे ना द्वयोर्निमन्थ्यदारुणि ।
 अरुणः कुष्ठभेदे ना मन्था^२ रागेऽर्कमारथौ ॥
 अरुणो^३ व्यक्तरागेऽर्के कपिले गुणिनि त्रिषु ।
 15 स्त्रियां त्वतिविपाश्यामामञ्जिष्ठाचिहृतासु^४ च ॥

१ ख. ए. इदमधिकम् ।

२ तः, इति मा.

३ ख. ए. इदं नास्ति

४ क. स्तुता, ख. स्थिता, इति मा.

५ ख. ए. इदं नास्ति

६ ख. मारे

७ गणे, इति मा. ।

८ ख. विदाम् ।

- अभीष्टां तु भृशे नित्ये तद्युक्तक्रिययोस्त्रिषु ।
 अवर्णः स्यादथाक्षेपे निर्दये त्वष्टणे मतः ॥
- अपर्णा स्यात्तु दुर्गायामनृगस्त्वृगनिर्गते ।
 अभ्यर्णः स्यात्सन्निहिते त्वकर्णः खंड ईरितः ॥
- 5 पूर्णेतरे त्वपूर्णं स्यात्पण्यवौथ्यां तथाऽऽपणः ।
 आपणस्तु निपद्यायामाकौर्णं मङ्कुले मतम् ॥
- आर्याणौ स्यादथार्यायामिच्छायामौपणा मता ।
 इन्द्राणौ करणे स्त्रीणां पौन्नामौमिन्दवारयोः ॥
- ईरिणं तृपरे शून्ये त्विरिणं चापि गद्यते ।
 10 ईश्रणं दर्शने दृष्टावङ्कनेऽपि निगद्यते ॥
- उरणस्तु भवेन्मंद्रे मरौचं तृपणं मतम् ।
 ऊपणा तु कणायां स्यादृशणं प्राशणे मतम् ॥
- ऊहणः काष्ठभेदे स्यादुद्रेके तृन्वणं मतम् ।
 अथां मार्गानुसारिण्यामपणौ च तुम्भाभिदि ॥
- 15 कर्वाणमिषदृषां स्यात्कदृषां च निगद्यते ।
 करुणा तु कृपायां स्याद्रमपादपयोः पुमान् ॥
- कत्तृणं तृणभित्प्रश्रन्याः करणं हेतुकर्मणः ।
 बालवाटौ हस्तलेपे नृत्यगौतप्रभेदयोः ॥
- क्रियाभेदेन्द्रियश्चकायमंवेशनेषु च ।
 20 कायस्ये साधने कौचं पुंसि शृङ्गाविशंः मुने ॥

कल्याणं मङ्गले स्वर्गऽप्राये गौर्यां तु योषिति ।

कङ्कणं हस्तवन्त्ये स्त्रवमण्डन'योर्गपि ॥

करेणुर्गजयोषायां स्त्रियां ना तु मतङ्गजे ।

अतिक्रमे न्यात्क्रमणं कर्पणं त्वपकर्पणे ॥

5 करिणौ जातिभेदे न्यात्करिणः पादपान्तरे ।

कार्मणं कर्मठे कौत्रे मन्त्रतन्त्रादियोजने ॥

कारणं तु मतं हेतुवधयोः करणेऽपि च ।

स्त्री यातनायां किरणो गभस्तौ किरणं पुनः ॥

कौत्रं विकिरणं, भृत्ये कर्वाणोऽपि च कारके ।

10 स्त्रियां कृपाणौ कर्तयां खङ्ग निगदितः पुमान् ॥

कृकणः क्रकरे ख्यातः कृपाणो द्रव्यलम्पटे ।

खरणाः खरनामे न्यात्खरणाः खरनामिक ॥

गर्हणा स्यात्, निन्दायां गर्भवत्यां तु गर्भिणौ ।

ग्रहणं तृपलब्धौ स्यादादरे च तथा करे ॥

15 ग्रहोपराग'स्वीकारवन्दिष्वपि निगद्यते ।

उद्वाहे' गरणं प्राहुर्गर्भिणिं गर्भसम्भवे ॥

गृहिणौ तु भवेत्पत्न्यां ग्रहणौ तु गदान्तरे ।

ग्रामणौ भौगिके पत्यो प्रधाने नापितेऽपि च ॥

ग्रामीणा नौलिकायां स्याद्ग्रामोद्धृते तु वाच्यवत् ।

20 स्याद्गुर्विणौ तु गर्भिण्यां गूरुणं तृद्यमे मतम् ॥

- गोकर्णस्तु मृगे सर्पेऽश्वतरे च गणान्तरे ।
 अङ्गुष्ठानामिकोन्माने मूर्धिकायां तु योषिति ॥
- गुरणं स्यादुद्यमने एष्टौ घरणमुच्यते ।
 उच्चैर्घृष्टे घोषणा' स्याद्वोषणमृच्चर्भाषणि ॥
- ५ चरणोऽस्त्वौ बह्वृचादौ मूले गोत्रे पदेऽपि च ।
 भ्रमणाशनयोः क्लौत्रं चर्वणं भ्रमणे मतम् ॥
- कुशौलत्रे चारणः स्यात्तथा च स्तुतिपाठके ।
 चिक्कणं स्यात्तु मसृणे जरणं हिङ्गुनि स्मृतम् ॥
- जरणं जौरकेऽपि स्यात्कृष्णं मौवर्चनेऽपि च ।
 १० जृम्भणं स्यात्तु जृम्भायां 'उद्यनं तु रथे स्मृतम् ॥
- तरणिः 'मागरे स्वर्ये कुमारीनौकयोः स्त्रियाम् ।
 'निम्नतायां च तरणिर्नौकायामपि तारणिः ॥
- तरुणं रुवुके यृनि तरुणं 'कुञ्जपुष्पके ।
 तर्पणं प्रौणने प्राक्त्रं चिञ्चायां तिन्तिणी मता ॥
- १५ तोरणं दारवन्धे स्यात्तोरणः पादपान्तरे ।
 दक्षिणं दक्षिणोद्धृतमरुलच्छन्दवर्तिषु ॥
- अवामे त्रिषु यज्ञादिर्विधदाने दिशि स्त्रियाम् ।
 द्रविणं न द्वयोर्वित्ते काञ्चने च पराक्रमे ॥
- दद्रुणं दद्रुणां गार्ते दारणं तु विदारणे ।
 २० दारुणं भौषणेऽपि न्याहारुणस्तु रमान्तरे ॥

१ खगः ।

२ दस्योषिति मा. ।

३ इदं न खनीये युक्तम्

४ क. द्यमणो एमि

५ ख ए. पादद्वयम् ।

६ चक्रे इति मा.

७ ख. पक्ष

८ वृत्त, इति मा. ।

- दुर्वर्णं तु भवेद्रौप्ये शुभगणिस्त्रिगुणदौधितौ ।
 दुर्घणं मुहुरेऽपि न्यादृहिणेऽपि परश्वधे ॥
 हिरण्यगर्भे दुर्हिणे दौर्गणे दुर्गसंभवे ।
 दुर्वारमे तु दौर्वणिं मृष्टपर्णेऽपि तन्मतम् ॥
- ५ धर्मगणस्तु मतो वृक्षमर्पयोर्धरणं पुनः ।
 मानभेदेऽथ धरणौ भुवि बन्धे तु धर्पणा ॥
 धर्पणं तु रतेऽमत्यां धर्पणैति निगद्यते ।
 धर्मिणौ गदिता मत्यां स्वर्लोके धरुणः पुमान् ॥
 परमंष्टिनि नौरे च धारणा योगभिद्यपि ।
- १० धारणौ तु भवेन्नाद्यां बृहमन्त्रेऽपि कुचचितं ॥
 धिपणस्त्रिदशचार्ये प्रज्ञायामपि योपिति ।
 धुरिणः स्यात्तु निपुणे वरेण्येऽपि निगद्यते ॥
 निःश्रृणिरधिराहिण्यां खर्जुरीपादपेऽपि च ।
 निर्याणं वारणापाङ्गे तथा मोक्षेऽध्वनिर्गमे ॥
- १५ निर्माणं निर्मितौ सारे तथैव स्यात्समञ्जसे ।
 निर्वाणं निर्वृतौ मोक्षेऽस्तंगमे गजमज्जने ॥
 निद्राणः स्यात्तु शयिते निष्प्राणः स्याद्गतासुनि ।
 निपुणः स्यादभिज्ञेऽथ निद्राणः शयिते मतः ॥
 अश्वासने स्यात्पल्याणं प्रयाणं तोकने गतौ ।
- २० प्रवणस्तु भवेत्प्रह्वा दरयोश्च चतुष्पथे ॥

- क्रमनिम्नमहोभागे प्रमाणं मध्यवर्तिनि ।
तथैव नित्यमर्यादाशस्त्रेषु च प्रमातरि ॥
- इयत्तायां च हेतौ च प्रभृणः शक्तिमत्यपि ।
प्रवेणिस्तु कुथे वेग्यां प्रवीणो निपुणं नरि ॥
- 5 पश्चिणी स्यात्पृणिमायां विहग्यां शाकिनीभिदि ।
आगामिवर्तमानाह्युक्तरात्रावपौष्यते ॥
- पञ्चोणं धौतकौशेये पञ्चोणः शाणके मतः ।
पादत्राणे तु पञ्चाणं भवेत्प्राणहिताय च ॥
- शराणां पञ्चरचने पञ्चणां परिकीर्तिता ।
10 प्रघणस्ताम्रकलशे प्रघाणश्च निगद्यते ॥
- पक्कणः शबरारामे त्वागन्ता प्राघुणा मतः ।
पापाणः स्यात्तु दृपदि पुराणं पञ्चलशणे ॥
- पणे पुंसि त्रिपु प्रत्ने पूरणः पूरके त्रिपु ।
पिष्टभेदे पूरणं स्याच्छान्मन्यां पूरणौ स्त्रियाम् ॥
- 15 पटारम्भकस्तत्रेषु, व्यादेशे प्रपणं मतम् ।
प्रोक्षणं मेचने चापि वधे यज्ञार्थके पणोः ॥
- ब्रह्माणी स्याच्छक्तिभेदे बर्हिणस्तु शिखरिडनि ।
ब्राह्मणं ब्रह्ममह्वाते वेदभागे पुमान् द्विजे ॥
- बर्हिणं बर्हिण्येदमित्यर्थे ब्राह्मणी पुनः ।
20 ब्राह्मणस्य च योपायां ब्राह्मणी चौपधान्तरे ॥

- 'वृहणं' पुष्टिकरणे भरणी त्वृक्षघोषयोः ।
 मृतिवेतनयोः कौबं कौडायां भ्रमणी मता ॥
 तथा कारुण्डिकायां च कौबं तु गमनान्तरे ।
 मधुव्रते तु भ्रमणो भविष्णुर्भविता समौ ॥
- 5 भौषणो रमभेदे स्याच्छल्लक्यां भौषणा मता ।
 दारुणं तु यथानिङ्गं भृस्तृणं तु तृणान्तरे ॥
 भृषणं स्यादलङ्कारे मसृणोऽकर्कशं मतः ।
 स्त्रिग्धेऽपि च तथा मायामुद्देशे 'मत्कुणो मतः ॥
 तथैव निर्विपाणेभे निष्प्रमश्रुणि च पुरुषे ।
 10 मत्कुणो नारिकेलंऽपि मन्दोषां तु कदुषाके ॥
 मार्गणो याचकेऽपि स्यात्तथैव च शिल्लौमुखे ।
 कौबं याञ्जान्वपणयोर्यन्त्रणं 'रक्षणे स्मृतम् ॥
 तथा नियमने बन्धे रवणः शब्दने खरे ।
 रमणं तु पटोलं स्याद्भवे ना रमणी स्त्रियाम् ॥
- 15 अथावने रक्षणं स्याद्रक्षणे ! भाजनान्तरे ।
 रावणः स्यादृषास्येऽपि रामणं रमणस्य यत ॥
 रिङ्गणं रिङ्गणं चापि स्वल्लने परिकीर्तितम् ।
 अस्तेहने रुक्षणं 'स्याद्रूपणं प्रोच्छने मतम् ॥
 रेपणः काशमर्दे तु गदितः शब्दवेदिभिः ।
 20 रोषणः^१ पारदे हेमघर्षणोपरयोरपि ॥

१ क. वृ. ख. ब्रह्म. इति मा. ।

२ ख. श्ये । ३ ख. मद ।

४ ख. ल ।

५ ख. नो ।

६ ख. स्यादृष ।

७ बाणाः, इति विश्वः ।

८ कोश, इति मा. ।

क्रोधने स्याद्वाच्यलिङ्गः स्याद्वोचिष्णुस्तु दौमिमान् ।

रोहिणी कण्ठगोत्रे स्याद्वृक्षभेदेऽपि गद्यते ॥

रोहिणश्चन्दनद्रौ च गदितः शब्दवेदिभिः ।

लवणं सैन्यवादौ ना मित्युरगोभिदो रमे ॥

5 तद्युक्ते वाच्यलिङ्गः स्यान्नदौभेदत्वयोः^१ स्त्रियाम् ।

लक्षणं नाम्नि चिह्नं च सारस्यां लक्षणा क्वचित् ॥

लक्षणा त्वौपधीभेदे सारस्यामपि योषिति ।

रामभ्रातरि पुंसि स्यात्सश्रौके चाभिधेयवत् ॥

जङ्घात्राणे वङ्गणः स्याद्देहावयवमपि ।

10 वरुणस्तरुभेदेऽप्यु पश्चिमाशाधिपेऽपि च ॥

वरणस्तिक्तशक्रे ना वरणा तु नदौभिदि ।

क्षौबं कन्यादिवरणे वेष्टने च निगद्यते ॥

वरुणस्तु भवेत्संतौ मालेऽपि च निगद्यते ।

वर्चिष्णुर्वर्चसा युक्तं वर्तिष्णुर्वर्तने मतः ॥

15 वर्हिष्णुर्वर्धके प्रोक्तस्तरुः सन्धा तु वङ्गणम् ।

वर्षणं तु भवेद्दृष्टावाणभेदे तु वारुणौ ॥

वारणं प्रतिषेधे ना वारणस्तु मतङ्गजे ।

विपाणौ श्रौतकाकोल्यामजशृङ्गां च योषिति ॥

कुष्ठानामौपधे क्षौबं पशुशृङ्गेभदन्तयोः ।

20 विपणिः पण्यवौथ्यां च भवेदापणपण्ययोः ॥

१ इत आगम्य जङ्गणौ हविताया चेत्यन्तं एव पस्तक पाठो नास्ति ।

२ कण्ठगोत्रे इति विश्वः ।

३ द्विर्धोमिति मा. ।

४ लिङ्गभेदात्पठः पाठः ।

५ त्रिषु इति मा. ।

विवर्णः पामरे प्रोक्तो विकर्णः कौरवानुजे ।

वौष्ण्यं नयने प्रोक्तं वौष्ण्यं चावन्नाकने ॥

वौरगं तृणभेदेऽपि तथाऽण्डे वृषणो मतः ।

शरणं गृह्यरश्मिचिन्तधरशरणयोरपि ॥

5 अरवणमृगभेदे स्याच्छ्रुतो कर्णं च गद्यते ।

अमर्णा र्यतिभेदे ना 'निन्द्यजौर्विनि च त्रिपु ॥

स्त्रियां सुदर्शनामान्यार्मगडौगैश्वर्यगैभिदोः ।

अयग्यङ्गारधान्यां स्याच्छशोर्णं शशलांमि च ॥

अपणं तु भवेत्याके आमणस्य वत । !

10 आवणं श्रोत्रविषये शिशणं शासने मतम् ॥

श्रीपणं कमलेऽपि न्यादग्निमन्यं मतः पुमान् ।

आवणो मामि पापण्डे दध्यान्त्यां आवणा स्त्रियाम् ॥

भवेच्छ्रीपणां काश्मर्यां महिषाः सहने मतः ।

शृङ्गिणौ तु भवेद्वन्वां शोपणं तु विशोपणे ॥

15 सरणौ स्यात्प्रसारिण्यां सप्तार्णस्तुरुभिद्यपि ।

सरणिः पङ्क्तौ पङ्क्तौ सारणो राक्षसान्तरे ॥

रुग्भेदे ना स्वल्पनद्यां प्रसारण्यां च सारिणौ ।

सिद्धाणं काचपात्रं स्यात्सोहनामिकयोर्मले ॥

सुपर्णः स्यात्स्वर्णचूडे गरुडे हतमालके ।

20 जनन्यां वैनतेयस्य कमलिन्यां च योषिति ॥

सुषेणो विष्णुसुग्रीववैद्ययोः करमर्दके ।

सुवर्णो ना स्वर्णकर्षे सुवर्णश्च मखान्तरे ॥

स्त्री कृष्णागुरुणि क्लीवं काञ्चने हरिचन्दने ।

सुरगं कन्दभेदे स्यात् सृक्किण्वयवान्तरे ॥

स्वैरिणी व्यभिचारिण्यां हरगं चोरकर्मणि ।

हरिगुना मतीने स्त्री रेणुकाकुल्योपितोः ॥

5 हर्षणो योगभेदे च हर्षणोऽशिरुगन्तरे ।

हर्मणिः ! स्याद्गृहगते हरगं प्रापणं मतम् ॥

हरिणी हरितायां च नारिभिद्वत्तभेदयोः ।

सुवर्णप्रतिमायां च मारङ्गं हरिणि मतः ॥

विशटे वाच्यलिङ्गः स्यादराटे स्वर्णचेतसोः (!) ।

10 क्लीवंऽथ शपणो बौद्धे शपणं कान्त्यापनं ॥

शमणं सहने शपण्युच्यते स्त्र्यायुधान्तरे ।

शपणं प्ररणं नौकादण्डजालभिदोः स्त्रियाम् ॥

॥ इति णतृतीयम् ॥

॥ अथ णचतुर्थम् ॥

अमर्षणः स्यात्कोपिष्ठे व्यस्तं त्वप्रगुणं मतम् ।

अन्तर्वाणिः शास्त्रविदि त्ववदौर्णं द्रुते मतम् ॥

15 'धिकृते त्वधरौर्णः स्यादवकीर्णो शतव्रते ।

अशौहिणी सैन्यमानेऽङ्घ्रिपणो त्वौपधान्तरे ॥

अभापणं तु मौने स्याद्धर्मशून्ये त्वधर्मणः ।

अर्कपर्णस्तु मन्दारेऽन्वपणा तु गवेषणे ॥

- अवहेले'ऽस्त्रक्षणं च स्फुलिङ्गेऽग्निकणो मतः ।
 अङ्गारिणौ हसन्त्यां स्याद्वास्करत्यक्तदिश्यापि ॥
- 'आथर्वणिरथर्वज्ञे ब्राह्मणे च पुरोहिते ।
 'अवदौर्गं दारिते चाध्यपणा तु गवेपणा ॥
- 5 ऋणग्रहीता च" मतस्त्वधमर्णो मनौषिभिः ।
 आभापणं स्यादालापे मता माऽऽष्टारणा च या ॥
- आक्रोशो' मैथुनार्थः' स्यादिति शब्दविदां मतम् ।
 अथाचार्यस्य भार्यायामाचार्यानीति' गद्यते ॥
- आधोरणो हस्तिपके वृतावावरणं स्मृतम् ।
 10 आतर्पणं प्रीणने स्यान्मङ्गलालेपनेऽपि च ॥
- आरोहणं तु सोपाने समारोहे प्ररोहणे ।
 उत्क्षेपणं तु व्यजने धान्यसंस्कारमाधने ॥
- उद्धरणं समुद्धारवान्तान्नोन्मूलनेष्वपि ।
 उन्मादिन्युन्मदिष्णुः स्यादुत्तमर्णो धनप्रदे ॥
- 15 उद्धरत्युद्धरिष्णुः स्यादुत्पतत्युत्पतिष्णु च ।
 उल्लापणो वृक्षभेदे माने कार्यापणो मतः ॥
- 'टिट्टिभे' तु कटुक्वाणो गदितः परिडतोत्तमैः ।
 अथ कामगुणो रागे विषयाभोगयोरपि ॥

१ क. लेहे ।

२ ख. अ ।

३ अर्थभेदात्पठः पाठः

४ तपि, इति मा.

५ ख. श ।

६ ख. र्य ।

७ लीति, इति मा.

८ ख. य. अधिक्तः पाठः

९ रिदिते, इति मा. ।

- क्षेत्रे तु कोट्टवाणां स्यात्कौट्टवौणमिति स्थितिः ।
 खरपणो लताभेदे गदिता गुणवत्तरैः ॥
- गवेषणो ग्रन्थिपणो गिरिकर्ण्यपि चौपधे ।
 गोदारणं लाङ्गले स्याच्चतुष्पणो लतान्तरे ॥
- 5 चौर्णपणस्तु निम्बे स्यात्वर्जृगौपादपेऽपि च ।
 चूडामणिः काकचिञ्चाफलंऽपि च शिरोमणौ ॥
 जुहुराणोऽपि चाङ्घ्र्यौ तथा स्याज्जातवेदमि ।
 तण्डुरौणः कौटमात्रे बर्बरे तण्डुलादके ।
 चायमाणं रश्म्यमाणं चायमाणा तु वार्षिके ।
 10 तालपण्यौपधभिदि तिलपण्यपि गद्यते ॥
 तुरायणं तु माकल्ये तैलपण्यौ तु मिल्हके ।
 श्रीवामे स्यान्मलयजे, गौर्यां दाशायणौ मता ॥
 दाशायण्योऽश्विनौत्यादितारासु गदिता बर्धः ।
 सूर्ये दिनमणिः प्रोक्तस्तथैव च दिनप्रणौः ॥
- 15 अथ देवमणिर्भर्गेऽश्ववर्ते कौस्तुभेऽपि च ।
 नारायणौ गौर्यभौर्वीः पुंसि स्याद्गरुडध्वजे ॥
 गले^१ निगरणः, क्लीबे भोजनेऽपि निगद्यते ।
 स्यात्तु निःसरणं पापमृत्युमोक्षेषु निर्गमे ॥
 उपाये स्यान्निस्तरणं निस्तारे तरणेऽपि च ।
 20 निदर्शने विचारे च स्यादालोके निरूपणम् ॥

१ बाणो, इति मा. ।

२ भोजगौर्यौमिति मा. ।

३ कुले, इति मा.

- 'निर्वपणं निवापे स्यात्तथा निर्वपणं मतम् ।
 पर्वरीणस्तु पर्णस्य शिरायां द्यूतकम्बले ॥
 पर्णवृन्तरसेऽपि स्यात्पर्वरीणं तु पर्वणि ।
 आयुधे तु प्रहरणं प्रहारे हरणेऽपि च ॥
- 5 प्रमापणं संशमने रथे प्रवहणं मतम् ।
 परीरणस्तु कमटे दण्डे च पट्टशटके ॥
 परायणमभौष्टे स्यात्तत्पराश्रययोरपि ।
 परवाणिः पुमान् धर्माध्यश्वत्सरयोरपि ॥
 परीशणं शोधने स्यात्क्षताभेदे प्रधर्पिणौ ।
- 10 प्रसारिणौ च गदिता तथा प्रसवणं सुतौ ॥
 प्रवारणं निषेधे न्यात्काम्यदाने च न द्वयोः ।
 प्रत्यक्ष्रणौ तथा प्रत्यक्ष्णौ स्यादौषधान्तरे ॥
 स्यादावृतौ प्रावरणं मतं दाने प्रचारणम् ।
 प्रतारणं तारणे स्यादपि मिथ्याभिभाषणे ॥
- 15 परायणं समामङ्गं कात्स्न्यं पारङ्गतावपि ।
 स्यात्क्षमणने पितृवणं पौतवणं तु काञ्चने ॥
 पौलुपणौ तु बिम्बायां मृवायाश्चाभिधीयते ।
 अथ पुष्करिणौ नद्यां मराजिन्यां जलाशये ॥
 पृश्निपणौ पृथक्पण्यौ मम्मतावौषधान्तरे ।
- 20 मतं बालवृणं शय्ये भद्रपणौ मतौषधे ॥

१ क. निरां

२ छ. इति मा.

३ च. इति मा.

४ शयाणिति मा.

५ चिक्षा. इति मा.

- मधुपर्णौ तु गाम्भार्यां नौलीमंजौषधेऽपि च ।
 महारमे मधुवृणमसिपत्रवदौरितम् ॥
- मापपर्ण्यौषधिभिदि मौनामौणस्तु ददुरे ।
 खञ्जने, मृगवृणा तु या प्रमिद्धा मरौचिका ॥
- 5 सिन्दुरे रक्तरागः स्यात्पान्नाशकुसुमेऽपि च ।
 रागचूर्णः स्मरे दन्तधावने पटरञ्जके ॥
- रेरिहागः पुमान् गौरीपतावण्यम्बरेऽपि च ।
 लम्बकर्णः स्मृताऽङ्काटपादपे लुगलेऽपि च ॥
- विदारणं विडम्बे च हले भेदे रागे द्वयोः ।
 10 विमर्षणं प्रसरणं तरुभेदे विकीरणः ॥
- प्रसारणं विकीरणं चर्चायां तु विचारणा ।
 वौरयागं तु यद्योर्धः पौयते मङ्गरे मधु ॥
- प्रेतनद्यां वैतरणौ प्रेतानां यातुमातरि ।
 शरवाणिः शरमुखे पायिके शरजीर्वनि ॥
- 15 शान्तिपर्ण्यौषधीभेदे शम्बदौर्गस्तु पर्वते ।
 अथो शिखरिणौ प्राक्ता रमान्नावृत्तभेदयोः ॥
- नारौरत्ने मल्लिकायां रामावन्या मपि स्त्रियाम् ।
 घण्टापथे संसरणममम्बाध चमृगता

१ क. ग. ख. क.

२ ख. माध.

३ ख. कल.

४ ख. विट.

५ ख. पाठे ।

६ प्रधा. इति मा.

७ पायिको. इति मा.

८ ख. प. इतः प्राक् गोयानकस्तु रक्ते प्रतिस्पर्धाय. इति पाठोऽप्यर्थः क मन्त्रंश्च ।

९ ख. रोगस्तु ।

१० धान्या. इति मा.

११ ख. धा.

संसारं च वरागमे' निर्गमेऽपि च गद्यते ।

'रणारम्भे संसरणं गोपुरे पुरनिर्गमे ॥

समौरणस्तु पवने पथिके च फणिज्जके ।

संवौक्षणं विचयने कथितं तत्त्ववेदिभिः ॥

सुनिपणं' शाकभेदे सुतश्रृंगौ तु वीरुधि ।

हस्तिकर्णस्तु रुचके' पलाशगण' भेदयोः ॥

॥ इति णचतुर्थम् ॥

अथ णपञ्चमम् ।

अनादरेऽवग्रहणं प्रतिरोधे च गद्यते ।

लिपिज्ञे त्वक्षरचणः कृच्छादौ चाधमर्पणम् ॥

यात्रायामभिनिर्द्याणं निःश्रेण्यामधिरोहिणौ ।

शृङ्गे त्ववरवर्णः स्यादायुपि त्वसुधारणम् ॥

रिपुपक्षेऽभ्यमिचौणः खनित्रं त्ववदारणम् ।

अनुकर्षणं तु चपके चौर्ये स्यादपहारणम् ॥

अवतारणं च भृतादिग्रहे वस्त्राञ्चलेऽर्चने ।

मण्डनेऽलङ्कारिणः स्यान्निर्हारेऽप्यवकर्षणम् ॥

कर्मक्षमेऽलङ्कर्मोणोऽपत्रपिणुस्त्रपावति ।

गदितः शब्दभेदज्ञैर्मञ्जुन्याहितलक्षणा ॥

१ रम्भे, इति मा. ।

२ इदं संवौक्षणशब्दादवन्तरमासीत्

३ ख. मुनिष्यः

४ क. ख. स्तुहचके, इति मा.

५ दम, इति मा.

- अथेन्द्रवारुणौ 'वौरुद्धे' निगदिता बुधैः ।
 स्यादुपाकरणं यज्ञे पशोः संस्कारकर्मणि ॥
- दधिवारे निगदितः करघर्षण इत्ययम् ।
 'श्रौपर्णसंज्ञकतरौ मताऽस्ति गर्गिकारिका ॥
- 5 ज्योतिरिङ्गण इत्युक्तः खद्योते शब्दवेदिभिः ।
 यः सनिन्द उपालम्भस्तत्र स्यात्परिभाषणम् ॥
- पद्मचारिणौ रमायां पादग्रहणं नतावुक्तम् ।
 प्रविदारणं प्रयुक्तं विदारणे सम्प्रगये च ॥
- चर्मणि फलकपाणिः, प्रभिन्नकटकञ्जरे नु पुनः ।
 10 मत्तवारण इति गदितः प्रग्रीवे च व्यवस्थया विज्ञः ॥
- मण्डकपर्णी मञ्जिष्ठाब्राह्मणयोर्ना तु शोणके ।
 रोमहर्षणं रोमाञ्चं ना सूते च विभौतके ॥
- 'वातरायण उन्मत्ते निष्प्रयोजनपूरुषे ।
 काण्डे च करपत्रे च कूटे च शरमङ्गले ॥
- 15 सन्निकर्षणमप्याहुः सान्निध्यं निकपोपले ।
 सम्प्रधारणमित्युक्तं शब्दविद्धिः समर्थने ॥

॥ इति णपञ्चमम् ॥

॥ अथ णष्ठम् ॥

'जनोदाहरणं कौर्तिं प्रवदन्ति मनौपिणः ।

वयःमन्यौ च गर्भं च मतं दाहदलप्रणम् ॥

लावण्यकुचयोरुक्तमथ यौवनलप्रणम् ।

॥ इति शाब्दरत्नमन्त्रे राजकोशापरपर्याये णान्तवर्गः ॥

॥ अथ तान्तवर्गः ॥

॥ अथ तैक्रम ॥

महाबुद्धे तु तः प्रोक्तस्तु विकल्पेऽवधारणे ।

कथ्यते ता 'मटायां तु योगिनां गोविदां वरैः ॥

॥ अथ तद्वितीयम् ॥

अस्तं शिमे व्यवसिते त्रिषु ना पश्चिमाचले ।

अन्तं स्वरूपे नाशे ना नस्त्वौ शेषेऽन्तिके त्रिषु ॥

आर्तिः पौडाधनुष्कोशोऽरतो हत्वर्थमव्ययम् ।

आप्तिः स्त्रौ योगसम्प्राप्तोऽरातो लब्धे स्वमत्ययोः ॥

10 अथ स्यादात्तमादानेऽप्याप्तो मित्रे निगद्यते ।

ईतिर्दिम्बेऽतिवृष्ट्यादावितं स्मृते गतेऽपि च ॥

१ ख. ए. पाठः

२ ख. मोहे युद्धे च

३ ख. मंजटायां

४ ख. भययोः

५ ख. व्याप्तो नित्ये निगद्यते, इति पाठभेदः

- इत्यव्ययं समामौ स्यादितर्के स्यादुताव्ययम् ।
 उक्ता त्वेकाक्षरे छन्दस्युक्तिः स्याद्वापितेऽपि च ॥
- बौजावापे भवेदुप्तं स्यादृतं तन्तुमन्तते ।
 ऊतिः स्त्री रक्षणेष्युतावृतिः कन्याणवर्त्मनाः ॥
- 5 जुगुप्साम्पर्थयोः स्त्री न्यादृतमुच्छृणौ जने ।
 दौमे सुपूजिते मत्ये वमन्तादावृतुः स्मृतः ॥
 आर्तवे भामि च पुमान्तः कर्तृर आगते ।
 विस्तारे तु भवेदातं विडालं त्वांतुरुच्यते ॥
 परमेष्विनि कर्ता स्यादाच्यलिङ्गस्तु कारके ।
- 10 'क्रतुर्मवे मुनौ पुंसि कन्तुः स्यात्पञ्चमायकं ॥
 कान्तिरिच्छाशोभयोः स्यात्कान्तो भर्तारि शोभने ।
 कान्ता स्त्रियां प्रियङ्गौ च, स्यादश्वनिग्रहे तथा ॥
 कान्तं च चन्द्रसूर्यायः पर्यायान्तं निगद्यते ।
 कौर्तिः प्रमादे यशसि विस्तारे कर्दमेऽपि च ॥
- 15 कुन्तः प्रामे शूद्रजन्तो दण्डभावे गवेभुक् ।
 कुन्तौ पाण्डुप्रियायां स्याच्छल्लक्यां गुग्गुलावपि ॥
 चर्मनिर्मितमस्त्रेहपात्रे तु स्यात्कुतूः स्त्रियाम् ।
 कृतं युगेऽलमर्थे च विहिते हिंसिते त्रिपु ॥
 कृतिः क्रियायां कृत्तिस्तु भृजं चर्मत्वचोरपि ।
- 20 कृतं तु चेष्टिते छिन्ने कौत्रे केतं तु मद्गनि ॥

१ ख. कः ।

२ क. कृतिः । ख. कृतिः, इति मा. ।

३ पुं. ।

४ ख. त्वेनु

५ क. कृतुः

६ क्षुद्रजातौ चण्ड, इति मा. ।

७ क. कृतं

८ वे, इति मा.

- केतुर्ना 'रूपताकाविग्रहोत्पातेषु लक्ष्मणि ।
 स्वातं गतंऽथ गतः स्यादवटे च कुकुन्दरे' ॥
 'गतस्त्रिगतभेदे' स्याद्गतं विज्ञातयातयोः ।
 लघुवर्णपदे ग्रस्तं ग्रस्तं ग्रामौक्येऽपि च ॥
- ५ गतिः स्त्री मार्गदशयोर्ज्ञाने यात्राभ्युपाययोः ।
 गातुस्तु' रापणे भृङ्गे पिकगन्धर्वयोरपि ॥
 गौतिश्छन्दसि गाने स्त्री गौतं शब्दितगानयोः ।
 गुप्तिः स्त्री रक्षणे कारागारे चावकरस्थले ॥
 गुप्तं च रक्षिते गृहे गोप्ता स्यादपि रक्षके ।
 १० घातो वधे मेलने च तथा काण्डप्रहारयोः' ॥
 अथ घातमवघाते घृतं स्यादपि शब्दिते ।
 घृतमाज्यं च मल्लिने प्रदीप्ते त्वभिधेयवत् ॥
 चित्संविदि चिता प्रोक्ता चित्यायामपि मंहतौ ॥
 चितिश्चित्यावृन्दयोश्च चितं छिन्ने च चेतमि' ॥
- १५ चिन्ताऽध्याने च्युतं पाते चृतश्चाम्रे निगद्यते ।
 छिन्ने छातच्छिते, जन्तुर्जन्यमात्रे पुनर्जतु ॥
 लाक्षायां व्ययं जातु कदाचिदिति भाषणे ।
 जातमुत्पन्नमात्रेऽपि तथा व्यक्तौ घजन्मसु ॥
 जातिर्गोत्रं जन्मनि च सामान्यच्छन्दसोरपि ।
 २० अश्रमन्तिकामलकोश्च मालत्यां च फले क्वचित् ॥

१ रूपताकाविग्रहोत्पाते इति मा. ।

२ ख. गटरे

३ गतंमिति मा. पाठः

४ स्यादृत विज्ञा. इति मा.

५ क. स्तु.

६ क. षट् ख. भ्य. इति मा.

७ गौत्रयोः इति मा. ।

८ चित्तमिति शेषः

- जृतिस्तु जवने प्रोक्ता ज्वरे जृतिर्निगद्यते ।
 ज्ञातिर्निगद्यते पुंसि तथा तातमगोचरयोः ॥
 आज्ञप्ते स्यान्नरि ज्ञप्ते ज्ञप्तं ज्ञाने स्त्रियामपि ।
 ज्ञाताविन्दौ निगदितस्य क्रममुत्सृष्टहोनयोः ॥
 5 तत् व्याप्तं विस्तृते च तत् वीणादिवादने ।
 ततः सदागतावानन्तर्यं स्यादव्ययं ततः ॥
 तन्तुर्यज्ञे च सूत्रं च नेशमात्रं निगद्यते ।
 वस्त्रं भौते वाच्यलिङ्गं तान्तो ग्लाने विलिङ्गकः ॥
 चातस्तु रक्षिते तद्वत्तातः स्याज्जनकेऽपि च ।
 10 अनुकम्प्यं शिष्यसूत्र्वास्तिक्तां रमसुगन्धयोः ॥
 तृप्तं तृप्तिश्च सौहित्यं चेता वह्नित्रये युगे ।
 दाने तृदीर्यते दत्तं दन्तोऽद्रिकटके द्विजे ॥
 कुञ्जं चौषधिभेदे तु स्त्रियां दन्तौ गजे पुमान् ।
 दत्तस्तु मुनिभेदे स्यादान्तस्तु दामतेऽपि च ॥
 15 तपःक्राशमहे पुंसि दान्त इत्यभिधीयते ।
 दातं छिन्नं दितं चापि दितिः स्याद्वैत्यमातरि ॥
 खण्डनेऽपि स्त्रियां, दौप्तं ज्वलिते भातदग्धयोः ।
 दौप्तिर्भासि स्त्रियां, भौते दौर्गा कौत्रं निगद्यते ॥
 अथ द्रुतं विलौनेऽपि विद्राणेऽपि च मत्सरे ।
 20 हप्तो मत्ते हतिः कृत्तौ हतिः स्त्री रश्मिशोभयोः ॥

- धर्ता धातरि च' प्रोक्तः स्कन्धे ध्वस्तं निगद्यते ।
 धातुः 'श्रंष्मादिपु तथा गैरिकादिपु कौकमे ॥
- इन्द्रियेषु महाभृततद्गुणेषु रमादिपु ।
 धाता हिरण्यगर्भे ना पालके तु त्रिलिङ्गकः ॥
- ५ ध्वान्तं गाढेऽन्यतममि ध्मातं शब्दे च' दौषिते ।
 ध्यातं चित्तकविषये वाच्यलिङ्गं धितं धृते ॥
- धौतं पीतेऽप्यथ धृतं त्यक्तं धृतं तु' कम्पिते ।
 भर्त्सितेऽपि तथा धृतिः स्त्रियां स्यात्कम्पनेऽप्यथ ॥
- धृत्तं तु खण्डान्नवणे धत्तरे ना विटेऽपि च ।
 १० 'वञ्चकेऽपि च धृतः स्यात्तथा धूर्ता मतो विट् ॥
- धृतिर्नेष्टौ स्त्रियां तुष्टौ योगभिर्द्वयधारणे ।
 धृतं गृह्णीते धौतं तु शोधिते वाच्यलिङ्गकम् ॥
- नतं 'स्यात्तगरे क्लीबं नतः कुटिलनम्रयोः ।
 नक्तं रात्रौ भवेन्नप्ता पौत्रेऽपि प्रणतौ नतिः ॥
- १५ नमस्कृतरि नन्ता स्यान्नौतिस्तु प्रापणे नये ।
 नौतं त्वपहृतेऽपि स्याद्भुतिनूते मते स्तुतौ ॥
- नृत्तं श्लिप्तेऽथ नृत्ये तु नृत्तं नृत्तिश्च गद्यते ।
 नेता तु नायकेऽपि स्यादपहर्तरि तु स्मृतः ॥

पक्तिः स्त्री गौरवे पाके पत्तिर्ना पदगे' स्त्रियाम् ।
गतावैकं रथैकेभ्यश्चपञ्चपदातिके ॥

पङ्क्तिर्दशाक्षरवृत्तदशमङ्ग्याऽऽलिपु स्त्रियाम् ।
पतिर्धवे ना चिघौणे प्राप्तं लब्धे समञ्जसे ॥

5 पातो ना पतने चाते' चिपु प्राप्तिर्महोदये ।
लाभेऽपि च मता प्रातिः स्त्रियां पूर्तिप्रदेशयोः ॥

पाता रक्षितरि प्राप्तं लब्धेऽथ जनके पिता ।
पित्तं दोषविशेषे स्यात्पौतं तु गिनिते मतम् ॥
हरिद्रायां तु पौता स्याद्गौरे पौतं तु वाच्यवत ।
10 पौतिर्नाऽयं स्त्रियां पाने प्रौतं 'हृपितनर्मणोः ॥

प्रौतिर्योगान्तरे प्रंमिण स्मरपत्नीमुद्राः स्त्रियाम् ।
पूतं चिपु पवित्रं च शोधिते बहुलौक्यते ॥

पूतं खातादिके कौबं पुरिते तु चिन्निष्कम् ।
पुस्तं कौबं पुस्तकेऽपि लेप्यादिशिल्पकर्मणि ॥

15 भुत'मश्वगतौ कौबं पुंसि चिमात्रके स्वरे ।
भुतिरुत्पन्ने पृक्तिः 'स्पृष्टौ तु गमने भुतम् ॥
प्रतो भृतान्तरे पुंसि मृते स्याद्वाच्यलिङ्गकः ।
प्रोतं वामसि' कौबं स्यात्प्रातो बाले पुमानयम् ॥

गृहस्थाने वहिचं च वामस्यपि नपुंसकम् ।

20 दशवर्षगजे' पोतः कथितः शब्दवेदिभिः ॥

१ ख. क

२ ख. शब्दे ।

६ ख. मृ

३ क. इष्टेभ्यश्च, ख. इष्टे पाकव्य, इति मा.

४ ख. त्व ।

७ विनिय, इति मा. ।

५ ख. मध्य ।

८ ख. ते ।

- बत इत्यव्ययं खेदे बन्तुः ! स्यात्पञ्चमायके ।
 भर्ता पोष्टरि नाथेऽपि धातर्यपि च गद्यते ॥
 भक्तिर्विभागे मेवायां भङ्गा' स्यान्नरि भञ्जके ।
 भक्तो भृत्ये भक्तमन्त्रे स्याद्भान्तिरनवस्थितौ ॥
 5 मिथ्यामतौ च भ्रमणे भ्रान्तं' च भ्रमणे मतम् ।
 भातं तु स्फुरिते भाक्तं गौणेऽर्थे वाच्यलिङ्गकम् ॥
 भित्तिः' प्रदेशाश्रययोः कुशे चाप्यथ साध्वमे ।
 भीतं भीतिश्च, भृतं तु क्षमादौ' जन्तौ पिशाचके ॥
 प्राप्ते वृत्ते' ममे मत्ये देवयोन्यन्तरे तु ना ।
 10 कुमारेऽपि भृतिः स्त्री स्यान्मृत्योऽपि भरणेऽपि च ॥
 भृतिर्भस्मनि सम्यत्तिहस्तिशृङ्गारयोः स्त्रियाम् ।
 भृतिस्तु भरणे स्त्री स्याद्भृतः' न्यात्सेवके पुमान् ॥
 मन्तुः स्यादपराधेऽपि मनुष्ये च विधातरि ।
 मतं तु सम्मते ज्ञाते मतिस्त्वौच्छाधियोः स्मृता ॥
 15 मङ्गा तु मज्जके मत्तः शौण्डे मङ्गिस्तु मज्जने ।
 मानकर्तरि माता ना जनन्यां तु मता स्त्रियाम् ॥
 माता' गौर्यादिषु तथा गोब्राह्मण्यादिभूमिषु ।
 मार्तं स्यान्मृतसम्बद्धेऽथा'भ्यस्ते म्लानमुच्यते ! ॥
 मितिर्मानेऽप्यवच्छेदे मितं चापि तदर्थकम् ।
 20 मितः पुमान् हिंसिते तु मुक्तिर्मोक्षे च मोचने ॥

- मुक्तस्तु प्राप्तमोक्षे स्यान्मुक्तः स्यान्मोक्षितोऽपि यः ।
 स्त्रियां तु मौक्तिके मृतं बद्धे हर्षे तु मृतं स्त्रियाम् ॥
- मृतिः काये च काठिन्ये मृतः स्यान्मृतिमत्यपि ।
 मृतं स्याच्चिषु मूर्च्छाले मृतं तु याचिते मृते ॥
- 6 यतिः स्त्री पाठविच्छेदे निकारयतिनोः पुमान् ।
 यन्ता मेढं च सूते च यत्तः स्याद्यत्नवत्यापि ॥
 यतो बद्धे गते यातं याता गन्तरि गद्यते ।
 कौत्रे तु राक्षसे यातुं युतं हस्तचतुष्टये ॥
 स्त्री न्याययोपितोर्युक्तिर्युतो युक्तऽपृथग्गते ।
- 10 यौगकर्तरि योक्ता स्याद्रतः स्यादनुरागिणि ॥
 नौल्यादिरञ्जिते रक्तं रक्तं न्याल्लोहिते त्रिषु ।
 रक्तं तु कुङ्कुमे ताम्रं प्राचीनामलकेऽसृजि ॥
 रतिर्मदनयोपायां रागे सुरतगुह्ययोः ।
 रतुर्वत्सनि नद्यां स्त्री रतं सुरतगुह्ययोः ॥
- 15 रन्ता तु क्रीडके पुंसि रातः स्यात्परिरक्षिते ।
 रिक्तं शून्ये वनेऽपि स्याद्रीतिः स्यन्दप्रचारयोः ॥
 पित्तले लोहकिट्टे च रतं शब्द ऋतुः पुनः ।
 वसन्तादौ स्त्रीरजसि रेतः शुके निगद्यते ॥
 लता वीरुत्स्त्रयोः स्पृक्षामाधव्योश्च प्रियङ्गुनि ।
- 20 कन्धरिकायां शाखायां दूर्वाज्योतिष्मतीदयोः ॥

१ गङ्, इति मा. । २ ख. स्याद्वल. ३ ख. ते. ४ कर्मिति मा. ।
 ५ ख. ऽभ्यु. ६ ख. रतः. ७ ख. प. पाठः. ८ ख. द्विते. ।
 ९ ख. तं. १० क. स्य. ११ ऋतुशब्दः प्राङ्निर्दिष्टः ।

लता पादहतौ लातं गृहीते वाच्यलिङ्गवत् ।
 लिप्ता विपाक्ते बाणे न्याल्लिप्तं त्रिषु विलिप्तके ॥
 लुप्तं 'प्रलोपिते लृता' गदभेदे मता स्त्रियाम् ।
 पिपौलिकायां च तथा मता लृतोर्गानाभके ॥

- 5 लृतिस्त्वौपधभेदे स्यान्मतो लोपा तु लोपके ।
 लोतिः स्त्रियां पिष्टपिण्डे ! लोपा स्यात्पुंसि लोपके ॥
 लोतस्त्वश्रुणि वक्ता तु वाग्मिन्यथ च पण्डिते ।
 व्यस्तं तु व्याकुले व्याप्ते व्यक्तः 'स्फुटमनौपिणोः ॥
 वप्ता तु जनके पुंसि व्यक्तिः स्यात्पृथगात्मता ।
 10 वस्तिर्दयोर्निरुद्धे नाभ्यधोभृम्नि दशासु च ॥
 वर्ति^१ भेषजनिर्माणे नयनाञ्जनलेखयोः ।
 गात्रानुलेपनीदीपदशादीपेषु योषिति ॥
 वार्ता तु वर्तने 'वातिङ्गणे' 'कृष्याद्युदन्तयोः ।
 निःसारारोग्ययोः क्लीबं 'वृत्तिमन्त्रीरुजोस्त्रिषु ॥
 15 व्याप्तं स्थाते समाक्रान्ते व्याप्तिर्व्यापनलभयोः^२ ।
 व्याप्तं वीणादिवाद्ये स्यादथ वातः समीरणे ॥
 वार्तमुक्तं तथाऽरोग्ये वातः 'सङ्क्षेऽभिधीयते ।
 उक्तीर्णे तु भवेद्दान्तः भवेद्विन्तिर्विचारणे'^३ ॥

१ ख. प्रलू ।

२ ख. वा ।

३ क. टे मनीषिणि

४ ख. क्लि ।

५ वातगणे, इति मा. ।

६ ख. कृष्या ।

७ क. वृत्ति ।

८ ख. व्यापतज्जभयोः ।

९ क. सन्धे, ख. सन्धे इति मा. ।

१० क. रिणे ।

- लाभसम्भवयोर्वित्ति'वित्तं ख्याते विचारितं ।
 धनेऽथ वीतिस्तु गतौ धावने प्रजनेऽशने ॥
- दौर्मौ, वीतं त्वसारे तु गजे च तुरगे तथा ।
 शान्ते वीतमपि क्लीबं तथैवाङ्कुशकर्मणि ॥
- 5 वृत्तमाचरणे छन्दन्यपि वृत्तिस्तु वर्तने ।
 जीवनेऽपि भवेद्वृत्तिः कौशिक्यादिप्रवर्तने ॥
- वृत्तिस्तु वरणे वृत्तमुक्तं प्रमवबन्धने ।
 कुचाग्रे घटीधारायां वृत्तमित्यभिधीयते ॥
- वृत्तोऽधीतेऽप्यतीते च वर्तुलेऽपि मृते वृते ।
 10 वृद्धेऽन्यन्निङ्गवान् क्लीबं छन्दश्चारिचवृत्तिषु ॥
- वेत्ता न्याज्जातरि नरे वेदितं ज्ञापितेऽपि च ।
 शतं मङ्गलान्तरे शस्तमुक्तं श्लेषप्रशस्तयोः ॥
- शक्तिरस्त्वान्तरे शौर्यं उत्साहादौ बले स्त्रियाम् ।
 अथाकृष्टे भवेच्छ्लेषं शान्तिः स्त्री मङ्गले शमे ॥
- 15 शान्तोऽतिमुक्तरमयोर्वारणे शान्तमव्ययम् ।
 श्रान्तिः कृशे शमे शान्तं शास्ता स्याद्वेवताभिदि ॥
- शामकेऽपि महौषाले, शितं स्यादपि दुर्बले ।
 निशितं च 'शितिर्भृजे' ना मितोऽमितयोस्त्रिषु ॥
- शौतं 'हिमगुणे' प्रोक्तं शीतलालमयोस्त्रिषु ।
 20 वानीरे बहुवारे ना श्रितः' स्यादाश्रयौकृते ॥

- श्रुतिः श्रोत्रं च तत्कर्मण्यान्नायवार्तयोः स्त्रियाम् ।
 युक्तिः कपालशकले शङ्खे शङ्खनखेऽपि च ॥
 नस्थश्चावर्तदुर्नाममुक्तास्फोटेषु च स्त्रियाम् ।
 युक्तमग्नौकते पृते निष्ठुरे च निगद्यते ॥
- ५ श्रुतमाकर्णिते शास्त्रे श्वेतो द्वीपाद्रिभेदयोः ।
 श्वेता वराटिकाकाष्ठपाटलाशङ्खिनीषु च ॥
 श्वेतं रूप्यं तु मन् मान्ये माधौ च धौरशस्तयोः ।
 विद्यमाने तथा मत्ये मती 'माध्यमयोः स्त्रियाम् ॥
 सप्तं श्रेष्ठं तथा स्यातः स्यातके च कृताश्रवे ।
 १० 'स्फोतिर्वृद्धौ स्त्रियां मातिदाने चाप्यवमानके ॥
 स्वान्तं तु गङ्गरे चित्ते मीता लाङ्गलपङ्क्तौ ।
 स्वर्गङ्गायां च वैदेह्यां सञ्चाररहिते स्थितः ॥
 स्थितिः स्त्रियां च मर्यादासौम्योरथ मितं मतम् ।
 'बद्धे चावमिते श्वेते शर्करायामपि स्त्रियाम् ॥
- १५ सुतस्तु भूपतौ पुत्रं पुत्रिकायां सुता मता ।
 सुतस्त्वभिपुतेऽपि स्यात्सुतः स्यादपि निद्रिते ॥
 सुप्तिः स्पर्शाज्ञतातन्द्रोः स्वापविश्रम्भयोः स्त्रियाम् ।
 सूतस्तु पारदे पुंसि प्रसूते प्रेरिते त्रिषु ॥
 स्रचियाद्वाङ्मणीपुत्रं मारयौ तक्षिण बन्दिनि ।
 २० स्रुतिः स्त्रियां मन्ततौ स्यात्स्रुतं स्यात्तन्तुमन्तते ॥

स्यूतः प्रसेवके ना चिघूतेऽथ स्यात्स्मृतिः स्त्रियाम् ।

धर्मशास्त्रस्मरणयोः सृति'गमनमार्गयोः ॥

सेतुः कुमारके नालौ स्रोतः प्रवहणे मतम् ।

हस्तः करे करिकरे मप्रकोष्ठकरेऽपि च ॥

5 ऋक्षभेदे, हतं नष्टे ताडितेऽपि च वाच्यवत् ।

हन्ताव्ययं भवेत्वेदे हन्ता तु स्यान्निहन्तरि ।

हितं घृते गते पथ्ये हितं मित्रं निगद्यते ।

हौतस्तु लज्जामंपन्ने हुतं होमे निगद्यते ॥

हुतिः^१ स्त्रियां मताऽऽह्वाने हवने^२ च निगद्यते ।

10 हतं त्वपहृते वाच्यन्निङ्गं स्याद्धेतिरायुधे ॥

ज्वालायां च स्त्रियां सूर्ये तेजस्यपि तथा मता ।

हेतुः स्यात्कारणे निङ्गे हाता त्वृत्विजि च कश्चित् ॥

शतं व्रणे भवेत्क्लौवं शतस्तु व्रणवत्यपि ।

शतिर्नाशे स्त्रियां शन्ता महान् पुंसि गद्यते ॥

15 शन्ता शूद्रात्पञ्चियाजे प्रतीहारे च सारथ्या ।

भुजिष्यातनयेऽपि स्यान्नियुक्तेऽपि च वेधमि ॥

शान्तं क्लौवं निगदितमपराधप्रमार्जनं ।

शिमं तु श्लेषिते वाच्यवह्वरण्यां शितिः स्त्रियाम् ॥

निवासेऽपि शये^३ कालभेदेऽथ शवर्थौ श्रुतम् ।

॥ इति तद्वितीयम् ॥

॥ अथ तद्वर्तमानम् ॥

अर्हतश्चापि सुगते श्लेषोऽपि च गद्यते ।

अगस्तिः स्यात्कुम्भयोर्नौ वङ्गमेनतरावपि ॥

अर्वती' कुम्भदास्यां च वडवायां च योषिति ।

अमृतं यज्ञशेषे स्यात्पीयूषे मल्लिने घृते ॥

5 अयाचिते च मोक्षे च ना धन्वन्तरिदेवयोः ।

अमृता तु भवेत्पथ्यागुदृच्यामल्लकौषु च ॥

अजितः कमलाकान्तेऽप्यजिता हरयोषिति ।

अजितौषधिभेदे स्यादच्युतोऽनिर्जिते स्थिरे ॥

हरौ, च योषिति पुनर्गौर्यामप्यच्युता मता ।

10 अर्दितं स्याद्याचितेऽपि वातव्याधौ च हिंसिते ॥

अश्लताश्चापि लाजेषु तण्डुलादावर्हिंसिते' ।

अव्यक्तस्तु हरौ गुप्ते शङ्करे महदादिके ॥

आत्मन्यपि, तथानन्तो गदितो विष्णुशेषयोः ।

अनन्ता सारिवादूर्वाविशल्यालाङ्गुलीषु च ॥

15 अनन्ता हैमवत्यां च गुदृच्यां च क्षितावपि ।

अनन्तं व्याम्नि क्लीबं स्यात्पुजिते त्वञ्चितं मतम् ॥

अतीतं पूर्ववृत्तेऽपि सुदृढेऽपि निगद्यते ।

'अंहतिस्तु भवेद्दाने निर्बुद्धावमतिः पुमान् ॥

- अदितिर्वसुधायां 'स्याददितिर्देवमातरि ।
 अखातं स्याद्देवखातेऽसत्ये त्वनृतमौरितम् ॥
- 'अश्मन्तस्तरुभेदे स्यादश्मन्तं' मरणे मतम् ।
 अमितं स्यादमङ्गलातेऽप्यमितः काल उच्यते ॥
- 5 अर्चितः पूजितजनेऽप्यमितः श्यामले मतः ।
 अरतिः स्यादमन्तोषे त्वर्पितं 'न्यात्ममर्पिते ॥
- अंहतिस्त्वशुभे त्यागरोगयोरङ्गतिः पुनः ।
 पुंस्यग्निहोत्रवर्हिष्ठप्यापातः पतने मतः ॥
- तदात्वे स्यादथाघातं 'शिङ्घितक्रान्तयोरपि ।
 10 आध्मातः पवनव्याधा आस्थानं भाषिते तिङि' ॥
- आभुतः स्नातके स्नातेऽप्याहतः मादरेऽर्चिते ।
 आचितः शकटोन्मये पन्नानामयुतद्वये ॥
- पुल्लिङ्गः मङ्गलहीतेऽपि 'छन्नेऽपि स्यात्त्रिभिर्लङ्कः ।
 आहतं तु मृपार्थे स्यात्ताडिते गुणितेऽपि च ॥
- 15 स्यात्पुगातनवस्त्रेऽपि नववस्त्रेऽपि 'नाऽऽनके ।
 आनर्तः' स्याद्देशभेदे नृत्यस्थाने जले' रणे ॥
- आवर्तश्चिन्तने वारिभ्रमे चावर्तनेऽपि च ।
 आस्फोटः काविदारार्कपर्णयोरभिधीयते ॥

१ ख. स्यादपि मा ।

२ ख. अस्मा

३ ख. यत् ।

४ क. स्यात्पुमर्पिते ।

५ मिङ्घितघा, इति मा. ।

६ भिदि, इति मा. ।

७ छि, इति मा. ।

८ ता, इति मा. ।

९ ख. तै ।

१० ने, इति मा. ।

आस्फोता गिरिकर्ण्यां च वनमल्ल्यां च योषिति ।

आयतिस्तु स्त्रियां 'दैर्घ्ये प्रभावागामिकालयोः ॥

आयत्तिस्तु स्त्रियां स्नेहे वशित्वे वामरे बले ।

आयस्तः क्लेशिते क्षिप्ते तेजिते कुपिते 'इते ॥

5 आयतिस्तु स्त्रियां रूपे सामान्यवपुषोरपि ।

आमत्तिः^१ मङ्गले स्नाभे स्त्रियामापत्तिरापदि ॥

प्रापणेऽपि च योषित्यादापातः पतने पुमान्^२ ।

आनतिस्तु प्रणामे स्यादाहतिर्हनने भवेत् ॥

'आश्रुतं स्यात्प्रतिज्ञातेऽप्यादृतः सादरार्थवान् ।

10 अथेच्छाविषयीभूतेऽपीपितं^३ च तथ्यक्षिते ॥

इङ्क्षितं स्याद्गतौ क्रीबं हीरितं समुदौरिते ।

इङ्क्षितं चेष्टिते प्रोक्तमौक्षितं त्ववलोकिते ॥

'ईपितं त्वुञ्छिते शस्ते मंस्तुतावीडितस्तथा^४ ।

उपितं व्युपिते दग्धेऽप्युदन्तः माधुवार्तयोः ॥

15 उदात्तः स्वरभेदे स्यादयात्यागादिमंयुते ।

काव्यालङ्कारणे कृत्येऽप्युदितं^५ 'तृक्त उङ्गते ॥

उतप्तं शुष्कमांसे स्याच्चिषु तप्ते परिभुते ।

उचितं तु भवेद्यस्ते मिते^६ 'ज्ञाते समञ्जसे ॥

१ ख. भेदे ।

२ ख. हि ।

३ ख. हतिः

४ पूर्व गतः ।

५ ख. व्यालातं वञ्छित्वाष्ट ।

६ क. रितं, ख. हितमिति मा.

७ इङ्क्षितं त्विञ्छ, इति मा. ।

८ ते हिते, इति मा. । ९ ख. भु । १० आ. इति मा. ।

उच्छ्रितं त्रिषु सञ्जाते 'समुन्नतप्रवृत्तयोः' ।

उन्नतस्तु भवेच्छौण्डे धत्तूर'मुचकुन्दयोः ॥

उन्नतस्तु भवेद्दौर्घे द्रुमे त्रिष्वपि चोद्धते ।

उद्धातस्तु भवेत्पादस्वल्पने समुपक्रमे ॥

5 पवनाभ्यामयोगस्य कालभेदेऽप्युद्वीरितः ।

उद्वृजे सुकुमारे स्यादुत्थितो वृद्धिमत्यपि ॥

भुक्तोज्झितेऽप्युद्धतं स्यादुद्धितं तृणतेऽपि च ।

उत्क्षिप्तमूर्ध्वक्षिप्ते' स्यात्परित्यक्तेऽपि वाच्यवत् ॥

उद्विक्तं स्यादुर्वरितेऽप्युत्पुनतं गमनान्तरं ।

10 उत्थितं तु समुत्थानेऽप्युद्धितं तु समुद्धते ॥

तापादिनोर्ध्वगमने स्यादुच्छिक्तमपि त्रिषु ।

निर्मयादेऽप्युद्धतः' स्यादुद्धृतं प्रकटीकृते ॥

उक्षितं प्रोक्षितेऽपि स्यादुपेतः प्राप्तमात्रके ।

उन्नतं तर्कितेऽपि स्यादुत्कृत्तं छिन्नवस्तुनि ॥

15 उपान्तं' स्यादनुपान्तं' जये न्यादुज्जतिः स्त्रियाम् ।

उत्पाटिते' स्यादुत्खातमुज्जितं मामगायने ॥

न्यूनौकृते तृणितं स्यादुपात्तं स्वीकृतावपि ।

ऊर्मितं विषमस्थूलंऽप्युद्धान्तं तु परिभ्रमे ॥

१ समुद्धृत, इति मा.

२ ख. उन्नयोः ।

३ ख. मुषु ।

४ ख. प्र

५ क. दृष्टः

६ ख. क्ष ।

७ ख. मे

८ ख. दिते ।

उत्पातस्तृदितो रिष्टेऽप्यधतुः पुरुषेऽनले ।
 गजितः कम्पिते दौर्मे'ऽपनयेऽप्योणितं मतम् ॥
 अथ क्रन्दितमाह्वाने रुदिते च नपुंसकम् ।
 कापोतो रुचके क्रीबं कपोतौघेऽञ्जनान्तरे ॥

- ५ कणितं शब्दविषये क्रमिता 'चालके पुमान् ।
 कविता स्यात्तु काव्यादावुक्तार्थे कथितं मतम् ॥
 कलितं त्ववबुद्धे स्यात् कथितं परिपाचिते' ।
 अथ स्यात् कथितं क्रीते क्रमितं गमिते विदुः ॥
 कम्पितं स्यात्तु विधुते कव्यात्स्याद्राश्रमे खगे ।
 १० केशप्रसाधनद्रव्ये कङ्कतौ समुदाहृता ॥

काङ्कितं 'त्वौहितार्थे' न्यात्कामितं च तदर्थकम् ।
 मतं च काचितं 'बद्धे क्रामितं' विक्रमान्विते ॥
 किरातो म्लेच्छभेदे स्याद्दृनिम्बेऽल्पतनावपि ।
 स्त्रियां चामरवत्यां' स्यात्कुट्टनौदुर्गयोरपि ॥

- १५ कुपितः स्याद्रोषयुते शाये तु कुस्त्रितः स्त्रियाम् ।
 कुञ्चितं स्यात्तु सङ्कोचे निन्दे' कुत्सितमौरितम् ॥
 कूर्दितं तु लवे प्राहुः कूणितं कूजितं रणे' ।
 कृतान्तो यममिहान्तदैवाकुशलकर्मसु ॥
 केशितं केशविषये कलितं क्रीडिते मतम् ।
 २० किरातसङ्घे कैरातं कोपितस्तु रुपान्विते ॥

१ ख. प्यः

२ पा. इति मा.

३ क. धिते

४ ख. त्वः

५ ख. बु

६ यितमिति मा.

७ क. ख. नद्यामिति मा.

८ ख. न्दे

९ ख. ये

- खचितं तु भवेद्याप्तौ खनितं श्लोदिते मतम् ।
 खलतिः 'केशहौने स्यात्पुंमि छिन्नेऽपि खण्डितम् ॥
 खण्डिता पत्यन्तरिता खगितस्थपिते ममे ।
 खादितं गलिते प्रोक्तं खेदितं 'खेदमयुते ॥
- 5 क्रीडायुते खलितं स्यान्निन्दिते स्यात्तु गृहितम् ।
 गर्जितं वारिवाहादिध्वनौ ना मत्तकुञ्जरे ॥
 ग्रथितं गुम्फिते क्रान्ते हिंसिते च त्रिलिङ्गकम् ।
 गभस्तिः किरणे स्वर्ये ना स्वाहायां च योषिति ॥
 गमितं यापिते प्रोक्तं ग्लानिते ग्लापितं मतम् ।
 10 गर्भुत स्त्री स्वर्णलतयोः^१ मञ्ज्याते गर्गितं मतम् ॥
 गदितं वाचितेऽर्थे तु गर्भितं गर्भवत्यपि ।
 ग्रमितं स्यात्तु 'गिलिते गालितं शोधितार्थकम् ॥
 गामितं प्रापितार्थे स्या ह्यापिते गार्हितं विदुः ।
 गार्पितं गायितं गानविषये ग्रामता पुनः ॥
- 15 ग्रामानां तु समूहे स्यान्निगौर्णे 'गिलितं विदुः ।
 गौष्यतिर्निर्जरगुरौ ग्रथिते गुम्फितं मतम् ॥
 गुपितं गृहिते प्रोक्तं गुणितं गणितार्थकम् ।
 गोदन्तो हरितान्तेऽपि कथ्यते शब्दवेदिभिः ॥
 गोपितं तु रहस्यार्थे गोपतिः शिवपत्नयोः ।
 20 नृपभास्करदिक्पालगोपेषु च निगद्यते ॥

१ क. पट, ख. पट इति मा. ।

२ क. खेदि ।

३ ख. नतयोः ।

४ ख. ग ।

५ ख. ग ।

- गोमितं ! तृपन्नि स्यान्नोमतौ त्वृक्नदौभिदोः ।
 घर्षितं घृष्टितार्थे स्याद्वटितं त्वपि निर्मिते ॥
 घर्मितः स्वेदितेऽपि स्याद्वापितं घ्राणमापिते ।
 घृणितं तन्द्रिते प्रोक्तं घोर्णितं तु 'प्रचान्निते ॥
 5 चरितं कर्मणि प्राहुः पौनःपुन्ये तु चर्वितम् ।
 चमितं^१ भोजितेऽपि स्याच्चर्चितं^२ तु विर्लेपिते ॥
 चकितं तु भवेत्स्पन्दं चलितं प्रचलायिते ।
 स्याच्चारुता तु मौन्दर्ये चान्नितं त्वन्यथा कृते ॥
 चावितं गान्नितेऽपि स्याच्चिह्नितं स्यात्तथान्तिके ।
 10 चिन्तितं चित्तविषये चेष्टितं स्यात्तु कर्मणि ॥
 चृपितं भक्षणभिदि चृणितं चातिकुट्टिते ।
 प्रेरिते चादितं प्रोक्तं चोरितं स्यात्तु निहृतौ ॥
 चोरता स्याच्चोरकृतौ छलितं तु प्रतारिते ।
 छर्दितं स्यात्तथोक्तीर्णे छादितं पिहिते मतम् ॥
 15 छाचीकृते छाचितं स्याच्छायितं^३ छेदिते विदुः ।
 छुरितं मिश्रिते प्रोक्तं छेदितं तु द्विधाकृतौ ॥
 स्याज्जगद्विष्टपे क्लीबं वायौ ना जङ्गमे चिषु ।
 जगती भुवने क्षमायां छन्दोभेदे जनेऽपि च ॥
 जयन्ती वृक्षभिर्गौर्योस्तिथिभेदपताकयोः ।
 20 जयन्ती स्यादिन्द्रपुत्र्यां जयन्तस्तत्तनूजनौ ॥

- हरे 'भीमेऽथ ज्वलितं वाच्यवद्गन्ध उज्ज्वले ।
जनता जनमङ्गे स्याज्ज्वरितं तु ज्वरान्विते ॥
- जनिता जनके पुंसि जनिता निर्मितौ स्त्रियाम् ।
हिंसिते स्याज्जामितोऽथ जामाता दुहितुः पतिः ॥
- 5 स्वर्यावर्ते धवे पुंसि जामिताऽनस्यवाचिनौ ।
जौमृतः स्याद्देवताङ्गे मध्ये धृतिकरे गिरौ ॥
जौवातुर्जौविते भक्ते जीवनीयौपधेऽपि च ।
जीवन्ती देवताशम्योर्गुडुचौवन्दयोरपि ॥
- जिह्मता न्यात्तु कौटिल्यं जौवितं जीवने भृता ।
10 जृम्भितं करणे स्त्रीणामौहास्फुटितयोरपि ॥
जृम्भे, च जेमितं तु स्याद्भोजिते जाङ्गितं मतम् ।
भ्रुरितं हिंसितेऽपि स्याज्भ्रुरितं भ्रुरयुज्यपि ॥
अथ स्याज्जापितो जप्ते तडिदुक्ता तु विद्युति ।
त्वरितं प्रजवे शौघे तैलितं स्नेहपाचिते ॥
- 15 तन्द्रितं स्याद्दृग्गतेऽथ तन्वितं शास्त्रमस्मते ।
स्त्रक्षणौकते तक्षितं स्यात्समे तापिततामिते ॥
चामितं जनितचामे तारितं तरणान्विते ।
तानितं तानितपटे तिमितं स्तिमितार्थके ॥

१ मोने, इति मा. ।

२ ख. नि ।

५ ख. मध्ये ।

७ क. ते, ख. त, इति मा. ।

३ तौ, इति मा. ।

४ ख. तोऽप्ये ।

६ वर्जित इति शेषः

८ ख. तौ ।

'तार्गतो वासुदेवे स्याच्छाङ्गे' तु तृणता मता ।
त्रिगर्ता ना देशभेदे तथा स्याद्गणितान्तरे ॥

भवेद्बुधुर्गिकायां च त्रिगता कामुकस्त्रियाम् ।
तुलितं स्यात्तुलनाक्रान्ते तुपितो देवभिद्यपि ॥

5 तृणता तु तृणत्वे स्यात्तथा धनुषि गद्यते ।
तोदितं तु प्रेरिते स्यात्तोन्नितं तु तुल्यधृते ॥

दंशितं जातदंशे स्यात्कवचेनावृतेऽपि च ।
दयितं तु प्रिये पुंसि भर्तर्यपि निगद्यते ॥

दमितं दमसम्पन्ने दलितं विदल्लीकृते ।

10 दारपितं दानविषये दारितं तु विदारिते ॥

दुर्गतिर्नरके नैःस्व्य स्त्री दृष्टान्त उदाहृतौ ।
शास्त्रे च मरणे चाथ पापे दुरितदुष्कृते ॥

दुर्दृष्टिस्त्यक्तयोपायां दुर्बुद्धौ दुर्मतिर्मतः^१ ।
दुःश्रुतं दुरधीते 'स्यादुष्पाके दुःश्रुतं मतम् ॥

15 दुष्यन्तः स्याद्राजभेदेऽप्युपलायां दृषत् स्त्रियाम् ।
दृष्टान्तः स्यात्कथाशास्त्रे दृष्टान्तस्तु निदर्शने ॥

दोलितं कम्पितेऽपि स्याद्दौष्यन्तिर्नृपभिद्यपि ।
ध्वनितं तु निनादे स्याद्ध्वपितं^२ तु 'प्रधर्षणे ॥

धमितं स्यात्तथाध्याते धक्षितं भक्षिते मतम् ।

20 धिक्कृतं स्यादपध्वस्ते प्रमत्ते धूपितं मतम् ॥

१ ख. पु. नास्ति, क. दृष्ट, इति मा. ।

२ ख. ता ।

३ ख. स्याद् :

४ ख. ध्वनितं ।

५ ख. प्रध ।

- धूमायिते धूमितं स्याद्दुर्गतः' मारयौ पुमान् ।
 धैवतः' स्वरभेदे स्यान्नमितः स्याद्विनामिते ॥
- नन्दितो हर्षमस्यन्ने न्यङ्कृतो धिक्कृते' मतः ।
 नादितं नादमस्यन्ने नाशितं तु विनाशिते ॥
- 5 न्यामितं स्यात्तु विन्यस्ते निमित्तं हेतुलक्षणाः ।
 निर्वृतिः स्यादलक्ष्यां स्त्री दिक्पालेऽपि क्वचित्पुमान् ॥
- निकृतं न्यादिप्रलब्धे' शठे विप्रकृते त्रिपु ।
 निर्मुक्तो मुक्तमङ्गे स्यान्मुक्तकञ्चुकभोगिनि ॥
- निरस्तस्त्रिपु निश्चृते प्रेषितेपौ द्रुतोदिते ।
 10 मन्थक्ते च प्रतिहते निकेतं मदने मतम् ॥
- निवातो दृढमन्नाहे 'वातशून्ये तथाश्रये ।
 निकृतिर्भर्त्सने क्षेपे शठे शाश्वतेऽपि च स्त्रियाम् ॥
- निशान्तस्त्रिपु शान्ते स्यात्कौबं तु भवनोपमोः ।
 निर्वृतिः' सुस्थितावस्तङ्गमने च सुखे स्त्रियाम् ॥
- 15 नियतिर्नियमं दैवे स्त्री पतन्यातुके' खगे ।
 निर्वृत्तं' स्यात्तु निष्पन्ने निर्णिक्तं शोधिते मतम् ॥
- निश्चृतं तु भवेत्क्षिप्ते निष्पीतं पीतमात्रके ।
 निर्धृतं तु भवेद्धौते नियन्ता पुंसि शास्तरि ॥
- मञ्ज्याभेदे तु नियतं निरतं' तु निरन्तरे ।
 20 नितान्तं स्यादतिशये नियतो नियमान्विते ॥

१ ख. तो

२ ख. त ।

३ ख. तो ।

४ ख. स्त्री ।

५ क. वात

६ ख. वृत्तिः ।

● आतुकं, इति मा. ।

७ अयं पाठः प्रकारादिषु न्याय्यः । ८ क. वृत्तिः । १० ख. पुनः ।

- निर्भान्तः स्याद्भान्तिहीने' निवीतमृजुसूत्रके ।
 निहितं तु विनिश्चिते निष्णातं निर्णयान्विते ॥
- निर्धत्तं व्यक्तिभूयिष्ठे निचितं तु समृद्धिते ।
 निर्मितं कृतनिर्माणे दैवे स्यान्निर्यातिः स्त्रियाम् ॥
- 5 निशान्तः शान्तिमापन्नं निभृतो गुप्तशिष्टययोः ।
 निवृत्तिः^१ स्यान्मनस्तुष्टौ नोदितं प्रेरिते मतम् ॥
- पन्नितं शैलजं तापे केशपाके च कर्दमे ।
 प्रसृतः सम्प्रसारे स्याद्विनीते वेगिते त्रिषु ॥
- "अर्द्धाञ्जनौ तु पुल्लिङ्गो जङ्घायां प्रसृता मता" ।
 10 प्रसृतं कुसुमे कौत्रं त्रिषु मञ्जातस्ततयोः ॥
- प्रभृतं प्रचुरे प्रोक्तं पण्डितः सिन्धुके कवौ ।
 प्रहतं विहते शृणु पर्यस्तः पतिते^३ हते ॥
- प्रणौता यज्ञपात्रे स्यात्प्रणौतः संस्कृतेऽनले ।
 त्रिषु शिषोपसम्पन्नविहितेषु प्रवेशिते ॥
- 15 प्रणतिः स्यान्नमस्कारे प्रणतस्तद्युते नरि ।
 प्रतीतः सादरे ज्ञाते हृष्टप्रस्थायोस्त्रिषु ॥
- प्रमितं स्याद्वाच्यलिङ्गं^४ प्रोक्षितेऽपि मृतेऽपि च ।
 परेतो वाच्यलिङ्गः स्यान्मृते भूतान्तरे पुमान् ॥
- पर्वतः स्यात्पुनः शाकभेदमत्स्यप्रभेदयोः ।
 20 देवमुन्यन्तरे शैले प्रपातो निर्भरे तटे ॥

१ युते, इति मा. । २ दन्तशिष्टयोरिति मा. । ३ क. वृत्तिः

४ स्याद, इति मा. । ५ क. एतदगन्तं पाणिनिं कुञ्जः प्रवृत्तिरिति पाठः

६ ख. हृ ।

७ ख. प्रे ।

- पर्याप्तं तु यथेष्टे स्याच्छक्ते तृप्तौ निवारणे ।
 पञ्चता मरणे पञ्चभावेऽपि च निगद्यते ॥
- पशतिः पशमृले स्यात्पशतिः प्रतिपत्तिथौ ।
 प्रसूतिः स्यात्समुत्पत्तौ तनये दुहितर्यपि ॥
- ५ प्रततिः स्यात्तु विस्तारे वन्यामपि निगद्यते ।
 प्रवृत्तिस्तु प्रवाहे स्यादुदन्तेऽपि च गद्यते ॥
- अवन्यादौ च पर्याप्तिः प्रकामप्राप्तिरशने ।
 प्रकृतिर्गुणमाम्यं न्यादमात्यादिस्वभावयोः ॥
- योनौ लिङ्गे पौरवर्गे मतं प्रव्यक्तमुन्वणे ।
 १० 'परितः' स्यादासमन्तात्पर्यौतं^१ दिश्यथो विदि^२ ॥
- प्रमितिर्योऽपिपि पुनः परितं व्याप्तिवाचकम् ।
 पङ्कितं पङ्कवन्स्थाने पठितं पाठसंस्कृते ॥
- पणितं वस्तुनि क्रीते प्रमिष्टं प्रथितं मतम् ।
 प्रयतं संस्कृते प्राक्तं प्रयतो धीर इत्यपि ॥
- १५ प्रयतं नियमाक्रान्ते प्रततं विस्तृते मतम् ।
 प्रदत्तं दानविषये प्रवृत्तं^३ नर्तने मतम् ॥
- सम्भृते प्रभृतं प्राक्तं प्रशस्तं शस्तकर्मणि ।
 प्रहस्तो राशमभिदि^४ 'प्रशस्तो ज्ञातसम्भृते ॥
- निरर्गलेऽपि प्रहतः प्रपातो निर्भरे मतः ।
 २० प्रस्थातस्तु प्रमिष्टं स्यात्पदातिः पादगामिनि ॥

१ इतः साङ्ख्यलोकः ख. पुस्तकं नास्ति

२ क. शतः

३ ख. गितं ।

४ दिवि, इति मा. ।

५ ख. वृतं

६ ख. प्रह ।

- प्रभातं तु दिनान्ते स्यात्प्रसितिर्बन्धने स्त्रियाम् ।
 पङ्क्तिः कर्मसन्दोहग्रन्थे मार्गेऽपि 'गद्यते ॥
- प्रचेताः स्यात्तु वरुणे प्रणतं तु नमस्कृतौ ।
 पटितं 'स्यादधोवायुनिर्गमे वाच्यनिङ्गवत् ॥
- 5 पार्वती मल्लकौदुर्गागोपालपुत्रिकासु च ।
 प्रार्थितं 'याचिते शत्रुसंरुद्धेऽभिहते त्रिषु ॥
- पादातं स्यादने कौबं पाटितं तु द्विधाकृते ।
 समापिते पारितं स्यात्प्राजिता पुंसि यन्तरि ॥
- पाचितं परिपक्वे स्यात्पातितं कृतपातने' ।
 10 पिहितं छादिते प्राक्तं मांसे तु पिणितं मतम् ॥
- पिण्डितं तु भवेद्गोले' पौडितं तु प्रपौडिते ।
 पित्तसन् विहङ्गमे पुंसि पतनेच्छौ च' वाच्यवत् ॥
- प्रफुल्लिते पुष्पितं स्यात्पुटितं पुटसंस्कृते ।
 पुटितं स्याद्वस्तुपुटे पाटितं 'स्यूतयोरपि ॥
- 15 पुरणार्थे पुरितं स्यात्पूरितं पृषवत्कृते ।
 एकौकृते 'पूगितं स्यात्पूरोधमि पुरोहितः ॥
- पृषद् मृगे पुमान् बिन्दौ न द्वयोः 'पृषतोऽपि ना ।
 अनयोश्च त्रिषु श्वेतबिन्दुयुक्तेऽप्युभाविमौ ॥
- निरौक्षिते प्रेक्षितं स्याद्याचार्ये प्रेषितं मतम् ।
 20 निरौक्षिते प्रेक्षितं' स्यात्प्रेरितं प्रेरणास्पदे ॥

१ ख. क्षुः २ ख. स्यादयो । ३ ख. पावि । ४ क. या
 ५ ख. दोले । ६ ख. तु । ७ ख. लू ।
 ८ क. पुः ९ ख. छ । १० ख. क्षितं ।

- प्रोक्षितं निहते' मित्ते प्रोक्षतं दैर्घ्यवत्यपि ।
 प्रोक्षितं च, परित्यक्ते प्रोज्झितं चापि वाच्यवत् ॥
- प्रोक्षितं प्रावृतेऽपि स्यात्प्राणितं' त्विष्टुसम्भवे ।
 बाह्यं च फले जम्बा बाधितं बाधवत्यपि ॥
- ५ बुधितं तु भवेद्बुद्धे 'बुद्धितं गजगर्जने ।
 मामभेदे बृहत् क्लौषं बृहती वसनान्तरे ॥
- छन्दोभिष्टुद्रवार्ताकौवारिधानीपु वाचि च ।
 कण्टकारौमहत्याश्च बोधितं बोधवत्यपि ॥
- कुशीलवे मुनी गमानुजे तु भरतस्तथा ।
 १० दौष्यन्तौ' भारतं वर्षभेदे व्यामृतावपि ॥
- भणितं भाषिते पूर्णे भरितं भमितं' पुनः ।
 स्याद्भस्मन्यथ गौर्णे तु भणितं भमितं पुनः ॥
- भ्रमवत्यपि तस्मिन् भञ्जितं तु तिरस्कृते ।
 भारती वाचि वचने पश्चिद्वृत्तिप्रभेदयोः ॥
- १५ भामन्तः सुन्दराकारे त्रिपु ना भामपश्चिणि ।
 भावितं वामिते प्राप्ते भृभृद् नाऽद्रौ मल्लोपतौ ॥
- आजितं शोभिते भ्रान्तं भ्रामितं वाचि भाषितम् ।
 'भामितं वामिते वाच्ये वाच्यवद्भाषितं मतम् ॥
- भिषितं स्याद्याचितेऽपि भेदितं स्फोटिते विदुः ।
 २० महती वल्लकीभेदे राज्ये तु स्यान्नपुंसकम् ॥

- तत्त्वभेदे पुमान् श्रेष्ठे मरुद् देवे समीरणे ।
 महितं तु पवित्रे न्यान्मणितं रतिकूजिते ॥
- मथितं निर्जले 'घोले' तथान्मोडितघृष्टयोः ।
 मनितं तु भवेद्दृष्टे' मण्डितं भृषिते त्रिपु ॥
- 5 मन्त्रितं 'मन्त्रसंयुक्ते मन्त्रितं मन्त्रवत्यपि ।
 मापतिस्तु हृषीकेशे मापितं मानमंश्रुते ॥
- मिहितं तु मनोज्ञे स्यान्मृच्छितो 'मृतमृदयोः ।
 मोच्छयेऽपि दृढे' त्वाहुर्मपितं खण्डितेऽपि च ॥
- गवेपिते तु मृगितं मेदितं मृच्छिते हिते ।
 10 म्लच्छितं परभाषायां निगदन्ति मनीषिणः ॥
- मोक्षितो मोक्षितश्चापि बन्धमुक्त उद्वीर्यते ।
 मोदितं त्वन्यथाभावे यमितं नियमान्विते ॥
- यार्जितः कारितमखे यापितः त्रिष्टतिक्रमे ।
 स्त्रियां निगदिता विज्ञेयोंपिता योंपिदित्यपि ॥
- 15 रजितं' विशदे दन्तिदन्तयोस्तारहारयोः ।
 रक्षितं गोपिते प्रोक्तं विरहे रहितं मतम् ॥
- रणितं' तु भवेच्छब्दे रचितं क्रमनिर्मिते ।
 रमितं स्तनिते क्रीत्रे स्वर्णादिखचिते त्रिपु ॥
- रञ्जितं रङ्गसंयुक्ते राज्ञान्तस्त्वर्थनिर्णये ।
 20 रुदितं क्रन्दिते प्रोक्तं रुतितं' चञ्चले' मतम् ॥

१ ख. तक्ते । २ ख. घृष्टयोः । ३ दृढे. इति मा.

४ ख. मन्त्रित । ५ क. मत । ६ हृते. इति मा. ।

७ ख. जितं । ८ ख. जितं । ९ ख. दितं । १० ख. च चले

- रूपितं तु भवेत्क्रुद्धे 'रूपितं मलदृषिते ।
 'रुशतौ वागकल्याणी वाणी क्षेपाऽवचोविदाम्' ॥
- रेवतौ हलिपत्न्यां स्यादृषमातृप्रभेदयोः ।
 रोहितं लोहिते रक्त ऋजुशक्रशरामने ॥
- 5 मौने मृगे च पुंसि स्यात्तथा रोहितकद्रुमे ।
 "रोहितं रोहिते रक्ते रोषितं त्वधिरोहिते ॥
 रोषितं त्वधिरुद्धे स्याद्रोषितं तु विवेचिते ।
 विलोकिते रोषितं स्याद्रोषितं रुचिभाजनि ॥
 रोहिद् मृग्यां लताभेदे रोषितं रोममयुते ।
- 10 ललितं हारभेदे स्याद्रौषितं ललितेऽपि च ॥
 लपितं वर्चसि प्राहुर्लज्जितं तु वपावति ।
 लङ्घितं स्यादतिक्रान्तौ लङ्घितं सम्यगौषिते ॥
 लम्बितं तु निराधारे लम्बितं प्रापिते मतम् ।
 लापितं त्वधिरुद्धे स्याल्लङ्घितं कृतलङ्घने ॥
- 15 लुटितं स्यात् लोट्यां लुण्ठितं तु वल्गाहृते ।
 लोहितं रक्तगोशैर्षे कुङ्कुमे च कुचन्दने ॥
 तथा नदान्तरे भौमे वर्णे च त्रिषु तर्जति ।
 वनिता जातरागस्त्रीस्त्रियोश्च त्रिषु याचते ॥

१ ख. क

२ ख. ए. पाठः

३ वचो विदामिति मा. ।

४ लो. इति मा. ।

५ ख. चिन

६ ख. लं

७ ख. भित

८ लोट्यामिति, इकञ्जिनयो धातुनिर्देश इति जिनपानिदिष्टमपि प्रकृशणा-

डात्वाथ लज्जयतीति भावः । उवमन्यचापि ।

वनिता जनिता पुंसि वनिताऽपि वधूः स्त्रियाम् ।
'वनितं याचितेऽपि स्यात्सेवितेऽपि च वाच्यवत् ॥

वर्द्धितं प्रसृते^१ भिन्ने पुरिते^२ वहतिर्गवि ।
मचिवे पुंसि वहतुः पथिके वृपले पुमान् ॥

6 वसिगतं स्यादश्वगतौ वसितं^३ व्याकुले मतम् ।
वसतिः स्यात्स्त्रियां वामे यामिन्यां च निकेतने ॥

वसितः स्यात्समुद्गीर्णे वर्णितस्तु परिस्तुते ।
प्रलाभिते वञ्चितः स्याद्वन्दितस्तु नमस्कृते ॥

वर्मितः^४ स्यात्कङ्कटिते^५ वसन्त चतुर्भिद्यपि ।
10 विस्तारवन्धोर्व्रतती^६ वर्धितं^७ पुरितं मतम् ॥

वर्जितं स्यात्परित्यक्ते वहितं वाहने मतम् ।
वापितं तु भवेदौजाकृतमुण्डितयोस्त्रिषु ॥
व्यायतं व्यापृते दौर्घे दृढे चातिशयेऽन्यवत् ।
व्याघातः स्यादन्तराये प्रहारे^८ योगभिद्यपि ॥

15 वासिता करिणौनार्योर्वासितं भाविते रुते ।
वासन्ती माधवीयूथ्योः^९ पाटलायां क्रमेलके ॥
वासन्तः कोकिलेऽपि स्यादुष्ट्रेणाऽवहिते विटे^{१०} ।
व्यापृतो दौर्घदृढयोर्वाक्यतिर्गुरुवाग्मिनोः ॥

१ ख. पु. नास्ति ।

२ सिते, इति मा.

३ ख. जिते ।

४ क. सुतः ।

५ ख. वर्णितः ।

६ ख. गटकिते ।

७ ख. धी ।

८ ख. प ।

९ ख. व.

१० ख. ध्योः ।

११ विषे, इति मा.

विविक्तं स्यादसम्पृक्ते रहःपूतविवेकिषु ।
वाच्यवद्दर्शिते' धौरे विनेता राक्षि' शिक्षके ॥

विकृतोऽसंस्कृतेऽपि स्यादौभर्त्स रोगितेऽपि च' ।
विकृतिश्चन्द्रमोभेदे प्रकृतिव्यत्ययेऽपि च ॥

5 विभ्रुतं' ज्ञातसंहृष्टप्रतीतेष्वभिधेयवत् ।
विनीतमुपनीते स्यादपनीते जितेन्द्रिये ॥

विनीतः सुवहाश्च स्यान्निभृतेऽपि वणिज्यपि ।
विनतः प्रणते भग्ने विनता ताश्चर्यमातरि ॥

विनता 'पिटिकाभेदे' शिष्टिते त्वभिधेयवत् ।

10 विधाता कर्तृसामान्ये विधाता वेधमि स्मरे ॥

विजाता तु प्रसूतायां जनिते विकृतेऽन्यवत् ।
विश्वस्तो जातविश्वामे विश्वस्ता' विधवास्त्रियाम् ॥

विद्युत् मौढामिनौमन्याः निष्प्रभे त्वभिधेयवत् ।
विहस्तो विह्वले पण्डे' विपत्तिर्यात' नास्वपि ॥

15 विदितं बुद्धश्रुतयोर्वाच्यवत्समुदौरितम् ।
विदृता क्षुद्ररुग्भेदे विस्तृते' त्वभिधेयवत् ॥

विच्छित्तिः स्यादङ्गरागे' विच्छेदे हारभिर्यपि' ।
विधृतं कम्पिते त्यक्ते कुटिलेऽपि च वाच्यवत् ॥

१ ख. नि ।

२ ख. क्षः ।

३ ख. गवर्त्यपि ।

४ क. वृत्तः ।

५ ख. पिट ।

६ ख. स्त ।

७ चण्डे, इति मा. ।

८ यतिनास्त्रपि, इति मा. ।

९ ख. कृते ।

१० हारे, इति मा. ।

११ ख. दृष्टाभेदयोः ।

विक्रान्तस्तु भवेच्छृरे विगतस्तु गतस्पृहे ।
 वियत् स्यान्नभमि क्लौवं विभृतिर्भृतिभम्भनोः ॥
 विहितं कृतमात्रेऽपि विद्रुतं तु पन्नायिते ।
 वृत्तान्तः^१ स्यात्प्रकरणे कात्स्न्यवार्ताप्रभेदयोः ॥

5 प्रस्तावे वेष्टितं रुद्धे नामके करणान्तरे ।
 वेष्टितं गमने प्राक्तं कुटिले^२ विधुते त्रिषु ॥
 वेधितं कृतवेधे स्याद्वेपितं तु विकम्पिते ।
 वेशन्तः पल्वले प्राक्तो वेगितोऽपि^३ विगुम्फिते ॥
 वैक्रान्तं रत्नभेदे स्याद्वनान्तं तु शरत् स्त्रियाम् ।

10 शकुन्तः स्यात्पश्चिमात्रे भामपश्चिमहन्द्रयोः ॥
 श्यमन्तो मणिभेदे स्यात्सुप्ते तु शयितो मतः ।
 शण्डितं शाद्वलवति^४ निश्वासे श्वमितं भवेत् ॥
 शङ्कितं जातशङ्के स्याच्छब्दितं शब्दवत्यपि ।
 शाकुन्तः^५ स्यात्सूक्तभेदे शाश्वतं तु निरन्तरे ॥

15 शिशितस्तु विनोते स्याच्छीतला देवताभिदि ।
 तथा स्फोटविशेषेऽपि श्रीपतिः पुरुषोत्तमे ॥
 श्रीमांस्तिलकदृष्टे स्यान्मनोज्ञे धनिके त्रिषु ।
 शुद्धान्तश्चावरोधे स्याद्रहःकक्षान्तरेऽपि च ॥
 शुद्धान्तःकरणे पुंसि शुद्धान्त इति गद्यते ।
 20 विनियुक्तावशेषे तु शेषितं शेषितं पुनः ॥

१ क. तं. ख. न्ता. इति मा. ।

२ द्रितं. इति मा.

३ क. धि ।

४ ख. वि ।

५ ख. न्ते ।

- शुष्कौकते शोधितं तु गालिते' शोभितं तथा ।
 सम्पन्नशोभे स्वलितं चलिते भ्रंशवत्यपि ॥
- मंहतं मङ्गतं चापि दृढे च हृदयङ्गमे ।
 मंस्कृतो भृषिते शस्ते कृचिमे वाच्यलिङ्गकः ॥
- 5 क्लीबं तु लक्षणोपेते स्थपतिः कञ्चुकिन्यपि ।
 जीवेष्टियाजके' शिल्पिभेदे ना मत्तमे चिपु ॥
- स्थपतिः स्यात्तु सम्म्राजि स्थगितः स्याद्विगुणिते" ।
 मङ्गातः पुंसि घाते च मंहतौ नरकान्तरे ॥
- संविद्धिः प्रतिपत्तौ चाप्यविवादे जनस्य च ।
 10 समान्निवमाने न्यात्मस्यपतिः न्यात्ममर्थने ॥
- स्वरितः स्वरभेदे न्यात्मविता पितृस्वर्ययोः ।
 स्वनितं स्याच्छब्दवति 'स्तनितं मघनिस्वने ॥
- 'समितिः सम्पराये न्यात्मभायां मङ्गमंऽपि च ।
 मन्ततिर्गोचपङ्क्त्याः स्यात्पारम्पर्यंऽपि च स्त्रियाम् ॥
- 15 मंस्कृतिः स्याद्वाचवृत्तभेदयोः सम्मतं मते ।
 मंसृतिः सरणे चापि मंमारेऽपि मता स्त्रियाम् ॥
- 'मंश्रुतं तु प्रतिज्ञाते संविद् ज्ञप्ती च' योषिति ।
 मङ्गतिः स्याद्ध्वगतां सम्पत्तिर्वैभवे स्त्रियाम् ॥
- मंपद् 'भृतौ गुणोत्कर्षे हारभेदे निगद्यते ।
 20 संविद् स्त्रियां प्रतिज्ञायामाचारज्ञानमङ्गरे ॥

१ ख. तं ।

२ ख. तं ।

३ ख. योजिकः ।

४ कृगिदते, इति मा.

५ ख. स्व

६ ख. मृ

७ ख. मम्म

८ ख. तु ।

९ ख. ग ।

सम्भाषणे क्रियाकारे सङ्कृते नाम्नि तोषणे ।

सङ्ख्याभेदे सप्ततिः स्यात्समृद्धे 'संहतिर्मता ॥

सङ्गान्तिः स्यात्तु खेटानां राशयन्तरप्रवेशने ।

नैरन्तर्ये मन्ततं स्यात्सङ्गतं हृदयङ्गमे ॥

5 स्तभितं स्यात्तु संस्तब्धे स्वधितिः शस्त्रभिद्यपि ।

सम्भ्रान्तं भ्रमणे चापि सम्भृतं^१ सञ्चितेऽर्थवत् ॥

संवौतः स्यात्तु संयुक्ते स्वगतं स्वात्मसङ्कृते ।

संहिता स्यादयाम्नाये मामन्तो मण्डलाधिपे ॥

स्थापितं निश्चये न्यस्ते स्वायत्ते साधितं मतम् ।

10 स्वादितं तु कृतास्वादे सातितः - - - - - ॥

आसादिते सादितं स्यात्सारितं^२ तु विदूरिते ।

साकेतं स्यादयोध्यायां मामन्तो मण्डलाधिपे ॥

सिकता स्त्री सिकतिलं वालुकायां च भूमनि^३ ।

सिद्धान्तः स्यान्निश्चितेऽर्थे स्तिमितो निश्चले मतः ॥

15 सौमन्तः स्त्रीकेशवेशे^४ मिञ्जितं भृषणध्वनौ ।

सुरता स्यात्तु देवत्वे सुरतो भक्तिमत्यपि ॥

सुरतं स्यान्निधुवने सुकृतं शुभपुण्ययोः ।

सुव्रता सुखदोह्या^५ गौः सुव्रता शोभनव्रता ॥

सुहितस्तु भवेत्तृप्तं सुहुतस्तु हुतेऽनले ।

20 सुहृतः सम्यगाहृते सुरुतः अव्यवाच्यपि ॥

सुगतस्तु जिने प्रोक्तः सुमतिर्बुद्धिमत्यपि ।
सुदती' स्यात्तु योषायां सुनृतं मङ्गले प्रिये ॥
सुभृतं स्यात्परिणते सुनौतिर्भुवमातरि ॥
तथैव शोभननये सुस्मितिर्देवतान्तरे ॥

- 5 हरितं शाकभेदे स्याद्धरिद्वर्णयुते तथा ।
हरिता स्याच्च दूर्वायां स्त्रियां दिशि हरिद् मता ॥
हयवर्णविशेषेऽपि यवमेऽपि हरिद् मतम् ।
हमन्त्यङ्गारधान्यां स्यान्मल्लिकाशाकिनीभिद्राः ॥
हर्षितं तु भवेद्दग्धे हर्षयुक्तेऽन्यन्निङ्गवत् ।
10 'हारीतः पल्लिभेदे स्यान्मनिभेदे च कैतवे ॥
हृषितं विस्मये प्रीते प्रहते हृष्टलोमनि" ।
कृतक्षणे तु' क्षणितः क्षमिता पुंसि यः क्षमौ ॥
क्षयितं तु क्षयं नीते क्षमितं स्यात्क्षमाश्रये ।
क्षारितं 'च्याविते क्षारैरभिगन्तेऽपि च त्रिषु ॥
15 क्षारितं मलह्वीने स्यात्क्षारितं क्षुरसंस्मृते ।
क्षेडितं सिंहनादे स्यात्क्षोदितं परिणोधिते" ॥
क्षोभितं क्षोभयुक्ते स्यादाच्यलिङ्गत्वमौदृशम् ।

॥ इति तटतौयम् ॥

१ ख. न्तो

२ क. यजे, ख. यभे, इति मा. ।

३ ख. ह

४ ख. स्त्रि च ।

५ क. गन्तु

६ ख. यितं ।

७ ख. चा ।

८ ख. भिते

॥ अथ तत्तुर्थम् ॥

अपस्नातो मृतस्नातेऽपहते स्यादयाहृतम् ।

पराभृतेऽभिभृतः' स्यादभौष्टे स्यादभौष्टितम् ॥

सम्पृच्छनेऽभिव्याप्तिः स्यादवध्वस्तोऽवचूर्णिते ।

अतिरिक्तः समधिकेऽतिपातः स्यादुपात्यये ॥

५ 'अहर्षतिश्चिचभानावंशुमानपि गद्यते ।

सम्भते स्यादनुमतं सम्प्राप्तेऽधिगतं विदुः ॥

अवज्ञाते त्ववगतं द्वेष्टेऽश्लिगत ईरितः ।

अभिनौतस्त्रिपु न्याय्ये' संस्कृतामर्पिणोरपि ॥

अभिजातः' कुलीने स्यान्व्याय्य' पण्डितयोस्त्रिपु ।

१० अभियुक्तः परैरुद्धे तत्परेऽप्यभिधेयवत् ॥

अतिमुक्तस्तु निःसङ्गं वामन्त्यां तिनिशेऽपि च ।

अपध्वस्तः परित्यक्ते निन्दितेऽप्यवचूर्णिते ॥

अधिश्लिप्तः प्रणिहिते कुत्सिते भर्त्सिते त्रिपु ।

'अम्बुकृतं मनिष्ठौवे तथाम्बुबहुलौकते ॥

१५ 'दर्पेऽप्यहङ्कृतिः सालपण्यामंशुमतौ स्मृता ।

'श्लमार्चयोरपचितिर्निष्कृतिव्ययहानिषु' ॥

१ तं २ ख, अहःप ३ ख, ये ४ ख, जातः

५ क, पिण्डौ, ख, पीडि, इति मा. ६ ख, धीयते

७ विदि, इति मा. ८ छ, प, पाठः ।

९ क, प, अंशुमान भास्करे शाल, इति पाठान्तरम्

१० क, क्षया ।

११ यद्दहानिषु, इति मा.

स्याच्चानुमतिरुनेन्दुपूरिमाणुज्ञयोरपि ।

'मावधाने त्ववहितोऽप्यनुयातोऽनुगन्तरि ॥

अभिगन्तिः प्रार्थनापवादयोश्च स्त्रियां मता ।

स्यादथावमितमृद्धे ज्ञाते चाप्यवमानगे ॥

५ स्याच्चैवार्थपतिर्भूमौनाथं चार्थस्य पातरि ।

अवदातं मिते गौरे विशुद्धेऽप्यन्यलिङ्गवत ॥

अवगौतं च निर्वाटे दृष्टगर्हितयोरपि ।

अन्तर्गतं विस्मृते स्यान्मध्यप्राप्ते च वाच्यवत ॥

अङ्गारितं तु दग्धे स्यात्पलाशकल्मिकोद्गमे ।

१० अपाहृतस्त्वपहिते स्वतन्त्रेऽपि च वाच्यवत ॥

गवेषितेऽन्वेषितं स्यात्सम्प्राप्तेऽवनतं विदुः ।

कार्ये नियुक्तोऽधिकृतो वारिवाह तथास्वभृत ॥

आयुष्मान् योगभेदे न्याच्चिरजौर्विनि वाच्यवत् ।

आमादितं भाविते स्यात्सम्प्राप्तेऽपि च वाच्यवत ॥

१५ अङ्गारितोऽभिगन्तः स्यात् त्ववाग्रंऽभ्यानतं मतम् ।

आशंमिताऽऽशंमुनि न्यादान्दोलितस्तु कम्पिते ॥

आकम्पिताघृर्णितौ च कम्पितार्थौ मतावुभौ ।

इत्थापतिर्भूपमात्रे विशेषेऽपि महौपतेः ॥

१ ख. प. पाठः

२ ख. के

३ ख. पान ।

४ ख. गर्त ।

५ ख. स्तने

६ ख. प्राप्ते ।

७ इति. इति मा.

८ क. के ।

९ ख. प. इत.पठं, अंशुमती शालिपर्णामंशुमाश्रयिता यथा. इति पाठः ।

इन्द्रजिद्रावणमुते गरुडेऽपि निगद्यतेः ।

उमापतिर्महेष्टे स्यादनिरुद्ध उपापतिः ॥

उपवीतमुत्तरीये चोपश्रुतमुपगतं च विदिते स्यात् ।

उगैकतमूरगैकतमिव मतमङ्गीकृते 'वैतत् ॥

5 उपाहितोऽनलोत्पाते पुमानारोपिते त्रिषु ।

उपाकृतोऽध्वरहते पशौ नापद्रुते त्रिषु ॥

उदास्थितः प्रतीहारे प्रवज्यावमितेऽपि च ।

'उद्वाहितमुद्गीर्णेऽपि बहुग्राहितयोरपि ॥

समृद्धे' स्यादुपचितं परिदग्धे च वाच्यवत् ।

10 उज्जृम्भितं समुत्फुल्ले स्याच्चेष्टायां नपुंसकम् ॥

व्यसनार्ते तृपरक्तो राहुग्रस्तेन्दुस्तर्ययोः ।

उपसत्तिस्तु' सेवायां सङ्गमात्रेऽपि योषिति ॥

उद्वाहितः कृतोद्वाहे कम्पितोत्कम्पिते समे ।

ऊर्ध्वामितोऽपि गदितो बुधै राजपटोलके ॥

15 ऋष्यप्रोक्ता शतावर्यां शृकशिख्यां च योषिति ।

तथैवातिबलायां स्यादभुमाताऽदितावपि ॥

एंरावतोऽभ्रमातङ्गे 'लकुचे नागरङ्गके ।

नागभेदे च गदितो 'विद्युत्तद्भेदयोः स्त्रियाम् ॥

नपुंसकं महेन्द्रस्य ऋजुदीर्घशरासने ।

20 कलधौतं कनकवद्रजतेऽपि प्रकीर्तितम् ॥

- छेदो हस्तेन मस्यानां कटहस्त इतौरितः ।
 कोशकारे कोटभर्ता गदितो धौवरैरपि ॥
- कुहरितं निगदितं 'पिकान्नापे रतध्वनौ ।
 कुमुदतौ कुमुदिनौकुशपत्न्योः' स्त्रियां मता ॥
- 5 कुमुदान् कुमुदप्राये देशे तु स्यात्पुमानयम् ।
 कृष्णवृन्ता तु पाटल्यां 'मापपण्यामपौरिता ॥
- गन्धवतौ सुराव्याममातृभृषु पुरौभिदि ।
 गर्वपितं स्यादन्विष्टं वह्नी गृहपतिः पुमान् ॥
- तथा गृहपतिः प्रोक्ता गृहस्थेऽपि च मन्त्रिणि ।
 10 गोपायितं रक्षिते स्याच्चन्द्रकान्तं महोत्पले ॥
- चन्द्रकान्तस्तु पुंसि स्यान्मणिभेदे च कैरवे ।
 चन्द्रकान्ता तु रोहिण्यां कुमुदिन्यां तथा दिवि ॥
- चर्मगवतौ मरिह्वेदे कदलीपादपे स्त्रियाम् ।
 चित्रगुप्तः ग्राह्यदेवे तथा तस्य च लेखके ॥
- 15 ज्योतिष्मतौ लताराच्याश्चन्द्रे तारापतिर्मतः ।
 दिवाकौर्तिस्तु पुंसि स्यान्नापितान्तावमायिनोः ॥
- दिवाभौतः कुम्भिले स्यादुल्लूके कुमुदाकरे ।
 दौपवान् मिथुनदयोर्दौपवत्यापगाभुवोः ॥
- दृषदती नदीभेदे तथा कात्यायनौभुवोः ।
 20 स्याद्दृमकेतुरुत्पातभेदे वैश्वानरेऽपि च ॥

- कुंबरे स्याद्वनपतिस्तथा स्याद्वनवत्यपि ।
 नन्द्यावर्तो 'वेश्मभेदे तथाच तगरदुमे ॥
- नदीकान्तः समुद्रे स्याद् हिज्जले 'सिन्धुवारके ।
 नदीकान्ता स्त्रियां जम्बां काकजङ्घौपधावपि ॥
- 5 नागदन्तो द्विपरदे गृहान्निर्गतदारुणि ।
 नागदन्तौ तु कुम्भायां हस्तिन्यामपि योषिति ॥
- निस्तुपितं त्वभित्यक्ते^१ त्वग्विहीने लघृकते^२ ।
 निराकृति^३ रनाकारेऽप्यस्वाध्याये^४ निवारणे ॥
- परिपीतं तु निष्पीते^५ 'परिस्तीर्णे^६ परिश्रितम् ।
 10 परिगौतं मंस्तुते परावृत्तं पुनरागते ॥
- परिध्वस्तमपध्वस्ते निराकृति पराकृतम् ।
 भवेत्परिगतं प्राप्तौ विस्मृतज्ञातचर्चिते ॥
- अथ प्रणिहितं न्यस्ते^७ 'प्राप्तेऽपि च समाहिते ।
 लाप्सारक्ते पल्लवितं तथा मपल्लवे तते ॥
- 15 'प्रतिहतं तु 'द्विष्टे स्यात्प्रतिस्वलितरुद्धयोः ।
 प्रतिक्षिप्तं वारिते^८ स्यात्प्रोषिते^९ पञ्चकं त्रिषु ॥
- परिवर्तो विनिमये कूर्मराजे पलायने ।
 परिस्तुता^{१०} स्याद्धारण्यां^{११} स्यन्दे^{१२} स्यादभिधेयवत् ॥

१ ख. वेश्म २ सिन्द. इति मा. । ३ व्यक्ते. इति मा.

४ क्षिते. इति मा. । ५ ख. ते । ६ ख. य ।

७ क. परिस्तीर्णे. इति पा. नास्ति । ८ क. प्राप्ते, ख. माने, इति मा. ।

९ ख. प्राप्ते । १० द. इति मा. । ११ ख. मिके ।

१२ क. स्वेक्षिते, ख. प्रास्थिते, इति मा. । १३ अता, इति मा. ।

१४ कण्ठामिति मा. । १५ म. इति मा. ।

- पञ्चगुप्तस्तु कमठे तथा चार्वाकदर्शने ।
 प्रजापतिस्तु भूपाले दृष्टादौ च विधातरि ॥
 प्रतिपत्तिः प्रवृत्तौ स्यात्प्रगन्धत्वे च गौरवे ।
 पदप्रामौ प्रबोधे च सम्प्रामावर्षि कथ्यते ॥
 ५ प्रधृषिता क्लेशितायां स्वर्यगन्तव्यदिश्यपि ।
 अथ प्रव्रजिता मृण्डीतापमौमांसिकाम्बपि ॥
 प्रतिकृतिः प्रतिनिधिप्रतिकारार्चनाम्बपि ।
 अथ प्रज्वलितो दौमं शिवे पशुपतिर्मतः ॥
 वक्रपुण्यं पाशुपतं पशुपत्यधिदैवतं ।
 १० पारिजातः पारिभट्टे तथा देवद्रुमोऽपि च ॥
 पारावतौ गोपगौतौ नदीभिल्लवल्लीफलं ।
 पारावतः कलरवे तथा मर्कटतिन्दुकं ॥
 स्यात्पाशभृत् वरुणे प्राणिद्युतं तु संयुगे^१ ।
 वैवस्वते पितृपतिः पुण्यदन्तस्तु दिग्गजं ॥
 १५ विद्याधरविशेषे च पूजिते स्यात्पुरस्कृतः ।
 अरिग्रस्तंभिशस्तं च तथैवाग्रकृतेऽपि च ॥
 भगवान्ना जिते पूज्ये गौर्यां भगवतौ मता ।
 अथ भोगवतौ नागपुरौ^२ नद्योरहौ पुमान् ॥
 कुट्टिन्यां स्याद्रङ्गमाता वृष्टे रोगान्तरेऽपि च ।
 २० रथगभिर्वरुथे स्यात्पमान रतिपतिः स्मरे ॥

१ ख. ते ।

२ ख. कमठ ।

३ क. प्राणिद्युतं ; ख. प्राणिमृतं तु संयुते, इति मा.

४ ख. पुष्टि ।

५ ख. वतो ।

- राजहस्तौ निर्गदितो गजे मद्भिर्मदोत्कटे ।
 लक्ष्मीपतिर्वासुदेवे तथाऽमरपतावपि' ॥
 व्यतीपातो महोत्पाते योगभेदा'पमानयोः ।
 वनस्पतिर्दृष्टमात्रं विना पुष्पं फलिन्यपि ॥
- 5 बहुसुता शतावर्यां बालहस्तस्तु बालधौ ।
 वाचस्पतिः सुराचार्ये' विष्णुक्रान्तौपधौलयोः ॥
 विनिपातोऽवपाते' स्याद्देवादिव्यमनेऽपि च ।
 विजृम्भितं विचष्टायां तथा विकस्वरेऽपि च ॥
 विवस्वानर्कसुरयोस्तत्पुत्र्यां तु विवस्वतौ ।
 10 विलम्बितं लम्बिते स्यादतीतममयेऽपि च ॥
 विपरितं प्रसृते स्याद्विवाचाऽप्यन्यथाकृते ।
 विश्वगोप्ता हृषीकेश वैजयन्ता ध्वजे पुमान् ॥
 प्रामादे च महेन्द्रस्य पताकायां तु योषिति ।
 शक्रधात्रोः शतधृतिः शततन्तु'विडोर्जमि ॥
- 15 शुभ्रदन्तौ मुदत्यां' स्यात्पुष्पदन्तस्य योषिति ।
 समुद्गतं वाच्यवत्स्यात्समुद्गौर्णा'विनौतयोः ॥
 'सदागतिर्नार्कवातनिवारणे'पु मदौश्वरे ।
 सरस्वास्तु नदे बाधौ' नान्यवद्रमिके स्त्रियाम् ॥
 बाणौस्त्रोरत्नवाग्देवौगोनदीषु नदीभिदि ।
 20 समुद्रान्ता तु कार्पासौपृक्का'दुरालभासु च ॥

१ अमरपतावपि कोशान्तरे । २ दो. इति मा. । ३ ख. यो

४ ख. माति ।

५ ख. न्तौ

६ न्यामिति मा.

७ गा. इति मा.

८ ख. मङ्गल ।

९ क. स्पृक्का ।

- समाहितः समाधिस्थेऽप्युक्तः सिद्धान्त आहिते' ।
 निर्विवादौक्येऽपि स्यात्समवर्तो पुमान्यमे ॥
 मनुपत्न्यां मत्यवतौ तथा व्यामस्य मातरि ।
 स्वधासूतिमखे पुंसि समुदौर्णे समुदृतन्' ॥
 5 समाधातो वधे युद्धे मञ्जुवाव्यण्डिते पुनः' ।
 मञ्जुयुक्ते वाच्यलिङ्गः बुद्धे सुभाषितो मतः ॥
 सुभाषितं तु सूक्ते स्यात्सूर्यभक्तोऽर्कपूजके ।
 "बन्धूके च स्त्रियां सूर्यभक्ता स्यादौषधीभिर्दि ॥
 उत्साहे सूत्रतन्तुः स्यादिति शब्दज्ञमस्मतम् ।
 10 सेनापतिः कार्तिकेयेऽथानौकाधिकृतं पुमान् ॥
 हस्तिदन्तो महाकन्दे विपाणे किरणोऽपि च ।
 हिमाराति' वीतिहोत्रं तथा किरणमान्निनौ ॥
 हैमवत्यभयास्वर्णशौर्याः श्रुतवचोमयाः ।
 क्षमापतिर्नरपतौ क्षमावाञ्छ शेषबुद्धयोः ॥

॥ इति तत्तत्तुर्थम् ॥

॥ अथ तपश्चमम् ॥

- 15 अव्यवहितं संसक्ते स्यादनन्यवृत्तिरेकाग्रे' ।
 अथगणितं परिभृतेऽपि न्यकृतेऽवमानितं गदितम् ॥

१ समस्तमन्यत्र

२ ख. हुतम्

३ ख. पमान

४ उत्साह इत्याद्यनन्तगोऽयं मा. पाठः प्रकृताङ्गानुरूप्याय प्राशङ्गोक्तिः ।

५ ख. पय

६ क. वीति

७ क. वृत्तिवृत्तिरेकाग्र्ये

- अभ्यवहृतं तु गिलितेऽप्यमरावतौ' मतेन्द्रनगरेऽपि ।
 अङ्गीकृतेऽवलम्बितमश्विनौसुता(व)मरभिपजौ च ॥
- अपराजिता तु दिग्भिद्यपराजितौपधिभिदि च ।
 अपराजित इंगान इष्ट्यन्तरे' तथाऽजिते गदितः ॥
- 5 अवलोकितस्तु गदितो निरौशिते लाकनाथेऽपि ।
 अञ्जनावतौ तु गदिता मुप्रतौकस्य योर्पति ॥
 'अञ्जिनौपतिरित्युक्तो भानौ च कर्पिभिद्यपि ।
 नैरन्तर्येऽनवरतमित्युक्तं शब्दतत्त्वज्ञैः ॥
- उरगौकृतमङ्गीकृतमात्रेऽपि च वाच्यलिङ्गं तत्' ।
 10 उपधृपितस्तु मरणासन्नेऽपि परिधृपिते कथितः ॥
 अस्तासन्ने समयेऽप्युपधृपितं गदन्त्येके ।
 स्याद्गणाधिपतिः पुंसि शङ्करे च विनायके ॥
 ज्योतिषाम्पतिरप्युक्तः पुमान् कुमुदिनौपतौ ।
 तनूनपाद्दृहद्भानौ भानोरपि सुते मतः ॥
- 15 गिलिते प्रत्यवसितं नृपतौ पृथिवीपतिः ।
 मूर्धाभिपिक्ताऽभिहितोऽभिपिक्तं क्षत्रियेऽपि च ॥
 तथा जात्यन्तरे मन्त्रिण्यपि शब्दविदां मतम्' ।
 मूर्धावमिक्ता विप्रंण क्षत्रियायां भवेत्सुतः ॥
 यादमाम्पतिरम्भोधौ पश्चिमाशापतावपि ।
 20 यज्ञोपवीतं गदितं यज्ञस्तुत्रे नपुंसकम् ॥

वमन्तदृतश्चृते स्यात्पिकपञ्चमरागयोः ।
वमन्तदृतौ पाटल्यामतिमुक्ते च योषिति' ॥

॥ इति तपष्टमम् ॥

॥ अथ तपष्टमम् ॥

अर्धपागावतश्चित्रकण्ठे तित्तिरपशिणि ।
दाप्तायणौपतिश्चन्द्रं कश्यपेऽपि निगद्यते ॥

॥ इति तपष्टमम् ॥

॥ अथ तमप्रमम् ॥

समुद्रनवनौतं स्यात्पौयपरजनौशयोः ॥

॥ इति तमप्रमम् ॥

॥ इति शब्दरत्नमन्त्रये राजकोशापरपयाये तान्त्रवर्गः

॥ अथ यान्त्रवर्गः ॥

॥ अथ ऐकम् ॥

यं रक्षणे मङ्गले च माध्वमे च नपुंसकम् ।
शिलोच्चये पुमानिव क्वचिच्च भयरक्षकं ॥

॥ इति ऐकम् ॥

॥ अथ यद्वितीयम् ॥

मङ्गलार्थेऽथ शब्दः स्यादानन्तर्ये त्वथो ह्यथ ।
अर्थो पुमान्याचके स्यात्सेवके च विवादिनि ॥

अर्थः प्रकारे विषये वित्तकारणवस्तुषु ।
अभिधेयेऽपि शब्दानां निवृत्तौ च प्रयोजने ॥

5 आस्थाऽवलम्बनास्थानयत्नापेक्षासु गद्यते ।
इत्थं परिष्कृतार्थे स्यादुत्थ 'उक्तस्तथोत्थिते ॥
कथा स्यात्तु पुरावृत्तं कथं प्रश्नार्थमव्ययम् ।
कन्या मृन्मयभित्तौ स्यादपि प्रावरणान्तरे ॥

कथो देशविशेषेऽपि राजन्यपि मतः क्वचित् ।
10 काथो द्रवस्य 'निष्पाकेऽप्यतिदुःखे निगद्यते ॥
कुथः प्रवेणीकुशयोः कोथस्तु मथने मतः ।
नेत्ररोगे च 'मटिते ग्रन्थस्तु ग्रथने मतः ॥
ग्रन्थो धने च मन्दर्भे द्वात्रिंशद्दर्गनिर्मितौ ।
ग्रन्थः पर्वणि कौटिल्ये ग्रन्थपर्णे गटान्तरे ॥

15 गाथा श्लोके संस्कृतान्यभाषायां 'गेयवृत्तयोः ।
तथेत्यङ्गीकृतौ तीर्थमध्वरक्षेत्रयोरपि ॥
नारौरजस्यपाये च 'पात्रोपाध्यायमन्त्रिषु ।
अवतारर्षिजृष्टाम्बविशेषे च निगद्यते ॥

१ उत्थ, इति मा. । २ ख. इः । ३ निषा, इति मा.

४ तालाद्यादिगिति परे । ५ क. किंनौ ।

६ शेष, इति मा. । ७ तथो, इति मा. ।

तुयं स्यादञ्जनभिदि नौलौख्यैलयोः स्त्रियाम् ।

दुस्यस्तु दुर्गते मूर्खे यश्च दुःखेन वर्तते ॥

प्रस्थोऽस्त्रियां मानभेदे पाथोऽर्केऽग्नौ जलेऽपि च ।

पार्थस्तु ककुभे जिष्णौ पार्थं मत्यवचस्यपि ॥

5 पृथुर्भृपे कृष्णजौरे वाप्यां पृथुर्महत्यापि ।

प्रोथश्च हयघोणायां कथामप्यध्वगे मतः ॥

मन्यः स्याद्ववमन्याननेत्रामयरविष्ठापि ।

तत्रैव गदितो विज्ञैर्मथिश्चापि मथोऽपि च ॥

यृथौ पुष्पप्रभेदेऽथ यृथं तिर्यक्प्रमृहके ।

10 तुल्यार्थे तु यथेत्याहुः 'स्यन्दने वेतसे रथः ॥

तथा पुमानवयवे रथौ तु रथमादिनि ।

वौथौ पङ्क्तौ गृह्णाङ्गे च रूपकान्तरवर्त्मनोः ॥

'संस्था स्थितौ चरे नाशे व्यक्तिमादृश्ययोरपि ।

मार्थो' वणिक्प्रमृहे स्यादपि मङ्गातमात्रके ॥

15 सिक्थं नौल्यां मभुच्छिष्टे सिक्थ आदनमम्भवे ।

॥ इति यदतौयम् ॥

॥ अथ यदतौयम् ॥

अव्यथो निर्व्यथं मर्षे 'चारट्टीपथ्ययोरपि ।

अतिथिर्नृपभेदे स्यादागन्तावतिथिर्मतः ॥

१ ख. छे

२ ग्यामिति मा.

३ क. स्प

४ ख. सु

५ ख. यां

६ ख. त्यां

७ ख. थः

८ चर्च. इति मा.

अश्वत्थः पिप्पलतगावश्वत्था पूर्णिमातिथौ ।

अन्यथा वैपरीत्यं स्यादपथं कुपथं मतम् ॥

आमन्दौ^१ लघुखट्वायां मताः शाब्दिकमण्डनैः^२ ।

उन्माथां^३ घातके कूटयन्ते चाप्यथ^४ मारयौ ॥

५ उपस्थः शोफमि क्रोहं मनो मदनमन्दिरे ।

उद्रथः स्यान्नाम्रचण्डं रथकौन्तेऽपि कौर्तितः ॥

कायस्थो^५ जातिभेदे स्यात्कायस्थः परमात्मनि ।

कायस्था तु हरौतक्यां कायस्थं देहमंश्रिते^६ ॥

गोग्रन्थिनां करौपे स्याद्गोष्ठे गोजिह्विकौपधौ ।

१० दमथस्तु दमे^७ दण्डे निशौथो रात्रिमात्रके ॥

अर्धरात्रेऽपि निर्ग्रन्थो नग्नं बालिशनिःस्वयोः ।

प्रत्यर्थो^८ वाच्यलिङ्गः स्याच्छत्रौ च प्रतिवादिनि ॥

मन्मथः कामचिन्तायां कुपित्ये^९ कुसुमायुधे ।

वरुथो^{१०} रथगुप्तौ स्याद्वरुथं चर्मवेश्मनोः ॥

१५ वमथः पुंसि वमने हिक्कायां गजमौकरे^{११} ।

वयस्थो वाच्यवदृनि वयस्था शान्मलौद्रुमे ॥

ब्राह्मणैर्गडुचौकाकोलौस्त्रैर्मन्त्राऽऽमलकौपु च ।

विदथो^{१२} योगिकृतिनोर्वैयर्थ्ये^{१३} वितथं मतम् ॥

१ ख. वी

२ ख. तः ।

३ ख. नैः ।

४ क. न्मथो

५ ख. पि न

६ ख. मेफ

७ ख. स्या

८ ख. तं

९ ख. गोजिह्व

१० ग. इति मा.

११ ख. थि ।

१२ क. रुथो ।

१३ शौकरे ।

१४ तथो. इति मा.

१५ ख. र्थ ।

शमथः सचिवे शान्तौ पङ्गन्यस्तु' करञ्जके ।
 वचायामपि पङ्गन्या समर्थोऽपि हितेऽपि च ॥
 सम्बन्धार्थेऽपि शक्तेऽपि गदितो वाच्यलिङ्गकः ।
 मिहार्थो मुनिमिह स्यात्सिंहार्था मितमर्पणे ॥
 ५ श्ववथुर्ना श्वते कामे श्वम्भार्यः शास्त्रवेत्तारि ।
 ॥ इति यत्तुर्थम् ॥

॥ अथ यचतुर्थम् ॥

अनौकस्थो रगागते गजशिशाविचशरणे ।
 राजरशिणि' चिह्ने च वीरमर्दनके'ऽपि च ॥
 भवेदितिकथा 'नष्टधर्मे'पार्थवचस्यपि ।
 अश्वद्वयेऽप्युदरथिः समुद्रे च वियन्मर्गो ॥
 १० चतुष्पथं चतुर्मागं मङ्गले ब्राह्मणे पुमान् ।
 अथ चित्ररथः 'सूर्यगन्धर्वान्तरयोरपि ॥
 जयद्रथो भृपभन्दे कथितो भारतादिषु ।
 दशमौस्थो नष्टवौजे स्थविरेऽपि निगद्यते ॥
 'दौनानाथस्त्वभिज्ञश्च मृषिकेऽप्यभिधीयते ।
 १५ मणिग्रन्थिस्तु मुण्डायां यथार्थं तु यथातथम्
 वानप्रस्था मधुष्टौले न्यात्तृतीयाश्रमेऽपि च ।
 ॥ इति यचतुर्थम् ॥

॥ अथ यपञ्चमम् ॥

यद्यात्रामङ्गलं माम तदप्रतिरथं विदुः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यां चान्तवर्गः ॥

॥ अथ दान्तवर्गः ॥

॥ अथ दैकम् ॥

दुःशब्दो दुष्टवचनो द्रुशब्दस्तु तरावपि ॥

॥ अथ ददितौयम् ॥

अब्दः संवत्सरे वारिवाहमुस्तकयोरपि ।

'अन्दुर्भूषणभेदे स्यान्निगडं तु मता स्त्रियाम् ॥

5 अदः स्यादिदमर्थेऽपि स्याददत्त्वदने पुमान् ।

अदः स्यात्प्रथमे त्वेतदर्थे स्यादिदमव्ययम् ॥

कन्दोऽस्त्री स्त्ररणे धान्यमूले जलधरेऽपि च ।

कुन्दश्चक्रे 'अमे माथ्ये निधिभेदे सुरद्विषि ॥

गदः कृष्णानुजे रोगे गदा स्यादायुधान्तरे ।

10 गोदा गोदावरीनद्यां गोदा योषिति गद्यते ॥

छदः^१ पलाशे गरुति ग्रन्थिपर्णतमालयोः ।

छन्दो^२ 'वशेऽप्यभिप्राये वेदे वृत्ते निगद्यते ॥

१ क. अन्दुर्दृ ।

२ श्रूयण इति कोशान्तरे

३ कश्चमे, इति मा. ।

४ ख. गदः ।

५ वृत्ते, इति मा.

छटिः पिधाने छटिः स्यादमनेऽपि मता स्त्रियाम् ।

तुन्दं स्यादुदरे तोदस्तोदने पुंसि गद्यते ॥

नदौ सरिति शोणादौ ना नन्दा 'स्यादलिच्छरे ।

गौर्यां तिथिविशेषे स्त्रौ नन्दा गोपान्तरे मतः ॥

5 नन्दिर्हरप्रतीहारे 'द्युते भाण्डे वटद्रुमे ।

नान्दौ तु मङ्गलश्लोके स्त्रियां 'नादस्तु निस्वने ॥

निन्दा स्यादपवादोऽपि कुत्सायामपि योषिति ।

पदं शब्दे च वाक्ये च व्यवसायापदेशयोः ॥

'पादतच्चिह्नयोः स्थानवाणयोरङ्गवस्तुनोः ।

10 श्लोकपादोऽपि च कौबं पुल्लिङ्गः किरणे मतः ॥

पादो बहुं तुरीयांशं शान्तप्रत्यन्तपर्वते ।

विन्दुस्तु दन्तदशनं तथा वेदितृविप्रयोः ॥

भ्रुवोर्मध्ये रूपकाव्ये कृतौ चापि निगद्यते ।

'भिदिर्भेदिश्च कुलिशे शब्दवेदिन ऊचिरे' ॥

15 भेदो द्वेधे विशेषे स्यादुपजापे विदारणे ।

कल्याणशर्मणे भेदो मतो रेतसि गद्यते ॥

१ ख. स्यात्क । २ ख. दौ ३ गदं, इति मा. ।

४ ख. नान्द ५ क. यः ६ क. यः ७ क. ४५

८ ख. बहु ९ क. लिख्यते, ख. द्युते स्थान, इति मा. ।

१० कार्य इति कोपान्तरे ११ ख. प. माङ्गलोको भास्ति

१२ बुधिर, इति मा. १३ भेद, इति मा. ।

१४ मतो, इति मा. ।

कक्ष्यामपि गर्वे च तथा हर्षेभदानयोः ।
मन्दो मूर्खे 'त्वतौष्ठे च स्वैरे चाभाग्यरोगिणोः ॥

अल्पं च त्रिषु पुंसि स्याद्भस्तिजात्यन्तरे शनौ ।
मृदुः स्यात्कोमलेऽतौष्ठे मेढो धात्वन्तरे पुनः ॥

5 मोदो गणेश्वरभिदि प्रमोदे मोद उच्यते ।

जलजन्तुनि यादः स्याद्रदो दन्ते विलेखने ॥

वन्दा लतान्तरे प्रोक्ता भिक्षुक्यामपि कौर्तिता ।
विदा ज्ञाने च निर्दिष्टा मनौपायां च योषिति ॥

वेदः श्रुतौ च 'वित्तौ च वेदिः पुंसि च पण्डिते ।

10 वेदिरङ्गलिमुद्रायां स्यात्परिष्कृतभृतले ॥

शादस्तु विषभेदे स्याच्छादः कर्दमशण्ययोः ।

श्रीदः श्रीमति निर्दिष्टस्तथा पुण्यजनेश्वरे ॥

'स्यदो जवे निगदितः सादस्तु स्याद्विनाशने ।

स्वादुर्मिष्टे मनांजे च गद्यते वाच्यलिङ्गकः ॥

15 सादौ तुरङ्गमातङ्गरथारोहेषु चोच्यते ।

खदस्तु व्यञ्जने" प्रोक्तस्तथा स्यात्सृपकारके ॥

खेदस्तु खेदने धर्मे हृदस्तु स्याज्जलाशये ।

'हृद् बुक्कचित्तयोः क्लौबं श्लोदः पुंसि रजस्यपि ॥

॥ इति ददितौयम् ॥

१ च. इति मा. । २ वृत्ते इति कोशान्तरे । ३ ख. पु. पा.

४ ख. जने ।

५ क. हृत्तु वृक्. ख. हृत्तुक्ता. इति मा. ।

॥ अथ दृष्टनीयम् ॥

- अङ्गदो वालितनये केयूरे तु नपुंसकम् ।
 अङ्गदा याम्यदिग्दन्तियोपायां समुदाहृता ॥
- अर्बुदः स्यान्मांसकौले दशकोटिषु पर्वते ।
 अर्धेन्दुश्चन्द्रखण्डे स्याङ्गलहस्तनखाङ्गयोः ॥
- ५ अर्धेन्दुः स्यादतिप्रौढस्त्रौगुह्याङ्गलियोजने ।
 'आमन्दो वामुदेवे स्यात् 'खट्वाभेदे च योषिति ॥
- आक्रन्दा दारुणरणे मित्रे 'भ्रातरि रोदने ।
 आस्पदं^१ स्यात्पदे कृत्य आमोदो गन्धहर्षयोः ॥
- ककुद्दत्तकुदं श्रेष्ठं वृषाङ्गः 'राजलक्ष्मणि ।
 १० कपर्दः खण्डपरशो^२ जटाजूटे वराटके ॥
- कर्णान्दुर्लभमिकायां कर्णपाल्यामपि स्त्रियाम् ।
 क्रव्यादः स्याद्राशमवन्मांसामिन्यभिधेयवत् ॥
- करदो जितभूपाले करदः^३ करदातरि ।
 कामदा स्यात्कामधेनौ वाच्यवत्कामदातरि ॥
- १५ कुमुदं कैरवे रक्तपद्मे स्त्रौ कुम्भिकोपधे ।
 'गाम्भार्यामपि^४ दिङ्मागे नागे शाखासृगान्तरे ॥
- कुमौदं जीवने वृद्धा कुमौदस्तु कुमौदिके^५ ।
 मत्कृत्यालङ्कृतां कन्यां यो ददति स कूकुदः ॥

१ क. अ ।

२ अङ्गा, इति मा. ।

३ आ, इति मा. ।

४ ख. स्यन्दः ।

५ क. राज्यः ।

६ शो, इति मा. ।

७ ख. दा ।

८ गम्भार्यामिति मा. ।

९ दके, इति मा. ।

- कौमुद्युत्सवभेदे स्याच्चन्द्रिकायां च कौमुदी ।
 कौमुदः कार्तिकेये स्याद्भरदो विपदातरि ॥
- गोविन्दः स्याद्वासुदेवे गवाध्यक्षे च गौष्पतौ ।
 गोष्पदं गोपदश्चभ्रे गवां च गतिगोचरे ॥
- 5 गोनर्दमपि कैवर्त्तौ'मुस्तके' पुंसि सारमे' ।
 जलदो मुस्तके मेघे जौवदो वैद्यविद्विषोः ॥
 तोयदो 'मुस्तके मेघे' 'आज्ये तु न्यान्नपुंसकम् ।
 तोपदं तु घृते प्रोक्तं तोपदस्तुष्टिकर्तारि ॥
- 10 दारदो विपभेदे स्यात्पारदे हिङ्गुलेऽपि च ।
 दायदस्तु सर्पिण्डे स्याद्वायादस्तनयेऽपि च ॥
 धनदस्तु कुबरे स्याद्भनदातरि च स्मृतः ।
 नर्मदः केनिसचिवे स्त्रियां तु मरिदन्तरे ॥
 कामिन्यां, नलदं पुष्परममांसौ' जलेऽपि ।
 निर्वादो लोकवादेऽपि तथाच परिनिष्ठिते ॥
- 15 'निष्यन्दः स्यात्स्वेदजले निःष्यन्दः स्यन्दवर्जिते ।
 निर्वेदः स्यादुपरतौ निर्मदो मदवर्जिते ॥
 निपादः' स्यात्तु चाण्डाले स्वरभेदे च धीवरे ।
 प्रमदा स्यात्तु योषायां मत्तसम्मदयोरपि ॥
 प्रसादोऽनुग्रहे 'काव्यप्राणस्वास्थ्यप्रसक्तिषु ।
 20 प्रमादोऽनवधानेऽपि प्रवादो जनभाषणे ॥

१ ख. मस्तके ।

२ ख. क

३ ख. म ।

४ भे गज्ये, इति मा.

५ ख. मि ।

६ ख. पु. पा.

७ ख. दं ।

८ पुंसोति शेषः ।

९ काव्यगुण इत्यपरे ।

प्रणादस्तारशब्दे स्यात्तथैव श्रवणामये ।

प्रहादः 'प्रणदे दैत्यं' निध्वानेऽपि निगद्यते ॥

प्रासादो देवन्टपतिगेहेऽथ वरदा स्त्रियाम् ।

कन्यायां वाच्यनिङ्गस्तु प्रमन्नेऽपि समर्धके' ॥

५ 'माकन्दः सहकारे स्त्री धात्रौ नगरभेदयोः ।

मुकुन्दो निधिभिद्विष्णुरत्नभेदेषु कुन्द, रौ ॥

मेनादस्तु भवेत्केकि' मार्जारच्छागलेषु च ।

विशदः पाण्डुरे व्यक्तं विवादः संशयोक्तिषु ॥

शारदोऽब्दे शरज्जातनृतनाप्रतिभेषु च ।

१० शरद्विच्छारदा'ऽपि स्यान्नियता जलदात्यये ॥

अथ स्याच्छारदा तोयपिप्पलीमसपर्णयोः ।

पङ्क्तिन्दुः पुण्डरीकाक्षः 'कौटभेदे मतः पुमान् ॥

सम्भेदः स्फुटने प्राक्तः सम्भेदः सित्युमङ्गमे ।

सुनन्देन्दुमतौधात्र्याः सुनन्दा रञ्चनोमयोः ॥

॥ इति दशतमोऽध्यायः ॥

॥ अथ दशतमम् ॥

१५ अष्टापदं च कनके मारौणां फलकेऽपि च ।

अष्टापदश्च 'सरभे चन्द्रमन्यां च मर्कटे ॥

१ ख. प्रा

२ क. निध्या

३ ख. शंके

४ ख. ना

५ मार्जारीकुलशेष इति मा.

६ ख. गृहणे

७ क. निना

८ ख. त्रसमा

९ डी. इति मा.

१० ख. कौटा

११ अन्यत्र तालाद्यादिः

निन्दायामपवादः स्यादाज्ञाविसम्भयोरपि ।

'अभिस्यन्दोऽशिरोगे स्यादभिवृद्धौ तथाऽऽश्रवे' ॥

अभिमर्दः सम्परायेऽप्यवमर्दं च गद्यते ।

महोत्पलेऽरविन्दं स्यादिरिमन्दो' महौरुहे ॥

5 उपच्छन्दः प्रार्थनायां गदितस्तत्त्ववेदिभिः ।

तत्काले स्यादेकपदं पदव्यामंकपद्यपि ॥

कटुकन्दस्तु शिग्रौ स्याच्छृङ्गवेररमोनयोः ।

"कुरुविन्दो ब्रौहिभेदे मुस्ताकुल्मापयोरपि ॥

हिङ्गुले पद्मरागे च मुकुरे च समौरितः" ।

10 अथ कोकनदं रक्तकुमुदे रक्तपङ्कजे ॥

चतुष्पदौ तु पद्यं ना पशौ स्त्रीकरणान्तरे ।

भवेज्जनपदो जानपदोऽपि जनदेशयोः ॥

तमोनुदो रवौ वरुणौ तथैव च निशाकरे ।

परिवादः कलङ्कं स्याद्द्वौणावादनवस्तुनि ॥

15 प्रियंवदः खेचरे स्यात्प्रियवादिनि वाच्यवत् ।

पौठमर्दोऽतिष्ठे' स्यान्नाद्योक्तौ नायकप्रिये ॥

पुठभेदो नदीवक्त्रे' पत्तनातोद्ययोरपि ।

महानादो 'वर्षकाब्दे वारणेऽथ महास्वने ॥

१ अभिनिविध्यः स्यन्दतेः धत्वविकल्पादमर्थान्योऽत्र ।

२ दन्त्यमध्य इत्येकः ।

३ क. दा ।

४ कुर, इति मा. ।

५ मौवे, इति शेषः ।

६ ख. धा ।

७ क. क्रि ।

८ ख. वर्ष ।

मकरन्दः पुष्परसे मरन्दवदुदौरितः ।

मुचुकुन्दा वृक्षभेदे मुनिदैत्यविशेषयोः ॥

मेघानन्दा मसिमणौ गदितः शब्दपारंगैः ।

मेघनाद'स्त्वपान्नाथं दशाम्यतनयेऽपि च ॥

७ तथौषधिप्रभेदे च मिथ्यावादा निरर्थके ।

रमवादा धातुवादे रक्तपादः खगान्तरे ॥

विशारदोऽतिधिपणे धृष्टे चापि निगद्यते ।

मतं विष्णुपदं व्याम्नि क्षौरोदे चाप्यथ स्त्रियाम् ॥

जाह्नव्यां रविमङ्गलान्तिभेदे च परिकीर्त्यते ।

१० "शशबिन्दुर्वासुदेवे तथा भूपान्तरेऽपि च ॥

शतानन्दा मुनेर्भेदे देवकौनन्दनेऽपि च ।

शतहृदा त्विन्द्रवज्रे मौढार्मिन्यां च गद्यते ॥

समर्यादस्तु मर्यादामहिते च समौपगे ।

स्वर्गच्छदस्तु गरुडं वृक्षं ममच्छदः क्वचित् ॥

॥ इति दचतुर्थम् ॥

॥ अथ दृष्टमम् ॥

१५ रक्तपारदमित्याहर्हिङ्गले' शब्दवेदिनः ।

महस्त्रपादः कारुण्डं' मार्तण्डे यज्ञपूरुषे ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपथांश्च टान्तवर्गः ॥

१ मात्याहृतनयेऽपि चेति क्वचित्

२ मेघानन्दा इति कोशान्तरे ।

३ ख. यः ।

४ क. शाक ।

५ क. टे

६ कारुण्डं, इत्यपि कोशान्तरे ।

॥ अथ धान्तवर्गः ॥

॥ अथ धदितोयम् ॥

- अर्धं समांशे खण्डे चाप्यब्धिः सरसि वारिधौ ।
 अन्यश्चक्षुर्विहीने स्यादन्धं तु तिमिरे मतम् ॥
- अधस्तत्प्रदेशे^१ स्यादङ्गा^२ न्यान्निश्चयेऽव्ययम् ।
 आधिः पुमांश्चत्तपौडाप्रत्याशावन्धकेषु च ॥
- ५ व्यसनं चाप्यधिष्ठानेऽपौडमातप^३दौमयाः ।
 ऋद्धं^४ सम्पन्नधान्यं च सुसमृद्धेऽपि वाच्यवत् ॥
- ऋद्धः स्त्रियां समृद्धौ स्यादपि स्यादौषधौभिदि ।
 गन्धमाहुस्तथा काष्ठं गन्धः कौत्रं च तद्विदः^५ ॥
- गन्धां गन्धक आमांटे लेशे^६ सम्बन्धिगर्वयोः ।
- १० गन्धः श्लाघ्यं च हिंसायामुत्ताने गाधमित्यपि ! ॥
- गोधा तंलं निहाकायां दग्धं^७ भ्रष्टेऽन्यलिङ्गकम् ।
 दग्धा स्थितार्कदिशि तु दधि क्षौरोत्तरस्थितौ ॥
- श्रीवामवामयोश्चापि दिग्धा बाणे विपान्विते ।
 दुग्धं प्रपूरिते क्षौरे दुग्धौ क्षौरावि^८कौषधौ ॥
- १५ दोग्धा गोपालके वत्से कवौ वत्सोपजौविनि^९ ।
 नङ्गो बङ्गे तथोहत्ते बन्धस्त्वाधौ^{१०} च बन्धने ॥

१ ख. भेदे

२ इड्ढमिति मा.

३ सम्बन्ध, इति कोशाक्षरे

४ वामसोरिति मा.

५ वामोपजौविनि, इति परे

६ क. दाडा

७ क. दा

८ तद्विदः कौबमेधमा, इति मा.

९ क. दह, ख. दृष्ट, इति मा.

१० ख. धि

११ ख. नौ

- बाधा दुःखे निषेधे च बुधो^१ ज्ञे परिणतेऽपि च ।
 बुद्धो जिने^२ लब्धवर्णे बुधिते त्वन्यलिङ्गवत् ॥
- बोधिः समाधिभेदे च तथा पिप्पलभुरुहे ।
 मधु मद्ये पुष्परमे श्रौटं ना तु मधुद्रुमे ॥
- ५ वसन्तचैत्रदैत्येषु जीवन्त्यामपि योषिति ।
 मिहं^३ चित्ताभिमङ्गले मतमालस्यनिद्रयोः ॥
- मुग्धः स्यात्सुन्दरे मृद्वे, क्रतौ मेधा मतौ स्त्रियाम् ।
 राधा विशाखाऽऽमलकौविण्णक्रान्ताम् मामि ना ॥
- धन्विनां चित्रभेदे च स्याद्गोविन्दतोः स्त्रियाम् ।
 १० राहं समृद्धे लब्धस्तु स्याद्वाधाकाङ्क्षिणोरपि ॥
- लब्धं प्राप्ते बधृभार्यासुपापृक्काऽङ्गनाम् च ।
 शटौनवाढयोस्तद्वन्स्त्रियां स्यात्सार्वभौषधौ ॥
- व्याधिः कुष्ठं च रोगं^४ च व्याधा मृगयुद्दृष्टयोः ।
 विधुर्ना चन्द्रकपर्णविण्णस्यपि विधिः पुनः ॥
- १५ काले विधाने नियतो तथैव परमंष्टिनि ।
 विधा गजान्न ऋद्धौ च प्रकारे वेतने विधौ ॥
- वृद्धो जीर्णे प्रवृद्धे ज्ञे त्रिषु क्लीबं तु शृङ्गजे ।
 वृद्धिः स्यादधने योगविशेषेऽप्योपधान्तरे ॥
- कालान्तरे चाप्युदये समृद्धावपि योषिति ।
 २० अश्वाऽऽदरे^५ च काङ्क्षायां आहः अश्वान्विते त्रिषु ॥

द्वयकव्यविधौ कौबं शुद्धं तु त्रिपु केवले ।
पवित्रेऽपि च निर्दोषे मन्था' स्थितिप्रतिज्ञयोः ॥

स्पृष्टा 'महर्षणे साम्यं' तथा क्रमसमुन्नतौ ।
मन्थिर्भट्टे सुरङ्गायां भागमद्भुतने'ऽपि च ॥

5 रूपकाणां मुखाद्यङ्गेष्ववकाशेऽपि कौर्तितः ।
स्कन्धः स्यान्नृपतावंशे सम्परायसमूहयोः ॥
काये तरुप्रकाण्डे च 'भट्टादौ छन्दसो' भिदि ।
साधुर्वार्धुपिके चारौ मज्जने चाभिधेयवत् ॥
मिद्धं स्यात्त्रिपु निष्पन्ने पुमान् व्यामादियोगयोः ।

10 स्निग्धं त्रिपु संहयते चिक्कणेऽपि निगद्यते ॥
मिन्धुर्वमथुद्देशाब्धिनट्टेपु मरिति स्त्रियाम् ।
मिद्धिः स्त्री योगनिष्पत्योरणिमादिपु चिष्यते ॥
सुधाऽमृते 'सुह्रीमूर्वालिपगाङ्गैष्टिकाम्' च ।
शुधा तु स्यादुभुशायामिच्छायां च मता कचित् ॥

॥ इति ध्वनितोयम् ॥

॥ अथ ध्वनितोयम् ॥

15 अवधिः सौमि काले स्यादवधाने बिले पुमान् ।
'समे'ऽशकेस्यादर्धार्धमवधं स्यादनर्थके ॥

१ मन्था, इति मा.

२ भट्टयोगान मा.

३ महर्षणे, इति विश्वः

४ कौ, इति मा.

५ ख. हने ।

६ भात्रा, इति मा.

७ ख. मां ।

८ ख. चोद्य

९ सुह्रीदृ, इति मा.

१० मष्टेष्टिकासु, इति मा.

११ ख. प. पाठः ।

अगाधमतलस्पर्शं त्रिषु श्वधे नपुंसकम् ।

आनङ्गं स्यादङ्गमात्रं तथैव मुरजादिके ॥

आविह्वं वाच्यवज्ज्ञेयं कुटिलं च पराहते ।

आबन्धो दृढबन्धे स्यात्प्रेमालङ्कारयोरपि ॥

- ५ 'उत्सेधन्तच्छ्रेये काये क्लौवं' मंहननेऽपि च
उपाधिधर्मचिन्तायां विभवेऽपि विशेषणे ॥

कुटुम्बव्यापृतेऽपि स्यादुपाधिर्याजचक्रयोः^१ ।

कबन्धोऽस्त्रौ क्रियायुक्तेऽप्यपमूर्धकलवरं ॥

क्लौवं जले पुंस्यदरे राहुरशोविशेषयोः ।

- १० दुर्विधस्तु खलेऽपि स्यादुर्गते वाच्यस्त्रिङ्गकः ॥

न्यग्रोधो व्यामवटयोः स्त्रियां शम्यपचित्रयोः ।

मोहनास्थौषधे चापि निग्रोधो नाशरोधयोः ॥

निपधः कठिने देशे तद्राजेऽपि नगान्तरे ।

परिधिर्यज्ञियतरुणावायामुपस्तर्यके ॥

- १५ प्रमिहो भृषिते ख्याते^२ प्रणिधिर्ना चरेऽर्थने^३ ।

मगधः स्यादेशभेदे वाच्यवन्मगधोद्भवे ॥

मागधी तु कणायूथ्योः^४ पुंसि जौरकवन्दिनोः^५ ।

तथा वैश्यात्पञ्चक्रियाजे विबुधो ज्ञे मुनेऽपि च ॥

१ उच्छेदस्तु, इति मा.

२ ख. मगध

३ क्लौवं, इति परे

४ व्याधिचक्रयोः इति मा.

५ क. तो ।

६ खले, इति मा.

७ ख. ध्योः

८ क. म्बिनोः

वैवधौ विवधश्चोभौ पर्याहारेऽध्वभागयोः' ।
विस्त्रब्धोऽनुत्कटेऽपि स्याद्भाद्विश्वस्तयोरपि' ॥

मन्त्रज्ञो वर्मिन्ते व्यूढे सम्बाधः मङ्कटे भगे' ।
मन्त्रिधिस्तु पुमान्मन्त्रिधानंऽपौन्द्रियगोचरे ॥

५ संमिद्धिः प्रकृतौ मिद्धौ 'मदोग्रायां स्त्रियामपि ।
मंगोधो' रोधने श्लेषे समाधिर्ना ममर्थने ॥

ध्याने वैरन्य' नियमे काव्यस्य च गुणान्तरे ।
सुगन्धिः स्याद्विष्टगन्धे त्रिषु 'शौरे नपुंसकम् ॥

॥ इति धृतीयम् ॥

॥ अथ धचतुर्थम् ॥

अवरोधो निरोधे स्याच्छुद्धान्ते राजवेश्मनि ।
१० 'अवष्टब्धोऽविदूरे स्यादाक्रान्ते चाविलम्बिते ॥
स्यादनिरुद्ध उपाया नाथे 'चानर्गले चापि ।
हिक्कायानुबन्धौ तृष्णायामपि योषिति स्थाता ॥
'दोषोत्पादेऽनुबन्धः स्यात्प्रकृत्यादेर्विनश्वरे ।
मुख्यानुयायिनि शिशौ 'प्रवृत्तस्यानुवर्तने ॥

१ ख. ए. बाधभागीयोः ।

२ नालव्यमध्योऽपि कोशान्तरे

३ आसयोरपि, इति मा. ।

४ दोग्रे, इति मा. ।

५ ख. मे ।

६ ख. घे

७ ख. खस्य नौवाके, इत्यन्ये ।

८ बालुके, इति मेदिनी ।

९ क. अवि

१० ख. ना

११ अनुबन्धः प्रकृत्यादेर्दोषोत्पादे विनश्वरे, इति मा. ।

१२ ख. प्रवर्त

अधिकर्हिः समृद्धे स्यादमितर्हिश्च भण्यते ।

आशाबन्धः समाश्वासं भवेन्मर्कटवामके ॥

इष्टगन्धा कोकिलाष्टे क्रोष्ट्यां 'काशे च गोष्ठुरे ।

इष्टगन्धः सुगन्धौ स्यादपि क्लीबं तु वान्तके ॥

५ उपलब्धिर्मतौ प्राप्तौ ज्ञानानुभवयोरपि ।

'उग्रगन्धाऽजमोदायां वचायां 'छिक्कि कौषधौ ॥

कालस्कन्धः स्यात्तमाले तिन्दुके जीवकद्रुमे ।

तौक्ष्णगन्धा वचायां स्याच्छिग्रराजिकयोरपि ॥

तृणगोधा चित्रकोले कृकलामेऽपि गद्यते ।

१० परिव्याधौ वेतसे स्यात्तथैव च द्रुमात्पले ॥

ब्रह्मबन्धुरधिष्ठिते निर्देशे च द्विजन्मनः ।

महौषधं तु शुगन्धां स्याद्विपायां लशुनेऽपि च ॥

विप्रबन्धुर्मनिभिदि श्रुतबभूस्तथैव च ।

समुन्नद्धः समुद्धृते पण्डितम्मन्यगर्विते ॥

॥ इति धचतुष्टमम् ॥

॥ अथ धपष्टमम् ॥

१५ योजनगन्धा कन्ध्यां मौतायां व्यासमातरि ।

महस्रवेधि क्लीबं स्याद्रामटे नाऽऽम्बवेतसे ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये धान्तवर्गः ॥

१ को. इति मा.

२ ग. न्य

३ ग. औ

४ ग. ए. मार्घश्लोको नास्ति.

५ लि. इति मा.

६ ख. कृ

७ क्षेप. इति मा.

८ य निहिष्टः, इति मा. ।

॥ अथ नान्नवर्गः ॥

॥ अथ नैकम् ॥

न नो निषेधे गदितो ना नरेऽपि प्रकीर्तितः ।

॥ अथ नदितौयम् ॥

अग्निर्वह्नौ चिचके चाप्यनः शकटमातरि ।

अन्नं भक्तं च भुक्ते स्यादिनः पत्यौ नृपार्कयोः ॥

उन्नं क्लिन्ने च सुरते तृनं हौने रणोद्यमे ।

५ ग्नः पापे च दुःखे च क्लिन्नं तु स्याज्जलाश्रुते ॥

कृत्स्नं सर्वाम्बुकृत्शिपु त्वाहृर्गानं तु गायने ।

ग्लानं म्लाने मतं गानं गौतौ चापि निरूपितम्

घनः सान्दे दृढे मंघे विस्तारे लाहमुहरे ।

घनं तु कांस्यतानादिवाद्यमध्यमनृत्ययोः ॥

१० चिह्नं ध्वजे पताकायां चीनो देशान्तरे मतः ।

तथा मृगान्तरे तन्तुव्रीहिभेदेऽशुकान्तरे ॥

छन्नं तु छादिते वाच्यलिङ्गं क्लीवं रहस्यपि ।

छिन्ना गडूच्यां पुंश्चल्यां छिन्नं कृत्ते त्रिलिङ्गकम्

जनो लोकान्तरे लोके पामरे चाभिधीयते ।

१५ जनौ सौमन्तिनीवधोरुत्पत्तावौ पधौभिदि ॥

जह्नुः स्यात्पुंसि राजर्षिभेदे च मधुसूदने ।

जनुर्जन्मन्यपि जनिस्तदर्थैव निगद्यते ॥

'ज्यानिर्हानौ तटिन्यां च जिनोऽर्हति च जित्वरे ।
अतिदृष्टे च बुद्धे च ज्योत्स्ना चन्द्रातपे मता ॥
ज्योत्स्ना पटोलिकायां च ज्योत्स्ना शुक्लविभावरौ ।
शुक्लपद्मनिशि ज्योत्स्नी ज्ञानं तत्त्वार्थनिश्चये ॥

5 ज्ञानौ तु पुंसि दैवज्ञे ज्ञानयुक्तेऽन्यलिङ्गकः ।
तनुः कृशोऽल्पे विरले तनुः काये त्वचि स्त्रियाम् ॥

तानं प्रताने गौते च दानं गजमदे मतम् ।
तथा त्यागेऽप्यभिहितं पालनच्छेदशुद्धिषु ॥

दानुर्दातरि विक्रान्ते दौना मृपकयोर्षति ।

10 दानुः स्त्रियां दनुरिव मता दानवमातरि ॥

दौनं च दुर्गते भीते दिनं त्वहनि न स्त्रियाम् ।

दूनं तु दुःखसम्पन्ने दृग्घ्नं दृग्विहते मतम् ॥

द्युम्नं पराक्रमं वित्ते धनं वित्तं च गोधनम् ।

धनुः पुमान् प्रियान्द्रौ राशिभेदे शरामने ॥

15 ध्वनिः शब्दे तथा ध्वानः कथितः शब्दवर्द्धिभिः ।

धाना तु स्याद्दृष्टयवे धन्याकेऽभिनवाद्भिदि ॥

धान्यं तु बीजमात्रं स्यादुनौ नद्यां नटे पुमान् ।

धेनुर्गवि प्रसूतायां नग्नः श्लेषगवन्दिनोः ॥

विवासमि स्यूतवस्त्रे नग्नः कच्छविवर्जिते ।

20 नानाऽव्ययमनेकार्थं भृतं त्वभिनवे मतम् ॥

१ ख. ज्ञान ।

३ गयोर्गिति मा.

५ ख. पि ।

२ ज्योत्स्ना, इति कोशान्तरे

४ ख. दृग्घ्नं दृष्टनाशने मतम् ।

६ धान्याक इति परे

- नृन्ः सम्प्रगते नृनं निश्चयार्थेऽव्ययं मतम् ।
 न्यूनं गच्छानियोः पानं पौतिभाजनरक्षणं ॥
 पौनस्तु परिपुष्टे स्यात्फेनौ भक्षणान्तरे मता ।
 फेनः स्यादपि डिण्डीरे फेन्यऽपि स्यात्सरित्पतौ ॥
 5 ब्रध्नां दौनमणावक्रान्तजस्विन्यपि कुत्रचित् ।
 बुध्नां मूले निगदितो भग्ना भिन्नं पराजिते ॥
 भानुर्ना किरणे सूर्यं भिन्नः स्यात्त्रिषु दारिते ।
 मङ्गतेऽन्यत्र फलं च भुग्नं तु न्यात्प्रमोदिते ॥
 मग्नं निमग्नं मानस्तु ग्रहे चित्तोन्नतावपि ।
 10 कौबं प्रमाणे प्रस्थादौ मौनां राशयन्तरे भूषे ॥
 मुनिः पुंसि वमिष्ठादौ वङ्गमेनतरौ जिने ।
 मृत्त्रा मृत्त्रातुवर्योः स्त्री मेना हिमगिरेः स्त्रियाम् ॥
 मौनं वाङ्मयमे यत्नो व्यापारेऽप्यथ वाहने ।
 गमनेऽपि च यानं स्याद्यानिः स्त्रीपुंसयोरपि ॥
 15 स्यादाकरे च जनने स्त्रीणां च स्मरमन्दिरे ।
 रत्नं स्वजातिश्रेष्ठे स्यान्मणावपि नपुंसकम् ॥
 बद्धमुष्टिकरे रत्निः निष्कनिष्ठे त्वरत्निवत् ।
 रास्त्रा तु स्याद्भुजङ्गाक्ष्यामेलापण्यामपि स्त्रियाम् ॥

१ ख. प ।

२ क. धो

३ ख. पु. व्ययं पादः

४ ल्यन्त, इति मा. ।

५ ख. दिते

६ ख. ह ।

७ क. मृत्त्रा ।

८ क. प्यथ ।

९ क. कनिष्ठे त्वरत्निवत्, ख. निष्कनिष्ठेऽथ रत्निवदिति मा. ।

- लभं सक्ते लज्जिते च तथा राश्युदयेऽपि च ।
 लौनं विलयने गुप्तौ 'लूनं' छिन्नेऽपि वाच्यवत् ॥
- वनं नीरे कानने च वह्निरग्नौ च चित्रके ।
 वन्या वनसमृहे स्याद्वनौ चापि निगद्यते ॥
- ५ वस्त्रं^१ स्याद्वेतने मृत्ये वसनद्रव्ययोरपि ।
 वानं शुष्कफलं शुष्कं कटं मौवनकर्मणि ॥
- विन्नं ज्ञाते स्थिते^२ लब्धे शौनोऽजगरमूर्खयोः ।
 श्येनः खगे पाण्डुरे च स्वप्नः स्वापे च दर्शने ॥
- प्रसुप्तस्य च विज्ञानं मानुः प्रस्थं वनं^३ अपि च ।
 १० स्थानं स्थितौ च सादृश्यं मन्त्रिवंशावकाशयोः ॥
- स्थानं^४ सिग्धं प्रतिध्वाने घनत्वान्नस्ययोरपि ।
 स्नानीयेऽभिषवे स्नानं स्ननं प्रसवपुष्पयोः ॥
- स्नाना पुत्र्यां वधस्थानगलशुण्डिकयोरपि ।
 स्ननुः पुत्रेऽनुजेऽर्के ना स्थानः^५ किरणस्त्रययोः ॥
- १५ हनुर्हृद्रविलासिन्यां कपोलावयवे गदे ।
 हनुः प्रहरणे मृत्यौ हौनं गह्वानयोस्त्रिपु ॥
- हानिः श्ये स्त्रियां हनो देशे जात्यन्तरे मतः ।

॥ इति नदितीषम् ॥

१ क. वः ख. न. इति मा.

२ कक

३ क. स्त्रं ।

४ क. तं ।

५ ख. स्थानं ।

६ ख. वे ।

७ स्थान इत्यपि कश्चित्

८ क. प्राप्ति ।

॥ अथ नवतौयम् ॥

अवनं रश्मिणे प्रीतावपानो गुदमारुते ।
 अञ्जनं कज्जले चाक्तौ' मौवीरे च रमाञ्जने ॥
 अञ्जना वानरीभेदेऽप्यञ्जनो दिग्गजे मतः ।
 अञ्जनी लेप्यनार्यां चाप्यथ स्यादयनं पथि ॥
 ५ भानोरुदग्दक्षिणाशागमनं चापि गद्यते ।
 असनो जीवकतरा असनं क्षेपणे मतम् ॥
 अङ्गनं प्राङ्गणे याने' कामिन्यामपि चाङ्गना ।
 अङ्गनं' चिह्नकरणेऽप्यधुना माम्प्रतं मतम् ॥
 अर्जुनः ककुभे पार्थे कार्तवीर्यमयूरयोः ।
 १० मातुरेकसुते चापि धवलं स्यात्तुवाच्यवत् ॥
 नेचरोगे तृणे क्लीबं गवि स्यात्त्वर्जुनी स्त्रियाम् ।
 कुट्टन्यां' बाहुदानद्यामुपायामपि योषिति ॥
 महामहायामम्बानां निर्मलेऽपि च वाच्यवत् ।
 'अर्शोघ्नी तालमूल्यां स्त्री त्वर्शोघ्नः 'स्तरणे पुमान् ॥
 १५ अमिकौ स्यादवृद्धान्तःपुरप्रस्थानदौभिदोः ।
 अशनिस्तु पुमान् खड्गे चञ्चलायां च योषिति ॥
 अरत्निर्ना मप्रकोष्ठतताङ्गलिकरेऽपि च ।
 कफोणावजिनं चर्ममात्रेऽपि च नपंसकम् ॥

१ क. क्ली :

२ ख. ने

३ ख. माण

४ ङ्गनं :

५ कुट्टिन्यामिथ्यपि क्वचित् ।

६ अर्शो' इति मा. ।

७ तालयादिग्न्यत्र ।

- 'अटनौ धनुषः कोटावंशुमान्द्युमणावपि' ।
 आमनं द्विरदस्कन्धे' पौठे यात्रानिवर्तने ॥
- आमनौ विपणौ स्थित्यामामनौ ना दृजौवके ।
 आपन्नः प्राप्तविपदि प्राप्ते चाप्यन्यलिङ्गकः ॥
- आदानं ग्रहणेऽपि स्यादलङ्कारेऽपि वाजिनः ।
 'आध्यानमुदरापूरे त्वालानं गजबन्धने ॥
- 'आकारणे स्यादाह्वानं स्पृष्टयाऽऽकारणेऽपि च ।
 'आयुष्मान्यागभेदे स्या'च्चिरजौविनि वाच्यवत ॥
- उत्तानमगभौरे स्यादृध्वास्यर्णयितेऽपि च ।
 10 उत्थानमुद्यमे तन्त्रे पौरुषे पुस्तके रणे ॥
- उद्यानं स्यान्निःसरणे वनभेदे प्रयोजने ।
 उदानस्तदरावर्ते वायुभेदे भुजङ्गमे ॥
- उद्धानमुद्गते चुल्यामुच्छृते स्यात्प्रफुल्लिते ।
 'आदनं न स्त्रियां भक्तं बलायामादनौ स्त्रियाम् ॥
- 15 कम्पनः कामुकेऽनङ्गेऽभिरूपेऽङ्गकपादपे ।
 कम्पनः पवने कम्पे कम्पे स्यादभिधेयवत ॥
- कठिनं निष्ठुरे स्थान्यां स्तब्धेऽपि त्रिषु वाच्यवत ।
 कठिनौ 'खटिकायां स्यात्कठिना शर्कराभिदि ॥

१ ख. ए. पा. २ टी. पशुमान्द्युमणावपि, इति मा., अयं लक्ष्यार्थं न्याय्यः ।

३ क. स्थ ४ क. ध्यानः ५ आह्वानं प्राकारणे स्यादिति मा. ।

६ ख. ए. पा ७ त्रिषु, इति मा. ।

८ ते, इति मा. ९ क. केष्वपि ।

१० ख. अटः ११ कटिकायामिति मा. ।

- क्रन्दनं रोदनेऽपि स्यादाह्वानेऽपि नपुंसकम् ।
 कर्त्तनं न द्वयोश्छन्दे नागौणां सूत्रनिर्मितौ ॥
- कदनं मर्दने पापेऽप्यथ स्यात्कल्पना स्त्रियाम् ।
 करिणः मज्जतायां स्त्रौ कौबं क्रमौ च कल्पने
- 5 काञ्चनश्चम्पक नागकमर मातुलद्रुम ।
 'काञ्चनारोदुम्बरयोर्हरिद्रायां च काञ्चनौ ॥
 कौबंञ्जकमरे हेमि कामिनौ भौरुवन्दयोः ।
 कानौनः कन्यकाजाततनये व्यामकर्णयोः ॥
 काननं विपिने गृहे परमेष्विमुखेऽपि च ।
- 10 काकिनौ पणपादेऽपि मानपादवराटके ॥
 कुन्नानं स्यात्काचपात्रं तथा मृद्भाजनान्तरे ।
 कुहना दम्भचर्यायामौष्यान्तौ कुहनो मतः ॥
 केतनं तु गृहे केतौ कृत्य चापि निमन्त्रण ।
 कौलीनं पश्चिणां युहे कौलीनं गुह्यजन्ययोः ॥
- 15 कुकर्मणि कुलीनत्वे, कौपीनं चौरगुह्ययोः ।
 कौपीनं स्यादकार्येऽपि खलिनौ खलमेलके ॥
 खलीनमश्वावरणं मुखे लोहनिर्मिते ।
 ताडपत्र्यां च खलिनौ खञ्जनः खञ्जरीटके ॥
 स्त्रियां स्यादपि मर्षण्यां गतौ स्यादपि खञ्जनम्
- 20 गर्जनं निनदे कोपे गहनं कलिले वने ॥

१ कर्दमे, इति मा. ।

२ क. क्रमे ।

३ आन्तोऽपि ।

४ मो, इति मा. ।

५ क. पणोट

६ ख. क ।

७ ख. पिण्या ।

- तथैव गह्वरे दुःखेऽप्यथोत्साहे प्रकाशने ।
 सूचनेऽपि च हिंसायां गन्धनं समुदाहृतम् ॥
- ग्रामौगो ग्रामसम्भृते ग्रामौगः शुनि वायसे ।
 गृञ्जनं विपसम्पृक्तपशुमांसे रमोनके ॥
- 5 गोस्तनां हारभेदे स्यात्तथा धेनुपयोधरे ।
 द्राष्टायां तु स्त्रियां क्लीबं गोपनं स्यादपह्नवे ॥
 घट्टना चलनाऽऽवृत्याश्चन्दनं मलयोद्धवे ।
 चन्दना 'कालिभेदे स्याच्चन्दना' तु नदीभिदि ॥
 चलनं भ्रमणे कम्पं कम्पं स्यादाच्यलिङ्गकम् ।
 10 चलनौ वस्त्रघर्षयां 'वारिभेदेऽपि च क्वचित् ॥
 चालनौ तितउः प्राक्ता चिह्ननं चिह्ननिर्मितौ ।
 चेतनं वाच्यवत्प्राणिजैवयोः संविदि स्त्रियाम् ॥
 छटनं छाटनं पष्टे पिधानं छेदनं छिदि ।
 छटनं वमनं क्लीबं निम्बान्मम्बपयोः पुमान् ॥
- 15 जवनं तु स्यदे वेगे हये स्यादेगवत्यपि ।
 जननौ स्यादयामाचोर्जननं वंशजन्मनोः ॥
 जयनं तु तुरङ्गादिमन्त्राहे विजयेऽपि च ।
 जघनं स्यात्स्त्रियाः श्राणिपुरोभागे कटावपि ॥
 जट्टिनौ पिप्पलीमांस्योर्जट्टिनौ योगिनौभिदि ।
 20 जाङ्गलं वातबहुलप्रदेशे निर्जनंऽपि च ॥

१ नो, इति मा.

२ तु, मये ।

३ कपि, इति मा. ।

४ चन्दनोति पठे

५ वारो, इत्यन्ये ।

६ स्वर्गयोः इति मा. ।

- जीवनं वर्तते नीरे जीवन्त्यां जीवनीं स्त्रियाम् ।
 जीवना स्यात् मेदायां तटिनौ मिन्धुयोपिति ॥
- तपनो निरयेऽपि स्याद्वास्करेऽरुष्करेऽपि च ।
 तल्लनः पवने यृनि युवत्यां तल्लनी मता ॥
- ५ पृष्ठवंशस्य यन्मांसं तल्पनं तत्प्रचक्षते ।
 तथैव गदितं मद्भिस्तद्भिनं प्रतिवामरे ॥
- तल्लिनं विरले स्तोत्रं वाच्यवत्त्वच्छवस्तुनि ।
 तमोघ्नो बुद्धवद्भ्यर्कव्यामकेशाच्युतेऽपि ॥
- तेमनं त्वाट्टीकरणे व्यञ्जनेऽपि निगद्यते ।
 १० तादनं व्यथने तोत्रं दंशनं दंशवर्मणोः ॥
- दर्शनं दर्पणे शास्त्रे बुद्धिधर्मोपलब्धिषु ।
 दर्शनं नयने स्वप्ने दमनं ऋषिभूपयोः ॥
- तथा लतावीरयोश्च दहनश्चिकेऽनले ।
 भस्मातके च दूर्धत्ते दशनः शिखरे रटे ॥
- १५ दृशनं ज्योतिषि कौबं दृशनस्तु विरोचने ।
 दुर्दिनं तु घनच्छन्ने चिन्ताव्याप्ते तु दुर्दिनः ॥
- देवनं व्यवहारे स्यादक्षकौडाजिगौपयोः ।
 देवनोऽक्षेषु कुशले धमनो जातवेदसि ॥
- धमनस्तु भवेद्भस्वाभ्यापककूरयोस्त्रिषु ।
 २० धमनः स्यादातुलेऽपि भस्वायां धमनी मता ॥

१ ख. निः ।

२ क. लनः ।

३ क. तु ।

४ ख. नं ।

५ बुद्धिवर्त्ता, इति मा.

६ भूपशब्देन दमयन्तीभ्यानाञ्च विवक्षितः

७ ख. धाय ।

८ धमना, इति मा.

धमनौ तु शिराहट्टविन्नामिन्योश्च योषिति ।

धावनं श्लालने शौघगमने धावनौ पुनः ॥

पृश्निपण्थां धावनस्तु रजके संप्रकीर्तितः ।

नन्दनं वामबोद्याने नन्दनो हर्षके सुते ॥

नन्दिन्युमागङ्गायोश्च सौरभेय्यां च योषिति ।

नलिनौ पद्मिनौव्योमगङ्गापद्माकरेष्ठपि ॥

नपुंसकं नौलिकायां न पुंसि मरमोरुहे ।

निदानं कारणे वत्सदामादिकारणशयि ॥

निधनं तु कले नाणे प्रधानं दारुणे रणे ।

पवनं कुम्भकारण्य पाकस्थानं निगद्यते ॥

निष्पावमरुतोः पुंसि प्रज्ञानं वृद्धिचिह्नयोः ।

प्रधानं तु महामात्रे प्रकृतौ परमात्मनि ॥

प्रज्ञायां च तथैकत्वं प्रधानं स्यात्तथात्तमे ।

पद्मिनौ त्रिमिनौवाप्योः पद्मसङ्घं च योषिति

प्रमन्ना तु मुरायां स्यात्प्रमन्नं त्वच्छतुष्टयोः ।

प्रसूनो वाच्यवज्जातेः प्रसूनं फलपुष्पयोः ॥

पवनः स्याद्गन्धवहे पवनस्तृणभिद्यजं ।

पाठौनः स्यान्मौनभेदे पाठके च द्रुमान्तरे ॥

१ मदनमिति मा.

२ ना, इति मा.

३ क. ख. धानमिति मा.

४ जनमिति मा.

५ ख. ने.

६ त्रिम, इति मा.

७ प्रज्ञाते, इति मा.

८ क. स्तक, ख. स्त, इति मा.

- पावनं तु जले कृच्छ्रे स्याद्यामे 'पावकेऽपि च ।
 पाचनं दशमृत्यादी प्रायश्चित्ते च नाऽनले ॥
- वाच्यवत्पाचयितरि हरीतक्यां च योषिति ।
 पिशुनं नृच्यते कृरे काके ना स्तूचकेऽपि च ॥
- 5 कपिवक्त्रं कुङ्कुमं च क्लीवं स्पृक्षौषधौ स्त्रियाम् ।
 पीतनं हरितान्लं च पीतदारुणि कुङ्कुमं ॥
- पूतना तु हरीतक्यां ग्रहभिद्रोगभेदयोः ।
 पृतना तु भवेत्संनाविशेषे सैन्यमाचके ॥
- फलिन्यग्निशिखायां स्यात्फल्यं स्त्री फलिते त्रिषु ।
 10 फाल्गुनस्तु गुडाकेशे मामे चार्जुनभूरुहे ॥
- पूर्णिमायां फाल्गुनस्य फाल्गुनौत्यभिधीयते ।
 बन्धनं तु वधे बन्धे बुधानां गुरुविज्ञयोः ॥
- बोधनी बांधपिप्पल्यो बांधनं गन्धद्वीपने ।
 बांधिनी पूर्णमान्यां तु कार्तिक्यां परिकीर्तिता ॥
- 15 भवनं स्याद्गृहे भावे भण्डनं कवचं रणे ।
 भट्टिनी द्विजभार्यायां नाट्याक्तौ राजयोषिति ॥
- भर्जनं^१ स्यात्पाकभेदे भाजनं योग्यपात्रयोः ।
 भावना^२ तु न ना ध्याने पर्यालोचेऽधिवासने ॥
- भुवनं सलिले व्योम्नि भुवनं विष्टपे जने ।
 20 विहाय पट्टमहिषौ भोगिनी राजयोषिति ॥

१ क. याच ।

२ सू. इति मा. ।

३ पीण्यापो, इति मा.

४ क. जीनं ।

५ तुल. इति मा.

मदनस्तरुभेदे स्याद्वसन्तस्मरसिक्थके' ।

मलनः 'पठवामे स्यान्मलनं' 'मर्दने मतम् ॥

'मलिनौ त्वृतुमत्यां स्यात्समलोऽपि तु वाच्यवत् ।

मगडनं' भृपणे कौबमलङ्कारिणानि त्रिषु ॥

५ 'मन्यनौ मन्यनद्रव्यं मन्यनं लवलोडने ।

मार्जनो' लोभवृष्टे स्यादपि 'मार्ष्टौ मतं त्रिषु ॥

मानिनौ मातृकावृत्तभिद्रोर्मानिकयोऽपि ।

गौरौचम्पानगर्याश्च नदीभेदे च ऋग्भिदि ॥

मानिनौ स्यान्मानवत्यां फल्गामपि च योऽपि ।

१० मिथुनं राशिभेदे स्यात्तथा स्त्रीपुंसयुग्मयोः ॥

मुगडनं वपनं चाणं मेहनं मृच्चशिग्रयोः ।

मैथुनं स्यात्कामयुद्धं मङ्गलेऽपि नपुंसकम् ॥

यमनस्तु यमे चोपरतो' वन्यं नपुंसकम् ।

यवनो' जातिभेदे स्याद्यभनं मैथुनं स्मृतम् ॥

१५ यजनं तु मतं यागे याजनो' यागकारिणि' ।

यापनं वर्त्तने 'कालशेषे निरमनेऽपि च ॥

युञ्जानः सारथी विप्रं चतुष्क्रोश्यां तु योजनम् ।

परमात्मनि योगे च रमनं स्वदने ध्वनौ ॥

१ क्षिप्तके, इति मा.

२ 'पठ, इति मा.

३ कदमे, इति परे

४ मलिना, इति मा.

५ ख. झनः

६ ख. घ. पा.

७ ख. गो

८ क. मार्ष्टौ, ख. मर्ष्ट, इति मा.

९ ख. ते

१० देशभेदेऽप्योच्यते

११ ख. मा

१२ क. गो

१३ ख. काले ।

- जिह्वायामपि रास्त्रायां रमना रशना पुनः ।
 मेखलायां तथा रज्जौ रञ्जनो रागरञ्जने ॥
- कुचन्दनं च मञ्जिष्ठानौलीरांचनिकासु च ।
 स्त्रियां, तु रजनौ लाक्षाहरिट्रानौलीराचिषु ॥
- ५ राधनं^१ साधने प्राप्तौ राधना भापणे स्त्रियाम् ।
 रेचनौ चितृतादन्यां रोचनौ कर्कशे मता ॥
- रोचनां^२ रक्तकल्हारे गोपित्तवरयोपितोः^३ ।
 रोचनः^४ कूटशाल्मल्यां पुंसि स्याद्रोचने त्रिषु ॥
- रोदनं क्रन्दनेऽस्मिन्^५पि दुर्गालम्भोपधौ स्त्रियाम् ।
 १० लङ्घनं तृपवामे स्यात्क्रमणे^६ प्रवनेऽपि च ॥
- ललना कामिनौजिह्वायोपिङ्गदेऽपि योपिति ।
 लाञ्छनं नाम्न चिह्नं च कलङ्केऽपि निगद्यते ॥
- लापनं बौजवापे स्याल्लालनं क्रौडने मतम् ।
 लेखनं तु लिपिन्यामे भूर्जेऽपि छर्दनेऽर्दने ॥
- १५ वसनं छादने वस्त्रे व्यञ्जनं तेमनेऽपि च ।
 चिह्ने श्मश्रुगयवयवे वसनं छर्दनेऽर्दने ॥
- वर्द्धनं वृद्धिवर्द्धिष्णुच्छेदे घट्यां^७ तु वर्द्धिनौ ।
 वर्द्धिनौ वारिधान्यां च सम्मार्जन्यां प्रकौर्तिता ॥
- व्यसनं त्वशुभे सक्तौ विपत्तौ निष्फलोद्यमे ।
 २० दैवानिष्टफले चापि वर्तनो वामने मतः ॥

१ क. ने ।

२ नं, इति मा.

३ गोपित्त वारयोपितीत्यपि कश्चित्

४ ख. नं ।

५ प्रवले, इति मा. ।

६ ख. पु. श्लोकः ।

७ वेधामिति मा.

- न पुंसि तृलनालायां' वृत्तौ स्त्री 'पेपणाध्वनोः ।
वर्त्तिष्णौ त्रिषु निर्दिष्टस्तर्कपिण्डे च जीवने ॥
- वचस्तु पुमान्विघ्ने वावट्टके'ऽभिधेयवत् ।
वामनस्तु हरौ खर्वे नौचे दिग्धारणेऽपि च ॥
- 5 तथैवाङ्कोट'दृष्टेऽपि वामनं धूपनेऽपि च ।
वारिधान्यां च वस्त्रे च प्रत्याशाज्ञानयोः स्त्रियाम्
वितुन्नं' सुनिपणे च शैवालं'ऽपि नपुंसकम् ।
विज्ञानं कार्मणे ज्ञाने प्रज्ञाने लाञ्छने'र्धिपि ! ॥
- मानहौने वाच्यलिङ्गा विमानः पुंनपुंसकम् ।
10 व्योमयाने विमानं च 'मार्वभौमगृहे'ऽपि च ॥
- घाटके यानमात्रे च पुंनपुंसकयोर्मतः ।
वितानो यज्ञ उल्लोच विस्तारे पुंनपुंसकम् ॥
- लौवं वृत्तविशेषे न्याचिलिङ्गा मन्दतुच्छयोः ।
विक्लिन्नो जरया जीर्णे शौर्णे चार्द्रे च वाच्यवत् ॥
- 15 विपन्नं विपटाक्रान्ते त्रिषु पुंसि भुजङ्गमे ।
विच्छिन्नं तु समान्व्ये विभक्तं'ऽप्यभिधीयते ॥
- विलग्नं तु स्त्रिया मध्ये लग्नमात्रे भवेत्त्रिषु ।
विपन्नस्तु शिरीषे न्याङ्गुडूचौ'त्रिवृत्तोः स्त्रियाम् ॥
- स्वातन्त्र्यकृत्य व्युत्थानं विरोधाचरणे'ऽपि च ।
20 वृजिनं कल्पे केशे कल्मषे कृटिले'ऽपि च ॥

१ क. यो

२ क. प्र.

३ ख. धुंके.

४ ख. कीट.

५ ख. तन्त्र.

६ ख. प. पाटद्वयम्.

७ मत्पद्मो. इति मा.

- वेदना तु स्त्रियां ज्ञानदुःखयोर्वेष्टनं पुनः ।
 उष्णीषे मुकुटे व्योम्नि वृत्तौ^१ च व्योमचारणि ॥
- वेष्टनौ भक्ष्यभेदेऽपि भास्करस्यार्चनाश्रये ।
 शकुनिः सौबलं पुंसि विहगे करणान्तरे ॥
- ५ शयनं तु मतं स्वापशय्ययोः सुरतेऽपि च ।
 शमनः स्याद्यमे शान्तिवधयोस्तु नपुंसकम् ॥
 श्वसनः श्वसितं पुंसि समीरे मदनद्रुमे ।
 शकुनः पश्चिमात्रेऽपि विशेषे च शुभंवदे^२ ॥
- शङ्खिनौ स्यात्कृता^३ नारीविशेषे शङ्खिनौ पुनः ।
 १० शङ्कावत्यां शन्तनुस्तु भूपभेदे पुमान्ततः ॥
 शतघ्नौ हतिभेदे स्याद्विश्वकाल्यां करञ्जके ।
 शासनं राजदत्तोर्व्यां^४ लखाज्ञाणस्त्रशास्तिपु ॥
 श्लेषघ्नौ मल्लिकायां^५ च ज्योतिष्मत्यां च थोपिति ।
 शोभनः स्याद्योगभेदे सुन्दरे वाच्यलिङ्गकः ॥
- १५ सवनं यजने स्नाने सोमनिर्दलनेऽपि च ।
 स्तननं ध्वनिमात्रे^६ स्यान्मेघशब्दे च कुञ्चिते ॥
 समानं सत्समैकेषु त्रिषु ना नाभिमारुते ।
 सन्तानं^७ सन्ततौ गोत्रे स्यादपत्येऽमरद्रुमे ॥
 स्पर्शनः स्यात्तु पवने दाने स्पर्शे नपुंसकम् ।
 २० संस्थानमाकृतौ मृत्यौ सन्निवेशे चतुष्पथे ॥

१ तौ, इति मा. ।

२ क. शा.

३ ख. देत्.

४ क. लोणां

५ क. मल्लिकाया, ख. मूलिकायामिति मा.

६ लोम, इति मा. ।

७ स्यान्मेघ, इति मा.

८ अन्यत्र पुंस्यपि ।

- स्यन्दनं तु सुतौ नौरे 'स्यन्दनस्तिनिशे रथे ।
 मज्जनं तु रथे कौबमुपरशगघटयोः ॥
- मन्थानं स्यादभिषवे तथा महुदनेऽपि च ।
 मस्यन्नं स्यात्साधितेऽपि मस्यत्तिमहितेऽन्यवत ॥
- 5 मत्तौनः कथितो वेणौ विद्वद्भिस्तृणकेतुवत ।
 'स्यन्दाग्निः स्थूलकाष्ठाग्नौ स्तम्भनः स्थैर्यकारिणि ॥
- 'मन्थिनौ वृषभाक्रान्ताऽकालदग्धामयोरपि ।
 मदनं मन्दिरे तोये मन्थानं 'मदनेऽंशुके ॥
- स्थापनं रोपणे पुंसवने पाटौपधौ स्त्रियाम् ।
 10 माधनं यज्ञकर्मान्तं यजमानप्रचेतसोः ॥
- माधनं मृतसंस्कारे सैन्ये मिहौ गतौ वधे ।
 स्त्रचनाऽभिनये दृष्टौ व्यधने गन्धनेऽपि च ॥
- मेचनं रशणे मेके नौकायाः मेकभाजने ।
 मेनानौः कार्तिकेये स्यात्तथा मेनापतावपि ॥
- 15 स्यात्सोपानं तु निःश्रेण्यां मुकुमारं तु वाच्यवत ।
 मेवनं मौवनोपास्याहस्तिनौ गजयोर्पिति ॥
- जातिभेदे स्त्रियश्चापि हसनो (हा)स्यकारिणि ।
 हसनं च भवेदहामेऽङ्गारधान्यां तु योपिति ॥
- हायनो न स्त्रियां वर्षे पुंस्यर्चिव्रीहिभेदयोः ।
 20 ह्रदिनौ ह्रादिनौ नद्यां ह्रादिनौ वज्रविद्युतोः ॥

१ क. स्य २ ख. स्क । ३ क. स्यन्त, ख. स्यन्ति, इति मा. ।

४ ह्रादने, इति मेदिनी

५ पुंसोऽपरे, मावन इत्यपि कश्चित् ।

६ क. ह्र

७ ह्रमे, इति मा. ।

हिण्डनं हिननं' चांभे क्रमाद्भमणह्लयोः ।

॥ इति नवतीयम् ॥

॥ अथ नचतुर्थम् ॥

स्थितौ कुलध्वजे जन्मभूम्यामभिजनो मतः ।

मेनाविणेषे सामान्यं स्त्रियामुक्ता त्वनौकिनौ ॥

अनृचानः साङ्गवेदविज्ञऽपि विनयान्विते ।

5 अवागर्थं त्वपाचीनं विपर्यस्तं तु वाच्यवत् ॥

अभिपन्नाऽपराहऽभियस्ते चापहते विपु ।

अन्वामनं वस्तुभेदेऽप्युपास्तावनुशोचने ॥

अवलग्नोऽस्त्रियां मध्ये लग्नमात्रे त्रिलिङ्गकः ।

अतिवृत्ते कर्मणि स्यादवदानं च खण्डनं ॥

10 'पराक्रमेऽपि गदितमनुमानं वितर्कणोः ! ।

अभिमानो भवेद्वर्पं ज्ञाने प्रणयहिंसयोः ॥

अधिष्ठानं पुरे चक्रे प्रभावेऽध्यामनेऽपि च ।

आवर्जनं प्रदानं स्याच्चैत्ये त्वायतनं मतम् ॥

आवर्त्तनं परावृत्तौ लान्ये त्वावर्त्तनं मतम् ।

15 आयोधनं वधे युद्धे त्वात्मयोनिर्विधौ स्मरे ॥

आवेशनं स्यादावेशे प्रवेशे शिल्पिमन्दिरे ।

आस्कन्दनं रणे संशोषणेऽपि स्यात्तिरस्कृतौ ॥

१ ख. डनं

२ अन्यत्र एतस्यपि

३ ख. हतेः

४ वस्ति, इति मा.

५ ख. प. पादद्वयम्

६ उ. इति मा. ।

आच्छादनमपावृत्तौ तिरोधाने तथांशुके ।
 आराधनं सेवने स्यात्प्राप्तौ मन्तोपनिर्मिते ॥
 आकाङ्क्षायामाकलनं विबन्धपरिमल्लयाः ।
 आतञ्चनं प्रतीवापजवनाप्यायनेषु च ॥

५ 'सम्भाषणे त्वान्नपनं नपे चामपनं यथा ।
 उपधानं विण्णदे च गण्डुदे^३ प्रणयेऽपि च ॥
 उत्सादनं समुल्लेखोद्दामनोद्धर्तनेषु च ।
 उद्धर्तनं चात्यतनेऽप्यपावृत्तौ विलेपनं ॥

स्यादुत्पतनमुत्पत्तौ तथाध्वगमनेऽपि च ।
 १० उदये स्यादुदयनं वत्संशागम्ययोरपि^४ ॥
 उदाहनं^५ द्विसौत्यं स्याद्रज्ज्वामुदाहनौ मता ।
 उपामनं शराभ्यामेऽप्युपास्तावामनेऽपि च ॥
 'कञ्चुक्यन्तःपुराध्यक्षे पिङ्गहौ जाङ्गकद्रुमे ।
 कपीतनां गर्दभागडशिरीषाम्नातकेषु च ॥

१५ अश्वत्येऽथ पुमान्पारावतकेकिपिकेष्टपि ।
 कलध्वनिरथो कात्यायनो वररुचावपि ॥
 कापायवस्त्रं विधवाऽर्धजगत्यमयोः^६ स्त्रियाम् ।
 कात्यायनौ च दुर्गायां कुम्भयोनिस्त्वगम्यके ॥

१ ख. पु. इदं पादद्वयम्

२ ख. ना.

३ गण्डौ, इति मंदिनी

४ वत्संशागम्ययोर्गजे, इति मा. पा. ।

५ ख. मनं

६ इदमथेऽश्वत्येऽथ पुमान्पारावतकमामोत ।

७ कत्य, इति मा.

८ त्वमयोऽति मा. ।

वसिष्ठद्रोणयोश्चापि भवेत्कौत्रं कुचन्दनम् ।
 रक्तचन्दनपत्राङ्गदुर्भेदेषु नपुंसकम् ॥
 क्रौञ्चादनस्तु 'पिप्पल्यां चिञ्चोटकमृणालयोः ।
 खड्गधेनुः खड्गपुत्र्यां फेनं गण्डकयोर्पति ॥

5 'गवादिनौन्द्रवारुण्यां गवां घामादनाश्रये ।
 घनाघनो मत्तगजं तथा वर्षकतोयदे ॥

शक्ते च घांपयित्वस्तु विप्रकोकिलयोः समः^१ ।
 वज्रार्कयोश्चिचभानुर्जलौकायां जलाटनौ ॥

जलाटनो^२ लाहपृष्ठखगे पाठीनमेऽपि च ।

10 तपोधनस्तापसे न्यान्मृण्डौर्यां तु तपोधना ॥

दशेन्धनस्तु दौपे स्याद्विष्ठाहुः शब्दवेदिनः ।

देवसेनैन्द्रकन्यायां सेनायामपि तस्य वै ॥

नक्तं निर्गत्य र्यात्किञ्चिच्छुभा^३ शुभकरं वचः ।

श्रूयते तद्विदुर्धारा दैवप्रश्नमुपश्रुतिम् ॥

15 नागाञ्जना नागयष्टौ द्विरदन्यापि मुहुरे ।

भवेन्निधुवनं कस्य पञ्चमायकमङ्गरं ॥

निर्यातनं वैरशुद्धौ दाने न्यामार्पणं^४ अपि च ।

निशमनं^५ दर्शने स्यात्तथैवालोचनेऽपि च ॥

श्रुतौ दृष्टौ निशमनं तथा निरमनं वधे ।

20 प्रतिक्षेपे^६ च निष्ठौवे, जनौ^७ प्रजननं तथा ॥

१ किञ्चुल्यामिति मा.

२ गवादिनौति परे

३ क. मे.

४ टणो. इति मा.

५ ख. ननं

६ क. क्षये

७ नो. इति मा.

- योनौ चापि प्रहसनं रूपके हसने पुमान् ।
 प्रणिधानं प्रयत्ने स्यात्समाधौ च प्रवेशने ॥
- प्रयोजनं कार्यहेत्वोः मिहं पञ्चाननः शिवे ।
 अथ प्रवचनं वेदे प्रकृष्टवचनेऽपि च ॥
- 5 प्रतिपन्नोऽङ्गीकृते च विज्ञातेऽप्यन्यलिङ्गकः ।
 प्रस्फोटनं विकसने स्वर्यं स्यात्ताडनेऽपि च ॥
- प्रतिमानं प्रतिच्छायां गजदन्तान्तरालयोः ।
 प्रसाधनौ तु कङ्कत्यां मिहौ वेशे प्रसाधनम्^१ ॥
- पयस्विनौ नदीधेन्वाविभावयां च योऽपि^२ ।
 10 प्रतिपन्नश्च "संस्कारलिप्सापग्रहणेष्वपि ॥
- अथ पुण्यजनो यज्ञो राशमे सज्जनंऽपि च ।
 मृणालिन्यां पुटकिनौ^३ प्रवदन्ति मनोऽपिणः ॥
- पृथक्जनस्तु मृगं स्यात्तथा नौचजनंऽपि च ।
 महाधनं महामृत्युं मुवाममि च मिल्हके ॥
- 15 महामेनो बाहुलेये महामैन्यपतावपि ।
 मर्दयित्वा पञ्चवाणे मद्यं तु स्यान्नपुंसकम् ॥
- महामुनिरगस्त्यं ना कुस्तुम्बुरुणि न द्वयोः ।
 मालुधानो मातुलाहौ मालुधानौ न्तान्तरे ॥
- मातुलानौ कलाये स्याद्दङ्गायां मातुलस्त्रियाम् ।
 20 योजनं मार्गधेनुः स्यादित्याहुः पण्डितोत्तमाः ॥

१ ख. ने २ छायाभिनि मा. ३ वेशे च सम्प्रदाय, इति मा. ।

४ ख. मल्हार

५ ख. नौ ।

- रमायनं विषेऽपि स्याज्जगत्याधिहरौपधे ।
 पुल्लिङ्गः पश्चिगाजे च विडङ्गाख्यौपधेऽपि च ॥
- राजादनं शौरिकायां प्रियाने किंशुकेऽपि च ।
 वर्धमानः प्रश्नभेदे 'शरावरगडविष्णु' ॥
- ५ विस्मापनो^१ ना कुहके गन्धर्वनगरे स्मरे ।
 विमर्जनं परित्यागे दाने 'सम्पणोऽपि च ॥
- विरिञ्चनो^२ निर्गदितो ब्रह्मण्यपि विरिञ्चिवत् ।
 विरोचनोऽग्न्यर्कचन्द्रप्रहादतनयेषु च ॥
- विह्वलनं तु हिंसायां^३ मर्दनोऽपि विडम्बने ।
 १० ऋणमोक्षे विगणनं कथयन्ति विचष्टाणाः ॥
- भवेद्विहननं विघ्नहिंसयोऽन्तर्लपिञ्चने^४ ।
 विलुण्ठनौ तु लोटन्यां लुण्ठने तु नपुंसकम् ॥
- विश्वक्सेनो विष्णुगणे विष्णौ च स्यादथ स्त्रियाम् ।
 विश्वक्सेना फलिन्यां स्यात्सुयोपायां विलंपिनौ ॥
- १५ विलंपिनौ यवाग्वाञ्च विदारौकन्दकेऽपि च ।
 वैरोचनिस्तु मुगते बलिदैत्यार्कपुत्रयोः ॥
- शिखण्डिनौ तु गुञ्जायां यृथिकायां च योषिति ।
 अथ श्लेष्मघना मल्यां केतव्यां च निगद्यते ॥
- सम्पृच्छनमभिव्याप्ता^५ वृत्ताहमोहयोरपि ।
 २० समुत्थानं निर्णये स्याद्याधौनां^६ च समुद्गमे^७ ॥

१ शरावे च, इति मा. ।

२ ख, यनो ।

३ ख, मङ्गु ।

४ रञ्जनी, इति मा. ।

५ ख, नां ।

६ स्थानपिञ्चने, इति मा. ।

७ वृञ्जाय, इत्यन्ते

८ धानामिति मा. ।

९ ख, दमे ।

- गन्धहस्तिनि हेरम्बे सदादानोऽभ्रहस्तिनि ।
 अथ संवदनं क्लीबमानोचं च वशीकृतौ ॥
- चतुःशाले मञ्जवनं प्रवदन्ति मनोपिणः ।
 समादानं समीचीनग्रहणं मौगताङ्गिके ॥
- ५ संवाहनं त्वङ्गमर्दे वाहनोऽपि नपुंसकम् ।
 समापनं परिच्छेदे समाप्तिवधयोरपि ॥
- सनातनः^१ पित्रतिथ्यन्तरेऽजं शाश्वते हरे ।
 स्तनयितृस्तु जीमृते स्तनितेऽपि निगद्यते ॥
- मराजिनौ तु पद्मिन्यां तथैव कमलाकरं ।
 १० बन्धे व्रते संयमनं यमपर्यामपि स्त्रियाम् ॥
- मेखलायां मारमनमप्युगस्ते नपुंसकम् ।
 मामिधेनौ तु धाय्यायां समिध्यपि च योषिति ॥
- मामयानिस्तु सामात्यं ब्रह्मकुञ्जरयोरपि ।
 मायुगौनस्तु सङ्ग्रामे यः माधुः सोऽभिधीयते ॥
- १५ सुदर्शनं हरेश्चक्रं मेरुजम्बुदुमोऽपि च ।
 तथैव शक्रनगरं आन्नौपधिभिदारपि ॥
- सुयामुनो वत्सराजं प्रामादेऽभ्रान्तरे^२ ऽच्युते ।
 सौदामिनो स्त्रियां विद्युदम्भरोभेदयोरपि ॥
- हर्षयितृः पुमान् पुत्रे काञ्चने तु नपुंसकम् ।

॥ इति नचतुर्थम् ॥

१ वेदनमिति मा.

२ ख. ले ।

३ ख. दे

४ ख. मापनः

५ ख. ना ।

६ ख. प. पा.

७ अथैव संस्यपि

८ मेखवंश, इति मा.

९ शक्रगमने, इति मा. ।

१० देव्यन्तरे, इति मा. ।

॥ अथ नपद्यमम् ॥

अथातिमर्जनं दानवधयोरपवर्जनम् ।

निर्वाणदानत्यागेषु क्लीबेऽथाप्यनुवामनम् ॥

संहवस्तौ धूपने चाप्यथ स्याद्वर्णमाचके ।

विमर्जनौरेऽपि तथाऽभिनिष्ठानो निगद्यते ॥

5 स्यादुपस्पर्शनं स्पर्शं स्नानाचमनयोरपि ।

अथोपमस्यन्नमपि निहतेऽपि सुसंस्कृते ॥

स्याद्गन्धमादनं भृङ्गं गन्धके वानरे पुमान् ।

सुरायां स्त्री नगे काके चिरजीविनि पुंस्यपि ॥

दन्तधावनः खडिरे दन्तशुद्धौ नपुंसकम् ।

10 स्याद्वृमकेतनो वज्रौ तथा केतुग्रहेऽपि च ॥

स्यान्नन्दिवर्धनो लिङ्गे पश्यान्तं तनयेऽपि च ।

प्रतिपादनं दाने स्यात्प्रतिपत्तौ प्रबोधने ॥

स्यात्पद्मलाञ्छनो लोकेश्वरे ब्रह्मणि भास्करे ।

धनदे च स्त्रियां तारालक्ष्मौवाग्देवतासु च ॥

15 कालौयके हरिद्रायां पीतचन्दनमुच्यते ।

वरचन्दनमित्युक्तं कालौये देवदारुणि ॥

वरवर्णिनी तु माध्यां योपायां स्यात्फलिन्यां च ।

जतुन्यपि च (म)त्ता स्याद्हरिद्रायां च कामिनौरत्ने ॥

व्रीहिकाञ्चनो मस्तरे गदितः शब्दकनिष्णातैः ।

'मभस्तदनां द्विरेफे वनमालिनि चापि निर्दिष्टः ॥

महारजनमुद्दिष्टं शतकुम्भकुसुम्भयोः ।

स्यान्मृत्युवञ्चनः शम्भो मालरद्रागकाकयोः ॥

5 प्राहुः शब्दकनिष्णाताः सिन्दूरे रक्तशामनम् ।

वनमालिनौ वाराह्यां गदिता शब्दवर्दिभिः ॥

कटकायां च पिप्पल्यां शक्ते च शकुन्तादनौ ।

शालङ्कायन उद्दिष्टो मुनिभेदे च नन्दिनि ॥

शिवकौत्तन इत्युक्तो भृङ्गरौटोऽमरिर्दिपि ।

10 श्वेतवाहनशब्दस्तु सुधाधाम्न धनञ्जये ॥

स्यात्पाष्टहायनो व्रीहिविण्णेषे कुञ्जरेऽपि च ।

हरिचन्दनमित्युक्तं चिदशानां महौरुहं ॥

नपुंसकं तु गोशौर्षं ज्योत्स्नाकुङ्कुमयोरपि ।

हरिवाहनस्तु पुंसि स्याद्विवस्वच्छचौशयोः ॥

॥ इति नपञ्चमम् ॥

॥ अथ नषष्ठम् ॥

15 वराङ्गरूपोपेतो यः सिंहमन्त्रहृनो हि मः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये नाम्नवर्गे ॥

१ ख. प. प्राहुः ।

२ ख. ताः ।

३ क. प. श्लोकः ।

४ क. तं ।

५ पटके, इति मा. ।

६ क. ब. ।

७ शश्वयोर्गिति मा. ।

॥ अथ पान्तवर्गः ॥

॥ अथ पैकम् ॥

पा वाया

॥ अथ पदितोयम् ॥

- वल्ग्यमप्युक्तं स्वल्पेऽप्यापस्तु भृमि च ।
 कल्पो न्याये' विधौ शास्त्रे संवर्ते ब्रह्मणो दिने ॥
- कपिस्तु मिल्हके विष्णावपि शाखामृगे पुमान् ।
 5 कूपस्तु गुणवृक्षे स्यान्मृन्माने च विदारके ॥
- कृपस्तु पाण्डवाचार्ये द्रोणपत्न्यां कृपौ मता ।
 कृपा दयायामथ च खण्डः क्रोधे बलात्कृतौ ॥
- गोपे नृपे दिक्पतौ च गोष्ठाध्यक्षे च गोपके ।
 ग्रामाध्यक्षे भास्करेऽपि 'मारिव्याख्यौपधे स्त्रियाम् ॥
- 10 'क्षुपः क्षुपस्पर्शनयोस्त्रपु मौमकरङ्गयोः ।
 'तपश्चान्द्रायणादौ स्यात्साधुधर्मं च गद्यते ॥
- योगे' चरेऽपि च तपस्तथा शिशिरमाघयोः ।
 तल्पं स्याच्छयनीयेऽपि कलत्रेऽपि न द्वयोः ॥
- चपा व्रीडाकुलटयोस्तापः मन्तापकृच्छयोः ।
 15 'तापौ नद्यन्तरे दर्पः कस्तूर्यामप्यहङ्कृतौ ॥

१ स्त्रियामिति मा. । २ बले, इति मा. । ३ अन्यत्र ताल्पार्थाः

४ क. ख. "दुपल्लयस्थनियो" इति मा.

५ ख. पु. श्लोकः । ६ पौको, इति मा. । ७ ख. वा

नौपः कटम्बवन्धुकनौलाशोकद्रुमेष्टपि ।
 पुष्पं विकामिकुसुमस्तौरजःस्वपि कौर्त्तितम् ॥
 रूपं स्वभावमौन्दर्याऽऽलेकिपु पशुशब्दयोः ।
 ग्रन्थावृत्तौ नाटकादावाकारश्लोकयोरपि ॥

- ९ रेपस्तु निन्दिते कृरे गंपो वागे च गंपणे ।
 लेपो जग्धौ प्रलेपेऽपि वपा विवरभेदमोः ॥
 वाप्य उपसर्गि चामं नाशप्यं वामतुगे स्मृतम् ।
 पुंसि स्यात्प्रतिभाहानौ शापस्वाकोशद्विव्ययोः ॥
 शिल्पो तु वाच्यवत्कारो स्त्रियां कोलदलौपधौ ।
 १० शिल्पं श्रुवे क्रियायोगे स्वापः शयननिद्रयोः ॥
 स्पृशजतायामजाने स्तपो व्यञ्जनसूदयोः ।
 सर्पः स्यात्सर्पणे व्याने नशवे नागकर्मरे ॥
 भवेद्वेपस्तु लज्जायां शपा रात्रौ निगद्यते ।
 शपस्तु स्यात्शुद्रवृक्षे शपो निहर्गणेऽपि च ॥

॥ इति पट्टितीयम् ॥

१ विकामः इत्यपरे ।

२ अन्तर्यामिनि मा.

३ क. लोपो

४ ध्वाञ्चक्रियापो, इति मा. ।

५ कोलार्द, इति मा. ।

६ योग्ये, इति परे

७ ख. कारो शिल्पो तु वाच्यत

८ ख. प. पा. ।

९ शापस्वाकोशद्विव्ययोः इति, मा.

॥ अथ पटतीयम् ॥

- अनूपो महिषे देशभेदेऽपि स्यात्तु वाच्यवत् ।
 आवापो भाण्डवपने परिश्लेषालवाल्लयोः ॥
- आतपस्तु प्रकाशे स्यादादित्येऽपि निगद्यते ।
 आश्लेषो भर्त्सनाकृष्टिकाव्यालङ्कृतिषु स्मृतः ॥
- 5 आकल्पः कल्पने वेपेऽप्युदुपः अवचन्द्रयोः ।
 उल्लपस्तृणभेदे न्याङ्गुलिन्यामुल्लपोऽस्त्रियाम् ॥
- कच्छपौ वल्लकौभेदे दुर्लभौ शृङ्गदालन्तरे ।
 निध्यन्तरे तथा क्रूमे^१ मल्लभेदे च कच्छपः ॥
- कल्पापः संहतौ बर्हं तृणौरे भृपणं हरेः ।
 10 कशिपुर्भक्ताच्छादनयोरेकोक्त्या च पृथक्तयोः पुंसि^२ ॥
- कश्यपो मौनमृगयोर्भेदे भूमौ तु काश्यपौ गदिता^३ ।
 १ कुतुपस्तु कुशे वाद्यं रवौ नेपालकम्बले ॥
- कुतपो भार्गवनेये च भागे घस्यस्य चाष्टमे ।
 २ विट्शारिकायां कृष्णपौ पृथौगन्धे शवे च ना ॥
- 15 कुलपः स्यात्कुलाधीशे कोणपो निर्वर्ततीश्वरे ।
 रक्षोमात्रं खबाप्यस्तु मिहिकायां निगद्यते ॥
- खल्लपूः स्यात्बहुकरे गणपो गणनायके ।
 जलपो वरुणे प्रोक्तः कथितो जनपो नृपे ॥

१ परे लिमं तालव्यान्तं पठुः ।

२ पामता, इति मा. ।

३ मूर्द्धन्यादिरिति विश्वः ।

४ ख, मच्छे ।

५ क. पुंसि, इति परं नास्ति ।

६ ख, गदिता, इति परं नास्ति ।

७ अकारमध्योऽप्यन्यत्र ।

८ ख, विष्ठा ।

- जिह्वापः शुनि मार्जारि जीवपः प्राणनायके ।
 त्वगङ्गुरे तु त्वक्पुष्पं प्रवदन्ति मनौषिणः ॥
 तिरिपः^१ शालिभेटे स्याद्जनपां गुह्यकेश्वरे ।
 धेनुपः स्यात्तु गोपाले प्रतापस्तापतेजसोः ॥
 ५ पादपः पादपौठेऽद्री पादुकायां तु पादपाः ।
 रक्तपा तु जलौकायां डाकिन्यां राक्षसे पुमान् ॥
 वटपा वटयश्निग्यां भवेज्झाटे तु बालपः ।
 विटपः पल्लवे ग्विद्धे विस्तारे स्तम्बशाखयोः ॥
 विकल्पः पुंसि निभ्रान्तौ^२ कल्पनेऽपि प्रकल्प्यते ।

॥ इति पञ्चमः ॥

॥ अथ पञ्चमः ॥

- 10 अभिरूपो वृधे रम्ये प्राप्तरूपेऽपि वाच्यवत ।
 अवलपस्तु गर्वे स्याल्लपने दृपणेऽपि च ॥
 अपलापः स्मृतः प्रेम्णि तथैवापह्नवे मतः ।
 उपतापस्त्वरायां स्यादुत्तापगदयोरपि ॥
 उपकूपं निपाने स्याद्गण्डकूपोऽद्रिमन्निधौ ।
 15 तथैव गदितो विज्ञेजलकूपोऽपगर्तके ॥
 जलकूपौ पुष्करिण्यां नागपुष्पस्तु चम्पके ।
 पुन्नागे च तथा नागकेश्वरे च निगद्यते ॥

१ अन्त्य माना

२ क. सुवः रा. सुवः इति मा.

३ क. भ्रान्तौ

४ जलकूपा. इति मा.

परिवापस्तु पर्याप्तौ' जलस्थाने परिच्छदे ।
 परितापस्तु पुंसि स्याद्दुःखे च नरकान्तरे ॥
 परिकम्पो भये कम्पे 'प्रलापे प्रेम्णापह्नवे ! ।
 'पिण्डपुष्पमणिके च 'जवायां च कुशेशये ॥

६ 'प्राप्तरूपो वृधे रम्ये बहुरूपो महेश्वरे ।
 बहुरूपस्तथा विष्णौ धृनके मरुते स्मरे ॥
 मेघपुष्पं तु पिण्डाभ्राम्बुनादेये हरेर्हये ।
 विप्रलापो विराधोक्तावपार्थवचनेऽपि च ॥
 'वौजपुष्पं दमनके तथा मरुवकेऽपि च ।

१० वृकधूपस्तु मरुलद्रवक्वचिमधूपयोः ॥
 वृपाकपिस्त्वाश्रयाणे शम्भौ दामोदरेऽपि च ।
 हेमपुष्पं 'जवाशोकपुष्पयोश्च नपुंसकम् ॥

॥ इति पचतुर्थम् ॥

॥ अथ पपञ्चमम् ॥

भवेच्चाभ्रपुष्पस्तु' चृतकोशाम्रकेतके ।
 पूगे चापि भवेत्काशे तददेव च बालके ॥

॥ इति शाब्दरत्नसमन्वये राजकोशपरपर्याये पान्त्रवर्गः ॥

१ पर्युप्तौ. इति परे

३ परि. इति मा.

५ क. प्रादा. ख. पादा. इति मा.

७ क. ए. पादद्वयम् ।

२ ख. प्रलापयेस्यापह्नवे

४ जग, इति मा.

६ धृनके. इति मा.

८ जपा. इति मा.

९ अन्यत्र कौवे

॥ अथ फान्तवर्गः ॥

॥ अथ फैकम् ॥

फो यज्ञमाधने स्थले भञ्ज्वाते च पुंस्ययम् ।
प्रकटेऽथ रणे फः स्यात्

॥ अथ फद्वितीयम् ॥

कफो द्रोणे तृतीयके ॥

गुम्फस्तु गुम्फने हस्तान्निङ्कारेऽपि निगद्यते ।
रेफो रवणे गदितः कृत्स्निते वाच्यन्निङ्गकः ॥
शफः पशूनां च खरे तरुमूले शफं मतम् ।
शिफा जटायां सरिति मांसिकायां च मातरि ॥
॥ इति फद्वितीयम् ॥

॥ अथ फतृतीयम् ॥

द्विरेफः कथितां भृङ्गे शब्दभेदविशारदैः ।
॥ इति फतृतीयम् ॥

॥ अथ फचतृथम् ॥

घनोपले मेघकफं प्रवदन्ति मनोपिणः ॥
॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यां फान्तवर्गः ॥

॥ अथ बालवर्गः ॥

॥ अथ बद्धितौयम् ॥

अम्बु स्याद्बालके तौये कम्बुः शङ्खेऽस्त्रियां मतः ।

गजे च शम्बुकग्रीवाराजम् वलये पुमान् ॥

कम्बिरंशे च वंशस्य खजाकायामपि स्त्रियाम् ।

पण्डके तु भवेत्कौवं वाच्यन्निङ्गस्त्वविक्रमे ॥

5 जम्बुः सुमेरुसरिति तरुद्वीपभिद्वारपि ।

डिम्बो भयध्वनावण्डे फुफ्फुसश्रीहविश्रवे ॥

बिम्बं तु प्रतिबिम्बं स्याद्विम्बिकायाः फलेऽपि च ।

मण्डले ककलामे च शम्बस्तु मुसलाग्रे ॥

लोहमण्डले वज्रे पुमांस्त्रिषु शुभान्विते ।

10 शिबस्तु भृजपत्रे स्यात्तथादारो महौपतौ ॥

शुल्बं ताम्रे यज्ञकर्मण्याचारे जलमन्निधौ^१ ।

^२स्तम्बो गुल्मे तृणादौनामप्रकाण्डे द्रुमेऽपि च ॥

॥ इति बद्धितौयम् ॥

॥ अथ बलतौयम् ॥

अष्टौबं वशिरे शिग्रौ नाऽमत्ते पुनरन्यवत् ।

अलाबुश्चाप्यलावृश्चाप्यालावृस्तुम्बिकौपधौ ॥

15 अचुम्बस्त्वतिदौर्घे ! स्यादलम्बो नौचखर्वयोः ।

कदम्बो^३ निकरम्बे स्यान्नौपमपयोगपि^४ ॥

१ ख. भण्डे । २ क. पृष्फलोह विणवे. ख. पृष्फलोह विस्तटे. इति मा. ।

३ जलसम्भूत, इत्यन्ये ।

४ ख. नास्ति पा. ।

५ अन्यत्र कौवेऽपि ।

६ निकुरम्ब इत्यपि केचित् । ७ क. पदसंपयोगपि

कलम्बौ' स्याच्छाकभेदे पुमान् स्यादगडबाणयोः ।

कादम्बः मायके हंसे गोडुम्बः शौर्णवृन्तके ॥

स्त्रियामपि गवादिन्यां नितम्बः स्कन्धरोधसोः ।

प्रलम्बा स्यात्तु शाखायां प्रलम्बा दैत्यदीर्घयोः ॥

5 चपुषे जलदे चापि हारभेदे लताङ्गुरे ।

भृजम्बुरपि गोधूमे विकङ्कतफलंऽपि च ॥

हिडिम्बा दैत्यभेदेऽपि हिडिम्बाऽपि तथा मता ।

हेरम्बो विघ्नराजं स्यान्महिषे शौर्यगर्विते ॥

॥ इति बहतीयम ॥

॥ अथ वचतृथम ॥

जलडिम्बस्तु कथितः शम्बुके शब्दवेदिभिः ।

10 'राजजम्बूजम्बुभिदि पिण्डगर्वजरेकेऽपि च ॥

॥ इति वचतृथम ॥

॥ अथ वपञ्चमम ॥

धृत्नीकदम्बा 'नौपे स्यान्निनिगं' वरुणद्रुमे ।

शृगालजम्बूर्गोडुम्ब तथा घाण्टाफलं स्त्रियाम्

॥ इति शब्दरत्नमन्त्रये राजकोशापरपरायै बाक्त्वराः

१ स्बा, इति मा.

२ क. ख. टीना, इति मा.

३ राज, इति मा.

४ ख. प. पा. नास्ति ।

५ ख. निम्ब

६ क. ख. निश, इति मा.

७ घोट, इति मा.

॥ अथ भान्तवर्गः ॥

॥ अथ भैकम् ॥

भं नष्टञ्च गभस्तौ स्त्री पुंसि स्याद्गुणन्दने ।
भृः स्थानमात्रे गदिता धरण्यामपि योषिति

॥ इति भैकम् ॥

॥ अथ भदितौयम् ॥

अम्भा जले तु शोभायामाभा स्यात्करिणि त्विभः^१ ।

'कुम्भा राश्यान्तरे योगविशेषे गदितो घटे ॥

५ 'कामुके वारनार्यां च करिमूर्धनि राशमे ।

गुग्गुलौ^२ वारनार्याश्च पतौ^३ कुम्भा चितृत्यपि ॥

कुम्भौ तु पाटलावारिपर्णोपिठरकट्फले ।

गर्भो भृगोऽर्भके कुक्षौ मन्थौ पनसकण्टके ॥

जम्भा दैत्यान्तरे दन्ते जम्बीरेऽपि च भक्षणे ।

10 जृम्भा हर्षे विकामे^४ च जृम्भायामपि गद्यते ॥

डिम्भस्तु बालके मूर्खे तथा बालिशचर्चिते ।

दम्भः स्यात्कैतवे कल्के दम्भुः स्त्री सर्पवज्रयोः ॥

नभस्तु श्रावणे पुंसि खे तु स्त्रीव मत्तं नभः ।

नाभिस्तवयवे मुख्यन्टपे क्षत्रियमात्रके ॥

१ त्वितः, इति मा. ।

२ कामुक, इति मा. ।

३ ऐसौति शेषः ।

४ कमिते, इति मा.

२ इतः प्रभृति ख. पुस्तकाभावः ।

४ स्त्रीवमिति शेषः ।

६ पाटलोवा, इति मा.

८ ल्ये, इति मा. ।

- चक्रमध्ये प्रधाने च स्त्रियां कन्धरिकामदे ।
निभस्तु कथितो व्याजे पुल्लिङ्गः सदृशे त्रिषु ॥
- प्रभुः परिवृद्धे प्रोक्तः समर्थेऽपि निगद्यते ।
रम्भा कदल्यप्सरसोर्ना वेणौ वानरान्तरे ॥
- 5 लाभः प्राप्तौ भवेत्लाभः कार्पण्यातिशयेऽपि च ।
विभुः प्रभौ सर्वगते शङ्करब्रह्मणोरपि ॥
- शम्भुरहन्महादेवपरमेष्वपु कौर्त्तितः ।
शुभो योगविशेषेऽपि शुभं शोभेऽपि गद्यते ॥
- शुष्मा दैत्यविशेषेऽपि शोभा कान्तौच्छयोर्मता ।
10 मभा सामाजिके दृते गान्धौमन्दिरयोरपि ॥
- स्वभृता ब्रह्मणि हरौ स्तम्भः स्युणाजडत्वयोः ।
शोभः कापविशेषे च कल्पान्तरेऽपि निगद्यते ॥

॥ इति भट्टनाथम् ॥

॥ अथ महतीयम् ॥

- अधिभृतायकेऽपि स्यादग्निभृस्तु मतां गुहे ।
आरम्भस्तु त्वगायां स्यादुद्यमे वधदर्पयोः ॥
- 15 आत्मभृता विधौ कामे तनूजन्मानि चोच्यते ।
ऋषभो वृषभे वृष्टाविशेषे च स्वरान्तरे ॥

१. दृष्टे, इति मा.

३. च. इति मा.

२. नागान्तरे, इति मा.

४. अष्टवर्गविधान्तरे, इति विथः

- श्रेष्ठार्थे च वराहस्य पुच्छे रन्ध्रे च कर्णयोः ।
 ऋषभौ शृकशिख्यां स्यान्नराकारस्त्रियामपि ॥
 ऋषभौ च शिरालायां विधवायां क्वचिन्मता ।
 ककुप् 'शंभादिशोः शस्त्रे प्रवेण्यां चम्पकस्रजि ।
 5 ककुभो रागभेदे स्याद्वीणायां मर्जुनद्रुमे ।
 कटभौ तरुभेदे च ज्यातिफलत्रयामपि स्त्रियाम् ॥
 करभः शरभे चाष्टापदे प्रोक्तो मृगान्तरे ।
 करभो मणिवन्धादिकनिष्ठान्तं मतः करे ॥
 कुसुम्भं हेमि च महारजने च कमण्डलौ ।
 10 कैटभा कैटभौश्वर्यां कैटभो दैत्यभिद्यपि ॥
 गर्दभो रासभे श्वतकुमुदे गर्दभं मतम् ।
 गर्दभौ शूद्रजन्तौ स्याद्रुग्भेदे गन्धभिद्यपि ॥
 दुन्दुभिर्दितिजं भेर्यामश्वबिन्दुचिकदये ।
 दुर्लभः कर्चुरे^१ चापि दुष्प्रापे वल्लभेऽपि च ॥
 15 निकुम्भः कथितो दन्त्यां कुम्भकर्णसुतेऽपि च ।
 वल्लभो दयितेऽध्यक्षं मल्लशणतुरङ्गमे ॥
 पुनर्नवायां वर्षाभृः श्वे किञ्चुलकेऽपि च ।
 विष्कम्भः स्याद्योगभेदे विस्तारप्रतिबन्धयोः^२ ॥
 विष्कम्भः कथितो विज्ञैः कवाटस्यार्गलेऽपि च ।
 20 रूपकाङ्गप्रभेदे च बन्धभेदे च योगिनाम् ॥

१ शोफा. इति मा.

२ वीणाङ्ग. इति केचित्

३ टभौ. इति मा.

४ पुंसोति शेषः

५ बुरे. इति मा.

६ वैटर्भे विस्तृतावपोति केचित्

विस्वम्भः' केलिकलहे विश्वामे प्रणये वधे ।
 विष्टम्भः प्रतिबन्धे च रोगभेदेऽप्युदाहृतः ॥
 वृषभस्तु वृषे श्रेष्ठे वैदभो गौतिभिद्यपि ।
 नलपत्न्यां, च वैदभं वाक्यवक्तृत्वं ईरितम् ॥
 ५ शरभो देवताभेदे' शरभः पशुभिद्यपि ।
 करभे वानरभिदि मनाभिर्जातितुल्ययोः ॥
 सुरभिश्चस्यके स्वर्गे मल्लकीमातृभेदयोः ।
 गन्धात्पले सौरभेय्यां जातौपुष्पवसन्तयोः" ॥
 सुगन्धे च मनांजे च वाच्यवत्सुरभि स्मृतम् ॥
 ॥ इति भवतीयम् ॥

॥ अथ भवतीयम् ॥

१० अवष्टम्भः सुवर्गे च स्तम्भप्रारम्भयोरपि ।
 शातकुम्भं तु हेमि स्यात्पुमान्स्यादश्चमारके ॥
 ॥ इति भवतीयम् ॥

॥ अथ भपञ्चमम् ॥

प्राक्तः करिकुम्भस्तु नागकेसरचूर्णके ।
 पिष्टसौरभमुद्दिष्टं विद्वद्भिर्मलयोद्भवे ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यां भान्तवर्गः ॥

॥ अथ मान्तवर्गः ॥

॥ अथ मैकम् ॥

मो यमे समये चन्द्रे विषे मा तु श्रियां स्त्रियाम् ।
मः शङ्करे च गदितो मा निषेधेऽव्ययं मतम् ॥

॥ इति मैकम् ॥

॥ अथ मर्दितोयम् ॥

अमा दर्शे तिथावक्ता स्यादात्मा यत्नचतस्रोः ।
स्वभावे च धृतौ पुंसि स्यादामो रुग्विशेषके ॥

5 अपके वाच्यनिङ्गं स्यादौर्ममौर्मो व्रणे मतौ ।
इध्मः स्यादपि यज्ञाङ्गं स्यादिन्धनचयेऽपि च ॥

तथैव गदिता मद्भिरुमा शङ्करयोपिति ।
अतस्यामप्युमामाहुर्हरिद्राकौर्तिकान्तिषु ॥

ऊर्मिस्तरङ्गे पीडायां वेगे भङ्गप्रकाशयोः ।

10 उत्कण्ठावस्त्रमङ्गीचरेखयोरपि गद्यते ॥

क्रमस्त्वनुक्रमे शक्तौ कल्पे चाक्रमणेऽपि च ।
कर्मास्त्रौ कर्मक्रिययोः कर्मो स्यादपि तदिति ॥

- - - - - मूर्छायां तु क्लमो मतः ।

कामः स्मरेऽभिलाषे च कामं रेतोनिकामयोः ॥

- अव्ययं त्वभ्यनुज्ञायां काम्येऽपि स्यान्नपुंसकम् ।
 कामिनां कामुके रत्यां स्त्रौ 'किम् शेषवितर्कयोः ॥
- निन्दायां च परिग्रहे वाच्यलिङ्गत्वमौगितम् ।
 कामौ तु कामुके चक्रवाके पागावतेऽपि च ॥
- 5 क्रिमिनां कृमिवत्कौटे नाश्यायां क्रिमिले खरे ।
 किमो पलाशे शालायां हेमपुत्र्यां च योषिति ॥
- खर्म स्यात्पौरुषे कोपजांशुकेऽपि च गद्यते ।
 गमो नाऽश्वविवर्ते स्यादपर्यालोचितेऽध्वनि ॥
- ग्रामः स्वरे संवमथे वृन्दे शब्दादिपूर्वकः ।
 10 ग्रीष्मे उष्मागमे चापणे गुल्मे स्यात्सन्धरशरणे ॥
- गुल्मः सेनाघट्टभिदोर्गुल्मस्तम्बे च रुग्भिदि ।
 गुल्मौ स्यादामलव्येलावनिकावस्त्रवेशमम् ॥
- घर्मः स्यादातपे ग्रीष्मेऽप्युष्मे स्वेदाम्भमोरपि ।
 चर्मः सेनाविशेषे स्यात्सेनामात्रेऽपि योषिति ॥
- 15 चर्मो मृगे विटे भृजे तथा फलकहस्तके ।
 चर्म कृत्तौ च फलके लङ्गे व्याजापदेशयोः ॥
- जान्मः क्रूरे पामरे चाप्यममौश्यप्रवर्तके ।
 जिह्वस्तु कटिले मन्दे क्रीवे तगरदर्पयोः ॥

१ विज्ञे, इति मा. ।

२ श्वरे, इति मा. ।

३ शाखायां, इति मा. शाखायामपि कृषितः ।

४ अत्रार्थे एवमपि ।

५ स्त्रिये, इति मा. ।

६ कोष्ठा, इति मा. ।

७ तौ, इति मा. ।

८ व्यान्ते, इति मा. ।

९ नग, इति मा. ।

- तोक्त्रं कर्णमले पुंसि हरिते च हरिद्यवे ।
 दमः स्यादमथं दण्डे कर्दमे दमनेऽपि च ॥
 दम्भस्तु यजमाने स्यादपि चोरे हुताग्ने ।
 द्रुमस्तरौ किम्पुरुषं पारिजाते तथैश्वरे ॥
 5 धर्माऽस्त्रौ पुण्य आचारे स्वभावोपमयोः क्रतौ ।
 अहिंसाऽर्पनिषन्धाय स्याद्वनुर्यममोमपे ॥
 धाम देहे गृहे रश्मौ स्थानजन्मप्रभेदयोः ।
 ध्यामं तु श्यामले गन्धतृणे दमनकेऽपि च ॥
 नमो नतौ भवेत्क्रौञ्चव्ययमप्यभिधीयते ।
 10 नामाभिधानं निर्दिष्टं निश्चयार्थं तथाव्ययम् ॥
 नमिनां तिनिशं कूपत्रिकाचक्रान्तयोः स्त्रियाम् ।
 नमो गतेऽवधौ कौले प्राकारे कैतवेऽपि च ॥
 पक्ष्म पशे च सूत्रांशे किञ्चल्लके नेत्रगोमणि ।
 पद्माऽस्त्रौ पद्मके व्यूहे निधौ मङ्ग्यान्तरेऽम्बुजे ॥
 15 नागे च स्त्रौ फञ्जिकाश्रीचारटौ पन्नगौपु च ।
 ब्रह्मा विधौ योगभेदतदतोः स्यान्नपुंसकम् ॥
 ब्रह्म तत्त्वतपोवेदे पुमान् विप्रं च ऋत्विजि ।
 ब्राह्मी तु भारतीमोमवल्लरीब्रह्मशक्तिपु ॥
 तथैव फञ्जिकायां स्याच्छाकमतस्यप्रभेदयोः ।
 20 भ्रमस्तु कुन्दे भ्रमणे भ्रान्तौ स्याद्वारिनिर्गमे ॥

१ स्वरे, इति मा. ।

२ इदं पादद्वयं वदितुं व्यासौत् ।

३ श्या, इति मा. ।

४ प्र, इति मा. ।

५ सूत्रादि, इति मा. ।

६ पञ्जि, इति मा. ।

७ वांटी, इति मा. ।

भामः क्रोधे रवौ द्वौ भौ भामा स्यात्कृष्णयोर्पित ।

भौष्मः कौरवदायादे भौष्मं भौमं भयानके' ॥

भौमोऽम्बवतमे घारे शङ्करे चार्जुनाग्रजे ।

भूमिर्भुवि स्थानमात्रे भौमस्तु नरकाऽऽरयोः ॥

5 भौमं भूमिभवेऽपि स्यात्त्रिषु भौमश्च वामरे ।

यमो दण्डधरे ध्वाङ्गे संयमे यमजेऽपि च ॥

शरौरमाधनापेक्षे नित्यकर्मणि चांच्यते ।

यामः स्यात्प्रहरे पुंमि संयमेऽपि तथाविधः ॥

यामिः कुलस्त्रौस्वस्रोश्च युधौ धनुषि संयुगे' ।

10 रश्मिः पुमान्दौधितौ 'स्यात्पश्मप्रग्रहयोरपि ॥

रमो रक्ताशंककान्तस्मरेषु स्याद्रमा श्रियाम् ।

तथा योषाहिङ्गनद्योः' कौबं वास्तुककुप्रयोः ॥

रामस्तु रङ्गकये स्याद्राघवेऽथ 'हन्तायुधे ।

हयं पशुविशेषे च त्रिषु चारौ मितेऽमिते ॥

15 रुक्मं तु काञ्चने लाहे रुमा स्याल्लवणाकरे ।

रुमा सृष्टौवदारेषु राम कौबं तनूरुहे ॥

लक्ष्मीस्तु शंभामस्पत्यास्तथा 'वृथ्यापधावपि ।

'फलिन्यां च वमिवान्तौ' स्त्रियां पुंमि च पावके ॥

१ त्रिविधिनि शेषः

२ मा, इति मा. ।

३ यमे, इति मा.

४ स्यात्पञ्च, इति मा.

५ नायोः, इति मा.

६ जना, इति मा. ।

७ ऋ, इति मा. ।

८ पलि, इति मा.

९ नाता, इति मा. ।

- वर्ष्म देहप्रमाणातिमुन्दगाकृतिपु स्मृतम् ।
 वर्त्म नचच्छटे मार्गे राजौवाणाश्वपक्षिपु ! ॥
 वाग्मौ पटौ मुराचार्य वामौ स्याद्रामभस्त्रियाम् ।
 वडवायां शृगान्यां च करभस्यापि योषिति ॥
- ५ वामं धने पुंसि हरस्मरवारिधरेष्वपि ।
 नार्यां स्त्रियां वल्गुमव्यप्रतौषेषु मतं त्रिपु ॥
 तन्तुवायोपकरणे वेमा वेमश्च वेम च ।
 शमौ शक्तुफल्पायां च शिम्बिकायां च वाग्गुलौ ॥
 श्यामः प्रयागस्थवटे रुद्रद्वारौ पयोधरे ।
- १० पिके च कृष्णहरितोः पुंसि स्यान्तद्वति त्रिपु ॥
 श्यामो दमनके गृध्रतृणे श्यामेऽभिधेयवत् ! ।
 प्रियङ्गौ चाप्रस्ततायां नार्यां त्रिवृति योषिति ॥
 मरौचे सिन्धुलवणे क्लीबं स्त्री शारिवौषधौ ।
 यमुनायां च यामिन्यां नौलिकायामपौष्यते ॥
- १५ श्रामस्तु पुंसि निर्दिष्टौ श्रामे मण्डपकालयोः ।
 शुष्मं तेजसि सूर्ये ना समा संवत्सरे स्त्रियाम् ॥
 सर्वसाधुसमानेषु समं स्यादभिधेयवत् ।
 सौमाऽऽघाटस्थितिश्चेन्द्रण्डकोशेऽपि च स्त्रियाम् ॥
 सूक्ष्मं तेजोऽङ्कयोरुक्तं सूक्ष्मं शौरे नभस्यपि ।
- २० सूक्ष्मं स्यात्कतकेऽध्यात्मे पुंस्यणौ त्रिपु चाल्पके ॥

१ विन. इति मा.

२ गुण्य. इति मा.

३ श्या. इति मा.

४ श्या. इति मा.

५ माधमण्डक. इति मा.

६ सर्वधातु. इति मा.

७ स्मं. इति मा.

सुमं प्रहृते गदितं सुमो तु - - - - - ।

सोमो नतायां चन्द्रे च वानरे च धनाधिपे ॥

वसुकर्पूरनौरेषु पितृदेवे समौरणे ।

हिमं स्यान्मनयोद्धते तुषारेऽपि च शैतले ॥

५ होमिष्टते पार्वके च होमस्तु हवने मतः ।

शमा भूमौ तितिशयां स्त्रियां युक्तं नपुंसके ॥

वाच्यवच्छक्तहितयोः शमं दुःसमये मतम् ।

शमाऽतमीनौलिकयाः शमं स्यान्नध्यशरणे ॥

चण्डायां ना शुभे न स्त्री कात्यायन्यां च योर्पति

१० शौममद्रे दुःकुलेऽस्त्री शौमं वल्कलजांशुके ॥

शरणजोऽतमिजे चापि शौमं कीव उदौरितम् ॥

॥ इति मन्त्राद्यम् ॥

॥ अथ मन्त्राद्यम् ॥

अधमः स्याद्गर्हजनेऽप्यवमोऽप्यधमे शये ।

अवमः स्यादमहनेऽप्यङ्गहौन उदौरितः ॥

अनुमा स्यादनुमितावप्रमा त्वयथार्थके ।

१५ अश्रमुर्गजयोपायामर्यमा पुंसि भास्करे ॥

१ मते, इति मा.

२ सुमा स्यान्मनोद्धतमयोऽपि यमः

३ गतदर्थे वाक्यलिङ्गः

४ म्, इति मा.

५ स्यान् नयन्ताण्योक्तिं परे

६ क्षमा, इति मा.

७ हे, इति मा.

८ गृह्यजने, इति मा.

अक्रमन्त्रक्रमे प्रोक्तोऽप्यागमः शास्त्र आयतौ ।
 आश्रमो ब्रह्मचर्यादौ वानप्रस्थे वने मठे ॥
 आचामः स्यादाचमितावायामां दैर्घ्य उच्यते ।
 आरामः स्यादुपवनेऽथ श्यामं मेदुराऽन्यवत् ! ॥

5 उत्तमा दुग्धिकायां न्यादुत्कृष्टेऽपि च वाच्यवत् ।
 उद्गमः स्यात्तथाऽन्यत्तावत्तमः श्रेष्ठभागिनि ॥
 उद्यमः स्यात्समुद्योगेऽप्युपमोपमितौ मता ।
 उद्दामो बन्धरहिते स्वतन्त्रे च प्रचेतमि ॥

कलमो लेखिनौचोरशान्निलाशारमेषु च^१ ।
 10 कलमः स्यात्तु मञ्जाने श्यामिकायां तु कालिमा ॥
 कुसुमं स्त्रौरजानेचरोगयाः फलपुष्पयोः ।
 कृत्रिमं रचिते प्रोक्तं मिन्त्रके लवणान्तरे ॥

गृहाश्मा गदितः शब्दवेदिभिर्गृहकच्छपे ।
 गालोमौ श्वेतदृवायां पद्मन्यावारयोपितोः ॥
 15 गोधूमो नागरङ्गे स्यादोषधिब्रीहिभेदयोः ।
 गौतमस्तु मुनौ शाक्ये राचन्यम्बिकयोः स्त्रियाम् ॥

नद्रीभेदेऽपि, तलिमं विताने कुट्टिमंऽपि च ।
 चन्द्रहामे च तल्पे च दाडिमः करकैलयोः ॥
 निष्क्रमो बुद्धिमम्पत्तौ निर्गमे दुष्कुले तथा ।
 20 निगमो वाणिजे पुर्यां कटे वेदे वणिक्पथे ॥

१ पृषलो. इति मा. ।

२ एतदर्थे. उल्लमः स्यादजगरे, इति मा. एकपादः ।

३ करेष्वेति मा. ।

कुलौरस्य प्रसूत्यां तु निगमा इति योषिति ।
नियमो मन्त्रणायां च प्रतिज्ञानिश्चये व्रते ॥

नैगमः स्यादुपनिषद्गणिजोनांगरेऽपि च ।
परमं स्यादनुज्ञायामव्ययं परमं परे ॥

५ प्रथमस्तु प्रधाने स्यादादावपि च वाच्यवत् ।
पञ्चमो रागभेदे स्यात्पञ्चानां पूरणेऽपि च ॥
पञ्चमौ स्वरभेदेऽपि पाण्डवानां च योषिति ।
प्रतिमा गजदन्तस्य बन्धुं चानुक्तावपि ॥

प्रक्रमः स्यान्नरश्रेष्ठे गात्रेऽपि प्रक्रमः पुनः ।
१० क्रमावसरयोरुक्ता भृतात्मा चात्मदेहयोः ॥
मध्यमो मध्यगेऽपि स्यात्स्वरभेदे च कथ्यते ।
मध्यदेशेऽवलम्बे तु न स्त्रियामिति तद्विदः ॥
राकादृष्टरजानार्याः कर्णिकाऽङ्गुलिभेदयोः ।
अक्षरे छन्दसि तथा ललाटं लाञ्छनं ध्वजे ॥

१५ ललाटः स्यात्प्रभावेऽयं शृङ्गः भृषाप्रधानयोः ।
अपि स्यादालम्बौ पुण्ड्र व्यायामः पौरुषे श्रमे ॥
विषमं दुर्गमश्चारे विभ्रमो भ्रान्तिहावयोः ॥
विद्रुमो रत्नवृक्षेऽपि प्रवालैऽपि पुमानयम् ॥

१ इदं "मध्यदेशेऽवलम्बे तु न स्त्रियामिति तद्विदः" इत्यनन्तरमासीत् ।

२ तत्, इति मा.

३ ना, इति मा.

४ यस्येति, इति मा.

५ त्रयामो, इति मा.

६ ह्यश्रयोर्गति मा.

७ रक्त, इति मा.

विन्लोमस्तु प्रतीपेऽपि वरुणे शुनि पन्नगे ।
'आमलक्यां विन्लोमी' च विन्लोमं 'चारघट्टके ॥

विक्रमः क्रान्तिमात्रं स्यादपि स्याच्छक्तिमस्यदि ।
मङ्गलमः क्रमणे सम्यग्वारिमञ्चारयन्त्रके ॥

- ५ सम्भ्रमः^१ साध्वमे वेगे तथा न्यादादरे भये ।
सत्तमः^२ स्यात्पृथ्व्यतमं साधीयन्त्युत्तमं त्रिपु ॥
सरमा कुङ्कुरौदेवशुन्याः न्याद्राशमौभिदि ।
मुपमाऽत्यन्तगंभायां स्त्री चारौ च ममे त्रिपु ॥
मुषीमः शिशिरं चारौ त्रिपु ना पन्नगान्तरे ।
१० सुकर्मा तु पुमान्योगभेदे स्यादेवशिल्पिनि ॥

॥ इति महतीयम् ॥

॥ अथ मचतुर्थम् ॥

अभ्यागमो विरोधाजिघाताभ्युद्गमनान्तरे ।
अनूपमा सुप्रतीकयोषायां सुन्दरेऽन्यवत् ॥
उपक्रमस्तुपधायां ज्ञात्वाऽऽरम्भे च विक्रमे ।
चिकित्सायामुपगमः स्वीकारेऽन्तिकमर्पणे ॥

१ आस, इति मा.

३ चारु, इति मा.

५ म्यङ्गः, इति मा.

२ लोममिति मा. ।

४ रेघन्त्रके, इति मा.

६ रामः, इति मा.

कारन्धमौ कांस्यकारे धातुवाटरतेऽपि च ।
 मितोत्पले गन्धमोममित्याहुः शाब्दिका जनाः ॥
 जलगुल्मी जलावर्ते कच्छपे जलचत्वरे ।
 दण्डयामस्तु कौनागे दिवसे कुम्भमम्भवे ॥
 श्रवङ्गमस्तु मण्डके तथा शाखामृगेऽपि च ।
 पराक्रमस्तु मामर्थ्याद्योगयोर्विक्रमेऽपि च ॥
 महापद्मस्तु नागे न्यान्निधौ मङ्गलान्तरेऽपि च ।
 यातयामं तु जीर्णे स्यात्तथा भुक्ताग्निभतेऽपि च ॥
 सार्वभौमस्तु दिङ्मागेऽखिलपृथ्वीपतावपि ।

॥ इति मचतुर्थम् ॥

॥ अथ मपद्यमम् ॥

- 10 अवनिसोमं गदितं धान्याम्लं शब्दवेदिभिः ।
 अभ्युपगमोऽवगमस्वौकारनिकटागमं ॥
 इन्द्राग्निधृम इत्युक्तस्तुहिनं तच्चविज्जनैः ।
 नशब्दनेमिः गीतांशौ रेवत्यां च ध्रुवेऽपि च ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये मान्दवर्गः ॥

१ नोपले, इति मा.

२ एतदन्तर्गतं नक्षत्रमस्तुनामो स्यादिति पाठः । नक्षत्रम्, इति तु परे ।

३ मिते, इति मा.

४ भागे, इति मा.

॥ अथ यान्तवर्गः ॥

॥ अथ यैकम् ॥

यः सर्वनामानिलयोर्या श्रियां ज्या तु मातरि ।
मौर्व्यां धरण्यां निहिष्टा द्यु 'स्याद्गगननाकयोः ॥
द्यौर्व्यामि स्वर्गे गदिता शब्दतत्त्वार्थवेदिभिः ॥

॥ इति यैकम् ॥

॥ अथ यद्वितीयम् ॥

- अथः शुभावहविधावयो लोहं नपुंसकम् ।
५ अर्थ्यं शिन्नाजतुन्यार्थ्यं^१ वृधे न्यार्थ्यं^२ तु वाच्यवत् ॥
अर्थ्यः स्यादर्थमयुक्तं^३ अप्यर्थनोयेऽपि वाच्यवत् ।
अन्त्योऽधमे पुल्कमे^४ च मुस्तायां च निगद्यते ॥
अर्थ्यमर्धस्य योग्यं स्यादर्थार्थ्येऽपि च वाच्यवत् ।
अन्यः स्यादितरस्मिन्स्तु वाच्यवन्ना तु वैरिणि^५ ॥
१० आयस्त्वलब्धयोगे स्यादार्थस्तु स्वामिवैश्ययोः ।
आद्यस्तु प्रथमे मुख्ये न्यादाज्यं^६ तिलमर्पिपोः ॥
आस्यं मुखे^७ च तन्मध्ये स्यादाप्यं^८ जलजेऽम्भये ।
आख्याऽ^९ 'भिधाने योपायामाद्यो धनवति त्रिषु ॥

१ स्याद्भूमि, इति मा.

२ अर्थमिति मा.

३ न्यर्थे, इति मा.

४ चाप्ये, इति मा.

५ क्लमे, इति मा.

६ अर्थ्येति मा.

७ गाः, इति मा.

८ जल, इति मा.

९ ख्ये, इति मा.

१० अर्थमिति मा.

११ पि, इति मा.

- इज्या दानेऽध्वरेऽर्चायां मङ्गे'चेज्यो गुरौ मतः ।
 इभ्या करेणुश्लक्षयोः स्त्रियामाद्ये तु वाच्यवत ॥
- ईक्ष्याऽवलोकनीये तु वाच्यलिङ्ग उदीरितः ।
 विचार्यधार्ययोरुच्चं कथं 'पिच्यं तु वाच्यवत ॥
- ५ कन्या कुमायां नार्यां च" तथा न्यादौपधान्तरे ।
 कथ्यं" तु पल्लवे कण्ठं योग्ये कण्ठपरिष्कृते ॥
 कथ्यं" तु कथनीये स्यात्प्रभाते कन्धमुच्यते ।
 कथ्यं कणार्हे मद्यं च कन्या वाक्श्रुतिवर्जिते ॥
 मज्जनौरागदंष्ट्रापु कन्यागवचनेऽपि च ।
- १० उपायवचनेऽपि स्याच्चिपु मद्यं तु योऽपि ॥
 कथ्या वृहतीकायां स्यात्काच्यां मध्यंभवन्धने ।
 'हस्यादौनां प्रकांष्ट्रे च कायस्तु स्यात्कटवते ॥
 कायं मनुष्यतीर्थेऽपि 'मृतां मङ्गस्वभावयोः ।
 काव्यं ग्रन्थविशेषे न्यात्कौत्रि पुंसि तु भार्गवे ॥
- १५ - - - - - काव्या' पृतना वृधः ।
 काथ्यं शरीरशोषेऽपि काम्यं ' न्यात्कामनाभवे ॥
 काथ्यं कथनयोग्येऽपि कार्यं हेतौ प्रयोजनं ।
 काम्यं वाद्यान्तरे पानपात्रे स्यात्तैजसान्तरे" ॥

१ गे, इति मा.

२ गन्धकांतिनि मा.

३ पे, इति मा.

४ कन्यायामिति मा.

५ थ्यमिति मा.

६ कथमिति मा.

७ हन्वा, इति मा.

८ मृतां मिश्र, इति मा. पुंसि, इत्यस्यादौ

९ स्यो, इति मा.

१० स्यात्कन्यका, इति मा.

११ देजयन्तिके, इति मा.

कौत्थं तु भाषणार्हे न्याक्रिया तृपायचष्टयोः ।

आरम्भे निष्कृतौ पूजामस्रधारणकर्मसु ॥

शिष्टाचिकित्साकरणं कुशं भित्तौ नपुंसकम् ।

विनोपने कौतुके च कुन्धः जीवन्तिकौपथौ ॥

५ पयःप्रणान्य' नद्यं च कुन्धः न्यात्कुलमभवत् ।

मान्य' कुलहिते चापि त्रिषु स्याद्वाच्यनिङ्गतः ॥

कुन्धं स्यात्कोकमेऽप्यष्टाङ्गौ शृणामिषेषु च ।

कृत्या क्रियादेवतयोस्त्रिषु विद्विष्टकार्ययोः ॥

केश्यं तु केशनीये स्यात् केशं क्लृप्तमहे मतम् ।

१० केश्यं तु केशमम्बुदे कौण्यं कूपमव त्रिषु ॥

खाद्यं भक्ष्यविशेषं स्यात्खद्यं खेदयते त्रिषु ।

गयः स्यात्पशुराजर्ष्यस्तीर्थभेदे गया मता ॥

गव्यं तु गोहिते ज्यायां रागद्रव्येऽप्यथ स्त्रियाम् ।

गोममूत्रं च दुग्धादौ नृत्निङ्गा गलितायुधे ! ॥

१५ गण्यं तु गणनीये स्याद्गम्यं गमनयोग्यके ।

'गर्ह्यं तु निन्दिते गद्यमनिबद्धे वचन्यपि ॥

गार्ग्यः स्यान्मृनिभेदेऽपि गार्ह्यं गृहमभन्विते ।

ग्राम्यं स्त्रीकरणेऽस्त्रीलि ग्राम्यं पापाणनिर्मिते ॥

गुह्यं रहस्यपथेऽव गुह्यः कमठदम्भयोः ।

२० 'गृह्यं गुदे ग्रन्थभेदे कौबं शाखापुरे स्त्रियाम् ॥

१ मनो, इति मा.

२ मृयाभिषेध इति मा.

३ विद, इति मा.

४ श्यामिनि मा.

५ काम्यमिति मा.

६ ग, इति मा.

७ म्यमिति मा.

८ गृह्यमिति मा.

- गृहामक्तमृगादौ ना त्रिपु चास्वैरिपक्षयोः ।
 गृह्यं च गृहकृत्यादौ सूत्रभेदे च कौर्तितम् ॥
 गेयं तु गौते गेयः 'स्याज्ञातव्ये गायने त्रिपु ।
 गोप्यो दासौमते पुंसि रक्षणौयेऽभिधेयवत ॥
 ५ घर्म्यं घर्मममुद्भूते वाच्यन्निङ्गमुदौरितम् ।
 चव्यं तु चविक्रे क्लीवं वचायां' स्यात्तु योपिति ॥
 चयः समृद्धं प्राकारे मूलबन्धं समाहृतौ' ।
 चित्यं मृतकचैत्यं स्याच्चित्या मृतचित्तौ स्त्रियाम् ॥
 चिन्त्यं विचारणीये' स्याच्चैयं चेतं तथार्हति ।
 १० चैत्यमायतनं बहुविम्बं नोद्देशपादपे ॥
 चोद्यं न्यादद्भूते प्रश्नं चोदनाहं तु वाच्यवत ।
 छाया न्यादातपाभावे प्रतिबिम्बाकयोपिताः ॥
 पालनोक्तांचयोदाप्तिमच्छोभापङ्क्तिपु स्त्रियाम् ।
 छाद्यमाच्छादनाहं न्याच्छेद्यं छेदाहं ईरितम् ॥
 १५ जया जयन्तीतिथिभित्पय्यामातत्सखौप्रपि ।
 जयन्ते नाऽग्निमन्यं च विजये च युधिष्ठिरे ॥
 जन्यं हट्टं परौवादे सङ्ग्रामे च नपुंसकम् ।
 जन्या मातृवयन्यायां जन्यः स्याज्जनकेऽपि च ॥

१ स्यादौ, इति मा.

२ मर्ममिति मा ।

३ चन्मया, इति मा.

४ छित्तौ, इति मा.

५ यामिति मा. :

६ बिचे, इति मा.

७ त्यये, इति मा.

- त्रिपृत्याद्यजनिचोश्च' नवांढाज्ञातिभृन्मयोः ।
 वरस्त्रिगुं च जन्यः स्यात्पुंसि प्राण्यभिधातुपुं ॥
 तश्च्यं तु तश्चणीये स्यात्तर्प्यं तर्पणयोग्यके ।
 तथ्यं यथार्थवचसि तर्क्यमृच्छंऽपि च त्रिपु ॥
 5 चयी त्रिवेद्यां त्रितये ताश्च्यं क्लीवं रमाञ्जने ।
 ताश्च्यः^१ स्यादश्चकर्णाख्यवृष्टौ रथतुरङ्गयोः ॥
 ताश्च्यः स्यात्पुंसि गरुडे तथैव गरुडाग्रजे ।
 तार्थं नौकादिमाध्यं स्यात्ताद्यं तु ताडमंस्कृते ॥
 तिष्यस्तु ऋश्मभेदे स्यात्कलौ धात्र्यां तु प्रोषिति ।
 10 तीर्थ्यः स्यादपि तीर्थार्हं^२ तिथ्यं तिथिममुद्भवे ॥
 द्रव्यं वित्तं^३ पृथिव्यादौ पित्तले च विन्नेपने ।
 क्लीवंऽथ भपजे भव्यं^४ द्रुविकारे च वाच्यवत् ॥
 दस्युश्चारेऽप्यगतौ स्यादायः स्यात्कृगभाषणे^५ ।
 विभक्तव्यपितृद्रव्यं तथा हरणदानयोः ॥
 15 दर्वीमंस्ये तु दार्व्यं स्यादायं स्यादापनौयके ।
 दमनौये तु दाम्यं स्यान्नाम्यं स्यान्मनौयके ॥
 दिव्यं मत्यपगौशायां कथितं शब्दवेदिभिः ।
 दिव्यं लवङ्गे धात्र्यां^६ च वल्गौ^७ दिवि भवे त्रिपु

१ त्रिषुपृत्याजपाननोद्यते मा.

२ द्रुधानुष, इति मा.

३ र्त्वा, इति मा.

४ तीर्थ्या, इति मा.

५ वित्त, इति मा.

६ दृगि, इति मा.

७ क्षाप्रण, इति मा.

८ दाम्यमिति घञन्तात्कलौतीतिण्यन्ताद्यदिति भावः, गवमयेऽपि

९ न्यामिति मा.

१० ह्री, इति मा.

दृष्टं तु दृपणीये स्यात्कौबं वस्त्रे च तद्गृहे ।
 दृष्टं दृतस्य भावे स्यात्तथा तत्कर्मणि स्मृतम् ॥
 दैत्याऽसुरे सुरायां च दैत्या चण्डौषधावपि ।
 धन्या धाच्यामलक्याः स्याद्वन्यः पुण्यवति त्रिपु ॥

5 धान्यं व्रीहिपु धान्याकं धाय्या स्याद ऋग्विणपके
 धिष्यथं स्थानाग्निगृहेषु कथयन्ति मनौषिणः ॥

स्थिरा चिन्तान्नतिर्या तु तर्ह्यमिति गद्यते ।
 नयो नौतौ तथा नाव्यं नौतार्यं कथितं बुर्यः ॥

नित्यं तु मततेऽपि स्याच्छाश्वतेऽपि च वाच्यवत ।

10 पथ्या तु स्याद्वृत्तक्यां पथ्यं तु स्याद्वितं त्रिपु ॥

पद्यं श्लोके पुमाञ्शृङ्गे पद्या स्याद्वर्त्मनि स्त्रियाम् ।
 पाक्यं लवणभेदे स्याद्यवशारे पुनः पुमान् ॥

प्रायो मरणान् ! शनं मृत्यो वाहन्यतुल्ययोः ।

प्रियो हृद्ये वाच्यलिङ्गः स्याद्विज्ञां चापधे धवे ॥

15 पौयुर्ध्वं रवी कालं पुण्यं स्याच्छाभनं त्रिपु ।

कौबं धर्मं च मुक्तते पुण्यं ऋष्टे कर्त्ता युगे ॥

(मामभेदेऽपि पुण्यः स्यात्) तृज्यश्च सुरवन्द्ययोः ।

पथं पातव्यपयमोः पेया श्राणाच्छमण्डयोः ॥

बल्यं प्रधानधातौ स्यात्तथा बलकरे त्रिपु ।

20 भयं कुञ्जप्रसूते स्याद्वारे प्रतिभयेऽपि च ॥

भयं भाविनि योग्ये च शुभे मृत्ये च गद्यते ।

कर्मरङ्गतर्गं पुंसि स्त्रियां करिकणोमयोः^१ ॥

कौबमस्थिनि^२ भाग्यं तु^३ स्याच्छुभाशुभकर्मणोः ।

मृत्युः पोष्ये मृतौ मृत्या^४ मयुर्ना^५ किन्नरे मृगे ॥

५ मन्था^६ शिखायां ग्रीवाया मन्तुं योग्येऽन्यलिङ्गकम् ।

मयः शिल्पिनि^७ दैत्यानां करभेऽश्वतरेऽपि च ॥

मत्स्या मीनेऽथ पुष्पभृन्नि देशे, मध्यान्तरेऽधमे !

मध्यं न्याय्यं विलम्बेऽपि मन्युः क्रोधे मखेऽपि च ॥

दैत्ये शोके च माल्यं तु कुसुमेऽपि च तत्सजि ।

१० माया तु शाम्बरौवुद्धोर्मायः पीताम्बरेऽसुरे ॥

मुख्यं प्रधाने गदितं वाच्यवच्छब्दवेदिभिः ।

मृग्यं मृगत्येदमर्थे^८ गवेष्येऽपि मतं त्रिषु ॥

मृत्युं तु वेतने वस्त्रे^९ मृत्युर्ना मरणे यमे^{१०} ।

मध्यं शुचौ त्रिषु तथा वचारोचनयोः स्त्रियाम् ॥

१५ मोच्यं^{११} तु मोचनीये स्याद्यभ्यं तु यभनार्थके ।

ययुः पुमानश्वमात्रे^{१२} तथा यज्ञार्थवाजिनि ॥

याप्यं तु यापनीये स्यान्नित्ये याम्यं तु नारके ।

याम्याऽवाच्यां भरण्यां च पंस्यगस्त्ये च चन्दने ॥

१ योमयोगिति मा. २ स्तुति, इति मा. ३ ना, इति मा.

४ द्यो, इति मा. ५ स्त्रियां स्यादिति मा. ६ चिन्त्यमेव

७ रत्न, इति मा. ८ गोमयमिति मा.

९ एणन्ताद्यदिति भावः १० चे, इति मा. ११

योग्यः प्रवीणयोगार्होपायि शक्तेषु वाच्यवत् ।
 क्लीबमृद्धोपधौ पुष्पे ना स्त्यभ्यामार्कयोपितोः ॥
 रम्या रात्रौ चम्पके ना मनोज्ञे वाच्यलिङ्गवत् ।
 रथ्या रथौघविशिखावर्तनौचत्वरेषु च ॥

५ रथबोद्धरि रथ्यः स्याद्रुष्यः स्यात्सुन्दरे त्रिषु ।
 रुष्यं स्यादाहतस्वर्गरजते रजतेऽपि च ॥
 रथो वेगे निगदितो राज्यं राजाधिपात्मके ।
 लयो नागे च संश्लेषे साम्ये तौर्यत्रिकन्य च ॥

लक्ष्यं तु लक्षणीये स्याद्रुपदेशशरव्ययोः ।
 १० लाम्यं तौर्यत्रिके नृत्यं लभ्यं लब्धव्ययुक्तयोः ॥
 वन्ध्यस्त्वफलवृक्षादावप्रजायां च योपिति ।
 वर्या पतिवरायां च वरगण्य त्रिषु ना स्मरे ॥
 व्रज्या पर्यटनेऽपि स्यात्प्रव्रज्यायामपि स्त्रियाम् ।
 वन्यं त्रिषु वनोद्धते स्त्री वनाम्बुसमूहयोः ॥

१५ वाच्यं तु कुत्सिते हौने वचनार्हे तु वाच्यवत् ।
 विन्ध्यः स्यात्पर्वते विन्ध्या लवन्यामपि योपिति ॥
 वीक्ष्यं तु विस्मये दृश्ये पुंसि लामकवार्जिनोः ।
 वीर्यं शुके प्रभावे च तेजःसामर्थ्ययोरपि ॥
 वेश्या तु गणिकायां स्याद्देश्यं वेश्यागृहे मतम् ।
 २० शल्यं शङ्खौ शरे वंशकर्णिकायां च तोमरे ॥

- शान्त्यश्च श्वाविधि प्रोक्तो मदनद्रुमभृपयोः^१ ।
 शय्या स्याच्छयनीयेऽपि गुम्फनीये च गुम्फने ॥
- शन्यं तु न स्त्रियां शङ्को^२ शयः शय्याऽहिपाणिषु ।
 शून्यं तु निभृतेनन्यामन्योभिन्नसमानयोः^३ ! ॥
- ५ शौर्यमारभटौशक्त्याः सद्यः शैलान्तरेऽपि च ।
 सोढव्यं त्रिषु च कौबमारोग्यं समुदौरितम् ॥
- सङ्घं समिति सङ्घा तु सङ्घानिऽपि निगद्यते ।
 सख्यं तु मैत्र्यां कौवं स्यात्सत्यं तु शपथ^४ कृते ॥
- सन्ध्या पितृप्रसन्ननद्यन्तरयोर्युगसन्धिषु ।
 १० सव्यं वामं प्रतीपे च मायः काण्डदिनान्तयोः ॥
- स्मयो गर्वं मतं स्तन्यं शौरे तु स्तनसम्भवे ।
 साध्या योगान्तरे देवे साधनीये तु वाच्यवत् ॥
- सूर्योऽर्कपणे तपने सूर्या भार्यौपधौभिदोः ।
 राकामध्यगते चन्द्रे सूर्य इत्यभिधीयते ॥
- १५ स्थियो^५ विवादपादस्य निर्णेतरि पुरोहिते ।
 सेव्यं कौबमुशौरे^६ स्यात्सेवार्हे वाच्यलिङ्गवत् ॥
- सैन्यं कौवं बले सेनासमवाये तु वाच्यवत् ।
 सौम्यो ज्ञे ना त्रिष्वनुग्रहे^७ मनोज्ञे सोमदैवते ॥

१ शान्त्यश्च कथितः श्वाविधिमदनद्रुमभृपयोगात् मा. :

२ क्ताविति मा. :

३ ये, इति मा.

४ खस्य तदित्यादिः ।

५ विवाद, इति मा.

६ इत्यमध्य, इति मा.

७ धल्लमे, इति मा.

हार्यो विभौतकतरौ हतव्यं पुनरन्यवत् ।
हृद्यं मनोज्ञं जवने' हृद्भवेऽपि च वाच्यवत् ॥
वशकृद्दमन्त्रं च हृद्या वृद्धाख्यभेदजे ।
श्रयो गीगान्तरे वेश्मकल्पान्तापचयेऽपि ॥

॥ इति यहनीयम् ॥

॥ अथ यहनीयम् ॥

१. अच्ययो निर्व्यये विष्णावच्ययं शब्दभिद्यपि ।
अभयं स्यादुगौरे तु हगौतक्यभया मता ॥
अभया स्यात्तथा गार्था निर्व्यये त्वन्यन्निङ्गकः ।
स्यादगम्यः कुम्भयोनो वङ्गमनतरावपि ॥
अभिद्या त्वभिधाने स्याच्छोभायां च यशस्यपि ।
१०. अवध्यमवधारं स्यादनर्थकवचस्यपि ॥
अहत्या त्वप्सरामेदं गौतमस्य च योऽपिति ।
अनयो व्यसनं दैवाशुभयोश्च विपद्यपि ॥
अच्ययोऽतिक्रमं दण्डं विनाशं टोपकृच्छयोः ।
अश्रौयमश्रमङ्गान्ते मतमश्रुहितेऽन्यवत् ॥
१०. अहार्यः पर्वते हर्तृमयोग्येऽपि च वाच्यवत् ।
अष्टप्यस्तु प्रगन्धं स्यादष्टप्या तटिनौभिदि ॥

१. गौ, इति मा.

२. धिष्टेष्ट, इति मा.

३. त्वपि, इति मा. ।

४. नि, इति मा.

५. त्वयोऽपिति मा.

६. आ, इति मा.

७. अ, इति मा.

- अपत्यं सन्ततो क्लीबममात्यः स्यात्, मन्त्रिणि ।
 अमात्यमपि चाहस्तमादित्यो रविदेवयोः ॥
- आम्नायो निगमं चोपदेशं स्यादतिथौ पुनः ।
 आतिथ्यश्चातिथ्यर्थे^१ स्यादातिथ्यं वाच्यलिङ्गकम् ॥
- ५ आशयः स्यादभिप्राये स्थानमात्रं तथाऽऽश्रये^२ ।
 आत्रेयौ स्यात्पृथ्व्यां नदीभेदे मुनौ तु ना ॥
 इन्द्रियं तु हृषीके स्यादिन्द्रियं चेतसि स्मृतम् ।
 उपायः स्यादुपगतौ सामादौ च निगद्यते ॥
- ऊर्णायुः क्षणभङ्गे^३ स्यान्संक्षिप्तकालमपयोः ।
 १० गेश्वर्यं त्वणिमादौ स्याद्भाग्यं चैश्वर्यमौरितम् ॥
 औचित्यमुचितत्वे स्यात्सत्यंऽर्थाचित्यमौरितम् ।
 कपायो रसभेदे च निर्यासे च विलेपने ॥
 अङ्गरागे च न स्त्री स्यात्सुरभौ लोहितेऽपि च ।
 कालयः स्याद्वैत्यभेदे कालयं कालखण्डके ॥
- १५ कार्पण्यं तु मतं दैन्यं कुलायः स्थाननौडयोः ।
 गवयः पशुभेदे स्यात्तथा वानरभिरपि ॥
 गाङ्गेयस्तु मतो भौषे क्लीबं स्वर्णकशेरुणोः^४ ।
 ग्रैवेयं तु मतं ग्रीवाऽलङ्कारादौ स्ववाच्यवत् ॥
 चक्षुष्यः केतकौटुशे पुण्डरीके रमाञ्जने ।
 २० कुलत्थिकासुभगयोः^५ स्त्रियामश्लिहितेऽन्यवत् ॥

१ दधे, इति मा. ।

२ द्योदने, इति मा. ।

३ स्यान्नोच्छ, इति मा. ।

४ मेहणे, इति मा. ।

५ चक्षुष्यभि, इति मा. ।

- चाम्पेयश्चम्पके स्वर्गे किञ्चल्के नागकेसरे ।
जघन्यं चरमे क्लौबं मेहने गर्हितेऽपि च ॥
- जटायुर्गुणले पुंसि मम्याते च कनौर्यमि ।
जगयुरपि तत्पश्चिराजं गर्भाशयेऽपि च ॥
- ५ तपस्यः फाल्गुने मामि तपस्या 'नियमस्थितौ ।
देवयुधार्मिके ख्यातो देवयलीकयात्रिके ॥
नादेयौ नागरङ्गं स्याज्जयायां जलवेतमे ।
भूमिजम्बां च तर्कायां व्यङ्ग्येऽपि समीक्ष्यते ॥
निकायां निलये लश्ये मंहतानां ममुच्चये ।
१० णकार्यभाजिनि व्यृहं परमात्मनि चष्यते ॥
निर्दयो निष्टुणं क्रूरे नेपथ्यं स्यात्प्रसाधने ।
नेपथ्यं रङ्गभूमौ च नाद्योक्तो परिकीर्त्यते ॥
प्रणयः प्रमिणं विस्मयं याज्जाप्रमरयोरपि ।
विनये प्रलयो मृत्यो मृच्छाकल्पान्तयोरपि ॥
- १५ प्रत्ययः शपथं रन्ध्रं 'मन्त्रादिज्ञानयोरपि ।
आचारं प्रथितत्वंऽपि विश्वामाधौ नरेतुषु ॥
पञ्चन्यः न्यान्मेषशब्दं ध्वनदम्बुदशक्रयोः ।
प्रमथं स्यादाच्यलिङ्गं प्रतिकूलानुकूलयोः ॥
प्रकीर्यः पुतिकरजे विप्रकीर्णं तु वाच्यवत ।
२० प्रणायोऽसम्मतोऽपि स्यादभिन्नापविर्वर्जिते ॥

१ तुल्यत, इति मा.

२ नायाया काङ्क्षे, इति मा.

३ सम्बा, इति मा.

४ यो तुषु, इति मा.

५ म्यो, इति मा.

- पयस्या' शौरकाकोन्यां पयोहितभवेऽन्यवत् ।
 पयस्या दुग्धिकायां न्यात्वर्गशौर्यां च कथ्यते ॥
- प्रतीश्यस्तु भवेत्पृज्ये लश्ये ज्येष्ठे च राजनि ।
 पारुष्यो गीष्पतां क्लीवं दुर्वाक्यपरुषत्वयोः ॥
- ५ पानीयं तु जले क्लीवं पातय्ये वाच्यलिङ्गवत् ।
 पुलस्त्यो मुनिभेदे स्यात्पौलस्त्यस्तु विभीषणे ॥
- दशग्रौवे कुबरे च पौलस्त्यः कुम्भकर्णके ।
 वल्लयः कण्टरोगे स्यात्क्लीवं स्यात्करभृषणे ॥
- ब्रह्मण्यः स्याद्ब्रह्ममाधुब्रह्मदारुणैश्चरे ।
 १० ब्राह्मण्यं ब्राह्मणत्वे स्याद्ब्राह्मणानां च संहतो' ॥
- बालेयः स्याद्बर्दभेऽपि मृदौ 'बालहिते त्रिषु ।
 भुवन्यः पुंसि भानौ स्याच्चन्द्र' च ज्वलनेऽपि च ॥
- भुजिष्या गणिकादाम्योः, सूत्रहस्तकदामयोः ।
 स्वतन्त्रेऽपि भुजिष्यः स्यान्मलयः पर्वतान्तरे ॥
- १५ शैलांशे देश आगामे चिह्नायामपि स्त्रियाम् ।
 मङ्गल्या स्यादधःपुष्पौमिसौशुक्लवचास्वपि ॥
- त्रायमाणाऽश्वत्यबिल्वशमौमस्तरकेऽपि ।
 'रोचनायामथो दध्नि क्लीवं मङ्गलकारिणि ॥
- मृगयस्तु भवेद्याधे गोमायौ परमेष्ठिनि ।
 २० स्नेच्छास्यं गदितं ताम्रे यथा रक्तमुदुस्वरे ॥

१ पयः स्यादित मा. २ शौर्य, इति मा. ३ हिता, इति मा.

४ बलि, इति मा. ५ चण्ड, इति मा.

६ एमीति शेषः, त्रायमाणा तु स्त्रियाम् ।

७ स्त्रियामित्यादिः

- रहस्यं गोपनीये स्याद्रहस्या स्त्री नदीभिदि ।
लौहित्यः 'स्यान्नदभिदि लौहित्यं लोहितत्ववत्' ॥
- वदान्यः स्याच्चाटुशब्दे दानशौण्डेऽपि कौर्तितः ।
व्यवायः सुरतेऽन्तर्धौ^१ पुंसि क्लौवं तु तेजसि ॥
- ५ वक्तव्यं वचनार्हे स्यात्क्लौनकुत्सितयोरपि ।
विजयस्तु जये पार्थे विजया च तिथौ क्वचित् ॥
- विस्मयस्तु रसाश्चर्यमद्रेषु च तथा पुनः ।
विशल्या चिपुटादन्तौगुड्चामिश्रिग्वाम् च ॥
- विनया^२ तु वलायां न्याच्छिष्टायां प्रणतावपि ।
१० विषयः स्याद्विन्द्रियार्थे द्रेण जनपदेऽपि च ॥
- गांचरे च प्रवन्धाद्यो यस्य ज्ञातः स तत्र वै ।
विषयौ विषयामक्ते वाच्यवत्क्लौवमिन्द्रिये^३ ॥
- पुंसि स्यान्नृपतौ कामदेवे^४ वर्षायिकेऽपि च ।
श्वश्रुर्यो देवरे श्याले^५ मानृरे मुनिभिद्यपि ॥
- १५ शालेयः शतपुष्पायां श्लेचे शान्यद्वेऽपि च ।
शौर्पण्यस्तु मुकेगे स्यात्तथाक्लौवं तु शौर्पके ॥
- शालेयं मिन्युन्नवणे ताम्नपण्यं च शालजे ।
'शिन्नातुल्यं च मधुपे संस्त्यायः सन्निवेशने ॥

१ स्यान्नद, इति मा. २ त्रिन्द्रियविद्रिमा. ३ लोहित, इति मा.

४ गुडक्लौविषादन्तौ विशल्याऽपि मुखाम् च, इति मा.

५ नया, इति मा. ६ मदिषे, इति मा. ७ मिके, इति मा.

८ शाश्वत्यो, इत्यादिः । ९ शिखा, इति मा. .

विस्तृतावपि संस्थानं संस्थायः परिपद्यते ।
 मन्त्रायः^१ समवायंऽपि पृष्ठस्थायिवन् पुमान् ॥
 समयः शपथाचारमिहान्तं पु तथा धियि ।
 मङ्गले च क्रियाकारे निर्देशे कालभाषयोः ॥
 मरण्युर्वारिवाहंऽपि स्यात्तथा पवनेऽपि च ।
 शक्तौ च योग्यतायां च सामर्थ्यं चाभिधीयते ॥
 मौग्ध्यमाहुः मौगन्ध्यं चारुत्वे गुणगौरवे ।
 मौर्क्यं स्यादनायामे क्रियायां सूकरस्य च ॥
 हिरण्यं^२ रेतसि द्रव्यं मानभेदेऽप्येऽपि च ।
 १० तथाऽक्षयं शतकुम्भं वराटेऽपि निगद्यते ॥
 हृदयं मानसे^३ बुक्कोरसोरपि नपुंसकम् ।
 शत्रियो बाहुजेऽपि स्यात्तथा भूमौपतावपि ॥
 श्लिषण्युः सुरभौ देहे श्लिष्यं^४ श्लिषमस्मवे ।

॥ इति यत्ततीयम् ॥

॥ अथ यत्तुषमम् ॥

भवेदनुशयो द्वेपे^५ पश्चात्तापानुबन्धयोः ।
 १५ अवश्यायस्तु नौहारेऽप्यभिमानेऽपि कौर्तितः ॥

१ साधुः, प्रज्ञादाणि

३ शु, इति मा.

४ वृक्षा, इति मा.

५ अनुशय्यो भवेद्द्वेपे, इति मा.

२ सवन्, इति मा.

४ चे, इति मा.

६ त्रायमिति मा.

८ पश्चा, इति मा.

- अन्तशय्या मृतौ भूमिशय्यायां पितृकानने ।
 अपमव्यं वाच्यलिङ्गं दक्षिणप्रतिकूलयोः ॥
- अन्वाहार्यममाश्राद्धे 'मुखदक्षिणयोरपि ।
 अलिप्रियं वारिजे न्याद्रमानं स्यादलिप्रियः ॥
- ५ अमौजयो ! गजारोहेऽभिनयो भावदर्शने ।
 अभिप्रायो मनोवृत्तावभिधेयं तु नामनि ॥
- अविनेयस्तु दृष्टं स्वजयस्तु पराजये ।
 उपकार्या राजमद्भन्युपकारोचितेऽन्यवत् ॥
- जलाशयो जलाधारे स्यादुष्णैरे जलाशयम् ।
 १० तण्डुलीयः शाकभेदे विडङ्गं तरुताप्ययोः ॥
- तृणशून्यं मल्लिकायां तथा न्यात्कंतकौफले ।
 धनञ्जयोऽर्जने चाग्निनागभिदं हमारुते ॥
- निरामयस्तु नौरोगे त्रिषु न्यादिडिकं पुमान् ।
 परिधायो जलस्थानं परिच्छेदनिर्गतम्भयोः ॥
- १५ प्रतिश्रयः सभायां स्यादाश्रयेऽपि परिश्रयः ।
 परिमल्ल्या तु मल्लानि विधावपि निवर्तके ॥
- प्रतिभयं भये घोरं पाञ्चजन्योऽग्निशङ्खयोः ।
 प्रावृड्भवे प्रावृषेण्यं नौपे तु स्यात्पुमानयम् ॥
- पूर्वकायस्तृध्वदेहे गदितः शब्दवेदिभिः ।
 २० पौरुषेयो विक्रमेऽपि विकारे पुरुषस्य च ॥

१ नान्यो, इत्यादिः

२ क्लम, इति मा.

३ तथा स्यात्पुञ्जं त्रिषु, इति मा. ।

४ नौपे, इति मा. ।

- त्रिषु ना मङ्गवधयोः पुरुषस्य पदान्तरे ।
 फलोदयस्तु लाभे स्यादपि स्वर्गे फलोदयः ॥
- भागधेयं तु भाग्ये स्याद्भागप्रत्यययोरपि ।
 महानयो विहारे स्याद्भाद्रपदोऽपरेऽपि च ॥
- 5 महानयं तीर्थभेदे पुमांस्तु परमात्मनि ।
 महोदयः कान्यकुब्जे 'चाधिपत्यापवर्गयोः ॥
 महामृत्यं महार्घेऽपि रत्नेऽपि च नपुंसकम् ।
 मार्जारीयोऽङ्गसंशुद्धौ तथा मार्जारमङ्गते ॥
- 10 मार्जारीयः पुमाञ्शृङ्गे विडाले कायशोधने ।
 रौहिणेयाऽन्यवदत्सं ना वधे च हनायुधे ॥
 बिलेशयस्तु भुजगे 'मृपकेऽपि च कथ्यते ।
 वैनतेयो विष्णुरयंऽप्यरुणेऽपि प्रकीर्तितः ॥
- सम्परायस्तु विपदि समौकोत्तरकालयोः ।
 समाह्वयस्तु पशुभिः खगैर्द्युते^१ च मङ्गरे ॥
- 15 समुदायः^२ स्मृतः मङ्गं मङ्गरेऽपि समुद्रमे ।
 समुच्छ्रयस्तु गदितो विरोधोत्सेधयोरपि ॥
- 'सुखोदयस्तु चामद्यभेदे पक्षेऽपि रमे ।
 स्थूलोच्चयो गण्डशैले गजानां मध्यमे गते ॥
- असाकल्ये वरण्डेऽपि शक्रे हरिहयः स्मृतः ।
 20 हिरण्मयः सुरश्रेष्ठे हिरण्यविकृतावपि ॥
- ॥ इति यच्चतुर्यम् ॥

१ चाधिपत्या, इति मा.

२ मुख, इति मा.

३ खगे द्युते, इति मा.

४ मूदयः, इति मा.

५ सार्धश्लोको मातृकायां यपक्षमेऽभूत्

॥ अथ यपञ्चमम् ॥

अन्तावमायौ श्वपचे मुनिभेदे च नापिते ।
 कडङ्गरौयो वृमभुगृपादौ परिकीर्तितः ॥
 कालानुमार्यं शैलये कालौये शिंशपाद्रुमे ।
 'श्लौरतालौयमित्युक्तं दग्धाम्रश्लौरफेनयोः ॥
 ५ ज्येष्ठामृलौयमिच्छन्ति माममापादपूर्वजम् ।
 अथ प्रवचनौयं तु स्यात्प्रवक्तृप्रवाच्ययोः ॥
 वृपाकपायौ श्रौगौरीवगौजीवन्तिकाम्बपि ॥

॥ इति यपञ्चमम् ॥

॥ अथ यषष्ठम् ॥

प्रत्युद्गमनौयमुपस्थये धौतांशुकद्वये ।
 विष्वक्सेनप्रिया लक्ष्म्यां वाराह्यामपि गद्यते ॥
 १० हरिणहृदयो भौरी कथितः शास्त्रपारंगैः ॥

॥ इति यषष्ठम् ॥

॥ अथ यमप्रमम ॥

तुरगब्रह्मचर्यं तत स्यभावाद्ब्रह्मचर्यके ॥

॥ इति यमप्रमम ॥

॥ इति शब्दरत्नमन्त्रयं राजकोशापरपद्यां यान्तवर्गः ॥

॥ अथ रान्तवर्गः ॥

॥ अथ रैकम् ॥

रः स्मये जलदे तीक्ष्णं वज्रौ राः स्वर्गवित्तयोः ।

रौर्भूमौ रुभये 'सुर्ये' द्रुम्भगौ च निगद्यते ॥

चिन्तु मङ्ग्याविशेषे स्याद्द्रुहौर्नज्जायां प्रकौर्तिता ।

श्रौर्वेपरचनाशोभाभारतौसरत्नद्रुमे ॥

5 लक्ष्यां चिद्वर्गसम्पत्तौ वेपोपकरणे मतः ।

सुः सवे' निर्भरे चापि द्रुः स्वर्गे कामरूपिणि ॥

॥ इति रैकम् ॥

॥ अथ रद्वितीयम् ॥

अस्मिन्नर्थेऽव्ययं चात्र त्वङ्गिः पादाशयोरपि ।

अत्रिः स्त्री काष्ठकुहले न्यादत्रिर्मुनिभिद्यपि ॥

अत्रिः शत्रौ पुमान् मर्मण्यरुगित्यभिधीयते ।

10 अरं शौघे च चक्राङ्गे शौघगे पुनरन्यवत् ॥

अग्रं पुरस्तादपरि परिमाणे पलस्य च ।

आलम्बने समूहे च प्रान्तेऽपि न्यान्नपुंसकम् ॥

प्रधाने चाधिके चापि प्रथमे वाच्यलिङ्गवत् ।

असमश्रुणि रक्ते स्यादसः स्यात्कचकोणयोः ॥

- अस्त्रं तु करवाले स्याच्चापे प्रहरणेऽपि च ।
 अभ्रं स्यादभ्रके स्वर्गे मधे च गगनेऽपि च ॥
- अट्टिः शैले द्रुमे चार्कऽप्यारो भौमे शनैश्चरे ।
 आरा चर्मप्रभेदिन्यामारं चक्र उदौरितम् ॥
- आट्टी नष्टत्रभेदे स्यादाट्टे किन्न उदौरितम् ।
 आरुस्तरुविशेषे स्यात्तथा कर्कटदंष्ट्रिणोः ॥
- आन्धो नौवृज्जातिभेदेऽप्यान्वं त्वयवान्तरे ।
 अभ्रमम्बन्धिनि त्वाभ्रं चाम्रः स्याच्चतुपादपे ॥
- इन्द्रः शक्रादित्यभेदे योगभेदान्तगात्मनोः ।
 10 इन्द्रा फणिज्जके स्त्री स्यादिता भृवाक्कुराप्, च ॥
- ईरौ तु करवान्निन्यां उग्रो रुद्रे त्रिपुत्कटे ।
 श्वाच्छृङ्गामुतेऽप्युग्रः स्याद्वचाशृङ्गयोः स्त्रियाम् ॥
- उसो वृषे च किरणेऽप्युसाऽर्जुन्यपचित्रयोः ।
 उरु पौनं मतं कौवमृकस्त्वयवान्तरे ॥
- 15 उप्रः क्रमेणकं प्राक्तयन्दिः काकेन्द्रपुत्रयोः ।
 गेन्द्री स्यादिन्द्रमम्बन्धिन्येन्द्री प्राच्यां दिशि स्मृता ॥
- ओङ्गाः पुष्पमि देणे स्यादोङ्गस्तु तरुभिद्यपि ।
 कर्गो वर्षांपले पाणौ रश्मौ प्रत्यायशृङ्गडयोः ॥

१ स्त्रिमिति मा. २ कौग, इति घञे ३ अल्लप्र, इति मा. ।
 ४ घो, इति मा. ५ त्रिमिति मा. ६ शम्भके, इति मा. ।
 ७ उरुः स्त्रियामृक कौवे मन्वयवान्तरे इति मा. ।
 ८ ऊ, इति मा. ९ ओन्द्र, इति मा. १० न्दयोमिति मा.

कामं' तु वाच्यवत्काम्ये करौ तु स्यान्मतङ्गजे ।

कद्रुमातरि नागानां कद्रुः कनकपिङ्गले ॥

कर्चो स्त्री कर्तृकायां स्यात्कारा द्रव्यां प्रमेवके ।

कारो वधे निश्चयेऽत्र बन्धौ यत्ने यतावपि ॥

६ कारस्तु स्वर्णकारे स्यात्तुपागट्टावपि स्मृतः ।

कारा तु बन्धनागारे बन्धनेऽपि च योषिति ॥

कारिः^१ स्त्रियां क्रियायां न्यादाच्यन्निङ्गस्तु शिन्त्यनि ।

विश्वकर्मणि ना कारुस्त्रिषु कारकशिन्त्यनां ॥

किरिः किटौ शुके^२ कौरः कुरुभक्ते नृपान्तरे ।

१० देशान्तरेषु पुम्भृन्नि कृरः स्यात्कठिनेऽपि च ॥

नृशंसघोरयोश्चापि कृच्छं कष्टेऽप्यघापहे ।

क्रोष्ट्रौ शृगान्निकारुणविदारौनाङ्गन्तौपु च ॥

खरस्तौष्ट्वां च घर्मे च देवताङ्गेऽथ गर्दभे ।

खरुर्दपे हये शम्भौ खारौ मानप्रभेदके ॥

१५ खुरः शफे^३ कोलदले गरुष्टपविषे विषे ।

गरौ खरायां करणे^४ गात्रमङ्गे कलेवरे ॥

स्तम्बेरमाग्रजङ्घादिविभागेऽपि समौरितम् ।

गारा तृपलभेदे स्याद्गिरा वाग्देवतागिरोः ॥

गिरिगौर्णौ गिरियके^५ क्रौडागरण्डकशलयोः ।

२० नेचामयविशेषे च पूज्ये तु गिरिरन्यवत् ॥

१ इदमत्राप्रासङ्गिकम् ।

२ र, इति मा. ।

३ किरिगिति मा. ।

४ सुके, इति मा. ।

५ क्रौक, इति मा. ।

६ क्रौबमिति शब्दः ।

७ यत्ने, इति मा. ।

- गुरुर्निषेकादिकरे पित्रादौ गौष्यतावपि ।
 वाच्यलिङ्गं त्वलघुनि तथा महति दुजरे ॥
- गुन्द्रस्तेजनकद्रव्ये 'मुस्तायामपि योषिति ।
 गृध्रस्तु पश्चिभेदे स्याल्लब्धकंसपि च वाच्यवत ॥
- ५ गोत्रं नाम्नि कुले गोत्रः शैले गोत्रा गवि' श्रिता ।
 सम्भावनीयबोधे च 'काननच्छत्रवर्त्मम्' ॥
- गौरश्चन्द्रःरुणं पीते श्वेते शुद्धे च मर्षपे ।
 पुंसि क्लौवं च कथितं गौरः पङ्कजकमर ॥
- गौरौ त्वसञ्जातरजःकन्याशङ्करथोपिताः ।
 १० राचनौरजनौपिङ्गाप्रियङ्गवसुधाम् च ॥
- आपगाया विणेषेऽपि तथा वरुणयोषिति ।
 घसस्तु दिवसे हिंसं घोरं भोमं भयानकं ॥
- चरांश्शद्युतभेदे स्याद्धोमं चारे चमे चले ।
 चन्द्रः 'कर्पूरकाम्पिलसुधांशुस्वर्गवारिपू ॥
- १५ चक्रः कोके पुमान्क्लौवं राष्ट्रं च वज्रसैन्ययोः ।
 दम्भान्तरे कुलानोपकरणं वारिजास्त्रयोः ॥
- चक्रौ तैलिकभित्कोककुलान्ताजाहिष्ठचके ।
 चरुहृद्येऽन्नभागडे च चर्मो भृजतरौ पुमान् ॥
- चर्मो 'फलकहस्तं च तथा पर्णायतेऽपि च ।
 २० चारः पियान्वृष्टे स्याद्गतौ बन्धापमर्षयोः ॥

१ गुन्द्रा-

२ मि. इति मा.

३ गव्ये इति मेदिनी

४ कन, इति मा.

५ क्लौवमिति गुप्ता.

६ जरेऽपि चेतन्यञ्च

७ हमेचरे, इति मा.

८ कदम्बकम्पि, इति मा.

९ खेट, इति मा.

चारुस्तु गीष्पतौ पुंसि शोभने त्वभिधेयवत् ।
 चौरं तु गोस्तने वस्त्रे चूडायां मौमकेऽपि च ॥
 चौरौ 'कच्छाटिकाभिल्या रेखान्खनभेदयोः ।
 चित्रोऽग्निपादपे चित्रमद्भुते शत्रवेऽपि च ॥
 ५ चित्राऽऽखुपर्णागिण्डुस्वामुभद्रादन्तिकामु च ।
 मायायां सर्पनशत्रुनदीभेदेषु च स्त्रियाम् ॥
 तिलकान्नेत्रयोः क्लीबं चुक्रं दृष्टाम्बुके मतम् ।
 चौरः पाटच्चरेऽपि स्याच्चौरपुष्पौषधावपि ॥
 छत्रा मधुरिकायां स्त्री छत्रमातपवारणे ।
 १० छत्रा मिमावतिच्छत्रं कुस्तुम्बुरु^१शिलौन्धयोः ॥
 छत्री महौषतौ पुंसि छिद्रं दृषणरन्ध्रयोः ।
 छात्रः शिष्यं निर्गदितो राशस्यापलिते जरा ॥
 ज्वरस्तु परितापे स्याद्रुग्भेदेऽपि मतो ज्वरः ।
 जारौ स्त्रियामौषधे स्याज्जारस्त्वपपतौ मतः ॥
 १५ जौरस्तु जरणे खड्गे भरस्तु जलनिर्गमे ।
 भारौ भृङ्गारके प्रोक्ता टारौ 'लङ्गतुगङ्गयोः ॥
 तरस्तु तरणे पुंसि कृशानौ पेटके तरौ ।
 तन्त्रं प्रधाने सिद्धान्ते कुटुम्बपरिपोषणे ॥
 औषधे तन्तुवाये च शास्त्रभेदे परिच्छदे ।
 २० अतिशखान्तरे हेतावुभयार्थप्रयोजके ॥

१ "कच्छोटिकाभिलि" इति मा.

२ लिङ्गयोर्विनि मा.

३ ल्कमिति मा.

४ वरी, इति मा.

५ मतौ, इति मा.

६ वने, इति मा.

७ नग, इति मा.

८ द, इति मा.

- इति कर्तव्यतायां च तन्त्री वीणागुणे स्त्रियाम् ।
 अमृतादेहमिरयोस्तन्त्री स्याच्छास्त्रवेदिनि ॥
- तन्त्री स्त्रियां प्रमौलायां तस्मिन्नर्थे तु तच्च च ।
 तारो मुक्ताविशुद्धौ स्यात्तारके' शुद्धमौक्तिके ॥
- 5 ना नक्षत्रेऽस्मिमध्ये च तारं रूप्यं नपुंसकम् ।
 स्त्री बहुदेवताभेदे वाल्मिगीष्यतिभार्ययोः ॥
- तारः स्यादुच्चशब्देऽपि ताम्रं शुन्वेऽरुणेऽपि च ।
 तौत्रा तु कटुराहिण्यां राजिकागण्डद्वयोः ॥
- त्रिष्वत्युष्णं नितान्तंऽपि कटौ तौरं तु रंघमि ।
 10 पुंसि चपुणि तोत्रं तु प्राजने वणकेऽपि च ॥
- दम्बः खरेऽश्विनौसूनौ दगं गतं च माध्वमे ।
 दगौ तु कन्दगायां स्त्री मनागर्थं दगाज्ययम् ॥
- दंष्ट्री किटावहो व्याघ्रं दम्भं क्लीवे कृणे मतम् ।
 दारा भृमि च भार्यायां केचिदाहुः स्त्रियामपि ॥
- 15 अथ पुंस्यपि दाराः स्याद्वाचं 'लवनमाधने ।
 दारुः स्यात्पित्तले काष्ठे देवदारौ नपुंसकम् ॥
- द्वारं निर्गमनेऽपि स्यादभ्युपाये धरो गिरौ ।
 कार्पासतुलके कूर्मराजे वस्वन्तरेऽपि च ॥
- दूरं त्वमन्निधौ दारः सूत्रे चापि प्रकीर्तितः ।
 20 धरा पृथिव्यां गदिता स्त्री गर्भाशयमेदमाः ॥

१ तारके, इति मा. ।

२ दमिति मा.

३ तौत्र, इति मा. ।

४ चहो व्याघ्र, इति मा.

५ वण, इति मा.

धात्री धरामलक्योः 'स्याद्वात्री मात्रुपमातृषु ।

'धारा सैन्याग्रदेशे च तुरङ्गगतिपञ्चके ॥

घटादिच्छिद्रमन्तव्योः प्रपाते स्याद्वस्य च ।

खड्गादेर्निशिते देशे धारा 'ग्रावान्तरेऽपि च ॥

5 धीरः स्वरे वृधे धैर्यान्विते क्लीबं तु कुङ्कुमे ।

धात्रं नृपरिधानीये नरोऽजं 'मनुजैर्जने ॥

क्लीबं तु रामकर्पूरे नक्रं नामाग्रदारुणोः ।

नक्रः कुम्भीरके पुंसि 'नारस्तर्गकनौरयाः ॥

नधौ तु स्याद्वरचायां नारं स्यान्नरमंहतौ ।

10 'निद्रा स्वापे च संवेगे नीरं तु मलिले मतम् ॥

नीध्रं नेमौ 'वल्लोके च रेवतीभे च कानने ।

नेत्रं मथिगुणे वस्त्रभेदे मूले तरोरपि ॥

रथे चक्षुषि नद्यां च नेत्रौ नाद्यां च योषिति ।

परः श्रेष्ठारिदृगन्योत्तरे' क्लीबं तु केवलं ॥

15 पत्रं स्याद्वाहनं पर्णं पशुं च शरपश्याणोः ।

पारं परतटे यात्रामात्रे स्याद्राजनं त्रिणि ! ॥

प्रान्तेऽस्त्रियां 'नदीभेदे 'पारौ पूरंऽन्वगद्यते ।

दन्तिनः पादबन्धे च कर्कर्यां च 'सुवादिके ॥

१ स्याद्वागा, इति मा.

२ सैन्यस्याग्रदेशे, इति मा.

३ ग्रामा, इति मा.

४ मनुजै, इति मा.

५ भक्तमिति मा.

६ तथापि, इति मा.

७ पारमिति मा.

८ निद्रा शुभौ च सङ्कोचे, इति मा.

९ न, इति मा.

१० रथनाभ्यामिति मा.

११ रमे, इति मा.

१२ वाहि, इति मा.

१३ पारा, इत्यादिः

१४ पात्रमिच्छादिः

तौरदयान्तरे योग्यं, पुरुः प्राज्येऽभिधेयवत् ।

भृपभेदे परागे च देवलोके च पुंस्ययम् ॥

पुरं गृहोपरिगृहे शरीरे च नपुंसकम् ।

तथा पाटलिपुत्रेऽपि गेहभावे पुरं विदुः ॥

८ पुष्पादीनां दलावृत्तो गुग्गुलौ ना न ना परि ।

पुण्ड्रोऽतिमुक्तके चित्रं कुर्मौ दैत्यशुभेदयोः ॥

पुंभृन्नि देशभेदे स्यात्पुण्डरीके नपुंसकम् ।

पूरा जन्मसमूहेऽपि व्रणमंशुद्भिवाच्ययोः ॥

पांचं वज्रं मुखाग्रं च सूकरस्य हलस्य च ।

१० पौरं त्रिपु पुरोद्वृते कर्तृणे तु नपुंसकम् ॥

वभ्रुस्तु गरुडं वज्रौ नकुले च महेश्वरे ।

पिङ्गले वाच्यलिङ्गः स्याज्जम्बुके फेरुच्यते ॥

भस्त्रा तु चर्मपेश्यां स्याद्भ्रुवोऽतिशयभारयोः ।

भरुः स्वर्णं हर पुंसि भद्रस्तु वृषभे शिवे ॥

१२ खञ्जरीटे कटस्य च भद्र इत्यभिधीयते ।

करिभेदे, तथा क्लीवं मतं मङ्गलमुक्तयोः ॥

काञ्चनं च स्त्रियां 'गामाकृष्णाद्योमनदीषु च ।

तिथिभेदे प्रसारिण्यां कट्फलाऽनन्तयोरपि ॥

त्रिपु श्रेष्ठं तथा सार्धं न पुंसि करणान्तरे ।

१४ भारः स्याद्वैवधे विष्णौ पत्नाना द्विमहस्रकं ॥

- भाद्रस्तु मामभेदे स्याद्भाद्रं तत्प्रभवे मतम् ।
 भौरुगते च योपायां वरयोपिति च स्त्रियाम् ॥
- भृगिनां वासुदेवेऽपि हरिऽपि परमेश्वरिणि ।
 कौवं सुवर्णे प्राज्ये तु वाच्यलिङ्गमुदौरितम् ॥
- ५ भृगौ वाद्यप्रभेदे स्याद्भौमस्वर्गमयेऽश्विने ।
 मन्त्रस्तु गुह्यवादे स्याद्देवादौनां च साधने ॥
 वेदभागविशेषे च मन्त्रौ तद्विद्वत्सात्यके ।
 मन्त्रः स्वरविशेषेऽपि माद्रौ पाण्डोय योपिति ॥
 मात्रा कर्णविभृपायां मानं वित्तं परिच्छेदे ।
 १० अशरावयवे स्वल्पं कौवं कात्स्न्यं ऽवधारणे ॥
 मारः स्मरे मृतौ विघ्ने मारौ देव्यां जनशये ।
 मारिः स्त्री^१ मारणे वर्षे^२ मित्रं मार्यौ च भेषजे ॥
 लम्नाच्चतुर्थराशौ च पुंसि सूर्ये प्रकीर्तितः ।
 मुरा गन्धौपधौ मृचं मल्लभेदे निगद्यते ॥
- १५ मेरुः सुराद्रौ मेद्रं तु शेषमि कौवमौरितम् ।
 मैत्रं तु जातकृत्ये स्यान्मित्रमन्वन्वत्यपि ॥
 यस्मिन्नर्थे तु यन्ति यन्त्रं तु स्यान्त्रियन्त्रणे ।
 देवतायतने चापि तथा युद्धादिमाधने ॥
 यात्रोत्सवे च गमने यात्रा स्याद्यापनेऽपि च ।
- २० योक्तं तु रज्जुभेदे स्यात्तथैवावयवान्तरे ॥

१ य, इति मा. ।

२ च, इति मा.

३ मृद्याविति परे ।

४ गौ च, इति मा. ।

५ मित्रः सूर्ये च दानवे । गन्धर्वाः स्त्रियां कौवे मतं सुहृदि सद्गणे, इति मा. ।

- रन्ध्रं 'स्यादुपणे छिद्रे गार्धो न्यादौपधेऽप्यथ ।
 गार्धन्धपट्टवे कौचं तथा स्यादुपवर्तने ॥
- रात्रिर्हंसिद्रायामिन्या रुद्रैर्न्ये मृगेऽपि च ।
 रुद्रन्ध्रे महादेवे रेवं कौचं तु रतमि ॥
- ५ पौयुषे पट्टवामेऽपि स्रतके परिकीर्तितम् ।
 रौद्रो रमान्तरे रौद्रमुग्रं रुद्रोद्धवेऽपि च ॥
- रौद्रो चण्ड्यामपि ख्याता लाघ्रं स्यादौपधान्तरे ।
 वगं जामातरि वृते देवतादेरभीप्सिते ॥
- पिष्टं पुंसि त्रिषु श्रेष्ठे कृक्कुमे तु नपुंसकम् ।
 १० वगौ प्राक्ता गतावयां वग तु स्यात्फलत्रिके ॥
- मनागिष्टे वरं कौचं केचिदाहृन्मदव्ययम् ।
 वक्रः शनैश्चरे पुंसि पुटभेदे नपुंसकम् ॥
- त्रिषु क्रूरे च कटिले वज्रो योगान्तरे तथा ।
 वज्रः कृष्णस्य दायादे वज्रं धात्र्यां च वालके ॥
- १५ वज्रा गुडुच्यां कुलिशे मतं कौचं च पुंसि च ।
 वज्रो महन्ते पुंसि स्यात्कुल्यां वज्रो मता स्त्रियाम् ॥
- वज्रोऽस्त्री हौरके वध्रं कौचं त्रिषु वरत्रयोः ।
 वप्रः मानौ पुमानस्त्री रेणौ श्लेवं चये तटे ॥
- वक्रं मुखे वृत्तभेदे व्यग्रा व्यामक्र आकुले ।
 २० वधौ प्राक्ता वरत्रायां वामो ना दिवसे मतः ॥

१ स्यादु. इति मा.

२ मृते. इति मा.

३ रेवंमति मा.

४ त्रिषु. इति मा.

५ हौरकेऽपि न वदस्त्री. इति मा.

६ वक्रोद्धवे च पेटके. इति मा.

- वासं तु मन्दिरे क्लौवं तथैव च चतुष्पथं ।
 व्याघ्रः स्यादपि शार्दूल रक्तगण्डे करञ्जके ॥
- व्याघ्रः पराक्रमयुते कण्टकायां तु योपिति ।
 व्याघ्रं व्याघ्रनखे क्लौवं वारौ स्याद्भजवन्धने ॥
- ५ वारः स्वर्यादिदिवसे वृन्दावमरयोः शणे ।
 द्वारे हरे कुञ्जवृक्षे वारं स्याद्दालकेऽम्बुनि ॥
 वीरौ रमविण्णपे स्याद्वीरः शूरे निगद्यते ।
 स्त्री मुराशौरकाकोन्नीतामलक्यलवानुकं ॥
 पतिपुत्रवतीरम्भा विदारौदुग्धिकाम् च ।
- १० मलपृश्नौरविदार्योः क्लौवं शृङ्गा नलेऽपि च ॥
 वीधं तु विमले प्रोक्तं विग्रः स्याद्भतनामिके ।
 वृत्रो रिपौ घनं ध्वान्तं शैलभेदे च दानवे ॥
 वीरं कलवरे नखे वार्ताकौ कुङ्कुमेऽपि च ।
 वीरं विरोधे वीरौ तु पुमोस्तद्वति कीर्तितः ॥
- १५ वाङ्मौ स्त्री पणपादे ना गोमहाहौ भूपान्तरे ।
 शरस्तु तेजने वाणे दध्यग्रे ना शरं जले ॥
 शस्त्रं लोहास्त्रयोः क्लौवं छुरिकायां तु योपिति ।
 शक्रो महेन्द्रे कुटजे तथैवार्जुनपादपे ॥
 शद्रिणाऽम्भाधरे जिष्णौ शरुना कोपवज्रयोः ।
- २० शरुश्च यूपशकले श्वश्रुश्च पतिमातरि ॥

१ गोमोऽर्थः

३ रते, इति मा.

५ पल, इति मा.

२ शम्भोऽर्थः

४ भौ च, इति मा.

६ त्रि, इति मा.

- शरिणांऽश्लोपकरणे स्त्रियां शकुनिकान्तरे ।
 युद्धार्थगजपर्याणे व्यवहारागन्तरेऽपि च ॥
 शरस्तु शबले वाच्यलिङ्गो ना तु समोरणे ।
 अश्लोपकरणं चापि क्लौवं ज्ञानेऽपि वारिणि ॥
 ५ शस्त्रं तु न दयारागमाज्जयोश्च निगद्यते ।
 शिथुः पुमान् वृष्टभेदे शकमात्रं नपुंसकम् ॥
 शिरः क्लौवं नालिकरे मस्तकेऽपि निगद्यते ।
 शिरां ना पिप्पलीमूले न्यादमन्यां च धापति ॥
 उगौरे चापि चक्राङ्गे गोघ्नं द्रुतगतौ त्रिषु ।
 १० शुक्रो दैव्यशुक्रो मामे तथा विश्वानरेऽपि च ॥
 तथाऽशिरुग्भिदि क्लौवं शुक्रं क्लौवं तु रतमि ।
 शरां वृषतिभेदेऽपि तथा विक्रान्तधोधिनि ॥
 शुभ्रः शुक्रोद्दीप्तयोः स्यात्तथैव क्लौवमश्रुके ।
 यदौ यद्रस्य भायायां यद्रा स्याज्जातिमात्रके ॥
 १५ स्वरां धनौ च खड्गादे स्तथा नामाममोरणे ।
 उदान्तादौ मध्यमादावकारादावपीष्यते ॥
 मरः पुमान्दधिभवे मरं क्लौवं मरस्यपि ।
 त्मरः पुमान् खड्गमुष्टौ यूपस्यावयवे स्वरः ॥
 मत्रं यागविण्पे स्यात्सचौ नित्यान्त्रदातरि ।
 २० मारां बले स्थिरांश्च च न्याय्यं मज्जनि शम्बरे ! ॥

१ यः इति मा.

२ शुक्रो क्लौवनरेतसि, इति मा.

३ त्रिखिनि तेषां

४ दौ, इति मा.

५ मरमिति मा.

६ ऽपि च, इति मा.

७ द्याज्ये, इति मा.

धने वायौ वने मान्द्रं वने' चापि घने मृदौ ।

'स्फारस्तु विकटे पुंसि 'करकादेश्च वुदुदे ॥

मिप्रा निदाघमल्लिने मिप्रा 'नद्यन्तरे तथा ।

स्थिरोऽचले गनौ मोक्षे, शान्तपण्यां' स्थिरा भुवि ॥

5 मीरो'र्कहलयोः पुंसि स्फिरं भृगिणि 'स्फारवत् ।

मिराऽपि कण्डगायां स्यात्सुरा चपकमद्ययोः ॥

सुरः स्याच्चिदशे' स्तृचं क्लीवे तन्तुव्यवस्थयोः ।

शास्त्रादिस्तृचनाग्रन्थे स्तरः प्रोक्तो विवस्वति ॥

स्वच्छन्दमन्दयाः स्वरं हरिश्चन्द्रार्कवायुषु ।

10 शुक्रभेकयमाश्वाहिकर्पिमिहहरिर्घापि ॥

अजेशशक्रकिरणपिङ्गलोकान्तरेष्टपि ।

हरः शिवे तथा हारिः सन्तानद्युतभङ्गयोः ॥

पथिकेऽपि पुमान् हारिर्हारां मुक्तामरे युधि ।

हिंसा काकादनौमांस्यार्घातके चान्यलिङ्गवत् ॥

15 होरा 'पिपौलिकालन्त्र्योहोरः' शङ्करवज्रयोः ।

होरा' तु लघ्ने राश्यर्थे रेखाशास्त्रभिदोर्गपि ॥

'शारस्तु द्रवमात्रं न्यात्शारः स्याद्भेषजान्तरे ।

क्षौरं दुग्धेऽपि पर्यासि क्षौरी त्वन्नान्तरे मतः ॥

१ वने, इति मा. ।

२ स्यात्, इति मा.

३ करकादेशेति मेदिनी ।

४ नद्यां तथात्तरे इति मा.

५ र्गामिति मा. ।

६ सरो, इति मा.

७ स्यात्, इति मा.

८ नो, इति मा.

९ पिप्प, इति मा.

१० हरिः, इति मा.

११ लोहा, इति मा.

१२ रक्ष, इति मा.

शौरी वटादिवृक्षे स्यात्शूरी वपनमाधने ।
 शूद्रस्तु कृपणे दुष्टे शूद्रा स्यान्मभुमशिका ॥
 श्लेचं मिह्यादिसंस्थाने क्लीबं शौरं तु मुण्डने ।
 शौद्रं मभुविशेषे स्यान्मभुमात्रेऽपि गद्यते ॥

॥ इति रदितोयम् ॥

॥ अथ रत्नतीयम् ॥

- ५ अशरी वारिधारायामशरं ब्रह्मवर्णयोः ।
 अशरं नाशयन्त्ये स्यादशरः शङ्कर स्मृतः ॥
 अदभं वहन्ते क्लीबमद्वरं निकटस्थिते ।
 अधरस्तु पुमानोऽपि हानिः शून्यं च वाच्यवत् ॥
- १० अध्वरः सावधानं स्यादभुमं तथा कर्ता ।
 अधोग्रश्चलमतावधोग्रं शोषितादिता ॥
 अधोग्रं विद्युति मतावज्ञारं क्लीबमुन्मत्तं ।
 अज्ञारं भूमिजगृहेऽप्यधोग्रं मुमन्ते मतम् ॥
 अयोग्रस्तु हन्ते पुंसि स्यादपि प्रासक्तयोः ।
 अवोग्राऽपतिपुत्रायां सत्त्वहाने तु वाच्यवत् ॥
- १५ अमरस्त्रिदशेऽप्यस्थिसंहारे कुलिशद्रुमे ।
 अस्त्री गुडुच्यमरावत्याः सृग्णादृवाजरायुषु ॥

१ शरी, इति मा.

२ शरी कृत्विजि, इति मा.

३ दृवामिरावती सृग्णा गुडुच्यमरायुषु, इति मा.

- अपरं त्वितरार्थं स्यात्पश्चाद्भावे च दन्तिनः ।
 अवाचीनेऽपरं प्राहुर्जगद्यौ चापरा मता ॥
 अन्तरं तु परीधाने भेदे रन्ध्रावकाशयोः ।
 आत्मान्तर्धिविनात्मौयवह्निर्मध्यावधिष्वपि ॥
 ५ अवरं चरमेऽपि स्याद्भवान्यामवरा मता ।
 गजान्त्यजङ्घादेशं चाप्यवरं क्रीवमोरितम् ॥
 अम्बरं वामसि व्यासि कर्णसि च मृगन्धके ।
 अङ्गुली लाम्बि पानीयं रुधिराभिनवाद्भिदि ॥
 अजिरं प्राङ्गणे वाते विषये ददुर्गरे तनौ ।
 १० अशिरां भास्करे वीतिदेवे स्याद्राश्रमान्तरे ॥
 अगङ्गोरः पुरुषे शक्तेऽररं छटकपाटयोः ।
 अररस्तु पुमान्त्सोमऽप्यगारं मन्दिरं मतम् ॥
 अध्वरस्तु मतो यज्ञेऽप्यनृरुः सृष्ट्युसारथौ ।
 अमत्रमपि पात्रे न्यादमित्रं वैरिणि स्मृतम् ॥
 १५ अगुरु स्यात्तु लघुनि शिंशपायां च जोङ्गके ।
 अमारं स्यात्तु निःसारं त्वमरुर्वशभिद्यपि ॥
 अमुरा रजनीराश्याममुरां दानवे रवौ ।
 अहंरुः स्त्री गतावयामामारः प्रमरे मतः ॥
 आमारं वेगवृष्टौ स्यात्तथैव स्यात्सुहृदले ।
 २० आहारः स्यादाहरणे हारे प्रोक्तश्च भोजने ॥

१. व्यो. इति मा.

२. दन्तिने. इति मा.

३. वामसि मा.

४. त्वमरुर्वश, इति मा.

५. वास्योद. इति मा. ।

आसुरी देवताभेदे मिडार्थेऽपि मता स्त्रियाम् ।

आशरस्तु स्मृतौ वन्तौ तथैव रजनीचरे ॥

स्यादाशिरस्तु कृमर' इत्याहुर्विडिशालिनः ।

आकार इक्षिताकृत्योगाभौरी गां प उच्यते ॥

१ आकरी निकरे रत्नस्थाने श्रेष्ठे च कथ्यते ।

आधारस्याधिकरणेऽप्यालवान्ऽम्बधारणे ॥

आमोघो ब्रह्मपुरुषे व्याधिते स्यात्तथाऽऽतुरः ।

आभौरी गांपयोपायामासुरा इति मन्त्रतौ ॥

आतरस्तारण्ये स्यादितरीऽन्यत्र पामरे ।

१० इत्यरी मन्त्रथ शम्भौ नाऽऽद्यां स्वाभिनि वाच्यवत ॥

इत्यरी चैत्यरीढायामोशरी वृशभिद्यपि ।

इत्ययमत्यां पथिके नृकर्मणि चाच्यते ॥

उदारी दातृमदतोदृष्टिणि वाच्यलिङ्गकः ।

उर्वरा सर्वमस्याद्यभूमौ स्यात्तुमिमात्रकं ॥

११ उत्तरा दिग्विण्णे स्यात्तुपायामनून्य च ।

विगततनुर्जपि स्यादूर्ध्वादीचोत्तमेऽपि ॥

कीचे तु स्यात्प्रतिवाक्येऽथाङ्गारयाङ्गताङ्गणे ।

उपेन्द्रस्तु मतो विष्णावृत्तरी यज्ञभूमिदि ॥

उन्दुरुमृपके पुंसि चापरे शारमृङ्गवि ।

२० उच्चारं स्यादुच्चरणं तथा मन्त्रविमर्जनं ॥

१ स्यादासुरोपकृष्टमे, इति मा.

२ पत्यानिन्ने, इति मा.

३ नाद्ये, इति मा.

४ यमनि गोथः

५ विविचिनि गोथः

६ स्यान्वतो, इति मा.

७ वागिद्वययोगिकपरे

८ लो, इति मा.

- उत्तारं स्यादुत्तरणे जटुरे तृदरं मतम् ।
 ऋशरं वारिधारायामृशरस्त्वृत्विजि स्मृतः ॥
 एकाग्रं वाच्यलिङ्गं स्यादेकतानंऽप्यनाकुले ।
 ॐकारः प्रणवे चाङ्गीकृतावपि च कीर्तितः ॥
 ६ अंगौरं गयनं प्राहृदगंडंऽपि चामरस्य तु ।
 उगौरजे वाच्यवत्यात्कदरं व्याधिभिद्यपि ॥
 क्रकुरः क्रकचं दीनं करीरेऽष्टेः खगान्तरे ।
 कन्धरः स्यादागिवाहे ग्रीवायां कन्धरा मता ॥
 कक्षरं कुम्भिते तक्ते तथा स्यान्मूलद्रुपिते ।
 १० कणेरुः कर्णिकारे च करिणीविश्ययो स्त्रियाम् ॥
 कडारः कर्पिले दामे कवरं नवगाम्भर्याः ।
 कवरी केशवेण स्यादुमायां भेषजान्तरे ॥
 पृथ्वीतुङ्गाथ कवरी ना रशःपापयोरपि ।
 करीरः कलशे वृशभेदे वंशाङ्कुरेऽपि च ॥
 १५ करीरी चौरिकायां च दन्तमूलं च दन्तिनाम् ।
 कर्वरा राशमे पापे क्लीवं हेमाम्भसोरपि ॥
 कर्वरा रुष्णावृन्तायां शबले वाच्यलिङ्गवत ।
 कपेरस्तु कपाने स्यात्कटाहे शस्त्रभिद्यपि ॥
 कञ्जारो जटुरे सूर्ये विरञ्चौ वारणे मुनौ ।
 २० कटिचं रमनायां स्याच्चर्मज्ञे कटिवामसि ॥

१ शीको, इति मा.

२ करीरः, इति मा.

३ मर्म, इति मा.

४ पुंगो, इति मा.

५ पुंगो, इति मा.

६ पुंगुल, इति मा.

७ कञ्जाराजवरे, इति मा.

८ उहे, इति मा.

- कच्छुरा शृकशिख्यां च शटौदुःस्पर्शयोरपि ।
 कच्छुरः पुंश्चले कच्छुयुक्ते न्यात्कर्तृगौ पुनः ॥
- भवेत्कर्तृनकार्याहं कश्चरुः कन्दभिद्यपि ।
 कर्मारः स्याज्जातिभेदे त्वचिमारं च कौत्यते ॥
- ५ कर्करी भाण्डभेदे ना दर्पणे कठिने त्रिपु ।
 कन्दरस्त्वङ्गुणं पुंसि गुहायां च नपुंसकम् ॥
 कंमारिः कथितो विष्णौ कलत्रं श्राणिभायंयोः ।
 दुर्गस्थाने नृपादीनां कठारं निपुणं मतम् ॥
 कटरः श्वतखटिरे शूद्रांगेऽपि चिष्यते ।
- १० कम्हरौ स्यान्मृगमदे लताभेदेऽपि गद्यते ॥
 कर्पूरं घनमारस्यात्काण्डोरः काण्डवद्यपि ।
 कान्तारः स्याद्विशभेदे दुर्गमे च वने त्रिले ॥
 कावेरौ स्यात्सरिङ्गे पण्यनारीहरिद्रयोः ।
 काश्मीरं कुङ्कुमेऽपि स्याद्रूपुष्करमूलयोः ॥
- १५ कातरश्चले चले कामारः स्यात्सरिवरे ।
 काश्मीरौ मधुपण्यां स्याद्देवयानौ तु किन्नरः ॥
 किशोरौ बालमात्रे स्यात्स्त्रियामश्वस्य शवके ।
 तैलपण्यां च पुच्छिङ्गस्तरुणावस्थ स्तययोः ॥
 किमोरौ ना नागरङ्गे कर्वरे राशमान्तरे ।
- २० किंशारुः स्यात्सम्यग्रं विशिखं कङ्कपशिणि ॥

१ शमादस्य, इति मा.

२ कटलो, इति मा.

३ अस्त्य, इति मा.

४ पेरि, इति मा.

किङ्करः स्याद्भृतिभुजि कुटारः परगौ मतः ।

कुहरं गह्वरं छिद्रे कुहरा नागभिद्यपि ॥

कुक्कुरः सारमेये ना ग्रन्थिपर्णे तु कुक्कुरम् ।

कुञ्जराऽनेकपे केशे स्त्री धातक्यां च पाटलौ ॥

५ कुम्भरस्तु कफोर्णौ स्याज्जानुदेशेऽपि कुम्भरः ।

कुमारा युवराजेऽश्ववाहके बालके शुके ॥

स्कन्दं च वरुणद्वौ ना न दयाजीत्यकाञ्चने ।

कुमारी सारतरुणी नवमान्द्योर्नदौभिदि ॥

कन्याऽपराजितागौरी जम्बूद्वीपेषु च स्मृता ।

१० कुरगौ पश्चिमेऽपि स्यात्कुटारुद्रमकोशयोः ॥

कुम्भरस्तु धनाध्यक्षे वृश्चिभेदेऽपि गद्यते ।

कुटारं मैथिले विद्यात्कुटारं कवले गते ॥

कुटारा दण्डविष्कम्भे धातक्यां कुञ्जरा मताः ।

कुम्भरः कुञ्जके चारौ कुम्भरस्तु युगन्धरे ॥

१५ कुलौरः स्यात्कर्कटे राशिभेदे च गद्यते ।

नागान्तरे तु कुहरः कुम्भौरा नक्रचोरयोः ॥

कुटीरः कर्कटे गेहे कुम्भरस्तु खगेतरः ।

केशरौ तुरगे सिंहे किञ्चल्के केशराऽस्त्रियाम् ॥

१. कप, इति मा.

२. स्य, इति मा.

३. गेहोर्णी, इति मा.

४. बाल, इति मा.

५. जग, इति मा.

६. कुटारुद्रमकोशयोः, इति मा.

७. यजे, इति मा.

८. खले, इति मा.

- केसरं हिङ्गुनि कौबं पुंसि स्यान्नागकेसरे ।
 मिहच्छटायां पुन्नागे वकुले च निगद्यते ॥
- केदारस्तु शिवे शेषऽद्रौ भुभेदालवालयोः ।
 केनारः कुम्भितरके शिरःकपालमन्थिपु ॥
- केकरस्तु भवेखोडे कोटिरस्तु विडौजमि ।
 कोटिरा नकुले चापि तथा स्याद्विन्दुगोपके ॥
- केचरं ! मुहुरे प्राहुः पुंसि शब्दविशारदाः ।
 कोट्रागो नागरे कृपे पुष्करिण्याश्च पाटके ॥
- कोटरः कोटरं वृक्षगह्वरे परिकीर्तितम् ।
 कौमारी मातृकाभेदे कौमारः स्यादयंभिदि ॥
- खटिगो स्याच्छाकभेदे ना चन्द्रे दन्तधावने ।
 खजूरं रूप्यखलयाः खजूरः कोटवृक्षयोः ॥
- खण्डाभ्रमभ्रलेण स्यात्स्त्रीणां दन्तशतान्तरे ।
 खिङ्गिरस्तु शिवाभेदे खड्गान्ते वारिचालके ॥
- खिङ्गिरः फेरवे प्राक्तः खनिचमवदारणे ।
 कथयन्त्यपि शब्दज्ञाः खरारं च खरप्रके ! ॥
- खचरः पवने देवे तथैव च पतत्रिणि ।
 गर्गरो मोनभेदे स्यान्मन्यन्यामथ गह्वरः ॥
- गुहानिकुञ्जगहनदम्भेषु द्रौ तु गह्वरा ।
 निम्ने गभीरगम्भीरे गम्भारी स्त्री लतान्तरे ॥

१. वृङ्गुरक, इति मा. २. किङ्गिर, इति मा. ३. ख. इति मा.

४. दारो, इति मा. ५. ग्नीनपाटके, इति मा.

६. दके, इति मा. ७. खिङ्गि, इति मा. ८. गम्भीर, इति मा.

- समष्टिनाथां गण्डीरां गान्धारां देशभिद्यपि ।
 गान्धारः पंसि सिन्दूरे स्वरगागप्रभेदयोः ॥
- गायत्री त्रिपदादेवौच्छन्दाभिव्यक्तिरेषु च ।
 गोपुरं तु पुरदारि द्वारमात्रेऽपि शस्यते ॥
- कवतमिस्तथापि गोधेरो गोधिकात्मजे ।
 गोधारश्चापि तत्रैव घर्घरस्तु नदान्तरे ॥
- घर्घरश्चलदारि ध्वनौ घृकेऽपि कथ्यते ।
 श्रीरुद्रवाद्यवोणाया भेदे वस्त्रान्तरेऽपि च ॥
- घर्घरी पात्रभेदे स्याद्वस्त्रां बहुभशके ।
 10 चमरं चामरे कौवं मञ्जरौमृगयोः स्त्रियाम् ॥
- चन्द्रिरस्तु गजे सोमे चत्वरं स्यगिडलेऽङ्गणे ।
 चङ्कुरस्तु रथे वृक्षे चमूरस्तु मृगान्तरे ॥
- चतुरश्चातुरे विज्ञे चकोरः स्यात्तवगान्तरे ।
 चातुरश्चाटुकारे न्यान्वियन्त्यग्निगोचरे ॥
- 15 स्त्रियां दाश्यं चातुरी स्याच्चाङ्गै त्वम्बिकौपधि ।
 चिकुरी मृधजे प्रोक्तः पिकृष्टाभिदोर्गपि ॥
- गृहवध्नौ च तरलागयोर्गपि मरौमृपे ।
 चौत्कारः करिघोषे स्याच्चौवरं वल्कले मतम् ॥

१ कायामिति भा.

२ इ. इति भा.

३ नद्या, इति भा.

४ स्त्रा लुद्रवाद्यवोणाया इति घरे

५ इन्द्र, इति भा.

६ गृहवध्नौ, इति भा.

७ पि, इति भा.

८ द्युति, इति भा.

९ परमिति भा.

१० छिद्र, इति भा.

- छिदिरः पावके रज्जौ करवाने परश्वधे ।
 छिदुरगुण्डनद्रव्यं धृते वैरिणि च त्रिषू ॥
 जठरां न स्त्रियां कुशो बृहककर्तृयोस्त्रिषू ।
 जजरस्तु जराजौगं स्याच्छकधजशंखे ॥
 ५ जम्बीरः स्यादन्तशठे प्रस्यपुष्पद्रुमेऽपि च ।
 जलेन्द्रा वरुणे चाथ जम्भले च मन्दोदधी ॥
 जित्वरा जयभाजि स्यात्कभरस्तु कलौ युगे ।
 नटान्तरे वाद्यभागडे बालचक्रे तु भृङ्गरौ ॥
 भृङ्गरौ चापि गदिता वाद्यभेदे स्त्रियामपि ।
 १० रद्वरी तु सृपावादे लम्पापटववाद्ययोः ॥
 रङ्गांगे विस्मयेऽपि स्यात्प्रमिहौ मिश्रितोऽङ्गव ।
 रगरष्टाङ्गणशारे चेन्नाविभ्रमगोचरे ॥
 नान्यवल्ककराशे स्याद्विह्वरः शेषणेऽप्यथ ।
 उद्गरं फलभेदे स्याद्भुमरुवाद्यभिरपि ॥
 १५ डामरां डिम्बभेदेऽपि मिन्युफेनं तु डिण्डिरः ।
 तमिसं तिमिरे कोपे तमोयुक्कनिशि स्त्रियाम् ॥
 त्वक्ष्यचौ स्त्री तु कारव्यां त्वक्ष्यवं स्याद्वराङ्गक ।
 तगरस्तुभेदे स्यात्तवारस्तु भवेदमौ ॥

१ अ. इति मा.

२ बृहकप. इति मा.

३ रज्जौ, इति मा.

४ श्वके, इति मा.

५ भृङ्ग, इति मा.

६ नाश, इति मा. ।

७ प्रश, इति मा.

८ अथ वाद्यमण्डोऽपि ।

९ शोच, इति मा.

१० तथ, इति मा.

- चमरः स्रववेष्टेऽपि चङ्कुरी कोलनस्यपि ।
 कथितो ना तित्तिरवत्तित्तिरिः पश्चिभिद्यपि ॥
- तिमिरं स्यादन्धकारे नेत्रगणे तथ्यते ।
 तीवराऽम्बुनिधौ व्याधेः तुण्णीरः शरमस्युटे ॥
- ५ तुवराऽग्मश्रुपुरुषे कपायिऽश्रुद्रवदृषे ।
 तुम्बुरुस्तु मृगपां स्यात्तुम्बुरी कुक्कुरस्त्रियाम् ॥
- तुपायाऽम्बुकणे चाट्टी प्रालेये कौवमौरितम् ।
 तुतुरी वृशभेदे स्यादाढक्यां तुवरी मता ॥
- तुन्दिरस्तुन्दिलनरि तैत्तिरं तित्तिरवजे ।
 १० तांमरस्त्वायुधभिदि दग्गिटो भाण्वर्जिते ॥
- दहरी मृपिकायां च स्वल्पे भ्रातरि बालके ।
 दन्तुरस्तुन्नतरदे तथोन्नतानते विष्णु ॥
- दहरी पर्वते प्रोक्तस्त्रिष्टोपद्भ्रमभाजने ।
 दर्दुरस्तोयदे भेके वाद्यभागडाद्रिभेदयोः ॥
- १५ दर्दुरा चण्डिकायां स्याद्द्वामजाले नपुंसकम् ।
 दगडारी वहने मत्तवारणे शरयन्त्रके ॥
- कुम्भकारस्य चक्रे च हापरः मंगयं युगे ।
 दामेरथेटिकाऽपत्ये तथैव स्यात्क्रमेणके ॥

१ तित्तिरदग्गि, इति मा.

२ व्याघ्रास्यनखयोः, इति मा.

३ बङ्गदे, इति मा.

४ त्रुङ्गुरी, इति मा.

५ द्वायाध, इति मा.

६ द्विष्टे, इति मा.

७ दर्दुरा पर्वते प्रसि, इति मा.

८ हा, इति मा.

९ बहले, इति मा.

१० दामेरथेट, इति मा.

दिग्धरः स्यात्तु दिक्पाले दिक्चरस्तु प्रवामिनि ।
 स्त्रियां तु दिक्चरौ मद्भिदिक्चरं तु प्रवामिनि ॥
 द्विपारिस्तु मृगेल्ले दौनारो हेममाने स्यात् ।
 दुरतिः स्यादनिवार्यं भरणानर्हं तु दुर्भरं गदितः ॥

३ - - - - -

देवारिर्दितितनये दैत्यारिर्निजराक्षतयोः ॥
 धरित्री तु धरण्या स्त्री धृत्तृगो मातुलद्रुमे ।
 ध्वान्तारिस्तु मतः सूर्ये धिक्कारो न्यकृता श्रुतः ॥
 धीवरं व्याधविदुषोर्धृधरस्त्वग्रं नरि ।
 १० धृमरौ किन्नरौभेदे ना खरे पाण्डुरे त्रिषु ॥
 नर्मरा तु दरीभस्त्रासरलानिष्कलाम् च ।
 नर्मरा निष्कलायां स्यान्नमरुदृशभिद्यपि ॥
 नरेन्द्रः स्यान्महोपाले विषवद्यं निगद्यते ।
 नखशते तु नखरा न्यक्कारो धिक्कृता मतः ॥
 १५ नगरौ नगरे पुर्यामनित्ये नश्वरं मतम् ।
 नागरं मुस्तके शुण्ठ्यां नागरं नगरस्थिते ॥
 नागरं जातिभेदेऽपि विदग्धेऽपि च तादृशः ।
 निस्तारः स्यान्निस्तरणे निर्हाराऽभ्यवकर्षणे ॥
 निर्जरस्त्रिदशे प्रोक्तो जराशून्येऽपि वाच्यवत् ।
 २० निर्वरा निर्भये मारे निर्वरं विगतचपे ॥

१ निगदिता, इति मा.

२ दुरतिस्त्वनिवार्यं, इति मा.

३ गो, इति मा.

४ निस्तारः, इति मा.

- निष्पूरं च दृढे ग्राम्यं तालपण्यां तु निजंरा ।
 निःसारः सारशून्यं स्यान्निगरं गरणे मतः ॥
- निकरं निवहे सारे न्यायद्वयधने निधौ ।
 निकारः स्यात्परिभवे धान्यस्योत्पन्नपणेऽपि च ॥
- 5 नौवरः स्याद्वाणिजके वास्तव्येऽपि तथा मतः ।
 निरभ्रं त्वभ्रशून्यं गे नौशारः स्यात्तथाऽऽवृत्तौ ॥
- नृपूरः पादकटके त्वस्त्रियां परिकीर्तितः ।
 प्रवरं सन्ततौ गोत्रं स्याच्छ्रेष्ठे वाच्यलिङ्गकम् ॥
- प्रवरं श्वस्य सन्नाहं कुक्कुरेऽश्वतरेऽपि च ।
 10 पविषं तु कुशे ताम्रे मध्ये पयसि वर्षणे ॥
- प्रदरां रांगभेदे स्याद्विदारे शरभङ्गयोः ।
 प्रकरः स्यात्पुमान्मङ्गे पुष्पादौ तु नपुंसकम् ॥
- जोङ्गके प्रकरं प्रोक्तं प्रकरी चत्वरान्वितौ ।
 मंहतौ चोपकृत्यायां ! यथामङ्गलमवस्थितौ ॥
- 15 पङ्कारः शौवले^१ सेतौ सोपाने जलकुञ्जके ।
 प्रस्तरौ श्रावणि च मणौ दर्भमुष्टावपि कचित् ॥
- यजमानेऽपि गदितः प्रकारस्तुल्यभेदयोः ।
 प्रत्यग्रः स्यादभिनवे प्रतौरं तु नदीतटे ॥

१ निकारः स्यात्परिभवे निकरं निवहे तथा

धान्यस्योत्पन्नपणेऽपि स्यात्तथा परिभवे मतः, इति मा.

२ घ इति मा.

३ ना, इति मा.

४ विकीर्ण, इत्यस्यादिः

५ शौवले, इति मा.

- प्रहरः कालमाने स्यात्पतत्रं पशुपत्रयोः ।
 प्रचुरं बहुले कौवं पतत्रौ तरुपश्रिणोः ॥
 प्रहारस्तु भवेद्देगे । प्रहारप्रमरो समौ ।
 परारस्तु पटोले न्यादिति शाब्दिकसम्मतम् ॥
 ५ प्रसारस्तु विमारे स्यात्प्रवोरः श्रेष्ठवाचक ।
 पदारः पादधूलौ स्यात्पादालिन्दे च पुंस्यपि ॥
 पापरी भक्तिसिन्धुं स्यात्कौनागं राजयश्मणि ।
 जराट्यपि कटम्बस्य केसरे च गदान्तरे ॥
 पाटोरी मूलके वङ्गे वातिके ततउन्यपि ।
 १० धाराधरेऽपि केदारे विण्मारेऽपि चेष्टति ॥
 पाण्डुरः स्यान्मरुवके वर्णे ना विपु तदति ।
 प्रान्तरं विपिनं दृश्यन्त्यमार्गे च कोटरे ॥
 प्राकारो वरणं प्रोक्तः पामरो नीचमृगयोः ।
 प्रावारश्चात्तरामङ्गेऽप्युखायां पिठरो मतः ॥
 १५ तथा कौवंऽपि निर्दिष्टं मुस्तामन्यानदण्डयोः ।
 पिञ्जरोऽन्यान्तरे प्रोक्तः कौवं स्वर्णं च पीतके ॥
 पिण्डारः शपणे गांघे महिषौरशके द्रुमे ।
 पीवरः कच्छपे स्थले युवत्यां पीवरौ मता ॥
 पुष्करं करिहस्ताग्रं पङ्कजे व्याम्नि वारुणी ।
 २० पुमान्योगविशेषेऽपि तथा शेषे नपुंसकम् ॥

१ मूलो, इति मा. २ विन्दु, इति मा.

३ वीर्यो, इति मा. ४ रे, इति मा. ५ मुक्तामाप, इति मा.

६ स्यान्त्यां नु पिठरो मतम्, इति मा. ७ यमि इति मा. ।

- औपधद्वीपविहगेप्रपि रागोरगान्तरे ।
 तूर्यवक्त्रे च काण्डे च तथा खड्गफलेऽपि च ॥
 पंठरमुष्णमांसं स्यादकर्म्मस्तरुणं पशौ ।
 बन्धुरं मुकुटे पुंसि विडङ्गतैलकल्कयोः ॥
 ८ बन्धुके वधिरं हंसं तथा स्याद्रस्यनम्रयोः ।
 बन्धुरं स्यात्प्रविश्रंषे न हयोर्विकले त्रिषु ॥
 बन्धुरा पण्ययोपायां स्त्रियां पुंभृम्नि सक्तुषु ।
 बर्बरः स्यादृशजात्योर्बर्बरो वृष्टाभिरपि ॥
 बर्बरः पामरे केशविन्यासे, शाकपुष्पयोः ।
 १० बर्बरा फञ्जिकायां च बठरः शठवस्त्रयोः ॥
 बगठरः स्थगिकारज्जौ वकोटे परिकीर्तितः ।
 बदरा र्गृष्टकार्पास्योरेणापण्यां स्त्रियां पुमान् ॥
 कार्पासस्यास्थि बदरी कोलौ कौबं तु तत्फलं ।
 बदरा विष्णुकान्तायामिति विश्वेन भाषिता ॥
 १० बदरी कोलरुष्टे स्यादधिरः श्राववर्जिते ।
 बादरं बाबेरश्चाभं तत्तत्सम्बन्धसंयुते ॥
 भ्रमरः कामुके भृङ्गे भविचं भावि वस्तुनि ।
 भटिचं शूल्यमांसं स्याद्भटिचं भर्जिते फले ॥

१ किमपि बर्बरोऽन्यत्र । बर्बरा लुण्ठकान्ताया बर्बरो कलके जले ।
 बर्बरो मुस्तमशानरुष्टयोः पठः शृष्टे । इति मा. । अथ बर्बरो स्थाने
 कर्बरो इति युज्यते स च प्राणतः

२ बगठे च, इति मा. ३ कडे च, इति मा. ४ प, इति मा.

- भगङ्गीरं योङ्गुवन्याथ' भागङ्गीरं वटभिद्यपि ।
 भागङ्गीरं 'वनभेदेऽपि भ्रामरं मधुभिद्यपि ॥
 पुंसि प्रस्तरभेदे च भास्कराऽग्नौ प्रभाकरे ।
 भार्यारुः स्याच्छैलभेदे मृगभेदे च तत्र च ॥
- ५ कौडया परभार्यायां पुत्रो 'येनोपपादितः ।
 भृदारः 'सूकरे चापि भृम्फाटे च निगद्यते ॥
 भृङ्गारौ भिक्षिकायां च भृङ्गारां जलभाजनं ।
 मेदुरस्तु भवेत्त्रिगुणं महीध्रो धरणीधरे ॥
 मधुरा शतपुष्पायां 'मिश्रयानगरीभिदोः ।
 १० मधुकुङ्कुटिकामेदामधुनीयष्टिकाम् च ॥
 कौत्रं विषे रमे पुंसि तद्वत्त्वाद्प्रियेऽन्यवत् ।
 मकुरस्तु विनिर्दिष्टा दर्पणे 'वकुलद्रुमे ॥
 कुलालदण्डे मकुरो मकुराऽपि च विश्रुतः ।
 मन्दरां मन्थशैले स्यान्नद्या मन्दारपादपे ॥
- १५ वाच्यवदहले मन्दे मन्दारस्तु मृगद्रुमे ।
 'पारिभट्टेऽर्कपणे च मन्दारां हस्तिधृतयोः ॥
 मन्दिरं नगरागारे मन्दिरां मकरालये ।
 मन्थरः कौशफलयोः बाधमन्थानयोः पुमान् ॥
 कुसुम्भ्यां नद्योर्मल्ले ! पृथ्यां 'वक्राभियेयवत् ।
 २० मन्थरः सूचके मन्दे पृथिवीपि तु वाच्यवत् ॥

१ योङ्गुवन्या, इति मा.

२ वल, इति मा.

३ योनी, इति मा.

४ ल, इति मा.

५ भिक्षे, इति मा.

६ धृङ्गल, इति मा.

७ ल, इति मा.

८ वा, इति मा.

९ मन्थयोः

१० ल, इति मा.

मकरां राशिभेदे स्यान्निधार्वापि च 'यादमि ।
 मन्दरां वाजिशालायां शयनीयार्थवस्तुनि ॥
 मसूरां मसूरा च स्याद्द्वौहिवेश्याप्रभेदयोः ।
 मसूरां मसूरश्च द्वावेतौ चापि तयोर्मतौ ॥

५ मर्मराः 'स्यादस्त्रभेदे शुष्कपर्णध्वनावपि ।
 पुंसि स्त्रियां पुनः प्राक्ता मर्मरा पौतदारुणि ॥
 मञ्जरौ तिलकस्थूलमुक्तयोः वल्लरौ द्वयोः ।
 मत्सरा मशिकायां न्यान्मात्मयक्रोधयोरपि ॥
 अमल्यपरमस्यत्तौ कृपणं चाभिधेयवत् ।

१० अथ स्यान्महारां मत्स्यं मयूराऽपि च केकिनि ॥
 मायूरां देशभेदे स्यान्मभूरां माभूरी स्त्रियाम् ।
 मादराः स्यात्कुलालन्य दण्डेऽर्कपारिपाश्र्विके ॥
 व्यामेऽपि चाथ खट्वाणं माजाराः स्याद्विडालके ।
 मायूरं शेषभेदे स्यान्मयूरन्य समूहके ॥

१५ मायूरः स्यात्तु लकुचं मिहिरः स्वर्यवृद्धयोः ।
 मुहुरं मल्लिकाभेदे तथा 'लोष्टादिभेदेन ॥
 मुदिरः कामुके मेघे मुहिरः काममूर्खयोः ।
 मुर्मुरस्तुपवह्नौ स्यान्मन्मथं रविवाजिनि ॥

१ वा. इति मा.

२ गरा. इति मा.

३ स्तरा. इति मा.

४ स्याद. इति मा.

५ वल्लरा. इति मा.

६ ये. इति मा.

७ सपरिजन. इति मा.

८ बुद्धयोगिति मा.

९ कुमिति मा.

१० वो. इति मा.

११ दरा. इति मा.

मुनौन्द्रस्तु मतो बुद्धे मृगागिर्व्याघ्रमिहयोः ।
 मेदुरं बहुलं प्राक्तं मल्यां स्यान्मोगरः पुमान् ॥
 रुधिरं कुङ्कुमे रक्तं रुधिराऽङ्गाङ्गे पुमान् ।
 मनोहरे तु रुचिरं लविवं लेदमाधने ॥

५ वल्लरः शादलं प्राक्ता निर्भरस्थानकुञ्जयोः ।
 चिन्वष्टावे च मञ्जरी वल्लरीति प्रचक्षते ॥

वल्लरं स्याद्वनशेवे गहनोपरयोरपि ।
 वल्लरं शुष्कमांसे च तथा मांसे च दंष्ट्रिणः ॥
 वन्दिराऽनेकपे चन्द्रे वन्दारुभिवादके ।

१० वकरः परिहामे स्याद्वरः पामरेऽपि च ॥
 ववरय्य मतः केशचक्रले नोदृढन्तरे ।
 फञ्जिकायां पुमाञ्जाकभेदपुष्पभिदोः स्त्रियाम् ॥

वटरः कुङ्कुटे वस्त्रे शटे च वशिष्ठः पुमान् ।
 किणिहोहस्तिपिप्पल्याः क्रीचिऽथिलवणे स्मृतः ॥

१५ वत्सरो हायनेऽपि न्याद्वशिष्ठः मशटे मतः ।
 वन्दनं गहनेऽरण्ये वभरो भ्रमरे मतः ! ॥

वरचा तु भवेत्कशा केकरे वल्लिरा मतः ।
 वाहिरः क्रिमिजातेऽम्बुदशिणावर्त्तशङ्खयोः ॥

१ निर्भरः, इति मा.

२ वाहनप्रययोरपि, इति

३ कुङ्कुमानयोः, इति मा.

४ वक्रः, इति म.

५ नेमिदृढन्तरे, इति मा.

६ वक्रः, इति मा.

७ वीर्यं, इति मा.

- वागरः' स्याद्वतातङ्गे मुमुक्षो वातवेष्टके ।
 विशारदे विशागेऽपि 'निर्णये वारकेऽपि च ॥
 वागुरा मृगबन्धिन्यां वानरस्तु मतः कपौ ।
 वानौरो वृक्षभेदेऽपि व्याहारो लपिते मतः ॥
 ५ वासुरा 'वासिताराच्योवांसरो' दिननागयोः ।
 वानरो तु लताभेदे तथा वानरयोपिपति ॥
 वातारिः स्यादुरुवुके वामोरस्तु मता स्त्रियाम् ।
 वाशिरं लवणे प्रोक्तं विकारो विकृतौ रुजि ॥
 विष्टरः कुशमुष्टौ स्यात्पादपे चामनेऽपि च ।
 १० विस्तरं वाक्प्रपञ्चे स्याद्विस्तारे प्रणयेऽपि च ॥
 विदुरो नागरे धौर कौरवाणां च मन्त्रिणि ।
 विदारो शालिपर्ण्यां स्याद्रोगभेदेऽगन्धयोः ॥
 परिक्रमे विहारः स्याद्वमणे मृगतालये ।
 विस्फारस्तु धनुःशब्दे विसरः प्रसरे व्रजे ॥
 १५ विवरं दृपणे गर्ते विदुरो दूरदेशगे ।
 विचारो व्योममार्गे स्याद्विचारः कार्यनिश्चये ॥
 विस्तारस्तु मतो व्यामे विद्वरः स्यात्तु सूकरे ।
 विधुरं स्यात्प्रविश्लेषे विकले मृतयोपिपति ॥
 विकिरः स्यात्पिण्डभेदे विष्किरोऽपि पतत्रिणि ।
 २० विशारदे सप्रतिभे वैधात्रो ब्रह्मणः सुते ॥

१ गुरो, इति मा.

३ नगरे वाक्के, इति मा.

५ सुगो, इति मा.

७ ध्वजे, इति मा.

२ लामये बले, इति मा.

४ वासु, इति मा.

६ विशारमेव वाशिरः, प्रजापतः

८ अन्यवदिति शेषः

शवरः स्यान्मृच्छदेशजात्योऽथ मल्लिले शिवे ।

शवरौ तु स्त्रियां देव्यां शम्बरं मल्लिले मतम् ॥

शम्बरौ चाखण्ड्यां स्याच्छम्बरौ मृगदैत्ययोः ।

शर्करौ छन्दोभेदे नदीभेदोऽपि ॥

५ शफरी तु द्वयोर्माने शवरौ यामिनौस्त्रियाः ।

शर्करा चेश्वरितावपलाकर्परांशयोः ॥

रुग्भेदे शकलेऽपि स्याच्छङ्करश्चन्द्रशेखरे ।

श्वशुरस्तु मतः पूज्यं तथा स्यात्स्त्रीषितर्थपि ॥

शतद्रुस्तु नदीभेदे अदंष्ट्रागोश्वरेऽपि च ।

१० शरारिगटौ कौत्रे तु शरीरं वर्गमणि स्थितम् ॥

अन्यशब्दां शमौरः स्याच्छमीरं तु मुभिशकं ।

शवरौ शकशिष्यां स्यात्पुंसि पापापराधयोः ॥

लोभे च शाङ्करौ पुंसि कातिकये गणाधिपे ।

शाल्वरः पद्मकन्दे स्यादग्न्यर्पणे तु शर्करः ॥

१५ शर्करान्वितदेशेऽपि तद्युतेऽन्ने नपुंसकम् ।

शाङ्करस्तु वल्लोवदे छन्दोभेदे नपुंसकम् ॥

शवरं स्यादन्धकारे शरीरं देहजं वृषे ।

शवरं रात्रिमन्त्रं घातुके भेद्यन्निद्रकम् ॥

शिखरीऽस्त्री द्रुमाग्रे चाट्टिशङ्कपुलकाग्रयोः ।

२० पक्कटादिमवौजाभमाणिक्ये शिखरं मतम् ॥

१ श, इति मा.

२ शाङ्कर, इति मा.

३ श्वशुरे, इति मा.

४ अचार्थेऽन्ध शाल्वकशब्दः

५ शर्कर, इति मा.

६ स्यादन्धकारे, इति मा.

शिवरौ स्यादपामार्गं शैलपादपयोः पुमान् ।

शिशिरस्तु चर्तौ देशे जटं तु स्याच्चिनिङ्गकः ॥

शिलौन्धं कदलीपुष्पं कवके ना भूपान्तरे ।

त्रिपुटे, स्त्री तु विहगीभेदे गण्डपटौमृदाः ॥

5 शौकरं शरले वातसृताम्बु^१कणयोः पुमान् ।

शिविरं सैन्यवसर्तौ शितद्रुस्तु नदीभिदि ॥

वंशादिवाद्यं शुपिरं विवरेऽपि नपुंसकम् ।

शुपिरां न स्त्रियामाग्वौ^२ बहौ रन्ध्रात्स्विते त्रिपु ॥

शृङ्गारः सुरते नाश्वरमे च गजमण्डनं ।

10 शृङ्गारं चूर्णमिन्द्रे लवङ्गकुसुमैऽपि च ॥

शृङ्गारौ पूगगजयोः मशृङ्गारमुवपयोः ।

संस्कारः प्रतियत्नेऽनुभवमङ्गल्ययोरपि ॥

संस्तरः प्रस्तरं यत्नं मङ्गरं युधि चापदि ।

शमीफलं क्रियाकारे विपाङ्गीकारयोस्तथा ॥

15 सम्भारः सम्भृतां मङ्गुं मगरां राजभिद्यपि ।

मङ्गराऽवकरे चापि मङ्गीर्णैः^३ऽपि निगद्यते ॥

समरः संयुगे चाथ सन्तापे मञ्ज्वरां मतः ।

समौरः स्यात्तु पवने समुद्रस्तु सरित्यतौ ॥

सत्वरस्त्वरया युक्ते समग्रं बहून्ऽन्यवत ।

20 संहारः स्याच्च संवर्ते स्थविरः स्याज्जरायुजि ॥

१ जाम्ब. इति मा.

२ ख. इति मा.

३ गले. इति मा.

४ ले. इति मा.

५ मङ्गु. इति मा.

- संवरो' मृगभेदे स्यात्मागरश्च मरित्यतो' ।
 स्थाविरं वार्धके प्रोक्तं सामुद्रं देहलक्षणे ॥
 समुद्रजेऽन्यलिङ्गं स्यात्माविवः शङ्करे' वमौ ।
 यमे शनैश्चरे चापि सावित्री ब्रह्मयापि ॥
 5 सावित्री सत्यवत्यन्याः त्रिपदायामपीष्यते ।
 मान्तरं दृश्यन्त्याः स्यात्मादरथादरान्विते ॥
 साकारो गुणवन्मूर्तो' त्रिलिङ्गः समुद्रौगितः ।
 मिन्दुरो' दैत्यभेदे स्यात्सिन्दुरं रक्तचूर्णकं ॥
 सिन्दुरो' रञ्जनारक्तचलिकाधातकीप्रपि ।
 10 मिताम्रः स्यात्तु कपूरे' सुन्दरं तु मनोहरे ॥
 सुनारस्तु शुनीस्तन्यं सपाण्डकलविङ्कयोः ।
 सुन्दरौ' तरुभिन्नागोदेवताभिद्यपीष्यते ॥
 सुमेरुः स्याद्रत्नमानौ मृहोवा' मुनिभिद्यपि ।
 सुपिरं विवरे' चापि पातान्तेऽपि नपुंसकम् ॥
 15 सुपिरा विद्रुमलता स्तुकरः स्यात्तु पोषिणि ।
 सैरन्ध्री परवृक्षमस्यशिल्पकृत्ववर्गस्त्रिधाम ॥
 वर्णमङ्कुरमम्भतस्त्रीमहत्त्विकयोरपि ।
 मौवीरं काञ्चीकं' मोतोऽञ्जनं च वदरौफलं ॥
 लवणे चापि देशे तु मौवीरं गदितः क्वचित् ।
 20 हारिद्रं हेल्लि वृक्षे ना पश्चिमभेदेऽप्यथ त्रिषु ॥

१ सामरो, इति मा.

२ साहस मरित्य पत्नी, इति मा.

३ जगमा शौके, इति मा.

४ स्वरं, इति मा.

५ द, इति मा.

६ तदभेदे, इति परे

७ सपिण्ड, इति मा.

८ तन्, इति मा.

९ पोषिणि, इति मा.

१० श्रीला, इति मा.

हरिद्रा रश्मिरेऽपि स्याद्विमाद्विस्तु मृगानये ।
 ह्रिगडौरां दाडिमैऽपि स्यात् (फेनवातांकपुरुषे) ॥

॥ इति रत्नतीयम् ॥

॥ अथ रत्नचतुर्थम् ॥

- अरुण्णरं व्रणकृति त्रिपु भल्लातके पुमान् ।
 अभिमर्गं वधे युद्धे तथा स्ववल्गुमाध्वमोः ॥
- 5 अलङ्कारस्तूपमादौ हारकेयूरकादिषु ।
 अवतारोऽवतरणे पुष्करिण्यादितौथयोः ॥
 अनुत्तरस्त्रिपु श्रेष्ठं प्रतिजल्पाममर्थके ।
 अवस्करस्तु वर्चस्कं गुह्येऽथावसरः पुमान् ॥
 प्रस्तावे मन्त्रभेदे च वर्षणे चापि कौर्तितः ।
- 10 उपलादावकूपारः कूर्मराजं महोदधौ ॥
 अमिपचस्तु निरये कोपकारे च कौर्त्यते ।
 अश्वतरं वेगमरे कर्काटे पन्नगान्तरे ॥
 अभिहारोऽभियोगे स्याच्चौर्यं मन्त्रहनेऽपि च ।
 अग्निहोचः पुमानग्नौ क्लौवं हविषि कर्मणि ॥
- 15 अग्निहोचौ त्वाहिताग्नौ पुंसि सृचि तु योषिति ।
 अर्धचन्द्रस्तु खण्डेन्दौ मतश्च करजशते ॥
 गन्धहस्ते बाणभेदे लुष्णचिह्नि तु स्त्रियाम् ।
 दिनरात्रे त्वहोरात्रस्त्वन्धकारस्त्वभास्करे ॥

- अङ्गहारोऽङ्गविष्टोऽङ्गिभेदेऽजगरः स्मृतः ।
 अभिमाने त्वहङ्कारस्त्वतिमात्रं तु पुष्कले ॥
 अङ्गौकारोऽभ्युपगमेऽप्यध्याहारो वितर्कणे ।
 अन्तःपुरं राजवेश्मन्यवाचं न्यादनशरम् ॥
 ५ अभ्यन्तरं त्वन्तराले मणिके स्यादन्निश्चरः ।
 अश्रमरः पुरांगे स्यादहङ्कारो त्वहंयुजि ॥
 अमिपुत्रो लुङ्गिकायां त्वचि तु स्यादसृग्धरा ।
 अतिचरा पद्मतरावभ्याहारस्त्वभिग्रहे ॥
 अपहारश्चापचयेऽवहारः स्यान् तस्करः ।
 १० अधश्चरस्तथा चोरे गदितः सुकुमानवतः ॥
 अश्रममारस्तु लोहे स्यात्सहाय्येऽभिमरं मतः ।
 अतिहारस्तु चौर्ये स्यादपवित्रं तु किन्त्विपे ॥
 आडम्बरो रथे तुर्ये संरम्भे गजगर्जिते ।
 आत्मपुत्रे चात्मवीरः श्यालके च विदूषके ॥
 १५ वल्लवत्यप्योदरिकेऽप्यात्मस्मरिगिरितौरितः ।
 इन्दिदिरश्चरौकेऽप्यथ नौलोत्पले मतम् ॥
 इन्दौवरं, शतावयां भवेदिन्दौवरीति* च ।
 उपकारस्त्वपकृतो विकौण्ठकुसुमादिषु ॥
 उपह्वरः* समौषे स्यादेकान्तं तु नपुंसकम् ।
 २० उदुम्बरो जन्तुफले ताम्रं तु स्यादुदुम्बरम् ॥

१ लुर्ये इति, इति मा.

२ शा, इति मा.

३ वरेति, इति मा.

४ अन्त्येन कोर

उदुम्बरस्तु देहान्यां कुष्ठभेदे च पाण्डके ।

उदुम्बरस्त्रिपुत्तुङ्गं करालोत्कटदन्तयोः ॥

उपहारस्त्वपदायां विषवार उपस्करः ।

उदाहार उपोद्धाते तृष्णामारस्तु हि तरौ ॥

५ आदुम्बरा यमं रागभेदेऽपि च निगद्यते ।

वृमे कडङ्गरः प्राक्तः कर्णधारस्तु नाविके ॥

अथ कर्मकरा मृत्यु वेतनाजौविनि त्रिषु ।

कौनागे पुंसि मृवायां त्रिम्बिकायामपि स्त्रियाम् ॥

करवौरः कृपाणं स्याद्वैत्यभेदाश्चमारयोः ।

१० करवौर्यदितिश्रेष्ठगवौपुत्रवतौष्ठापि ॥

कटुम्भरा प्रसारिण्यां रोहिण्यां गजयोपिति ।

कल्मषिकायां गान्धायां वर्षाभूमव्ययोरपि ॥

कल्मिकारस्तु धूम्याटे कर्ज्जं पौतमुस्तके ।

कर्णिकारस्तु शम्याके तथैव च द्रुमोत्पले ॥

१५ कर्णपूराऽवतंसं स्यान्नौलोत्पलशिरौपयोः ।

कटुम्भरा कटुक्षां स्यात्कर्मश्वरस्तु कर्मठे ॥

कादुम्बरस्तु दध्यग्रं मद्यभेदे नपुंसकम् ।

स्त्री वारुणीपरभृताभारतीमारिकासु च ॥

कालिञ्जरो योगिचक्रे मेलके भैरवे गिरौ ।

२० कारोत्तरः सुरामण्डे हेमि कार्तस्वरं मतम् ॥

१ प्रजने स्याद्, इति मा. ।

२ वांपो, इति मा. ।

३ धायामिति मा. ।

४ मेघ, इति मा. ।

- कामचारः कामुके न्यात्वच्छन्दे निरवग्रहे ।
 कुम्भकारौ कुलथ्यां न्यात्युमास्तु घटकारके ॥
 कुशिलभरस्त्वौदरिके कुस्तुम्ब रु तु धान्यके ।
 कृष्णमारा शिंशपायां सृद्धां पुंसि मृगान्तरे ॥
 ५ कौविदारो वृशभेदे कौलट्योऽमतौमन्त ।
 गिरिसारः पुमांस्त्रि वङ्गे* मन्यपवते ॥
 गुडदारुमधुतणे गदितः शब्दवदभिः ।
 खगेश्वरस्तु गरुडं महस्रकिरणेऽपि च ॥
 घनमारस्तु कर्पूरे दृशिणावर्त्तपारदे ।
 १० चराचरं जङ्गमे स्याद्विह्वविष्टयोरपि ॥
 चर्मकारः पादृकृति स्त्रियां चर्मकापौषधी ।
 अथ चक्रधरोऽजेऽहौ ना चिपु ग्रामजालिनि ॥
 चित्राटौरो विधी भालमस्त्रितं येन तत्र च ।
 घण्टाकर्णोपहाराय हतच्छागामबिन्दुपु ॥
 १५ चाटकैरस्तु चटकाऽपत्यं पुंसि निगद्यते ।
 चित्राटौरो विधी रङ्गाजौवे चित्रकरः स्मृतः ॥
 चार्वाटौरस्तु गणिकाऽत्मजे चाथ नपुंसकम् ।
 हंसि छुच्छन्दगौ योपा गन्धमुखा मुदौरिता ॥
 मौनाटौ स्याज्जलचरो मेघे जलधरो मतः ।
 २० जगत्करो धातरि स्याद्दृष्टे तु स्याज्जरातुरः ॥

१ कलविह्वयोर्गिति मा.

२ पृथगोसूते, इति मा.

३ वङ्गे, इति मा.

४ चिपु, इति शेषः ।

५ छुच्छन्दगौ, इति मा.

जटाधरः स्मरहरे दैत्यभेदे जनस्थः ।

जनेश्वरस्तु वरुणे स्याद्राजनि जनेश्वरः ॥

तरवारां मतः खड्गे त्वक्क्षीरौ वंशलोचना^१ ।

ताडपत्रं तु ताटङ्गे रण्डायां तालपत्र्यपि ॥

८ तुङ्गभद्रा नदीभेदे स्त्रियां पुंसि मदीकटे ।

तुण्डकेरौ च कार्पास्यां विम्बिकायामपि स्त्रियाम् ॥

तुलाधारस्तुलागणौ पुंसि वाणिजके त्रिषु ।

घनं तोयधरो^२ मुस्तामुनिपणकयोरपि ॥

दधिचारस्तु तक्राटे गदितः शब्दकांविद्वैः ।

१० दर्वीकरो दन्दशूके भवेद्दण्डधरः पुनः ॥

प्रेतनाथं महौषं च तथा भैरवभिद्यपि ।

दण्डयात्रा दिग्विजये संयानवरयात्रयोः ॥

दध्यादके दधिमरः दानवारिस्तु केशवे ।

दामोदरश्च तत्रैव दशपुरं तु पत्तने ॥

१५ दिनेश्वरः सवितरि, क्षपणे स्याद्दिगम्बरः ।

नम्रे महेश्वरे, द्यूतकारे तु स्याद्दुरोदरः ॥

द्यूताक्षपणयोश्चापि देहयात्रा तु भोजने ।

प्रेतनाथपुरीयाने पुरीं यो द्विवि निर्ममे ॥

द्वैमातुरां गणाधीशं जगामन्यं च गद्यते ।

२० अथ दैत्यगुरुः शुक्रं दैत्यदारो जनार्दने ॥

१ वंशलोचने, डक्षपरे

२ खड्गे, इति मा.

५ दामे, इति मा.

७ जला, इति मा.

८ ददृशुः, इति मा.

९ दाशा, इति मा.

- द्रोणश्रीरा द्रोणदुहि गवि, शैले धराधरः ।
 धनुर्धरस्तु धानुष्के कुबरे स्याद्वनेश्वरः ॥
- धाराधरो जलधरे कृपणे च निगद्यते ।
 धाराङ्गुरस्तु नामौरे शौकरेऽपि घनोपले ॥
- ५ धार्तराष्ट्रोऽसिताऽऽस्याद्ब्रुह्मं कौरवमपयोः ।
 धुन्युमार्गस्त्वन्दगापे गृहधूममहौपयोः ॥
- धुरन्धरो धवतरो वाच्यन्निङ्गस्तु धृवेहे ।
 धृतराष्ट्रो राजमात्रे पश्चिमाजप्रभेदयोः ॥
- नागभेदे च कथितो हंसपत्न्यां तु योऽपिति ।
 १० नभश्चरो घने विद्याधरे चापि विहङ्गमे ॥
- नमस्कारो लताभेदे राजनि स्यान्नरेश्वरः ।
 नागादरमुरस्त्राणे रोमान्त - - - - - ॥
- निपहरस्तु जम्बाले मृधांगौ च निशाकरः ।
 नौनाम्बरो रोहिण्ये राशमे च शनैश्चरः ॥
- १५ निशाचरो राशमे स्यात्फेरो पेचकमपयोः ।
 निशाचरो पांमुलायां माङ्गं क्रौंचं निरन्तरम् ॥
- भवेत्परिकरः सङ्घं पर्यङ्कपरिवारयोः ।
 प्रगाढगात्रिकावन्धे समारम्भविवेकयोः ॥
- भवेत्पशुचरश्चन्द्रं पृथक्चारिगजेऽपि च ।
 २० अथ प्रतिमरो मन्त्रभेदे मान्यं च कङ्कणे ॥

- व्रणशुद्धौ चमूपृष्ठं पुंसि न स्त्री तु मण्डने ।
 आरक्षे करसूत्रं च नियोज्ये त्वन्धलिङ्गकः ॥
- परस्परः प्रपौचादौ मृगभेदेऽपि कथ्यते ।
 परस्परं परिपाश्यां मन्तानेऽपि वधे क्वचित् ॥
- 5 मयाऽस्योपकृतं पूर्वमयं चापकरिष्यति ।
 इति यः क्रियते मन्थिः प्रतौकारः स उच्यते ॥
- पञ्चभद्रस्तु हृत्पृष्ठमुखपार्श्वं च पुष्पितः ।
 पयोधरो नालिकेरे कोशकारे कुचेऽपि च ॥
- कमेरुमधयोः पुंसि प्रभाकरोऽग्निसूर्ययोः ।
 10 प्रतिहारो द्वारि तत्स्थे जौर्णवस्तं पटच्चरम् ॥
- परिष्कारत्वाभरणे कामे पञ्चशरः स्मृतः ।
 परिवारः परिजने वज्रकोशे परिच्छदे ॥
- भवेत्परिसरः प्रान्तभूमौ दैवे तथा मृतौ ।
 प्रतौकारो वैरशुद्धौ वगर्थिन्यां पतिम्बरा ॥
- 15 पद्माकरस्तडागे प्रतिसौरा जवनिकायां स्यात् ।
 परिसर्याः परिसारः स्यात्प्रत्याहार उपादाने ॥
- परिचरः परिधिस्थं प्रत्यासारो व्युहपाणौ च ।
 पटच्चरस्तु चोरे पारावारः सरित्यतावुक्तः ॥
- निम्बे स्यात्पारिभद्रस्तु चोरे पाटच्चरो मतः ।
 20 पारावारं परार्वाचोस्तौरयो (नां सरित्यतौ) ॥

- पाचटौरः समुद्दिष्टो मुक्तव्यमनमन्त्रिणि ।
 पौताम्बरस्तु शङ्खपेः पुंसि कैटभस्तदने ॥
- पौतमारो मलयजे गोमेदकमणावपि ।
 पौतमारं च कनके पौतदारु च चन्दने ॥
- पौनादरं गजमुखं महेन्द्रं स्यात्पुरन्दरः ।
 पूर्णपात्रं वस्तुपूर्णपात्रं वर्धापकेऽपि च ॥
- फलपूरा वृक्षभेदे^१ बलात्कारो हठात्कृतौ ।
 बलभद्रा चायमाणाकुमार्याः पुंसि सौरिणि ॥
- भयङ्करं प्रतिभये भद्रदारु तु दारुणि ।
 भद्रकारः स्तूपकारे रक्षाभेदे महोदरः ॥
- महोदरं व्याधिभेदे महावौरोपधौभिदि ।
 महावौरोऽतियजनं परपुष्टं जराटके ॥
- ताश्च कर्क^२ पर्वो शूरे मिहं मखहुताशनं ।
 महामात्रः समृद्धं चामात्यं हस्तिपकाधिपे ॥
- मणिच्छिद्रा^३ स्थितिदायामृपभास्थौपधावपि ।
 मनोहरा भद्रभेदे चित्तहारिणि वाच्यवत ॥
- भ्रमरे स्यान्मभृकरो गिरौशे तु महेश्वरः ।
 मभृशिग्रु रक्तशिग्रौ मद्रोदयो मद्रोत्कटे ॥
- अथाभौरस्य योपायां महाशूद्रौ निगद्यते ।
 चित्ताभोगे मनस्कारो मानाकारस्तु मानिके ॥

१ मुक्तव्यापाः मान्त्रिणि, इति विश्व

२ चित्तमिति शेष

३ वीजपूरे, इत्यमरः

४ पशितुश्च, इति मा.

५ कर्कोऽत्र धवलाश्च

६ मू, इति मा.

७ मेधा, इति मा.

- माहेश्वरौ शक्तिभेदे शैवे माहेश्वरस्त्रिषु ।
 मितोदरौ तु तन्वद्भ्यां भे स्यान्मृगशिरः क्वचित् ॥
 रथकारस्तु माहिष्यात्करणीजे च तश्रणि ।
 रागस्त्वचं तुलास्त्वचं पटुस्त्वचं नपुंसकम् ॥
 ५ रात्रिश्चरौ रात्रिचरश्चाभौ स्यातां च रश्रमि ।
 लम्बोदरं स्याद्द्वानं गणानामधिपे नरि ॥
 लश्रमौपुत्रः कामदेवे तथैव च तुरङ्गमे ।
 लिपिकारो लेश्वके स्याद्द्वरग्यां स्यादमन्थरा ॥
 व्यवहारो द्रुभेदे स्यान्व्यायेऽपि च धनेऽपि च ।
 १० वक्रनक्रस्तु पिशुने तथैव शुकपर्श्रणि ॥
 अथ व्यतिकरः पुंसि व्यसनव्यतिपङ्क्तयोः ।
 वटाङ्कुरस्तु नामौरे वटस्य च नवाङ्घ्रिदि ॥
 वनेचरः किगाते स्यादत्सं वत्सतरां मतः ।
 तथा स्त्रियां वत्सतरौ पण्डे वर्षधरः स्मृतः ॥
 १५ वामाचारः कौ - - - - - ।
 - - - - - ॥
 स्कन्दावारस्तु कटके शब्दविद्विर्निगद्यते ।
 सांवत्सरौ ज्योतिषिके मिन्दुवारस्तरौ क्वचित् ॥
 स्थेयान् स्थिरतरः प्रोक्तः^१ स्थिरदंष्ट्रे भुजङ्गमे ।
 २० वराहाक्षतिविष्णौ च सृपकारस्तु पाचके ॥

१ दगने, इति मा.

२ इतो माहकायां प्रायः पञ्चदशश्लोकाणामनुपलम्भः

३ स्थेयनः स्थेयमि स्यादिति मा.

मुचारिचा तु सत्यां स्यात्सुकुमारं च कामले ।

तथा पुण्ड्राभिधानेष्टौ सुकुमारः 'सुपुचके ॥

कल्पवृक्षे मुरतरुः सूत्रधारः शचीपती ।

'नान्द्यनन्तरमञ्चारिपात्रशिल्पि'प्रभेदयोः ॥

मुनामौरः शचीकान्त मुनामौरवदौरितः ॥

। इति रत्नसूत्रम् ॥

॥ अथ रत्नसूत्रम् ॥

अगदङ्गरस्तु वैद्यभिमतोऽग्रतःसरो भृत्य ।

संसक्तस्त्वपटान्तरमनवस्करं तु निःशङ्कम् ॥

उत्पलपत्रं तुत्पलदलयोपानखशते गदितम् ।

कपिलधारा गदिता स्वर्णश्यां तीर्थभेदेऽपि ॥

करणौकरस्तु गदितः शब्दाभिज्ञमदे करिणः ।

खरमञ्जरी शिखरिणी मृगनाभा तु गन्धशखरं प्राहुः ॥

तद्वत्प्रचण्डपण्डैर्धनपे तु गृह्यकेश्वरा गदितः ।

चन्द्रशखरस्तु शम्भो पुत्रोपस्कर ईरितः मङ्गिः ॥

रेपणनामकवृक्षे रश्मि रजनौचरं प्राहुः ।

लोहाभिमारमाहुर्नृपतेस्तुरङ्गपुजादौ ॥

तमान्नपत्रतिलकं तापिच्छं पत्रकं चापि ।

इङ्गश्यां तापमतकः कौबरे 'नलकूबरः प्रोक्तः ॥

१ मय्यु. इति मा.

२ मुनाद्या, इति मा.

३ सिध्य. इति मा.

४ शिखरे, इति मा.

५ मङ्ग, इति मा.

- नागकेशरस्तरुभिर्दि प्रतिजागरो' - - - ।
 पांशुचामरस्तु दूर्वाञ्चितभृवि गदितश्च तत्त्वज्ञैः ॥
 ताल्लौमपत्रं भृम्यामलकौताल्लौमयोगदितम् ।
 वर्धापकप्रशंसापुर्गोटोद्धृन्निगुच्छकेष्वपि च ॥
 5 स्यात्पादचत्वरं छागे मैकते पिप्पलेऽपि च ।
 करके परटोपैकप्रवक्तृपुरुषेऽपि च ॥
 पौतकावेरमित्युक्तं पित्तले कुङ्कुमेऽपि च ।
 मण्डलेश्वरमप्याहुः पुंसि मामन्तभूमिषे ॥
 स्याद्राजबदरं रक्तामलके लवणेऽपि च ।
 10 वस्त्रौकमारेन्द्रपुरे कुंवरनलिनौपुर्गः ॥
 विप्रतौमार इत्युक्तः कौकृत्यऽनुशयेऽपि च ।
 व्योममुद्गर इत्युक्तो निर्धातेऽनन्यवृद्धिभिः ॥
 स्याच्छाखानगरं नाम नगरस्यापकल्पके ।
 मनकुमार इत्युक्तश्चतुर्मखसुतेऽप्यथ ॥
 15 स्यात्सन्देशहरा दृते कणिशे मस्यमञ्जरौ ।
 स्यात्सोमवल्गरौ सोमलतायां परिकीर्तिता ॥
 स्यात्सम्यमवरो वृष्टे, पौनःपुन्येऽथ कौर्तिता ।
 भृशे^१ समभिहारश्च, सर्वतोभद्र इत्ययम् ॥
 काव्यचिचे धामभेदे तथा मण्डलभिद्यपि ।
 20 (नि)म्बे ना सर्वतोभद्रा गम्भार्यां नटयोपिति ॥
 ॥ इति रपञ्चमम् ॥

१ खड्गज्ञायामित्यमरः २ धृ. भृष, इति मा. ३ युगे, इति मा.

४ खरो, इति मा.

५ श्लोके, इति मा.

॥ अथ रवस्तम ॥

अङ्गारवल्गरीत्युक्ता मर्कस्यां शब्दवेदिभिः ।
समभिव्याहरो वाक्यं निर्दिष्टो वाक्यकोविदैः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपद्यायै रान्त्वगं ॥

अथ नान्त्वगं ॥

न दन्ते नवगं व्याजे दाने न्ना परिकीर्तितः ।
नौ श्रंषे चपने चापि ग्लौः (कौ) चन्द्रपि गद्यते ॥

॥ अथ नान्दनीयम् ॥

अग्निः मृगायां भ्रमरेऽप्यन्नं पृत्यर्थमव्ययम् ।
आन्नग्नन्तिकायां म्यादान् कन्दं च भेन्नकं ॥
आग्निः मेतो वयस्यायां पङ्क्तौ च विगदाशये ।
दन्ना मौम्यस्य योपायां भूम्यां च गवि वाचि च ॥
आन्नन्तु, स्तरणे पुंसि म्यादाद्रे वाच्यन्निङ्गकः ।
कन्ना मूलद्रव्यवृद्धौ शिल्पादावंशमात्रकं ॥
चन्द्रस्य पांडशांशे च कन्ना कान्नामितावपि ।
कन्नं युक्ते 'त्वजौर्गे चाप्यव्यक्तमभूरध्वनौ' ॥

१ कवे, इति मा.

२ व्यस्य वाच्यवदिनि शेषः

३ याव्या, इति मा.

४ उल्लः, इति मा.

५ नं, इति मा.

६ न, इति मा.

७ अन्त्योन्निध्वनि शेषः

कान्तिः स्त्री कान्तिकायां ना शराजिकलहे युगे ।

कान्ता मृत्यो महाकान्त समये यमकृष्णयोः ॥

कान्ता स्यात्कृष्णवृन्तायां निलोमश्चिप्रयोरपि ।

कान्तौ तृमामातृभिदोः परिवारेऽम्बुदावनौ ॥

५ शौरिकौट कान्तिकायां, कौलः स्यादग्नितेजसि ।

कफाग्निस्तभयोः शङ्को कौलाऽऽरतहतावपि ॥

कुलं जनपदे गात्रे मजातीयगणेऽपि च ।

भवनं च तनौ कौवं कण्टकार्यैपधौ कुलौ ॥

अथ कुलं तटे मृपे' सैन्यप्रपतडागयोः ।

१० कान्तः पौत्रिणि कान्तं तु फले कान्तस्य न द्वयोः ॥

स्त्रियां तु पिप्पलीचव्योः खलः स्यादधमेऽप्यथ ।

खलः कल्के भुवि स्थाने कृरे कर्णजपेऽपि च ॥

खल्ला निम्ने वस्त्रभेदे चर्मचातकपश्रिणोः ।

खलौ तु हस्तपादावमर्दनाह्वयरुज्यापि ॥

१५ गलः कण्ठ मर्जरमे गुलः स्यादैश्वरे पुमान् ।

गुलौ तु गुटिकारोगभिदोः सुह्यां गुला स्मृता ॥

'गोला पचाञ्जनं वालग्वलने मण्डले'ऽपि च ।

कुनटौर्दुर्गयोगोदावरीमथोरनिञ्जरे ॥

चला लक्ष्यां पुमान्कस्ये कस्ययुक्तेऽभिधेयवत् ।

२० चिल्लः खगे सचिल्लश्च पिल्लवत् किल्ललोचने ॥

१ सूर्ये, इति मा.

२ शा, इति मा.

३ योगभिदोः, इति मा.

४ गुलीपाशा, इति मा.

५ ने, इति मा.

६ द्वयोः, इति मा.

आतायिनि भवेच्चिह्नः चिह्नौ स्याद्गौडवान्तुके ।
 चुह्नौ चितायामुद्धाने कचिद्वाक्येऽप्युदौरिता ॥
 चेन्नं स्यादधमं वस्त्रं चोन्नः स्याद्वेशभेदके ।
 छन्नं तु सवलिते व्याजे छन्नौ स्यादौरुधि स्त्रियाम् ॥
 ५ वल्कले कुम्भे^१ चापि छन्नौ चेत्यभिधीयते ।
 जालं गोकलने^२ नौरे हौवरे च जहन्त्यवत ॥
 जालं गवाश आनाय शारके दम्भवन्दयोः ।
 जाला नौपद्रुमे जालौ पटान्यामभिधीयते ॥
 भाला^३ स्यादातपस्यामौ कोटके दहितर्यपि ।
 १० भिक्षौ चायातपरुचं वत्यामुदत्तनाशुकं ॥
 तलश्चपेटे तालद्रौ तलं ज्याघातवारणे ।
 तमरी स्वभावाधरयोः तन्त्रोघाते च मथ्यते ॥
 तल्लो जलाधारभेदे तल्लौ तु तरुणस्त्रियाम् ।
 तालः करतलेऽङ्गप्रमध्यमाभ्यां च सम्मिमे ॥
 १५ गौतकान्नक्रियामानं कराम्फाले द्रुमान्तरे ।
 वाद्यभेदे च कांस्यस्य तमरी तालौ जटोपधौ ॥
 क्रौचं तु हरितानि स्यान्तला-मादृश्यमानयोः ।
 गृहाणां दारुबन्धाय पीठिकायामपौष्यते ॥

१ जालोऽधमे देशभेदे वसने तु नामकम् । इति मा.

२ जालम् । इति मा.

३ कुम्भः । इति मा.

४ ले । इति मा.

५ भिक्षा । इति मा.

६ तालः । इति मा.

७ ज्योतः । इति मा.

८ वः । इति मा.

९ तल्लः

राशौ पल्लगते भारुडे तृप्तं स्याद्ब्रह्मदारुणि ।
 आकाशेऽथ पिबौ न स्त्री दलमुत्सेधखण्डयोः ॥
 शस्त्रौच्छेदेऽप्यपद्रव्यं पत्रेऽप्यथ दुग्निः स्त्रियाम् ।
 कमद्यां क्रौडने, दाला नौल्यां यानान्तरेऽपि च ॥

५ नलः^१ कर्पो राजभेदे यमे पोटगलेऽपि च ।
 क्रौंचे तु कमले नद्यां स्त्रियामप्यभिधीयते ॥
 नल्लो नालं पद्मदण्डे नाल्लौ शाककदम्बयोः ।
 नौलं तु नौल्लौरक्तं स्यान्निध्याद्रिप्रवगेषु ना ॥
 नौल्लौ रुग्भेदनौल्लिन्याः पल्लं स्यान्नांसमानयोः ।

१० पल्लः^२ मृत्नकुसुले स्यात्कुशल्प^३ ग्रामयोः स्त्रियाम् ॥
 पालिः कर्णलतायेऽथौ पङ्गावङ्कप्रभेदने ।
 पालिः प्रस्थं च यृकायां जातश्मश्रुस्त्रियामपि ॥
 पिप्लः पुमान् क्लिन्ननेत्रे क्लिन्नाशे पुनरन्यवत ।
 पौल्लुष्टे फले पौल्लु परमार्गौ गजे च ना ॥

१५ पौल्लुस्तालास्थिखण्डे च काण्डपादपभेदयोः ।
 पुल्लस्तु पुल्लके पुंमि विपुले वाच्यलिङ्गवत ॥
 फलं हेतुममुत्थे स्यात्फलके व्युष्टिलाभयोः ।
 जातौफलं च कङ्काले मस्यबाणाग्रयोरपि ॥
 फलिन्यां तु फल्लौ योषा त्रिफलायामपीष्यते ।
 २० फालं स्यादसने फाल उत्सृतौ शङ्करेऽपि च ॥

१. उथ च, इति मा.

२. नौल्यां पालीतरे, इति मा.

३. तालः, इति मा.

३. पल्लः, इति मा.

४. यः, इति मा.

६. औथे इति मा.

मौगाग्रलौहेऽपि' तथा फालौ स्यादपि मौरिणि ।

फेला फेलिस्तथोच्छिष्टे गदिता शब्दवेदिभिः ॥

बलिस्तु दैत्यभेदे स्यात्करचामरदण्डयोः ।

उपहारे राजदेये बलं स्यात्स्थौल्यमैन्ययोः ॥

5 बलो गन्धरमे रूपे स्थामन्यपि हलायुधे ।

दैत्यभेदे वायमे च बल्युक्तोऽन्यन्निङ्गकः ॥

बला 'वाद्याल्लके प्राक्ता स्यादङ्गे' वाच्यन्निङ्गकः ।

अलङ्कारान्तरं मध्यं बालौ बाला चट्टौ स्त्रियाम् ॥

भल्लो भल्लिश्च बाणे स्याद्भल्लो भल्लक दृश्यते ।

10 भल्लातकं तु योपायां भालं तेजाल्लनाटयोः ॥

भल्लः श्वे मृत्नौ च स्यान्निर्वृद्धौ चापि भौरुके ।

मल्लं किट्टे पुरीषे च पापे च कृपणे मल्लः ॥

मल्लः पात्रं कपालं च मत्स्यभेदे बल्लोऽयमि ।

'माल्लं जने च माला स्यात्पङ्क्तौ पुष्पादिदामनि ॥

15 मालं शत्रुं स्त्रियां स्पृक्कामजोजात्यन्तरं पमान् ।

मालः पचल्लतानार्थः स्त्रियां मूलं शिफाद्ययोः ॥

मूलं विज्ञेऽन्तिकं मेला मल्लकं च समावपि ।

मौलिः किरीटं चूडायां धम्मिल्लकं निमृधम् ॥

१ कौबलिश्च श्वे

२ बालौ इति मा.

३ बाद्या इति मा.

४ के इति मा.

५ चट्टौ इति मा.

६ मल्लकदृश्यते इति मा.

७ लुके इति मा.

८ टे इति मा.

९ मालानने इति मा.

१० मल्ल इति मा.

११ लल्लकेऽपि च इति मा.

- लोल्ला केन्निविल्लामे ऋङ्गारभावजक्रियायां च ।
 लोल्लश्चले मृत्पां रमनायां स्यान्निस्त्रयां लक्ष्याम् ॥
 वल्ली स्यादजमोदायां व्रतन्यामपि योषिति ।
 वाल्ला ना कुन्तलेऽश्वस्य गजस्यापि च वाल्लधौ ॥
 5 व्याल्ला दुष्टगजे स्याच्छापदस्त्रमर्पसिंहेषु ।
 विल्लं गुहायां छिद्रे पुंसि तु माहन्द्तुरगे स्यात् ॥
 बुधयोपायां वेल्ला श्रौमज्जनभोजनेऽपि स्यात् ।
 वेल्ला मिम्रि च काले रागे चाक्लिष्टमरणेऽपि ॥
 वेल्ला च जलधेस्तौरे पानौयस्यापि विहृतौ ।
 10 दत्तमांसेऽपि वेल्ला स्यादित्याहुः शब्दवेदिनः ॥
 वेल्ला नौचेऽन्यवद्वलमङ्गं च गह्वरेऽन्यवत ।
 शल्लं तु शल्लकोल्लाम्नि शल्लो भृङ्गिगणे विधौ ॥
 शल्लः कपायद्रव्यं स्याच्चोरकाख्यौषधौ पुमान् ।
 शल्लिस्तु गन्धमाजारे कल्लमादिषु च स्मृतः ॥
 15 शल्लो वृत्तौ नृपे मत्स्यप्रभेदे मर्जपादपे ।
 शल्ला गृहे तरुस्कन्धे शाखाऽगारकदेशयोः ॥
 शिलमुच्छं शिला दाराधोदारु कुनटौदपत् ।
 शिलौ भेक्यां विनिर्दिष्टा शौलं वृत्तस्वभावयोः ॥
 शुक्लो योगान्तरे पुंसि रजते तु नपुंसकम् ।
 20 शुक्लं सिते वाच्यवत्स्याच्छूलं रोगायुधान्तरे ॥

योगान्तरे पुमान् मृत्यौ केतकद्रावथ स्त्रियाम् ।

शुक्ला स्यात्पण्ययोपायां कौले दुष्टवधार्थके ॥

शैलो महीध्रे शैलं तु शैले तार्क्ष्यशैलके ।

मानः मर्जतरो वृक्षमात्रप्राकारयोरपि ॥

५ स्थानं भोजनपात्रंऽपि स्थानौ स्यात्पाटलाग्नयोः ।

स्थूलं पीने जहं हानः शान्निवाहनभुभुजि ॥

हान्ना मृगायां हन्ता तु स्यादवज्ञाविन्नामयोः ।

हन्ता शृङ्गारभावस्य क्रियायां च निगद्यते ॥

हन्निगान्निहने स्तयं हानौ स्यादुत्सवान्तरे ॥

॥ इति नवतीयम ॥

॥ अथ नवतीयम

१० अनलः स्यादहमावप्राविन्नो वसुवातयोः ।

अञ्जलिः कुडवे पुंमि हस्तमम्पुटकेऽपि च ॥

अवेनस्त्वपलापे स्यादवेन्ना पुगचविंते ।

अचन्ना तु धरित्र्यां स्यादचनः शैलकौलयोः ॥

अर्गन्ना त्रिपु कल्लाने दण्डे 'वारकपाटयोः ।

११ अर्गन्ना द्वारगोधिन्यामपि प्राक्ता निगोधने ॥

अरान्नः कुटिले मर्जरमे मत्तमतङ्गजे ।

अङ्गलिः करशाखायां कर्णिकायां गजस्य च ॥

१ योरिति मा. २ पीने, इति मा. ३ नोथा, इति मा.

४ कलामिति मा. ५ नर, इति मा.

- अमलं त्वंशुके क्लीबं लक्ष्यां स्त्री विमले त्रिषु ।
 आभीलं न द्वयोः लक्ष्णे वाच्यनिङ्गं भयानके ॥
- इल्वला तारकाभेदे ना भेदे दैत्यमत्स्ययोः ।
 इङ्गलस्तु करौपाप्रावत्यलं मांसवर्जिते ॥
- उत्पलौ तुपचर्पश्यां क्लीबं कुण्टे च कैरवे ।
 उपलः प्रस्तरे रत्ने शर्करायां मतोपला ॥
- उत्फुल्लं करणे स्त्रीणामुत्तानं च विकस्वरे ।
 उत्तामल्लत्कटे श्रेष्ठे विकराले अवङ्गमे ॥
- उदालः 'कोट्रवे प्राक्तस्त्वक्के मत एकलः ।
 10 कमलां दैत्यमृगयोः कमलं वारिजं जले ॥
- कमला वरयोपायामपि लक्ष्यां निगद्यते ।
 कपिलां वामुदेवेऽग्नौ कुङ्कटे च मुनावपि ॥
- कपिलः पिङ्गवर्णं स्याद्रेणुकायां तु योषिति ।
 पुण्डरीककरिण्यां च शिंशपागोविशेषयोः ॥
- 15 कम्बलः स्यान्नागभेदे मास्त्राप्रावारयोरपि ।
 कृमावप्युत्तरासङ्गं मलिलं तु नपुंसकम् ॥
- कम्बली 'मृगभेदे स्यात्पुंसि कम्बलधारिणि ।
 करालो भौषणे चाथ तुङ्गदन्तुरयोरपि ॥
- समजंरसतैले ना क्लीबं लक्षणाकूठरेके ।
 20 कन्दलस्तु कपाले स्यादुपरागे नवाङ्कुरे ॥

१ स्यात्तु शृङ्गारे, इति मा.

२ पशुयाग, इति मा.

३ यश्च, इति मा.

४ लोभकृते योषिति मा.

कलध्वनौ कन्दलौ तु 'मृगगच्छविशेषयोः ।
 कदलाकदलौ प्रश्न्यां कदलौकदलौ पुनः ॥
 रम्भावृष्टेऽथ कदलौ पताकामृगभेदयोः ।
 कदला डिम्बिकायां च शान्मलौभूरुहेऽपि च ॥

५ कपालं कुष्ठरुग्भेदे घटादिशकले गणे ।
 शिरोऽस्थनि कपालीति स्त्रियां' प्राक्ता मनौषिभिः ॥

कण्ठाला तु द्वयोः ट्रांणौप्रभेदे ना क्रमेणके ।
 कल्लोलस्तु भवेद्वर्णं तथा वारिमहोर्मिषु ॥
 कामला रोगभेदे वा ना ना मरुवमन्तयोः ।

१० कामुके वाच्यलिङ्गाऽथ काकालो नरकान्तरे ॥
 कुलाले' ट्रांणकाके च विपभेदे च न स्त्रियाम् ।
 काहलाऽप्सरसो भेदे वाद्यभेदे च गद्यते ॥
 काहलः शब्दमात्रेऽपि तथैव चरणायुधे ।
 काहलौ च तरुण्यां स्याच्चिपु शृङ्गे मृगे खले ॥

१५ किट्टालस्ताम्रकलशे' लाहगृथेऽपि कौतुक्यते ।
 किमलं स्यात्किमलये सर्वशब्दकृतताम्रतम् ॥
 कौलालं रुधिरं तांये कुशलः शिशिते त्रिषु ।
 श्लेष्मं च मुकते चापि पर्याप्तौ च नपुंसकम् ॥
 कुवलं चोत्पलं मुक्ताफलं च वटगौफले ।

२० कुड्मलः मुकुले पुंसि न द्वयोनरकान्तरे ॥

१ मृगपर्जित, इति मा.

२ वृज, इत्येके

३ स्त्रिया कृषिदिनि केशवः

४ त्रिको, इति, मा.

५ कालको, इति मा.

६ तथैव, इति मा.

७ जोषय, इति मा.

- कुटिलो वाच्यलिङ्गः स्याद्भुमे नद्यां तु योषिति ।
 कुम्भिलः श्यामके चोरे श्लोकच्छायाहरेऽपि च ॥
- कुहानो युगपत्ते स्यात्तथाभूमिविदारणे ।
 कुचेना स्याद्विहङ्गकण्यां वाच्यवच्च कुवामसि ॥
- 5 कुक्कुलं शङ्कुमङ्गौर्गन्धर्वं ना तु तुपानले ।
 कुगडलं वलयं पाशं तथा कर्णविभूषणं ॥
- काञ्चनद्रुगुड्याः स्त्री पद्मगे कुगडली मतः ।
 कुन्तलः स्याद्यत्र देशे केशलाङ्गनयोरपि ॥
- कुम्भिलः कङ्कुभे कुम्भकारे चाप्यञ्जनान्तरे ।
 10 केवलः कुहनेऽपि स्यान्निर्गते चैककृत्वयोः ॥
- कौमलं मृदुलं तोये कौहलो मद्यभिद्यपि ।
 कौहलो वाद्यभेदेऽपि नाद्यशास्त्रप्रयोक्तारि ॥
- ग्रन्थोल्लु कर्गौर्गटौ विकङ्कततरावपि ।
 मग्रन्थौ त्रिषु भद्रायां ग्रन्थोल्लौ वरटामटौ ॥
- 15 गरलं तृणपुलं च विषे माने नपुंसकम् ।
 गोपालस्तु नृपे गोपे गोकौलो मुमले हले ॥
- गौरिलस्तु पुमांल्लोहचूर्णे स्याद्गौरमर्षे ।
 चपलश्चोरके मौले पारदे प्रस्तरान्तरे ॥
- चपला कमलाविद्युत्पुंश्चलौपिप्पलौपु च ।
 20 नपुंसकं तु शौघे स्याद्वाच्यवत्तरले चले ॥

१ तु एमान्, इति मा.

२ देह, इति मा.

३ नाप, इति मा.

४ स्त्रियु पदे, इति मा.

५ गौलो, इति मा.

- चन्द्रिन्ः पुंसि वाम्बकशकभेदेऽपि नापिते ।
 चञ्चला तु तडिल्लन्त्याः चञ्चलश्चपलेऽनिले ॥
- चृढानां तृचटायां न्याचृडावति च वाच्यवत ।
 ळगन् नौलवस्त्रे ना ळागे स्त्रौ वृडदारके ॥
- ५ 'जम्बान्ः शौवले पङ्के जगन्तो मन्दकेऽपि च ।
 मदनटौ पिष्टमद्यं पुंसि धृत्ते तु वाच्यवत ॥
- जटिला पिप्पलीमांस्योजटायुक्तेऽपि वाच्यवत ।
 जङ्गलं निजलस्थानं त्रिलिङ्गां पिणितेऽस्त्रियाम् ॥
- जङ्गलस्तु मतः शौघगमने नरि तडिदाम् ।
 १० जम्बान्ः पुंसि जम्बारे वृडदेवान्तरेऽपि च ॥
- जम्बला जम्बविटपे पुंसि न्यात्ककचच्छटे ।
 जाङ्गलो वातभृयिप्रदेशे ना तु कपिञ्चले ॥
- जाङ्गलो विषविद्यायां जाङ्गलं 'जाम्बिनीफले ।
 जाङ्गलो यकशिख्यां स्यात्तरुलं चञ्चलेऽपि च ॥
- १५ खड्गे च भास्वरे चापि त्रिलिङ्गमुपदिश्यते ।
 हारमध्यमणौ पुंसि यवागुमुरयोः स्त्रियाम् ॥
- तण्डुलस्तु विडङ्गे स्याद्धान्यादिनिकरेऽपि च ।
 तमालस्तिलके खड्गे तापिच्छं वरुणदुम्भे ॥
- ताम्बूलौ स्त्रौ नागवन्ध्यां ताम्बूलं क्रमुके मतम् ।
 २० तातलां रुजि पाके च लोहकूटे मनोजवे ॥

१ जातानो जगन्त्येव शौवले, इति मा.

२ वृडदेवा. इति मा.

३ जागलो, इति मा.

४ विडङ्ग. इत्यन्यत्र ।

५ चक्रे, इति मा.

- तुमुलस्तु कन्निट्रो स्यात्तुमुलं रगमङ्गुले ।
 नैतिना गण्डके पुंसि क्लौवं तु करणान्तरे ॥
 दुकुलं स्याच्छृणवस्त्रे शोमे च धवला गवि ।
 एपश्रेष्ठे पुमान् वाच्यनिङ्गः शुक्ले च सुन्दरे ॥
 ५ नकुली कुक्कुटौमांस्याः पशुपाण्डवयोः पुमान् ।
 नाकुली कुक्कुटौकन्दं रास्त्रायां चव्यके स्त्रियाम् ॥
 नाभौलं वङ्गणे नायाः कृच्छ्रगर्भाण्डयोरपि ।
 निचुला हिज्जले चापि निचोले च महोरुहे ॥
 निर्मलं मलहीनं स्यान्निर्माल्यं चाभ्रकेऽपि च ।
 १० निष्कलस्तु कलाशून्यं निस्तलं वर्तुले चले ॥
 निष्कलं नष्टबीजे स्यान्नपानो देशभिद्यपि ।
 मनःशिलायां नैपालौ सुवहा नवमाल्यपि ॥
 पल्लवं तिलचूर्णं स्यात्तथा मांसं नपुंसकम् ।
 ना राशमेऽथ पटलं क्लौवं वृन्दं पुनर्न ना ॥
 १५ छदिर्दृशोगपिटके तिलके च नपुंसकम् ।
 प्रतलं स्यात्तु पातालं तताङ्गुलिकरे पुमान् ॥
 ज्योत्स्नायां तु पटोला स्यात्पटोलं वस्त्रभिद्यपि ।
 प्रवालो विद्रुमे वीणादण्डे किमलयेऽपि च ॥
 पाञ्चालौ पुत्रिकागौत्योः पाण्डवानां च योषिति ।
 २० स्त्रियां पुष्पून्नि निर्दिष्टो नौद्वेदेऽथ पांसुलः ॥

- पुंश्चले हरखट्वाङ्गे स्त्रियां स्यादमतौभुवाः ।
 वाच्यलिङ्गः मरजमि श्वतरक्ते तु पाटलः ॥
- ब्रौह्मभेदे पाटला स्यात्तरो पुंश्च तु पाटलम् ।
 पाचला राधनद्रव्येऽप्यनिलानलयोगिपि ॥
- 5 पाकलं कुष्ठमप्यज्य पाकलः कुञ्जरज्वरः ।
 पाचलं पाचनं नाऽग्नौ राधनद्रव्यवातयोः ॥
- पाटला पाटली स्त्री स्यादस्याः पुंश्च पुनर्न ना ।
 आशुधान्यं पुमान् श्वतरक्तवर्णं तु वाच्यवत ॥
- पातलं न्यान्नागलोकि धिवरे वडयानले ।
 10 पातिलो वागुगायां न्यान्नागीपात्रप्रभेदयोः ॥
- पित्तलं त्रैजमद्रव्ये पित्तवत्यपि वाच्यवत ।
 पित्तला तोयपिष्यन्त्यां पिच्छिला विजिह्वेऽन्यवत ॥
- स्त्री पोतिकाशिङ्गपथाः शाल्मलीमिन्दुभेदयोः ।
 पिष्यलः स्याच्चलदले भक्तमिस्थे तु पिष्यलम् ॥
- 15 तथैव मल्लिले वस्त्रच्छेदे पुंसि निरङ्गुके ।
 तथा पश्चिमभेदेऽपि कलायां पिष्यलो मता ॥
- पिञ्जलं तु हरिद्राभं कुशपत्रेऽपि कीर्त्यते ।
 पिङ्गलो नागभेदे स्यादेश्याभेदे तु पिङ्गला ॥
- अपि द्विङ्गागयोपायां पिङ्गलेति निगद्यते ।
 20 पिञ्जोलेत्यवगदिता पत्रकाह्निका बुधैः* ॥

१ पिष्यला, इत्येकः ।

२ पिष्यलदलं, इत्येकः ।

३ जे, इति विश्वः ।

४ या तु पत्रकाह्निका, इति मा ।

- तथा विहगभेदेऽपि पिचुलो जलवायमे ।
 पुङ्गवः सुन्दराकारे तथा स्यादात्मदेहयोः ॥
- पेशलो रुचिरे दृष्टे फेनिलोऽरिष्टपादपे ।
 ना फेनिले त्रिपु कौबं कौलीमदनयोः फले ॥
- ५ बहुलः कृष्णपद्मेऽग्रां शितौ च बहुला गवि ।
 'गुलायां नौलिकायां च विहार्यमि नपुंसकम् ॥
- कृत्तिकाम् स्त्रियां भूमि मङ्गलो भूमिजे ग्रहे ।
 मङ्गला मितदूर्वमि कन्यागं तु नपुंसकम् ॥
- मर्वार्थरशिगे पुंसि मङ्गलः परिकीर्तितः ।
 १० मण्डलः कुक्कुरे पुंसि विम्बे च निवहे त्रिपु ॥
- कौबं तु परिधौ कौटे देगे द्वादशराजम् ।
 'मञ्जुलं वाच्यवन्मञ्जौ जलरङ्गौ नपुंसकम् ॥
- जलाञ्जले निकुञ्जे च कौबं मञ्जुलमौरितम् ।
 मरुला तु नदीभेदे मारुलं तद्भवे त्रिपु ॥
- १५ महिला फलिनौनार्योर्मातुलो मदनद्रुमे ।
 मातृभ्रातरि धत्तरे व्रीहिभेदे च कथ्यते ॥
- माचला बन्दिचारे स्यादपि च ग्राहरोगयोः ।
 मुसलः स्यादयोऽग्रे तु पुन्नपुंसकयोरपि ॥
- ग्रहगोधातान्मूल्याराखपण्यां च योपिति ।
 २० मृणालं नलदे कौबं पुन्नपुंसकयोर्विम ॥

१ तथा दाह्यदेहयोगित मा.

२ वृत्ते, इति मा.

३ जला, इति मा.

४ दक्षिणे, इति मा.

५ कौशे, इति मा.

६ मण्ड, इति मा.

७ तु वामतः, इति मा.

मेखला खड्गबन्धे स्याद्रमनाद्रिनिर्मल्योः ।

यमलं युगले प्राहुर्यमलौ चाटिकादये ॥

रमालः सहकारेश्वोः कौत्रि मिल्हकबालयोः ।

रामिलो रमणेऽनङ्गे लाङ्गलं पुच्छशेफयोः ॥

५ लाङ्गलौ तोयपिप्पल्यां कौत्रि तु कम्भमान्तरे ।

गृहदारुविशेषे गादारणे तृणराजके ॥

लाङ्गलौ नारिकेलद्रो रेवतोरमणे पुमान् ।

लोहलः शृङ्गलाधार्योऽव्यक्तवाचिनि च त्रिपु ॥

वनलो गन्धमाजोर वञ्चकव्याघ्रयोः पुमान् ।

१० वण्टालो युद्धभेदे च नौकायां च खनिवके ॥

वञ्जुलस्तिनिशाणकवतमेषु निगद्यते ।

वातुलः पुंसि वान्यायां वाच्यवन्मारुतामहे ॥

वामिलो दाम्भिके वामे त्रिपु स्यादार्दलं पुनः ।

दुर्दिनेऽथ भवत्येकानन्दायामपि वार्दलः ॥

१५ विमला शातलायां स्याद्भवा भेदे च निमले ।

विशाला त्विन्द्रवारुण्यामुज्जयिन्यां च कौत्यते ॥

वृषरक्षाभिद्राः पुंसि पृथुले त्वभिधेयवत ।

विदुलस्तु पुमानम्बुवतमे वतमेऽपि च ॥

विपुलः पृथुलेऽगाधे मेरुपश्चिमभूधरे ।

२० विडालः स्यान्नेत्रपिण्डे तथा च वृषदंशके ॥

१ कौत्रि, इति मा.

२ वमा, इति मा.

३ वाम, इति मा.

४ मृगपक्षिभिर्दोषिभिर्मेदिनी.

५ स्त्र, इति मा.

- वृषलो गृञ्जनं शृङ्गे चन्द्रगुप्ते च वाजिनि ।
 शम्बलं कुलपाथयमत्सरेषु समौगितम् ॥
 शकलं त्वचि खगडे स्याद्रागवस्तुनि वल्कले ।
 श्यालः स्यादजगरे निद्राशीले गजेऽपि च ॥
 ५ श्यामलो मेचकेऽस्वच्छे श्रृङ्गालः श्रृङ्गया युते ।
 श्रृङ्गालः दार्ढ्यादित्यां स्याच्छादृन्ना व्याघ्रशमोः ॥
 शार्दूलः पशुभेदे च मत्तमे च तिगद्यते ।
 शान्मलिर्द्विपभिदृष्टाभिद्वानरकताश्रयोः ॥
 श्रीफला नीलिकाधायोर्मान्त्रे पुंसि गद्यते ।
 १० शौतलं पुष्पकामौमे शैलजे मलयोद्भवे ॥
 शौतलं स्यादनुषोऽपि स्याद्विम्फाटेषु शौतला ।
 भवेदसनपण्यां च शौतलः शिशिरेऽन्यवत ॥
 शौतलाख्या च शैवान् शैलेयेऽपि नपुंसकम् ।
 शृगालो वञ्चके दैत्यभेदे नाऽऽमरे स्त्रियाम्
 १५ शृङ्गला पुंस्फटोकाद्योर्लोहरजौ च बन्धने ।
 शौष्कलः शुष्कमांसस्य पणकेऽपि शिताग्निनि ।
 'सरलः पूतिकाष्ठे न्यादुदारावक्रयोरपि ।
 मङ्गुलं वाच्यवह्नामे विस्मष्टार्थं वचस्यपि ॥
 सप्तला पाटलागुञ्जानवमालौषु च स्त्रियाम् ।
 २० तथा चर्मकपायां च सिध्मलस्तु किलामिनि ॥

१ ल ककुत्तरे, इति मादिनी

२ नग, इति मा.

५ लक, इति मा.

२ उसरस्थितः, इति शेषः

४ पञ्चलो, इति मा.

६ रसा, इति मा.

वाच्यवन्मत्स्यविकृतौ मिथ्यन्ता त्वपि योपिति ।

'मन्थिना तु मरुद्गायां नदीर्मदिरयोरपि ॥

सुवेनः प्रणते शान्ते विष्णु ना पवते कश्चित् ।

सुतलोऽट्टान्त्रिकावन्धनागनाकप्रभेदयोः ॥

मता शब्दविदां पुंसं सुवान्निगोजशृङ्खला ।

हिङ्गुलो वणकद्रव्यं ना भण्टा क्यां तु हिङ्गुला ।

हेमलः स्यात्स्वर्णकारे कृकनामे मिनान्तरे ॥

॥ इति लोकोत्थम् ॥

॥ अथ लोचनम् ॥

'मुनेर्भेटे त्वपिणला यथा चाऽऽपिणलिमेत ।

अशमान्ताऽशस्तुवे स्यादरुन्धत्यामपोष्यते ॥

10 प्रवले स्यादतिवलेः स्त्रियामोपधिभिश्चपि ।

अङ्गपालो परोरम्भे धात्रीवेदिकयाः स्त्रियाम् ।

'उट्टखलं (गुग्गुलौ स्यादुल्लखलेऽपि न द्वयोः ।

शकाष्ट्रीनां वृकपुष्पं वनतिक्रौपथो स्त्रियाम् ॥

कोन्नाहले कलकलस्तथा मर्जरमेऽपि च ।

15 मतं कर्मफलं कर्मविपाके कर्मरङ्गके ॥

१ भेटे, इति मा.

२ मातलो लसूत्, इति मा.

३ गल, इति मा.

४ अपिणि मुनेर्भेटे कायना पिणलि यथा, इति मा.

५ उल, इति मा.

६ धात्रीपि, इति मा.

- कन्दरालः (अश्र)तरो 'गर्दभागडोऽपि सम्मतः ।
 कमगडन्तु करके 'पर्कटौपादपेऽपि च ॥
- कुजभला निगदितस्तस्करे शब्दवेदिभिः ।
 तथा क्रोशध्वनौ क्रोशताम्नोऽपि गदितो वृधैः ॥
- ५ कुतूहलं कौतुके स्यात्प्रशस्तंऽपि तु वाच्यवत ।
 खतमान्तु मंघे स्यादपि धृमे निगद्यते ॥
- गन्धफल्गपि गुन्द्रायां चम्पकस्य च कोरके ।
 गगडगन्तो ललाटे स्याच्छ्रुते मृलोपले गिरेः ॥
- घनवल्ली निगदिता मौढामिन्यां विशारदैः ।
 १० चक्रवालोऽट्टिभेदे स्याच्चक्रवालं तु मगडले ॥
- चतुःशलं सभागेहे प्रवदन्ति मनौपिणः ।
 जलाञ्चलं स्वतोवारिनिर्गमे शंवलंऽपि च ॥
- जयज्वाली निगदितो दीपे शब्दज्ञशेखरैः ।
 त्वक्शान्मली तु रम्भायां तृणमारा यथा भवेत् ॥
- १५ दलामलं मरुवके 'दमनेऽपि नपुंसकम् ।
 ध्वनिनाला तु वीणायां वेणुकाहलयोरपि ॥
- परिमलो विमर्दोऽपि स्थान्मनोहरगन्धवत ।
 (सुरतोपमर्दविकमहंहरागादिमौरभे ॥
- भवेत्प्योटगलश्चापि नले च काशमौनयोः ।
 २० भवेद्दहफलाभिख्या मलयुनिपवृक्षयोः ॥

१ वा. इति मा.

२ कर्कटो. इति मा.

३ छि भेदे. इति मा.

४ मट. इति मा.

५ तत्र नोपवृत्ते एमोति बोध्यम्

- भस्मवृत्तं ग्रामकूटे पांशुवर्षे हिमेऽपि च ।
 भद्रकालौ तु 'गन्धोलौकात्यायन्योरपि स्त्रियाम् ॥
 भस्मरालौ मशिकायामित्याहुः शब्दकोविदाः ।
 महाकालो महादेवे किम्पाके प्रमथान्तरे ॥
- 5 मद्रकालो भवेन्मत्तभमादा व्यक्तवाचिनोः ।
 महाबला बलायां स्यात्सोमके तु नपुंसकम् ॥
 बलात्कटे वाच्यलिङ्गा, मणिमाला निगद्यते ।
 दन्तशतान्तरे हारे, महानीलो मणोर्भिदि ॥
 तथैव स्याद्दृङ्गराजं क्वचिन्नागेऽपि गद्यते ।
- 10 मुक्ताफलं तु कर्पूरे मौक्तिके लवलीफले ॥
 कटन्यां स्यान्मृत्युफला महाकालफले पुमान् ।
 भवेद्यवफलां वेणौ मांसौकटजयोरपि ॥
 रक्ताफलं गैरिके तु वर्दन्ति मतिमज्जनाः ।
 रजस्वला पुष्पवत्यां 'मोरभे तु रजस्वलः ॥
- 15 लोकापालो महेन्द्रोऽपि मतो भूमिपतावपि ।
 लम्बनालस्तु जलजं वनमालौ तु शार्ङ्गिणि ॥
 वातकेलिः कलालापे पिङ्गदन्तशतं पुमान् ।
 शक्रचापे वातफलं तथैव जलदोषले ॥
 भवेद्विचकिलो मल्लौद्रुभटे मदनोऽपि च ।
- 20 वृहन्नला गुडाकेश महापाटगले पुमान् ॥

मटाफलः स्कन्दफले नार्गिकेलेऽप्यदुस्वरे ।
 यः शिवायतनोत्सृष्टो मतः सन्ध्यावर्निवृत्तः ॥
 मिनौवाली तु दृष्टेन्दुकलाऽमादुर्गयोः स्त्रियाम् ।
 अवन्तिमामे गदितं वधेः मिहजलं त्विति ॥
 5 अथ मोवर्चनं मर्जशारे च लवणान्तरे ।
 हस्तिमल्लोऽध्रमातङ्गे गङ्गनागे विनायके ॥
 हरितालं धातुभेदे स्त्रो दृवाकाशरेखयोः ।
 हलाहलो ब्रह्ममर्ष ज्येष्ठिकायां विषेऽस्त्रियाम् ॥
 हल्लाहला विषे कोटेः हयनाला हयोरगे ॥

॥ इति लचत्थम ॥

॥ अथ लपञ्चमम् ॥

- 10 आमुतीवल इत्याख्या कल्पपादपयज्जनाः ।
 भवेदुदण्डपालस्तु मर्षमत्स्यप्रभेदयोः ॥
 गककुण्डल इत्याख्या कुंवरवलभद्रयोः ।
 कृषीटपाल इत्युक्तः केनिपातममुद्रयोः ॥
 स्यात्पाण्डुकम्बलः श्वेतप्रावारग्रावभेदयोः ।
 15 वराहकालौ कथिता तुर्यावर्ते तु शाब्दिकैः ॥
 भवेत्सुरततानी तु दृतिकायां शिरःसजि ॥
 ॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपयांये नान्नवर्गे ॥

१ न. इति मा. । २ पुष्पिमयाः इति मा. ३ नाटे, इति मा. ।

४ विषे हल्लाहलोऽस्त्रियामिति मा. ५ ज्येष्ठा, इति मा. ।

६ कन्यापालक, इति मेदिनी । ७ नालो, इति मा. ।

॥ अथ वान्तवर्गः ॥

वं प्रचेतमि जानीयाद्विवर्धं च तद्व्ययम् ।
 'स्वं' ज्ञातावात्मधनयोगात्मीयं च प्रचक्षते ॥
 गन्धने वं तु मन्तानि पुंसि 'वः' पवने मतः ।
 वा समुच्चय उद्दिष्टं विकल्पोत्प्रेक्षयार्गपि ॥

॥ इति वैक्रमः ॥

॥ अथ त्रिदशोयम् ॥

- 5 अविः स्वर्ये गिरौ मेषे तथा कम्बलमृपके ।
 'अश्वः' पुञ्जातिभेदे न्यात्तरङ्गे च पुमानयम् ॥
 अध्वा ना पथि संस्थाने सामवस्कन्धकाययोः ।
 उर्ध्वं स्यादुच्छ्रिते तुङ्गे चापगिष्टादपि स्मृतम् ॥
 एवं च न्यात्प्रकारार्थोऽव्ययं कविरिति ध्वनिः ।
 10 वान्मौकिकाव्ययोः काव्यकरे स्वरौ पुमानथ ॥
 कविः खलौने कथिता कण्वं पापे मुनो पुमान् ।
 किण्वं पापे सुरात्रौजे खर्वो 'ह्रस्वन्यगर्थयोः' ॥
 गर्वोऽभिमाने ग्रावा न्यात्प्रमत्तरे च महौधरे ।
 ग्रीवा तु कन्धगायां स्यात्तत्सिगायामपौष्यते ॥

1 स्वं, इति मा. ।

2 म्यंथ, इति मा. ।

3 अश्वो तु पक्षिमस्मरे, इति मा. ।

4 न, इति मा. ।

5 मरे, इति मा. ।

6 ह्रस्वो न, इति मा. ।

- मनोज्ञे चारु गदितं चार्वस्तु कलहंमके ।
 चार्वो तु शोभनावृद्धो 'ज्योत्स्नाधनदभार्ययोः ॥
- छविः शोभारुचोऽर्योपिज्जवो वेगे च तद्वति ।
 औण्ड्रपुष्पं जवा योपिज्जीवस्तु स्याद्दुमान्तरे ॥
- ५ वृहस्पतौ प्राणिनि च जीवं जीवा च जीवने ।
 जीवा जीवन्तिकामौर्व्यावचा^१मिञ्चितभूमिषु ॥
- दवो दावश्च गदितौ वनाग्निवनयोरपि ।
 दन्तं रहस्यं कलहं तथा मिथुनयुग्मयोः ॥
- द्रवः प्रद्रावरमथोर्न ना नर्मणि विद्रवं ।
 १० दर्वो स्त्रियां यज्ञपात्रे दावं क्लीवं वने मतम् ॥
- दार्वा दारुहरिद्रायां तथा गांजिह्विकौपधौ ।
 दिवं 'स्वर्गं च गगने क्लीवं दृवा तृणान्तरे ॥
- देवः सुरे नृपे चैव घने देवः प्रकौर्तितः ।
 देवमिन्द्रियमाख्यातं क्लीवं देवौ पुनः स्त्रियाम् ।
- १५ कृताभिषेकयोपयां तेजनोपृक्कयोरपि ।
 दैवं भाग्यं च नियतौ देवमम्बन्धवत्यपि ॥
- धवा वृष्टान्तरे धूर्ते पत्यावपि निगद्यते ।
 धन्वौ धनुर्धरेऽपि स्याद्वर्जने ककुभद्रुमे ॥
- धन्वा तु मरुदेशे ना क्लीवं चापे स्थलेऽपि च ।
 २० भ्रवः कौलं हरौ शम्भौ वसौ योगे वटे मुनौ ॥

१ योधा, इति मा.

२ तु वा. इति मा.

३ भुम्भोर्मौर्वो. इति मा.

४ स. इति मा.

- ध्रुवा मूर्वाशालिपर्ण्यर्गोतिमृग्भेदयोरपि ।
 ध्रुवं स्यान्निश्चिते क्लीबे तथा तर्के च शाश्वते ॥
- वदन्त्यपि विंशत्यज्ञा नवं त्रिषु चतुष्टये ! ।
 नवो नव्ये स्तुतौ नौवौ स्त्रीकटौवस्त्रबन्धने ॥
- ५ मूलद्रव्ये परिपणं अवः अष्टे अतौ कपौ ।
 शब्दे कारण्डवे भेके कुल्लके भेल्लके घने ॥
- अवं गन्धतृणे प्राक्तं चण्डालजलकाकयोः ।
 'कैवर्तामुस्तके चैव हंसमारमकादिषु ॥
- कर्मनिम्नमहौभागे, पक्वं परिणते तथा ।
 १० विनाशाभिमृगं चापि प्रह्वः प्रणतनम्रयोः ॥
- पर्व क्लीबं महे ग्रन्थौ प्रस्तावे लक्षणान्तरे ।
 दर्शप्रतिपदाः सन्धौ विपुवत्प्रभृतिष्वपि ॥
- पार्श्वं स्यादन्तिकं कक्षाधरे पर्शुगणेष्वपि च ।
 चक्रोपान्ते च पार्श्वं न्यात्प्राध्वं तु प्रणते मतम् ॥
- १५ तथैव प्राध्वमुदितं दृग्वत्सन्नि बन्धने ।
 पूर्वं तु पूर्वजे प्राच्यां प्रथमे^१ श्रुतिभेदके ॥
- पृथ्वौ भूमौ महत्यां च त्वक्पद्यां कृष्णजौरके ।
 भवः क्षेमेशमंसारमत्तामस्याप्तिजन्मम् ॥
- भावः स्वभावेऽभिप्राये चष्टामत्तात्मजन्मम् ।
 २० क्रियालीलापदार्थेषु वृधजन्तुविभृतिषु ॥

१ किष्कु, इति मा. २ स्यो, इति मा. ३ अये, इति मा.

४ अतौ खड्गे मुस्तके च कैवर्त्या च निगद्यते, इति मा.

५ प्रागथ, इति मा.

रत्यादौ' चाथ रेवा स्यान्नद्यां नौल्यां स्मरस्त्रियाम् ।
नवां विलासे लेशे च छन्दे काले च रामजे' ॥

नद्धा कर्ञ्जभेदे स्यात्फले वाद्ये खगान्तरे ।
नध्वौ ह्रस्वविवक्षायां प्रभेदे स्यन्दनस्य च ॥

- 5 वियं तु भुवनं कृत्स्नं विश्वं देवेषु नागरे ।
विश्याऽप्यतिविषायां न्याद्विश्या भूमिं वमौ मतः' ॥
विन्त्वा ना श्रीफले प्राक्तः शवः स्यात्प्राणवर्जिते ।
शावं तु स्याच्छवाऽऽशोचं शिवा तु स्यान्मृगान्तरे ॥
शिवं मोक्षं सुखं भद्रे मन्त्रिणे च शिवो हरे' ।

- 10 वेदे योगान्तरे कौले वान्तके गुग्गुलावपि ॥
पुण्डरीकद्रुमे चापि शिवा भ्राटामलोपधौ ।
मत्त्वं द्रव्यं गुणं विन्नं व्यवसायस्वभावयोः ॥
पिशाचादा(वा)त्मभावे बले प्राणेषु जन्तुषु ।
मवो यज्ञे सुमन्धाने समग्रे सर्वमौरितम् ॥

- 15 सान्त्वं साम्नि च दाक्षिण्यं सुवो होमस्य पात्रके ।
शल्लकौमूर्वयो'श्चापि, सेवा स्यात्परिचारणे ॥
हव आज्ञाध्वराह्वाने' कथितः शब्दवेदिभिः ।
हावः प्रोक्तस्तु नाद्याङ्गे ह्रस्वः खर्वे स्वरान्तरे ॥
क्षवः क्षुते पुमानुक्तो राजिकायां क्षवा मता ॥

॥ इति वदितौयम् ॥

१ घादौ, इति मा. । २ तु घा, इति मा. । ३ ठे, इति मा. ।

४ पुष्पेदवाजिनोः, इति मा. ।

५ रौ इति मा. ।

६ हप्ते, इति मा. । ७ ह्रयो, इति मा. ।

८ घाने, इति मा. ।

॥ अथ वृत्ततीयम् ॥

- अभावो मरणेऽमत्वेऽप्यथवा विधवास्त्रियाम् ।
 अटवौ तु वने प्रोक्ता निःशब्दे त्वरवा मतः ॥
- अश्रवः श्राचर्गहितेऽप्याहवा यागयुद्धयोः ।
 आर्तवं स्त्रीरजस्युक्तमृतुजे तु मतं त्रिषु ॥
- ५ आश्रवोऽङ्गीकृतौ केशे नान्यवदचनस्थिते ।
 आरावश्रावः शब्देऽप्याश्रवं स्नान ईष्यते ॥
- उडवा यादवभिदि महे च क्रतुपावके ।
 उत्सवा मह उत्सके दृष्ट्याप्रसरकोपयोः ॥
- कारवौ मधुगादोष्यत्वस्यचौकृष्णजीरयोः ।
 १० किरवः स्यात्तु दुःशब्दे कितवा मत्तधृत्तयोः ॥
- कनकाह्वयवृष्टे च पेचके कितवा मतः ।
 केशवोऽजे च पुन्नागे पुंसि केशवति त्रिषु ॥
- कैतवं तु छले घृते कैरवः कितवे रिपौ ।
 कैरवौ चन्द्रिकायां स्यात्कुमुदेऽपि तु कैरवम् ।
- १५ कौरवो राजभेदेऽपि तथा काके निगद्यते ।
 नभश्चरे च गन्धर्वा रागभेदे तुरङ्गमे ॥
- पुंस्कोकिले गायके वा चाऽन्तराभवदेहके ।
 गालवो लोध्रवृष्टे स्यान्मुनिभेदे च कौर्तितः

१ लके, इति मा.

२ पोडा, इति मा.

३ घृते कैत, इति मा.

४ वलो, इति मा.

गाण्डौवा गाण्डवश्चापि कार्मुकेऽर्जुनकार्मुके ।
 गाण्डौवगाण्डवे कौवं' स्यातामर्जुनधन्वनि ॥
 तपस्वी तापसे चानुकम्प्ये त्रिष्ठयं योषिति ।
 मांमिकाकटुर्गोहिण्योस्तरस्वी शरवेगिनोः ॥

- 5 ताण्डवं तृणभेदे स्यान्नाश्वं च परिकीर्तितम् ।
 त्रिदिवं तु सुखं स्वर्गं स्वर्गंश्च त्रिदिवा मता ॥
 द्विजिह्वस्तु^१ खलं मर्पं दौद्रिविधिपणान्नयोः ।
 दानवस्तु दनोः पुत्रं काष्ठौये दारवं मतम् ॥
 दृष्टजं द्रुभवं प्राहृधेनुजं धनवं मतम् ।
 10 निष्पावस्तु^२ श्रपवायौ राजमापे कडङ्गरे ॥
 निष्पावः^३ शिम्बिकायां स्यान्निर्विकल्पेऽन्यलिङ्गकः ।
 निह्रवा निरुतौ प्रोक्तः श्वाविश्यामापलापयोः ॥
 प्रभवा जन्महेतौ स्यात्प्रभावे वत्सरेऽपि च ।
 आशोपलब्धये स्थानेऽपाम्मले^४ मुनिभिद्यपि ॥
 15 प्रसवः पुष्पफलयोगपत्यं गर्भमोचनं ।
 उत्पादे च प्रसेवस्तु वौणाङ्गस्यृतयोर्मतः^५ ॥
 प्रभावस्तेजसि प्रोक्तः शक्तौ चापि पराक्रमे ।
 पल्लवो विटपे खड्गे विस्तरेऽपि चले^६ मतः ॥

१ गाम्भीर्यगाञ्जिते चापि, इति मा.

३ श्वा तु, इति मा.

४ यो पि च निष्पावे, इति मा.

५ दृते, इति मा.

२ त्रिष्ठय, इति मा.

४ खौ, इति मा.

६ मुले, इति मा.

८ प्यचले, इति मा.

- मृङ्गारेऽलक्तरागेऽपि तथा किमलयेऽपि च ।
 पञ्चत्वं चापि पञ्चानां भावे प्राणात्ययेऽपि च ॥
- पार्थिवो नृपतौ भूमिविकारे पार्थिवं त्रिषु ।
 पार्थिवौ पार्थिवा चापि पृथिव्यां तु मता स्त्रियाम् ॥
- 5 पार्थिवौ स्यात्तुगायां च पुङ्गवो भेषजे' मतः ।
 बलौवर्दे च श्रेष्ठेऽपि फेरवां जम्बुकेऽस्ये' ॥
- बल्लवः स्तूपकारे स्याद्भौमसेने च गोदुहि ।
 बान्धवो बन्धुसुहृदोर्भागवो गजधन्विनोः ॥
- शुके परशुरामं च भार्गवौ पार्वतौश्रियोः ।
 10 दूर्वायां चापि कथिता भैरवः शङ्करे मतः ॥
- भैरवौ तु स्त्रियां देव्यां भौपणे वाच्यलिङ्गकः ।
 माधवोऽजे मधौ राधे वामने ना स्त्रियां मियौ ॥
- माधवौ मद्यभेदेऽपि तथा यादवयोर्पति ।
 कुट्टिन्यामपि वामन्त्यां' माधवौ मधुशर्करा ॥
- 15 मालवो देशभेदे स्यान्मानवो नरि कौर्तितः ।
 मानवश्च मनोर्वंशे मृङ्गराजे तु मार्कवः ॥
- मार्त्तवं ! मृद्विकारे स्यान्मृदृत्वं मार्दवं स्मृतम् ।
 मेधावौ ना शुके ब्राह्म्यां स्त्रियां मेधास्विते त्रिषु ॥
- यादवो राजभेदे स्याद्राजौवं नन्विने मतम् ।
 20 राजौवो हरिणे मौने राघवो रघुवंशजे ॥

१ पिण्डवोर्गे रसे, इति मा.

२ बन्धन्वि शब्दिकर्जः, इति मा. ।

३ मरे, इति मा. ।

४ यादवे, इति परे ।

५ च सुवामिन्यां, इति मा. ।

- महामौने च गदितो गौरवो नरकान्तरे ।
 वाडवो ब्राह्मणेऽपि स्याद्वाडवा द्विजयोषिति ॥
- अश्वायां कुम्भदास्यां च मतो राजान्तरेऽपि ना ।
 वाडवं करणे स्त्रीणां घोटकौघे नपुंसकम् ॥
- 5 पातान् चार्थं पुंसि स्याद्वाडवो वडवानलं ।
 वामवः स्यान्महेंद्रेऽपि विभवस्तु विपर्यये ॥
 विभवो धननिर्वृत्त्यार्विद्रवो विद्रुतौ धियि ।
 विभावः स्यात्परिचये रण्डायां विधवा मता ॥
- 10 शात्रवं भावमंहत्योः शत्रूणां शात्रवो द्विपि ।
 शाभवस्तु भवंच्छेदेष्यमायां शाभवौ मता ॥
 श्रीभवो मदने प्राक्तः श्रीधवो गरुडध्वजे ।
 मभवः कथितो हन्तावृत्तौ मल्लकेऽपि च ॥
 आधारानतिरिक्तत्वेऽप्याधेयस्य निगद्यते ।
 मंगवः कथितः शब्दे स्वभावः प्रकृतौ स्मृतः ॥
- 15 सुग्रीवः स्यात्कृष्णहये तथैव भ्रवगेश्वरे ।
 सुग्रीवः शोभनग्रीवे सुमवः प्रमवे शुभे ॥
 सुपवौ कारवेत्से स्यात्कृष्णजौरकजौरयोः ।
 सुधन्वा प्रौढधानुष्के तथा स्याद्विश्वकर्मणि ॥
 विष्णौ नृपविशेषे च सुपर्वा तु शरं मतः ।
- 20 त्वक्सारोऽपि सुपर्वा स्यात्पर्वधूमसुरेष्ठपि ॥
 सैन्यवं माणिमन्येऽपि सिन्धुदेशोद्भवाश्वयोः ॥

॥ अथ वचनार्णव ॥

- अपह्नवोऽपलापे स्यात्त्रेहे चापह्नवो मतः ।
 अनुभावः प्रभावे स्यान्निश्चये भावस्तत्त्वने ॥
 भवेदभिपवः स्नाने मद्यमन्थानयज्ञयोः ।
 आदौनवः पुमान्दोषे परिकेशदुरन्तयोः ॥
- 5 शिवधन्वन्थाजगवं शाक उच्चैःश्रवा ह्ये ।
 उपस्रवः सैहिकेये विप्रवोत्पातयोरपि ॥
 किष्कुपवां पुमानिष्टौ वेणौ घाटगलेऽपि च ।
 कुशौलवस्तु वाल्मीकौ नटयाचकयोरपि ॥
 जलबिल्वः कर्कटे स्यात्पञ्चाङ्गं जलचत्वरे ।
 10 जायाजीवौ तु पुंसि स्यान्नटे च वक्रपश्मिणि ॥
 जीवञ्जीवां दृष्टभेदे तथा पश्मिण्यपि क्वचित् ।
 स्यात्तिक्तपवां चानन्ता गुडचौर्यष्टिषु स्त्रियाम् ॥
 ज्वालामुखौ शृगालौ या दौर्भजिह्वाति मा मता ।
 धामार्गवस्त्वपामार्गं घांपके च निगद्यते ॥
- 15 प्रतिश्रवोऽङ्गीकारे स्यात्परिभावस्तिरस्कृतौ ।
 पराभवस्तिरस्कारे विनाशे चापि कथ्यते ॥
 पारिप्लवः स्याच्चपले व्याकुले च परिश्रुतः ।
 पारशवस्तु शस्त्रे स्याद्दिजाच्छूद्रासुते तथा ॥

१ जीवः, इति मा.

२ तिक्तपवांश्चोक्तमोक्षि, इति मा. ।

३ टके, इति मा.

४ शस्त्रे, इति मा.

५ श्वडासुते, इति मा.

परस्त्रीतनये चापि तथा पारशवो' मतः ।

पारङ्गन्ते पारदृश्या कथितस्तत्त्ववेदिभिः ॥

पितृदेवो यमं प्रोक्तः पिण्डजीवी तु दुर्दिजे ।

पुटग्रीवो निगदितो गर्गरीताम्रकुम्भयोः ॥

५ पुष्पधन्वा रतिपतौ पृषदश्वः समीरणे ।

बल्लदेवो बलं वायौ त्रायमाणौपधौ स्त्रियाम् ॥

महादेवः पञ्चमुखे महादेवौ तु तत्स्त्रियाम् ।

रन्तिदेवो भृपभेदे तथैव गरुडध्वजे ॥

रोहिताश्वश्चित्रभानो हरिश्चन्द्रनृपात्मजे ।

१० वीरुहं वः स्मृतास्त्विन्दाविन्दं वृद्धश्रवा मतः ॥

हरिश्चन्द्रो भृपभेदेऽप्यथशैतशिवं पुनः ।

शैलये माणिमन्यं चाप्यथ शैतशिवं' विदुः ॥

सैन्यवे चाश्वपुष्पं च मश्यां' शैतशिवो मतः ।

महदेवा बल्लादण्डोत्पल्योः शारिवौपधौ ॥

१५ महदेवौ तु सर्पाक्ष्यां महदेवस्तु पाण्डवे ॥

॥ इति वचतुर्यम् ॥

॥ अथ उपसप्तमम् ॥

मता शब्दविभागज्ञैः कावेर्यामर्धजाह्नवी ।

आशितम्भवमन्नाद्ये तृप्तावप्यशितम्भवः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये वान्तवर्गः ॥

१ सवो, इति मा.

२ भेदे, इति मा. ।

३ भवमिति मा. ।

४ शतपद्यायां शब्दाः, इति मा. ।

॥ अथ शान्तवर्गः ॥

अंशुः सूत्रादिसूत्रमांशे किरणे च दिवाकरे ।
अंशस्तु स्यादेकदेशे भुक्तावाशे निगद्यते ॥
आशा दिशि च तृष्णायामाशुः स्याद्वौहिणीप्रयोः ।
ईशः स्वामिनि रुद्रे च स्यादौशा हलदण्डके ॥

5 काशस्तृणे रांगभेदे काशौ वाराणसौपुरे ।
कौशो दिगम्बरे प्राक्तो वानरेऽपि निगद्यते ॥
कुशो रामसुते दौपे पापिष्ठे योक्तृमत्तयाः ।
कुशो दर्भे कुशौ फाले कुशा वन्यां कुशं जले ॥

10 केशस्तु वरुणे चापि कुन्तले वालकेऽपि च ।
केशः "कोपेऽपि दुःखेऽपि व्यवसायेऽपि गद्यते ॥
केशौ केशवति प्राक्तश्चोरपुण्यां" च दानवे ।
कोशः स्यादर्थमह्वाने जातिकोशे च कुड्मले ॥
पात्रे दिव्येऽपि गदितस्तथा खड्गपिधानके ।
क्रोशस्त्वाक्रोशकरणे भ्रमानेऽपि प्रचक्षते ॥

15 अस्थले तु कृशः प्राक्तः खशः स्यान्नौवृदन्तरे ।
दर्शस्तु दर्शने मित्यौ तथा सूर्येन्दुमङ्गले ॥
पक्षान्ते वैदिकविधावपि दर्श उदौरितः ।
दंशः कौटविशेषे च वर्मदंशनयोरपि ॥

१ वौहिनिप्रयोः इति मा.

२ एषि, इति मा.

३ मन्त्रयोः, इति मा.

४ कौश, इति मा.

५ केशवति प्राक्तश्चोरपुण्यां, इति मा.

६ मन्त्राने, इति मा.

- दशाऽवस्थादौपवर्त्योर्वस्त्रप्रान्ते' च गद्यते ।
 नाशः पलायने मृत्यौ पाशः पश्यादिबन्धने ॥
 कर्णान्ते शोभनार्थः स्यात्कचान्ते निकरार्थकः ।
 छात्राद्यन्ते च निन्दार्था मृगादौ पशुरीर्यते ॥
 5 पशुः स्यादायुधभिदि पेशौ मांस्यमिकोशयोः ।
 पक्षपिण्ड्यां मण्डभेदे सुपक्वकणिकेऽपि च ॥
 मेघादिपुञ्जयो राशिर्वंशो वेणी कुलेऽपि च ।
 वर्गे 'पृष्ठास्थिवयवे वंशा नार्यां निगद्यते ॥
 वन्धगव्यां दुहितरि हस्तिन्यामपि कौर्त्तिता ।
 10 वंशो जनस्पृहायां त्रिघायत्तत्वप्रभुत्वयोः^१ ॥
 वेशो वेश्यागृहे प्रोक्तो वेशोऽपि गृहमात्रके ।
 नेपथ्ये च शशो वीले^२ रोध्रे नृपशुभेदयोः ॥
 शशो मृगविशेषेऽपि माशस्त्वाशावति त्रिषु ।
 स्पर्शो वर्गाक्षरे दाने स्पर्शने स्पर्शके रुजि ॥
 15 स्पर्शः स्यात्सम्परायेऽपि प्रणिधावपि पुंस्ययम् ।
 स्पशश्चारे निगदितः स्वेशश्च धनदे मतः ॥
 ॥ इति गदितौयम् ॥

॥ अथ गदितौयम् ॥

आदर्शो दर्पणे टीकाप्रतिपुस्तकयोरपि ।
 उड्डीशः स्यात्तु चण्डौशे देवताशास्त्रभेदयोः ॥

१ भूषि, इति शेषः ।

२ पृष्ठाव, इति मा. ।

३ जीवमिति शेषः ।

४ शराशले, इति मा. ।

- उपांशुः स्वरभेदे स्यादुपांशु विजनेऽव्ययम् ।
 कपिशा तु नदीभेदे कपिले मिल्हकेऽपि च ॥
- कपौश इति सुग्रीवे कर्कशं निर्देयं दृढे ।
 कर्कशः कृरपुरुषे कृपाणेऽपि निगद्यते ॥
- 5 इक्षौ माहमिके कामे महकम्पिलयोरपि ।
 कौनाशस्तु यमे क्षुद्रे कर्पकोपांशुधातिनाः ॥
 कुलिशं न स्त्रियां प्राक्तो दम्भोलौ ना भूपान्तरे ।
 गणेशः स्याद्विघ्नराजे गिरौशो गिरिशो मृदं ॥
 गिरौशः स्याद्विघ्नराजे गिरौशो वाक्पतावपि ।
 10 ग्रहेशः स्यात्सवितरि गृहेशं गृहपेऽपि च ॥
 गोपेशो नन्दगोपालं गोपौशः सम्भृष्टपायोः ।
 तुङ्गीशस्तु पुमान् गौरीकान्तं च हिमदौधितौ ॥
 दुःस्पर्शस्तु खरस्पर्शं कण्टकार्यां यवामके ।
 निस्त्रिंशो निर्देये खड्गं निर्वेशं मूर्च्छनेऽपि च ॥
- 15 भोगे च वेतने चापि, निवेशस्तु निगद्यते ।
 शिबिराद्वाहयौश्चापि विन्यासेऽपि तथा मतः ॥
 निदेश उपकण्ठे स्याच्छामने परिभाषणे ।
 नौकाशं निश्चये तुल्ये प्रकाशः स्फुटहास्ययोः ॥
 उद्योते च प्रसिद्धे च प्रदेशे देशमात्रके ।
 20 भित्तौ मानविशेषे च पलाशः किंशुकेऽस्यपे ॥

१ अ, इति मा.

२ पिप्लवयोऽपि, इति मा. ।

३ चवा, इति मा. ।

४ मूर्च्छित, इति मा. ।

५ मन्दहने, इति मा.

शयां च हरिते पञ्च पिङ्गाशं जात्यकाञ्चने ।
पिङ्गाशी नौलिकायां स्यान्मत्स्यपक्षौशयोरपि ॥

बालिशस्तु शिशौ मुखं भृकेशः शैवलं वटे ।
(अ)वल्गुजे तु भृकेशौ लामशो लामवत्यपि ॥

5 मेषे मुनिविशेषे च शृकशिख्यां च लामशा ।
काकजङ्घाशृगाल्येलामहामेढाम्बपौरिता ॥

काशीमे^१ शाकिनीभेदे विवशस्त्ववशात्मनि ।
स्यादरिष्टादृष्टधियि^२ विकाशं विजनेऽन्तिके ॥

व्यक्तौ प्रकाशे महशं^३ ममं चैवाचितेऽपि च ।
10 संवेशस्तु मतः स्वापे तथा स्त्रीरतबन्धने ॥

सुखाशो राजतिनिशो^४ शोभनाशप्रचेतमोः ।
स्नेहार्थिनि स्यात्स्नेहाशो दौपेऽपि च निगद्यते ॥

सुधांशुः स्यात्सुषुप्तानाथे शुद्धांशेऽपि निगद्यते ।
इताशो निर्दये चाशारहिते निष्कूपे खले ॥

॥ इति शब्दतौयम् ॥

॥ अथ शब्दतुयम् ॥

15 अपदेशः^१ स्मृतो लक्ष्ये निमित्तव्याजयोरपि ।
अपभ्रंशाऽपशब्दः स्याद्वापाभटावपातयोः ॥

१ मत्स्यपक्षौशयोरपि, इति मा.

२ मिमे, इति मा.

३ रिष्टदृष्टधियोऽपि, इति मा.

४ तथैवोप, इति मा.

५ राजतिनिशोः, इति मा.

६ अंशः, इति मा.

- आश्रयाशो हुतवहे भवेदाश्रयनाशनि ।
 उपस्यशः स्पर्शमात्रं स्नानाचमनयोरपि ॥
- उपदंशो विदंशे च मद्भ्रगोऽपि वर्त्तते ।
 कर्णिवंशो भवेन्मच्च इत्याहुः शब्दवेदिनः ॥
- ५ खण्डपशुः^१ पशुरासे शङ्करं चूर्णलेपिनि^२ ।
 खण्डामलकभैषज्ये मिहिकातनयेऽपि च ॥
- "कवारवर्चैर्वले स्याज्जलकेश इति स्थितिः ।
 जौवितेशः आहुदेवे तथा स्याज्जौवितप्रदे ॥
- नागपाशः स्त्रीकरणे तथैव वरुणायुधे ।
 १० पञ्चदशौ त्वमापूर्णमास्याः सङ्घायते^३ऽपि च ॥
- प्रतिष्कशस्तु रोगे स्याद्वार्त्ताहरमहाययोः ।
 परिवेशो वेष्टनेऽपि परिधावपि कौर्तितः ॥
- पादपाशौ^४ खड्गकायां^५ शृङ्खलाकटकेऽपि च ।
 पुरोडाशो हविर्भदे^६ चमस्यां^७ पिष्टकस्य च ॥
- १५ मातृवंशः सभामध्ये मातामहकुलेऽपि च ।

॥ इति शपथसम ॥

॥ अथ शपथसम ॥

मेनानिवेशः शिविरे ।

इति शब्दरत्नसमन्वये राजाकोशापरपर्याये शान्तवर्गः ॥

१ रोमे, इति मा. ।

२ स्रपशु, इति मा. ।

३ केषिणि, इति मा. ।

४ कवार, इति मा. ।

५ कर्णे, इति मा. ।

६ पदयाशो, इति मा. ।

७ खण्डकायां इति मा. ।

८ वम, इति मा. ।

॥ अथ चान्तवर्गः ॥

॥ अथ षडितीयम् ॥

अपो रंगविशेषे स्यादपः स्यादपिमम्भवे ।

उपा स्यादागकन्यायां रात्रावपि तथा मता ॥

उपस्तु रात्रिशेषे स्यात्तथा कामिनौगुगुलौ ।

ऋषिर्वदे वसिष्ठादौ दौधितौ च पुमानयम् ॥

5 ऋषः पर्वतभेदे स्याद्भस्त्रके शोणकेऽपि च ।

कृतवेधे' त्वन्यस्त्रिङ्गो नष्टत्रे पुन्रपुंसकम् ॥

कर्पस्तु मानभेदे स्यात्कर्पणेऽपि प्रकीर्तितः ।

कर्पूः स्मृतः कर्गैपाग्नौ तथा 'कुल्येष्टिखातयोः ॥

कोपः खड्गपिधाने स्याद्विध्य पात्रे' च कुड्मले ।

10 जातिकोशेऽर्थसङ्घाते' पेश्यां शब्दादिसङ्गहे ॥

घोषस्त्वाभौरपन्त्यां स्यात्कांस्ये चाम्बुदनिस्वने ।

गोपालध्वनिघोषे च घोषा मधुरिकौपधौ ॥

भूषा नागबलायां स्यात्तापमत्स्याटवौषु ना ।

पिपामालिप्सयोस्तर्पस्तुपो धान्यत्वगस्तयोः ॥

15 तृषा निष्पातृष्णयोश्च दोषा रात्रौ मता स्त्रियाम् ।

दोषः करे च पापेऽपि प्रैषः क्लेशे च मर्दने ॥

उन्मादे प्रेषणे चापि पौषो मामान्तरे मतः ।

मार्घः शकविशेषेऽपि मतां मारिषवन्मतः ॥

१ घ. इति मा. ।

२ कुल्योल्प. इति मा. ।

३ यात्रे, इति मा. ।

४ ख्याने, इति मा. ।

मापो ब्रौह्मन्तरे मुखे मानत्वभेददोषयोः ।
 मिषं व्याजे स्पर्धने' च मेपो राश्यन्तरे पशौ ॥
 वर्षोऽस्त्रौ भारतादौ च जम्बूद्विपाब्ददृष्टिषु ।
 प्रादृत्काले स्त्रियां भृश्वि विषं श्वेदे जनेऽपि च ॥
 5 विषा त्वौपधभेदे न्याहृषा राश्यन्तरे मतः ।
 धर्मे च गोपतौ शुके शुक्ले वामके वरे ॥
 मृषके मैथुनेऽपि म्यात्कपिकच्छां वृषा स्मृता ।
 शृङ्गां वृषा निगदिता यतीनामामनं वृषौ ॥
 शुषिः शोषे बिलं स्त्रौ म्याच्छेषः सङ्कपंगेऽपि च ।
 10 वधेऽनन्ते चोपयुक्तेतरनिर्मान्यवस्तुनि ॥
 शोषो यस्मिन् शुष्कत्वं हर्षस्तापे हृषिस्तथा ।
 ह्रेषाऽश्वशब्दे गदिता शब्दमात्रेऽपि कुत्रचित् ॥

॥ इति षड्वितीयम् ॥

॥ अथ षड्वितीयम् ॥

अभौषुः प्रगृहे रश्मावाकपो द्युत इन्द्रिये ।
 आकर्षः शारिफलके कोदगडाभ्यामवस्तुनि ।
 15 आमिषं भोग्यवस्तुन्यप्युष्णीषं क्षणान्तरे ।
 शिरोवेष्टे किरीटे चाप्युत्प्रेक्षाऽनवधानके ॥

१ श्वेदे, इति मा. ।

२ कपिकच्छां वृषा प्रोक्ता मृषके मैथुनेऽपि च ; इति मा.

- कल्मषं^१ किन्त्विषे क्लीवं पुंसि स्यान्नरकान्तरे ।
 कल्मषं^२ करणं चापि कल्मषो राक्षसान्तरे ॥
 कल्मषस्तु भवेत्कृष्णं कल्मषः कृष्णपाण्डरे ।
 कल्मषस्तु मुनी कापि कारुषो नीरुदन्तरे ॥
 ५ कल्मषं त्वाविनं पापे किन्त्विषं^३ पापरागयोः ।
 कल्मषमपराधे स्यात्काञ्चिके यावके पुमान् ॥
 गण्डपं मुखपूर्तौ स्यात्करिहस्ताङ्गुलावपि ।
 गण्डपः प्रसृतिमिते^४ जिगौपुर्जंतुमिच्छुके ॥
 जिगौपुरपि च प्रोक्तो व्यवसायप्रकर्षयोः ।
 १० 'तारौपी त्विन्द्रकन्यायां ना स्वर्गोऽभ्युधिकाञ्चने ॥
 नहुषो नागभेदे स्यात्सोमवंशोद्भवे नृपे ।
 निकषः शणफल्के निकषा यातुमातरि ॥
 निमेषो निमिषश्चापि कालभेदेऽग्निमौलने ।
 परुषं निष्ठुरांतौ स्याद्रुष्टे चापि च कर्बुरे ॥
 १५ परुषं कुफले प्रोक्तं परुषं परुषस्तथा ।
 प्रदोषः कालभेदे स्यात्प्रदोषो दोष इत्यपि ॥
 प्रत्यूषोऽहर्मुखे चाथ वसावपि निगद्यते ।
 पौयूपममृते सप्तदिनावधिपयस्यपि ॥
 पुरुषो नरि साङ्ख्ये प्रोक्तः पुन्नागपादपे ।
 २० पौरुषं पुरुषस्योक्तं भावे कर्मणि तेजसि ॥

१ क्षालमिति मा.

२ काशालमिति मा.

३ ल, इति मा.

४ प्रसृतौ चोन्मते चापि, इति मा.

५ तत्रो, इति मा.

६ सर्गे बुद्धि, इति मा.

७ शाण, इति मा.

८ धर्बु, इति मा.

- ऊर्ध्वविस्तृतदोःपाणि'नृमाने चाभिधेयवत ।
 कृताभिषेकासैरिभ्योर्महिषौ चौपधौभिद ॥
 मनौपा धिपणायां स्यान्मनौपौ गोप्यतौ बुधे ।
 मारिपः शाकभेदे स्यान्मारिपा दक्षमातरि ॥
 5 नाद्योक्तौ मारिपश्चार्थे तथैव कनकेऽम्बुधौ ।
 रौहिपं तृणभेदे स्यात्पुमांस्तु हरिणान्तरे ॥
 विस्त्रेपो विभुरेऽयोगे शुश्रूपा न्यादुपामने ।
 कथने श्रोतुमिच्छायां समुपौ तु मता मता ॥
 शैलुपोऽपि नटे बिल्वे मंहर्षस्तु प्रभञ्जनं ।
 10 'महर्षस्तु मता एष्टो स्पृहायामपि कौर्तितः ॥

॥ इति षट्तीयम् ॥

॥ अथ पञ्चतन्त्रम् ॥

- अनिमेषः सुरे मत्स्येऽप्यनुकर्षाऽनुकर्षणे ।
 तथैव च रथस्याधःस्थितदारुणि चेष्यते ॥
 अनुतर्पः सुरापानपात्रे तृष्णाभिन्नापयोः ।
 अलम्बुपः प्रहस्ते' च छर्दने राशमान्तरे ॥
 15 अलम्बुपा तु मुण्डौर्यां मुकुमारौगणान्तरे ।
 अम्बरौपं रणे आप्ते' क्लीबं पुंसि नृपान्तरे ॥

१ दोषणि, इति मा.

२ ये, इति मा.

३ हर्षाच्चानुमाहते, इति मा.

४ मज्जथो, इति मा.

५ शस्ते, इति मा.

६ अष्ट, इति मा. ।

- तथा नरकभेदेऽपि किशोरे च (र)वावपि ।
 आम्नातकेऽनुतापे' चाप्यम्बरीप उदौरितः ॥
 अम्बरीपो वह्निभेदेऽप्याम्बरीपोऽपि गद्यते ।
 उक्तः किम्पुरुषो लांकभेदकिन्नरयोः पुमान् ॥
- ५ दशकपी तु दीपे स्याद्धान्तोन्नेपस्तमोमणौ ।
 नन्दिघोपोऽर्जुनस्थे घोपे बन्दिजनस्य च ॥
 परिवेषस्तु परिधौ तथैव परिवेषणे ।
 परिधोपो निनादे स्यादवाचं जलदध्वनौ ॥
 पलङ्कपा गोष्ठारे स्याद्रास्त्रागुगुलकिंशुके ।
 १० मुण्डौरीनाश्रयाश्चापि राक्षसेऽपि पलङ्कपः ॥
 महाघोपा तु कर्कशां शृङ्गां हृष्टातिघोषयोः ।
 मञ्जृघोपाऽऽसराभेदे वौणापरभृतोरपि ॥
 मार्गशीर्षी मतो मामे' मृगशीर्षं तु भे मतम् ।
 वातरूपस्तु वातुलात्काचयोः शक्रधन्वनि ॥
- १५ समाकपी तु निर्हारिगुणे प्राहुर्मनीषिणः ।
 सर्ववेषौ नटे प्राक्तः पुंसि शब्दविशारदैः ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये धान्तवर्गः ॥

॥ अथ मान्त्रवर्गः ॥

॥ अथ मन्त्रोपमम् ॥

- असिः खड्गे मतः पुंसि स्कन्धे त्वंम उद्वैरितः ।
 असुः प्राणे धनुष्यामः कंसो दैत्यभिदि स्मृतः ॥
 कंसोऽस्त्री तैजसद्रव्यं कांस्ये मानेऽसुरे' तु ना ।
 कामस्तु श्रवथावुक्तः काः स्त्रुर्विकल्पवाच्यपि ॥
- ५ कास्त्रः शक्त्यायुधे' प्रोक्ता खसो देशान्तरे मतः ।
 ग्रामस्तु कवले ख्यातो गुल्मः स्याद्गन्धिपर्णकं ॥
 तथैव स्तब्धे स्तम्भे द्वारभेदे' निगद्यते ।
 दामः शृङ्गे दानपात्रं भृत्यधौवरयोरपि ॥
 नामा घ्राणाधिकरणे तथा द्वारोर्ध्वदारुणि ।
- १० प्रस्त्रश्चाजनन्याश्च 'कन्दलीवौरुधोः स्त्रियाम् ॥
 भामः पश्चिदिशे स्यान्नामः पशुदयोर्मतः ।
 मांसं स्यादामिपे क्लीबं कङ्कालौजटयोः स्त्रियाम् ॥
 मांसौ तु मधुरामांस्योः 'शतपुष्पाजमोटयोः ।
 मिमिस्तु शतपुष्पायां मृत्सा काङ्क्षां च मृद्यपि ॥
- १५ यामो यवामे यामं तु यामपुष्पं निगद्यते ।
 रसो गन्धरसे स्वादे तिक्तादौ 'विषरागयोः ॥
 शृङ्गारादौ' द्रवे वीर्ये देहधात्वम्बपारदे ।
 रसा तु शल्लकीपाठा'रमनाभूमिकङ्कपु' ॥

१ खरे, इति मा.

२ कथं, इति मा.

३ दि, इति मा. ।

४ कट, इति मा.

५ शतपुष्पा, इति मा.

६ रस, इति मा. ।

७ दौ, इति मा. ।

८ शक्ति शक्ति कङ्कपु, इति मा. ।

रामः कोलाहले ध्वाने भाषाशृङ्खलकेऽपि च ।
 कौडाभेदे च गांपानां लामो लान्ये निगद्यते ॥
 वत्सस्तर्णकपुत्रादौ वर्षे क्लोबं तथोरमि ।
 वसुनां देवभेदाग्निमयृवेषु धनाधिपे ॥

- 5 शुक्रं राजविशेषे च रत्नेऽर्थे मधुरे त्रिषु ।
 व्यंसो गतांसके प्राक्तो वसा मांसरसे मता ॥
 वामा त्वोपधिभेदे न्याहामो निवसनेऽम्बरे ।
 व्यासो ना विस्तृतौ द्वैपायनेऽपि परिकीर्तितः ॥
 शंसा वचसि वाञ्छायां हंसः स्यात्परमात्मनि ।
 10 निह्नीभनृपविष्णवर्कमरालेऽपि मत्सरे ॥
 योगभेदे मन्त्रभेदे शरीरमरुदन्तरे ।
 तुरङ्गमप्रभेदे च हिंसा चौर्यादिघातयोः ॥

॥ इति सदितोयम् ॥

॥ अथ सदितोयम् ॥

- अलसः पादरोगे स्यात्क्रियामन्दे द्रुमान्तरे ।
 अलसा हंसपद्यां चाप्यभ्यासोऽभ्यसनेऽन्तिके ॥
 15 अरसो रसशून्ये स्यादाश्वासः पुंसि निर्वृत्तौ ।
 आख्यायिकापरिच्छेदे हितस्याशंसनेऽपि च ॥
 आभासो भानमात्रे स्यादिष्टासः कार्मुके पुमान्
 त्रिषु स्यात्क्षेपके चेषोऽरुच्छासः प्राणने मतः ॥

- उच्छ्वासश्च तथाऽऽश्वास'गद्यबन्धगुणान्तरे ।
 उत्तमः कर्णपूरे स्याच्छेखरे चावतंसवत् ॥
- उद्दामः पल्लवे ! प्रोक्तः शब्दतत्त्वपरौशकैः ।
 कौकमः क्षमिजातो स्यादस्थिन्यपि नपुंसकम् ॥
- 5 कूर्पासं कञ्चुके प्राहुर्दन्त्यान्तं शाब्दिका जनाः ।
 गोनामः सर्पभेदे स्याच्छिन्निन्धेऽपि प्रचक्षते ॥
- पिष्टवत्यां तु चमसां वदन्ति विवुधा जनाः ।
 चमसो यज्ञपात्रस्य भेदेऽस्त्री पिष्टके स्त्रियाम् ॥
- तमोवत्तमसं प्राहुरन्धकारे तु तद्विदः ।
 10 तामसौ निशि दुर्गायां तामसो भुजगे मतः ॥
- तमोगुणयुतेः पुंसि पनसः कण्टकौफलं ।
 वनान्तरे कण्टके च कपिभेदेऽपि गद्यते ॥
- स्त्रियां रोगप्रभेदे स्यादहृष्टे स्यात्पायसः पुमान् ।
 श्रौवामे परमान्नं च क्लौवे पायसमुच्यते ॥
- 15 पौनसो रोगभेदे स्यात्तत्रैव स्यादपौनसः ।
 पुक्कसौ^१ कालिकानौल्याः पुक्कमः^२ श्वपचं^३धमे ॥
- विभक्तो नाऽर्जुने कृरे घृणात्मविकृते त्रिषु ।
 मानसं तु मरुभेदे स्वान्तेऽपि च नपुंसकम् ॥
- हर्षे वेगे च रभसो यातुधाने तु 'राश्रमः' ।
 20 'चण्डायां राश्रमौ प्रोक्ता नान्नमस्तु निगद्यते ॥

१ गज, इति मा. ।

२ तपत, इति मा. ।

३ ल्कसो, इति मा. ।

४ ल्कमः, इति मा. ।

५ वज्र, इति मा. ।

६ दंष्ट्रा, इति मा. ।

- तृष्णातिरेकयाञ्जाम् तथौत्सुक्येऽपि गद्यते ।
 वतंसः कर्णपुरे 'स्याच्छेखरेऽप्यवतंसवत् ॥
- विलासां हारभेदे स्याल्लौलायामपि पुंस्ययम् ।
 वीतसां बन्धनापाये मृगाणामपि पक्षिणाम् ॥
- 5 श्रीवासो वृकधूपे स्यात्पङ्कजे च रमापतौ ।
 श्रेयो मुक्तं शुभं धर्मेऽतिप्रशस्तं तु वाच्यवत् ॥
- श्रयसौ गर्जपिप्पल्यामभयापाठयोरपि ।
 समासः स्यात्तु मङ्गले तथैव च समर्थने ॥
- सारसः पक्षिभेदे स्यात्सारसं सरसौरुहं ।
 10 साहसं तु बलात्कारकृतकार्यं दमेऽपि च ॥

॥ इति सप्ततीयम् ॥

॥ अथ सप्ततुर्थम् ॥

- अन्तंवासौ तु शिष्येऽपि चाण्डाले शान्तगेऽपि ! च
 'अवध्वंसः परित्यागे निन्दने ऽप्यवचृणने ॥
- अवतंसः कर्णपुरे शेखरेऽपि निगद्यते ।
 कलहंसस्तु कादम्बं राजहंसे च कौर्त्यते ॥
- 15 कुम्भौनसः सर्पभेदे लवणासुरमातरि ।
 कर्पूरे स्याद्वनरसः सान्द्रे मिहिरसे जले' ॥

मोरटे पौलुपण्यां च चन्द्रहासेऽसिमात्रके ।
दशग्रौवस्य खड्गेऽपि, स्वेदे तनुरमं विदुः ॥
तथैव शाब्दिकजनैः पद्मे तामरमं मतम् ।
ताम्रकाञ्चनयोश्चापि, शिवे निःश्रेयसो मतः ॥
कल्याणमोक्षयोश्चापि तथा निःश्रेयसं मतम् ।
नौलाञ्जनाऽप्यगोभेदे मरिद्धेदेऽपि विद्युति ॥
पुनर्वसु ऋषभेदे कात्यायनमुनावपि ।
पौर्णमासो यज्ञभेदे पौर्णमासौ स्त्रियां तिथौ ॥
महारसः स्यात्तवर्जरे कोशकारे कसेरुणि ।
चुल्यां महानसं प्राहुः पाकागारे च तद्विदः ॥
मन्त्रौमसः स्यान्मन्त्रिण पुष्पकामौमलाहयो ।
मूर्विकायां मधुरमा द्राक्षादुग्धिकयोरपि ॥
यमस्वसा स्याद्दृगायां यमुनायामपि स्त्रियाम् ।
रामेरमस्तु रामे स्याच्छृङ्गारपरिहामयोः ॥
पद्मौजागरके गोष्ठां रसमिद्विवलावपि ।
राजहंसस्तु कादम्बे कलहंसे नृपोत्तमे ॥
वारणसौ वारणसौ वारणास्यपि पुर्भिदि ।
विभावसुर्दिनमणौ हारभेदे च पावके ॥

१ विद्यो, इति मा.

२ पुण्ड्रकस्थे, इति मा.

३ मधुरमा स्याद्दालायां मूर्विकाया दुग्धिकाम् च, इति मा. ।

४ वीया, इति मा.

५ कविका, इति मा. ।

६ बलेऽपि च, इति मा. ।

'श्वःश्रेयसं च कल्याणं परमात्मनि 'शर्मणि ।
भवेत्सर्वरसो वाद्यभागडभेदे च धृनके' ॥

पारदे" स्यात्सिद्धरसः सिद्धवासस्तथाऽऽश्रमे ।

॥ इति मचतुर्थम् ॥

॥ अथ मपञ्चमम् ॥

हिङ्गुनिर्याम इत्युक्तो निम्बे हिङ्गुरमेऽपि च ।

॥ इति शब्दरत्नमन्त्रे राजकोशापरपर्याये मान्तवर्गेः ॥

॥ अथ ङान्तवर्गः ॥

॥ अथ ङद्वितीयम् ॥

5 अहिर्वृचासुरे मर्षेऽप्यंहो दुरित उच्यते ।

अर्हः पूज्यतमं प्रोक्तव्याहः स्याद्वामरेऽपि च ॥

ईहोद्यमे च वाञ्छायां ऊहस्तु स्याद्वितर्कके" ।

कुहः स्त्री कोकिलान्नापनष्टन्दुकलदर्शयोः ॥

ग्रहोऽनुग्रहनिर्बन्धग्रहणेषु रणोद्यमे ।

10 सूर्यादौ च ग्रहः प्रोक्तः सिंहकेयोपरागयोः ॥

ग्राहो ग्रहेऽवहारे" च गुहः पाणमातुरे मतः ।

गुहा तु गह्वरे सिंहपुच्छ्यां नाऽपि तु शङ्करे ॥

१ लः, इति मा. ।

२ क, इति मा. ।

३ धरुणके, इति मा. ।

४ गगने, इति मा.

५ गोक, इति मा.

६ नि, इति मा. ।

७ बराहे, इति मा.

एहं एहाश्च पुष्पं कलत्रं चापि मद्यनि ।
गर्हा प्रोक्ता तु निन्दायां निन्दाये दाह ईरितः ॥

देहः कलत्रे द्रोहो दाहनेऽपि प्रकीर्तितः ।
मात्सर्ये द्रोह इत्युक्तस्तथा नाहस्तु बन्धने ॥

5 कूटे चाप्यथ प्रोहस्तु गजार्द्धपर्वणोर्मतः ।
वाच्यवन्निपुणं तर्कं बहं पिच्छं दलेऽपि च ॥

बहु स्यात् व्यादिमह्यं विपुलंऽप्यभिधेयवत् ।
महौ नद्यन्तरे भूमौ स्त्रियां ना तृत्सवान्तरे ॥

महस्तेजस्यथ मुहुरतिवेलायमव्ययम् ।
10 महो रुजि च मोहस्तु मूर्च्छनाऽविद्ययोर्मतः ॥

एकान्ते रह इत्युक्तं रंहा वेगेऽभिधीयते ।
अध्यारोहे तु रोहः स्यात्लोहं शस्त्रं च जाङ्गकं ॥

वहस्तु स्यादपस्कन्धदेशे गन्धवहेऽपि च ।
वाहो भुजं पुमान्मानभेदाश्चरुपवायपु ॥

15 व्रीहिः स्याद्धान्यमात्रेऽपि चाशुधान्येऽपि कथ्यते ।
वृहः स्यादलविन्यामे निर्माणे रुन्दतर्कयोः ॥

महो बले न स्त्रियां स्यात्स्त्रियां तु नगवभेषजे ।
दण्डोत्पन्नामुद्रपणाकुमारौष्ठिवौपु च ॥

मिहस्तु राशिभेदे स्यान्मृगेन्द्रे मत्तमेऽपि च ।

20 मिहौ स्यात्कण्टकार्यां तु मिहौ स्वर्भानुमातरि ॥

वामाष्टहत्याः शुद्रायां ! स्नेहः प्रेम्णि घृतादिके ।
हाहाशब्दस्तु कथितः मन्तापे दिव्यगायके ॥

॥ इति द्वितीयम् ॥

॥ अथ तृतीयम् ॥

अतृहा' नैलिकायां स्त्री कालकण्ठवगे पुमान् ।
आग्रहोऽनुग्रहाऽऽ' मत्तयागक्रमे ग्रहणेऽपि च ॥

5 आग्रहस्त्ववरोहे स्याद्वरयोपित्कटावपि ।
आग्रहणे गजाराहे दीर्घत्वे च समुच्छ्रये ॥

उत्साहस्त्वद्यमे सूत्रे कटाहो महिषौशिशौ ।
कटाहो घृततैलादिपाकपात्रेऽपि कपर्णे ॥

तथा द्यौपप्रभेदेऽपि कटाहः कूर्मकपर्णे ।

10 कलहस्तु भवेद्युद्धं दातृहः कालकण्ठके ॥
चातके च नवाहस्त्वाद्य' तिथौ नववामरे ।
निग्रहो भर्त्सनेऽपि स्यान्मर्यादायां च बन्धने' ॥

निर्यूहः' शिखरे द्वारे निर्यामे नागदन्तके ।
निरूहो बस्तिभेदे स्यादृहशून्ये च निश्चिते ॥

15 प्रग्रहः स्यात्तुलास्त्रं हयादिप्रग्रहेऽपि च ।
पटहस्त्वानके न स्त्री समारम्भे तु पुंस्ययम् ॥

१ दो. इति मा.

२ श. इति मा.

३ स्वच्छ. इति मा.

४ के. इति मा.

५ शृणुः. इति मा.

प्रवहस्तु' बहिर्यात्रामातरिश्चप्रभेदयोः ।

प्रवाहस्तु प्रवृत्तौ स्यादपि स्रोतसि वारिणः^१ ॥

राजाहं राजयोग्ये स्याद्राजाहं जोङ्गके मतम् ।

विग्रहः कायविस्तारविभागे ना रणे स्त्रियाम् ॥

5 विदेहो नृपभेदे न्यात्कायग्रन्थे च कथ्यते ।

वैदेहौ राचनासौतावर्णिक्स्त्वौपिष्पल्लीपु च ।

संग्रहो वृहद्युत्तुङ्गे^२ ग्रहमङ्गपयोरपि ।

सुवहा शल्लकौगंधापद्येलापणीपु मता ॥

रास्त्रानौलिकयो, प्राक्ता सुववाह्येऽन्यन्निङ्गवत्^३ ।

॥ इति हचर्चम ॥

॥ अथ हचर्चम ॥

10 वैरानुबन्धे धौमद्विर्गभिनाहोऽभिधीयते ।

अवग्रहो वृष्टिगंधे गजमङ्गेऽभिधीयते ॥

अभिग्रहोऽभिग्रहणेऽभियोगेऽपि च गौरवे ।

लतोङ्गमेऽवरोहः न्यादागोहेऽवतरेऽपि च ॥

अश्वारोहोऽश्ववाहे स्यादश्वगन्धोपधो स्त्रियाम् ।

15 उपनाहो व्रणालेपे तथा वौणानिवन्धने ॥

१ हस्तस्त, इति मा.

२ दिपकुमेनाभिधीयधी, इति मा.

३ इङ्ग, इति मा. ।

४ रास्त्राशकालिकयोः सुवहः सुववहेऽपि स्यादिति मा.

५ धियुहो, इति मा.

६ हारे, इति मा.

'उपानत्स्यात्पादुकायामश्ववाहो महेश्वरे ।

उपग्रहस्तृपयोगेऽनुकूले व्रततावपि ॥

गन्धवाहो गन्धवहं नामायां पवने नरि ।

तनूरुहं मतं लोम्नि पतत्रेऽपि तथाविधम् ॥

5 तमोऽपहो रवो चन्द्र जिने हव्यवहेऽपि च ।

प्रतिग्रहस्तु स्वीकारे मैन्यपृष्ठे पतद्गहे ॥

परिग्रहः परिजने पत्न्यां स्वीकारमूलयोः ।

शापे च, परिवर्हस्तु राजयोग्ये परिच्छेदे ॥

परौवाहो जलाच्छामे भूपयोग्ये च वस्तुनि ।

10 पितामहस्तातपितर्यपि धातरि कौर्तितः ॥

महासहा मापपण्यामम्नानेऽपि च योषिति ।

गोमयच्छत्रिकायां तु रमारोहमिति स्मृतम् ॥

वातासहो वातमहो वातुले स्याद्विदं द्वयम् ।

बलीवर्दे स्वधवहो गदितः पण्डितोत्तमैः ॥

॥ इति हचतुर्थम् ॥

॥ अथ हपञ्चमम् ॥

15 स्यात्प्रपितामहः शब्दो विधौ पितृपितामहे ।

समुद्रगृहमित्याहुर्जलयन्त्रनिकेतने ॥

॥ इति शब्दरत्नमन्वय राजकोशापरपद्यायै ज्ञानवर्गः समाप्तः

॥ अथ ज्ञानवर्गः ॥

- अश्लोः पाशे च रुद्राश्ले मर्पे कर्पे च चक्रके ।
 अश्लो 'ज्ञातार्थशकटव्यवहारे च गद्यते ॥
 आत्मनि च तथैवाश्लं तुल्यं मौवचनेन्द्रिये ।
 अश्लो महीधरे चापि भल्लके शङ्खकेऽपि च ॥
- 5 कृतवेधे^१ वाच्यनिङ्गं नश्वं तु नपुंसकम् ।
 कक्षा स्यादुत्तरीयस्य पथादञ्चलपल्लवे ॥
 स्पृष्टापदे च दाम्बुगे^२ 'कच्छवोरुत्तृणोऽपि च ।
 कक्षाऽस्त्राहिणिकाऽकाञ्चीप्रकोष्ठगजरज्जुपु ॥
 रथभागेऽपि 'काङ्क्ष्यः न्यादौश्यविस्मयदृश्ययोः ।
 10 काश्लौ तुवरिकायां स्यात्सोपाष्टमृदि च स्त्रियाम् ॥
 दशः पटौ हरद्वये कुक्कुटे च प्रजापतौ ।
 मुनिभेदे द्रुमेष्यमौ दशा भुवि मता स्त्रियाम् ॥
 ध्वाङ्गौ कक्कोलिकायां स्याद्वाङ्गः काकं बकं^३ऽर्थानि ।
 ध्वाङ्गं कार्त्तिकं तृणोऽपि स्यात्तर्कक भिक्षुके गृहे ॥
- 15 न्यश्लः परशुरामे स्याच्चश्लः कार्त्तिकनिरुप्यो ।
 अश्लो 'वृष्टे गदभागडदोषभित्क्ञ्जराशनं ॥
 पश्लो मामाङ्गके गेहपार्श्वमाध्यविराधयोः^४ ।
 केशादेः परतो वृन्दे^५ 'बले मखिमहाययोः ॥

१ ज्ञानात्म, इति मा.

२ न्य, इति मा.

३ कर्त्तमिति मा.

४ श, इति मा.

५ कक्षा, इति मा.

६ द्वाभ्याम् ।

७ वटे, इति मा.

८ गदशामने, इति मा.

९ शेषयोगेति मा.

१० ख, इति मा.

- पतत्रे चुल्लिरन्ध्रे च तथा स्याद्राजकुञ्जरे ।
 प्रेक्षा नृत्येक्षणे बुद्धौ भिक्षा तु भृतिसेवयोः ॥
 याज्यायां भिक्षिते वस्तुन्यपि भिक्षा निगद्यते ।
 मोक्षस्तु मुष्कटक्षे (स्यान्मृतौ) मुक्तावपौर्यते ॥
 5 यक्षो गुह्यकमात्रेऽपि गुह्यकाधौश्वरेऽपि च ।
 रौक्षं' गौते शुचौ दष्टं तथा तौक्षणमनोज्ञयोः ॥
 शरव्यव्याजयोर्लक्षं रक्षा रक्षणलक्षयोः ।

॥ इति त्रितीयम् ॥

॥ अथ चतुर्थम् ॥

- अध्यक्षोऽधिकृते प्रोक्तः प्रत्यक्षेऽध्यक्षमुच्यते ।
 आरक्षं रक्षणौ स्याच्छौर्यकर्मणि दन्तिनाम् ॥
 10 उत्प्रेक्षाऽनवधानेऽपि काव्यालङ्कारणान्तरे ।
 ऋभुक्षा तु शुनामौरे ऋभुक्षः स्वर्गवज्रयोः ॥
 गवाक्षौ त्विन्द्रवारुण्यां गवाक्षा जालके कपौ ।
 गोरक्षः स्यान्नागरङ्गे गवां च परिरक्षके ॥
 परीक्षा तत्त्वविज्ञाने प्रतीक्षा मार्गलक्षणं ।
 15 पद्माक्षं पद्मबीजे स्यात्पद्माक्षो ना मतो हरौ ॥
 मत्स्याक्षौ तु लताभेदे मौनाक्षौ देवताभिदि ।
 रक्ताक्षः कामरे क्रूरे पारावतचकारयोः* ॥

१ चाक्षो, इति मा.

२ मर्मणि, इति मा.

३ वक्रयोः इति मा. ।

समौक्षा ग्रन्थभेदेऽपि तत्वे ब्रह्मो निभालने ।
गदितः शब्दतत्त्वज्ञैः सौभिषास्त्विन्द्रजालिके ॥

॥ इति तृतीयम् ॥

॥ अथ तत्तुयम् ॥

कर्कराष्टः खञ्जने स्याज्जलजाष्टो हये द्विपे ।
कल्पवृक्षः प्रातराशे मृगाणामपि पादपे ॥
देववृक्षः सप्तपर्णे मन्दरादौ च गुग्गुलौ ।
भृतवृक्षस्तु शाखोटैः तथा श्यानाकपादपे ॥
राजवृक्षः पियान्ते स्यात्सुवर्णान्पियान्नुके ।
वौरवृक्षस्तु भस्मातककुम्भद्रुमयोर्मतः ॥
विशालाष्टो हरे ताश्रये विशालाष्टो वरस्त्रियाम् ।
तथैव देवताभेदे गदितः शास्त्रकोविदैः ॥
शकटाष्टो धवद्रो स्यात्कटाष्टमहितेऽपि च ।

॥ इति तत्तुयम् ॥

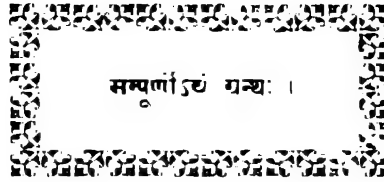
॥ अथ तपश्चमम ॥

कथितः कौमुदीवृक्षा दीपवृक्षे विचक्षणः ।

इति तपश्चमम ॥

॥ इति शब्दरत्नसमन्वये राजकोशापरपर्याये ज्ञानवर्गः ॥

कोशाः सन्ति सहस्रशः सुमनसां मङ्कल्पवल्लीभूषः ।
 स्वामोदातिशयानुमोदितजगज्जीवातवं विश्रुताः ॥
 भक्त्या श्रीमदनन्तदेवचरणे पुष्पाञ्जलावर्पितः ।
 कोशोऽयं विबुधानिमङ्गलधुरां मद्यः समारोहतु ॥

सम्पूर्णाऽयं ग्रन्थः ।

श्रीशब्दरत्नमन्वयकोशस्थशब्दानामकारादिक्रमेण सूचपत्रम् ।

अ

शब्दः	पृष्ठ	पङ्क्ति	शब्दः	पृष्ठ	पङ्क्ति
अश	१८२, ६	३२५, २	अशुषा	७४, ८	
अशक	१८२, १६		अशुषामुपेत	८८, १६	
अशमाचक	२८५, १०		अश्ल	१६०, २	
अशु	३२५, १		अश्लम	२२८, १	
अशुक	७, १२	८६, ६	अश्लिष्टमात्र	३००, ८	
अशुक्ल	२०७, ८	२०३, १	अश्लि	१६, ८	२०, १७
अशुक्लान्त	१८६, ११		अश्लि	८००, १४	८४५, १ : २ : ४
अशुमत्	१५८, ५	१६१, १	अश्लोक	७, १४	
अशुमती	१५८, १५		अश्लोकशाल	१६४, १८	
अशुम	३३५, १		अश्लोकीदा	१६४, १७	
अशुति	१३६, १८	१३५, ७	अश्लोका	१३६, ११	
अशुम	३२५, ५		अश्लोकाक	४५, ११	
अशु	३, १	१३, १६	अश्लोकाभेद	२५०, १४	
अशुकाश	११२, ७		अश्लोपाद	३८, ८	
अशुका	१०६, २		अश्लोविन्दुषिकदय	२२०, १४	
अशुमन	१३, ७		अश्लोमा	३११, ६	
अशुको	३४५, ८		अश्लोय	११०, १	२४६, ६
अशुकादि	२६१, १६		अश्लो	१०७, ८	२६४, ५ : ६
अशुकाय	२७, २	८३, १४	अश्लोका	१२२, ८	
		१६२, १६	अश्लोकाक	५१, १८	
अशुकादुग्धोवा	२०७, ७		अश्लोकायन	२५८, १०	
अशुटिल	७६, ३		अश्लोकी	२६४, ५	
अशुप	२४६, १०		अश्लोकायन	२२४, ८	
अशुपानकर्मन्	१४०, १८		अश्लोका	३११, ६	
अशुपा	२८४, १०		अश्लोकायन	२१, ४	
अशुतोदाहपुत्र	६४, १६		अश्लोका	११८, ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अक्षरान्न	१५६.	१५	१६६. ३	१८६. २	१८६. ३
अक्षिका	७.	१३	२०६. ८।	२३६. २	२३७. ६
अक्षिगत	१५८. ७		२४७. १७	२७७. ३	२८४. १४
अक्षिगोत्र	२७०. १४		२६०. ६	३०१. १०	३०२. ३२।
अक्षिनामक	३३. ११		३०७. ६	३०८. ५	३२६. ४
अक्षिनामका	२६. १५				३४५. १२
अक्षिमध्य	२५५. ५	अक्षिकण		६६. १३	
अक्षिमीलन	३०२. १३	अक्षिकारिका		४५. १३	
अक्षिगन्ध	११७. ५	अक्षिकार्य		४५. १३	
अक्षिगग	१७८. २	अक्षिकितन		६६. ८	
अक्षिध	२१६. १३	अक्षिकोम		११८. १	
अक्षिहित	२४२. २०	अक्षितक		१५. १०	
अक्षोटवन	८७. ५	अक्षितजल		२६६. ५	
अक्षोपकण	२६१. १।	२६१. ४	अक्षिदिपनाम		३६. ८
अक्षोहिणी	११७. १६		अक्षिपाटप		२५५. ४
अश्व	२१६. २		अक्षिमिद		२४७. १०
अश्वान	१३७. २		अक्षिम		२१६. १३
अश्विलपृथ्वीपति	२४१. १६		अक्षिमध्य	१०. २	४८. ८
अश्व	५६. १।	२७०. १७		११६. ११	२३५. १६
अश्वदङ्गा	२६३. ६		अक्षिमृग		५६. ४. ५
अश्वदङ्गा	४६. ८		अक्षिप्रान		५६. ७
अश्वमी	१६१. ६		अक्षिप्रिख	१६६. ६	२४५. ८
अश्वान्त	१३६. २		अक्षिप्रिखानक		४१. ११
अश्वस्त्य	७८. १२	८१. ४	२०३.	अक्षिष्ठोत्र	२८४. १४
	१०।	२०३. १८।	२०५. १७।	अक्षिष्ठोत्रवर्जि	१३७. ८
	२३८. १८।	२४१. ८		अक्षिष्ठोत्रिन	२८४. १५
अश्वध	१८३. १।	३०६. १६		अश्व	२५०. ११
अश्वग	२६६. १२			अश्वकृत	१६३. १६
अश्वगैकदेश	३००. १६			अश्वग	६३. १३
अश्व	५६. ४			२७३. ६	
अश्वक	६६. ६।	२६४. १५		अश्वनय	५६. ७
अश्वि	२०. १८।	६६. ४।	१०३. १	अश्वमात्रक	५४. ११

शब्दः	पृ.	प.	शब्दः	पृ.	प.
अयस्मिन्	२८५	६	अङ्गवित्तप	२८५	१
अय	६६	१ : २	अङ्गहार	२८५	१
अयमर्षगा	१२२	८	अङ्गहोन	६३, ४१	१२७, १३
अयापह	२५२	११	अङ्गमंशुह	२४८	८
अयुगा	१०६	२	अङ्गा	२६३, ११	१२
अङ्ग ३, ३	६६, १०	१७३, ६	अङ्गाक	२७६	३
	२२६, १६	३००, ११	अङ्गापानी	३१, १०	४५, ५
अङ्गन	१०६, १०	१६०, ८	११६, ८	१५१	५
अङ्गपाली	३११, ११		अङ्गापानो	२६५	१
अङ्गपभेदन	२५८, ११		अङ्गापिका	३१, ११	१७
अङ्ग	२६३, ८		अङ्गापिनी	११८	२
अङ्गनि	१०३, २	३	अङ्गापिन	१५६, ६	
अङ्गपा	१०८, ५	२६७, ६	अङ्गापिका	२८२, १४	२८५, ३
अङ्गपाकमन	१३३, ४			३०३, १५	
अङ्गोट	७८, ५		अङ्गाकन	१६, ४	१६६, २
अङ्गोटपादप	१२१, ८			२०५, ५	
अङ्गोटप्रसून	६०, ६		अङ्गाकनमान		
अङ्गोटकन	१६६, ४		अङ्गाकन	१६८, १६	२६६, ४
अङ्ग ५६, १	४	२५२, १६		३१६, ६	
	२६६, ७		अङ्गाम	३०१, १७	
अङ्गन	७८, ३		अङ्गामभेद	२०६, १३	
अङ्गा	२७०, ११		अङ्गामभेद	१७४, १०	
अङ्गनि	१३७, ७		अङ्गामभेद	३१, १५	
अङ्गट	१७५, १		अङ्गामिय	८, १६	
अङ्गटा	१७५, २		अङ्गामियक	२७, १६	
अङ्गधन	२०, १२		अङ्गानामिकोमान	१११, २	
अङ्गन	१६०, ७		अङ्ग	२५०, ७	
अङ्गना	१८१, ११	१६०, ७	अङ्गिपणी	११७, १६	
अङ्गमर्द	२४, १	२०७, ५	अङ्गल	२६३, ४	३०१, १३
अङ्गमल्लिणी	१६, १५		अङ्गला	३०१, १३	
अङ्गराग	१५३, १७	२४२, १३	अङ्गम्	२१६, १५	
अङ्गवत्	५६, ३		अङ्ग	७४, ४	१६५, १५

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अच्छम		७४, ४	अञ्जना		१६०, ४
अच्छमगार		२४७, १६	अञ्जनान्तः	१४०, ४ । ३०४, ६	
अच्छिन्नाध्वगपडमि		२६, १६	अञ्जनावती		१६६, ६
अक्षय	१३६, ८	१६४, ८	अञ्जनी		१६०, ४
	२०७, १७ । २७४, ६		अञ्जलि		३०१, ११
अक्षयता		१३६, ६	अटनी		१६१, १
अक्षय	७५, १० । ८८, १४ ।		अटरुध		२७, १४
	१६५, १७ । २०७, ७ । २५३, १७		अटनी		३४०, १४
	२५६, ६ । २६२, ११ । २८७, १०		अट्ट	८४, ४ । २१०, १३ । २२७, १०	
	३१६, १२ । ३२१, १२		अट्टालिका		४२, ४
अजग		६४, ४	अट्टालिकावन्ध		३११, ४
अजगम्या		४६, १६	अद		६६, १
अजगा	१८६, ७ । २८५, १ ।		अगि		१०३, ८
	३१०, ४		अगिमादि	१८२, १२	२४२, १०
अजजीविक		४५, १२	अगा	१०४, ७	२२६, २०
अजमोटा	१८, १७ । ४१, १ ।		अगाक		७, १
	१८५, ६ । ३००, ३ । ४४५, १३		अगार	६६, १ । १००, ८ । ११६, ३ ।	
अजपटकुी		११५, १८			२१६, ६
अजस्वर्गामिन		३०, १६	अगरकोषा		२२६, १८
अजित	१३६, ७ । १६६, ४		अगहन	७६, १३ । ७८, १	
अजिता		१३६, ७ । ८	अगडो		२६४, ११
अजिन		१६०, १८	अतः		१२४, ८
अजिनपत्री		१६, ८	अनलस्यज्ञ		१८४, १
अजिः		२६४, ६	अनमिन		२२७, ११
अजीर्ण		२६५, १०	अनमो	२२२, ८ । २२७, ८	
अन	२०, १ । ८२, १		अतिकृष्टित		१४२, ११
अनान		२११, ११	अतिकृष्ट		६६, १७
अन		७१, २	अतिकोपन		६७, ५
अनल		७१, १	अतिकम	११०, ४	१५०, १४ ।
अनित		१४६, १६			२४१, १४
अनन		१६०, २ । ४	अतिकान्ति		१५१, १२
अननमिद्		१६६, १	अतिषोड		३३४, ११

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अतिचक्र	२८५	८	अतिचक्र	१८७	२
अतिचक्र	२५४	१०	अतिचक्रादि	१२४	११
अतिचक्रमय	१६४	१०	अतिचक्रार्थ	१४१	६
अतिचक्र	१६६	१७	अतिचक्र	८४	१०
अतिचक्रादि	४०	१७	अतिचक्र	१५२	१३
अतिचक्र	४२	६	अतिचक्र	२०८	१
अतिचक्र	२०७	७	अतिचक्र	४६	६
अतिचक्र	२४२	४	अतिचक्र	४६	६
अतिचक्र	२१६	१६	अतिचक्र	२२६	१
अतिचक्र	१६८	१०	अतिचक्र	१०४	२
अतिचक्र	६४	१७	अतिचक्र	२८५	१२
अतिचक्र	१७६	७	अतिचक्र	१७४	२
अतिचक्र	१७८	१६	अतिचक्र	१४३	६
अतिचक्र	१५८	४	अतिचक्र	६६	६
अतिचक्र	२७	२	अतिचक्र	२४०	८
अतिचक्र	४४८	६	अतिचक्र	१०	२
अतिचक्र	८७	१७	अतिचक्र	२४१	१४
अतिचक्र	१७५	५	अतिचक्र	८४	४
अतिचक्र	४११	१०	अतिचक्र	२५५	६
अतिचक्र	१६०	१६	अतिचक्र	४४२	३
अतिचक्र	१०१	१	अतिचक्र	२४२	४
अतिचक्र	२८५	२	अतिचक्र	२५०	७
अतिचक्र	१४३	१५	अतिचक्र	१६८	१
अतिचक्र	१६१	२	अतिचक्र	१६५	१६
अतिचक्र	१०	२०	अतिचक्र	११८	१
अतिचक्र	४६	८	अतिचक्र	७०	१०
अतिचक्र	२६१	१२	अतिचक्र	१७२	५
अतिचक्र	१५८	४	अतिचक्र	१७२	५
अतिचक्र	१६	६	अतिचक्र	२६४	७
अतिचक्र	८०	२	अतिचक्र	१७२	५
अतिचक्र	४१०	६	अतिचक्र	१४७	१
अतिचक्र	२०२	६	अतिचक्र	१६०	१६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०
अदृश	२६३, ७		अधायन	१८५, ३
अदृशप्रोक्तान्त	३५, १२		अधिक	७, १६ । २५०, १७
अदृष्ट	८७, १०		अधिककण	२६५, ६
अद्वा	१८०, ३		अधिकहिं	१८५, १
अद्भुत	२३५, ११		अधिकर्मिक	४६, ११
अद्भुत	२५५, ४		अधिकृत	१५६, १२ । ३४६, ८
अद्वयप्रभुमि	३३, ३		अधिलिप्त	१५८, ११ । १८५, ११
अदि ५०, ६ । ५१, १८ । ८६, ११			अधिग	६३, २
१४६, १६ । २१३, ६ । २५१, ३			अधिगत	१५८, ६
२६६, ७ । २७२, ७ । २८८, ८			अधिराका	३२, ३
अदिकटक	१२७, १२		अधिभु	२१६, १३
अदिवगान्त	२६६, ७		अधिभाम	७३, १२
अदिग	६२, १७		अधिमुधन्	७, १६
अदिनितम्ब	३०६, १		अधिकद	१५१, ७
अदि(दी)भेद	५०, ५		अधिरुद	१५१, १४
अदिभेद १०१, ४ । १७४, ६ । २७२, १४ । ३१२, १०			अधिगोष्ठिणी	११२, १३ । १२२, ६
अदिमान	३२७, ६		अधिगोष्ठित	१५१, ६
अदिपटक	८४, ४ । २८१, १६		अधिनामन	१८६, १८
अदिसन्निधि	२१३, १४		अधिकृत	१८०, ५ । २०२, १२
अधःपथी	२४४, १६		अधीन	१३३, ६
अधम	५, ८ । २२७, १२ । २३२, ७ । २४८, ७ । २६६, ११ । २६७, ३ । ३३७, १६		अधीन	२४३, १६
अधम	२६३, ८ । २६७, १२		अधीन	२६३, १०
अधमपुत्र	६२, ८		अधीन	२६३, १० । ११
अधमोग	११७, १५		अधुना	१६०, ८
अधमंग	११७, १७ । ११८, ५		अधुक्	८७, ११
अधवा	३१६, १		अधुष	२४१, १६
अधवास्त्री	६८, ६		अधुषा	२४१, १६
अधखर	२८५, १०		अधोगामिन	६४, ७
अधम	१८०, ७		अधोमुख	५६, ६ । १० । ६६, १८
			अधोवायुनिगम	१४८, ४
			अधुक्त	२२०, १६ । ३४६, ८
			अध्यात्म	२२६, २०

ग्रन्थः	पृ.	पा.	ग्रन्थः	पृ.	पा.
अध्यान	१२६.	१५	अनर्थक	४१.	१५ १८२. १६
अध्याय	६३.	१२	अनर्थका		६१. ५
अध्यारूढ	१०३.	५	अनर्थकवचन		२४१. १०
अध्यागोच	४४१.	१२	अनल	१४०. १	१६४. १३
अध्यात्मन	२०२.	१०	१६६. २	३०१. १०	४०७. ५
अध्याह्निक	२८५.	३	अनलका		४२. ४
अध्युक्त	१०२.	१०	अनलोत्पत्ति		१६०. ५
अध्यादा	५२. ७	१०२. १०	अननधान	१७६. २	४२६. १०
अध्यादोदात्त		४५. ६	अननधानक		४४१. १६
अध्याधना		११८. ४	अननधन		१६६. ८
अध्याग		१६६. ६	अननधका		२६४. ७
अध्वन	६. १७। ७७. ११	१८२.	अननध्यानि		१३०. ४
	१०१६६. १	३१५. ६	अननध		१८६. २
अध्वनिगोम		११२. १४	अनाका		१६२. ८
अध्वग	१६८. १६। २३४. १		अनाकूल		२६६. ४
	२६३. ६	२६४. १०	अनादः	६८. ११। १०२. ७	
अध्वगण		५०. ३	अनादि		६८. १७
अध्वगहन		१६०. ६	अनागक		३१. १५
अध्वगज्ज्ञान		२१८. १७	अनामका		३१. १५
अध्वय		११६. ७	अनायाम		२४६. ८
अनन्तः		२८५. २	अनामिक		४२. ४
अनघ		६६. १०	अनामिक		४१. १६
अनक	६३. १ : २	७८. ३	अनिध		४७४. १५
	१६१. १५। ३०६. ५		अनिमेष		४४४. १०
अनन्त	१३६. १३ : १६	३३१. १०	अनिरुद्ध	१६०. २। १८४. ११	
अनन्तभोगिन		८०. ५	अनिर्जिन		१४६. ८
अनन्ता	१३६. १४ : १६		अनिल	१०६. ६	२४२. १
	२५७. १८	३२४. १०		४०१. १०। ४०५. २	४०७. ४
अनन्यवृत्ति		१६५. १५	अनिलप्रभेद		६०. ३
अनय		२४१. १२	अनिलव्याधि		४२. ६
अनर्गल		१८४. ११	अनिवार्य		२७४. ४
अनघ		६६. १४	अनीक		७. १

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अनीकस्य	१७१.	६	अनुमा	२३७.	१४
अनीकाधिकृत	१६५.	१०	अनुमान	६१. १६ । २०२.	१०
अनीकिनी	२०२.	३	अनुमिति	२२७.	१४
अनुकम्प्य	६.	१६	अनुयात	१५६.	२
अनुकम्प्य	१३७. १० । ३२०.	३	अनुयोग	६७.	४
अनुकर्षण	१२२. १२	३३३. ११	अनुगम	६१. १६ । ६७.	५
अनुकूल	२४३. १८ । ३४४.	२	अनुगमिन्	२६. ६ । १३१.	१०
अनुक्रम	२२२.	२१	अनुवामिन्	२०८.	२
अनुग	६३.	३	अनुवृत्ति	६७.	५
अनुगन्तु	१५६.	२	अनुप्राय	२४६. १४	२६४. ११
अनुय	२४०.	१८	अनुप्राप्ति	२०२.	७
अनुग्रह	१७६. १६ । ३४०. ६ ।		अनुधक्क	६७.	५
	३४२.	४	अनुषा	३१०.	११
अनुज	७८. ४ । ६४. ७	१८६. १४	अनुक	६. १३	
अनुजीविन	३८. ७ । ६३.	२	अनुज्ञान	२०२.	४
अनुज्ञा	८२. ६ । १५६. १ ।		अनुप	२१२. १	
	२२४. १ । २२६. ४		अनुपदेग	७४. ८	
अनुतर्ध	३३३. १३		अनुपमा	२३०. १२	
अनुताप	३३४. २		अनुक	२६४. १३	
अनुत्कट	१८४. २		अनुध्व	२६३. ८	
अनुत्तम	२८४. ७		अनुत्तम	१०६. ३	
अनुनासिक	४६. १५		अनुत्त	८४. ५ । १३७. २	
अनुपहत	७२. ५		अनुत्तरार्थ	८८. १०	
अनुपान्त	१३६. १५		अनेक	७. २	
अनुपाम	८६. ८		अनेकप	२६८. ४ । २७६. ६	
अनुपप्लुत	१०३. ४		अनेकार्थ	१८७. २०	
अनुबन्ध	१८४. १३ । २४६. १४		अनेकमूक	४५. ८	
अनुबन्धिन्	१८४. १२		अन्त	६३. १२ । १२४. ७	
अनुभव	१८५. ५ । २८२. १२		अन्तःपरा	२८५. ४	
अनुभाव	३२३. २		अन्तःपराध्यक्ष	२०३. १३	
अनुमत	१५८. ६		अन्तःपराश्रित	४६. ३	
अनुमति	१५६. १		अन्तक	७. १४ । २०. २	

शब्द	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०		
अन्तक	२६४,	३	अन्तिका	७,	६		
अन्तर्भाव	३१६,	१७	अन्त	११,	१६		
अन्तर्भावन्	२५१,	६	अप ५७,	१२ १३०,	४ १८६,	७	
अन्तर्वाय	१३,	१३ १६,	१८	३२०,	७		
	१५२,	१५	अपकोयक	५६,	१२		
अन्तर्गल	२८५,	५	अपभागा	२५७,	१८		
अन्तर्गत	१५६,	८	अप्राद्य	३२४,	५		
अन्तर्धान	६८,	८	अप्राप्ता	२६२,	१८		
अन्तर्धि	२४५,	४ २६४,	७	अन्य २३२,	६ २५६,	१४	
अन्तर्मुख	५६,	१०	अन्यथा	५०,	१२		
अन्तर्वर्ति	११७,	१५	अन्यथा	१७०,	२		
अन्तर्वर्षिक	५६,	३	अन्यथाज्ञान	१४२,	८		
अन्तर्गच्छा	२४७,	१	अन्यथाभाव	१५०,	१२		
अन्तर्गमायिन	१६१,	१६ २४६,	१	अन्यथ	६१,	१६	
अन्तिक	३, ३ ७,	४ १४,	१० १	अन्यममं	३४,	११	
	५६,	१ १२४,	७ १४२,	४	अन्य	७,	१६
	२३०,	११ २६६,	१७ ३२८,	८	अन्यासन	२०२,	७
	३३६,	१४ ३६१,	१३	अन्याहार्य	२४७,	७	
अन्तिकसर्पण	२३०,	१४	अन्ध	६८,	७		
अन्तिका	७,	४ ७,	६	अन्धित	१६१,	८	
अन्तर्वामिन्	३३८,	११	अन्धधाम	६१,	७ ५४,	१६	
अन्ध	२३२,	७		११४,	१२		
अन्धज	६५,	१४	अन्धधामा	६१,	७ ११७,	१८	
अन्ध	१७२,	४	अन्धधित	१५६,	११		
अन्धक	७,	१६	अप ५८,	११ ११५,	१०		
अन्ध	१८०,	३		३१०,	३ २५१,	१०	
अन्धक	७,	८	अपकर्धण	११०,	४		
अन्धकार	१०,	१७ २४,	१४ १	अपकारगिर	६८,	४	
	२७२,	३ २८१,	१७ १	अपक	३२२,	६	
	२८४,	१८ ३३७,	६	अपकर्तक	२१७,	१६	
अन्धतमस	१०८,	५	अपणय	२४१,	४ २८५,	६	
अन्धस्	८३,	४	अपणिति	१५८,	१६		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अपटान्तः	२६३.	७	अपटिच्छत	३८.	४
अपटिका	३२.	२	अपर्णा	३८. १४ । १०६. २	
अपट्	८७.	११	अपर्यालोचिताध्वन	२२३.	८
अपतिपुत्रा	२६३. १४		अपलाप	२१३. १२ । ३०१. १२ ।	
अपथ	२००. १८ । २४२. १ ।			३२०. १२ । ३२३. १	
	३२०. १४		अपलामिका	४६.	२०
अपत्रपिष्ठा	१२२. १५		अपलेख	५६.	६
अपथ	१७०. २		अपवसक	४६.	२
अपट्टश	२३६. १६ । ३२८. १५		अपवर्ग	६७. १ । २४८. ६	
अपद्वय	२६८. ३		अपवाद	६. १३ । १५६. ३	
अपध्वस्त	१४४. २० । १५८. १२ ।			१७३. ७ । १७८. १	
	१६२. ११		अपवादक	२०.	७
अपलय	१४०. २		अपवित्र	२८५. १२	
अपनीत	१५३. ६		अपशब्द	३२८. १६	
अपङ्ग	१६३. ६ । २१३. १२ ।		अपछु	६४. ५	
	३२३. १		अपमर्ष	२५३. २०	
अपभाषणा	७४. १५		अपमल	२४७. २	
अपभ्रंश	३२८. १६		अपक्वान	१५८. १	
अपमर्द	६८. ४		अपकृष्ट	१२८. १८	
अपमान	१६४. ३		अपकृष्टा	२८५. ६	
अपमूर्धकलेवश	१८३. ८		अपहारा	१४२. १२	
अपम	३६४. १ । २		अपहित	१५६. १०	
अपमभादपक्ष	२४८. ४		अपहत	१२८. १६ । १७५. १० ।	
अपमभृत्	३३४. १२			१५८. १	
अपम	२६४. २		अपाङ्ग	६३. ४	
अपमजित	१६६. ४		अपाक्षित	१३६. ५	
अपमजिता	१६६. ३ । २६८. ६		अपाचीन	२०२. ५	
अपमध	५६. ५ । ३०. १३ ।		अपान	१६०. १	
	२८१. १२ । ३३२. ६		अपानाय	१७६. ४	
अपमधामिनय	७२. ६		अपाप	६६. १२	
अपमाह	२०२. ६		अपामार्ग	४०. ७ । ५०. ४	
अपमाहवत्	१०६. १२			२८२. १ । ३२३. १४ ।	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अपामूल	३२०.	१४	अष्ट १७२. ३। १७७. ८। ३३१. ३		
अपार्श्वचन	२१४.	८	अश्वि १८०. १ १८२. ११		
अपार्श्वचस	१७१.	८	अश्विग ६३. १		
अपावृत्त	१५८. १०		अश्विजलवगा ८८. ५		
अपावृत्ति २०३. १	२०३.	८	अश्विमगरको ४६. ८		
अपिप्लव	३११.	८	अश्विनवगा २७८. १४		
अपीनस	३३७. १५		अभय २४१. ६		
अपुपभेद	२२. १०		अभया २५. ५ १६५. १३।		
अपुर्ण	१०८. ५		२४१. ६. ७ ३३८. ७		
अपूर्वार्थसम्प्राप्ति	६१. ११		अभाग्य १७४. २		
अपृथग्यत	१३१. ८		अभान ३१८. १		
अपेक्षा	१६८. ५		अभाषण ११७. १७		
अपोगाद	१०१. १		अभाष्य २८४. १८		
अपकाद	२१६. १२		अभिख्या २४१. ८		
अपगुण	११७. १३		अभिप्राय २८५. ८। ३३३. १२		
अप्रतिग्रह	१८२. १		अभिप्रास्त २०२. ६		
अप्रधान ५८. ३	१०४. १३		अभिप्रायुग ३४३. १२		
अप्रतिभ	१७७. ८		अभिजन २०१. २		
अप्रसा	२२७. १५		अभिज्ञान १५८. ८		
अप्रसूतानागो	२२६. १२		अभिक्ष ६६. ३। ८२. ८। ११२. १८		
अप्रिय ६. १४ २७. २। ८७. ६	८७. ६		अभिक्षाक्त १६२. ७		
अप्रस	२१८. ४		अभिधान २२४. १० २३२. १३।		
अप्रसोभिद् २४. १६			२४१. ८		
अप्रसोभेद २०७. १६। २४१. ११।			अभिधाय १६८. ५। २४७. ६		
३०३. १२। ३३४. १२। ३३८. ६			अभिनय २७. ६। २४७. ५		
अउल्लङ्घादि २३८. ११			अभिनय १८७. २०. २७३. १८		
अवद्ध १८२. १६			अभिनयोद्धिद् १८७. १६। २६४. ८		
अवद्धमुख ५८. ३			अभिनाय ३३३. १०		
अज २०. १। ७५. ११। ७६. १			अभिनिर्याग १२२. ८		
अजकन्द ८१. ३			अभिनिर्याग २०८. ४		
अजकण्ठ १८२. ७			अभिनौत १५८. ८		
अजिनोपति १६६. ७			अभिपन्न २०२. ६		

જાણ્ય:	પૃ.	પા.	જાણ્ય:	પૃ.	પા.
અભિપ્રાય	૧૭૨, ૧૨ :	૨૪૭, ૫	અભિજ્ઞત	૧૪૮, ૬	
	૨૪૭, ૬ :	૩૧૭, ૧૬	અભિજ્ઞાત	૨૮૪, ૧૩	
અભિમત		૨૮૪, ૪	અભોક	૬, ૧૧	
અભિમર્દ		૧૭૮, ૩	અભીક્ષ્ણા	૧૦૬, ૧	
અભિમાન	૬૭, ૧૫ :	૨૦૨, ૧૧	અભોક	૧૧૬, ૧૬	
	૨૪૬, ૧૫ :	૨૮૫, ૨ :	૩૧૬, ૧૩	અભોષુ	૩૩૧, ૧૩
અભિયાન		૬૭, ૩	અભોષુ	૮૭, ૧૦ :	૧૨૦, ૭ :
અભિયુક્ત		૧૫૮, ૧૦	અભોષિત		૧૫૮, ૨
અભિયોગ	૬૭, ૩ :	૨૮૪, ૧૩	અભુજ		૭૮, ૪
		૩૪૩, ૧૨	અભ્યધિક		૧૦૩, ૫
અભિરૂપ	૧૬૧, ૧૫	૨૧૩, ૧૦	અભ્યન્તર		૨૮૫, ૫
અભિલાષ	૧૨, ૧૬ :	૮૩, ૭	અભ્યમિત્રિન		૧૨૨, ૧૧
	૧૦૧, ૧૩ :	૨૨૨, ૧૪	અભ્યર્ગ		૧૦૬, ૪
અભિલાષવિવર્જિત		૨૪૩, ૨૦	અભ્યવકર્ષણ		૨૭૩, ૧૮
અભિલાધા	૬૬, ૧૨	૭૧, ૧૭ :	અભ્યવહાર		૬૧, ૧
		૩૩૩, ૧૩	અભ્યવહૃત		૧૬૬, ૧
અભિલાષક		૪૫, ૧૨	અભ્યસન		૩૩૬, ૧૪
અભિવાદક	૪૫, ૬ :	૨૭૬, ૬	અભ્યસ્ત		૧૩૦, ૧૮
અભિલૂહિ		૧૭૮, ૨	અભ્યાગમ		૨૩૦, ૧૧
અભિલ્યાપિ		૨૦૬, ૧૬	અભ્યાગારિક		૪૬, ૪
અભિશાસ્ત્ર	૧૫૭, ૧૪ :	૧૫૬, ૧૫ :	અભ્યાનત		૧૫૬, ૧૫
		૧૬૩, ૧૬	અભ્યાસ		૩૩૬, ૧૪
અભિશાસ્ત્રિ		૧૫૬, ૩	અભ્યાહાર		૨૮૫, ૮
અભિધક્		૬૭, ૨	અભ્યદમન		૨૩૦, ૧૧
અભિધવ	૧૮૬, ૧૨ :	૨૦૧, ૩ :	અભ્યુપગમ	૨૩૧, ૧૧ :	૨૮૫, ૩
		૩૨૩, ૩	અભ્યુપાય	૧૨૬, ૫ :	૨૫૫, ૧૭
અભિધક્ષત્ત્રિય		૧૬૬, ૧૬	અભ્ય		૨૫૧, ૨
અભિધૃત		૧૩૪, ૧૬	અભ્યક	૭, ૨ :	૭૮, ૧૨ :
અભિધ્વક્		૭૧, ૧૭		૨૬૧, ૧૩ :	૩૦૬, ૬
અભિસર		૨૮૫, ૧૧	અભ્યગ		૬૨, ૧૭
અભિસારિકા		૪૬, ૭	અભ્યમાતક્	૬૭, ૧૬ :	૬૮, ૪ :
અભિમ્યન્દ		૧૭૮, ૨		૧૬૦, ૧૭	૩૬૪, ૬

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
अभ्यसु	२२७.	१५	अभ्युत्थनासङ्गा	३३.	१६
अभ्युत्थ	२६६.	१३	अभ्युत्थ	८७.	६
अभ्युत्थान	२७४.	६	अभ्युत्थ	६६.	१३
अभ्युत्थान्तिन	२५१.	८	अभ्युत्थ	७.	११
अभ्युत्थान्तिन	२०७.	१	अभ्युत्थ	६६.	८
अभ्युत्थान्तिन	२०७.	१७	अभ्युत्थ	३३८.	७
अभ्युत्थान्तिन	१३६.	१८	अभ्युत्थ	३३८.	७
अभ्युत्थान्तिन	२६४.	१५	अभ्युत्थ	६४.	७
अभ्युत्थान्तिन	२४८.	१७	अभ्युत्थ	४६.	१०
अभ्युत्थान्तिन	२०. १७ २७. ५७. ५७.	५७. ५७.	अभ्युत्थ	७.	२२८. १६
अभ्युत्थान्तिन	२००.	१८	अभ्युत्थ	२६.	१८. १५. १८६. ६.
अभ्युत्थान्तिन	१६४.	२	अभ्युत्थ	२१६. १	२७६. १८
अभ्युत्थान्तिन	१६६.	२	अभ्युत्थ	२७७.	७
अभ्युत्थान्तिन	१६६.	१	अभ्युत्थ	८१.	६
अभ्युत्थान्तिन	११७. १३	१६३. १६	अभ्युत्थ	१५८.	१४
अभ्युत्थान्तिन	११७. १३	११७. १३	अभ्युत्थ	७८. ७	७८. ८
अभ्युत्थान्तिन	३८२.	१	अभ्युत्थ	६.	१४
अभ्युत्थान्तिन	२२२. ३	३२६. १०	अभ्युत्थ	३३८.	११
अभ्युत्थान्तिन	२४२. १. २	२४२. १. २	अभ्युत्थ	२६६.	४
अभ्युत्थान्तिन	१४७. ८	१४७. ८	अभ्युत्थ	२६५.	६
अभ्युत्थान्तिन	२७७. १७	२७७. १७	अभ्युत्थ	३३३.	५
अभ्युत्थान्तिन	२४७. ३	२४७. ३	अभ्युत्थ	३३२.	१०
अभ्युत्थान्तिन	१३७. ४	१३७. ४	अभ्युत्थ	२७२.	४
अभ्युत्थान्तिन	१८५. १	१८५. १	अभ्युत्थ	१५८.	१४
अभ्युत्थान्तिन	२६४. १४	२६४. १४	अभ्युत्थ	१५६.	१२
अभ्युत्थान्तिन	३४७. ५	३४७. ५	अभ्युत्थ	६०.	८
अभ्युत्थान्तिन	५५. १	५५. १	अभ्युत्थ	१६८.	१८
अभ्युत्थान्तिन	६३. ७	६३. ७	अभ्युत्थ	३०६.	१८
अभ्युत्थान्तिन	६. १४ ३६. १६ १३६. २	१३६. २	अभ्युत्थ	२३६.	१४
अभ्युत्थान्तिन	१८२. १३ ३३२. १८	३३२. १८	अभ्युत्थ	७४.	१
अभ्युत्थान्तिन	५६. ११ १३६. ६	१३६. ६	अभ्युत्थ	२१८. ३ २२३. १३	१
अभ्युत्थान्तिन	२५५. २	२५५. २	अभ्युत्थ	२६६. १६	१६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अम्भोगतोपल	११, १६		अम्भ्रि	१६०, १७	
अम्भोधर	२६०, १६		अम्भ्रिशत	१८८, १७	
अम्भोधि	१६६, १६		अम्भ्र	२६४, ११ ; १२	
अम्भय	२४२, १२		अम्भ्रिन्द	१७८, ४	
अम्बाहिमिका	३४५, ८		अम्भ्रो	३१६, २	
अम्बलोमिका	४६, १०		अम्भ्रम	३३६, १५	
अम्बलोमी	६४, ४		अम्भ्रानि	३८, १४ । २३६, १३	
अम्ब्रवेतन	२२५, ३		अम्भ्राल	३०१, १६	
अम्ब्रान	१५, ६ ८८, ६		अम्भ्रालक	३१, १६	
	१६०, १३ ३४४, ११		अम्भ्रि	२२५, १४ । २५६, १४	
अम्ब्रालक	२६, ४		अम्भ्रियक्त	१६३, १६	
अम्ब्रिकोधि	२७०, १५		अम्भ्रियु	३४, ११ ८७, ७ : ६	
अम्ब्रोहत	१३४, ४		अम्भ्रियुपाटप	३०८, ३	
अम्ब्रोदाग	७, ७		अम्भ्रिहृद्यधो	३२८, ८	
अम्ब्रथार्थक	२२७, १४		अम्भ्र	२५०, ६	
अम्ब्रट्टेष्ट	१७४, ८		अम्भ्रन	७२, १०	
अम्ब्रन	१६०, ४		अम्भ्रानि	७२, ६	
अम्ब्रलक्षणा	७५, २		अम्भ्राना	१०८, १३ ; १४ । २४८, १२ ।	
अम्ब्रम	२३२, ४			२५३, ७ । २५५, ७	
अम्ब्रस्मान्त	१६, १४		अम्भ्रनर	६४, १४	
अम्ब्रःश्रुलिक	४६, ६		अम्भ्रन्यतो	३११, ६	
अम्ब्रालक	३२, १		अम्भ्रस्का	१६४, ३ २८४, ३	
अम्ब्राह्म	१५८, १		अम्भ्रोग	६३, ५	
अम्भोग	६२, १६ । ३३३, ७		अम्भ्रक	२, ११ । ३, २ ११, ६	
अम्भोग	२६३, १२ ; १७ । ३०८, १८			१७ २ २२, १६ । १०८, १४ ।	
अम्भोग्या	१५६, १२			१६४, ६ ; १७ ; १६६, ३ ।	
अम्भोग्यव	५६, ८			१८६, ३ १८६, १४ । १६४, ८ ।	
अम्भ	१५०, १०			२०४, ८ । २०६, ८ । २५१, ३ ।	
अम्भ्रट्टक	४५, १५			२६२, ५ : ६ ३३६, १०	
अम्भ्रि	१०८, १२		अम्भ्रपर्ण	३, २ २७, ७ ।	
अम्भ्रग	२७६, १६			११७, १८ १३७, १८ ।	
अम्भ्रि	३२, १० । १३७, ६			२४०, १३ २७७, १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अर्कपारिषादिक	२७८. १२		अर्थनिर्णय	१५०. १६	
अर्कपत्र	२०६. १६		अर्थनीय	२४२. ६	
अर्कपूजक	१६५. ७		अर्थपति	१५६. ५	
अर्कयोषित्	२४५. १२	२३६. २	अर्थपात	१५६. ५	
अर्कसागधि	१०८. १३		अर्थतत्	१५१. ६	
अर्गल	७८. ४		अर्थविद्	८. ४	
अर्गला	४०१. १४. १५		अर्थश्रुत्य	४८. ८	
अर्गलिका	४२. २		अर्थसंयुक्त	२४२. ६	
अर्घ	६६. २. ३	२४२. ८	अर्थसंज्ञान	४२५. १२. ४४०. १०	
अर्घार्थ	२४२. ८		अर्थसूचना	८२. ६	
अर्घ्य	२४२. ८		अर्थिन	१७. १०. १८. ६।	
अर्चन	१२२. १३			१६८. २. ४४५. १४	
अर्चना	१६३. ७		अर्भोपित	२५६. ८	
अर्था	७१. १	१५८. १६	अर्थ्य	२४२. ५	
		२४३. १	अर्दन	१६८. १६	
अर्चित	१३५. ६. ११		अर्दिन	१४६. १०	
अर्चिष	७१. १	२०१. १६	अर्थ	१८०. १	
अर्जुन	१०५. ७	१६०. १४	अर्थशब्द	२८४. १६	
	२४७. १२	२५६. ६	अर्थशततो	४०४. १७	
अर्जुनकामुक	४२०. १		अर्थनाशनी	४२४. १६	
अर्जुनहम	२२०. ६		अर्थपाठावन	१६५. ४	
अर्जुनधन्वन	४२७. २		अर्थमुखि	१३. १	
अर्जुनपादप	२६०. १८		अर्थमात्र	१७०. ११	
अर्जुनभुबुध	१६६. १०		अर्थोन्नति	१४६. ६	
अर्जुनरथ	४४४. ६		अर्थार्थ	१८२. १६	
अर्जुनकक्षा	२६५. १५		अर्थन्त	१७५. ४. ५	
अर्जुनाग्रज	२२५. ४		अर्थानकामुक	४६. १०	
अर्जुनी	१६०. ११	२५१. १४	अर्थिन	१४५. ६	
अर्गम	१०३. ७		अर्तद	१७५. ४	
अर्थ	१६८. ३	४३६. ५	अर्भक	७. ४। ४४. ६। ४१८. ८	
अर्थग	६३. ६		अर्थमन	२४७. १५	
अर्थन	१८४. १५		अर्वतो	१६६. ४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अर्वाचीन	२६८.	२	अलिङ्ग	२४. १५ । १७४. ३	
अर्ध	३४०.	१		२८५. ५ । ३६६. १८	
अर्ध	४४०.	६	अलिन	१०५. १८	
अर्द्धा	१०८. ११		अलिप्रिय	२४७. ४	
अर्द्धत	१८७. १ । २१६. ७		अलिभूत	१५८. २	
अर्द्धत	८४. ३ । १४६. १		अलिमक	३१. १२	
अलक	६. १२		अलिआमि	१५८. ३	
अलका	६. १२		अलीक	६. १५ ५७. १३	
अलको	२६४. ४		अन्य	७. १ १७. ७ ६४. ७	
अलकाशाग	४२१. १			१७४. ३ १८७. ६ । २१०. २	
अलक्षी	१४५. ६		अन्यक	३२६. २०	
अलक्ष्यवस्तु	५६. २		अन्यग्राम	२६८. १०	
अलघु	२५३. २		अन्यतन्	१४०. १३	
अलम	२६५. ५		अन्यग्रामी	२८१. ११	
अलमर्थ	१०५. १८		अवका	२८२. १६	
अलङ्कारिणी	१२२. १४ । १६७. ४		अवकर्षणा	१२२. १४	
अलङ्कारिणी	१२२. १५		अवकाश	७२. ३ । १८२. ५	
अलङ्कार	११४. ७ । १८४. ४ । १६१. ५ २८४. ५			१८६. १० । २६४. ३	
अलङ्कारान्तर	१६६. ८		अवकीर्ति	११७. १५	
अलक्ष्ययोग	२३२. १०		अवक	३६०. १७	
अलम्ब	२१६. १६		अवगत	१५८. ७	
अलम्बध	१६४. १४ । ४३३. १४		अवगम	२३१. ११	
अलम्बधा	३३३. १५		अवगीत	१५६. ७	
अलक	७. ६		अवग्रह	३४३. ११	
अलम	६४. १८ १३३. १६ । ३३६. १३		अवग्रहणा	१४२. ७	
अलसा	३३६. १४		अवघात	१२६. ११	
अलाव	६८. ३ २१६. १४		अवचूर्णन	३३८. १२	
अलाव	२१६. १४		अवचूर्णित	१५८. ३ । १२	
अलि	४१. ११ । ५०. १० । ५७. १७		अवच्छेद	१४. १३ १४०. १६	
	२६५. ५		अवजय	२४७. ७	
			अवज्ञा	८२. ८ । ३०१. ७	
			अवज्ञात	१५८. ७	

शब्दः	पं.	पं.	शब्दः	पं.	पं.
अवट	८७, १२	१२६, २	अवयव	८८, १४	१६६, १०
अवटीट		४६, १७		१६८, १६	२१८, १५
अवतंस	२८६, १५	३३७, २	अवयवभेद		५, १७
		३३८, २	अवयवमात्रक		२०, १४
अवतर		३४३, १७	अवयवान्तः	२१, ८	१०८, ४
अवतराग		२८४, ६		११७, २	२५१, ७
अवतराह	१६८, १८	२८४, ६			२५८, २०
अवतरागगा		१२२, १३	अवतः		२६४, ५, ६
अवदात		१५६, ६	अवतज	७८, ४	७६, १६
अवदान		२०२, ४	अवतर्गा		१२२, १०
अवदागगा	१२२, ११	२६६, १५	अवतः		२६४, ६
अवदोर्गा	११७, १४	११८, ४	अवतोष	१५४, १८	१८४, ४
अवधान		१८७, १५	अवतोषिक		४६, ३
अवधागगा	१२४, ४	२५८, १०	अवतोष्ठ	३४२, ५	३४३, १७
अवधाह		२४१, १०	अवर्गा		१०६, २
अवधि	१८७, १६	२२४, १२	अवलय	२०२, ८	२२६, १२
		२६४, ४	अवलयन		१६८, ५
अवध्य		२४१, १०	अवलयित		१६६, २
अवध्वंस		३३८, १२	अवलेख		५६, ३
अवध्वस्त		१५८, ३	अवलेप		२१४, ११
अवन	११४, १५	१६८, १	अवलोक्त		११६, २
		२७४, १३	अवलोकनीय		२४३, ३
अवनन		१५६, ११	अवलोकित	१३८, १२	१६६, ५
अवनाट		४६, १	अवलग्न		३२८, ४
अवन्तिसोम	२३१, १०	३१४, ४	अवशासन		३२८, ७
अवन्यादि		१४७, ७	अवश्याय		२४६, १५
अवपात	१६४, ७	३२८, १६	अवष्टब्ध		१८४, १०
अवबुद्ध		१४०, ७	अवष्टम्भ		२२१, १०
अवम		२७७, १३	अवमक्षिका	४५, १०	४६, १४
अवमर्द		१७८, ३	अवमग	६६, ५	२२६, १०
अवमानकृत्		२६, १४		२६०, ५	२८४, ८
अवमानित		१६५, १६	अवमान		१५५, १०

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
अवमानक	१३४.	१०	अव्यक्तमधुरध्वनि	२६५.	१२
अवमानग	१५६.	४	अव्यक्तगग	१०८.	१४
अवमिन	१३४.	१४	अव्यक्तवाच	८६.	३
अवम्लक	२८४.	८	अव्यक्तवाचिन	३०६.	८
अवम्या	३२६.	१	अव्यय	१६६. १६ । २४१.	५
अवस्थिति	२७४.	१४		२५०.	७
अवहाग	२८५. ६	३४०. ११	अव्यवहित	१६५.	१५
अवहित	१५२. १७ । १५६.	२	अज्ञान	१११. ६ । १३३.	२
अवहेल	११८.	१	अज्ञानि	१६०. १६ । २५	
अवागर्थ	४०२.	५	अज्ञान	१०२. १३ । १०३.	६
अवाय	१५६.	१५	अज्ञानम्भव	३२४.	१७
अवाच	५.	६	अज्ञानम	२६४.	१०
अवाची	७२. ६ । २३८.	१८	अशुभ	८६. ७ । ८ ८७. ७ । ८	
अवाच्य	२८५. ४		१३७. ७ १६८. १६ २४०. १२		
अवाम	१११. १७		अशुभकर्मन	२३८.	३
अवि	३१६. ६		अष्टक	६३.	५
अविक्रय	२१६. ४		अष्टकवदहध	२७२.	५
अविज्ञान	७. ८		अष्टोक	६. ६ । १० २१४. ४	
अविद्वज्	१८४. १०		२२५. ११ ३०६. ११		
अविद्या	३४१. १०		अष्टोकद्वय	२११. १	
अविनीत	१६४. १६		अष्टोकपादप	१०. २० १६१. १५	
आवनेय	२४७. ७		अष्टोकपद्य	२१२. १२	
आवलम्बित	१८४. १०		अष्टोका	६. १०	
आविवाद	१५५. ६		अष्टोका	१६०. १६	
आवश्याम	३२०. १२		अष्टोकी	१६०. १४	
अनिस्पृष्टार्थवचस्	३१०. १८		अष्टमकौट	६१. १५	
अवीचि	७२. १०		अष्टमचक्र	१३. १६	
अवीरा	२६३. १४		अष्टमजाति	१०६. २०	
अकृद्धान्तःपुत्रप्रेष्या	१६०. १५		अष्टमदाग्गा	४. ७	
अवेक	३०१. १२		अष्टमनियह	१२५. १२	
अवेला	३०१. १२		अष्टमन्त	१३७. ३	
अव्याक्त	१३६. १२		अष्टमन्तक	३१. १४	

	पृ०	प०	शब्दः	पृ०	प०
अश्वमन्त्रिका	१२६.	२०	अश्वराज	३६३.	१४
अश्वपथ	३२४.	१३	अश्वराजक	२६८.	५
अश्वभेद	२१.	१२	अश्वविशेष	२७.	१४
अश्वयन्त्रक	८८.	१७	अश्वशाल	३३१.	१२
अश्वशपथ	२७२.	६	अश्वशानक	२६७.	१०
अश्वमाग	२८५.	११	अश्वमङ्गल	२४१.	१४
अश्वद्वय	१७१.	६	अश्वमहाज	२७४.	६
अश्वव	३१६.	३	अश्वजत	२४१.	१४
अश्वि ८४. ६ : १०३. ८	२६८.	११	अश्व	३२२. ४	३३५. १०
अश्व १३२. ७	२५०.	१४	अश्वार्थिपाकक	१६.	८
अश्व १४. १७ : ५५. ७	६५. ७		अश्वान्त	२७५. १६	
६६. ११	८६. १०	६७. १३	अश्वगोष्ठ	३४३. १४	
१२६. १०	२२६. १५	२६३.	अश्वविभाग	१६२. १७	
१००	३१५. ६	३२३. २१	अश्ववर्त	११६. १५ : १३४. ३	
	३४१. १४		अश्वामन	११२. १६	
अश्वकर्णाव्यवृत्त	२३६. ६		अश्वनीमन	१६६. २	
अश्वख	२७. १०		अश्वनीमन	२५५. ११	
अश्वगति	२७. १४ : ३७. २०		अश्वन्यादिनामा	११६. १३	
५३. १५ : १२६. १५ : १५२. ५			अश्वीय	२४१. १४	
अश्वगत्या	६४. ११ : ३४३. १४		अश्वगोपी	२४४. ७	
अश्वतः	१११. १	३३८. ६	अश्वन	८३. ५	
२७४. ६ : २८४. १०			अश्वजनी	३४२. १	
अश्वत्या	१७०. १ : २०३. १५		अश्वपद	१७७. १५ : १६	
	२२४. १७		अश्वि	८३. ६	
अश्वत्या	१७०. १		असंस्कृत	१५३. ३	
अश्वपदामय	७४. १४		असङ्गत	१३७. ४	
अश्वनुधा	६८. ५		असङ्ग	८४. ८	
अश्वभेद	८०. १५		असङ्गतः शकन्या	२५३. ६	
अश्वमात्र	२३८. १६		असनी	११२. ७ : १६५. १०	
अश्वमाग	२८६. ६			३०७. १	
अश्वमारक	२२१. ११		असनीमन	२८७. ५	
अश्वमेध	६८. ६		असत्कर्मफल	२८. २	

	पं.	पं.		पं.
अलख	६, १४ । १३७, २		असुधारक	१२२, १०
अलख	३१८, १		असुर १८, १७ । ३५, २ । २३७, ३ ।	
	१८०, ६		२३८, १० । २६४, १७ । ३३५, ३	
अलनपथी	३१०, १२		असुरा	२६४, १७
अलनोष	१३७, ६		असुरान्तर	७, ८ । ७१, १४
अलनिधि	२५५, १८		असृक्षणा	११८, १
अलमोक्षप्रवर्तक	१२३, १७		अष्टधरा	२८५, ७
अलमृत्त	१५३, १		अष्टज	१३१, १२
अलमृत	२४३, २०		अला	१२४, ६
अलव	२६४, १६		अलकुम	११२, १६
अलहन	२२७, १३		अलकुमन	१४५, १४
अलक्ष्यपङ्कज्यसि	२७८, ८		अलासल	१६६, ११
अलाकल्य	२४८, १८		अस्थि ८, १२ । २३८, ३ । ३३७, ४	
अलाग	६०, ८ । १३३, ३ ।		अस्थिर	४३, १८
	२६४, ६		अस्थिसंहार	२६३, १५
अलि ३५, ४ । ५८, ८ । ८८, ७ ।			अस्थल	३२५, १५
२७१, १८ । ३३५, १			अलेहन	११४, १८
अलिकाधर	१६, १३		अस्पष्ट	८७, ६
अलिकोश	३२६, ५		अस्मन्तक	३१, १३
अलिजो	१८०, १५		अस्मिन्नर्थ	२५०, ७
अलित १३३, १८ । १३७, ५ ।			अस्त्र ५, १४ । ७०, ४ । १८८, ८ ।	
२२५, १४			२११, ७ । २५०, १४ । २५१, १ ।	
अलिधारक	४६, २		२५३, १६ । २६०, १७	
अलिधाराल्पप्रतधारिन्	८१, १०		अस्त्रप ३२१, ६ । ३२७, २०	
अलिधेनुका	४६, १०		अस्त्रपभिद्	३४, १७
अलिधावक	४६, १३		अस्त्रवत्	८४, ८
अलिपत्र १२१, २ । २८४, ११			अस्त्रान्तर	१३३, १३
अलिपत्रक	४५, ८		अस्त्रि	१०४, ८
अलिपुत्री	३५, ४ । २८५, ७		असृष्ट	३१०, ५
अलिपुत्रिका	४५, १० । ४६, ११		अलाध्याय	१६२, ८
अलिमात्रक	३३८, १		अक्षैरि	२३५, १
असु १०६, १० । ३३५, २			अक्षयुज	२८७, ६

ग्रन्थः	पृ०	पं०
अष्टाङ्गार	५१, १७।	२८५, २
अष्टाङ्गारिन्		२८५, ६
अष्टाङ्गुति	१५८, १५।	२१०, १६
अष्टनवस्त्र		१७, १३
अष्टन्	१८७, ११।	३७०, ६
अष्टम्यविका		७५, १४
अष्टमहमिका		५१, १७
अष्टर्पति		१५८, ५
अष्टमुख	५६, ३।	३३२, १७
अष्टन्या		२४१, ११
अष्टार्थ		२४१, १५
अष्टि	२२, ४। ५७, ६। १४।	
	५८, २। ६०, १८।	६४, ५।
	६५, ११। १८।	७७, १७।
	७८, १। ८२, ५।	१६३, १८।
	२०४, १७। २४०, ४।	२५४, १७।
	२५५, १४। २६२, १०।	२८७, १२। ३४०, ५।
अष्टिकरख		१०७, २
अष्टिफला		६१, १
अष्टिमुञ्		७८, १६
अष्टिभेद		२८५, १
अष्टिप्रगौर		६१, १
अष्टिना		२२४, ६
अष्टिमित		१३६, ११
अष्टेह		२६४, १८
अष्टोपबधिका		५२, १
अष्टोरात्र		२८४, १८

आ

आकम्पित	१५८, १७
आकम्प	१८८, १५ २६५, ५

ग्रन्थः	पृ०	पं०
आकर्मित		१३४, ५
आकर्ष	३३१, १३।	१४
आकर्षण		८४, ५
आकजन		२०३, ३
आकम्प		२८२, ६
आकम्पक		३२, ५
आकाङ्क्षा		२०३, ३
आकाङ्क्षिन्		१८१, १०
आकाश	२११, ४।	२६५, ४
आकाशज		१८१, ७
आकाशिकी		३२, ११
आकाश	८, ८। ६४, २।	७५, ८।
		२८८, २
आकाशरेखा		३१४, ७
आकीर्ण		१०८, ६
आकुल		२५८, १८
आकृति	१४८, ५। २००, २०।	
	२२६, १। २६५, ४	
आकृष्ट		१३३, १४
आकृष्टाग		१०२, ७
आकृष्टि		२१२, ४
आकन्द		१७५, ७
आकम		३४२, ४
आकमग		२२२, ११
आकाम्न		१८४, १०
आकोश	६७, २। ११८, ७।	
		२११, ८
आकोशक		३२, ८
आकोशकरज		३२५, १४
आक्षेप		८, ६
आक्षेपक	३२, ६। १०८, २।	
		११२, ४

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
आखनिक		३२, ७			७४, ५
आख	५३, १० । २८२, ८		आख्यान	२०३, १ । २१२, १०	
आखुपयौ	२५४, ५ । २८१, ३ ।		आख्यानार्थ	२३५, १४	
	३०८, १८		आख्यरितक	४६, १७	
आखुमुज	३२, ११			३२३, ५	
आख्या	२३२, १३		आजि	७६, १ । १०५, १४ । २३०, ११	
आख्यात	१३७, १०		आज्य	१२६, १२ । १७६, ७ । २३२, ११	
आख्यायिका	३२, १२		आज्यत	८७, १३ । १२७, ३	
आगत	१२५, ७		आद्या	८२, ८ । १७८, १ । २००, १२ ।	
आगन्तु	३८, १ । १६८, १७			२०७, १६ । २६१, ५ । ३१८, १७	
आगन्तुक	३२, ८		आटबबक	४६, १	
	११३, ११		आटि	८३, ५ । २८१, १०	
आगम	२२८, १ । २६१, ५		आटीकक	३२, १८	
आगस्	५८, ५		आडन्यर	२८५, १३	
आगमिकान	१३८, २		आठक	७, १७	
आगारिक	३२, १५		आठकी	७, १७ । २७२, ८	
आग्नीध्र	२६५, ७		आद्या	२३२, १३ । २३३, २ । २६५, १०	
	३४२, ४		आतङ्ग	७, २०	
आयज्ञार्थिक	५२, २		आतङ्गन	२०३, ३	
आघाट	२२६, १८		आतप	१०३, ८ । १८०, ५ ।	
आर्षार्थित	१५८, १७			२१२, ३ । २२३, १३	
आज्ञात	१३७, ८		आतपत्र	१६, ३	
आग्नेरो	८५, ८		आतपबच्	२८७, १०	
आचमन	२०८, ५ । ३२८, २		आतपर्थ	५१, १३ । ११८, १०	
आचमिति	२२८, ३		आतपवारण	२५४, ८	
आचरक	१३३, ५		आतपाभाव	२३५, १२	
	२२८, ३		आतपोर्मि	२८७, ८	
	१५५, २० । २१६, ११ ।		आतर	२६५, ८	
	२२४, ६ । २४३, १६ । २४६, ३		आतप्यक	४०, ३	
आचार्यभार्या	११८, ८		आतायिन्	२८७, १	
आचार्यानी	११८, ८		आतिष्ठ	३२, १४ । २४२, ४	
आचित	१३७, १२		आतुर	८, १२ । २६५, ७	

	पृ०	पं०		पृ०	पं०
आतोद्य	१७८,	१७	आधि	१८०,	४ ; १६
आप्त	१२४,	१०	आधिपत्य	२४८,	६
आत्मत्वामिन्	१०५,	१३	आधोरथ	११८,	८
आत्मन् २. ११. ८३. २। १३६, १३।			आध्यात	१३१. १०। १४४. १८	
२२२, ३। २२८. १०। २६४. ४।			आध्यान	१८१, ६	
३०८, २। ३१६, २। ४१७, १८।			आनक ८. १	१३०. १६। ३४२, १६	
३४५, ३			आनति	१३८, ८	
आत्मपुत्र	२८५, १४		आनङ्ग	१८३, २	
आत्मभाव	३१८, १३		आनन्तर्य	१२७, ६। १६८, १	
आत्मभरि	२८५, १५		आनन्दपट	८२, ६	
आत्मयोगि	२०२, १५		आनर्चि	७२, ११	
आत्मवीर	२८५, १४		आनर्त	१३०, १६	
आत्मकृति	६२, १२		आनाय	१६, १४। २८७, ७	
आत्मोय ८४, ८। २६४, ४। ३१५, २			आनुमानिक	४६, ५	
आचये	२४२, ६		आन्म	२५१, ७	
आयर्वक्ति	११८, १		आन्दोलित	१५८, १६	
आदर ११०, १४। १८१, २०।			आन्ध	२५१, ७	
२३०, ५			आन्धोक्षिकी	४२, १४	
आदगन्धित	२८४, ६		आपगा	६३, ७। १६१, १८	
आदर्श	३२६, १७		आपगाविशेष	२५३, ११	
आदान १२४, १०। १८१, ५			आपय १०८, ५ ; ६। ११५, २०		
आदि	२२८, ५		आपयिक	३२, ८	
आदिकारण	१८५, ८		आपयि	१३८, ३ ; ६	
आदितेय	८७, ८		आपद् १३८, ६। २८२, १३		
आदित्य २१२, ४। २४२, २			आपद्रुत	२०२, ६	
आदित्यभेद	२५१, ८		आपन्न	१८१, ४	
आदिष्ट	८७, १३		आपन्नित	२५४, १२	
आदीनव	३२४, ४		आपात १३७, ८। १३८, ७		
आदिष्टित	८७, १३		आपिञ्चलि	३११, ८	
आद्य २३२, ११। २८८, १६			आपि १२४, ८ ; १४		
आद्यतिथि	३४२, ११		आपि १२४, ८		
आचार २६५, ६			आप्य २३२, १२		

	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
व्याघ्रायन	२०३, ४		व्यामोद	१७५, ८ । १८०, ८	
व्याघ्रव	८८, १३ । ८८, १३ ।		व्यामोदक	३२, १६	
	३१८, ६			१३४, १ । १५६, ८ ।	
व्याघ्रन	१३७, ११			२४२, ३	
व्याघ्रन्ध	१८३, ४		व्याघ्रगोष	३३४, ३	
व्याघ्रह	२८०, ११		व्याम	१५, १६ । १२६, १५ ।	
व्याभा	२१८, ३			२५१, ८	
व्याभाबल	११८, ६		व्यामकेतक	२१४, १३	
व्याभास	३३६, १७		व्यामातक	३२, १० । ४१, १८ ।	
व्याभासिक	४२, १८			६२, ७ । २०३, १४ । ३३४, २	
व्याभिसुख्य	७४, ५		व्याम	२६६, ११	
व्याभोग	२६५, ४		व्यामवेतम	१८५, १६	
व्याभोगपक्षो	३३०, ११		व्यामानभक्ति	३४, १४, १५	
व्याभोगपक्षोका	५२, ७		व्यामिका	७, ७	
व्याभोगयोधा	२८१, १८		व्याय	२३२, १०	
व्याभोगी	२६५, ४		व्यायतन	२०२, १३ । २३५, १०	
व्याभोल	३०२, २		व्यायति	१३८, २ । २२८, १	
व्याभोग	६३, ८ । ११८, १८		व्यायत	२१६, १३	
व्याभ	२५१, ८		व्यायतल	३२६, १०	
व्याम	२२२, ४		व्यायल	८८, १	
व्यामग	८८, ५		व्यायल	१३८, ४	
व्यामन्द	१७५, ६		व्यायाम	७४, ५	
व्यामर्धिन	१५८, ८		व्यायुध	३३, १६ । ३७, ५ । १२०, ४ ।	
व्यामलक	३२, १३			१३५, १०	
व्यामलकभेषज्य	३२८, ६		व्यायुधान्तर	११७, ११ । १७२, ८ ।	
व्यामलकी	३२, १३ । ८८, ७ ।			३००, २०	
	१२६, २० । १३६, ६ । १७०, १७ ।		व्यायुधभिद	२०, १५ । २७२, १० ।	
	१८१, ८ । २२३, १२ । २३७, ४ ।			३२६, ५	
	२५६, १		व्यायुधभेद	१००, ६	
व्यामिष	२३४, ७ । ३३१, १५ ।		व्यायुष	१२२, १०	
	३३५, १२		व्यायुषात्	३६, २० । १५८, १३ ।	
व्यामुख	५५, १			१८१, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
आयोग	६३.	८	आर्यालो	१०८.	७
आयोधन	२०२.	१५	आर्य	३३०.	१
आर ७८. ३। २२५. ४। २५१. ३। ४			आलपन	२०३.	५
आरक्ष	२८०.	२। ३४६. ८	आलम्बन	३२. १२। २५०. १२	
आरतवृत्ति	२८६. ६		आलवान	२१२. २। २६५. ६	
आरम्भ	२१८. १४। २४०. १४।			२६८. ३	
	२३४. २		आलम्ब्य	१८१. ६। १८८. ११	
आरव	३१८. ६		आलात	४. ६। ८. १०	
आर्या	५२. ११। २५१. ४।		आलान	१८१. ६	
आराती	३१. ७		आलाप	११८. ६	
आराधन	२०३. २		आलापु	२१६. १४	
आरात्र	३१८. ८		आलि	१२८. ४। १३५. ४। २८५. ७	
आराम	२२८. ४। २४४. १५		आलिङ्गन	३०१. ८	
आरामटो	५४०. ५		आलीठ	१०२. १३	
आर	२५१. ६		आलु	२८५. ६	
आरोग्य	१३२. १४। १७। २४०. ६		आलम्ब्य	२५४. ७	
आरोग्यपित	१६०. ५		आलोक	८. ५। ११८. २०। २११. ३	
आरोग्य	३४२. ५। ३४४. १४		आलोच	२०७. २	
आरोग्य	११८. ११। ३४२. ६		आलोचन	२०४. १८	
आर्कि	४. ५		आलोहित	१५०. ४	
आर्न	२५८. २		आवकारखल	१२६. ८	
आर्नव	७७. ५। १२५. ७। ३१८. ४		आवगता	८८. २०। ११८. ८	
आर्ति	१२४. ८		आवर्जन	२०२. १४	
आर्थिक	८. ४		आवर्त	१३७. १७	
आर्थ	२३२. ६		आवर्तन	१३७. १७। २०२. १४	
आर्ष १८८. १४। २५१. ५। २८५. ८			आवर्तित	१५८. ४	
आर्षिक	८. २		आवाय	२१२. २	
आर्षतन्दन	७७. ११		आविष्क	८. २	
आर्षा	२५१. ५		आविष्कौर्षि	१८०. १४	
आर्षीकर्म	१८४. ८		आविष्ट	१८३. ४	
आर्य ८४. १७। २३२. १०। ३४४. ५			आविज	३३२. ५	
आर्या	१०८. ७		आविष्ट	८७. १४	

शब्दः	पृ०	पं०
आहति	१२०, १३ । १८३, ७ ।	
	२७४, ६	
आवेदक	३२, १५	
आवेश	२०२, १६	
आवेशन	२०२, १६	
आवेशिक	३२, ८ । १४, १७	
आशंसित	८३, ८	
आशंसित	१५८, १६	
आशंसु	१५८, १६	
आश	३२५, २	
आशङ्का	८, ६	
आशय	२४२, ५	
आशय	२६५, २	
आशयत्	३२६, १४	
आशा	२५०, ७ । ३२५, ३	
आशाबन्ध	१८५, २	
आशाभेद	११५, १६	
आशागहित	३२८, १४	
आशितम्भव	३२४, १७	
आशिर	२६५, ४	
आशु	३२५, ४	
आशुग	६३, ७	
आशुधान्य	३०७, ८ । ३४१, १५	
आश्वर्य	२४५, ७	
आश्वम	२२८, २ । ३४०, ३	
आश्वमपादप	७४, १२	
आश्वय	१२०, ७ । १३०, ७ ।	
	१४५, ११ । २४२, ५ । २४७, १५	
आश्वयनाश्विन्	३२८, १	
आश्वयषा	२१४, ११ । ३२८, १	
आश्वयोजित	१३३, २०	
आश्वय	१७८, २ । ३१८, ६	

शब्दः	पृ०	पं०
आश्वत	१३८, ८	
आश्विबयान्तर	४१, ८	
आश्वत्	३३६, १५ । ३३७, १	
आश्वत्	७२, ४ । १०२, ११	
आश्वत्पूर्वज	२४८, ५	
आश्वत्	१०२, १२	
आश्वत्	१०२, १३	
आश्व	३३५, २	
आश्व	३४२, ४	
आश्व	१३८, ६	
आश्व	१८१, २; ३ । २०३, १२ ।	
	२८०, ८ । ३३१, ८	
आश्व	१८१, ३	
आश्व	१७०, ३	
आश्वमनात्	१४७, १०	
आश्वदित	१५६, ११ । १५८, १४	
आश्व	२६४, १८; १८	
आश्वतीवल	३१४, १०	
आश्व	२६५, ४	
आश्वरी	१२, ४ । २६५, १	
आश्वदन	२०२, १७	
आश्विक	८, ३	
आश्वपन	२०४, ५	
आश्व	१६८, ५	
आश्वान	१६८, ५	
आश्वानग्रह	८, ८	
आश्वद	१७५, ८	
आश्वोटनी	४३, ३	
आश्वोत	१३७, १८	
आश्वोता	१३८, १	
आश्व	२३२, १२	
आश्वक	८, १	

शब्दः	ड०	घ०	शब्दः	ड०	घ०
आहत	१३०, ११	१०	इक्षुद		५१, ०
आहतखर्चरमत		२३८, ६	इक्षुवी		२८३, १०
आहति		१३८, ८	इक्षुज		३०२, ०
आहरण		२६०, २०	इक्ष्वा	६०, १२	००, ६
आहव		३१८, ३		१२५, ११	१३०, १०
आहार		२६०, २०		१८२, १४	२१८, ८
आहित		१६५, १	इक्ष्वाप्रतर		३१८, ८
आहितजस्तथा		१२२, १६	इक्ष्वावती		१०, १८
आहिताग्नि		२८०, १५	इक्ष्वाविमयीभूत		१३८, १०
आहत		१५६, २०	इक्ष्वा		२३३, १
आहिक		७, १८	इक्ष्वा		२३३, १
	००, १८	८८, १८	इक्ष्वा		२३०, १३
	१३५, ८	१३०, ३	इत		१२०, ११
		१८२, १	इतर	०, ७	२३२, ८
			इतरार्ध		२६०, १
			इति	१२०, ११	१२५, १
			इतिकथा		१०१, ८
			इतिकर्तव्यता		२५५, १
			इतिका	२५, २०	३१०, १५
			इत्यं		१६८, ६
			इत्यो		२६५, १२
			इदम्		१८२, ६
			इदमर्थ		१०२, ५
			इड		१८०, ५
			इध्वा		२२२, ६
			इन		१८६, ३
			इन्दि		२८५, १६
			इन्दोवर		२८५, १०
			इन्दोवर्ग		२८५, १०
			इन्दु	१२०, ०	३२०, १०
			इन्दुमती		१००, १०
			इन्दुमुखी		५६, १२

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
इन्द्रोक्ता	५६, ११		इभगच्छ	८७, १८	
इन्द्र ८, ११। २५१, ८। २८५, ७।			इभघटवा	८७, ११	
	३२७, १०		इभदन्त	११५, १८	
इन्द्रक	८, ८		इभदान	१७७, १	
इन्द्रकन्द्या	२०७, १२। ३३२, १०		इभपाञ्चक	७६, १८	
इन्द्रगोप	२८८, ६		इभविन्दुजाञ्चक	२०, १०	
इन्द्रगोपक	२६८, ६		इभमुख	५६, १२	
इन्द्रनाज	११, ११		इभप्रारःकूट	८७, १२	
इन्द्रजाञ्चक	३७७, २		इभ्या	२३३, २	
इन्द्रजित्	१६०, १		इयता	११३, ३	
इन्द्रमगर	१६६, १		इरा	२५१, १०	
इन्द्रपुत्र	२५१, १५		इरिञ्च	१०८, ८	
इन्द्रपुत्री	१७२, २०		इरिभेद	१७८, ७	
इन्द्रपुर	२८७, १०		इला	१६७, ६। २८५, ८	
इन्द्रसुप्तक	७६, १८		इलापति	१५८, १८	
इन्द्रवध	१७८, १२		इन्वला	३०२, ३	
इन्द्रवाहनी	१२३, १। २०७, ५।		इवार्य	३१६, १	
	३०८, १६। ३७६, १२		इषदुष्ठा	१०८, १५	
इन्द्रसम्बन्धिनी	२५१, १६		इषिका	८, ८	
इन्द्रा	२५१, १०		इषोत्थेपक	३३६, १८	
इन्द्राभिघ्नम	२७१, १२		इष्ट	८३, ८; ८	
इन्द्रागिका	३२, १८		इष्टगन्ध	१८७, ८। १८५, ७	
इन्द्राणी	१०८, ८		इष्टि	८३, ७	
इन्द्रिय ७, १३। ५३, ८। १०५, १।			इष्टिका	१८२, १३	
	१०८, १८। १२८, ३। २७२, ७।		इष्टिखात	३३०, ८	
	२४५, १२। ३१६, १७। ३३१, १३।		इष्ट्यन्तर	१६६, ७	
	३७५, ३		इष्ट्यास	३६६, १७	
इन्द्रियगोचर	१८७, ७				
इन्द्रियाई	२७५, १०				
इन्धन	८३, ५		ईक्ष्वा	१०८, १०	
इन्धनचय	२२२, ६		ईक्षित	१३८, १०; १२। १५१, १२	
इभ	२१८, ३		ईडा	८६, २	

पं.	पं.	पं.	पं.
ईडित	१३८, १३	उय	५८, ८ । ६०, १० ।
ईष्टित	८०, १० । १५१, १०	२५१, ११ ; १२ । २५६, ० ; ६	
ईरिख	१०६, ६	उयगन्धा	१८५, ६
ईरित	१३८, ११ । १५८, ७	उयनालिक	०६, २०
ईगी	२५१, ११	उचित	१३८, १८ । ३२८, ६
ईर्म	२२२, ६	उचितत्व	२४२, ११
ईश १२६, ० । २६२, ११ । ३२५, ० ।		उचटा	५७, १२ । ८०, १६ ।
	३११, १८		३०५, ३
ईशसख	५६, १३	उचभाषिन्	१११, ४
ईशा	३२५, ०	उचगता	२६५, २०
ईशान	१६६, ०	उचशब्द	२५५, ०
ईशानदिष्णन	००, ११	उचारा	२६५, २०
ईश्वर ००, ५ । ६२, ० । १०२, १० ।		उचिकुट	६१, २
	२२०, ० । २६५, १० ; ११	उचिकुट	१११, २
ईश्वरी २२०, १० । २६५, ११		उचिकुटवत्	३२३, ५
ईधमा	१०६, ७	उचिक	००, ०
ईधमप्रभाजन	२०२, १३	उचिकता	१३६, ११
ईधित	१३८, १० ; १३	उचिकुट	८०, १६ । ८०, १० ।
ईध्यान्	१६२, १२		२६६, २
ईहा	१०३, १० । ३००, ०	उचिकीर्षक	३३, ५
ईहाम्भ	६०, ६	उचिक	१६१, १३
ईहितार्थ	१०, ११	उचिकय	१८२, ५
उ		उचिकत	१३६, १
उ	६५, १०	उचिकार	०००, १ । ३६६, १८
उक्त	१३८, १६	उचिकयिनी	३०६, १६
उक्ता	१२५, १	उचिकति	१३६, १५
उक्तार्थ	१००, ६	उचिकमित	१६०, १०
उक्ति	१२५, २	उचिक	८१, ८
उक्तवाच	०००, १	उचिक	१०३, १
उचित	१३६, १३	उचिक	००, ७ । ३००, ११
उखा ५३, १० । २०५, १० ।		उचिकशील	१२५, ५
	३०१, ५	उचिकशीलवन्निर्गतं	०५, ६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
उच्छिन्न	१३८, १३		उत्तराख्यत	६०, ३	
उद्युप	२१२, ६		उत्तरा	२६५, १५	
उद्योग	३२६, १८		उत्तरावह	२७५, १४ । ३०२, १६	
उद	१२५, १ । १३६, १		उत्तरौघ	७, १२ । १५६, ३	
उत्पट	२५, १८ । ८७, १५ ।		उत्तरौघक	७७, १	
	२५१, ११ । ३०२, ८		उत्तंस	३३७, २	
उत्पटदन्त	२८६, २		उत्तान	१८०, १० । १८१, ८ ।	
उत्पट्टा	३२, २० । ३३, १ ।			३०२, ७	
	५५, २ । २२२, १०		उत्ताप	२१३, ३	
उत्पन्वित	१६०, १३		उत्तार	२६६, १	
उत्पार	२६५, १८		उत्तान	३०२, ८	
उत्पार्थ	६२, ८		उत्तङ्ग	६३, १४ । २८६, २ ।	
उत्पन्निका	३२, ५ ; २० । ३३, १ ।			३४३, ७	
	५६, १		उत्थ	१६८, ६	
उत्पन्न	१३८, १४		उत्थान	१८१, १०	
उत्पट्ट	२२८, ५		उत्थित	१३८, ६ ; १० । १६८, ६	
उत्पौष	३५, ८ । २३५, १३ ।		उत्थितम	२०३, ८	
	३३४, १४		उत्थिति	१८६, १५ । २०३, ८ ।	
उत्पन्नम	२२८, १			२२८, ६ । ३२२, १२	
उत्थित	१३८, ८		उत्थितिष्ठा	११८, १५	
उत्थितिका	१७४, ११		उत्थितमात्र	१२६, १८	
उत्थेय	११८, १२		उत्थित	३०२, ४ । ३०३, १८ ।	
उत्थात	१३८, १६			३२४, १४	
उत्थातकेलि	१०१, ७		उत्थितदन्त	२८३, ८	
उत्तर	२६६, १		उत्थितपत्र	२८३, ८	
उत्तम	१३८, १७		उत्थितो	३०२, ५	
उत्तम	१८५, १३ । २२८, ६ ।		उत्थाटित	१३८, १६	
	२३०, ६ । २६५, १६		उत्थात	३, ६ । १२६, १ । १४०, १ ।	
उत्तमर्ष	११८, १४			३२३, ६	
उत्तमा	२२८, ५		उत्थातभेद	१६१, २०	
उत्तर	२५६, १४		उत्थाद	३२०, १६	
उत्तरकाज	२४८, १३		उत्थाद्य	२३६, १	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
उत्प्रेक्षा	३१६. ४ ।	३२१, १६ ।	उदरापूर	१८१, ६	
		३३६, १०	उदरावर्त	१८१, १२	
उत्प्रेषण	१२८, १६		उदकं	८, ८	
उत्प्लुत	१३८, ८		उदधिष्व	७२, ११	
उत्प्लुति	२८२, २०		उदात्त	१३८, १५	
उत्प्लुक्	३०२, ७		उदात्तादि	२६१, १६	
उत्प्लुक्	६३, १५		उदान	१८१, १२	
उत्प्लुट	८७, १७		उदाह	२१६, १० । २६५, १३ ।	
उत्प्लुगं	६३, १०			३१०, १७	
उत्प्लव	३१८, ८		उदाह्यत	१६०, ७	
उत्प्लवभेद	१७६, १		उदाहार	२८६, ४	
उत्प्लवान्तर	३०१, ८ । ३३१, ८		उदाह्यति	१३७, ११	
उत्प्लादन	२०३, ७		उदित	१३८, १६ । १३८, ७; १०	
उत्प्लावक	३२, २०		उदीची	७२, १२	
उत्प्लाव	६२, १२ । ७६, २ ।		उदीच्य	२६५, १६	
१६५, ८ । १८३, १ । २०६, १८ ।			उदीर्क्ष	१६०, ८	
	३३२, ७		उद्व्याज	२३, १७ । ३७, २० ।	
उत्प्लावार्ति	१३३, १७		१८२, ६ । २१७, १ । २३७, २० ।		
उत्प्लव	१२७, ४		२८५, २० । २८६, १		
उत्प्लिक	३१८, ८		उद्व्याज	३११, १२	
उत्प्लेघ	१८३, ५ । २७८, १६ ।		उद्वृत्	१०२, १५	
	२८८, ७		उद्वृत	१३८, १६ । १३८, ७ ।	
उदक	८, १७			१८१, १३	
उदग्दन्तिबाध्यागमन	१८०, ५		उद्वम	२२८, ६	
उदन्त	१३२, १३ । १३८, १७ ।		उद्वमन	६३, ११	
	१७७, ६		उद्व्याज	११०, १६	
उदपाग	११, १७		उद्व्याजित	१६०, ८	
उदध	१८१, १८ । २०३, १०		उद्वीत	१३८, १६	
उदधन	२०३, १०		उद्वीर्क्ष	१३२, १८ । १७२, १७	
उदर	१००, ३ । ११२, २० ।		उद्व	६८, ३	
१७७, २ । १८३, ८ । २६६, १			उद्व्याटक	३७, ५	
उदरधि	१७१, ८		उद्व्यात	१३८, ७	

ପ୍ର. ସଂ.	ପ୍ର. ସଂ.	ପ୍ର. ସଂ.	ପ୍ର. ସଂ.
ଉଦୟପାଳ	୫୧୫, ୧୧	ଉଦତ୍ତନମଳ	୧୭, ୫
ଉଦୟବ	୨୮୬, ୨	ଉଦତ୍ତନାମୁକ	୧୭, ୫ । ୨୮୭, ୧୦
ଉଦୟ	୧୧୫, ୮	ଉଦାସ	୫୫୭, ୫
ଉଦାସ	୨୨୮, ୮	ଉଦାସନ	୨୦୫, ୭
ଉଦାଜ	୫୦୨, ୮	ଉଦାହ	୫୨୭, ୧୬
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପାଦ୍ୟ	୨୫୫, ୧୦	ଉଦାହନ	୨୦୫, ୧୧
ଉଦ୍ଭୂତ	୧୫୮, ୫	ଉଦାହନୀ	୨୦୫, ୧୧
ଉଦ୍ଭୂତ୍ୟ	୧୧୮, ୧୫	ଉଦାହିତ	୧୬୦, ୧୫
ଉଦ୍ଭୂତା	୧୧୮, ୧୫	ଉଦ୍ଭୂତ	୧୫୮, ୭ । ୧୮୦, ୧୬
ଉଦ୍ଭୂତ	୫୧୮, ୭	ଉଦ୍ଭୂତ	୬୩, ୧୧; ୧୨
ଉଦ୍ଭାଗ	୧୮୧, ୧୫ । ୨୮୨, ୬ ।	ଉଦ୍ଭୂତ	୨୬୫, ୧୭
	୨୮୭, ୨	ଉଦ୍ଭୂତ	୧୫୮, ୧୨
ଉଦ୍ଭାଗ	୨୬୫, ୧୭	ଉଦ୍ଭୂତ	୧୮୮, ୨ । ୧୮୮, ୧୬
ଉଦ୍ଭାଗଜକ	୬୫, ୧୧	ଉଦ୍ଭୂତ	୧୫୮, ୧୭
ଉଦ୍ଭୂତ	୮୭, ୧୬; ୧୭	ଉଦ୍ଭୂତ	୨୬୫, ୧୮
ଉଦ୍ଭୂତ	୧୫୮, ୧୨	ଉଦ୍ଭୂତ	୧୮୮, ୫
ଉଦ୍ଭାଗ	୧୫୮, ୧୮	ଉଦ୍ଭୂତ ୫୮, ୧୭ । ୬୫, ୧୫ । ୧୫୮, ୫	
ଉଦ୍ଭାଗ	୮୬, ୧ । ୧୧୦, ୨୦ ।	ଉଦ୍ଭୂତବଦ	୨୭୨, ୧୨
୧୮୧, ୧୦ । ୨୧୮, ୧୫ । ୨୨୮, ୭ ।		ଉଦ୍ଭୂତାଗତ	୨୭୨, ୧୨
୫୫୦, ୭ । ୫୫୨, ୭		ଉଦ୍ଭାଗ	୫୬, ୨୦
ଉଦ୍ଭାଗ	୧୧୧, ୫	ଉଦ୍ଭୂତ	୧୫୮, ୧୫
ଉଦ୍ଭାଗ	୧୮୧, ୧୧	ଉଦ୍ଭାଗ ୮୧, ୫ । ୫୫, ୧୫ । ୧୫୮, ୨	
ଉଦ୍ଭାଗପାଳ	୫୭, ୧୦	ଉଦ୍ଭାଗ	୧୦୬, ୮
ଉଦ୍ଭାଗ	୬୫, ୧୫ । ୨୫୧, ୬	ଉଦ୍ଭାଗ	୧୧୮, ୧୫
ଉଦ୍ଭାଗିନ୍	୬୫, ୧୬	ଉଦ୍ଭାଗ	୧୭୦, ୫
ଉଦ୍ଭାଗ	୫୨୭, ୧୮	ଉଦ୍ଭାଗ	୫୫୦, ୧୭
ଉଦ୍ଭାଗ	୧୫୮, ୬	ଉଦ୍ଭାଗିନ୍	୧୧୮, ୧୫
ଉଦ୍ଭାଗ	୧୭୦, ୬	ଉଦ୍ଭାଗ	୫୫, ୨
ଉଦ୍ଭାଗ	୧୫୮, ୮	ଉଦ୍ଭାଗ	୧୧୮, ୧୫
ଉଦ୍ଭାଗ	୧୦୮, ୧୫	ଉଦ୍ଭାଗ	୫୨୭, ୧୭
ଉଦ୍ଭାଗ	୬୫, ୧୧	ଉଦ୍ଭାଗ	୫୭, ୫
ଉଦ୍ଭାଗ	୨୦୫, ୭; ୮	ଉଦ୍ଭାଗ	୨୮୫, ୧୮

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
उपकारिका	४७, ४		उपनिषत्	२२४, ६	२२६, ३
उपकाशोचित	२४७, ८		उपनीत		१५३, ६
उपकार्या	२४७, ८		उपनेत्रक		२६, १२
उपकुक्षिका	४७, ६		उपपति		२५४, १४
उपकूप	२१३, १४		उपपन्न	६७, ६ । ३२३, ६	
उपकृति	२८५, १८		उपमा	२२४, ६ । २२८, ७	
उपकृत्वा	२७४, १४		उपमाह		२५६, १
उपक्रम	२३०, १३		उपमादि		२८४, ५
उपगत	१६०, २		उपमिति		२२८, ७
उपगति	२४२, ८		उपयोग		३३४, २
उपगम	२३०, १४		उपगन्त		१६०, ११
उपगृह	३४४, २		उपगृहण		२०१, २
उपगृहण	३०५, १०		उपगति	१७६, १६ । १६७, १३	
उपचित	१६०, ६		उपगग	६५, ३ । ६७, ७ ।	
उपचित्र	१८३, ११			३०२, २० । ३४०, १०	
उपचित्रा	२५१, १३		उपगि		२५०, ११
उपचन्द	१७८, ५		उपल		३०२, ६
उपजाप	१७३, १५		उपलब्धार्थी		३२, १२
उपताप	२१३, १३		उपलब्धि	११०, १४ । १८५, ५ ।	
उपत्यका	३३, ३				१६४, ११
उपदंष्ट्र	३२६, ३		उपलभेद		२५२, १८
उपदा	२८६, ३		उपला	१४४, १५	२८१, ६ ।
उपदेष्टा	६६, ४ । ७७, १३ ।				३०२, ६
	२२३, १६ । २४२, ३		उपलादि		२८४, १०
उपदेष्टु	१६, ४		उपलित		१४२, १
उपद्व	२५६, २		उपवन		२२८, ४
उपदृत	१६०, ६		उपवर्जन		२०८, १
उपघा	२३०, १३		उपवर्तन		२५६, २
उपघान	३३, ५ । ३५, १३ । २०३, ६		उपवास		१६८, १०
उपघि	१८३, ७		उपविष		२५२, १५
उपघृषित	१६६, १० ; ११		उपवीत		१६०, ३
उपगाह	३४३, १५		उपव्रत		१६०, ३

	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
उपक्रुति		२०४, १४	उपासन	२०३, १२	३३३, ७
उपसम्पन्न	१४६, १४	२०८, ६	उपासित		२०२, ७
उपसर्ग		६७, ८	उपासि	२०१, १६	२०३, १२
उपसर्गि		१६०, १२	उपाहित		१६०, ५
उपसृयक	४०, ८	१८३, १४	उपेत		१३८, १३
उपसृग		२८६, ३	उपेन्द्र		२६५, १८
उपस्य	१७०, ५	२३४, १८	उपोठ		१०२, १५
उपस्येय		२४८, ८	उपोद्गात	५५, १२	२८६, ४
उपस्यर्था		३२८, २	उप्त		१२५, ३
उपस्यर्थां		२०८, ५	उभयार्थप्रयोजक		२५४, २०
उपस्यार्थ	२८६, ३	२८८, ४	उमा	३६, ६	५८, १७
उपस्यलक		४०, २		११४, ८	१३४, ८
उपस्यर		२८५, १८		१७७, १४	१८५, ५
उपांशु		३२७, १		२२१, ७	८
उपांशुवातिन्		३२७, ६		२४८, २	२६६, १२
उपाकरणा		१२३, २		३०८, ८	३२२, १०
उपाकृत		१६०, ६	उमापति		१६०, २
उपात		१३८, १७	उरःकुट		८१, १
उपात्तय		१५८, ४	उरःलम्बि		११५, १५
उपादान		२८०, १६	उरःसूत्रिका		४७, २
उपाधि		१८३, ६	उरग		६३, १४
उपाध्याय		१६८, १७	उरगान्तर		२७६, १
उपाज्		३४४, १	उरगा		१०८, ११
उपात		१३८, १५	उरगीकृत	१६०, ४	१६६, ८
उपाय	५४, १	५८, २	उरस्	२४६, ११	३३६, ३
	१५८, १८	१६८, १७	उरस्त्र		२०७, ११
	२३४, १	२४२, ८	उरस्त्राण		२८८, १२
उपायभेद		८७, १५	उरीकृत		१६०, ४
उपायवचन		२३३, १०	उर	८०, १०	२३१, १४
उपायिन्		२३८, १	उरवृक्ष	३३, ४	१२२, ६
उपालम्भ		१२३, ६	उरीन		७८, ८
उपासक		३३, २	उरनाभ	१६, १६	४३, ५

शब्दः	शु.	पं.
उद्योगाभय	१३२, ४	
उद्योग	१०३, ८	
उद्योग	३१६, ८	
उद्योगति	१५५, १८	
उद्योगमन	१३८, ११ । २०३, ८	
उद्योग्य	४०, ३ । ५३, ४	
उद्योग्य	४५, २	
उद्योग्यस्य	४०, १	
उद्योग्यसित	१६०, १४	
उद्योग्यश्रवित	१८१, ८	
उद्योग	६४, ७	
उद्योगिका	८, १६	
उद्योगित	१३८, ८	
उद्योग्य	२६५, १४	
उद्योग	२१२, ६	
उद्योग	८, ११ । १२, १३ । ४४, ४ ।	
	१६१, १०	
उद्योगल	३११, १२	
उद्योगलक	४०, ४	
उद्योग्य	२८, ५	
उद्योग्या	४, ६ । ६, ८ । ६४, १५	
उद्योग्यामुखी	५६, १३	
उद्योग्य	१४०, ८	
उद्योग्यक	८, १० । २६४, ११	
उद्योग्य	६८, १४	
उद्योग्य	१८८, १२	
उद्योग्य	२४०, १६ । २४१, ६ ।	
	२४०, ८ । २६१, ८	
उद्योग्यक	७०, १०	
उद्योग्य	२६६, ६	
उद्योग्य	७४, ३ । १०८, १२ । ११४, २०	
उद्योग	२६५, १८ । २७८, ७	

शब्दः	शु.	पं.
उद्योग	१४५, १३ । ३३०, ३	
उद्योग	१८०, १२ । ३३०, २	
उद्योगाभय	१८४, ११	
उद्योग्यति	१६०, २	
उद्योग्य	१३८, १४	
उद्योग	१५२, १० । २५१, १५	
उद्योग	८, १४	
उद्योग्या	८, १४ । ८, १५	
उद्योग्या	८०, २ । १०३, ८ । २२३, १०	
उद्योग्यक	८, १२ । ८, १६	
उद्योग्यास	२०६, ३	
उद्योग्यास्यो	१००, ८	
उद्योग्यास	२८६, ४	
उद्योग्या	८, १३	
उद्योग्य	२००, २ । ३३१, १५	
उद्योग्यक	४०, ६	
उद्योग्य	२११, ०	
उद्योग्येद	२२३, १३	
उद्योग्यम	२२३, १०	
उद्योग	२५१, १३	
उद्योग	२५१, १३	
ज		
उद्योग	१०८, १२	
ऊठ	१०२, १५	
ऊडा	२६५, ११	
ऊति	१२५, ४	
ऊन	१८६, ४	
ऊनग	६३, १४	
ऊनसाह	२६०, १५	
ऊनेन्दुपुर्णिमा	१५८, १	
ऊब	२५१, १४	
ऊनं	३४, ६ । ७६, २ । ३	

शब्दः	पृ०	पं०
यककुञ्ज	३१७.	१२
यकतान	२६६.	३
यकत्व	१८५.	१३
यकदेश	६०. १७।	३२५. २
यकपट	१७८.	६
यकपदी	१७८.	६
यकपिङ्ग	६७.	१०
यकयष्टिका	७७.	७
यकल	३०२.	८
यकसुत	१८०.	१०
यकाक्षरकन्दस्	७७. ८।	१७५. २
यकागारिक	१६५.	१५
यकाय	२६६.	७
यकादशाहम्नाड	८८.	१
यकान्त	७८. ६।	२८५. १८।
यकार्यभाजिन्	३७१.	११
यकाष्टीज	२७३.	१०
यकीकृत	३११. १७	
यकीकृत	१७८. १६	
यजक	८. १८	
यजिक	१७०. २	
यडक	८. १८	
यडमुक	३७. ६	
यग	१०७. ११	
यत	१२५. ७	
यतदर्श	१७२. ६	
यध	१८०. ८	
यधक	८. १८	
यधतु	१७०. १	
यधस्	१८०. ८	
यनस्	१८६. ५	
ययका	८. १८	

शब्दः	पृ०	पं०
ययक	२५. १५।	३३. ७। ८८. ५।
ययक		२०६. ७
ययकपादप		५२. ८
ययवानुक	२७. २०।	७७. ७।
ययक		२६०. ८
यय	२२७. १२।	२२८. १८।
यय	७०. ६।	३२८. ६
ययानन्दा		३०८. १७
ययामर्गो	११८. १६।	१८८. १८।
यय	२०६. १२।	३७३. ८
ययम्		३१५. ८
ययामिका		७७. १
ययमो		१०८. १७
ययान्ता		८. ८

ये

येक्षत्र	२८६. १५
येन्द्रि	२५१. १५
येन्द्रो	२५१. १६
येरावण	६८. ७
येरावत	१६०. १७
येन्ययं	६०. १७। २७२. १०

ये

योक्	७. ८
योष	६८. ७
युक्का	२६६. ७
योजन	७६. १
योत्र	२५१. १७
योक्षित	१७०. २
योत	१२५. ८
योतु	३०. ३। १२५. ८
योदन	१८१. १७

शब्दः	पं.
शोदनसम्भव	१६८, १५
शोदनो	१८१, १४
शोक	२८५, ८
शोर्वाधि	२२८, १५
शोर्वाधिभिद्	४११, १०
शोर्वाधिभेद	३६६, ७
शोख	२६२, ८
शोखप्रान्तभाग	४०, ५

श्री

श्रीष	१२६, १८
श्रीषित	२४२, ११
श्रीषद्रूप्य	३१६, ४
श्रीसूक्त	५१, २ । ४३८, १
श्रीदक्षिक	२८५, १५ । २८७, ३
श्रीदोष	७२, १२
श्रीदुग्ध	२८६, ५
श्रीपगोष्ठिक	४७, ८
श्रीर्व	४३, १८
श्रीशीर	२६६, ५
श्रीषध	२८, ८ । ३७, ७ । ८४, १ । ११८, ३ । १२०, २० । २३७, १४ । २५४, १४ ; १८ । २५८, १ । २७६, १
श्रीषधभिद्	२६, ३ । ७८, १० । ११८, १०
श्रीषधभेद	६५, २० । ७०, ८ । ८५, १ । ८८, ८ । १२७, १३ । १३२, ५ । १३६, ८ । ३३१, ५
श्रीषधान्तर	६, ६ । ८, २० । २३, २० । २६, १४ ; १८ । ३६, ६ । ५२, १५ । ५७, १५ । ६१, १७ ।

शब्दः	पं.
श्रीष	६२, १० । ८५, १८ । १०७, ५ । ११३, २० । ११७, १६ । १२०, १२ ; १८ । १८२, १८ । २३३, ५ । २५८, ७
श्रीषधि	५६, ६ । १६४, ६
श्रीषधिप्रभेद	१७८, ५
श्रीषधिभिद्	३३, १५ । १२१, ३ । १६६, ३ । २०७, १६ । ३३३, २
श्रीषधी	८८, ११
श्रीषधीभिद्	२२, १८ । १६५, ८ । १८०, ७ । १८६, १५ । २४०, १३ । २८१, ११
श्रीषधीभेद	६४, २० । ११५, ७ । १२१, १५
श्रीषधीश्र	३६, २०
श्रीसूक्त	५१, २

क

क	२, ११ । २१६, १ ; २
कंस	३३५, २ ; ३
कंतागि	२६७, ७
कक	२१६, ३
ककुद	१७५, ८
ककुहत	१७५, ८
ककुप्	२७, ४
ककुभ	१६८, ४ । १८०, ८ । २२०, ५
ककुभद्रम	२१६, १८ । ३४७, ८
ककुभ	३०४, ८
कका	३४५, ८
कका	३७८, १७ । ३४५, ६
ककाघर	३१७, १३
ककावेष्टक	४७, १०

शब्दः	४०	४०	शब्दः	४०	४०
कक्षा	२३३, ११		कमीर	३२२, १०	
कङ्क	६, १ । ७५, ७ । ८७, ८		कण्ठ	२६, १६ । १८०, २	
कङ्कटित	१५२, ८		कण्ठलक्षण	८१, ३ । २५, ७	
कङ्कड	११०, २ । १८८, २०		कण्ठो	८, १८	
कङ्कडभिद्	२८, १६		कङ्कुक्	३३, १८ । ३८, ५ । ३११, ५	
कङ्कटिका	३३, २		कङ्कुकिन्	८, २० । १०, १ । १५५, ५	
कङ्कतो	१४०, १० । २०५, ८		कङ्कुलिका	३३, १७	
कङ्कपङ्क्तिन्	८५, ५ । २६१, २०		कङ्कुको	१६, २ । २०३, १३	
कङ्कु	३, ८		कङ्कु	७६, ४	
कङ्कुल	२८८, १८		कङ्कुग	२६६, १८	
कङ्कुलक	१२, ८ । ३३, १		कट	८३, १० । १८८, ६ । २८८, २०	
कङ्कुलो	३३५, १२		कटक	८, ६ । ७ । २८२, १७	
कङ्कु	५८, ६ । ३३५, १८		कटकान्तर	२१, ३	
कङ्कुसम्य	६५, ८		कटखादक	४७, ११	
कच	७१, २ । २५०, १७		कटभङ्ग	६७, १०	
कचा	७१, ३		कटभो	२२०, ६	
कचाकु	८, १७		कटम्भग	२८६, ११	
कचान्त	३२६, ३		कटङ्गल	१६१, १	
कचर	१००, १२ । २६६, ८		कटाक्ष	८२, २	
कचोष्ठाक	७४, ८		कटाक्षलङ्घित	३४७, ११	
कच	३४५, ७		कटाक्ष	२६६, १८ । ३४७, ७ । ८ । ८	
कचप	२३, ६ । ६६, १३ । ८७, १६ ।		कटि	१८३, १८	
	८७, ६ । १०५, १८ । २१२, ८ ।		कटिच	२६६, २०	
	२३१, ३ । २०५, १८		कटिलक	३३, ७ । ५५, १३	
कचपो	२१२, ७		कटिवासल	२६६, २०	
कचविवर्जित	१८७, १८		कटो	८३, ११ । १६८, ६	
कचा	७४, १०		कटोवस्त्रबन्धन	३१७, ७	
कचागिका	२५७, ३		कटु	८३, १२ । २५५, ८	
कच्युक्त	२६७, २		कटुक	८, ८	
कचुर	२६७, २		कटुकन्द	१७८, ७	
कचुरा	२६७, १		कटुका	८, ८ । २०८, ७	
कच	६, ७		कटुको	२८६, १६	

पृ०	पं०	पृ०	पं०
कटुझाङ्ग	११८, १७	कळीचि	७२, १३
कटुमुष्ठी	८, ७	कळेर	२६६, १०
कटुमिक	३३, १४ । ६४, ८	कण्टक	८, १० । ३३७, १२
कटुम्भरा	२८६, १६	कण्टकार	४८, ११
कटुरोहिणी	६, १० । ८, ८ ।	कण्टकारिका	४७, १७
६४, ४ । ८३, १२ । २५५, ८ ।		कण्टकाग्री	३८, १७ । २६०, ३ ।
	३७०, ४		३४१, २०
कटुगिका	३३, १६	कण्टकार्योपधि	२८६, ८
कटुगो	८, १६	कण्टकावृत	८८, १६
कटफल	४४, १८ । ८५, ५	कण्टकोपल	३३७, ११
कटफला	२५७, १८	कण्ट	८३, ३ । २८६, १५
कटुप	१७, ७	कण्टपरिष्कृति	२३३, ६
कठ	८३, १	कण्टभूषण	४, १७
कठन (पटोल)	८, ८	कण्टमणि	३४, ६
कठप्राखीय	११, ७	कण्टरोग	११५, २ । २४४, ८
कठिञ्जर	३५, ३	कण्टसूत्रक	१०, ३
कठिन	८४, ८ । १८३, १३ ।	कण्टिका	१०, ३
१८१, १७ । २५२, १० । २६७, ५		कण्ठा	२३३, ६
कठिनश्मश्रु	७१, ५	कण्ठ	८६, ४
कठिना	१८१, १८	कण्ठरा	२०, ३ । २६२, ६
कठिनो	१८१, १८	कण्ठ	७६, ८ । ८६, ४
कठिनोद्यम	६२, १६	कण्ठोल	३३, १५
कठोर	२६७, ८	कण्व	३१३, ११
कठुङ्ग	२८६, ६ । ३२०, १०	कतक	१०, ४ । २२६, २०
कठुङ्गीय	२४८, २	कण्ठ	२३, १३ । ४५, १ ।
कठार	२६६, ११		१०८, १७ । २५७, १०
कठा	८८, १४ । १०४, २	कथं	१६८, ७
कठा	६५, ८ । १०४, १ : ८ ।	कथन	३३३, ८
१०८, १२ । १८३, १७ । ३०७, १६		कथनीय	२३३, ७
कठिका	१०, २	कथा	३८, १७ । १०७, ७ । १६८, ७
कठिण	२८४, १५	कथाप्रसङ्ग	६८, ५
		कथाशास्त्र	१४४, १६

शब्दः	४०	४०	शब्दः	४०	४०
कचित	१४०, ६। २४६, १७		कञ्जा	१६८, ८	
कञ्ज	१६२, ३। २४३, ७		कन्य	१७२, ७। २६५, ६	
कटन	२२, ६		कन्यभिद्	२६७, २	
कटन्य	२११, १। २१६, १६।		कन्यभेद	११७, २	
	२५७, १५		कन्यग	२६७, ६	
कटन्यक	४४, १४		कन्यग	२५५, १२	
कटन्यकेल	२७५, ८		कन्यगल	४१२, १	
कटग	२६६, ६। २६७, ६		कन्दल	४०२, २०	
कट्	२५२, २		कन्दलो	४०४, १। ४४५, १०	
कटल	४०४, २		कन्दक	७, १६। १०, ४। १४, ६।	
कटला	४०४, २। ४			१४, ८	
कटलो	२४, १८। २६, १६।		कन्य	२६६, ८	
	७१, १६। ४०४, २। ४।		कन्यग	२६६, ८। ४२६, १४	
	४१४, ११		कन्यगमध्य	४, ३	
कटलोपादप	१६१, १४		कन्यकागत	१६२, ८	
कटलोपुष्प	२८२, ४		कन्या	१७७, ४। २४३, ५। २६८, ६	
कटाचित्	१२६, १७		कन्यादिवग्ना	११५, १२	
कट्या	१०६, १५		कपट	८८, ५	
कट्याक	११४, १०		कपटान्वित	११, ११	
कट्यन	२४४, १२		कपट	१७५, १०	
कनक	४, १८। ८, २०। ६, १।		कपटक	४४, ८। ४१, २१	
	१७७, १५। २६१, ४। ४४४, ५		कपाट	८८, ६। १०४, १।	
कनकापिङ्गल	२५२, २			२६४, ११। ४०१, १४	
कनकवत्	१६०, २०		कपाटोद्घाटन	११, १६	
कनकाध्यक्ष	२४, १४		कपाल	७४, ११। २६६, १८।	
कनकाध्ययट्य	४१६, ११			२६६, ४। ४०२, २०। ४०४, ५	
कनिष्ठ	७६, १६। ६४, ७		कपालशक्य	१४४, २	
कनिष्ठा	६४, ७		कपालो	४०४, ६	
कनिष्ठाङ्गुलि	४४, ११		कपि	५७, ४। १६। २१०, ४।	
कनोनिका	१७, १६। ४४, ११			२६७, १०। २८०, ४। २६८, ५।	
कनोयस	२४३, ३			४४६, १२। ४६७, ५	
कन्तु	१२५, १०		कपिकण्ठ	४४६, ७	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कपिञ्जल	३०५, १२		कमला	३०२, ११ । ३०४, १८	
कपित्थ	८५, ७		कमलाकर	२०७, ८	
कपिभिद्	१६६, ७		कमलाकान्त	१३६, ७ । ११६, २०	
कपिभेद	३३७, १२		कमलिनौ	१८१, १६	
कपिक	१०८, १४ । २६६, ११ । ३०२, १२ ; १३ । ३२७, २		कम्प	१८३, ८ । २०४, १६ । २१४, ३ । २८६, १८	
कपिलधारा	२८३, ८		कम्पन	१२८, ८ । १८१, १६	
कपिवक्त्र	१८६, ५		कम्पयुक्त	२८६, १८	
कपिघ्रा	३२७, २		कम्पाङ्ग	१०, ६	
कपोतन	२०४, १४		कम्पित	१२८, ७ । १४०, २ ; ८ । १४४, १७ । १५३, १८ । १५८, १६ । १६०, १३	
कपोश	३२७, ३		कम्पितार्थ	१५८, १७	
कपोत	८५, ११		कम्पिल	३२७, ५	
कपोतपाजिका	२८, ३ । ५२, ६		कम्पिलिका	३३, १५	
कपोतौत्र	१४, ४		कम्प	१८१, १६ । १८३, ८	
कपोल	८६, १७ । २८८, १३		कम्बल	२५, १० । २४२, ८ । ३०२, १५ । ३१६, ६	
कपोलावयव	१८८, १५		कम्बलधारिन्	३०२, १७	
कष	८४, ७ ; ८		कम्बलिन्	२१६, ३ । ३०२, १७	
कषोणि	२६८, ५ । २८६, ६		कम्बि	५४, ७	
कषोष्	१८०, १८		कम्बु	२१६, १	
कबन्ध	१८३, ८		कङ	८, ३ । ७७, ३ । १०६, ११ । ११०, १४ । १३५, ४ । २५१, १८ । २८८, ३ । ३३०, १६	
कबर	२६६, ११		कङ्क	८, २ । २२८, १८ । २८४, ६ । ३१२, २	
कबरो	२६६, १२ ; १३		कङ्कपाजिका	५२, ३	
कबोल	३०८, ३		कङ्का	८, ३२	
कमठ	६५, १८ । ८४, ६ । १२०, ६ । १६३, १ । २३४, १८		कङ्कधर्म	१२३, ३	
कमठी	२८८, ४		कङ्क	८, १२	
कमच्छलु	८, २ । ११, २० । ८६, ८ । २२०, ८ । ३१२, २		कङ्कन	७८, ५	
कमन	१०, २० । १८१, १५				
कमर्द	१०५, ५				
कमल	७८, १४ । ११३, ११ । ३०२, १०				

शब्दः	व०	पं०
करमक्षत	२८४, १६	
करञ्ज ७८, ५। ८०. ५।	२८६, १४	
करञ्जक १७१. १। २००, ११।	२६०, २	
करञ्जभेद	३१८, ४	
करट	८७, १८। ८८, २	
करख १०८, १७। ११०. ७।	२३४, ३। २५२, १६। ३०२. ७।	
	३३२. २	
करखान्तर १५४, ५। २००, ४।	२५७, १८। ३०६, २	
करखि	११०, ५	
करख	८८. ७। ८	
करखडा	८८. ८	
करखडी	८८, ६	
करतल	२८७, १४	
करव	१७५, १४	
करदाट	१७५, १४	
करपच २३, ५। ६६, १४। ७२, १५।	१२३, १४	
करभ ८, १४। ३७, १६। ६७, १४।	२२०, ७। २२१, ६। २४८, ६	
करभबोधित	२२६, ४	
करभूषण	२४४, ८	
करमधाङ्गलि	८, १५	
करमर्दक	११६, २१	
करम्ब	१०६, १४। ५४, ११	
करबच	७८, १६	
करवाल	२५१, १। २७१, १	
करवाजिनी	२५१, ११	
करवोड	२८६, १८	
करवोरी	१००, १३। २८६, १०	

शब्दः	व०	पं०
करघाखा	३०१, १७	
करघोकर	२८३, १०	
करमूक	३३, १२	
करसूच	२८०, २	
करघाट	८१, ३	
कराल	२८६, २। ३०२, १८	
कराम्बाल	२८७, १५	
करिकल	२३८, २	
करिका	१३५, ४	
करिकुसुम्भ	२२१, १२	
करिचोष	२७०, १८	
करिणी १८, १०। ७१, ३। ११०, ५।	२५२, १५। २६६, १०	
करिन् २१८, ३। २५२, १।	२६८, १८	
करिभेद	६१, ६। २५७, १६	
करिमद	२८४, १०	
करिमूर्धन	२१८, ६	
करिलाङ्गल	२२, ८	
करिविबाक	१६५, ११	
करिषावक	४७, १४	
करिमञ्जना	१८२, ४	
करिचलाप	८, १४। २७५, १८	
करिचलाङ्गलि	३३२, ७	
करीः	१३, ८। १६, १।	
	२६६, ७। २४। ३०४, १४	
करीगो	२६६, १५	
करीष	१४०, ८	
करीषाघि	३०२, ४। ३३०, ८	
करीषा	१०८, १६	
करीख १८, १४। ११०, ३। २३४, २	८८, ३	
करीटि	८८, ३	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
कक	३, ११ । २६१, १३	ककान्द	१७५, ११
ककट	२२, १६ । ८७, १८ । २५१, ६ । २६८, १७ । २७१, ३ । ३२३, ६	ककामयध्वनि	६८, २२
ककटक	३३, १८ । २६८, १५	ककिंका	६, १४ ; १६ । २२६, १३
ककटो	८८, २ । ३३४, ११	ककिंकार	२६६, १० । २८६, १४
ककटोबीज	८६, २०	ककिंन्	१०३, १२
ककटगच्छ	३३७, ३	ककिंवंध	३२६, ४
ककटो	२५६, १८ । २६७, ५	ककौंरथ	५१, २
ककटश	६४, ८ । १६८, ६ । ३२७, ३ ; ४	ककं	१०, ५
ककाब	३४, १८	ककनकार्याह	२६७, २
ककाबक	६६, १०	ककंति	११०, १०
ककाट	२८४, १२	ककंगो	२६७, २
ककाटक	३३, ६	कर्त्त	१०, ६ । १२५, ६
कर्त्तूर	२२०, १४	कर्त्तका	२५२, ३
कर्त्तृगक	३७, १७	कर्त्तलामान्य	१५३, १०
कका	१०३, ११ । ११६, ५ । १६२, ८	कर्त्तग	१६२, २
कर्काचाप	६५, ४	कर्त्तौ	२५२, ३
कर्काजप	२६६, १२	कदम	४, १६ । १२५, १४ । १४६, ७ । १७४, ११ । २२२, ३
कर्काघात	१७, १५ । ३८, २ । २८६, ६	कपट	१६, १५ । ८८, ३ । ८६, २०
कर्कापाली	१७५, ११	कपूर	२६६, ८ । ३४२, ८
कर्कापूर	२६, १७ । २८६, १५ । ३३७, २ । ३३८, २ ; १३	कपूरगंध	२८३, ६
कर्कभूषा	६, १६ । २२, १६	कपूरिका	३३, १६
कर्कमल	२२४, २	कर्पाल	२६४, ७
कर्करन्ध्र	१२, २० । २२०, १	कर्पूर	१५, ६ । २३, १३ । ७६, ७ । १८१, १४ । २२७, ३ । २५३, १४ । २६७, ११ । २८३, १० । २८७, ६ । ३१३, १० । ३३८, १६
कर्कलताय	२६८, ११	कर्पूरपिण्ड	२८, १३
कर्कविभूषण	३०४, ६	कर्बुर	१२५, ७ । २६६, १६ । २६७, १६ । ३३२, १४
कर्कविभूषा	२५८, ६	कर्बुरा	२६६, १७
कर्कान्न	३२६, ३	कर्मकर	८६, १३ । २८६, ७

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
कर्मक्षेम	१०, १८। १२२, १५		कलरव	८५, १। १६३, १२	
कर्मठ	११०, ६। २८६, १६		कललो	२१८, ४	
कर्मन्	१०८, १७। १४२, ५; १०।		कलविज्ञ	१४, १८। ३३, १०।	
	२०२, ८। २२२, १२। २३४, २।			८५, २; ६। २८३, ११	
	२८४, १४। ३३२, २०		कलशा	२६६, १४	
कर्मफल	३११, १५		कलङ्क	४, १०। ३१६, ८। ३४२, १०	
कर्मभेद	३१, १		कलङ्कस	३४८, १४। ३४८, १६	
कर्मरङ्गक	८५, ७। ३११, १५		कलङ्कसक	३१६, १	
कर्मरङ्गतब	२३८, २		कला	२८५, १०; ११	
कर्मरङ्गफल	७६, १८		कलाचिका	३४, १७	
कर्मविपाक	३११, १५		कलाज्ञ	११, ७। ८२, १०	
कर्मशूरा	२८६, १६		कलाटी	८८, ४	
कर्मसन्दोहयय	१४८, २		कलाधिप	२८, १२	
कर्मादि	१०, ८		कलाम्बर	१६, ११	
कर्माङ्ग	२६७, २		कलाप	२१२, ८	
कर्मिन्	२२२, १२। २२३, ४		कलापक	३४, १	
कर्ष	७१, १४। ३३०, ७। ३४५, १		कलाभेद	८१, १४	
कर्षक	३०, १४। ३२७, ६		कलामक	३४, १२	
कर्षणा	११०, ४। ३३०, ७		कलाय	४४, १८। २०५, १८	
कर्ष	३३०, ८		कलाविद्	८२, १०	
कल	२८५, १२। ३१८, ४		कलाश्रुत्य	३०६, १०	
कलकराठ	८५, १		कलि	२४६, ८। २४७, १६।	
कलकल	३११, १४			२७१, ७। २८६, १	
कलङ्क	८, १३। १७८, १४. १८८, १२		कलिका	१०, ६। २८६, १	
कलत्र	२१०, १४। २६७, ७। ३४१, १		कलिकाङ्क	२८६, १४	
कलघोत	१६०, २०		कलिङ्ग	६४, १६; १७	
कलध्वनि	७६, ११। २०३, १६।		कलिङ्गक	३४, १०	
	३०३, १		कलित	१४०, ७	
कलन्दिका	३४, १४		कलिङ्ग	३८, १६। ३०६, १	
कलम	३४, १२। २२८, ८; १०		कलिमारक	४७, १४	
कलम्बिका	२८६, १२		कलिस	१८२, २०	
कलम्बी	२१७, १		कलुष	१८८, २०। ३३२, ५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कसेवर	२५२, १६। २६०, १३।		कवि	६, ११। ४०, ११। १४६, ११।	
	३४१, ३			१८०, १५। ३१६, ८। ३२६, ११	
कजोत्ति	१४, ७		कविता	१४०, ६	
कज्ज	३, ८; १०। २१८, १२।		कवोष्ण	१०८, १५	
	२८६, १२		कथ	२३३, ४	
कल्प	२१०, ३। २२२, ११		कथाञ्च	२३३, ८	
कल्पन	१८२, ४। २१२, ५। २४२, ६		कथिप्र	२१२, १०	
कल्पना	१८२, ४		कथोब	२४२, १७। २६७, २	
कल्पपावप	३१४, १०		कथोबका	३३, १३	
कल्पटस्त	२८३, ३। ३४७, ४		कथ्य	२३३, ८	
कल्पान्न	२१८, १२। २४१, ४।		कथ्यप	१६७, ४। २१२, ११	
	२४३, १४		कथाय	२४२, १२। २७२, ५	
कल्य	१८८, २०। ३३२, १		कथायदथ	३००, १३	
कल्यादि	३००, १४		कट	८२, १५। २५२, ११	
कल्या	३३२, २; ३; ४		कटकारो	३२७, १३	
कल्य	८६, १४। २३३, ७; ८		कलाणा	३०३, ७	
कल्याण	११०, १। १२५, ४।		कनेब	२८०, ८। ३३८, ८	
	१७३, १६। ३०८, ८। ३३८, ५।		कलुगो	३४, १६। १७४, १।	
	३४०, १			१८५, १५। २१०, १५। २६७, १०	
कल्याणवचन	२३३, ८		कलुगिका	१३१, २०	
कल्लोण	७३, ५। ३०१, १४।		कलुगिकामद	२१८, १	
	३०३, ८		कास्य	२३३, १८। ३३०, ११।	
कल्लार	४५, १			३३५, ३	
कवक	१०, ४। २८२, ३		कास्यकार	२३१, १	
कवच	७२, १४। १८६, १५		कास्यताणादिवाद्य	१८६, ८	
कवचाटत	१४४, ७		कास्यवादन	१४, १३	
कवचिगद्य	३४, ८		कास्यवाद्यभेद	२८७, १६	
कवज	३३५, ६		काक	३, १२; १६। ४, १; १४।	
कवाट	८८, ६			३०, ३। ८७, ८। १८६, ४।	
कवाटक	८८, ११			२०८, ८। २५१, १५। ३१८, १६।	
कवाटार्गज	२२०, १८			३४५, १३	
कवार	३२८, ७		काकचिद्या	७६, १२	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
काकचिन्तायक	११८, ६	काचिच	६८, १५
काकजङ्घा	३२८, ६	काचित	१००, १२
काकजङ्घातक	४७, १८	काक्षी	३७, ८
काकजङ्घौघघि	१६२, ४	काक्षन	६८, १५ / १११, १८
काकतिन्दुक	११, १७ / ४७, १६		११७, १ / १२०, १६ / १८२, ५
काकनासा	४, १८		२०७, २० / २२५, १५ / २५७, १७
काकनासिका	४७, १८		३३८, ४
काकनोड	४१, १७	काक्षनम्	३०४, ७
काकपक्ष	४३, १०	काक्षनाग	८, १ / १८२, ६
काकपोलुकट्टक	४७, १६	काक्षनी	१८२, ६
काकयोषा	४, १७	काक्षनोत्पन्नं	२७, ८
काककक	४४, ४	काक्षिक	११, ४
काकनक	४४, ६	काक्षी	७१, ४ / २३४, ११ / ३१०, १५
काकसंहति	४, १६	काक्षिक	११, ३ / ३७, ८ / ३३२, ६
काका	३, १७ / १८	काक्षीक	२८४, १८
काकादनी	२६२, १४	काठक	११, १
काकिनो	१८२, १०	काठिन्य	१३१, ४
काक्षी	३, १७ / १०, १२	काग	१०४, ४
काकोट्मरिका	५२, ४ / ५	काग	८६, ५ / १२४, १४
काकोल	३६, १ / ६८, ६ / ३०४, १०		१२६, १० / २४०, १० / २७६, २
काकोलिका	३, १७ / ३४५, १४		२८८, १५
काकोली	४, १ / १७०, १७	कागपट्टक	३२, २
काकोलीमत्य	४८, २०	कागडवत्	२६७, ११
काक्षी	३४५, १०	कागडो	२६७, ११
काङ्गा	४, ११ / १८१, २०	कातर	२६७, १५
काङ्ग	३४५, ८	काव्यायन	२०४, १६
काङ्गा	३४५, १४	काव्यायनमुनि	३३८, १
काच	७१, ४	काव्यायनी	७६, ५ / ८४, १
काचक	१०, १४		१६१, १८ / २०४, १८ / २२७, ८
काचकण्ठ	४७, १२ / ७०, ४		३१४, २
काचपाच	११६, १८ / १८२, ११	काटव	२१७, २ / ३३८, १४
काचमाचो	३, १८		३३८, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कादम्बर	२८६, १७		कामला	३०३, ८	
कादवेय	३३, ८		कामान्तक	३३, ५	
कानन	१८८, ३। १८२, ८। २५३, ६।		कामिन्	२२३, २	
	२५६, ११		कामित	१४०, ११	
कानोज	१८२, ८		कामिनो	५३, ६। १७६, १३।	
कान्त	१२५, ११; १३। २२५, ११			१८०, ७। १८२, ७। १८८, ११।	
कान्ता	१२५, १२			३०३, ३	
कान्ताग	८४, २०। २६७, १२		कामिनोग्रज	२०८, १८	
कान्ति	१२५, ११। २२२, ८		कामुक	६, ११। १०, २०। १५, १४।	
कान्तिमात्र	२३०, ३			६८, ३। ७२, १६। ८०, २।	
कान्ती	२१८, ८			१८१, १५। २१८, ४। २२३, २;	
कान्दविक	३४, ७			८। २७६, १७। २७८, १७।	
कान्दशीक	३४, १०			२८७, १। ३०३, १०	
कान्यकुज	७८, १७। २४८, ६		कामुकस्त्री	१७, ८। १४४, ३	
कापटिक	३४, ११		कामुका	१०, १८	
कापोत	१४०, ४		कामुकी	१०, १८	
काम	२८, १७। ५८, ४। ७५, १०।		काम्यिल्य	६५, १७	
	७७, १७। २१८, १६। २२२, १४।		काम्यिल्ल	३५३, १४	
	२५२, १। २७८, १७। २८०, ११		काम्योज	७८, ६; ८	
कामकूट	८१, ५		काम्योजी	७८, ७	
कामगुण	११८, १८		काम्य	२२२, १। २३३, १६।	
कामचार	२८७, १			२५२, १	
कामणिना	१७०, १३		काम्यदान	१२०, ११	
कामदा	१७५, १४		काय	१३१, ३। १८२, ७। १८३, ५।	
कामदात	१७५, १४			१८७, ६। २३३, १२; १३। ३४३, ४	
कामदेव	२४५, १३। २८२, ७		कायशून्य	३४३, ५	
कामधेनु	१७५, १४		कायशोधन	२४८, ८	
कामनाभव	२३३, १६		कायसंश्लेषण	१०८, १८	
कामन्दक	३४, १०		कायस्थ	१७०, ७; ८	
कामपाल	६६, ७		कायस्थसाधन	१०८, २०	
कामपुङ्गव	१८७, १२		कायस्था	१७०, ८	
कामरूपिन्	२५०, ६				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कार	२५२, ४ : ५		कार्तिक	१२०, १५ : १५७, ४।	
कारक	१०, ६ : ११०, ६। १२५, ६।			२५८, १०। ३७५, १४ : १५	
	२५२, ८		कार्पण्य	२४२, १५	
कारण	७७, २। ११०, ७।		कार्पण्यातिशय	२१६, ६	
	१३५, १२। १६८, ३		कार्पास	६२, ३	
कारणिक	३३, ७		कार्पासतूलक	२५५, १८	
कारण्य	६६, ७। १६५, ८		कार्पासास्थि	२७६, १३	
कारण्यव	३१७, ६		कार्पासि	२७६, १२	
कारण्यमिन्	२३१, १		कार्पासिका	६, ५	
कारवी	२७१, १७ : ३१६, ६		कार्पासी	१६४, २०। २८८, ६	
कारवेत्त	३३, ७। ३२२, १७		कार्पण्य	८८, ५	
कारा	२५२, ४ : ६		कार्मण	६१, १४। ६५, ४। ६८, २।	
कारागार	१२६, ८			११०, ६। १६६, ८	
कारि	२५२, ७		कार्मिक	१०, १५	
कारिका	१०, ७ : ८		कार्मुक	१०, १६। ६६, १७।	
कारितमख	१५०, १३			३२०, १। ३३६, १७	
कार	२११, ६। २५२, ८		कार्य	१५६, १२। २०५, ३।	
कारण	७८, ६ : ११			२३३, १७। २३४, ८	
कारणिक	३३, ८। ३७, १५		कार्यनिश्चय	२८०, १६	
कारण्य	१७६, १६		कार्यपटक	६१, ४	
कारण्यिका	११४, ३		कार्यसूचक	७७, ६	
कारण्य	३३२, ४		कार्यालम	४१, १०	
कारोत्तर	२८६, २०		कार्यावसान	६७, १	
कार्तिक	११, २। ७६, २		कार्यिन्	८८, ५	
कार्तिकिक	३४, ६		कार्य	६६, ४। २३३, १६	
कार्तिकी	११, २। १६६, १४		कार्यापगा	१०६, ६। ११८, ६	
कार्तिकेय	१६५, १०। १७६, २।		कार्या	१०, ११	
	२०१, १४। २८१, १३		काल	४, १०। १२, ३। ८५, ६।	
कार्तिकेयक	३४, २०			६३, ४। ६४, ५। ६७, १४।	
कार्तिकीय	१६०, ६			१०८, ६। १३७, ४। १८१, १५।	
कार्तिकर	२८६, २०			१८२, १५। २१८, २। २२६, १५।	
कार्तिकिक	३४, ३			२३७, १५। २३६, ४। २६६, २।	
				३००, ८। ३२५, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कालक	१०, १४; १०।	११, १	कालो	२८६, ४	
कालकण्ठ	८५, २		कालोय	२०८, १६। २४८, ३	
कालकण्ठक	३४२, १०		कालोयक	३४, ८	
कालकण्ठखग	३४२, ३		कालेय	२४२, १४	
कालक्षिप	१८७, १६		कावचिक	३४, ८	
कालखगडक	२४२, १४		कावेरी	२६७, १३। ३२४, १६	
कालच	८२, १०; ११		काव्य	२३३, १४। ३१६, १०	
कालक्षानिन्	२३, १		काव्यकर	३१६, १०	
कालदेशिन्	३४, ११		काव्यगुणान्तर	१८४, ७	
कालष्ट	८५, ४; १५		काव्यचित्र	२८४, १८	
कालभेद	१३५, १८। १३८, ५। ३३२, १३; १६		काव्यजीव	१०६, ८	
कालमान	१४, १२। २०, ०। ८४, १३। ८५, ४। ८७, १४। २७५, १		काव्यप्राग	१७६, १८	
कालमिति	२८५, ११		काव्या	२३३, १५	
कालमेधिका	४७, १८		काव्यादि	१४०, ६	
कालयापन	११७, १०		काव्यालङ्कारा	२६, १। १३८, १६	
कालसर्प	६४, २		काव्यालङ्कार	३४६, १०	
कालव्यान्ध	१८५, ७		काव्यालङ्कृति	११२, ४	
काला	२८६, ३		काश	१८५, ३। २१४, १४। ३१२, १८। ३२५, ५	
कालानुसार्य	२४८, ३		काशमर्द	११४, १८	
कालान्तर	१८१, १८		काशिका	१०, १६	
कालायस	८, १३। ८०, ३। १०४, ७		काशी	३२५, ५	
कालिका	१०, १०। १२, ४। २८६, ५। ३३७, १६		काशीस	३२८, ७	
कालिक	६३, १८		काशीमरी	११६, १३। २६७, १३	
कालिक्री	६३, १८		काशीर	२६७, १४	
कालिङ्गर	२८६, १८		काशीरज	८०, १	
कालिभेद	१८३, ८		काश्यपी	२१२, ११	
कालिमा	२२८, १०		काश्यावख	२०३, १७	
काशिक	२०८, १५		काष्ठ	१८, ११। ८३, ५। १८०, ८। २५५, १६	
			काष्ठकुहाज	२५०, ८	
			काष्ठतन्त्रक	२७, १	

शब्दः	४०	४०	शब्दः	४०	४०
काष्ठदारु	१८, १५		किन्नरा	३६, ६	
काष्ठपट्टक	२२, ११		किन्नरीभेर	२०३, १०	
काष्ठपाटका	१३०, ६		किम्	२२३, २	
काष्ठभेद	१०८, १३		किम्पाक	११, ० । ३१३, ४	
काष्ठान्मवाहिनी	१०६, ३		किम्पुबन्ध	३३०, ०	
काष्ठीय	३२०, ८		किञ्चत्	०८, ५	
काल	१०१, १८ । ३२०, ५ । ३३५, ४		किञ्चदेतिका	०८, १	
कालग	३४६, १०		किञ्चल	५५, ८ । ५८, २० । ११०, ८ ।	
कालाग	२६०, १५			१४१, ८ । १००, १० । १८८, ० ।	
कालीन	२१, १६			१८८, १४ । २५१, १३ । २६२, ११ ।	
काय	३३५, ० ; ५			३२५, १	
काञ्चला	३०३, १२		किञ्चलमाजिनी	१६५, १२	
किञ्चाव	२८, ६ । २६०, २०		किञ्चलाह	३४, १२	
किञ्चुक	८, १ । ११, ८ । २०६, ३ ।		किञ्चव	३१८, १०	
	३२०, २० । ३३४, ८		किञ्चाल	८०, १५ । १४०, १३ ।	
किञ्चुककुण्डल	३१, १०			२८२, १३	
किञ्चुकद्वय	१०६, ५		किञ्चाललङ्घ	१४०, २०	
किञ्चुकी	६८, ०		किञ्चि	८०, १४ । २५२, ८	
किञ्चुग	२६८, १		किञ्चोट	२८८, १८ । ३३१, १६	
किञ्चुलक	२२०, १०		किञ्चोः	१६०, १८	
किञ्चुलक	३४, १३		किञ्च	१०३, ८ । १०८, ५	
किञ्चुलक	११, ८ । २२४, १३ ।		किञ्चाट	८८, ०	
	२४०, १ । २६८, १८		किञ्चालिन्	३१०, २०	
किटि	२५२, ८ । २५५, १३		किञ्चलि	८३, १०	
किट्ट	३, १० । २८८, १२		किञ्चिवन्ध	२८५, १२ । ३३२, १ ; ५	
किट्टाल	३०३, १५		किञ्चोः	२६०, १० । ३३०, १	
किञ्च	८०, ८		किञ्चु	४, २	
किञ्चोहि	२०८, १३		किञ्चपर्वन्	१६, १ । ३२३, ०	
किञ्चव	३१६, १२		किञ्चक	३०३, १६	
किञ्चव	३०, १६ । ३१८, १० ; ११ ; १३		किञ्चलय	३०३, १६ । ३२१, १	
किञ्चर	२३८, ० । २६०, १६ । ३३४, ३		कीकट	८८, ८	
			कीकल	१२८, २ । २३४, ०	

शब्दः	पृ०	पं०
कोचक	११, ५	
कोट	२२३, ६। २६८, १२। ३१४, ८	
कोटक	११, ६। २८७, ८	
कोटभेद	१७७, १२	
कोटमात्र	११८, ८	
कोटविशेष	३२५, १८	
कोटान्तर	६, ६। ७६, ८। १०५, १	
कोनाश्र	२३१, ४। २७५, ७। २८६, ८। ३२७, ६	
कोर	५, १७। २५, ६। ७१, १८। २५२, ८	
कोश	१०४, ४	
कोर्ति	६०, १२। १२४, १। १२५, १४। २२२, ८	
कोर्तिसम्पन्न	६६, १३	
कोर्त्य	२३४, १	
कोर्मिन्	२२३, ६	
कोल	५, १४। ३८, ६। २२४, १२। २८६, ५। ३०१, २। १३। ३१६, २०। ३१८, १०	
कोलक	११, ४	
कोला	२८६, ६	
कोलाल	३०३, १७	
कोश	२६८, १०	
कोसलय	३०६, १८	
कु	२८५, ४	
कुकर्मन्	१८२, १५	
कुकुन्द	११, १३। १२६, २	
कुकुभ	३८, १३	
कुङ्कुल	३०४, १८	
कुङ्कुट	५४, १४। ८२, ११। ८८, १०। १००, १५। २७८, १३। ३०२, १२। ३४५, ११	

शब्दः	पृ०	पं०
कुङ्कुटिका	२७७, १०	
कुङ्कुटी	८८, १०। ३०६, १८	
कुङ्कुटोक्त	३०६, ६	
कुङ्कुभ	८८, ११	
कुङ्कुभ	७३, १४। ८२, १२। १०४, ५। २६८, ३। २७४, ८। ३०८, १०	
कुङ्कुखी	२७२, ६	
कुङ्कुगी	२३०, ७	
कुक्षि	१८६, ६। २२८, ८। २७१, ३	
कुक्षिम्भ	२८७, ३	
कुङ्कुम	५६, ५। ७। ७३, ८। १३१, १२। १५१, १६। १८६, ५। ६। २०८, १३। २५६, ५। २५८, ८। २६०, १३। २६७, १४। २७८, ३।	
कुच	७१, ६। १२४, ३। २८०, ८	
कुचग	२६८, १७	
कुचाग्र	१३३, ८	
कुचाग्रक	१५, १६	
कुचिला	३०४, ४	
कुचन्दन	१५१, १६। १८८, ३। २०४, २	
कुज	७६, ५	
कुजम्भल	३१२, ३	
कुजा	७६, ५	
कुक्षित	१४०, १६। २००, १६	
कुञ्ज	७६, ६। १२७, १३। २७८, ५	
कुञ्ज	१०८, ११। २०७, १३। २६८, ४	
कुञ्जरा	२६८, १३	
कुञ्जराग्र	३४५, १६	

शब्दः	इ०	च०	शब्दः	इ०	च०
कुट	८४, १९		कुवि	१०४, ५	
कुटन	२६, १८। ४८, ८। ७७, ११।		कुख	८४, ७	
	२६०, १८		कुख	८६, ८। १०२, ५	
कुटघट	८१, ६		कुखचर्मच	१२, १५	
कुटहारिका	४८, ३		कुखकोट	८१, ७	
कुटिल	८८, ४। १२८, १३।		कुखमोलक	४८, ३	
	१५३, १८। १८३, ३। १८८, २०।		कुखन	३०४, ६	
	२२३, १८। २५०, १३। ३०१, १६।		कुखचिन्	३०४, ७	
	३०४, १		कुखिका	११, २०	
कुटिलामार	५५, ३		कुखी	८६, ८	
कुटिलान्निच	७६, ७		कुखीभेद	१५, १८	
कुटो	८४, १। २८८, १०		कुतप	२१२, १३	
कुटोद	२६८, १७		कुतुक	११, १२	
कुटुम्बपरिपोषक	२५४, १८		कुतुप	२१२, १२	
कुटुम्बपोषकव्यय	४६, ४		कुतु	१२५, १७	
कुटुम्बद्याष्ट	१८३, ७		कुतुचल	११, १२। १२, १६।	
कुट्टन	८७, २०			३१२, ५	
कुट्टनो	१४०, १४। १८०, १२		कुत्सा	१०३, ७	
कुट्टिनो	४४, २; ४। १६३, १८।		कुत्साकु	११, ८	
	३२१, १४		कुत्सित	४, २। ८६, ६। १४०, १६।	
कुट्टिम	२२८, १७			१५८, १३। २१६, ६। २३८,	
कुठ	८४, ६			१५। २४५, ५। २६६, ८	
कुठर	२६८, १२; १३		कुष	२५, १। ११४, ४। १६८, ११	
कुठाद	२६८, १		कुषाण	३०४, ४	
कुठाव	२६८, १०		कुनटी	२८६, १८	
कुठि	८४, ७		कुनटीवृषत्	२००, १७	
कुठेरक	३५, ३		कुन	१२५, १५	
कुठव	३०१, ११		कुनचोधिन्	१२, १६। २०, १७	
कुद्यल	११, ७; १८। १२, ८।		कुनच	६, १२। ३००, ४। ३०४, ८।	
	३०३, २०। ३२५, १२। ३३०, ८			३२५, ८	
कुष	१४०, ७। २३४, ३		कुनजप्रदेश	४७, ३	
कुषयो	२१२, १४		कुनापुष	८३, १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कुन्ति	२६३, १३		कुमुदिनी	१६१, ४ : १२	
कुन्ती	१२५, १६		कुमुदिनीपति	१६६, १३	
कुन्द	१०२, ८ । २२४, २०		कुमुदत	१६१, ५	
कुन्दब	१०७, ६		कुमुदती	१६१, ४	
कुन्दबक	३५, १		कुम्भ	८४, १३ । २१८, ४	
कुन्दबकी	३५, १		कुम्भकर्षक	२४४, ७	
कुम्भान	१८२, ११		कुम्भकर्षसुत	२२०, १६	
कुपय	१७०, २		कुम्भकाश	१५, ८ । ३०४, ८	
कुपित	१३८, ४		कुम्भकाशचक्र	२७२, १७	
कुपित्य	१००, १३		कुम्भकारपाकस्थान	१८५, १०	
कुपुश्व	४०, १५		कुम्भकारी	२८७, २	
कुषल	३३२, १५		कुम्भटाली	८४, २ । १३६, ३ ।	
कुवेर	५६, १३ । ८०, १४ । १६२, १ ।			३२२, ३	
	१७६, ११ । २४४, ७ । २६८, ११ ।		कुम्भयोगि	१३६, २ । २०३, १८ ।	
	२८८, २ । ३१४, १२			२४१, ८	
कुवेरपुर	२८४, १०		कुम्भसम्भव	२३१, ४	
कुवेरस्थान	२१, १५		कुम्भा	१६२, ६ । २१८, ६	
कुज	७६, ७ ; १८ । ८६, १८		कुम्भायक	३५, २	
कुजक	२६८, १४		कुम्भिका	११, २०	
कुजपयक	१११, १३		कुम्भिकादम	८५, १६	
कुजप्रसूत	२३७, २०		कुम्भिकौबध	१७५, १५	
कुजवृक्ष	२६०, ६		कुम्भिनरक	२६८, ४	
कुमार	१३०, १० । २६८, ६		कुम्भिल	१६१, १७ । ३०४, २	
कुमारक	३४, २० । १३५, ३		कुम्भी	३४, १८ । ४३, १३ । २१८, ७	
कुमारो	१८, १५ । १११, ११ ।		कुम्भीनस	३३८, १५	
	२३३, ५ । २६८, ८ । २८१, ८ ।		कुम्भीर	१०४, २ । २६८, १६	
	३४१, १८		कुम्भीरक	२५६, ८	
कुमानक	३५, २		कुरङ्ग	६१, ६ । ६३, २०	
कुमुद	१७५, १५ । ३१८, १४		कुरण्ट	३१, ८ । ३४, १५	
कुमुदपावदेश	१६१, ५		कुरख	८८, ८	
कुमुदाकर	१६१, १७		कुरवक	३४, १४	
कुमुदिका	३४, १८		कुररो	२६८, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कुव	२५२, ८		कुलिक	११, १० : १७	
कुबण्टो	८८, ८		कुलिश	५८, १० । १७३, १४ ।	
कुबल	५०, १५			२५८, १५ । ३२७, ७	
कुबविम्ब	१७८, ८		कुलिशद्रुम	२६३, १५	
कुर्वाण	११०, ८		कुली	२८६, ८	
कुल ६, १३ । १८५, ८ । २५३, ५ ।			कुलीन	१५८, ८	
२८६, ७ । ३१०, २ । ३२६, ७			कुलीनक	३४, १३	
कुलक	११, १६ । १२, २		कुलीनत्व	१८२, १५	
कुलटा	५, १० । २१०, १४		कुलीर	३३, १८ । ८७, १८ ।	
कुलटो	८८, १२			२६८, १५	
कुलट्यिका	३४, १६ । २४२, २०		कुलीरप्रसूती	२२८, १	
कुलथो	२८७, २		कुल्लाघ	१७८, ८ । ३३२, ६	
कुलध्वज	२८२, २		कुल्य	२३४, ५ ; ७	
कुलप	२१२, १५		कुल्या	२३४, ४ । ३३०, ८	
कुलपालक	१८, १६		कुवल	२६८, १२ । ३०३, १८	
कुलपालिका	४८, २		कुवासल	३०४, ४	
कुलबालिका	४८, २		कुश ११, ८ । १६८, ११ । २१२, १२ ।		
कुलयोषित्	११७, ४			२७४, १० । ३२५, ७ ; ८	
कुलश्रेष्ठ	११, १७		कुशपत्नी	१६१, ४	
कुलमन्थन	११, १०		कुशपत्र	३०७, १७	
कुलमन्थन	२३४, ५		कुशमुष्टि	२८०, ८	
कुलखो	४८, २ । २२५, ८		कुशल	५६, १५ । ३०३, १७	
कुलाधोश्च	२१२, १६		कुशा	३२५, ८	
कुलान्तर	१५, १८		कुशिक	११, १२	
कुलाय	१६, १३ । ८७, २१ ।		कुशो	३२५, ८	
	२४२, १५		कुशीनव	८८, ६ । १११, ७ ।	
कुलान	४८, १५ । २५३, १७ ।			१४८, ८ । ३२३, ८	
	३०३, ११ । ३०४, ८		कुशंशय	२१४, ४	
कुलानव	२७७, १३ । २७८, १२		कुष्ठ ७८, १५ । ८०, १ । ८७, १ ।		
कुशाडो	३४, १६		८३, ६ । १८१, १३ । २२५, १२		
कुलाजोपकरण	२५३, १६		कुष्ठभेद	४०, ४ । ७१, १४ ।	
कुशाञ्जित	२३४, ६			१०८, १३ । २८६, १	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कुलमैवज्ज	३०७, ५		कूट	६२, १६। ८४, ३। १२३, १४।	
कुलसम्भर	३०३, ५			३४१, ५	
कुडा	११५, १८		कूटवन्म	१७०, ४	
कुडाहि	६१, १७		कूटशास्त्राची	१८८, ८	
कुलीर	१७५, १७		कूडित	१४, १७	
कुलीरक	३४, १८		कूप	८४, ७। ८७, १२। २१७, ५।	
कुलीरिक	१७५, १७			२६८, ८	
कुसुम	७२, १६। १४६, १०।		कूपक	११, १३; १४; १५।	
	२११, २। २२८, ११। २३८, ८।			१५, १६। ४२, १५। ४८, ८	
	२८७, ५		कूपत्रिका	२२४, ११	
कुसुमान्तर	३०८, ५		कूपनेमि	४, १२	
कुसुमायुध	१७०, १३		कूपभव	२३४, १०	
कुसुम्भ	५६, ५। ८७, १८। २०८, ३।		कूपिका	११, १६	
	२२०, ८		कूबर	२६८, १४	
कुसुम्भि	२७७, १८		कूच	७१, ५	
कुखल	८३, ८		कूचंशोर्षक	६२, ८	
कुखलक	४६, १२		कूचिका	११, १८	
कुर्कति	१४०, १५		कूर्दित	१४०, १७	
कुखम्ब	२८७, १३		कूर्पर	२६८, ५	
कुखम्ब	२०५, १७। २५४, १०		कूर्पास	३३, १७। ३३७, ५	
कुचक	११, ११। १६, ५। २३, १६।		कूर्पासक	३४, १८	
	२०६, ५		कूर्म	२१२, ८	
कुचकजीविन्	८७, १२		कूर्मकर्पर	३४२, ८	
कुचन	१८२, १२। ३०४, १०		कूर्मर	२६८, ५	
कुचना	१८२, १२		कूर्मराज	१६२, १७। २५५, १८।	
कुचर	२६८, २; १६			२८४, १०	
कुचरित	१६१, ३		कूज	२८६, ८	
कुङ्क	३४०, ८		कूजक	१२, २	
कुङ्कुल	५६, १४		कूजिका	१२, १	
कूकुर	१७५, १८		कूशाब्ज	८८, १०	
कूषिका	१२, १		कूशाब्जक	३४, १७	
कूषिका	१२, १		कूशाब्धी	८८, ११	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
ज्ञ		४, ३	ज्ञासाध	१५६, १०	
ज्ञा	११०, ११		ज्ञाति	१२५, १८	
ज्ञाकाल	५०, ३ । १८५, ८ ।		ज्ञातिन्	१७०, १८	
	२१६, ८ । ३११, ७		ज्ञातोदाह	१६०, १३	
ज्ञाकवाकु	३४, ५ । ६		ज्ञात	१२५, २० । १८६, १३	
ज्ञाकाट	८८, १४		ज्ञाति	१२५, १८ । १२७, २० ।	
ज्ञाकाटिका	१४, १३ । ३५, ५			२२३, १६	
ज्ञा (ज्ञ)	६८, १५ । ८३, १५		ज्ञातिका	१२, ३ । ३०८, ७	
	१०२, १६ । १८६, १ । २१०, १४ ।		ज्ञात	१३८, १६ । १७५, ८ ।	
	२४१, १३ । २५२, ११ । ३०२,			१८२, १३	
	२ । ३०६, ७		ज्ञाता	२३४, ८	
ज्ञाकादि	१२२, ७		ज्ञातिम	३२, १७ । १५५, ४ ।	
ज्ञात	१०५, ५ । १२५, १८ ।			२२८, १२	
	२४०, ८		ज्ञातिमधुप	२१४, १०	
ज्ञातज्ञा	१५७, १२		ज्ञात	१८६, ६ । ३०४, १० । ३१८, ६	
ज्ञातज्ञ	८२, १२		ज्ञाप	२१०, ६	
ज्ञातिमार्ग	१४६, ४		ज्ञापक	५, ६ । ११, ११ । ८८, ८ ।	
ज्ञातपातय	१४८, ८			८१, ११ । २६३, २ । २७८, ८ ।	
ज्ञातमात्र	१५४, ३			२८८, ३ । २८८, १२	
ज्ञातमात्रक	११६, १८		ज्ञापा	८८, ४ । १०५, २ । १०८,	
ज्ञातमुख	५६, १५			१६ । २१०, ७	
ज्ञातमुखन	१५१, १४		ज्ञापाक	८१, ११ । २८६, ८ । ३२७, ४	
ज्ञातवेध	१५४, ७ । ३३०, ६ ।		ज्ञापाकक	३५, ४	
	३४५, ५		ज्ञापाकिका	३५, ४	
ज्ञातसापञ्चिका	५२, ७		ज्ञापाको	११०, १०	
ज्ञातसापञ्चनारी	१०२, १०		ज्ञापापुत्र	३७, १४	
ज्ञातादि	६१, ८		ज्ञापाप्रीक	३४, ८	
ज्ञातान्न	३, ८ । १४०, १८		ज्ञापो	२१०, ६	
ज्ञातान्नगळ	३४, ३		ज्ञापीट	८८, १३	
ज्ञातान्नव	१३४, ८		ज्ञापीटपाक	३१४, १३	
ज्ञाताभिवेकषोवा	३१६, १६		ज्ञापीयति	१०६, १	
ज्ञाताभिवेका	३३३, २		ज्ञाति	२५७, ६ । ३०२, १६	

अक्षः	पृ०	पं०
अभिषेक	४७, २०	
अभिषेक	६६, ३	
अभिषेक	१७, १	
अभिषेक	२१, १२	
अभिषेक	२२३, ६	
अक्ष ७, ३ । ८८, २० । १३३, १६ । १८७, ६ । २५५, १३ । ३२५, १५		
अक्षक	३६, २०	
अक्षक्री	६४, १	
अक्षानि	१०८, २	
अक्षानु	२५४, १७	
अक्षक	१२, ३	
अक्षोवज	१०, १५	
अक्ष	८४, ५	
अक्षि	८४, ५	
अक्षा ५७, ४ । १०४, ६ । १११, ८ । २२६, १० । २८६, २ । ३२७, ११ । ३३२, ३		
अक्षाका	१०६, २	
अक्षाकुरक	३०२, १८	
अक्षाकुरक	१०६, १५	
अक्षाजीर १६८, ५ । ३१८, ८ । ३२२, १७		
अक्षाजीरक	३११, १७	
अक्षाजिह्व	२८४, १७	
अक्षादायाद	२५८, १७	
अक्षपक्ष	३०८, ५	
अक्षापाखर	३३२, ३	
अक्षमाह	१८, ३	
अक्षाबोधित	२२५, १	
अक्षावध	५३, १०	
अक्षाविहारी	२५२, १२	

अक्षः	पृ०	पं०
अक्षलम्बा	१६१, ६ । २६६, १७ । २८६, ३	
अक्षासारथि	१८, १७	
अक्षासाग	२८७, ४	
अक्षाद्य	३२२, १५	
अक्षा	१०४, ८ । २५७, १६	
अक्षागुह	६८, १० । ११७, १	
अक्षाङ्ग	६४, २	
अक्षानुज	१७२, ८	
अक्षिका	१२, ४	
अक्षादि	१३२, १३	
अक्षर	२६५, ३	
अक्षि	१८२, ४	
अक्षर	२७८, १७ । ३६०, ५	
अक्षगच्छ	२७१, १३	
अक्षा	४, ३	
अक्षिन्	८५, ८ । १७७, ७ । २७८, १०	
अक्षिपिच्छाङ्ग	१५, ६	
अक्षी	२०३, १५	
अक्षिका	१२, ६	
अक्ष	१२५, २०	
अक्षक	१२, ५	
अक्षकम्	३०१, १	
अक्षकी	२०६, १८	
अक्षकोष	२४७, ११	
अक्षकोषज	१२, ७	
अक्षकोष्ठ	२४२, १८	
अक्षन	१८२, १३	
अक्ष ७३, ८ । १२६, १ । १८२, १३		
अक्षपक्ष	५७, १३ । २०८, १०	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
केदार	२५, १३। ८८, ११। २६८, ३।		केशवेष्ट	२६६, १२	
	२७५, १०		केशवशौभा	४, २०	
केनाग	२६८, ४		केशवसम्पन्न	१२, ५	
केनपात	३१४, १३		केशवसम्पन्न	१२, ८। २३४, १०	
केयूर	१७५, १		केशवशौग	१४१, २	
केयूरकादि	२८४, ५		केशिक	१२, ५	
केरव	१६, ११		केशित	१४०, १८	
केलक	१८, १२		केशित्	३२५, ११	
केलि	७४, ६। २८८, १८		केसग	११, ८। ८०, १। ८६, १८।	
केलिकलङ्क	२२१, १			२६८, ८। २६८, १	
केलिका	१२, ६		केटभ	२२०, १०	
केलिकल	४५, १४		केटभसूटन	२८१, २	
केलिकुक्षिका	४८, ४		केटभ्य	२२०, १०	
केलित	१४०, १८		केतक	१२, ७	
केलिप्रकार	८६, ७		केतव	७, ८। ७१, ५। ८८, ५।	
केलिप्रकाश	४००, १			१५७, १०। २१८, १२। २२४, १२।	
केलिसचिव	१७६, १२			३१८, १३	
केवल	३, ७। १०६, १६। १८२, १।		केतव	१६१, ११। १७५, १५।	
	२५६, १४। ३०४, १०			३०२, ५। ३१८, १३। १४	
केश	४५, ८। ७१, २। ७६, ४।		केतवी	३१८, १४	
	७८, ३। १८८, २०। २६८, ४।		केगाटक	३५, ७	
	३०४, ८। ३२५, ८		केगात	१४०, २०	
केशचक्र	२७८, ११		केगा	२६८, ७	
केशट	८८, १४		केवर्ता	२७०, ५	
केशपाक	१४६, ७		केवर्तामुक्तक	८१, ६। १७६, ५।	
केशप्रसाधनद्वय	३४, २। १४०, १०			३१७, ८	
केशबन्ध	१०७, १५		केय	२३४, १०	
केशमध्यगत	१३, १८		कोक	४, ४। १४। ६७, ६।	
केशव	२८८, १३। ३१८, १२			२५३, १५। १७	
केशवत्	३१८, १२। ३२५, ११		कोकनद	१७८, १०	
केशविन्दास	३६, ५। २७६, ८		कोकनदकाव	१०८, ३	
केशविषय	१४०, १८		कोकपक्षिन्	३६, ८	

शब्दः	पृ०	पं०
कोकिल	३१, १२। १५२, १७	
कोकिला	२०४, ७	
कोकिलाक्ष	३१, ६। १८५, ३	
कोकिलाजाम	३४०, ८	
कोटभट्ट	१६१, २	
कोटर	२६८, ८। २७५, १२	
कोटि	८४, ६	
कोटिर	२६८, ५; ६	
कोट्टार	२६८, ८	
कोठ	३०८, ११	
कोख	८७, १३। १०४, ८। १०७, ३। २५०, १४	
कोखक	१२, १०। १७, ८	
कोखप	२१२, १५	
कोखिका	१२, १०	
कोथ	१६८, ११	
कोदण्ड	८८, ११	
कोदण्डभाषक	८५, ४	
कोदण्डाभाषक	३३१, १४	
कोमल	३०२, ८	
कोमलपत्र	११८, १	
कोप	४, ८। १८२, २०। २६०, १८। २७१, १६। ३१८, ८। ३२५, १०	
कोपनपुत्र	८१, २	
कोपनली	८७, ५	
कोपना	१५, ३	
कोपविशेष	२१८, १२	
कोपित	१४०, २०	
कोपिल	११७, १३	
कोमल	१७४, ४। २८३, १। ३०४, ११	
कोबलि	८८, १५	
कोरक	१०, ६। १२, ८। १६, १३	

शब्दः	पृ०	पं०
कोरकपत्र	४८, ५	
कोर	५, ३। २८६, १०	
कोरक	१२, ११	
कोरकल	२५२, १५	
कोरकजौबलि	२११, ८	
कोरकपत्र	७५, ७	
कोरकल	२८६, १०	
कोरकल	२७६, १५	
कोरकल	३११, १४। ३३६, १	
कोरि	२७६, १३	
कोरिज	१२, ८	
कोरिजल	३०८, ४	
कोविदार	३६, ७। १३७, १८। २८७, ५	
कोविदारतल	५१, १	
कोश	७४, १३। २७७, १८। ३२५, ६; १२	
कोशकार	१६१, २। २८०, ८। ३३८, ८	
कोशकारान्तर	३८, ८	
कोशकोट	६४, ३	
कोशक	१२, १३	
कोशफल	३४, १	
कोशातकी	३५, ८	
कोष	३३०, ८	
कोषकार	२८४, ११	
कोषनामक	२२३, ७	
कोष्ठ	८३, ८	
कोष्ठल	३०४, ११; १२	
कौकुटिक	३५, १२	
कौकिल	२८४, ११	
कौशिक	३५, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
कौटिल्यकथ	६३.	१८	ककचच्छेर	३०५.	११
कौटिल्य	१४३, ८। १६८, १४		ककर	११०, ११। २६६, ७	
कौटिल्यवाचिन्	७५. ४		ककु	१२५. १०। १८१, ७।	
कौटिल्य	१२, १५		२२४, ६। २६३, ८		
कौमुक	१२, १६; १८। २३४, ४।		ककुपावक	३१८, ७	
	३१२, ५		ककुमाच	६१, ८	
कौत्तिक	१२, १५		कक्य	१६८, ८	
कौम्बोय	११८, १		कक्यकैशिक	४७, १५	
कौयोन	१८२, १५; १६		कन्दन	१८२, १। १८८, ८	
कौप्य	२३४, १०		कन्दित	१४०, ३। १५०, २०	
कौवेर	२८३, १७		कम	२२२, १२। २२८, १०	
कौमार	२६८, १०		कमल	११०, ४। १८८, १०।	
कौमारी	२६८, १०		२३०, ४		
कौमुद	१७६, २		कमरेय	१०, ११	
कौमुदी	१७६, १		कमनिष्ठमञ्जीभाग	११३, १।	
कौमुदीदृष्ट	३४७, १२		३१७, ८		
कौमोदकी	३५, ११		कमनिर्मित	१५०, १७	
कौरव	२८८, ५। ३१८, १५		कमलमुद्रति	१८२, ३	
कौरवदायाद	२२५, २		कमित	१४०, ८	
कौरवमन्त्रिन्	२८०, ११		कमिष्ट	१४०, ५	
कौरवानुज	११६, १		कमुक	८, ४। ६०, ८	
कौमटेर	२८७, ५		कमुकयन	६०, ८	
कौजीन	१८२, १४		कमुकभिद्	१०५, ८	
कौलेयक	३५, १०		कमकादिष्टांश	८, १५	
कौशलिक	३५, ८		कमेनक	१५२, १६। २५१, १५।	
कौशिक	१२, ८; १२; १३। २२, ८		२७२, १८। २०३, ७		
कौशिकी	१२, ७; १४		कवक	१०, ५	
कौशिक्यादि	१३३, ६		कपविज्ञायिक	५२, ४	
कौमिकी	३५, ११		कवित	१४०, ८	
कौसुमरेखु	६५, २		कव्यशाकादिक	१०६, ७	
कौसुभ	११८, १५		कव्य	२३३, ६	
ककच	४५, ८। ७२, १५। २६६, ७		कव्याद	१४०, ८। १७५, १२	

अक्षः	ह०	प०	अक्षः	ह०	प०
कान्त	१३७, ८	१४१, ७	करकर्मन्	१३, १०	२६५, १२
कामित		१४०, १२	करकर्महतम्		४६, ६
कामि		२२३, ५	करकर्माद्य		६४, १
कामिनात		२७८, १८	करग		६४, १
कामिनाति		११, ६	करचारिन्		६०, १
कामिन		२२३, ६	कङ्कपुत्र		३२७, ४
किया	१०८, १	१२५, १८	कङ्कभाष्य		२३६, १३
	२३४, १; ८	२५२, ७	कोड	८६, १०; ११	१००, ८
कियाकार	१५६, १	२४६, ४			१७०, ५
		२८२, १४	कोडा		८६, ११
कियाकेलि		६८, ३	कोध	७०, ४	२१०, ७
कियाभेद	१०८, १८			२३८, ८	२७८, ८
कियामन्द	३३६, १३		कोधन		११५, १
कियायुक्त	१८३, ८		कोधमूर्च्छित		३१, ६
कियायोग	२११, १०		कोश		३२५, १४
कियागोष्ठ	८१, १२		कोशताल		३१२, ४
कोडक	१३१, १५		कोशध्वनि		३१२, ४
कोडन	१८८, १३	२८८, ४	कोडो	१८५, ३	२५२, १२
कोडनोय	१०, ३	३५, १७	कोष्ठ		७१, ६
कोडा	१२, ६	८६, ७	कोष्ठादन		२०४, ३
		२५२, १८	काम		२२२, १३
कोडाभेद		३३६, २	काम		११, ४
कोडायुत		१४१, ५	काम	१०७, २०	१८६, ४; ५
कोडित		१४०, १८			२५१, ५
कोत		१४०, ८	कामनेत्र		२८८, १३
कोतवस्तु		१४७, १३	कामलोचन		२८६, २०
कुड		१५१, १	कामाक्ष		२८८, १३
कुष्ट		८२, १५	कामाक्ष		६३, २०
कु	६, ११	५८, ५	कोतक		२३, २०
	१८६, ४	२११, ६	कोतकिका		३४, १२
	२४३, ११	२५२, १०	कोदल		२३४, ८
	२८६, १२	३३१, १७	कोद		२३४, ८

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
श्लेष	३१८, ६। ३२५, १०।		श्लेष	३८, ४। ३८, ६। ७३, ८।	
	३३०, १६		श्लेष	११७, १०। १३६, १। १८७, १८।	
श्लेषनीय	२३४, ८		श्लेष	२७५, १७। २८८, १५। १७	
श्लेषादि	६१, १६		श्लेषाक्ष	४४, १८	
श्लेषित	१३८, ४		श्लेषा	२११, १३	
श्लेषिता	१६३, ५		श्लेषानाथ	३२८, १३	
श्लेष्य	२३४, ८		श्लेषित	१५७, १३	
श्लोमन्	१७, १८		श्लोमना	११७, ११	
श्लो	१०४, २। १०७, ३		श्लोमा	१५८, १६। २२७, ६	
श्लोचत	१४०, ५		श्लोमापति	१६५, १४	
श्लोचनयोग्य	२३३, १७		श्लोमावत्	१६५, १४	
श्लोचित	१४०, ७		श्लोमाशय	१५७, १३	
श्लोका	१०४, ३		श्लोमिन	१५७, १३	
श्लोच	१६८, १०		श्लोमिह	१५७, १२	
श्लोचानु	२५, १०		श्लोमिन्	१५७, १२	
श्लोच्य	२३३, १७		श्लोच	१३५, १८। १८८, १७।	
श्लो	१०८, ८। २६०, ५		श्लोच	१८५, ८। २२७, १२। २४१, ४	
श्लोभक्त	२४२, ८		श्लो	२६२, १७	
श्लोभिक	४३, ५		श्लोभ	१७, ३	
श्लोभिका	३१, २		श्लोभ	३१८, १८	
श्लोभित	१५७, १२		श्लोभ	१३५, १८। १०१, ५।	
श्लो	१०७, ६। १३५, १३		श्लोभ	३३५, ४	
श्लोवत्	६६, १७		श्लो	३१८, १८	
श्लोवत्	११७, १५		श्लो	१३५, १७	
श्लोता	६६, १७		श्लो	२२७, ७। २२८, ४	
श्लोति	१३५, १४		श्लो	३७, ८। २६३, १७	
श्लो	२५१, १२		श्लो	३१, २। २८७, ७	
श्लोचिय	७७, ७। ७८, ३। २४६, १२		श्लोभिद्	७८, ६	
श्लोचिमात्रक	२१८, १४		श्लोभिद्	२८, ६। १०५, ६	
श्लो	५३, १। १३५, १५		श्लोभिद्	२६५, १८	
श्लो	१३५, १४		श्लोभि	१५७, १४। १५	
श्लो	१८, १४। २३, १०। २६, ११।		श्लोभि	१८५, २	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
क्षिति	८४, ८। १३६, १५।		क्षुब्ध	१४, १२	
	२५३, ५		क्षुब्धकण्ठा	३६, ४	
क्षिपय	२४६, १३		क्षुब्धकण्ठिका	४५, ७	
क्षिप्त	१२४, ६। १२८, १७।		क्षुब्धजन्तु	१२५, १५। २२०, १२	
	१३५, १८। १३८, ४। १४५, १७।		क्षुब्धजात	६४, ८	
	१४६, १४		क्षुब्धजान्	४५, ७	
क्षिप्रकाग्नि	८, १२		क्षुब्धनासिक	५१, १६	
क्षिप्रोत्तरास्थिति	१८०, १२		क्षुब्धभेद	१५३, १६	
क्षीब	१०८, १०		क्षुब्धगोग	२०, ५। २६७, ८	
क्षीबाङ्ग	६६, १७		क्षुब्धवार्ताको	१४८, ७	
क्षीर	१८०, १४। १८४, ८।		क्षुब्धदण्ड	२११, १४	
	२२६, १८। २४०, ११। २६२, १८		क्षुब्धप्रक्ष	४३, ७	
क्षीरकण्ठ	८५, १३		क्षुब्धप्रज	८, १०	
क्षीरकाकोली	११५, १८। २४४, १।		क्षुब्धगाम	३८, १५	
	२६०, ८		क्षुब्धा	१८२, १४	
क्षीरकोट	२८६, ५		क्षुब्ध	२१०, १०। २११, १४	
क्षीरमेघ	२४८, ४		क्षुब्धक	३१, ६	
क्षीरविक्षिति	११, १८		क्षुब्धमा	२२७, ८	
क्षीरविदारो	२६०, १०		क्षुब्धर	२६३, १	
क्षीरादिसार	४३, १७		क्षुब्धक	३१, ५। ३१, ६	
क्षीराब्जिन	८०, १६		क्षुब्धसंस्कृत	१५७, १५	
क्षीराब्जिना	८०, १६		क्षुब्धरित	१५७, १५	
क्षीरिका	२०६, ३		क्षुब्धक	३१, ३; ४	
क्षीरिन्	२६२, १८। २६३, १		क्षुब्ध	५३, ८। ७८, १८। ७८, १।	
क्षीरोद	१७८, ८			८५, २। १०८, १८। १६८, १६।	
क्षुब्ध	१०८, १०। १४६, १२			२२६, १८। २४५, १५। २५८, १८।	
क्षुब्धा	१७१, ५			२६३, ३। २६८, ३। २७५, २०।	
क्षुत्	१३५, १८। १७१, ५।			२८८, १५	
	३१८, १८		क्षुब्ध	५८, ८। ८२, १	
क्षुम्भ	२५१, १२। २६३, २। ३२७, ६		क्षुब्धभेद	२७८, १४	
क्षुम्भूप	१०१, ११		क्षुब्धसम्भव	२४६, १३	
क्षुम्भदानर	२१२, ७		क्षुब्ध	२४६, १३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
क्षेप	१४५, १२ । १८४, ६ ।		खगद्युत	२४८, १४	
	२११, १४ । २३३, २		खगान्तर	१७८, ६ । २३०, १३ ।	
क्षेपक	३१, ७			३१८, ३	
क्षेपक	११७, १२ । १८०, ६ ।		खगित	१४१, ३	
	२७१, १३		खगेतर	२६८, १७	
क्षेपको	११७, ११		खगेन्द्र	२८७, ८	
क्षेपित	१३५, १८		खचित	१४१, १	
क्षेम	१३३, १२ । २१८, ८ ।		खनक	१३, ३	
	२२७, ८ । ३०३, १८ । ३१७, १८		खना	७६, ८	
क्षोट	८७, ५		खनाका	१३, ४ । १६, १२ । २१६, ३	
क्षोभी	१०८, ११		खन्न	७६, ७	
क्षोदक	३१, ८ । १७४, १८		खन्नन	१७, ११ । ८५, २ । ८ ।	
क्षोदित	१४१, १ । १५७, १६			१२१, ४ । १८२, १८ । १८ ।	
क्षोभ	८८, ११ । २१८, १२			३४७, ३	
क्षोभयुक्त	१५७, १७		खन्नगोट	८१, ८ । ८५, ११ ।	
क्षोभित	१५७, १७			२५७, १५	
क्षौत्र	१८१, ४ । २६३, ४		खन्नगोटक	१८२, १८	
क्षौम	८३, ४ । २२१, १० ।		खन्ना	७६, ८	
	२२७, ११ । ३०६, ३		खट	८४, ७	
क्षौर	२६३, ३		खटक	१३, १	
क्ष्मा	१४२, १८		खटिका	१२, २० । १८१, १८	
क्ष्मादि	१४०, ८		खट्टाग्र	२७८, १३	
क्ष्माभृत्	५८, १		खट्टाङ्ग	६४, २ । ७६, १५ । २६८, १४	
क्ष्वेड	८८, २२ । ८८, २ । १०८, ४ ।		खट्टाभेद	१७५, ६	
	३३१, ४		खट्ट	२०, ८ । २८, १८ । ३५, ८ ।	
क्ष्वेडा	८८, ३			५८, ८ । ८६, ७ । ८ । ११०, १० ।	
क्ष्वेडित	१५७, १६			१८०, १६ । २५४, १५ । २८८, ३ ।	
				३०५, १५ । १८ । ३२०, १८ ।	
ख	५३, ८ । २१८, १३ । २७४, ६			३२७, १४ । ३३५, १	
खग	२२, ६ । ५८, ७ । ७८, १ ।		खगधर	५८, ८	
	८५, ५ । १४०, ८ । १४५, १५ ।		खगधेनु	२०४, ४	
	१८८, ८ । २०४, ८ । २८६, २०		खगपिधान	३३०, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
खड्गमिधानक	३२५, १३		खनित्रो	५५, ११	
खड्गफल	२७६, २		खवाध	२१२, १६	
खड्गबन्ध	३०८, १		खग	८३, १४। ११४, १३। २२३, ५।	
खड्गभेद	५८, १४			२५२, १३। २५५, ११। २७३, १०	
खड्गमुष्टि	२६१, १८		खगद्य	११०, १२	
खड्गादिनिश्चित	२५६, ४		खगपञ्जी	११८, २	
खड्गिक	१२, १८। ४६, २		खगमङ्गरी	२८३, ११	
खड्गिन्	१३, १२। ५८, ८। ८६, १५		खगस्पृष्ट	३२७, १३	
खड्गका	३२८, १३		खगा	२५२, १६	
खड्ग	८६, १२। १८०, १। २८८, २।		खगाग	२६८, १६	
	३१०, ३		खगालिक	३५, १३	
खड्गहम	१२७, १७। २०२, ८		खग	२५२, १४	
खड्गपङ्क्तु	८५, ३		खर्जिज्जाग	४४, १०	
खड्गपङ्क्तु	३२८, ५		खर्जु	७६, १८	
खड्गलवणा	१२८, ८		खर्जुग	८८, ३। २६८, १२। ३३८, ८	
खगडाध	२६८, १३		खर्जुगो	४, ४	
खगिहक	१३, १ : ३		खर्जुगोपादप	७६, ८। ११२, १३।	
खगिहत	१४१, २। १५०, ८			११८, ५	
खगिता	१४१, ३		खर्म	२२३, ७	
खगो	८६, १३		खर्व	६३, ६। ७१, १२। ८३, १६।	
खगोन्ध	२८४, १६			१८८, ४। २१६, १६। ३१६, १२	
खतमाल	३१२, ६		खर्वट	८८, १६; १७	
खद	८६, १४		खल	२७, ४। १८३, १०। २६८, १२।	
खदिर	३७, २। ८६, ११। २०८, ८।			२८६, ११; १२। ३००, ५।	
	२७०, ३			३०३, १४। ३२०, ७। ३२८, १४	
खदिरौ	२६८, ११		खलति	८२, ४। १४१, २	
खद्योत	४८, १७। १२३, ५		खलपु	२१२, १६	
खनक	१३, २		खलमेलक	१८२, १६	
खनि	७६, १०		खलिनी	१८२, १६; १८	
खनित	१४१, १		खलीन	१८२, १७। ३१६, ११	
खनिच	४, ८। १२२, ११। २६८, १५		खलूरिका	३५, १४	
खनित्रक	५८, १३। ३०८, १०				

शब्दः	पं.	व.
खल्ला	२८६, १३	
खल्लो	२८६, १४	
खम्पाट	४६, १८ । ८८, १६	
खण्ड	३२५, १५	
खण्ड्य	२१०, ७	
खस	३३५, ५	
खाटि	८४, ८	
खात	१२६, २	
खातक	३७, १२	
खातादिक	१२८, १३	
खादक	४७, १२	
खादित	१४१, ४	
खाद्य	२३४, ११ । २५७, ८	
खाद्यभेद	२४, १७ । ८८, २०	
खागो	२५२, १४	
खिच्छि	२६८, १४ । १५	
खिक्क	२१३, ८	
खिज	८७, १२	
खुग	२५२, १५	
खुगलस	११०, १२	
खुगनालिक	११०, १२	
खुगप्रक	२६८, १६	
खुल्लक	१३, ४	
खेचर	१७८, १५ । २६७, १७	
खेट	८४, ८	
खेटक	१३, ५	
खेड	८६, १४	
खेडा	८६, १३	
खेद	२७, २ । १३०, १ । १३५, ६	
खेदयुत	२३४, ११	
खेदसंयुत	१४१, ४	
खेदित	१४१, ४	

शब्दः	पं.	व.
खेच	२३४, ११	
खेजा	८६, ७	
खेजित	१४१, ५	
खोटवत्	८६, १४	
खोड	२६८, ५	
खोलक	१३, ६	
ख्यात	१३२, १५ । १३३, १ । १८३, १५	
ख्याति	२०२, २	

ग

गगन	२३२, २ । २५१, २ । ३१६, १२
गगनध्वज	८१, २
गङ्गा	५८, १० । १८५, ५
गज	६२, १७ । ६३, १८ । ६५, ११ । ७८, १३ । १२७, १३ । १३३, ३ । १६४, १ । २१६, २ । २७०, ११ । २८२, १६ । २८८, १४ । ३१०, ४ । ३२१, ८
गजकर्णिका	३०१, १७
गजकुम्भान्न	२८, १७
गजगङ्ग	८३, ११
गजगर्जित	२८५, १३
गजदन्तबन्ध	२२८, ८
गजदन्तान्तराज	२०५, ७
गजपिप्पली	३३८, ७
गजबन्धन	१८१, ६ । २६०, ४
गजमज्जन	११२, १६
गजमज्जन	२८२, ८
गजमद	१८७, ७
गजमध्यगत	२४८, १८
गजमन्त्रक	६५, १८
गजमुख	५६, १५ । २८१, ५

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मज्झिम	११०, ६। २२७, १५		मज्झिम	१११, १	
मज्झिमवित्	२०१, १६। २८६, ११		मज्झिम	५०, १८	
मज्झिम	३४५, ८		मज्झिका	१६, १५। २३८, १८।	
मज्झिम	१४८, ५			२४४, १३	
मज्झिमविचक्षण	१७१, ६		मज्झिकापुत्रा	४८, ७	
मज्झिम	३११, ५		मज्झिकापुत्र	२०७, १७	
मज्झिम	३४३, ११		मज्झिकारिका	४८, ८। १२३, २	
मज्झिम	१७०, १५		मज्झित	१४१, १०	
मज्झिम	४६, १८		मज्झिता	१८, ८	
मज्झिम	३४१, ५		मज्झितान्तर	१४४, २	
मज्झिमविचक्षादेष्ट	२६४, ६		मज्झितापुत्र	१४१, १७	
मज्झिम	१८१, ११६		मज्झि	५६, १२। ३२७, ८	
मज्झिमपिच्छ	२१, १३		मज्झिम	५६, १५	
मज्झिम	२४७, ५। ३४२, ६		मज्झिमभिन्	१७४, ५	
मज्झिम	७८, ८		मज्झ	८६, १५	
मज्झिम	२८, ११		मज्झक	१३, ११; १२; १३।	
मज्झ	७६, ११			५८, ८; ८। ३०६, २	
मज्झा	७६, १०		मज्झकयोषित्	२०४, ४	
मज्झ	८६, १५। ८६, १८		मज्झकपुत्र	२५२, १८	
मज्झ	८६, १८		मज्झको	१३, ११	
मज्झक	१३, ८		मज्झकूप	२१३, १४	
मज्झको	१७०, १७। १८६, १३		मज्झकूर्वा	८७, २०। २५५, ८	
मज्झ	१०४, ११। ३०३, ५		मज्झकपुत्र	२४८, १८। ३१२, ८	
मज्झक	८२, १३		मज्झोर	२७०, १	
मज्झकात्मा	१३, १४		मज्झक	१३, ८; १०	
मज्झनायक	२१२, १७		मज्झपदी	२८२, ४	
मज्झनीय	२३४, १५		मज्झपुत्र	१६, २। २०३, ६।	
मज्झप	२१२, १७			३३२, ७; ८	
मज्झभेद	१२२, ६		मज्झ	२३४, १५	
मज्झापिप	२८२, १३। २८२, ६		मत	१२४, ११। १२६, ६। १३३, ७।	
मज्झापिपति	१६६, १२			१३५, ७	
मज्झाधीश	२८८, १८		मतनन्तम्	६, १३	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
मतवास्तव	२६, ११		गन्धपिशाचिका	५२, ८	
मतस्युह	१५४, १		गन्धखण्डो	४१२, ७	
मतातङ्ग	२८०, १		गन्धभिद्	२२०, १२	
मतात्मक	३३६, ६		गन्धमादन	२०८, ७	
मतासु	११२, १७		गन्धमार्जार	३००, १४ । ३०८, ८	
मति ८८, २१ ; २२ ; ११२, १८			गन्धमाल्योपहार	६३, ८	
१२६, ५ । १२८, २ । १३३, २			गन्धमुखि	२८७, १८	
१३८, ११ । १८२, १८ । २०१, ११			गन्धमृग	३८, ६	
२५४, २०			गन्धमल	२८८, ५ । ३३५, १६	
मतिगोचर	१७६, ४		गन्धर्व	२१, १३ । १२६, ६ ।	
मतिविशेष	५४, ६			३१८, १६	
मद ७८, ३ । १७२, ८ । १८८, १५ ।			गन्धर्वनगर	२०६, ५	
२१३, ३			गन्धर्वचलक	५२, ८	
मदभेद	१३२, ३		गन्धर्वान्तर	१७१, ११	
मदान्तर	७२, ८ । १६८, १४		गन्धवती	१६१, ७	
	२७५, ८		गन्धवज्र	१८५, १७ । ३४१, १३ ।	
मदाभेद	३५, ११			३४४, ३	
मदित	१४१, ११		गन्धनाड	३४४, ३	
मद्य	३०, १५ । २३४, १६		गन्धशोणर	२८३, ११	
मद्यबन्धगुणान्तर	३४१, १		गन्धलोम	२४१, २	
मन्त्र	१३१, ७		गन्धहस्तिन्	२०७, १	
गन्धिक	१३, १८		गन्धोत्पल	२२१, ८	
गन्धोल	३०४, १३		गन्धोलो	८०, ८ । ३०४, १४ । ३१३, २	
गन्ध	१७५, ८ । १८०, ८ ; १०		गन्धोर्वाध	२५८, १४	
गन्धक १३, १८ । ३५, २ । १८०, ८			गन्धमति	७३, ४ । ११०, ८ । १४१, ८ ।	
	२०८, ७			२१८, १	
गन्धकालिका	४८, ६		गन्धोऽ	२६७, २०	
गन्धकुटी	१८, १		गन्ध	२२३, ८	
गन्धटव	२२४, ८ । ३१७, ७		गन्धन	१२८, १६ । १३५, २ ।	
गन्धदीपन	१८६, १३			१५४, ६ । १८८, १४ । २५८, १८	
गन्धद्वय	५३, १२ । ५७, १५		गन्धयोग्यक	२३४, १५	
गन्धन	३५, ३ । १८३, २ । २०१, १२		गन्धनान्तर	११४, ३ । १८८, ८	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
गमित	१४०, ८ । १४१, ८	गर्दभाभङ्ग	४४, १३
गम्भारी	२६७, २० । २६४, २०	गर्दभी	२२०, १२
गम्भीर	२६७, २०	गर्भ १०६, २० । १२४, २ । २१८, ८	
गम्य	२४४, १५	गर्भक	१४, १७
गय	२४४, १२	गर्भगामिन्	६३, १५
गया	२४४, १२	गर्भपाकौ	३५, १५
गङ	२५२, १५	गर्भमोचन	३२०, १५
गरुड	११०, १६ । २७४, २	गर्भवत्	१४१, ११
गरुड	१७६, २	गर्भवती	११, १३
गरुड	८८, १ । ३०४, १५	गर्भलम्भव	११०, १६
गङ्गे	२५२, १६	गर्भागार	४६, २
गङ्गु ४२, ६ । ४८, १६ । ६६, १६ ।		गर्भागड	३०६, ७
८८, १२ । ११६, १८ । १६०, १ ।		गर्भाशय	२४३, ४ । २५५, २०
१७८, १४ । २३६, ७ । २५७, ११ ।		गर्भिणी	११०, १३ : २०
२८७, ८		गर्भित	१४१, ११
गङ्गुध्वज ११८, १६ । ३२२, ११ ।		गर्भुत्	१४१, १०
३२४, ८		गर्व १७४, ११ । १८०, ८ । २१३, ११ ।	
गङ्गुध्वज २३६, ७		२४०, ११ । ३१६, १३	
गङ्गुत्	१७२, ११	गर्हणा	११०, १३
गर्ग	५८, ११	गर्हा	३४१, २
गर्गर	२६७, १८	गर्हित १०३, २ । १५८, ७ । १४१, ५ ।	
गर्गरी	३२४, ४	२४३, २ । ३००, ११	
गर्जन	१८२, २०	गर्ह्य ८१, १८ । १८८, २ । १८८, १६ ।	
गर्जित	१४१, ६	२३४, १६	
गर्त ८७, १२ । १२६, २ । २२४, १२ ।		गर्ह्यजन	२२७, १२
२५५, ११ । २८०, १५		गल ८३, ३ । ११८, १७ । २८६, १५	
गर्तक १३, १६ : १८		गलनिका	२८५, ६
गर्तिका १३, १७		गलमुखिका ४८, ८ । १८८, १३	
गर्दभ २२०, ११ । २४४, ११ ।		गलमुखी १०१, २	
२५२, १३		गलहस्त १७५, ४ । २८४, १७	
गर्दभाङ्ग ७२, १४ । २०३, १४ ।		गलितायुध	२३४, १४
३१२, १ । ३४५, १६		गल्पकं	१३, १६

क्रमः	पृ०	पं०	क्रमः	पृ०	पं०
मवय		२४२, १६	माघा	१६८, १५	
मवाक्ष	२८७, ७।	४४६, १२	माघाभेद	८८, ८	
मवाक्षी		४४६, १२	माघ	१८०, १०	
मवादनी		१०६, ३	मान	६१, १६। १२६, ७। १८६, ६, ७	
मवादनी		२१७, ३	मानविषय	१४१, १४	
मवाध्वज		१७६, १३	मान्धार	२७०, १; २	
मवेधुक		१२५, १५	मान्धिक	१३, २०। १४, १	
मवेधुका		३५, १५	मापित	१४१, १४	
मवेधका		११७, १८	मासित	१४१, १४	
मवेधका		११८, ४	मास्मागो	१२१, १। १७५, १६	
मवेधगो		११८, ०	मायक	४१८, १७	
मवेधित	१५०, ८। १५८, ११।		मायनी	८२, ५। २७०, ३	
	१६१, ८		मायन	८०, ८। १०४, १७। १८६, ६।	
मवेध्या		२३८, १०		२७५, ३	
मव्य		२३८, १३	मायित	१४१, १४	
मव्यन	८४, १५। १५२, २०।		माभा	२५२, १८	
	२६८, १८। २७८, ७। १६		माबड	८८, १२	
मव्यन	१४४, ११। १६३, १।		माग्य	२७४, १७	
	२६८, २। २६८, १८। ४४०, १२		माभर्मा	११०, १६	
मव्यग		२६८, १८	माक्ष	२७४, १७	
माक	५८, १०। १८२, १३		माक्षत्र	४१८, १८	
माक्षेत्र		२४२, १७	माक्षित	१४१, १४	१४२, ८।
माक्षेत्र्यादि		१००, १५		१५५, १	
माड	१०१, ११। १८४, २		माक्षित	१४१, १४	
माडमुष्टि		८१, ११	मिड	२५२, १८	
माडोव	२२०, १। ४१०, १।		मिडा	२५२, १८	
		४२०, २	मिडि	४, १६। ३८, १४। ४१, ६।	
मातव्य		२७५, ३		१४३, ६। २५२, १८; २०।	
मातु		१२६, ६		२५५, १७। २८६, १८। ३१६, ६	
मात्र	५८, १। २५२, १६		मिडिक्की	११८, ३। १३८, १	
मात्रानुसेपनी		१३२, १३	मिडिका	१३, ३	
मात्रिकावत्य		२८८, १८	मिडिज	७८, १२	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
गिरिजा	७८,	१३	गुण्य	७४,	१०
गिरिनिर्गम्य	८,	६	गुण्यक	१४,	४
गिरिप्रभेद	६५,	३	गुण्यविशेष	३८३,	१
गिरिमल्लिका	४८,	८	गुह्या	७२, १३। ७६, ११।	
गिरियक	३५, १७। २५२, १८			२०६, १७। ३१०, १८	
गिरिराज	८०,	३	गुटिका	२८६, १६	
गिरिस्थ	३२७, ८		गुह्य	१४, ८। ८७, १। १०६, १४	
गिरिसार	२८७, ६		गुह्यत्वच	६०, १६	
गिरीश	२८१, १७। ३२७, ८; ८		गुह्यदात्र	२८७, ७	
गिरित	१२८, ८। १४१, ४; १२;		गुहा	८७, २	
	१५। १६६, १; १५		गुहाकेश	१८६, १०। ३१३, २०	
गिरितमात्र	१०४, १२		गुह्यौ	१८८, १८। २६३, १६	
गीत	१२६, ७। १८७, ७। २४५, ३।		गुह्यौ	१७, १३। ३६, १७।	
	३४६, ६			१३६, ६; १६। १४३, ८।	
गीतकाव्यक्रियामात्र	२८७, १५			२४५, ८। २५८, १५। ३०४, ७।	
गीतप्रभेद	१०८, १८			३२३, १२	
गीतादिभोग	१२, १८		गुह्यक	३५, १६	
गीति	१२६, ७। १८६, ७। ३०६, १८।		गुह्य	७७, ६। १०४, १३। १०७, ७।	
	३१७, १			३१८, १२	
गीर्ण	१०४, १२। १४८, १२		गुह्यक	१४, ४	
गीर्ण	२५२, १८		गुह्यगौरव	२४६, ७	
गीर्णति	१४१, १६। १७६, ३।		गुह्यनिका	३५, १७; १८	
	२४४, ४। २५३, १। २५४, १।		गुह्यवन्मूर्ति	२८३, ७	
	३३३, ३		गुह्यवृक्ष	११, १३। २१०, ६	
गीर्णतिभार्या	२५५, ६		गुह्यवृक्षक	४८, ८	
गुगुल	३३४, ८		गुह्यसाम्य	१४७, ८	
गुगुलु	१३, ७		गुह्याधार	१०४, १६	
गुगुल	२४३, ३		गुह्यान्तर	७७, ५	
गुगुलि	३१८, १०		गुह्यत	१३७, १४। १४१, १७	
गुगुलु	१२, १२। ४७, ४।		गुह्यन्	१०४, १६। १०८, १४	
	१२५, १६। २१८, ६। २५७, ५।		गुह्योत्पत्ति	१५५, १८	
	३११, १२। ३४१, ५		गुह्य	३३५, ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
शुद्ध	२३४.	२०	शुद्धक	१४.	६
शुद्धमात्र	१८०.	१	शुद्धकमात्र	३४६.	५
शुद्ध	२५४.	३	शुद्धकाधोन्वय	३४६.	५
शुद्धा	३१२.	७	शुद्धकेन्द्र	२१३. ६ । २८३. १२	
शुद्धित	१४१. १७		शुद्धवाद	२५८. ६	
शुद्ध	१०४. २ । १२६. ८ । १३६. १२		शुद्ध	१०१. १२ । १२६. ८	
	१४६. ५		शुद्धपुत्र	४०. २०	
शुद्धाङ्ग	६४. ४		शुद्धा	११०. २०	
शुद्धि	१२६. ८ । १८८. २		शुद्धित	१४१. १७	
शुद्ध	२१६. ५		शुद्धन	१८४. ४ । ३१०. १	
शुद्धन	२१६. ४ । २४०. २		शुद्ध	२५४. ४	
शुद्धनीय	२४०. २		शुद्धत	२२६. ११	
शुद्धित	१४१. ७ । १६		शुद्धमुखी	५६. १६	
शुद्धा	१११. ४		शुद्धि	८४. १० । २७६. १२	
शुद्ध	४२. ६ । १५२. १८ । १८६. १४ । २३४. १ । २५४. १		शुद्ध	११६. ४ । १८२. १४ । १८६. १५ । २२४. ७ । ३००. १६ । ३४१. १ । ३४५. १४	
शुद्धपत्र	८०. ८		शुद्धकल्प	२२८. १४	
शुद्धवेग	७०. ६		शुद्धकपोतक	८२. ८	
शुद्धसुत	७१. २		शुद्धकृष्ण	८०. ८	
शुद्धिगो	११०. २०		शुद्धकथादि	२४५. २	
शुद्ध	२८६. ११		शुद्धगत	११७. ६	
शुद्धा	२८६. १६		शुद्धगोधा	८४. १०	
शुद्धिका	८७. २		शुद्धगोधिक	४८. १०	
शुद्धी	२८६. १६		शुद्धदाब	१७. १२	
शुद्ध	२१६. १२ । २२४. १० । ११		शुद्धदाबविशेष	४८. ६	
शुद्धिगो	२१२. ६		शुद्धधम	२८८. ६	
शुद्धो	२२४. १०		शुद्धनिर्गतदाब	१६०. ५	
शुद्ध	२१८. १३ । ३४०. ११		शुद्धनील	१०१. २	
शुद्धा	२६७. ६ । २६८. १८ । ३००. ६		शुद्धप	३२७. १०	
	३४०. १२		शुद्धपति	१६१. ८ । ८	
शुद्ध	१०१. १२ । १३१. १४ । १८२. १५ । २३४. १८ । २८४. ८ । ३३१. १३		शुद्धबन्ध	२०. ४ । २००. १७	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
ग्रहभाग	१२,	१०	गोकर्ण	१११,	१
ग्रहभेद	२८,	१४	गोकलन	२८७,	६
ग्रहमाचक	४२६,	११	गोकोज	३०४,	१६
ग्रहसमन्वित	२३४,	१७	गोकुलिक	३६,	२
ग्रहस्य	१६१,	८	गोक्षर	३१, ५। ३७, ३। १८५, ३।	
ग्रहस्यार्ण	१२८,	१८		२८१, ८। ३३४, ८	
ग्रहाङ्ग	८८, १। १६८,	१२	गोक्षुरक	३५, २०। ३७, ४	
ग्रहाधिकदेश	१०४,	१०	गोखुर	३५, २०	
ग्रहान्तग	८४, ४		गोयन्त्रि	१७०,	८
ग्रहाक्षन्	२२८,	१३	गोचर	२४५, ११	
ग्रहाक्षमृगादि	२४५, १		गोत्रागरिक	४८, १०	
ग्रहियो	११०,	१७	गोत्रिजिका	३६, ३। १७०, ८	
ग्रहोत	१२८, १२। १४२, १		गोत्रिजिकौषधि	३१६, ११	
ग्रहेश	३२७, १०		गोडम्ब	२१७, २; १२	
ग्रहोद्यान	८०, ११		गोडम्बा	२५४, ५	
ग्रहोपरिग्रह	२५७, ३		गोण	१०४, १७	
ग्रह्य	१८२, १४। २३४, २०।		गोणिका	१४, ११	
	२३५, २		गोणो	१०४, १८	
गन्दुक	१४, ८		गोण्ड	८७, ३	
गेय	१६८, १५। २३५, ३		गोत्र	१११, ५। १२६, १८।	
गेष्णु	१०४, १७			१५५, १४; १५। २००, १८।	
गेह	१८२, ८। २३७, ६। २६८, १७।			२२८, ८। २५३, ५। २७४, ८।	
	३४५, १७			२८६, ७	
गेहमात्र	२५७, ४		गोत्रा	२५३, ५	
गैरिक	१४, ८। ३७, १२। ३८, २०।		गोदन्त	१४१, १८	
	७८, ८। ३१३, १३		गोदा	१७२, ८; १०	
गैरिकादि	१२८, २		गोदारब्ध	११८, ४। ३०८, ६	
गो	५८, १०। १३०, १७। १५२, ३।		गोदावरी	१७२, १०। २८६, १८	
	१५६, १८। १६४, १८। १८७, १८।		गोदुह	३२१, ७	
	१८०, ११। २५३, ५। २८५, ८।		गोघन	१८७, १३	
	३०६, ३। ३०८, ५		गोघा	१८०, ११	
गोक्षयटक	३५, २०		गोघापदी	३४३, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
गोघिकात्मन		२७०, ५	गोमतो		१४२, १
गोघृम	२१७, ६ ।	२२८, १५	गोमयपञ्चिका		३४७, १२
गोनर्द		१७६, ५	गोमयमञ्जक		१००, ८
गोनाडीच		७१, ११	गोमायु		२४७, १८
गोनास		३३१, ६	गोमित		१४२, १
गोप	१४१, २० । २१०, ८ । २६५, ४		गोमुख		५५, ३
	२७५, १७ । ३०४, १६		गोमेदक		३६, १
गोपक		२१०, ८	गोमेदकमञ्जि		२८१, ३
गोपगौति		१६७, ११	गोमृक्ष		३४६, १३
गोपति	१०२, ६ । १४१, १८ ।		गोमृङ्ग		१४, १०
		३३१, ६	गोमोचना		६०, ६
गोपदम्बज		१७६, ४	गोल	८७, १ । १४८, ११	
गोपन		१८७, ६	गोलक		१४, ८
गोपनीय		२४५, १	गोला	२८६, १२ । २८६, १७	
गोपयोबा		२६५, ८	गोलाकुल		५८, ५
गोपरिरक्षक		३४६, १३	गोलोमो		२२८, १४
गोपान्तर		१७७, ४	गोविन्द		१७६, ३
गोपायित		१६१, १८	गोविद्योष		३०२, १४
गोपाच	२१३, ४ । ३०४, १६		गोघोष		२०८, १३
गोपालक		१८०, १५	गोष्ठ	३६, ३ । ७६, १० । ७७, ११ ।	
गोपालध्वनि		३३०, १२		८३, ८ । १७०, ८	
गोपालपञ्चिका		१४८, ५	गोष्ठाध्यक्ष		२१०, ८
गोपित	१४, ६ । १४१, १८ ।		गोष्ठो	८७, ११ । ८३, ८ ।	
		१५०, १६		२१८, १० । ३३८, १५	
गोपिक		१८८, ७	गोष्यद		१७६, ३
गोपी		१८१, ८	गोसमुच्च		२४७, १४
गोपीश्व		३२७, ११	गोस्तन	१०६, १६ । १८३, ५ ।	
गोपुर	७०, २ । ७८, १ । १२७, २ ।			२५७, २	
		२७०, ४	गोस्थानक	३६, ३ । ८३, ८	
गोपेश्व		३२७, ११	गोष्ठित		२३७, १३
गोप्त		१२६, ८	गोष्ठवास्तक		२३७, १
गोप्य		२३५, ४	गोष्ठ		१३०, ६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
गौडिक	१४,	११	यज्ञिपत्रं	६, १८। १३, ८।	
गौतम	२२८, १६		१६८, १४। १७२, ११। २६८, ३		
गौतमयोषित्	२४१, ११		यज्ञिपत्रकं	३३५, ६	
गौधार	२७०, ६		यज्ञिपत्रो	११६, ३	
गौधेर	२७०, ५		यज्ञिनाख्यतब	५२, १५	
गौर १६, ७। १५६, ६। १२६, ६।			यसित	१४१, १२	
२५३, ७ : ८			यस्त	१२६, ४	
गौरव ६४, ६। १२६, १।			यत् १७, २। ५६, ७। १८८, ६।		
१६३, ३। ३४३, १२			३०८, ७। ३४०, ६ : १० : ११।		
गौरसर्षप ३०४, १७			३४३, ७		
गौलि ३०४, १७			यक्षकलोल	६७, ८	
गौरी १०, ११। १६, ३। ७६, १५।			यक्षगोघा	३०८, १६	
६६, ११। ११०, १। ११६, १२ :			यक्षणा ११०, १४। १६१, ५		
१६। १३६, ६। १४२, १६			३४०, ६। ३४२, ४		
१६३, १७। १७३, ४८। १६७, ८।			यक्षणी	११०, १७	
२४१, ७। २४६, ७। २५३, ६।			यक्षभिद्	१६६, ७	
२६८, ६			यक्षगज	८०, २	
गौरीकान्त ३२७, १२			यक्षेष्ट	३२०, १०	
गौरीपिच्छा १०१, ३			यक्षोपगम	११०, १५	
गौरीपति १२१, ७			याज्ञिक	१४, २०	
गौरीर्षादि १३०, १७			याम	२२३, ६	
यघन १६८, १२			यामकूट १६, १६। ३१३, १		
यघित १४१, ७ : १६			यामचटक	३३, १०	
यद्य १६८, १२ : १३			यामजाल	२७२, १५	
यद्यभेद १६, ४। २३४, २०			यामजालिन्	२८७, १२	
३४७, १			यामणी २४, १२। ३५, १३।		
यद्यविशेष २३३, १४			११०, १८		
यद्यार्षवर्णन ४, ६			यामता १४१, १४		
यद्यादलि २११, ४			यामपाल ३०, १		
यद्य ३२, ५। १६८, १४।			यामभेद ८४, ६। ८८, १७		
३११, ११			याममकुटिका ५२, १०		
यद्यिक १३, ७			यामरक्षा २६, २०		

अक्षः	पृ०	पं०	घ
यामयुद्ध	५२, १०		
यामसमूह	१४१, १५	अक्षः	पृ० पं०
यामसम्भूत	१८३, ३	घ	६८, ७, ८
यामाध्यक्ष	२१०, ८	घट	३, १२, ६८, ८, ७०, ४, १
यामीक	३५, १६, १८३, ३		८४, १२, २१८, ४
यामीका	११०, १८	घटकारक	२८७, ४
यामेयक	३५, १६	घटन	८४, ११
यामोद्धत	११०, १८	घटा	८४, ११
याम्य	२३४, १८	घटादिष्णिम	२५६, ३
यावन्	२०४, १६, ३१६, १४	घटादिष्णकल	४०४, ५
यावभेद	१८, १२, ३१४, १४	घटिका	१४, १२
यावान्तर	२५६, ४	घटित	१४२, २
याथ	२४४, १८	घटो	८४, १३, १८८, १७
यास	३५, १६, ३३५, ६	घटोधागा	१४४, ८
यासमात्र	१०, ४	घटोयन्त्र	४४, ४
यासीकृत	१२६, ४	घटोत्कच	७८, ५
याह	८२, ७, ३०८, १७, ३४०, ११	घटोर्ध्वावर्णक	१५, १५
याहक	१४, ७	घट्ट	८८, १७, २०१, २
याहित	१६०, ८	घट्टना	१८४, ४
योवा	२१६, २, २६६, ८, ३१६, १४	घट्टमिद्	२४४, ११
योवालगुणरावि	२४२, १८	घट्टादिदेय	६, ७०
योवालगुणति	२४, ८	घराटा	६८, ७
योवाविभूषण	३५, १६	घराटाकर्णोपहार	२८७, १४
योघ	७२, ३, १०४, ८, २२४, १०, १७	घराटादि	४०, ५
योघकाल	७०, ७	घराटापथ	१२१, १८
योघेय	२४२, १८	घराटिका	१४, १४
योघेयक	३५, १६	घन	१०२, १६, १८६, ८, ८, १
म्लह	१०६, ६	३६२, १, २८८, ८, २८८, १०	
म्लान	१२७, ८, १८६, ७	घनगोलक	४८, ११
म्लानित	१४१, ८	घनच्छद	१८४, १६
म्लानित	१४१, ८	घनत्व	१८८, ११
म्लो	२८५, ४	घनरस	३३८, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
चनवल्ली	३१२.	८	चक	४, ५। २३७, १५। २७०. ७	
चनसार	५८, ७। २६७, ११।		चर्चित	१४२, ४। १४३. १५	
	२८७, ८		चृया	१०५, २	
चनाचन	२०४. ६		चृयात्मन्	३३७, १७	
चनान्त	१५४. ८		चृष्टिन्	१०५, २	
चनोपन	८, ३। ४१, ६। २१५, ८।		चृत	७७. १२। १२६, १२। १३५, ७।	
	२८८. ४			१३६, ४। १७६, ८। २२७, ५	
चरया	१११, ३		चृतनिर्मित	२८. १८	
चरया	११२, ८		चृतपुप	२१, ८	
चर्चर	६८, ८। २७०. ६. ७		चृतादिक	३४२, १	
चर्चरिका	३६, ४		चृष्ट	१५०. ३	
चर्चरी	२७०, ८		चृष्टि	८४, १४। १११, ३। ३३३, १०	
चर्म	१७४, १७। २५२, १३		चृष्टिताद्यै	१४२, २	
चर्मसमुद्भूत	२३५, ५		चोद्य	१६, १२	
चर्मित	१४२, ३		चोक्र	२८, १७	
चर्मण	८४. १४		चोटक	१४, १७। १८८, ११	
चर्मित	१४२, २		चोटकौच	३२२, ४	
चलक	३०. १२		चोटगज	३२३. ७	
चलर	२७०. ८		चोणी	१०५. ३	
चरच	२५३, १२		चोण्टा	८४. १५	
चाण्टक	१४. १४		चोण्टाफल	२१७. १२	
चात	७०. ४। १२६, १०। १५५, ८।		चोर	२२५, ३। २२७, २०।	
	३३६, १२			२४७, १७। २५२, ११। २५३, १२	
चातक	१७०. ४		चोरापगान्तर	४५, ७	
चातिविहग	१४. २		चोल	१५०. ३	
चातुक	१४, १५। १६, ६। २८१, १८		चोलक	१४, १६	
चार्तिक	१४. १४		चोलिका	१४. १६	
चु	६८, ८		चोलित	१४२. ४	
चुख	१०५. १		चोष	५२, २। ६५, १५। ६८, ८।	
चुष्टक	१४, १५			८७, १०। ११४, १। ३३०, ११	
चुत	१२६. ११		चोषक	१४, १७। १८, १२।	
चुर्चुरिका	१४४. ३			३५, ८। ३२४, १४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
चोबख	१११, ४		चक्राट	८८, १६	
चोबखा	१११, ४		चक्रान्त	२२४, ११	
चोबपुष्प	६६, २		चक्रिन्	२५३, १७	
चोबयिल	२०४, ७		चक्रोपान्त	३१७, १७	
चोबा	३३०, १२		चक्रविहीन	१८०, २	
च्राग	३३, २ । १०४, १८		चक्रःश्वस्	५६, १८	
च्रायाधिकरण	३३५, ६		चक्राद्य	२४२, १६	
च्रात	१०४, १८ । १२६, ११		चक्राल	२५६, १३	
च्रापित	१४२, ४		चक्राग	२७०, १२	
च			चक्र	५६, १२	
च	७०, ११ ; १२ ; १३		चक्र	७१, १०	
चकित	१४२, १		चक्रगोक	३६, ७ । २८५, १६	
चकोर	२७०, १३ । ३४६, १७		चक्रज	१५०, २० । २६७, १५ ।	
चक्र १७२, ८ । १८३, ७ । २०२, १२ ।				३०५, २ ; १४	
२५१, ४ । २५३, १५			चक्रलहार	२७०, ७	
चक्रक	३४५, १		चक्रलमति	२६७, १०	
चक्रगच्छ	३६, ११		चक्रला	१६०, १६ । ३०५, २	
चक्रजीवक	४८, १५		चक्रा	७१, ६	
चक्रजीविक	४८, १५		चक्र	७१, १० । ८५, ५	
चक्रधर	२८७, १२		चटक	१४, १६	
चक्रमध्य	२१६, १		चटका	१४, १६	
चक्रमर्दक	४८, १७		चटकापत्र	२८७, १५	
चक्रवर्तिन्	१५, ६		चटिकापत्र	२७२, १८	
चक्रवाक	४, ४ । ३६, ६ । २२७, ४		चटु	८४, १६	
चक्रवाट	६१, १२		चक्र	१०५, ४	
चक्रवाह	१०१, ४		चक्रक	१३, ४ । १५, ५	
चक्रवाल	३१, १७ । ३१२, १०		चक्र	३२, ८ । ६७, ४ ; ५ ।	
चक्रा	३६, ६			१०७, १३	
चक्रा	६७, ३ । २५०, १० ।		चक्रा ६७, ६ । २२७, ६ । ३३७, २०		
२६१, ६			चक्रातक	३६, १०	
चक्रा	६७, ४ । ६०, ४		चक्रारिका	३६, ८	
			चक्रा	३१, १५ । ३१७, ७	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
चण्डालिका	४६. ६		१८१, १८। २०६, ८ : २१२, ५।		
चण्डामुपारिपाम्नक	८७. १४		२२२, १। २२७, २। २४०. १४।		
चण्डिका	१२, १४। १५, ४। ६०. ६।		२४४, १२। २५३, ७ : १४।		
	२७२, १५		२६८, ११। २७८, ८। २८८, १८।		
चण्डो	८७, ५। २५८. ७		२८५, ४। ३४४. ५।		
चण्डोद्य	३२६, १८		चन्द्रक	१५. ६	
चण्डोबधि	२३७. ४		चन्द्रकला	५६, ११	
चतुर	८५, ११। ३७०. १४		चन्द्रकान्त	१६१, १० : ११	
चतुरङ्गज	२८, १३		चन्द्रकान्ता	१६१, १२	
चतुरन्तरपद्य	८४, १०		चन्द्रखण्ड	१७५. ४	
चतुर्थगाथि	२५८, १३		चन्द्रगुप्त	३१०. १	
चतुर्मार्ग	१७१, १०		चन्द्रगोलिका	४८. १३	
चतुर्मुख	५७. १		चन्द्रभागा	६७. ११	
चतुर्मुखस्त	२८४. १४		चन्द्रभागो	६७. १२	
चतुःशाल	२०७, ३। ३१२. ११		चन्द्रमहो	१७७. १६	
चतुःषष्टि	८१. १३		चन्द्रमस्	७०, १२	
चतुष्क	२८, १३		चन्द्रमुखो	५६. १६	
चतुष्को	१५. १ : २		चन्द्रशेखर	२८१, ७। २८३. १३	
चतुष्कोष्टो	१८७. १७		चन्द्रशोडशांश	२८५. ११	
चतुष्पथ	४३, १३। ८५. १५।		चन्द्रहास	२२८, १८। ३३८. १	
	११२, २०। १७१. १०। २००. २०।		चन्द्रातप	१८७. २	
	२६०. १		चन्द्रिका	४८. १३। १७६. १।	
चतुष्पदी	१७८. ११			३१८. १४	
चतुष्पदी	११८. ४		चन्द्रिल	३०५. १	
चत्वर	२३८. ४। २७०. ११।		चपल	२८५. ४। ३०४. १८।	
	२७४. १३			३०५, २। ३२३. १७	
चम्बल	२७, ८। ४८. ४। ६। ६५. ३।		चपला	३०४. १८	
	१८३. ७। २३८. १८। २८१. ४		चपेट	८८. १८। २८७. ११	
चम्बल	११५. ३		चपेटक	३८. ११	
चम्बला	१८३. ८		चमर	२७०. १०	
चम्बिर	२७०. ११		चमरिक	३६. ७	
चन्द्र	१७, २। ५८. ७। ७५. ११।		चमस	३३७, ८	
	१०५. ७। १६१. १५। १६७. ४।				

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
चमत्ता	३३७, ७	चर्मकथा	३१०, २०
चमित	१४२, ६	चर्मकार	२८७, ११
चम्	२२४, १४	चर्मकौशधि	२८७, ११
चमूगति	१२१, १८	चर्मगवती	१६१, १३
चमूष्ट	२६०, १	चर्मन्	८४, ६ । १२५, १६ ।
चमूव	२७०, १२		१७०, १४ । २२४, १६ । २६६, १३
चम्पक ८, २० । ५१, १५ । १६२, ५ ।		चर्मपात्र	५२, ३
२१३, १६ । २२१, ७ । २३६, ३ ।		चर्मपेक्षी	२५७, १३
२४४, १		चर्मप्रभेदिका	५२, ११
चम्पककोरक	४१२, ७	चर्मप्रभेदिनी	२५१, ४
चम्पकखज्	२२०, ४	चर्मप्रभेदिका	५२, ११
चम्पानगरी	१६७, ८	चर्ममात्र	१६०, १८
चय	२३५, ७ । २५६, १८	चर्मज्ञ	२६६, २०
चय	१६६, १२ । १८४, १५ ।	चर्मिन्	१२४, ६ । २२४, १५ ।
२१०, १२ । २५४, १४			२५४, १८, १६
चयक	१५, ४	चयार्	६७, २०
चयका	१११, ५	चयटा	८६, १
चयकान्यासभेद	१०४, ६	चयटी	८६, १
चयकायुध	३५, ६ । ८८, १० ।	चयगा	१११, ६
	४०४, १४	चयित	१५२, ५
चयम	२४४, २ । २६४, ५	चय	२५४, १४ । ४००, २ ।
चयमगात्र	६४, १५		४०४, २० । ४०६, १० । ४२०, १८
चयचय	२८७, १०	चयटक	४०७, १४
चयित	१४२, ५	चयन	१६४, ६
चय	४५, ४ । २५४, १८	चयनक	४६, १०
चयंगीका	४६, ५	चयना	१६४, ७
चयार्	६५, ६ । ७१, ७ । ८	चयनी	१६४, १०
	१२१, ११	चयार्	२६६, १६
चयिक	१५, ५	चयित	१४२, ७ । १५५, २
चयिका	७१, ६	चयक	१४, २०
चयित	१४२, ६	चयिक	२४५, ६
चयट	८८, १८	चय	२४५, ६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
चयक	३०६, ६		चार २५३, १३; २०। ३२६, १६		
चया	२६६, ११		चारक १५, ८		
चयक	१०, १६। १४. १८।		चारचट्टक २३०, २		
	१२२, १२। २६०, ६		चाटो १६६, १६। २२४, १५		
चयान	५१, १		चारका १६, १२। २७, ८। १११, ७		
चाक्षिक	१५, ६		चारिचरित १३३, १०		
चाक्षुरिका	७, ७		चाव १८०, १। २३०, ८; ६।		
चाक्षुरी	२७०, १५		२५४, १। २६८, १४। २१६, १		
चाटकैर	२८७, १५		चावता १४२, ८		
चाटु	८४, १६		चावत २४६, ७		
चाटुकार	३६, १२। ८४, १६।		चावमुखी ५७, १		
	२७०, १४		चाव ३१६, १		
चाटुपटु	६१, १४		चावटोर २८७, १७		
चाटुशब्द	२४५, ४		चाविक ५१, ५। ६१, ४; ७		
चायकाल १७६, १७। ३३८, ११			चाविकदशन १६३, १		
चायकालिकोबधि ६३, १३			चावौ ३१६, २		
चातक ४, १३। ६, ६। ६६, ११			चालक १४८, ५		
	८६, १०। ३४२, ११		चालनी १६३, ११		
चातकपञ्चिन् २६६, १३			चालित १४०, ८		
चातुर २७०, १४; १४			चावित १४०, ६		
चातुरक ३६, ११			चिकित्सक ३६, ८		
चातुरी २७०, १५			चिकित्सा २३०, १४। २३४, ३		
चाम्नायणादि २१०, ११			चिकुर २७०, १६		
चाप १०५, १७। २५१, १।			चिकण १११, ८। १८२, १०		
	३१६, १६		चिन्ता ६६, १६। १११, १४		
चामर ३८, ११। २००, १०			चिन्तोटक २०४, ३		
चामरदण्ड २६६, ५। २६६, ३			चित् १२६, १३		
चामरपुष्प २१४, १३			चित १२६, १४		
चामरवती १४०, १४			चिता ११, १४। १२६, १३। २६७, २		
चामुखा ६६, १५			चिति १२६, १४		
चाम्यकपुष्प १५, ७			चित ६४, ११। १३४, ११।		
चाम्येय २४३, १			१७४, १८		

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
चित्ततत्त्वच	१४.	२	चित्रराग	४०.	४
चित्तपीडा	१८०.	४	चित्रलेखनी	१२.	१
चित्तविषय	१४२.	१०	चित्रा	२५४.	५
चित्तहारिन्	६५. १३। २६१.	१६	चित्राटिर	२८७.	१६
चित्ताभिसङ्गेष	१८१.	६	चित्राटोर	२८७.	१३
चित्ताभोग	२६१.	२०	चित्रोक्ति	६२.	१०
चित्तैकविषय	१२८.	६	चिन्तन	१४७.	१७
चित्तोन्नति	१८८.	८	चिन्ता	७१. ७। १२६.	१५
चित्य	२४५.	८	चिन्ताध्यात	१६४.	१६
चिन्ता	१२६. १३. १४। २४५.	८	चिन्तित	१४२.	१०
चित्र	२५४. ४। २५७.	६	चिन्त्य	२४५.	८
चित्रक	१५. १०। २०. १८। १८६. ७। १८८. ३। १६४. १३		चिपिट	२२. ६। ८८. २०	
चित्रकण्ठ	१६७.	३	चित्रजीविन्	१५६. १४। १६१. ८।	
चित्रकतब	२२.	५		२०८. ८	
चित्रकग	६०. ८। २८७. १६		चित्रगटी	८८. २	
चित्रकागक	१८८. ८		चित्रिमोलिका	४८. १७	
चित्रकोल	१८५. ८		चिम्न	२६६. २०। २६७. १	
चित्रगु	६४. ४		चिम्नी	२६७. १	
चित्रगुच्छक	८४. २		चित्र	६१. १८। ६२. ८। ७६. १५। ८६. १७। ११५. ६। १७१. ७। १८६. १०। १६५. ११। १६८. १२। १६	
चित्रगुप्त	१६१. १५		चित्रककशा	१६०. ८	
चित्रजीवक	४८. १६		चित्रन	१६४. ११	
चित्रच	४८. १६		चित्रनिर्मित	१६४. ११	
चित्रपट	८५. १०		चिह्नित	१४२. ८	
चित्रपदा	६६. ६		चोत्पन्न	२७०. १८	
चित्रपुष्प	५७. २		चोम	१८६. १०	
चित्रपुष्क	६५. ६		चोमक	१५. ११	
चित्रभानु	१५८. ५। २०४. ८। ४२४. ८		चोमक	१५. ११	
चित्रमेखलक	४६. १६		चोर	८५. ८। १६२. १५। २५४. २	
चित्रपुद्ग	३. ४		चोरक	१५. १२	
चित्ररथ	१७१. ११				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
चोरिका	१५, १३। ७४, १०।		चुङ्खित	१४२, ११	
	२६६, १५		चुङ्खी	१०५, ५	
चोरी	२५४, ३। २८०, १०		चुङ्खिका	१५, १८	
चोर्क	१०५, ४		चुङ्खित	१४२, ११	
चोर्कपञ्च	११८, ५		चेतन	१०६, ११। १८३, १२	
चोवर	२००, १८		चेतना	८२, ५	
चुक	४८, ३। २५४, ७		चेतस्	११७, ८। १२६, १४।	
चुचुक	१५, १६		२२२, ३। २४२, ७		
चुचुक	१५, १३। ८४, ८		चेय	२४५, ८	
चुम्बक	१५, १४		चेज	२८७, ३	
चुम्बन	१५, १४		चेष्टा	१६०, १०। २३४, १।	
चुनक	१५, २०		३१७, १८		
चुलुक	१४, २०। १५, १७		चेष्टित	१२५, २०। १३८, १२।	
चुलुकी	१५, १८		१४२, १०		
चुल्लिरञ्च	३४६, १		चेय	२०२, १३। २३५, १०	
चुल्लो ७, ४। १८१, १४। २८७, २।			चेज	१८१, ५	
	३३८, १०		चेजक	१५, २०	
चूड	१००, १३		चोच	४१, १६	
चूडा ५४, ११। ८७, ७। २५४, २।			चोटिकादय	४०८, २	
	२८८, १८		चोड	८७, ८	
चूडामणि	११८, ६		चोदगार्ह	२३५, ११	
चूडाना	३०५, ३		चोदित	१४२, १२	
चूडावत्	३०५, ३		चोद्य	२३५, ११	
चूडिका	१५, १२		चोड ३०, १५। ३२, ७। ४७, ८।		
चृत	१२६, १५। १६७, १		५०, १। ८। ५३, ५। २०४, ३।		
चृतक	१५, १६		२२८, ८। २३६, १३। २६८, १६।		
चृतकोश	२१४, १३		२८५, १०। २८०, १८। ३०४, २		
चृतपादप	२५१, ८		चोरक	३०४, १८	
चूर्ण	१०५, ५। ६		चोरकर्मन्	१६, २। ११७, ३	
चूर्णकुमल	३८, २०		चोरकाख्यौषधि	३००, १३	
चूर्णलेपिन्	३२८, ५		चोरकति	१४२, १३	
चूर्णानिन्दुर	२८२, १०		चोरता	१४२, १३	

अक्षरः	व०	च०	अक्षरः	व०	च०
चोरपुष्पो	३२५. ११		हृदि	१०३. १ । १०४. १५	
चोरमुखी	५७. २		हृदयक	१४. ७	
चोरित	१०२. १२		हृदयदिन	३. ८	
चोच	२८७. ३		हृदयन्	२२३. १४	
चोचक	८. १८		हृन्द	७७. ३ । १३३. १०	
चोचकी	१४. १		हृन्दःप्रभेद	७४. ८	
चोलिका	१४. २		हृन्दवर्तिन	१११. १४	
चौग ७०. १३ । ७३. १२ । २५४. ८ ।			हृन्मल	१२४. ७ । १८ । १३३. ५ ।	
	२८०. १८			१०२. १२ । २२८. १७	
चौगपुष्पोवधि	२५७. ८		हृन्मलोभेद	१५३. ७	
चौगिका	१४. २		हृन्मोभिद	१७८. ७ । १८२. ७ ।	
चौबं १२२. १२ । २८४. १३ ।				२७०. ३	
	२८५. १२		हृन्मोभिद	१७१. १८ । २८२. ७ । १४	
चौर्वादि	३३४. १२		हृन्म १०७. ७ । १२४. १७ । १३७. १७ ।		
चाधित	१५७. १७			१८४. ११	
चात १२४. १५ । ३१२. ८			हृन्मल	७०. १	
चाति २०. ८			हृन्मन १८३. १७ । १८८. १७ । १४ ।		
छ				७३७. १७	
छ ७७. १ । २ । ७			हृदि	१७३. १	
छगल १२१. ८ । ३०५. ७			हृदिन	१७२. १७	
छटा ७७. १७			छल	२८७. ७ । ३१८. १७	
छत्र ४३. ८ । २५३. ४ । २५७. ८			छलक	१४. ५	
छत्रक १४. ३			छलित	१७२. १२	
छत्रभक्त ४७. १२			छली	२८७. ७	
छत्रा २५७. ८ । १०			छली	२८७. ५	
छत्राक १४. ७ । ७०. २ । ७२. १५ ।			छवि	३१४. ३	
	८५. १२		छाग ५८. १२ । ७५. १० । २८७. ५ ।		
छत्रादिकाष्टो २८. १८				३०५. ७	
छत्रिका १४. ३			छागक ४२. ७ । १७७. ७		
छत्रिन् २५७. ११			छान	१२४. १४	
छद १७२. ११ । २४७. ११			छान	३७. ११ । २५७. १२	
छदन १८३. १७			छानाद्यन्त	३२४. ७	

शब्दः	इ०	च०	शब्दः	इ०	च०
हाशित	१४२, १५		हृङ्गवेग	१७८, ७	
हाशोक्त	१४२, १५		ह्रिक	४, ६	
हाद	१७४, ११		ह्रिट १८०, ८। १८२, २। ३१८, २		
हादक	१६, ५		ह्रिटक	१६, ६	
हादन	१८३, १४। १८८, १५		ह्रिटन	७४, २। १८३, १३	
हादित	१४२, १४। १४८, १०।		ह्रिटनमय	२७१, २	
	१८६, १२		ह्रिटमाध्य	२७८, ४	
हाद्य	२४५, १४		ह्रिटार्ध	२४५, १४	
हाया	२४५, १२		ह्रिटिक	१६, ६	
हायित	१४२, १५		ह्रिटित	१४२, १५। १६	
ह्रिकिकौषधि	१८५, ६		ह्रिद्य	२४५, १४	
हित	१२५, १६		ज		
हिद्	१८३, १३				
हिदित	२७१, १		जकुट	८८, ४	
हिदुग	२७१, २		जगत्	१४२, १७	
हिम	२५४, ११। २५८, १।		जगतो	१४२, १८	
	२६८, २। ३००, ६		जगत्कार	२८७, २०	
हिमवद्वेग	११, ५		जगत्जनक	४८, २२	
हिम	१०७, १४। १२५, २०।		जगन्मुखो	५७, ३	
	१२६, १६। १२७, १६। १४१, २।		जगन्नायक	४८, २१	
	१८६, १३। १८८, २		जगल	३०५, ५	
हिमदेश	६६, १५		जग्धि	२११, ६	
हिमवाञ्छक	७८, ४		जघन	१८३, १७। १८	
हिमवत्सु	१४८, १४		जघन्य	२४३, २	
हिमवत्स	१०४, ५		जघन्यज	८०, ४	
हिमा	१८६, १३		जङ्गम ७, ११। ५८, ६। १४२, १७।		
कुम्भन्वरी	२८७, १८			२८७, १०	
कुम्भ	२१०, १०		जङ्गल	३०५, ८	
कुरिका	२८, १४। ४५, १०।		जङ्गा	४, १। ८। ५८, १४।	
	७८, १६। २६०, १७। २८५, ७			१४६, ८	
कुरित	१४२, १६		जङ्गाकरिक	४८, २२	
कुम्भी	४६, १०		जङ्गादिविभाग	२५२, १७	
			जङ्गल १६, १७। ४८, २१। ३०५, ८		

शब्दः	ड०	घ०	शब्दः	ड०	घ०
जटा	८६, १८	३३५, १२		२४५, १०	२८६, ७
जटाकूट		१७५, १०	जनभाषण		१७६, २०
जटाघर		२८४, १	जनसङ्घ		१४३, २
जटामाली		८४, १८	जनसृष्टि		३२६, १०
जटायु		२४३, ३	जनार्दन		२८८, २०
जटायुक		३०५, ७	जनि	३०, ३	१८६, १७
जटिनी		१८३, १८	जनिन		१५३, ११
जटिल		३०५, ७	जनितवास		१४३, १७
जटो		८४, १८	जनिता		१५२, १
जटोर्ध्व		२८७, १६	जनिष्ट	१४३, ३	२४६, १
जठर	८८, १४	१०२, १७	जनी		१८६, १५
	२६६, १	१८१, २७१, ३	जन्		१८६, १७
जङ्घ	८२, १	८७, ८	जन्म		२८८, २
		२८७, ६	जन्मोदाहृत		१०४, १
जङ्गल		२१८, ११	जन्तु	१४६, १६	१३०, ८
जङ्घा		८७, ८		३१७, २०	३१८, १३
जन्	८८, ५	१२६, १६	जन्तुफल		२८५, २०
जन्तुक		१६, ८	जन्मलक्ष		१००, ४
जन्तुका		१६, ८	जन्मन	१४६, १८	१८६
जन्	५, ११	७६, १८		१८६, १७	१८३, १६
	१७८, १२	१८६, १४			३१७, १८
		१८६, १४	जन्मप्रभेद		२२४, ७
जनक	१६, ७	१२७, ८	जन्मभूमि		२०२, २
	१४२, ८	१४३, ३	जन्महेतु		३२०, १३
जनकचित्त		६४, ८	जन्य	१८२, १४	२४५, १७
जनस्तय		२५८, ११	जन्यमात्र		१२६, १६
जनता		१४३, २	जन्या		२४५, १८
जनन	१८८, १५	१८३, १६	जन्य		२४६, २
जननी	१३०, १६	१८३, १६	जङ्घ		१८६, १६
		३३५, १०	जयसिद्धि		७४, २
जनप		२१२, १८	जयापुष्प		८८, २
जनपट	८८, १६	१७८, १७	जम्बाल	२८८, १३	३०५, ५

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
जम्बीर	४५, ७। २१८, ८।	जरायाधिपतिरौघ	२०६, १
	२०१, ५। ३०५, १०	जरायुन्ध	२७३, १८
जम्बु	१६२, ४। २१६, ५	जरासन्ध	२८८, १८
जम्बुक	१६, १०। २३, ७। २७, ४।	जर्ज	२७१, ४
	४७, १२। ३२१, ६	जर्जरीक	३६, १३
जम्बुद्वीप	२६८, ८। ३३१, ३	जर्ज	१०५, ७
जम्बुभिन्द	२१७, १०	जर्ज	२, १२। ७६, ३। १२५, ५।
जम्बुविटप	३०५, ११		१३७, १६। १३८, ३। १७६, १३।
जम्बुक	१६, ११। २५७, १२		१८२, ८। १८६, १। २१८, ३।
जम्बुपल	३८, १६। १४८, ४		२४४, ५। ३०२, १०। ३२५, ८।
जम्बुल	३०५, ११		३३१, ४। ३३८, १६
जम्ब	२१८, ८	जलकायटक	४४, ४
जम्बल	२७१, ६। ३०५, १०	जलकरङ्ग	४८, १८
जय	१४८, १५। २१६, ७। २४५, ६	जलकाक	३१७, ७
जयज्वालित्	३१२, १३	जलकिराट	८२, ७
जयद्वय	१७१, १२	जलकूप	२१३, १६
जयन्त	१४२, २०। २४५, १६	जलकुलक	२७४, १५
जयन्ती	१४२, १८; २०। २४५, १५	जलकुलभ	८८, १५
जयभाज	२७१, ७	जलकूपी	२१३, १६
जयविपर्याप्त	६०, १०	जलकेश	३२८, ७
जयलख	५७, ४	जलखातक	२२, १८
जय	२४५, १५। २४३, ७	जलगुल्म	२३१, ३
जयद्व	८४, ८	जलचत्वर	२३१, ३। ३२३, ८
जयद्व	१११, ८; ८। २४४, १५	जलचर	६१, २। २८७, १८
जय	२५४, १२	जलज	३७, ४। ४०, ८। ७८, १४।
जयजोर्ध	२७१, ४		२३२, १२। ३१३, १६
जयट	२७५, ८	जलजन्तु	१७४, ६
जयटक	२८१, १२	जलजाल	३४७, ३
जयानुग	३६, १३। २८७, २०	जलद्विन्द	२१७, ८
जयगु	२४३, ४। २६३, १६।	जलतापिक	४८, २०
	२६८, २	जलद	६८, ७। १७६, ६। २१७, ६
जययुज	२८२, २०	जलदधनि	२५०, १। ३३४, ८

पृष्ठः	पृ.	पं.	पृष्ठः	पृ.	पं.
अक्षदास्य	१००, १०		अक्षायुत	१८६, ५	
अक्षदोष	३१३, १८		अक्षायोक्त	३६, १४	
अक्षय	१०२, ७ । २८०, १८ ।		अक्षयट	४१, १०	
	२८८, ३		अक्षयत	१०१, ५ । २३१, ३	
अक्षयोर	३००, ८		अक्षयव	१२०, १८ । १०४, १० ।	
अक्षयिर्गम	२५४, १५			२४०, ८	
अक्षय्य	२८८, १		अक्षय्य	२०१, ६	
अक्षय	२१२, १८		अक्षय्य	२८८, २	
अक्षय्यो	२२१, ४		अक्षय्यम	३४४, ८	
अक्षय्य	१०, ८		अक्षय्य	३६, १४ । ३४, १२ ।	
अक्षय्य	३२३, ८			२०४, ८ । २१४, ६	
अक्षय्यद	२८, १८		अक्षय्य	५०, ८	
अक्षय्यम	२००, ७		अक्षय्य	१६, ८	
अक्षय्यमिकेतन	३४४, १६		अक्षय्य	१६, ८	
अक्षय्य	३०८, १२		अक्षय्य	६२, ६ । १०४, १४ ।	
अक्षय्य	१०१, ५			३१८, १२ । ३२६, ३	
अक्षय्यता	४८, १८		अक्षय्य	३५, ८ । १२०, १ ।	
अक्षय्यम	३०८, १			१८४, १५ । २०३, ४ । २४१, २	
अक्षय्यम	४८, २१		अक्षय्यम	२८०, १५	
अक्षय्यम	३४४, ७		अक्षय्य	३१४, ४ । ३२६, ४	
अक्षय्यम	२८, १६		अक्षय्यम	२६०, १५	
अक्षय्यम	२१६, १४		अक्षय्यम	३६, १५	
अक्षय्यम	२५०, ८		अक्षय्यम	३६, १५	
अक्षय्यम	३४, ११		अक्षय्यम	१८४, २० । ३०५, १२	
अक्षय्यम	३१४, १ । २४०, १४		अक्षय्यम	३०५, १४ । १४	
अक्षय्यम	२०, १८		अक्षय्यम	३६, १५	
अक्षय्यम	३०८, १४ । ३१२, १२		अक्षय्यम	३०५, १४	
अक्षय्यम	२०४, ८		अक्षय्यम	१६, १०	
अक्षय्यम	२०४, ८		अक्षय्यम	१०२, ४ । १०४, ३ ।	
अक्षय्यम	२४०, ८			१२६, १८ । १८५, १६	
अक्षय्यम	२८०, १४		अक्षय्यम	२५८, १६	
अक्षय्यम	६४, ६		अक्षय्यम	१४४, ७	

शब्दः	पृ०	पं०
जातगागळी	१५१.	१८
जातविश्वास	१५३.	१२
जातवेदम्	११८, ७ । १८४, १८	
जातग्रह	१५४, १३	
जातग्रन्थ	२८८, १२	
जाति	३८, १३ । १२६, १८ । २७६, ८ । २८१, १	
जातिकोष	३२५, १२ । ३३०, १०	
जातिभेद	६५, १२ । ७४, १७ । ११०, ५ । १३०, ७ । १८७, १४ । २५१, ७ । २६७, ४ । २७३, १७	
जातिमात्रक	२६१, १४	
जातीपुष्प	२२१, ८	
जातीफल	६५, १० । २८८, १८	
जानु	१२६, १७	
जात्यकाक्षन	२६८, ७ । ३२८, १	
जात्यन्तर	६, १६ । १८, ३ । ३७, १७ । १६६, १७ । १८८, १७ । २८८, १५	
जानकी	१६, १७ । ७८, ४	
जानपद	१७८, १२	
जानुदेश	२६८, ५	
जाबाल	४५, १२	
जामदग्न्यमाह	२६, २	
जामाह	१४३, ४ । २५७, ८	
जामिता	१४३, ५	
जायाजीविन्	३२३, १०	
जार	२५४, १४	
जारी	२५४, १४	
जाल	२८७, ६ ; ७ ; ८	
जालक	१६, १३ । ३१, २ । ३४६, १२	

शब्दः	पृ०	पं०
जालभिद्	११७, १२	
जालिक	१६, १६ । ४२, ५	
जालिका	१६, १४ । १५	
जालिनीफल	१६, १३ । ३०५, १३	
जाली	२८७, ८	
जाल्य	२२३, १७	
जामित	१४३, ४	
जालक	१६, १२	
जाली	१७८, ८	
जिगीषा	१८४, १७	
जिगीषु	३३२, ८ ; ८	
जितभूपाल	१७५, १३	
जितेन्द्रिय	१५३, ६	
जित्वा	१०५, ८ । १८७, १ । २७१, ७	
जिन	१५७, १ । १६३, १७ । १८१, २ । १८७, १ । १८८, ११ । ३४४, ५	
जिनक	१६, २०	
जिनभेद	४२, ६	
जिनप्राप्तन	६६, ८	
जिष्णु	१०५, ७ । १६८, ४ । २६०, १८	
जिज्ञानक	३६, १४	
जिज्ञा	२२३, १८	
जिज्ञाग	६४, ५	
जिज्ञाता	१४३, ८	
जिज्ञा	१८८, १ ; ११	
जिज्ञाप	२१३, १	
जीमूत	१०१, ६ । १४३, ६ । २०७, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
जीरक	१६, २० । १०४, १ ।		जीवातु	१४६, ७	
	१११, ८ । १८२, १७		जीवान्तक	३६, १६	
जीर्ण	१०५, ८ । १८२, १७ ।		जीविका	१६, १८	
	१८८, १४ । २४१, ८		जीवेष्टियानक	१५५, ६	
जीर्णवस्त्र	२८०, १०		जीवित	१४६, ७ ; ८	
जीव	१८६, १२ । ३१६, ४ ; ५		जीवितप्रद	३२८, ८	
जीवक	१६, १८		जीवितेष्ट	३२८, ८	
जीवकतव	२०, १६ । १८०, ६		जुगुप्सा	१०५, २ । १२५, ५	
जीवकदम्	१८५, ७		जुह	५८, १६	
जीवकाख्यधर्मजिह्व	४०, १२		जुष्ट	८४, १८	
जीवज्जीव	३२३, ११		जुडगात्र	११८, ७	
जीवप	२१३, १		जु	७५, ८	
जीवशोक	३६, १८		जुक	४, ७	
जीवशोका	३६, २८		जुति	१२७, १	
जीवद	१७६, ६		जुर्गा	१०५, ८	
जीवदत्ता	३६, १८		जुर्गाक	१७, १ ; २	
जीवन	८८, १ । १३३, ६ । १४४, ६ ।		जुर्ति	१२७, १	
	१७५, १७ । १८४, १ । १८८, २ ।		जृम्भ	१४६, ११ । २१८, १०	
	३१६, ६		जृम्भता	१११, १०	
जीवनक	३६, १८		जृम्भा	१११, १० । २१८, १०	
जीवनसाधन	१६, १८		जृम्भित	१४६, १०	
जीवना	१८४, २		जृम्भित	१४६, ११	
जीवनिता	३६, १८		जृवाटक	३६, २०	
जीवनी	१८४, १		जुक्क	१७, १ । ३४, ८ ।	
जीवनीयौषध	१४४, ७		जुक्क	२६४, १५ । २७४, १६ । ३४१, १२ ।	
जीवन्तिका	३६, १७ । २४८, ७ ।			३४६, ६	
	३१६, ६		जुक्ककदम्	२०३, १३	
जीवन्तिकौषधि	२४४, ४		जुक्कित	१४६, ११	
जीवन्ती	१६, १८ । ६५, १६ ।		ज	८२, १ । १८२, १ ; १७ ।	
	१४६, ८ । १८१, ५ । १८४, १			१८२, १८ । २४०, १८	
जीवा	३१६, ५ ; ६		जस	१२०, ६ । १४६, १६	
जीवाख्यशाक	३६, १७		जसि	१५५, १७	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
चात	१३०, १३१, १३८, १८८	ज्योतिष्क	१३०, २
	१३६, १६६, १५३, ५५, १५६, ७	ज्योतिष्मती	१६१, १५५, १३१, २०
	१८६, ७		२००, १३५, २२०, ६
चातसम्भृत	१३०, १८	ज्योत्स्ना	१८०, २; ३५, २०६, १३५
चातलिङ्गान्	१३०, १७		३०६, १३०, ३१६, २
चातार्ध	३३५, २	ज्योत्स्नी	१८७, ७
चाति	१२०, २; ७, २२१, ६	ज्वर	१२०, १, २५७, १३
	२२६, १	ज्वरगन्धित	१३३, २
चाट	१३३, ११	ज्वरित	१३३, २
चान	५६, ५५, ६०, १२, ६६, ७	ज्वलन	३०, ७, ६५, १५, ७२, ३
	१२६, ५५, १२०, ३, १५५, २०		७३, १२, २७७, १२
	१७७, ८, १८५, ५, १८७, ७	ज्वलित	१२०, १७, १३३, १
	१६६, ६; ८, २००, १	ज्वाला	५७, ११, ५५, ६
	२०२, ११, २७३, १५, २६१, ७		१३५, ११
चानयुक्त	१८७, ५	ज्वालामुखी	५७, ३, ३२३, १३
चानिन्	५६, १०, १८७, ५		
चायक	३२, १५	भ	
चापित	१३३, ११, १३३, १३	भक्ष्या	८१, ८
ज्या	२३२, १, २३७, १३	भक्ष्यावात	२१५, १
ज्याचातवारह	२६७, ११	भक्षि	१०५, ६
ज्यानि	१८७, १	भक्ष	२५७, १५
ज्येष्ठ	३, १६, ७२, ७	भक्षक	१७, ३
	६३, १०; ११, २७७, ३	भक्षयुज	१३३, १२
ज्येष्ठा	७, ६	भक्षित	१३३, १२
ज्येष्ठामूर्जीय	२७६, ५	भक्षर	२७१, ७
ज्येष्ठिका	३१७, ८	भक्षा	२६७, ६
ज्योतिरिक्क	१२३, ५	भक्षगी	२७१, ८; ६
ज्योतिर्विन्द	८२, ११	भक्षिका	१७, ७; ५
ज्योतिष्शास्त्रवेदिम्	५२, १३	भक्ष	७८, १, १८८, १०
ज्योतिष	१६७, १५	भक्षा	३३०, १३
ज्योतिषाव्यति	१६६, १३	भक्षान्नर	६०, ३, २८२, ३
ज्योतिषिक	७०, १८, ७७, ७		३२७, ७
	२६२, १८		

अक्षः	४०	४०	अक्षः	४०	४०
आट	८४. २० । २१३. ७		डिङ्ग	२७१. १३	
आटामण	४२. ८		डिङ्गिर	२७१. १५	
आटामणौषधि	४१८. ११		डिङ्गोर	१०६. १५ । १८८. ४	
आरौ	२५४. १६		डिम्ब	१२४. ११ । २१६. ६	
आवक	१७. ४		डिम्बभेद	२७१. १५	
अग्रटी	१७. ५ । ८५. १ । ८८. ८ ।		डिम्बिका	१७. ८ । ३०३. ४	
	१०६. १७		डिम्ब	१०६. २० । २१८. ११	
अल्लिका	१५. १३ । १७. ६ ।		डोमिका	१८. ५	
	२७७. ७				
अल्लो	२५४. ४ । २८७. १०		ठ		
अल्लोका	१७. २		ठका	४. १०	
ट			त		
टग	२७१. १२		तक	८७. ७ । २६६. ८	
टङ्ग	४. ७ । ५२. १४ । ८४. ७ ।		तकाट	२८८. ८	
	२६७. १४		तकाक	१६. ६ । १७. ८ । १०	
टङ्ग	३८. १८		तकाकोष	२४६. ३	
टङ्गकाङ्ग	२७१. १२		तकाज	२८२. ४	
टङ्गा	२७१. ११		तकाभाष	८५. ४	
टङ्ग	५८. १३		तकात	१४४. १६	
टङ्गक	२८. ८		तकागन्	१४४. १८	
टिङ्गिभ	११८. १७		तका	२४६. ४	
टीका	४. ८ । ३२६. १७		तगा	३८. ४ । ८६. ३ । १२८. १३ ।	
दुङ्गक	१७. ७			२२४. १८ । २७१. १८	
			तगाद्रुम	१६२. २	
ठ			तट	६०. १६ । ८५. २ । १४६. २० ।	
डक	४. १०			२५८. १८ । २८६. ८	
डङ्ग	२७१. १४		तटिनी	१८७. १ । १८४. २	
डमर	४१०. १४		तटिनीभिद्	२४१. १६	
डमव	२७१. १४		तडाम	६४. ६ । २८०. १५ । २८६. ८	
डयन	१११. १०		तडित्	१४४. १३ । ३०५. २	
डाकिनी	८५. १४ । २१३. ६		तडक	१७. ११	
डामर	२७१. १५		तडकीज	११८. ८	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
तच्छुल	३०५, १७		तदात्म	१३७, ८	
तच्छुलादि	१३६, ११		तदायुध	२८, २०	
तच्छुलीय	२४७, १०		तद्वृह	२३७, १	
तच्छुलीयक	४८, १		तद्वृव	३५, १ । ७२, १२ । ३०८, १४	
तच्छुलीयक	११८, ८		तद्वृट	१६०, १८	
तत्	१६२, १४		तद्यत्न	१०८, १	
तत्तत्	१२७, ६		तद्वाज	१८३, १३	
तत्तात्पर्यिक	३०६, १६		तद्वत्	८३, १४ । ८४, १३	
तत्त्वमन्	१३४, १ । २३७, २		तद्विद	३१, १	
तत्त्वान	१७८, ६		तद्विदिन	८३, १	
तत्त्वियावत्	२८, ७		तद्वय	१४७, ४ । १७६, १० ।	
तत्त्वित्	१७३, ८			२०८, ११	
तद्विज	१८४, ६		तनु	१८७, ६ । २६४, ८ । २८६, ८	
तत्त्वज्ञान	२४३, ४		तनुजन्मन्	२१८, १६	
तत्त्वः	१२, ७		तनुरम	३३८, २	
तत्त्वो	१५८, १० । १६४, ८		तनुनपाद	१६६, १४	
तत्त्वसूत्र	७३, ३		तनुवह	२२५, १६ । ३४४, ४	
तत्त्वान	८, ८		तनु	१२७, ७ । २६२, ७	
तत्त्व	२५५, ३		तनुवाय	२५४, १८	
तत्त्व	२२४, १७ । ३४७, १		तनुवायोपकरण	२२६, ७	
तत्त्वभेद	१५०, १		तनुजीविभेद	१८६, ११	
तत्त्वविज्ञान	३४६, १४		तनुद्याना	१३, १७	
तत्त्वार्थनिश्चय	१८७, ४		तनुसम्मत	१२५, ३ । १३४, २०	
तत्त्वस्थि	२३५, १५		तन्म	१८१, १० । २५४, १८	
तत्त्वह	१४, ११		तन्मक	१७, १३	
तत्त्वमन्थसंयुत	२७६, १६		तन्मभेद	४, ११	
तत्त्वशा	३१६, १४		तन्मिका	१७, १३	
तत्त्व	२८०, १०		तन्मिन	१४३, १५	
तत्त्वज्ञ	२३८, ८		तन्मिन्	२५५, २	
तत्त्वा	१६८, १६		तन्मो	२५५, १	
तत्त्वा	२३६, ४		तन्मोषात	२८७, १२	
तत्त्वोद्य	८३, १		तन्मो	५७, ८	

शब्दः	पृ०	श्ल०	शब्दः	पृ०	श्ल०
तन्नि	१३४.	१७	तन्नि	२६५.	८
तन्निन	१०२. २। १३२. ४। १३३. १५		तन्नि	२७०. १७। ३०४. २०।	
तन्नी	२५५. ३		तन्नी	३०५. १४	
तन्निध	२३२. १२		तन्निध	२८८. ३	
तन्निनी	२८२. २		तन्निनि	३२०. ४	
तन्निशालक	१२७। १५		तन्नी	२५४. १७	
तन्नि	१८४. ३। २४०. १३		तन्नि	३. १७। ४१. ३। ५२. ४।	
तन्नि	२१०. ११। १२। २२४. १७		तन्नि	८०. १०। १७२. २। २२४. ४।	
तन्नि	३८. १३। २४३. ५		तन्नि	२५०. २। २७५. २। २८३. ४।	
तन्नि	२४३. ५		तन्नि	२८२. १८। ३०७. ३	
तन्निनि	३२०. ४		तन्नि	१११. १३। २७३. ३	
तन्नि	७५. ५		तन्निनी	२८७. १३	
तन्निधन	२०४. १०		तन्निनिनिनिनिनिनि	८२. २	
तन्निधना	२०४. १०		तन्निनिनि	२६७. १८	
तन्नि	१३८. १७		तन्निनी	७३. १५। ३०३. १४	
तन्नि	३२. ५। ३३७. ८		तन्निनिनिनि	१८२. ७	
तन्नि	११२. ११। १८५. ७		तन्निनि	२८. १३। ३८. ११।	
	३०५. १८		तन्नि	४४. १५। ५०. १८। ६२. १।	
तन्निनिनिनिनिनि	२८३. १६		तन्नि	६३. ७। १०५. ७। ११६. १५।	
तन्निनि	२७१. १६		तन्नि	२१६. ३। २५१. १६। २८३. १२।	
तन्निनिनिनिनि	३३७. ११		तन्नि	२८४. १	
तन्निनि	१८४. ८		तन्निनि	१८. ८। ३८. १२। ४४. ५।	
तन्निनि	१७८. १३		तन्नि	११५. १०। १२१. १। १३७. ३।	
तन्निनिनि	३४४. ५		तन्नि	१८७. १। २७१. १८। २२०. ६	
तन्निनिनि	३४४. ५		तन्निनि	२१६. ३। २५६. १२	
तन्निनिनिनिनि	२७१. १६		तन्निनिनिनिनिनिनि	१००. २	
तन्नि	२५४. १७		तन्निनिनिनि	७७. १७। २५१. ३	
तन्नि	८. १६। ६०. ११। ६४. ७		तन्निनिनि	१७. १२। ८३. ५।	
तन्नि	११८. १८। २५४. १७		तन्नि	३००. १६	
तन्निनिनिनि	४. १८		तन्नि	४. १७। ५५. १३। ३१७. २।	
तन्निनिनिनि	१३३. १७। ७०. १२		तन्नि	३४१. ३। १६	
	१११. ११		तन्नि	३४५. १४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
तर्कारो	१३, १५ । २३३, ८		तस्मिन्नर्थ	२५५, ३	
तर्कित	१३८, १७		ता	१२७, ५	
तर्क्य	१७, १०		ताटङ्ग	२८८, ४	
तर्कपिच्छ	१८८, २		ताड	८७, १०	
तर्क्य	२३६, ७		ताडन	८७, १० । ८७, १२ ।	
तर्कक	१७, ८			२०५, ६	
तर्क	१०५, १०		ताडपत्र	२८८, ४	
तर्कक	१७, १७ । २५६, ८ ।		ताडपत्रो	१८२, १८	
	३३६, ३		ताडसंस्कृत	२३६, ८	
तर्ककाजो	३२, १८		ताडित	१३५, ५ । १३७, १४	
तर्तरीक	३७, १		ताडो	८७, ११	
तर्द	७८, ८		ताद्य	२३६, ८	
तर्पण	१११, १७		ताड्यव	३२०, ६	
तर्पणयोग्यक	२३६, ३		तात	१६, ७ । १२७, २ ; ८	
तर्प्य	२३६, ३		तातगु	६४, ८	
तर्पग	२७१, १८		तातपिष्ट	३४४, १०	
तर्प	१०५, १६ । ३३०, १७		तातज	३०५, २०	
तण	१८०, ११ । २८७, ११		तान	१८७, ७	
तणग	६४, ७		तानित	१४३, १८	
तणप्रदेश	१८०, ३		तानितपट	१४३, १८	
तणप्रहार	७१, ८		तान्ना	१२७, ८	
तणाङ्गक	३२, १२		तान्मिक	१७, १७	
तन्निन	१८४, ७		ताप	१४६, ७ । २१०, १४ । २१३, ४ ।	
तन्निम	२२८, १७			३३०, १३	
तलुन	१८४, ४		तापस	५०, २ । २०४, १० । ३२०, ३	
तलुनो	१८४, ४		तापसतव	२८३, १७	
तल्प	२१०, १३ । २२८, १८		तापसी	१६३, ६	
तल्पन	१८४, ५		तापिच्छ	७५, ५ । २८३, १६ ।	
तल्ल	२८७, १३			३०५, १८	
तल्लो	२८७, १३		तापित	१४३, १६	
तल्लेखक	१६१, १४		तापो	२१०, १५	
तल्लर	२८५, ८ । ३१२, ३		ताप्य	२७७, १०	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
ताम्रलक्ष्मी	२६०.	८	तार्क्ष्यमाह	१५३.	८
ताम्रल	४४७.	१०	तार्क्ष्यश्लोक	३०१.	३
ताम्रलो	४४७.	१०	तार्क्ष्य	१०५.	११
ताम्रित	१४४.	१६	तार्क्ष्यत	१४४.	१
ताम्र	३. २। १८. ४। ८४. १५।		तार्क्ष्य	२४६.	८
	१३१. १२। २१६. ११। २४४. २०।		ताल	२८७.	१४
	२५५. ७। २७४. १०। २८५. २०।		तालम	२८७.	११
	४३८. ४		तालपञ्ची	२८८.	४
ताम्रकलश	११३. १०। ४०४. १५		तालपञ्ची	११८. १०। २४५. १७।	
ताम्रकटु	४८. २			२७४. १	
ताम्रकुम्भ	४२४. ४		तालमूली	१८०.	१४
ताम्रघृह	१७०. ६		तालमूलीका	४८. २	
ताम्रमुख	५७. ४		तालहन्ताक	४८. ३	
ताम्रगल	३३८. ३		तालाव्याख्य	२८८. १५	
ताम्रल	३०५. १८		तालिका	१७. १७	
ताम्रलो	३०५. १८		ताली	२८७. १६	
ताम्र	१५. १५। २५५. ४। ५। ७		तालीम	२८४. ४	
ताम्रक	१७. १५। २५५. ४		तालीमपत्र	२८४. ३	
ताम्रका	१७. २		तिल	१२७. १०	
ताम्रकान्त	१२. ४		तिलक	१७. १८	
ताम्रकार्भद	४०२. ४		तिलपत्र	४२४. १२	
ताम्रक	१२०. १४		तिलपत्राक	३७. २। ११५. ११	
ताम्रलि	१११. १२		तिलार्द्रि	४४५. १६	
ताम्रशब्द	१७७. १		तिलमदीधिति	११२. १	
ताम्रा	२०८. १४		तिलम्	१०५. १४	
ताम्रापति	१६१. १५		तिलमयस	५८. ४	
ताम्रित	१४४. १७		तिल	१४७. १०	
ताम्रोषो	४४७. १०		तिलउ	१८३. ११। २७५. ८	
ताम्रिक	२८. १२। ४६. ५		तिलिजा	२२७. ६	
ताम्र्य	७८. १६। २४६. ५। ६।		तिलिजामयुत	१०२. ८	
	२८१. १४। ४१०. ८। ४४७. ८		तिलिजिका	७. ७	
ताम्र्यपत्र	५५. १६		तिलिज	४७२. २	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
तितित्पक्षिन्	१६७, ३		तिलकद्रुम	३१, ५	
तितित्पक्ष	२७२, ८		तिलकाक	२१, ५	
तितित्पि	८४, १४ । २७२, २		तिलककट्टा	१५४, १७	
तिथि	२४५, ६ । ३३८, ८		तिलकालक	११, १ । १७, १८ ।	
तिथिभिद्	२४५, १५			४८, ४	
तिथिभेद	१४२, १८ । २५७, १८		तिलचूर्ण	३०६, १३	
तिथिविज्ञेय	१७३, ४		तिलपार्श्विक	४८, ४	
तिथिमनुद्धृत	२४६, १०		तिलपार्श्वी	११८, १०	
तिथ्या	२४६, १०		तिथ्या	२४६, ८	
तिथिग्र	१५८, ११ । २०१, १ ।		तीक्ष्ण	१०५, १३ । १४ । २५०, १ ।	
	२१७, ११			२५२, १३ । ३४६, ६	
तिथिग्र	२२४, ११		तीक्ष्णगन्धा	१८५, ८	
तिथिष्ठ	८७, ४		तीक्ष्णामूक	३७, ८	
तिथिबो	८८, १६		तीक्ष्ण	८८, ७ । २५५, ८ । २८०, २०	
तिथिबोक्	३७, ७		तीक्ष्णयान्त्र	२५७, १	
तिथिगो	१११, १४		तीक्ष्ण	१०५, १२	
तिथ्युक्	१८, २ । ३०, ७ । १८५, ७		तीक्ष्ण	६४, १२ । १६८, १६ । २८४, ६	
तिथित	१४३, १८		तीक्ष्णभेद	६५, ७ । २४४, १२ ।	
तिथिग	१८०, २ । २७१, १६ ।			२४८, ५ । २८३, ८	
	२७२, २		तीर्थाङ्ग	२४६, १०	
तिथ्याङ्ग	३२३, १६		तीर्थ	२४६, १०	
तिथ्युक्त	१४८, १२		तीर्थ	२७२, ४	
तिथ्युक्ति	८२, ८ । २०२, १७ ।		तीर्थ	८७, १५ । ८७, ६	
	३२३, १५		तीर्थ	२५५, ८	
तिथिप	२१३, २		तुगा	३२१, ५	
तिथिधान	२०३, १		तुङ्ग	३०२, १८ । ३१६, १	
तिथ्युक्तमनुद्धृत	१६८, ८		तुङ्गभद्रा	२८८, ५	
तिथ्युक्त	७०, ७		तुङ्गिन्	५८, १६, १	
तिथि	२३२, ११		तुङ्गी	२६६, १४	
तिथि	१५, १० । १७, १८ ।		तुङ्गी	३२७, १२	
	४२, १० । ६३, ४ । २५४, ७ ।		तुङ्ग	८४, ४ । १८८, १३	
	२७८, ७ । ३०५, १८ । ३०६, १५		तुङ्गधान्य	२१, ११	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
तुल्य	८७.	११	तुलीयांश	१७३.	११
तुल्यकेरी	२८८.	६	तुल्यम्	१८.	४ : ४
तुल्यिका	१६.	१२	तुल्यवर्त	३१४.	१५
तुल्यिकेरिका	४८.	५	तुल्यं	३४.	१६
तुल्य	२७२.	८	तुला	८५. ८ । २८७. १७	
तुल्य	१६८. १ । ३४५.	७	तुलाकाल	१४५.	४
तुल्य	४७.	८	तुलाधारा	२८८.	७
तुल्यज्ञान	४०.	७	तुलाधृत	१४४.	६
तुल्य	१७३.	७	तुलाभिद	१०८.	१४
तुल्यकृषिका	४८.	५	तुलागान्धि	२८८.	७
तुल्य	२७२.	८	तुलामुख	२८२. ४ । ३४२. १५	
तुल्यलम्	२७२.	८	तुलिन	१४४.	४
तुल्यकर्म	७४.	८	तुल्य	२२१. ६ । २३७. १७	
तुल्यकर्म	१०४.	५		२७४. १७ । ३२७. १८	
तुल्य	३०६.	१	तुल्यार्थ	१६८.	१०
तुल्यकौशिक	२१६.	१७	तुल्यिका	३७. ८ । ३४५. १०	
तुल्यगी	२७२.	६	तुल्यी	७. १७ । ४५. ४	
तुल्य	२७२.	६		१८८. १२ । २७२. ८	
तुल्य २७. १७ । ६४. ११ । ७८. ८ ।			तुल्य	३४०. १४	
१३३. ३ । २६८. १८			तुल्यचर्पटी	३०२. ५	
तुल्यगजपथ	२४८. ११		तुल्यवर्ज	२७८. १८	
तुल्यगी	६४. ११		तुल्यल	३०४. ५	
तुल्य	१७. १८ । ७६. १६ ।		तुल्य	२२७. ४ । २७२. ७	
१०५. ३ । १७४. १५ । २३६. ६ ।			तुल्यगान्धि	२५२. ५	
	२५४. १६		तुल्य	१४४. ४	
तुल्यकर्मपथक	२५६. ७		तुल्योदक	३७. ८	
तुल्यकृषिकादि	२८३. १५		तुल्योदकवाचक	७१. ४	
तुल्यकर्म	३८. ११ । २८२. ७ ।		तुल्य	१८५. १५	
	३१८. १६		तुल्यकर्म	१७६. ८	
तुल्यकर्मपथ	३३६. १२		तुल्य	१२८. ११	
तुल्यकर्मपथ	१८३. १७		तुल्य	६४. १६	
तुल्यकर्म	११८. ११		तुल्यी	१०५. १५	

शब्दः	इ०	व०	शब्दः	इ०	व०
गुहोर	२१२. ८ । २०२, ४		हतोवप्रज्ञति	१०२, ०	
गुहं	१०५, १५		हतोयांश्च	१०६, १२	
गुहं	२८५, १३		हतोयान्नम	१७१, १६	
गुहं वक्र	२०६, २		हम	८८, ११ । १२०, ११ ।	
गुह ७१, १४ । ७६, १८ । २८८, १				१५६, १८	
गुहनाजा	१८८, १		हमि	१२०, ११ । १४७, १ ।	
गुहपिप्लव	२०६, ११			३२४, १७	
गुहपिप्लिका	७६, २०		हमा	३२०, १५	
गुहिका	११, १८ । १८, ६ ; १८		हमित	१८, ५	
गुहग	२७२, ५		हम्यज्	१८, ५	
गुह्योक्त	१८, ७		हम्या	४६, २० । १०५, १६ ।	
गुहिन	२४१, १२			१८४, १२ । ३२५, ३ । ३३०, १५ ।	
हव	१०५, १६ । १८०, ११ ।			३३३, १३	
	३२५, ५ । ३४५, ७ ; १४		हम्यातिरेक	३३८, १	
हवकेतु	२०१, ५		तेजम	२६०, १६	
हवगोघा	१८५, ८		तेजनकद्रव्य	२५३, ३	
हवता	१४४, १ ; ५		तेजनका	३७, ८	
हवत्	१४४, ५		तेजस् ७२, २ । ७६, १ । १३५, ११ ।		
हवाधान्य	२८, २			२१३, ४ । २२६, १६ ; १८ ।	
हवनिर्मितपुत्रव	७१, ८			२३८, १८ । २४५, ४ । २८१, १० ।	
हवपूल	३०४, १५			३२०, १७ । ३३२, २० । ३४१, ८	
हवभिद्	८, १८ । १०८, १७ ।		तेजस्विन्	१८८, ५	
	१८५, १७		तेजित	१३८, ४	
हवभेद	८७, १८ । ११६, ३ ।		तेमन	१८४, ८ । १८८, १५	
	२१२, ६ । ३२०, ६ । ३३३, ६		तेनसद्रव्य	३०१, ११ । ३३५, ३	
हवामय	१०५, ११		तेनसान्तर	२३३, १८	
हवाराजक	३०८, ६		तैतिल	३०६, २	
हवभृग्य	२४, ३ । २४७, ११		तैतिग	२७२, ८	
हवसागा	३१२, १४		तैलकण्ड	२७६, ४	
हवान्तर	११४, ६ । ३१६, १२		तैलपिण्डक	४८, ६	
हवोष्णा	८८, ११		तैलपञ्चौ	११८, ११ । २६७, १८	
हतोयक	२१६, ३		तैलपात्र	११, १३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
तैजपायिका		४८, ७	त्वक्त १२७, ४। १२८, ७। १५३, १८		
तैजपिच्छ		७८, १६	त्वक्तयोषा		१४४, १३
तैजिकभिद्		२५३, १७	त्याग ६६, ५ ५८, १४। ६३, १०।		
तैजित		१४३, १४	६७, १। १०४, १५। १३७, ७।		
तोक्		४, १३	१८७, ८। १०८, २		
तोक्क		११२, १८	त्यागघ्नोक्त		८१, ८
तोक्का		४, १३। २२४, १	त्यागिन्		५८, १५
तोटक		१८, ५	त्रया		७७, ८। २१०, १४
तोढा		८७, १२	त्रयावत्		१२२, १५। १५१, ११
तोत्र		१८४, १०। २५५, १०	त्रय		६१, १५। २१०, १०।
तोद		१७३, २	२५५, १०। २५८, १७		
तोदक		१८, ७	त्रयुष		२१७, ६
तोदन		१७३, २। १८४, १०	त्रयी		२३६, ५
तोदित		१४४, ६	त्रयौमुख		५७, ५
तोमर		५५, १०। २३८, २०।	त्रस		२५३, १३
		२७२, १०	त्रसः		२७२, १
तोय		८८, १३। २०१, ८। २१६, १।	त्रस्त		१२७, ८। २६०, १५
		३०३, १७। ३०४, ११	त्राग		१०५, १०। ११। १७३, ८।
तोयद		६०, १। २७२, १४। ३८८, ८			१८७, ११
तोयघ्न		३८८, ८	त्रात		१२७, ८। १२८, ५
तोयनिर्भर		१७, ४	त्राट		१७, १६
तोयपिप्यञ्जी		११७, ११। ३०७, १२।	त्रायमाञ्ज		२७, १८। ११८, ८
		३०८, ५	त्रायमाञ्जा		१०५, ११। २४४, १७।
तोययन्म		४५, १५			२८१, ८
तोयञ्ज		१११, १५	त्रायमाञ्जौषधि		३२४, ६
तोयित		१४४, ६	त्राम		६, १५
तोष		३३१, ११	त्रामित		१४३, १७
तोषञ्ज		१५६, १	त्रि		२५०, ३
तोषद		१७६, ८	त्रिकु		४, १२
तोषातिक्		३७, १०	त्रिकदक		३७, ३
तोषाचिक		३७, ११। २३८, ८। १०	त्रिकण्डक		३७, ४
तोलिकिक		३७, १०	त्रिक्वा		४, १२

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
त्रिकूट		८८, ५	त्रिरुता	१०८, १५ । १८८, ६ ।	
त्रिमूर्त		१४४, २		२४४, १५	
त्रिमूर्तभेद		१२६, ३	त्रिवेदी		२४६, ५
त्रिगता		१४४, ३	त्रिग्रन्थ		१८, १
त्रितय		२४६, ५	त्रिग्रन्थ		५५, ५
त्रिदश	२६२, ७ । २६३, १५ ।		त्रिग्रन्थक		३७, ५ ; ७
		२७३, १८	त्रिमूल		५५, ५
त्रिदशमहोदय		२०८, १२	त्रि	८५, ७ । २८८, ८	
त्रिदशाचार्य		११२, ११	त्रिता		१२७, ११
त्रिदशालय		५३, ८	त्रिवर्णिक		७६, १२
त्रिदिव	४, १५ । ३२०, ६		त्रोटि		८५, ५
त्रिदिवा		३२०, ६	त्रोटो		७१, १०
त्रिपताक		३७, ६	त्र्यक्षर		२२८, १४
त्रिपत्रक		३७, ५	त्र्यकूट		८८, ४
त्रिपथगा		५८, १०	त्र्यम्बक		१७, १४
त्रिपटा		२८३, ५	त्र्यम्बकसख		५८, ४
त्रिपदादेवी		२७०, ३	त्र्यादिमङ्गला		३४१, ७
त्रिपुट	८८, ७ । २८२, ४		त्वक्क्षिरी		२८८, ३
त्रिपुटा	८८, ६ । २४५, ८		त्वक्पत्र		२७१, १७
त्रिपुगनाक		४८, ३	त्वक्पत्रो	२७१, १७ । ३१७, १७ ।	
त्रिफला	६४, ८ । २८८, १८			३१८, ८	
त्रिमात्रक		१२८, १५	त्वक्पुष्प		२१३, २
त्रिमुख		५५, ६	त्वक्पुष्पाक्षणी		३१२, १४
त्रिलोकी		१८, २	त्वक्सार	१०७, १६ । ३२२, २०	
त्रिलोचन		५०, १५	त्वक्सारक		१०७, १७
त्रिवर्ग		६४, ८	त्वगङ्ग		२१३, २
त्रिवर्गसम्पत्ति		२५०, ५	त्वग्मेद		३४१, १
त्रिवर्णिक		३७, ३	त्वग्विहङ्गिन		१६२, ७
त्रिविष्टप	३३, २ । ४४, १५ ।		त्वय	१२५, १८ । १८७, ६ ।	
		६२, १३		२८५, ७ । ३१०, ३	
त्रिवृत्	४४, १७ । ४७, १८ । ८८, ६ ।		त्वचिसार		२६७, ४
१८८, १८ । २१८, ६ । २२६, १२			त्वरा	२१३, १३ । २१८, १४	

क्रमः	पृ०	पं०	क्रमः	पृ०	पं०
त्वगायुक्त	२८२, १८		दक्षादि	१६३, २	
त्वरित	१०५, १५ । १४३, १४		दक्षिण	११२, १६ । २४७, २ ; ३	
त्वष्टृ	४८, १२ । ८५, २			२५५, १३	
त्विष	११५, ५		दक्षिणावर्तपागव	२८७, ८	
त्वब	८६, ५ । २६१, १८ ।		दक्षिणावर्तशङ्ख	२७८, १८	
	२८७, १२ ; १६		दक्षिणोद्भूत	१११, १६	
			दग्ध	१२७, १७ । १३८, १४ ।	
				१४३, १ । १५७, ८ । १५८, ८ ।	
दंष्ट्र	१८४, १०			१८०, ११	
दंष्ट्रान	१८४, १०		दग्धा	१८०, १२	
दंष्ट्रभीष	६७, १५		दग्धिका	१८, १०	
दंष्ट्रित	१४४, ७		दग्ध	८४, ४ । ८७, १२ । १२०, ६ ।	
दंष्ट्रा	१०१, १४			१७०, १० । २१७, १ । २२४, ३ ।	
दंष्ट्रामुख	५७, ६			२४१, १३ । ३०१, १४	
दंष्ट्रिका	१८, १०		दग्धध्वज	३२, २० । २२५, ६ ।	
दंष्ट्रिन	२५१, ६ । २५५, १४			२८८, १०	
दुःख	३, १ । ६, १ । ४४, ८ ।		दग्धनायक	४८, ७	
	१८१, १ । १८६, ५ । १८७, १ ।		दग्धनायिका	४८, ८	
	२००, १ । २१४, २ । ३७५, १०		दग्धभाव	१२५, १५	
दुःखमम्यव	१८७, १२		दग्धयात्रा	२८८, १२	
दुःशङ्क	१७२, २ । ३१८, १०		दग्धयाम	२४१, ४	
दुःश्रील	८, १८		दग्धविष्कम्भ	२६८, १४	
दुःश्रुत	१४४, १४		दग्धाग	२७२, १६	
दुःसमय	२२७, ७		दग्धोत्पत्ता	३४१, १८	
दुःस्पर्श	२६७, १ । ३०७, १४		दक्ष	१२७, १२ ; १४	
दुःश्ला	३७, १८ । ४७, ११ । ४८, ८		दक्षमांस	३००, १०	
दक्ष	४, १४		दक्ष	४८, १४	
दक्ष	५८, १२ । ६८, १४ । ८५, ११ ।		दक्ष	१११, १८	
	१०३, ८ । २४३, ८ । ३०८, ३ ।		दक्षगोमांस	१११, १८	
	३४५, ११ । ३४६, ५		दक्षि	१८०, १२ । २४४, १८	
दक्षमाष्ट	३३३, ४		दक्षिणाग	२८८, ८	
दक्षा	३४५, १२		दक्षिभव	२६१, १७	

अक्षः	इ०	ख०	अक्षः	इ०	ख०
दधिवार	२२३, ३		दन्दिमूक	३७, १४ २८८, १०	
दधिलग	२८८, १३		दध्म	२५५, १३	
दधिलम्प	१८, १४		दम	८७, १५ १७०, १० २२४, २	
दध्य	२६०, १६ २८६, १७			३३८, १०	
दध्याव्यमधुसंयोग	४०, १४		दमक	१८, ११	
दध्यालो	१६, १२		दमघ	१७०, १० २२४, २	
दधोदक	२८८, १३		दमन	१८४, १२ २२४, २ ३१२, १५	
दनु	१८७, १०		दमनक	२१४, ८ २२४, ८	
दनुपुत्र	३२०, ८			२२६, ११	
दन्त	७६, १३ १२७, १२		दमनीय	२३६, १६	
	१५०, १५ १७४, ६ २१८, ८		दमलम्प	१४४, ८	
दन्तक	१८, ८ २६, १६		दमित	१२७, १४ १४४, ८	
दन्तक्षतान्तर	२६८, १३ ३१३, ८		दम्भ	३, १० ४४, ४ ८५, १८	
दन्तदण्ड	१७३, १२			२१८, १२ २३४, १८ २६८, १८	
दन्तधावन	१२१, ६ २०८, ८			२८७, ७	
	२६८, ११		दम्भचर्चा	१८२, १२	
दन्तमांस	८८, १७		दम्भभेद	१६, १४	
दन्तमूल	२६६, १५		दम्भान्तर	२५३, १६	
दन्तवर्गभिद्	१८, ८		दम्भोर्लि	३२७, ७	
दन्तघाट	८५, ७ २७१, ५		दया	१८३, १६ २१०, ७	
दन्तघाटा	८५, ८		दयात्यागादिस्त्र्युत	१३८, १५	
दन्तमुष्टि	२०८, ८		दयानुक	३७, १५ ३०७, १४	
दन्तिन्	१२७, १३ १५०, १५		दयाशून्य	८८, १२	
दन्तिकर्गमूल	१६, १८		दयित	१४४, ८	
दन्तिका	२५४, ५		दर	२५५, ११	
दन्तिदन्तमखण	८, ७		दरत्र	२५५, ११	
दन्तिपञ्चाङ्गात्र	२६३, १		दरा	२५५, १२	
दन्तिपादबन्ध	२५६, १८		दरो	२५५, १२ २७३, ११	
दन्तिप्रौषकर्मन्	२४६, ८		दरोद्ग	२७२, १०	
दन्ती	१८८, ६ २२०, १५		दर्दुर	४, ४ १२१, ३ २६४, ८	
	२४५, ८			२७२, १३; १४	
दन्तुर	२७२, १२ ३०२, १८		दर्दुरा	२७२, १५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
दघं	१५८, १५९	२०२, ११	दघ्नमोक्ष	१०१, १३	
	२१०, १६१	२१६, १४	दघ्नमुख	५७, ६	
	२५२, १४		दघ्नमुखादि	१६६, २	
दघ्नक	१८, ६		दघ्नवर्षगण	१२६, २०	
दघ्नल	३, ११	४०, ५	दघ्नसंख्या	१२६, ३	
	२०७, १२	३२६, १०	दघ्ना	१२६, ५	१२२, १०
दघ्नान्नप्रशंसा	५२, १		दघ्नाकर्षिन्	३३४, ५	
दघ्न	३२५, ८		दघ्नाक्षा	१२६, ३	
दघ्नमुष्टि	२७४, १६		दघ्नाम्य	११४, १६	
दघ्नान	१८६, ८		दघ्नाम्यगण	१०६, ४	
दघ्नौ	१३, ४	३१६, १०	दघ्नोत्थन	२०४, ११	
दघ्नौक	२८८, १०		दघ्नौक	३७, १५	
दघ्नौलम्ब	२३६, १५		दघ्ना	२२३, २	
दघ्ना	२२२, ३	३२५, १६	दघ्न	२३६, १३	
दघ्नक	१८, ८		दघ्नन	१६४, १३	
दघ्नान	१०६, १०	१६४, ११	दघ्नर	२७७, ११	
	२०४, १८	३२५, १६	दाक्षायणी	११६, १२	१३
दघ्नपिष्ट	१८, ८		दाक्षायणीधर्म	१६७, ४	
दघ्नमुख	५७, ८		दाक्षिण्य	३१६, १६	
दघ्नान	१५४, २		दाक्ष्य	२७०, १५	
दल	२६८, २	३३१, ६	दाक्षिम	६, २	२२८, १८
दलाडक	३०, १२	६६, ७	दाक्षिमपुष्पक	५२, १२	
दलामल	३१२, १५		दात	१२७, १६	
दलिक	१८, ११		दाट	५०, १५	१०६, १
दलित	१४४, ६			२६५, १३	
दव	३१६, ७		दाढ्य	२२, १६	६५, २
दघ्नकोटी	१०५, ३			३४२, १०	
दघ्नयोव	२४८, ७		दाघ	२५५, १५	
दघ्नयोवखण्ड	३३६, २		दाघक	१८, १५	
दघ्नान	१६४, १३		दाघिक	१८, ४	
दघ्नमोक्षिष्ट	६२, ८		दाग	५६, १४	६३, १०
दघ्नपर	२८८, १४			१२०, १३	१२०, १२

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
१३६. १८। १८७, ७। २००. १८।			दाबक	१८. १४	
२०४, १७। २०६. ६। २०८. १ :			दाबका	११४, ६। १११, २०।	
२; १२। २३३. १। २३६, १४।				१८५, ८	
२८५. ३। ३२६, १४			दाबकाग	१७५, ७	
दानपात्र	३३५, ८		दाबनिष्ठा	८३, ४	
दानव	६८, ८। २६, १२। २६४. १७।		दाबपुत्रो	८८. ८	
	३२०, ८। ३२५, ११		दाबहर्गिदा	३१६, ११	
दानवमात	१८७, १०		दाबहस्तक	४८. ८	
दानवान्तर	१८, १०		दावट	८८. ८	
दानवाग्नि	२८८, १३		दावो	३१६, ११	
दानविषय	१४४, १०। १४७, १६		दाव्य	२३६, १५	
दानशौख	२४५. ३		दाव	३१६, ७ : १०	
दानु	१८७, ८ : १०		दास	२४४, १३। २६६, ११।	
दान्न	१२७, १४ : १५			३३५. ८	
दापनीयक	२३६, १५		दासो	२४४, १३	
दापित	१४४, १०		दासोपुत्र	३७, १६	
दाप्य	२३६, १५		दासोमत	८१. ८	
दामोदग	२१४, ११। २८८, १४		दासोमत	२३५, ४	
दाम्बिक	१८, १५। ३५. १२।		दामेग	२७२, १८	
	३०८, १३		दासेरक	३७, १६	
दाम्य	२३६, १६		दाह	३४१, २	
दाय	२३६, १३		दिक्पग	२७३, १ : २	
दायद	१७६, १०		दिक्पगो	२७३, २	
दायाद	१७६, १०		दिक्पति	२१०. ८	
दायक	१८, १३		दिक्पाज	१४१, २०। १४५, ६।	
दायका	१११, १८			२७३, १	
दायद	१७६, ८		दिगम्बर	३४, ५। २८८, १५।	
दायव	३२०, ८			३२५, ६	
दाया	२५५. १४ : १५		दिग्गज	१६३, १४। १८०, ३	
दारित	१०५, १७। ११८, ४।		दिग्ध	१८०, १३	
	१४४, १०। १८८, ७		दिग्धर	२७३, १	
दाब	१८१, ८। २५५, १६। २५६, ७		दिग्भिद्	१६६, ३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
दिग्भारक	१८८, ४		दिग्भारक	४४२, २	
दिग्भित्त	२८८, १२		दिग्भित्त ५८, ११ । ८३, ५ । १११, १७ ।		
दिग्भित्त	७२, १२		१४७, १० । १५७, ६ । २२०, ४ ।		
दिग्भित्त	२६५, १५			४२५, ४	
दिग्भित्त	१७५, १६ । २३१, ८		दिग्भित्त	८५, ६	
दिग्भित्त	२०७, १८		दिग्भित्त	८५, ६	
दित	१२७, १६		दोदित	४२०, ७	
दितो	१२७, १६		दोदित	२२५, १० । ४३०, ४	
दितित्त	२२०, १४		दोदित	१८७, ११ । २६६, ७	
दितित्त	२७३, १६		दोदित	१८८, ५	
दितित्त	२६५, ८		दोदित	१८७, ८	
दिन	१८७, ११ । २८०, ५		दोदित	१७१, १४	
दिननिर्वाह	७, १८		दोदित ४, १७ । ८८, १८ । २७४, ४		
दिनप्रज्ञो	११८, १४		दोदित ५१, १३ । ८१, ४ । १७२, १७ ।		
दिनप्रज्ञो	४३८, १८		२०४, ११ । ४१२, १४ । ४२८, १२ ।		
दिनप्रज्ञो	२८४, १८			४३४, ५	
दिनस्थितिभाग	१०६, १२		दोदित	१८, १६	
दिनस्थिति	१४६, १ । २४०, १०		दोदित	१७२, १२	
दिनेश्वर	२८८, १५		दोदित	४२६, १	
दिन	२६१, १४		दोदित	४४७, १२	
दिव	६, १४ । १६१, १२ । ४१६, १२		दोदित	१२८, ५	
दिवस	४१, ४ । २४१, ४ ।		दोदित १०५, ६ । १२७, १७ । १४०, २ ।		
	२५३, १२ । २५८, २०		१६४, ८ । १८०, ५		
दिवस्पति	४, २		दोदित	४२४, १४	
दिवाकर	४४, १२ । ८०, २ ।		दोदित ६, ८ । ७१, १७ । १२७, १८ ।		
	८५, २ । ४२५, १		१३४, ४ । २२५, १ । २४५, १४		
दिवाकीर्ति	१६१, १६		दोदित	१८, १६	
दिवाभित्त	१६१, १७		दोदित	११५, १	
दिवाभित्तपतञ्जिन्	४, ६		दोदित	२३, १४ । ४१८, ८	
दिविभव	२३६, १८		दोदित	१८, १७	
दिग्भित्त	२११, ८ । २३६, १७ । १८ ।		दोदित १४८, ४ । १५२, १३ । १८ ।		
	४२५, १३ । ४३०, ८			२१७, ४	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
दीर्घकोशिका	४८, १०	दुग्गलम्भव	११२, ४
दीर्घत्व	३४२, ६	दुग्गल्लान	२६७, ८
दीर्घपञ्चक	४८, १०	दुर्गा	५८, १०। १०८, ३। १४८, ५।
दीर्घसुचिन्	२८, ३	२०४, १८। २८६, १८। ३१४, ३।	
दीर्घादि	८८, ८		३३७, १०
दीर्घाध्वग	६७, १४	दुर्जर	२५४, २
दीर्घिका	१८, १८	दुर्दम	१०६, १
दीर्घा	१०५, १०। १२७, १८	दुर्दिन	१८४, १६। ३०८, १४
दुक्कल	२२७, १०। ३०६, ३	दुर्दुष्ट	८८, १
दुग्ध	१८०, १४। २६२, १८	दुर्दिज	३२४, ३
दुग्धपेन	२८१, १४	दुर्गय	६७, ८
दुग्धादि	२४४, १४	दुर्गामन्	४८, १०। १३४, ३
दुग्धास्त्र	२४८, ४	दुर्बल	१३४, १७
दुग्धिका	१६०, ८। २२८, ५।	दुर्बलाकुलि	८४, ७
	२४४, २। ३३८, १२	दुर्बुद्धि	१४४, १३
दुग्धो	१८०, १४	दुर्भर	२७४, ४
दुष्कक	१८, १	दुर्मति	१४४, १३
दुग्धाभि	२२०, १४	दुर्मुख	५५, ७
दुर्गति	२७४, ४	दुर्लभ	२२०, १४
दुर्गधीत	१४४, १४	दुर्वर्गा	११२, १
दुर्गन्	३२४, ४	दुर्वर्गाक	३७, १८
दुर्गाध्व	८, १७	दुर्वृष्ट	१००, १
दुर्गलभा	१६४, २०	दुर्गा	१३१, २०। ३२१, ११
दुर्गलम्बौघधि	१८८, ८	दुर्गाक	२४४, ४
दुर्गलद	८८, २	दुर्विध	१८४, १०
दुर्गित	६८, १। १४४, १२। ३४०, ५	दुर्दल	१८४, १४। २४७, ७
दुर्गोदर	२८८, १६	दुर्दलित	१४४, १३
दुर्गन्त	१४०, १४। १६८, २।	दुर्ल	२१२, ७
	१८४, १०। १८७, ११	दुर्ल	२८८, ३
दुर्गन्ति	१४४, ११	दुर्लमन्	३७, १८। ८२, ४
दुर्गम	५८, १७। २६०, १८	दुर्ल	२५४, ११
दुर्गल्लार	२२८, १७	दुर्ल	२२८, १८

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
दुष्कृत	१४४.	१२	दुष्कृता	१८.	१८
दुष्ट १५८. ७। १८१. १३। २६३. २			दुग्ध	१८७.	१२
दुष्टमल	३००.	१८	दुग्धयोग	३०६.	१५
दुष्टवचन	१७२.	२	दुग्धिस्तम्भ	८.	१७
दुष्टवधार्थिक	३०१.	२	दुग्धिस्त	१८७.	१२
दुष्प्राक	१४४.	१४	दृढ १०१. १४। १०२. ४. १६।		
दुष्प्राप	२२०.	१४	१३३. १०। १५०. ८। १५२.		
दृढ	२३७.	१	१३. १८। १५५. ३। १८६. ८।		
दृढान्न	१४४.	१५	२७४. १। ३२७. ३		
दृष्टा	६८.	८	दृढबन्ध	१८३.	४
दृष्ट्य	१६८.	२	दृढललाट	१४५.	११
दृष्टि १४७. ४। २८७. ८			दृति	१२७.	२०
दृष्टिपति	१४३.	४	दृप्त	१२७.	२०
दृप्त	५३. ६। २८४. १५		दृष्ट	२१८.	१२
दृप्तभाव	२३७.	२	दृष्ट १७. १५। ५८. ११		
दृप्तविशेष	६४. १८		दृष्टान	१८४.	१५
दृप्तो	४४. १। २५२. ३		दृष्ट्य	२३८.	१७
दृष्ट	२३७.	२	दृष्टद ११३. १२। १४४. १५		
दृष्ट	१८७.	१२	दृष्टदन्तो	१६१. १८	
दृष्ट २५५. १८. २५६. १४। २८६. ६			दृष्टान्मोनागो	२२८.	१३
दृष्टेष्टाग	२८०.	१५	दृष्टान्न	१४४. ११। १६	
दृष्टवर्त्मन	३३१. १६		दृष्टि ५५. ७। १८८. १०। २०१. १२।		
दृष्टमन्त्रमार्ग	२७५. १२		२०४. १८		
दृष्टा	३३८. १३		दृष्टेन्द्रकलामा	३१४. ३	
दृष्टा ५१. १२। १३६. १४। १५७. ६।			दृष्ट २६. ५		
२६३. १६। ३१४. ७। ३१६. १२			दृष्ट ५६. ४। ५८. ७। १३६. ५।		
दृष्टाक्षितम्भ	२८४. २		१५०. १। २४०. १२। २४२. २।		
दृष्टाग्न	११२. ४		२६८. १७। ३१६. १३। १४		
दृष्टक	१८. २		दृष्टक	१८. ३	
दृष्टग २१३. ११। २५८. १।			दृष्टको	१८. ३	
२८०. १५			दृष्टकौमन्दन	१७८. ११	
दृष्टगोय	२३७. १		दृष्टखात	१३७. २	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
देवजलाधार	८६, ८	देवशिल्पिन्	८५, ३ । २३०, १०
देवता १४३, ८ । २३४, ८ । ३३६, १८		देवमुनी	२३०, ७
देवताङ्ग	१०१, ६ । १०७, १६	देवसेना	२०४, १२
देवताङ्ग	१४३, ६ । २५२, १३	देवसम्बन्धवत्	२१६, १६
देवताम्ल	८८, १५ । १००, ६ । १५७, ४	देवादिमाद्यः	२५८, ६
देवताभिद्	६७, ६ । १३३, १६ । १५४, १५ । २८३, १२ । ३४६, १६	देवान्तर	१४६, २०
देवताभेद	७३, ६ । ८५, १० । २२१, ६ । २६५, १	देवादि	२७३, ६
देवतापतन	२५८, १८	देवो ४८, ८ । ५२, १८ । ५६, १६ । ५७, १ ; ३ । २५८, ११ । २८१, २ । ३१६, १४ । ३२१, ११	
देवत्व	१५६, १६	देवोभिद्	२४, ६
देवदाय	८५, १० । २०८, १६ । २५५, १६	देवोद्यान	७८, १७
देवद्वय	१६३, १०	देवा २६, ७ । ३७, १७ । ३८, १३ । ४८, १७ । ८६, ८ । १७८, १२ । १८२, ११ । १८३, १३ । १८८, १७ । २३८, ७ । २४४, १५ । २५१, १७ । २५६, ४ । २७६, ८ । २८१, २ । २८३, १६ । ३०४, ८ । ३०८, ११ । ३२५, १८	
देवद्वय	७०, ७	देवप्रभ	३२५, १८
देवद्वय	१८४, १७ । १८	देवप्रभ	३२५, १८
देवद्वयपतिगोत्र	१७७, ३	देवप्रभ	३२५, १८
देवभिद्	१४४, ४	देवप्रभ	३२५, १८
देवभेद १४, ६ । ३८, ११ । ३३६, ४		देवप्रभ	३२५, १८
देवमणि	११८, १५	देवप्रभ	३२५, १८
देवमात्र	१३७, १	देवप्रभ	३२५, १८
देवमात्रक	४८, ११	देवप्रभ	३२५, १८
देवयु	२४३, ६	देवप्रभ	३२५, १८
देवयोगि	२६७, १६	देवप्रभ	३२५, १८
देवयोग्यम्	१३०, ८	देवप्रभ	३२५, १८
देवः	२४५, १४	देवप्रभ	३२५, १८
देवराज	८०, ६	देवप्रभ	३२५, १८
देवल	८०, १५	देवप्रभ	३२५, १८
देवलोका	२५७, २	देवप्रभ	३२५, १८
देववर्धको	४८, ११	देवप्रभ	३२५, १८
देववर्ध	३४७, ५	देवप्रभ	३२५, १८

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
देव्यान्तर	१०७, १५।	१०८, ८।	देवविशेष	६८, २।	१०६, १६।
	१८६, १०।	२५२, १०।	३२५, ५।		२१८, ८
देशिक		१८, ४	देव्या		२३७, ३
देश्य		१०६, १	देव्यान्तर		२१८, ८
देश	६०, ३।	८८, २।	२२४, ७।	देव्यादि	२७३, ६
	२२६, १।	२२८, १०।	२४६, १४।	देव्य	२३८, ८।
	३०८, २।	३३५, १७।	३४१, ३।	देव्यप्रकाश	१०२, १
देशज्ञ		२८१, १७	देव्य	१३८, २।	२२८, ३
देशज्ञानिल		६८, ३	देव्यवत्		१४८, १
देशमानस		२४७, १२	देव	८५, ६।	८७, १०।
देशयात्रा		२८८, १७		१४५, १५।	१४६, ४।
देशलक्षण		२८४, २		२८०, १३।	३१६, १६
देशजी		२८६, १	देवस्य	१३, ७।	१४, १८।
देशनिगा		२५५, २		३४, ३।	४२, १६।
देशमन्त्र		१८, ४			८२, १६।
देशमन्त्रित		१७०, ८			८२, १६।
देहावयव	६, ६।	३८, ५	देवप्रश्न		१८७, ५
देहावयवभिद्		११५, ८	देवादिश्रमण		२०४, १४
देहावयवान्तर		२८४, १५	देवानिष्टलक्षण		१८८, २०
देव्य	६, ६।	३८, १४।	५०, २०।	देशिक	१८, ४
	१७७, २।	१७८, २।	१८१, ५।	दोष	१८०, १५
	२१७, ४।	२३७, ४।	२५८, ३।	दोष	२५५, १८
	२८१, ३।	३०२, १०		दोषक	१८, ६
देव्यगुण	२६१, १०।	२८८, २०		दोर्मूल	१३, १।
देव्यदा		२८८, २०		दोला	३४५, ७
देव्यमात		१२७, १६		दोलिका	२८८, ४
देव्यभिद्	१७, १५।	२२०, १०।	३३५, २	दोलित	१८४, १७
देव्यभेद	११, ६।	३७, ७।	७२, १६।	दोष	२१६, ३।
	८७, ४।	८८, ८।	२१७, ७।	३३०, १६।	३३१, १।
	२४२, १४।	२५७, ६।	२८३, ८।	३३२, १६	
	२८६, ८।	२८८, १।	२८८, ३।	दोषस्य	८२, १४
	६।	३०२, ३।	३१०, १४	दोषविशेष	१२८, ८
				दोषा	३३०, १५
				दोषोत्पाद	१८४, १४

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
दोह	३४१,	३	दाक्षा	१०४, ८। १८३, ६। ३३८, १२	
दोहदलच्छा	१२४,	२	दाड		८७, १७
दोहदिनी	३१०,	६	दाडा	१८, १०। १०१, १३	
दोहन	३४१,	३	दावक		१८, १२
दौर्गौण	११२,	३	दाविड		८८, १७
दौर्वौण	११२,	४	दाविडक		३७, १७
दौर्वात्मिक	३७, १८		द	२५०, २; ६। २६८, १८	
दौर्बल्य	१४४, १७। १४८, १०		द्वयक		११२, २
द्यु	२३२, २		द्वजोवक		१८१, ३
द्युति	१२७, २०		द्वय	२८, ८। १०५, १७; १८	
द्युमणि	११२, १। १८१, १		द्वयो		१०५, १८
द्युम्न	१८३, १३		द्वत	११७, १४। १२७, १८	
द्युत	१८३, ५। २८८, १०। ३१८, ३। ३३१, १३		द्वतगति		२६१, ८
द्युतकम्बल	१२, २		द्वतोदित		१४५, ८
द्युतका	२८, १६। २८८, १६		द्वभव		३२०, ८
द्युतकृत्	२८८, १७		द्वभिद्		५०, ६
द्युतभङ्ग	२६२, १२		द्वभेद	११, १०। १७, २०। २०४, २।	
द्युतभेद	७, १३		द्वम	६, ८। ५४, १३। १३८, ३।	
द्युतव्यवहार	१०६, ७			२१६, १२। २२४, ४। २५१, ३।	
द्यो	२३२, ३			२७१, ५। २७५, १७। ३४५, १२	
द्योतदीप्ति	१७, ४		द्वमभेद		२५, ४
द्व	३१६, ८। ३३५, १७		द्वमाय		२८२, १८
द्वनिध्याक	१६८, १०		द्वमाङ्ग		८, ११
द्वप्रपात	२५६, ३		द्वमान्तर	११, ६। १२, २; ६। ६५, ८।	
द्वमन्त्राण	१६८, ७			७८, ११। १६५, १८। २८७, १५।	
द्वमात्र	२६२, १७			३१६, ४। ३३६, १३	
द्वयोग	१११, १८		द्वमोत्यज	१८५, १०। २८६, ४१	
द्वय	६१, १३। १८८, ५। २३६, ११। २४६, ८। ३१८, १२		द्विविचार		२३६, १२
द्वयपात्र	१०४, १६		द्विशब्द		१७२, २
द्वयकल्प	११०, ११		द्विष्ट		११२, २; ३
			द्वोक्त	७८, १२। १०६, १; २। २०४, १	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
शोककाक	२०७, ४	३०३, ११	हिजराज	८०, ५	
शोकक्षीरा	२८८, १		हिजा	७६, १३	
शोकदूह	२८८, १		हिजाच्छासुत	३२३, १८	
शोकपत्नी	२१०, ६		द्वितीयवयस्	८८, २	
शोकमुख	५७, ७		द्विधाकृत	१४८, ७	
शोषी	१०५, १८		द्विधाकृति	१४२, १६	
शोषीप्रभेद	३०३, ७		द्विगमक	३७, १८	
शोह	३४१, ४		द्विगम	६५, १४ ३४७, ३	
शोहाट	८८, ८		द्विगमिद्	२१६, ६	
शोषटी	१०४, ८		द्विगमभेद	३, १४	
शब्द	३१६, ८		द्विगमद	१६२, ५	
शान्तिप्रदतां	१६८, १३		द्विगमन	१६१, १८	
शान्तिप्रदतां	३०८, १८		द्विगमि	२७३, ३	
शाप	२७२, १७		द्विगमार्थक	४७, १४	
शास्त्र	२६, ६ २५५, १७ २६०, १०		द्विगममूला	२०४, १५	
	३४२, १३		द्विगमव्यक्त	१८१, २	
शास्त्रपालक	४८, ८		द्विगम	२०८, २ २१६, ८	
शास्त्रपिण्डो	२५, २०		द्विगम	३२२, ८	
शास्त्रवन्ध	१११, १५		द्विगम	१६२, १५	
शास्त्रवन्धन	११, ४		द्विगमोक्त	२०३, ११	
शास्त्रमात्र	२७०, ४		शोष	१३४, ५ २७६, १ ३२५, ७	
शास्त्रोपनिषो	३०१, १५		शोषप्रभेद	७१, ७ ३४७, ८	
शास्त्रोपनिषदा	३००, १७		शोषमिद्	३१०, ८ ३४५, १६	
शास्त्रोपनिषदा	३२, २		शोषभेद	६, १७	
शास्त्रोपनिषदा	३४५, ८		शोषवती	१६१, १८	
शिक	४, १४		शोषान्तर	६८, ७	
शिकर्षित	८१, १७		शय	२४६, १४	
शिक्षिष्ठ	३२, ७		शय	१५८, ७	
शिक्ष	७६, १२ १२७, १२ १३३, १८		शुक्ति	३७, १८	
शिक्षन्	१८५, ११		शिक्ष	१७३, १५	
शिक्षभार्या	१०६, १६		शिक्षण	३३६, ८	
शिक्षयोचित्	३२२, २		शिक्षणजननी	४८, ६	

ध	अक्षः	पृ०	पं०	
अक्षः	१०	५०	अनेष्ट	६, १२
अक्षित	१४४, १८		अनेष्ट	२८८, २
अक्ष	८५, ८		अनेष्ट	२४७, ४
अक्षी	८५, ८		अनेष्ट	२४७, ४
अक्षः ८, ७। ८४, १७। १२८, ८।			अनेष्ट	१८, ६। १८७, १६
१४८, २। २७४, ७। ४०८, १६			अनेष्ट	४१६, १८
अक्ष ६०, १८। १०६, ७। १४४, २।			अनेष्ट	७५, ११। १४६, ५
१६८, १४। १८७, १४। २१६, १४।			अनेष्ट	४१६, १८। ४२१, ८
२२६, ५। २६०, १२। २६२, १।			अनेष्ट	१८२, ८
२८२, ८। ३१५, २। ३१७, ६।			अनेष्ट	१८४, १८। १८८, २०
३२२, ७			अनेष्ट	१८४, २०। १८५, १।
अक्षः २०८, १। २४७, १२			अनेष्ट	२६१, ८
अक्षः ५८, ४। ६७, १०। ८०, १४।			अनेष्ट	१४४, १८
१७६, ११। २०८, १४। ३२६, १६			अनेष्ट	२८८, १८
अक्षः ३१६, २			अनेष्ट	२५५, १७
अक्षः १७६, ११			अनेष्ट	११२, ५
अक्षः २१४, ६। २८४, १२			अनेष्ट	१०८, ११। ११२, ६।
अक्षः १६२, १			अनेष्ट	१४५, १८। २४२, २। २७४, ७। ८
अक्षः ११८, १४			अनेष्ट	२७७, ८
अक्षः १८, ६। १६२, १। २४२, १४			अनेष्ट	१६, ४
अक्षः ८७, ६			अनेष्ट	२५५, २०। २५६, १
अक्षः २२७, २। ३३६, ४			अनेष्ट	२८८, १
अक्षः २६८, ११			अनेष्ट	२७४, ७। ३०१, १४
अक्षः १८, ६। १५४, १७			अनेष्ट	१२८, १
अक्षः १८, ६			अनेष्ट	६०, १४। १८४, ११।
अक्षः ८४, ६			अनेष्ट	२२४, १४। २२८, ६। २४७, १६।
अक्षः १८, ८। २८८, २			अनेष्ट	३३१, ६
अक्षः २६, ६			अनेष्ट	६४, ८
अक्षः २८०, १४			अनेष्ट	१८, ७
अक्षः १०, १८। १४४, ५। १८७, १४।			अनेष्ट	१८४, ६
२२५, ८। ३३५, २			अनेष्ट	११२, ५
अक्षः १२४, ८। १८१, १			अनेष्ट	८०, ६

कव्यः	पं.	कव्यः	पं.
धर्मशास्त्र	१३५. २	धार्मी	३२, १३; १७७, ५; १४।
धर्मसूत्र	११७, १७	२५८, १४; २३६, ८। २३७, ४।	
धर्माध्याय	१२०, ८	२५६, १। ३१०, ८। ३११, ११	
धर्मिकी	११२, ८	धार्मीक	३२, १३
धर्म्य	२३५, ५	धार्म्य	१७४, ४
धर्मन्	११२, ६	धार्मा	१८७, १६
धर्मज	११२, ७	धार्म्यज	१८, ८। २८८, २
धर्मिकी	११२, ७	धार्म्य	५८, ६। १८७, १७। २३७, ५
धर्मित	१४४, ८	धार्म्यक	१८, ७। २८७, ४
धव ११४, १४। ११६, १७। १४४, ५।		धार्म्यत्व	३३०, १५
	२३७, १४	धार्म्यभेद	१५, ५। १७, १। ४०, ८।
धवतव	२८८, ७		६८, ६
धवद्	३४७, ११	धार्म्यमात्र	१८, ७। २८, १०।
धवज	१८०, १०		३४१, १५
धवजवर्ग	७२, ५	धार्म्यमूल	१७२, ७
धवला	३०६, ४	धार्म्यविज्ञान	१०५, ८
धवलाक	७, ६	धार्म्यसंज्ञा	११८, १२
धवलय	८०, १४	धार्म्यक	४२, ८। २३७, ५
धाटा	३५, ५	धार्म्यागा	४६, १२
धातकी १८, ८। ४८, १२।		धार्म्यादिनिक	३०५, १७
२६८, ४। १३, २८७, ८		धार्म्याद्य	१०४, २
धातु १४, ८। १२८, २। ३४५, १७		धार्म्यज	२३१, १०
धातुपुष्पिका	४८, १२	धार्म्योत्पन्न	२७४, ४
धातुभिद्	७७, ३	धामन्	२२४, ७
धातुभेद १४, १८। ३१४, ७		धामभेद	२८४, १८
धातुवाद १७८, ६		धामार्गव	१४, १७। ३२४, १४
धातुवादमत २३१, १		धाय्या	२०७, १२। २३७, ५
धातुवादिन् ६६, १		धामज	१२८, ११
धाट १२८, १; ४। १३०, २।		धामका	११२, ८
१६४, १४। २३६, २। २८७, २०।		धामकी	११२, १०
३४४, १०		धामा	२५६, २; ४
धाटका २४, ६		धामाङ्ग	२८८, ४

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
घाराक	६४, १२		घनक	२१४, ६। ३४०, २	
घागट	८८, १०		घृषण	१८६, ५। २०८, ३	
घाराघर	२७५, १०। २८१, ४		घृषित	१४४, २०	
घातंगह	२८८, ५		घृम	३१२, ६। ३२२, २०	
घार्मिक	१८, ७। २४३, ६		घृमकेतन	२०८, १०	
घाय	२४३, ४		घृमकेतु	१६१, २०	
घावक	२५, ६। ७७, ४		घृमरी	१०, १०	
घावन	१३३, २। १८५, २		घृमारियत	१४५, १	
घावनी	१८५, २		घृमित	१४५, १	
घिक्का	२७३, ८		घृम्याट	६०, १५। ६३, १७।	
घिक्कत	११७, १५। १४४, २०।			२८६, १३	
	१४५, ३। २७३, १४		घृगत	१४५, १	
घित	१२८, ६		घृजटोजटाजुट	३३, ८	
घिबगा	११२, ११। ३२०, ७		घृत	१५, १४। २२, १। २७, ४।	
घिबगा	३३३, ३			८८, १६। ८३, १७। १००, १४।	
घिबगाहलि	१०४, १५			१२८, ८। १२८, १०। २७१, २।	
घिबगा	२३७, ६			२७७, १६। ३०५, ६। ३१६, १७।	
घी	८७, २२। १३०, १४। २४६, ३।			१८। ३१८, १०	
	३२२, ७		घृधर	२७३, ८	
घीत	१२८, ७		घृधर	२८८, ७	
घीर	२७, १७। ६५, १६। १३४, ७।		घृलि	१४, ७। ६५, २। १०५, ५।	
	१४७, १४। १५३, २। २५६, ५।			१०७, ५	
	२८०, ११		घृलिगुच्छक	२८४, ४	
घीवर	१६, १६। १७६, १७।		घृलोकदम्ब	२१७, ११	
	२७३, ८। ३३५, ८		घृसरी	२७३, १०	
घृत	१२८, ७		घृत	१२८, ६। १२	
घृनी	१८७, १७		घृतराष्ट्र	२८८, ८	
घृन्धुमार	२८८, ६		घृतराष्ट्रमाह	७, १०	
घृन्धर	२८८, ७		घृति	१२८, ११। २२२, ४	
घृणि	११२, १२		घृतिकर	१४३, ६	
घृत	१२८, ७		घृष्ट	३, १४। २८, १२। १०६, ४।	
घृति	१२८, ८			१७६, ७	

अक्षः	व.	प.	अक्षः	व.	प.
धृञ्		१०६. ४	अनि	८३, ३। १८७. १५। १८७. १८।	
धेनु	११६. १४। १८७. १८। २०५. ८			२६१, १५। २७०, ७। ३१६. ८	
धेनुक	१८. १०। ११		अनित		१४४. १८
धेनुका	१८. १०		अनिनाला		३११, १६
धेनुज	३२०. ८		अनिमात्र		२००, १६
धेनुप	२१४. ४		अन्यतर		८१, ८
धेनुपयोधर	१८३. ५		अल		१२८. १
धेनुलङ्घ	१८. ११		आहु	२२५. ६। ३४५. १३। १४	
धैगव	३२०. ८		आह्वी		३४५, १३
धैर्य	१२८. ११। २३७. ७		आन	१८७. १५। ३३६. १	
धैर्यान्वित	२५६. ५		आना	७, ८। ५७. २। १२८. ५।	
धैवत	१४५. २				२६०, १२
धोत्र	२५६. ६		आनाति		२७४, ८
धौत	१२८. १२। १४५. १८		आनात्म्य		३३४. ५
धौतकौश्लय	११४. ७				
धौताङ्गनी	८८. ४				
धौतामुकद्वय	२४८. ८				
धौतितक	३७. २०				
ध्यान	१२८. ५				
ध्यान	१२८. ६				
ध्यान	६१. ११। १८४. ७। १८६. १८				
ध्याम	२२४. ८				
ध्राड	८७. १८				
ध्रुव	१०८. ५। २४१. १४। ३१६. २०।				
	३१७. २				
ध्रुवक	१८. ८				
ध्रुवमाट	१५७. ३				
ध्रुवा	३१७. १				
ध्वज	७६. १४। १६४. १२।				
	१८६. १०। २२८. १४				
ध्वजिन	७६. १५				
ध्वजदम्ब	२४३. १७				

न

न	१८६. १
नःस्तन	५१. १६
नकुल	१२. १२। २५७. ११। २६०. ६
नकुली	३०६. ६
नक्तक	१८. १५
नक्तम्	१२८. १४। २०४. १३
नक्तमक्षिका	१०७. ७
नक्त	२५६. ७। ८। २६८. १६
नक्षत्र	१७. २। २११. १२। २१८. १।
	२५५. ५। ३३०. ६। ३४५. ५
नक्षत्रनेमि	२३१. १३
नक्षत्रभेद	६१. ६। ६८. ६।
	२५१. ५। २५४. ६
नक्षत्रसूचक	५२. १३। १६
नख	३३. १२। ५३. ११। ५४. ७।
	७८. ५

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
नखल्लत	५७, १६।	२७३, १४	नदी	१०४, ८।	१०७, १५। १२०, १८।
नखल्लताङ्गुल	५७, १८			१३१, १४। १६३, १८।	१६४, १६।
नखभेषज	३४१, ११			१७४, ३।	१८७, १७। २०१, २०।
नखर	५३, १२।	२७३, १४		२०५, ८।	२११, २। २२६, १२।
नखराघात	४६, १७			२३४, ६।	२३८, १। २५६, १३।
नखाङ्ग	१७५, ४			२८१, ४।	२८८, ६। ३०४, १
नखिन्	५३, ११।	१३४, ३	नदीकान्त		१६२, ४
नग	६६, १५।	१८। २०८, ८	नदीकान्ता		१६२, ४
नगर	२७३, १५।	२७७, १७	नदीतट		२७४, १८
नगरभेद	१७७, ५		नदीपात्र		६, १२
नगरस्थित	२७३, १६		नदीभिद्	६७, ११।	११५, ११।
नगरी	२७३, १५			१४२, १। १६३, ११।	१६४, १६।
नगरीभेद	२७७, ८			१८०, १५। १८३, ८।	२४५, १।
नगरीपकल्पक	२८४, १३			२। २६८, ८।	२८२, ६
नगान्त	१८३, १३		नदीभेद	१२, १४।	१३, ११।
नगौकल	१८, १८			४१, १७। ६०, ८।	१०६, १८।
नग्न	१८, १४। १७०, ११।	१८७, १८।		११५, ५। १६१, १८।	१८७, ८।
	१८। २८८, १६			२२८, १७। २४२, ६।	२५४, ६।
नग्नक	१४, १०।	१८, १४		२५६, १७। २८१, ८।	२८८, ५।
नग्निका	१८, १५			३०८, १४।	३२७, २
नट	१८, १२। ६०, २।	१०४, १७।	नदीमाहक		४८, १७
	३२३, ८। १०। ३३३, ८।	३३४, १६	नदीमात्र	६३, ७।	६४, १६
नटयोषित्	१०, ८।	२८४, २०	नदीमुख		५७, ८
नटी		८५, ८	नदीवक्र		१७८, १७
नट्ट		८७, १८	नट्ट		१८०, १६
नत		१२८, १३	नट्टान्तर	५, ७।	१०७, १४। २१०, १५।
नतनालिक		४८, १७		२४०, ८। २६२, ३।	३४१, ८
नति	१२३, ७। १२८, १४।	२२४, ८	नट्टादि		१०५, १२
नट	१०८, ३। १६१, १८।	१६४, १८।	नट्टी		२५६, ८
	१८२, ११। १८७, १७		नन्त		१२८, १५
नदान्तर	१५१, १७।	२७०, ६।	नन्द		१७३, ४
	२७१, ८		नन्दक		१८, १६

पृष्ठः	पृ.	पृष्ठः	पृ.
नन्दगोपाल	३२७, ११	नरकान्त	७२, १० । १५५, ८ ।
नन्दन	१८५, ४	२१४, २ । ३०३, १० । २० ।	
नन्दा	१७४, ४	३२२, १ । ३३२, १	
नन्दि	१७४, ५	नरकभेद	३३४, १
नन्दिप्रोद्य	३३४, ६	नरक	६१, १२
नन्दिन	१४५, ४	नरपति	१६५, १४
नन्दिन्	२, ८	नरमात्र	७८, ६
नन्दिनी	१८५, ४	नरवाञ्छक	२८, ५
नन्दिवर्धन	२०८, १५	नरसिंह	६५, १० । २२८, ८
नन्दोमुखी	५७, ५	नरसंहति	२५६, ८
नन्द्यावर्त	१६७, २	नराकावली	२००, २
नम	१२८, १४	नरेन्द्र	२७४, १३
नभस ४३, ८ । १५४, २ । २१८, १४ ।		नरेन्द्र	२८८, ११
	२२६, १८	नरक	१८, १२
नभश्च २८८, १० । ३१८, १६		नरकी	१८, १३
नमन्	२२४, ८	नरन	५४, ६ । १४७, १८
नमस्कृतं	१२८, १५	नर्मठ	८४, ८
नमस्काः	१४६, १५	नर्मद	१७६, १२
नमस्कागो	२८८, ११	नर्मदानदी	५२, १८
नमस्कृत	१५२, ८	नर्मन १२, १७ । १२८, १० । ३२६, ८	
नमस्कृति	१४८, ४	नर्मग	२७४, ११ । १२
नमनीयक	२३६, १६	नल	२६, १६ । २८८, ५ । ७ ।
नमिन	१४६, २		३१२, १८
नमुषि	७७, १६	नलकृषः	२८४, १७
नमेह	२७४, १२	नलद	१७६, १३ । ३०८, २०
नम १२८, १३ । २७६, ७४ । ३११, १०		नलवत्	८१, १८
नय १२८, १५ । २४७, ८		नलादिनिर्माक	७१, १०
नयन ११५, २ । १८४, १२		नलिका	१८, १८ । ५५, ११
नयनाञ्जन १३२, ११		नलिन	३२१, १८
नर १८६, ७ । २५६, ६		नलिनी	१८५, ६
नरक १८, १७ । ७६, ५ । ७८, ३ ।		नलिनीपत्र	२८४, १०
१४४, ११ । २२५, ४ । ३१०, ८ ।		नली	२४०, ४

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
नव	३१०, ३।	३११, २	नागकेसरचूर्णक	२२१, १२	
नवजातगजःकाम्ना	४८, १३		नागजिह्विका	४८, १८	
नवदल	४३, १८		नागदन्त	१६२, ५	
नवपल्लिका	४८, १३		नागदन्तक	६०, २। ३४२, १३	
नवमल्लिका	४८, १४		नागदन्तो	१६२, ६	
नवमाली	२६८, ८। ३०५, १२।		नागधाद्य	३२८, ८	
	३१०, १८		नागघो	१६३, १८	
नवमेघ	१०, १०		नागपुष्प	२१३, १६	
नवयोधित्	१०, ७		नागबला	३३०, १३	
नवगजःस्तो	५, ६		नागभिद	२४७, १२। २६८, २	
नववस्त्र	१३७, १६		नागभेद	५५, ७। १६०, १८।	
नववामन	३४२, ११			२८८, ८। ३०२, ५। ३०७, १८।	
नवाङ्ग	३०२, २०			३४२, ११	
नवाङ्ग	३४२, ११		नागमात	२५२, २	
नवोठा	१८१, १२। २४६, १		नागयष्टि	२०४, १५	
नवोठावस्त्र	८२, ६		नाग	२७, ३। २२८, ३। २६८, ८।	
नव्य	४८, १३। ३१७, ४			२७३, १६। १७। २८०, ११।	
नव्य	२७३, १६			३१८, ६	
नट	१३५, ५		नागगङ्गा	८५, ८। २२८, १५	
नटधर्म	१७१, ८			२४३, ७। २६७, १८। ३४५, १३	
नटबोज	१७१, १३। ३०६, ११		नागगङ्गाक	१६०, १७	
नटुध	३४२, ११		नागलोक	३०७, ८	
नाक	४, ५। ५५, १६। २३२, २		नागलोकप्रभेद	३११, ४	
नाकु	४, १६		नागवल्ली	३०५, १८	
नाकुली	३०६, ६		नागवारिक	४८, १५	
नाग	६०, १। ४। ६२, ११।		नागविशेष	३८, १४	
	१७६, १६। २२४, १६। २३१, ७।		नागाञ्जना	२०४, १५	
	२६०, १५। २८०, ५। ३१३, ८		नागान्तर	२६८, १६	
नागकेसर	८, २०। ३७, १३।		नागोदर	२८८, १२	
	६०, २। ७८, १०। १८२, ५।		नाटक	२६, १	
	२११, १२। २१३, १७। २४३, १।		नाटकभेद	१०६, १८	
	२६८, १। २८४, १		नाटकादि	२११, ४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
नाटकाङ्क	१५, १८		नाटकोट	८१, १५	
नाक्ष	१५८, ८	३०२, ५	नारङ्ग	१६, १। ६४, १३	
नाक्षत्रस	२८२, ८		नागाध	३५, १३	
नाक्षत्राक्षप्रयोग	३०४, १२		नाराचो	७३, १	
नाक्षोक्ति	७७, १८। १७८, १६। २४३, १२। ३३३, ५		नारायणी	११८, १६	
नाडी	८१, १८। ८६, २। ११२, १०। २५६, १३		नागिकल	११४, १०। ३१४, १	
नाडिका	२०, १३		नागिकेन्द्र	३०८, ७	
नाडीतङ्क	६८, ६		नागिकेन्द्रक	८, १२	
नाथ	१३०, २		नागी	१५२, १५। २२६, ६। २३३, ५। २८८, १६। ३०७, १०। ३०८, १५।	
नाट	१७४, ६			३२६, ८	
नाटलम्प	१४५, ४		नागीभिद्	११७, ७। २८३, १२	
नादित	१४५, ४		नागीरजस	१६८, १७	
नादेयी	२४३, ७		नागीरज	१२१, १७	
नाना	१८७, २०		नागीविशेष	२००, ८	
नान्दी	१७४, ६		नागीमोक्षार	७३, १३	
नान्दीमुख	५७, ८		नागीमूत्रनिर्मित	१८२, २	
नापित	१०, ५। ११०, १८। १६१, १६। २४८, १। ३०५, १		नाल	८६, ५। ८७, १८। ३८८, ७	
नाभि	४८, ५। २१८, १४		नालिका	२०, २	
नाभिमासत	३००, १७		नालिकर	२६१, ७। २८०, ८	
नाभोल	३०६, ७		नालिकरघल	४८, १८	
नाभ्यधः	१४२, १०		नाली	२८८, ७	
नामन्	८२, ५। ११५, ६। १५६, १। १८८, १२। २२४, १०। २४७, ६। २५३, ५		नालीक	२०, १	
नाम्य	२३६, १६		नालिका	६०, ६	
नायक	२०, ४। १२८, १८। २१८, १३		नालिक	२८५, ६	
नायकप्रिय	१७८, १६		नाय	२४७, ८	
नाग	२५६, ८: ८		नाय	८३, १३। १२४, ७। १३६, १४। १६८, १२। १८३, १२। १८५, ८। २४८, ८। ३२६, २	
नागक	१८, १८: २०। २३८, १७		नायक	२०, २	
			नायकम्य	२६३, ६	
			नायित	१४५, ४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
नासा	४२, ८ । १०५, ३ । ३३५, ८ ।		निकषोपल	१२३, १५	
	३४४, ३		निकाय	२२२, १४ । २४३, ८	
नासाय	२५६, ७		निकाय	१३३, ६ । २७४, ४	
नासायुष्मि	२१, १७		निकुञ्ज	७६, ६ । ८४, २० । २६८, १८ ।	
नासानुगतवर्ण	४६, १५			३०८, १३	
नासालमोह	२६१, १५		निकुम्भ	४०, १३ । २२०, १६	
नासिका	१०५, १		निकुरम्ब	२१६, १६	
नासिकामल	११६, १८		निकृत	१४५, ७	
नासो	२८८, ४ । २८७, १७		निकृति	१४५, १२ । ३२०, १२	
नास्तिक	१८, २०		निकृष्ट	३४५, १५	
नाड	३४१, ४		निकेत	१४५, १०	
निःशब्द	३१८, २		निकेतन	१५२, ६	
निःशलाक	३८, ६		निकोचक	३८, ५	
निःशोध	२८३, ७		निगद	७, १५ । १७२, ४	
निःश्रेणी	२०१, १५		निगम	२२८, २० । २४२, ३	
निःश्रेयस	३४८, ४		निगमा	२२८, १	
निःष्यन्द	१७६, १५		निगर	२७४, २	
निःसक्त	६४, १५ । १५८, ११		निगमना	११८, १७	
निःसङ्गा	५४, १ । ११८, १८ ।		निगोक्ष	१४१, १५	
	१८१, ११		निगडक	३८, ५	
निःसा	६८, ८ । १३२, १४ ।		निगडक	१६, ५	
	२६४, १६ । २७४, २		निगड	३४२, १२	
निःश	३४, ४ । १४ । ८८, ८ ।		निग्नक	१४, ६	
	१७०, ११		निघित	१४६, ३	
निःक्षण	७७, १३		निघुल	७८, २ । ३०६, ८	
निकट	७, ४ । १०२, १५		निघुलतब	७५, ११	
निकटस्थित	२६३, ७		निघोल	३०६, ८	
निकटागम	२३०, ११		निघोलक	३८, ५	
निकर	२६५, ५ । २७४, ३		निज	७६, १७	
निकराईक	३२६, ३		नितम्ब	२१७, ३ । २४७, १४	
निकष	३३२, १२		नितान्त	१०१, १४ । १४५, २० ।	
निकषा	३३२, १२			२५५, ८	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
निख ७६, १७। १०६, १। ११३, २।		निखित १०१, ५। १५८, १२।	
	२३७, ८		२११, ६। २३४, १६
निखर्कमन् २२५, ७		निख्य १००, १६। २३८, १७	
निखस्त्रिया ७, १६		निख्यजोविन् ८७, १६। ११६, ६	
निखाहदाह २६१, १६		निखव ३२०, १२	
निदध्वां ६५, ४। ११६, २०।		निक्षति १०२, १२	
	१४४, १६	निषहृक्ष ३१२, २०	
निहाय ८, १३। ७०, १। ३४१, २		निषाग २१३, १४	
निटाचसलिल २६२, ३		निषाग ७, १। ११२, १२। १८।	
निटान १६५, ८			११३, ४। ३४१, ६
निदेष्य ३२७, १७		निभ २१६, २	
निदा १८१, ६। २११, २०।		निभाजन ३४७, १	
	२५६, १०	निभृत १४६, ५। १५३, ७। २४४, ४	
निदाका ११२, १७। १८		निभ्रान्ति २१३, ६	
निदाद्योल ३१०, ४		निमघ १८८, ६	
निद्रित १३४, १६		निमन्त्रण १६२, १३	
निघन १६५, ६		निमित्त १४५, ५। ३२८, १५	
निघि २२४, १४। २३१, ७। २७४, ४।		निमिष ३३२, १३	
	२७८, १। २८८, ८	निमेष ३३२, १३	
निघिभिद् १७७, ६		निष् ११६, ५। २६६, २०। २६६, १३	
निघिभेद १७७, ८		निष्ठागा ६४, १६	
निघुवन १५६, १७। २०४, १६		निष्ठता १११, १२	
निघ्नान् ५४, ७। २१२, ८		निष् ८७, ६। १६३, १४। २६०, १६।	
निघ्नान १७७, २			२६४, २०। ३४०, ४
निघट १६२, २०		नियत १४५, २०	
निगाव १४४, १८। ३३४, ८		नियता १७७, १०	
निन्दक २०, ७। ३८, ७। ४२, १२		नियति १४६, ४। १८२, १५	
निन्दन ३३८, १२		नियन् ३६, १२। ३८, १। ४६, ६।	
निन्दा ११०, १३। १७४, ७।			१४५, १८। २७०, १४
	१७८, १। २२३, ३। ३४१, २	नियन्त्रण १५८, १७	
निन्दाका ३२, ६		नियम १४५, १५। २२६, २	
निन्दाक ३२६, ४		नियमन ११४, १३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
नियमस्थिति	२४३,	५	निरोकस्	२०,	७
नियमाज्ञात	१४७,	१५	निरोध	१८३, १२। १८४, ६	
नियमान्वित	१५, १२। १४५, २०		निरोधन	३०१, १५	
नियामक	३८, २		निर्गम ११६, १८। १२२, १। २२८, १६		
नियुक्त	१४५, १६। १५६, १२		निर्गमन	२५५, १७	
नियुत	१४५, १६		निर्गुण्यो	३२, १६। ४३, १६। ६६, १८	
नियोजक	२२, ७		निर्गुण्य	१७०, ११	
नियोजन	६७, ४		निर्गुण्यक	३८, ४	
नियोज्य	४६, २०। २६०, २		निर्घात	२६४, १२	
निर्गन्धक	३०७, १५		निर्घृण्य	२४३, ११	
निर्गन्धर	६५, १३		निर्जन	१६३, २०	
निर्गत	१४५, १६		निर्जर	२७३, ६; १६	
निर्गन्ध	१४५, १६। १५४, १४		निर्जरगुह	१४१, १६	
	२८६, १५		निर्जगा	१७४, १	
निर्गन्ध	१७४, ६		निर्जल	१५०, ३	
निर्गन्ध	१६, १७; १६। १६४, ३।		निर्जलस्थान	३०५, ८	
	२८४, ११		निर्जग	१४७, १६; २५०, ६	
निर्गयोद्धत	१६, २०		निर्जग्य	२०६, २०। २८०, २	
निर्गयस्थिति	१६, १६		निर्गयान्वित	१४५, २	
निर्गाल	१४७, १६		निर्गाल	१४६, १६	
निर्गद्यक	३८, ८। १७६, ५		निर्गालित	३०४, १०	
निर्गद्यक	२८७, १		निर्गालित	२४०, १५	
निर्गमन	१६७, १६। २०४, १६		निर्दय	१०६, २। २४३, ११।	
निर्गल	१४५, ६			३२७, ३; १४। ३२८, १४	
निर्गलति	१६२, ८; ११		निर्दिग्धिका	३८, ७	
निर्गलधर	१५१, १३		निर्देश	१८५, ११। २४६, ४	
निर्गमय	२४७, १३		निर्दोष	१८२, २	
निर्गोक्षित	१४८, १६; २०। १६६, ५		निर्दोष	८६, १२	
निर्गपल	११६, २०		निर्दोष	१४५, १८	
निर्गह	१४२, १०। १४२, १४		निर्दोष	३४०, ६	
निर्गति	१४५, ५		निर्दोष	२६, १७। १४६, १८।	
निर्गतीश्वर	११२, १५			२६६, ११	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
निर्भय	२४१, ७ । २७३, २०	निर्विकल्प	३२०, ११
निर्भय	१४६, २०	निर्विवादीकृत	१६५, २
निर्भयं	७४, १६	निर्विषाक्षेभ	११४, ८
निर्भयान्	१४६, १	निर्द्वन्द्व	१४५, १५
निर्भयान्	८६, २०	निर्द्वन्द्वि	१४५, १४ । ३२२, ७ ।
निर्मट	१७६, १६	निर्द्वन्द्व	११२, १६ । ३३६, १६
निर्मट्यादि	१४८, १२	निर्द्वन्द्व	१७६, १६
निर्मल	६८, १२ । ७४, १ : ४ ।	निर्द्वन्द्व	३२७, १८
	१८०, १३ । ३०६, ८ : १५	निर्द्वन्द्व	१४५, ४
निर्मलदाय	१०८, १२	निर्द्वन्द्व	१६८, १६ । २४१, ५
निर्माण	११२, १५ । ३४१, १६	निर्द्वन्द्व	२११, १४
निर्माण्य	३०६, ८	निर्द्वन्द्व	१२२, १४ । २२४, १८
निर्माण्यवस्तु	३३१, १०	निर्द्वन्द्विगुण	३३४, १५
निर्मित	८६, १७ । १४२, २ ।	निर्द्वन्द्व	२४३, ८
	१४६, ४ । ८७, १	निर्द्वन्द्व	२८६, ४
निर्मिति	११२, १५ । १४३, ३	निर्द्वन्द्व	३३६, १०
निर्मुक्त	१४५, ८	निर्द्वन्द्व	२४७, १६
निर्मुट	८८, १४	निर्द्वन्द्व	३३६, १
निर्मुक्त	२०, ६	निर्द्वन्द्व	२१४, ४ । ३०८, १०
निर्मुक्तक	२५, १८	निर्द्वन्द्व	१४५, ११
निर्माण	११२, १४	निर्द्वन्द्व	८८, २
निर्माण	१४५, १५	निर्द्वन्द्व	१२०, १
निर्माणन	२०४, १७	निर्द्वन्द्व	३८, ७
निर्माण	२४२, १२ । ३४२, १४	निर्द्वन्द्व	१४७, १ । १६७, ८
निर्माणभेद	६७, १५	निर्द्वन्द्व	१६४, १७
निर्माण	३४२, १४	निर्द्वन्द्व	१४५, १८
निर्माण	१२०, १	निर्द्वन्द्व	१४६, १
निर्माण	२७७, २०	निर्द्वन्द्व	१६८, ४ । १४६, ६
निर्माण	८४, १२	निर्द्वन्द्व	८०, २ । ३२७, १५
निर्माण	११२, १६ । २०८, २	निर्द्वन्द्व	१०८, ८
निर्माण	१५८, ७ । १७६, १४	निर्द्वन्द्व	२०४, १८
निर्माण	१२०, १	निर्द्वन्द्व	५८, १६ । ३३१, १०

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
निघाकन	८०, ४। १७८, १३।		निष्क	४, १७। ४, १८। २५, १६	
	१८०, १४। २८८, १३		निष्कानिष्ठ	१८८, १७	
निघाकान्न	८०, १६		निष्काल	३०६, १०। ३०६, ११	
निघाचर	२८८, १६		निष्कला	२७३, ११	
निघाचरो	२८८, १६		निष्कट	८८, ११	
निघान्न	१४५, १३। १४६, ५		निष्कङ्क	११, ६	
निघामन	२०४, १८		निष्कृति	१५८, १५। २३४, २	
निघात	१४४, १८		निष्कृप	३२८, १४	
निघोच	१४०, १०		निष्कृम	२२८, १८	
निघय	६२, १२। १५६, ८।		निष्कृय	१८, ७	
	१८०, ४। २५२, ४। ३०४, २।		निष्ठा	८३, १२	
	३०७, १८		निष्ठोव	२०४, २०	
निघयार्थ	१८८, १। २२४, १०		निष्ठुर	१३४, ४। १८१, १७।	
निघयार्थक	१०८, १०			२६७, ८। २७४, १	
निघ्न	८४, ४। १५६, १४		निष्ठुरोक्ति	३३२, १४	
निघ्नारक	३८, २		निघ्नत	१४५, ४। १४५, ११	
निघ्नत	८६, १७। ८७, १।		निघ्नान्त	१४५, २	
	३११, २। ३४२, १४		निघ्नति	८३, १२। १८२, १२	
निघ्नतार्थ	१५६, १४		निघ्नन्न	१४५, १५। १८२, ८	
निघ्नोति	११२, १३		निघ्नान्त	१८५, ११। ३२०, १०। ११	
निघ्नोती	१२२, ८		निघ्नोत	१४५, १७। १६२, ८	
निघ्नान्त	८२, ८। १५४, १२		निघ्नभ	१५३, १३	
निघ्नान्त	११४, ८		निघ्नयोजन	३१, १४। ८८, १२	
निघ्नक	६४, १६। १०५, १६		निघ्नयोजनपुङ्गव	१२३, १३	
निघ्न्या	१०८, ५		निघ्न्याक	११२, १७	
निघ्नर	२८८, १३		निघ्नल	३८, ४। ६८, ८	
निघ्नघ	१८३, १३		निघ्नला	२७३, १२	
निघ्नद	८८, ११। १७६, १७		निघ्नलोद्यम	१८८, १८	
निघ्नोदिकार	२५३, १		निघ्नन्द	१७६, १५	
निघ्नघ	१२०, ११। १८२, १।		निघ्नगं	७८, ११	
	१८६, १। २२२, २		निघ्नरञ्ज	११८, १८। २७३, १८	
निघ्नघक	२७, १४		निघ्नल	३०६, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
निकार	११८, १८ । २७३, १८		नीलवस्त्र	२६, १६ । ३०५, ४	
निरुचित	१६२, ७		नीलशेषालो	८८, १८	
निस्त्रिंश	३२७, १४		नीलाब्जना	३३८, ५	
निस्त्रिंशामुघ	३८, ८		नीलाम्बर	२८८, १४	
निखन	१७३, ६		नीलि	३४, १२	
निहत	१४८, १ । २०८, ६		नीलिका	२०, ६ । ११०, १८ ।	
निहन्तु	१३५, ६		१८५, ७ । २२६, १४ । २२७, ८ ।		
निहत्ता	१८०, ११		३०८, ६ । ३१०, ८ । ३२८, २ ।		
निहित	१४६, २		३४२, ३ । ३४३, ८		
नीकाश	३२७, १८		नीलिकौर्वाधि	२८, ११	
नीच	५, ८ । १३, ४ । १६, १० ।		नीलिनो	२०, ५ । २८८, ८	
३१, ३ । ७१, १२ । १८८, ४ ।			नीलो	५८, ११ । ८५, ८ । १०४, ८ ।	
२१६, १६ । २७५, १३ । ३००, ११			१०५, १६ । २२१, १ । १६८, १५ ।		
नीचजन	२०५, १३		१८८, ३ । २८८, ४ । ८ ।		
नीढ	८७, २१ । २४२, ५		३८८, १ । ३४७, १५		
नीत	१२८, १५		नीलोत्त	२८८, ८	
नीतक्षय	१५७, १३		नीलोत्पल	२८५, १६ । २८६, १५	
नीति	१२८, १५ । २४७, ८		नील्यादि	२७, ८	
नीध	२५६, ११		नील्यादिगञ्जित	१३१, ११	
नीप	५, ८ । २११, १ । २१६, १६ ।		नीय	२७४, ५	
२१७, ११ । २४७, १८			नीत्रो	३११, ४	
नीपद्वय	२८७, ८		नीहत	५८, २ । २५१, ७	
नीर	८६, ५ । ११२, ८ । १८८, ३ ।		नीहटनार	६३, १६ । ७८, १७ ।	
१८४, १ । २०१, १ । २५६, ८ । १० ।			८८, ११ । २७८, ११ । ३२५, १५ ।		
२२७, ३ । २८७, ६			३३२, ४		
नीरज	७८, १५		नीहट्टेद	३०६, २०	
नीरज	६८, १४ । १३२, १४		नीशाग	२७४, ६	
नीरोग	८५, ११ । २४७, १३		नीशाग	२४६, १५	
नील	२११, १ । २८८, ८		नुति	१२८, १६	
नीलकण्ठ	८६, ८		नुत्त	१२८, १७	
नीलकण्ठित्य	४, ८		नुनम्	१८८, १	
नीलकु	६४, १७		नुय	१८८, १	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
सुत	१२८, १६		१०७, १३ ; १६ ।	२५२, ८ ।	
सूतम	१७७, ८			३३३, १६	
सूतमफल	८८, १८		नृपाख्य	४७, ५	
नृपुङ्ग	२७४, ७		नृपोत्तम	३३८, १६	
नृ १८६, १ । ३२१, १५ । ३२६, १२ ।			नृमान	३३३, १	
	३३२, १८		नृनिष्ठा	६६, २	
नृग	६०, ५		नृग्राम	२५२, ११	
नृल	१२८, १७		नेष्ट २०, ४ । ४२, ११ । १०६, ४		
नृत्ति	१२८, १७		नेत्र	१२८, १८ । २५६, १२ ।	
नृत्य २६, ८ । ३५, १७ । ५३, १५ ।				२६०, १३	
६१, १४ । ६८, ४ । १२८, १७ ।			नेत्रच्छद	२२६, २	
	२३८, १०		नेत्रपिण्ड	३०८, २०	
नृत्यगीतवाद्यत्रिक	३७, ११		नेत्रगोग २१, ८ ; १४ । ७१, ४ ।		
नृत्यप्रभेद	१०८, १८		८०, १ । १६८, १२ । १८०, ११ ।		
नृत्यस्थान	१३७, १६			२२८, ११ । २७२, ३	
नृत्येक्षण	३४६, २		नेत्रगोगनृ	२२४, १३	
नृप ५, १५ । ८, ११ । २५, १८ ।			नेत्रसार	२२, १८	
४८, १७ । ५७, ३ । १४१, २० ।			नेत्रान्त	६३, ४	
१८६, ३ । २१०, ८ । २१२, १८ ।			नेत्रामय	१६८, ७	
३००, १५ । ३०४, १६ । ३१६, १३			नेत्रामयविशेष	२५२, २०	
नृपति ७७, ७ । ८१, २२ । १६६, १५ ।			नेत्री	२५६, १३	
१८२, ६ । २४५, १३ । ३२१, ३			नेपथ्य २४३, ११ ; १२ । ३२६, १२		
नृपतिभेद	२६१, १२		नेपाल	३०६, ११	
नृपनाश	६७, १३		नेपालकम्बल	२१२, १२	
नृपभिद् १४४, १७ । ३०८, १७			नेम	२२४, १२	
नृपभेद १६, ७ । १८, १ । ६०, ५ ।			नेमि २२४, ११ । २५६, ११		
	१६८, १७ । ३४३, ५		नेष्ट	१२८, ११	
नृपरिधानीय	२५६, ६		नेष्ठा	१०६, ४	
नृपविशेष	३२२, १८		नेगम	२२८, ३	
नृपस्त्री	८२, २		नैपाली	८८, १२ । ३०६, १२	
नृपाख्य	६७, १०		नैषाधिक	३८, ८	
नृपाकार १८, ११ । २३, ८ ; ११ ।			नैयायिकादिदोषोक्ति	८, ११	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मैरुतय	१५६, ४	१६६, ८	न्यस्त	३४५, १५	
मैष्णिक	२०, ८		न्यून	१८८, १२	
मैःस	१४४, ११		न्यूनोक्त	१३६, १७	
मैस्त्रिप्रिक	३८, ६				
मो	१८६, १		प		
मोदक	२०, ८		प	२१०, १	
मोदित	१४६, ६		पक्ति	१२६, १	
मोका	४, १८; ६६, १५; १११, ११;		पक्ष	१०७, १७; ३१७, ६	
	१२; ३०६, १०		पक्षग	११४, ११	
मोकाङ्क	७४, ८		पक्षोद्गम	२४८, १७	
मोकादख	११७, १२		पक्ष ७७, १३; १०६, ५; १६३, १३।		
मोकादिसाध्य	२३६, १८		२२४, १३; २४५, १; २५६, १५।		
मोकासिकभाजन	२०१, १३		२७५, १; ३४५, १७		
मोतार्थ	२३७, ८		पक्षक	२०, ११	
न्यक्त	१४५, ३; १६५, १६		पक्षकः	२८६, १६	
न्यक्ता	२७३, १४		पक्षति	१४७, ४	
न्यक्ति	२७३, ८		पक्षदा	२०, ११	
न्यस्त	३४५, १५		पक्षदि	३४५, ११	
न्यगर्थ	३१६, १२		पक्षमूल	१४७, ४	
न्यगोध	१८३, ११		पक्षान्त	२०८, ११; ३२५, १७	
न्यङ्	४, १५		पक्षिजाति	१४, १०	
न्यस्त	१३८, १८; १५६, ६;		पक्षिणी	११४, ५	
	१६२, १३		पक्षिन	४, ६; २४, ८; ५६, ७।	
न्याय	६३, १०; १३१, ६।		६३, ४; ६३, १७; ६५, ५।		
	२१०, ३; २२४, ६; २६१, २०।		६६, २; ७३, ६; २५६, १५।		
	२६२, ६		२७५, २; ३२४, ११		
न्यायदेयधन	२७४, ४		पक्षिप्रभेद	२८६, ८; ३०७, १६	
न्याय्य	१५८, ८; २३२, ५; २३८, ८		पक्षिभेद	२७२, २	
न्यासापक्ष	२०४, १७		पक्षिभेद	२६, १०; २६, १; ८०, ११।	
न्यामित	१४५, ५		६१, ६; १४६, १४; १५७, १०।		
न्यङ्	५३, १३		२६८, १०; २५३, ४; २८३, २०।		
न्यङ्	७६, ७; १८		३३८, ६		
			पक्षिमात्र	१२, १८; १५४, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पक्षिपृथ्वी	१६२,	१४	पक्षमो	२२६,	७
पक्षिविशेष	६, ३ । ३३५,	११	पक्षमुख	५७, १० । ३२४,	७
पक्षिगान	८०, १० । २०६,	२	पक्षरात्र	२६,	७२
पक्षान्	२२४,	१३	पक्षलक्षणा	११३,	१२
पक्ष्य	२२५,	१०	पक्षविशिष्ट	५८,	४
पक्ष्यादिबन्धन	३२६,	२	पक्षप्राग	२६०,	११
पक्ष्	४, १६ । ३०५,	५	पक्षमायक	६३, १ । ७३, १४ ।	
पक्ष्ज	२७५, १६ । ३३८,	५	७६, ५ । १२५, १० । १३०,	१	
पक्ष्जकेसर	२५३,	८	पक्ष्ज	३२३,	६
पक्ष्जस्थान	१४७,	१२	पक्ष्जकुल	४१, १६ । ७१, ११ । ६८,	७
पक्ष्जगणपेक्षक	३६,	२	पक्ष्जानन	२०५,	३
पक्ष्जग	२७४,	१५	पक्ष्जस्य	८०,	१२
पक्ष्जिन	१४७,	१२	पक्ष्ज	१०३,	१
पक्ष्जि	७४, १२ । ७७, ८ । १०८,	१ ।	पक्ष्जमायकसङ्ग्रह	२०४,	१६
११६, १६ । १२६, ३ । १५५, १४ ।			पक्ष्जिका	४६,	१६
१६६, १२ । २३५, १३ । २६५, ७ ।			पट	८५,	१०
२६८, ११ । २६६, १४ ।			पटकुटी	१२,	६
पक्ष्ज	६०, ५ । १०८,	४	पटचक्र	२६०, १० । १८	
पक्ष्जन	२८, २		पटभेद	८५,	१६
पक्ष्ज	७२, १२		पटगङ्गा	१२१,	६
पक्ष्जक	१६२, १६		पटल	३०६, १४	
पक्ष्जगुप्त	१६३, १		पटवास	२५६, ५	
पक्ष्जता	१४७, २		पटवासक	४६, २०	
पक्ष्जत्व	३२१, २		पटह	८, १ । ३६, ६ । ६५, १५ ।	
पक्ष्जदण्डी	३२६, १०		७२, १४ । ७६, १२ । ३४२, १६		
पक्ष्जन	७१, १३		पटागम्भकसूत्र	११३, १५	
पक्ष्जनख	५७, ११		पटु	४२, १६ । ८५, ११ । २२६, ३ ।	
पक्ष्जबाल	२०५, १६			३४५, ११	
पक्ष्जभ्र	२६०, ७		पटोल	११, १६ । १७, १८ । ८५, १२	
पक्ष्जभाव	१४७, २		११३, १४ । २७५, ४ । ३०६, १७		
पक्ष्जम	२२६, ६		पटोला	३०६, १७	
पक्ष्जमराग	१६७, १		पटोलीका	३८, १४ । १८७, ३	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
पटोली	३५, ८ । २६७, ८	पतङ्ग	३४४, ६
पटोलशाखा	१०, १२	पतञ्ज २७५, १ । ३४४, ४ । ३४६, १	
पट्ट	८५, १४	पतञ्जिन्	६०, ११ । २६६, १७ । २७५, २ । २८०, १६
पट्टमहिषी	१६६, २०	पतन	१२६, ५ । १३७, ८ । १३८, ७
पट्टशाटक	१२०, ६	पतनेच्छ	१४८, १२
पट्टखञ्ज	२६२, ४	पतयान्	२०, २०
पट्टि	८५, १६	पताका	२०, १२ । ७६, १४ । १२६, १ । १४२, १६ । १८६, १० । ३०३, ३
पट्टिका	६, ६	पताकिनी	५१, १२
पट्टी	८५, १३	पति	११०, १८ । १२६, ४ । १८६, ३ । ३१६, १७
पठन	६३, १४	पति	३८, १६ । १२६, १
पठवान	१६७, २	पतित	१४६, १२ । १४८, ६
पठित	१४७, १२	पतितब्राह्मणीपत्र	६१, ८
पण	१०६, ६ । ११३, १३	पतिपञ्चतरी	२६, ८
पणक	३१०, १६	पतिष्ठा	२३६, १२ । २६०, १४
पणपाद	१६२, १० । २६०, १५	पतिमात्र	२६०, २०
पण्ड	६७, २२	पत्तन	२८८, १४
पण्डक	२१६, ४	पत्तना	१७८, १७
पण्डा	६७, २२	पत्नी	११०, १७ । ३४४, ७
पण्डित	५५, १६ । ८२, २ । ६ । १३२, ७ । १४६, ११ । १५८, ६ । १६५, ५ । १७४, ६ । १८१, १	पलायनता	५८, ४
पण्डितजन	१३, २०	पण्यमृतिता	१४१, ३
पण्डितमात्र	८२, ७	पत्र	२५६, १५ । २७५, १ । २६८, ३ । ३२८, १
पण्डितम्बन्ध	१८५, १४	पत्रक	३६, १ । ७६, ६ । २६३, १६
पण्य	११५, २०	पत्रकाङ्कलिका	३०७, २०
पण्यनागी	२६७, १३	पत्रगा	११३, ६
पण्ययोषा	३०१, २ । २७६, ७	पत्रद्वय	६७, ११
पण्ययोषित्	८६, १	पत्रभक्ति	१०२, १
पण्यवोषी	१०६, ५ । ११५, २०	पत्रगन्धन	११३, ६
पण्यवोषिका	४६, १६	पत्रजता	२६६, १६
पतङ्ग	६५, ५		
पतत्	१४५, १५		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पञ्चशिखा	१०७, १		पद्मगागमखि	४१, १५	
पञ्चसुन्दर	३७, २		पद्मलाम्बन	२०८, १३	
पञ्चाङ्ग	६४, १६ । २०४, २		पद्मलङ्घ	१६५, १४	
पञ्चाङ्गन	२६६, १७		पद्माक्ष	१६५, ६ । २६०, १५	
पञ्चाङ्ग	११३, ८		पद्मादिसंहति	६८, १८	
पञ्चोर्ध्व	११३, ७		पद्माक्ष	३४६, १५	
पथिक ६१, ४ । १२२, ३ । १५२, ४ ।			पद्मिनी	१६५, ६ ; १४ । २०७, ६	
२६२, १३ । २६५, १२			पद्य ६, १ । २३७, ११ । १७८, ११		
पथिन् ६१, ३ । १६०, ४ । ३१६, १			पद्यति	१४७, २	
पथ्य १३५, ६ । २३७, १०			पद्या	२३७, ११	
पथ्या ६६, १३ । १३६, ६ । १६६, १६ ।			पङ्क्ति	११६, १६	
२३५, १५ । २३७, १०			पनस	३३७, ११	
पद १११, ५ । १७३, ८ । १७५, ८			पनसकण्टक	२१८, ८	
पदग	१२६, १		पद्म ६०, १ । ६४, २० । २३०, १ ।		
पदप्राप्ति	१६३, ४		३०४, ७		
पदभञ्जिका	४६, १६		पद्मगौ	२२४, १५	
पदवी	१७८, ६		पद्मधौ	८१, ५	
पदाङ्ग	२७५, ६		पद्मगान्तर	११, १० । १७, ६ ।	
पदार्थ	३३७, २०		२३०, ६ । २८४, १२		
पद्म ७६, १ ; ४ । ७८, १५ ।			पयस् २३७, १८ । २६२, १८ ।		
२२४, १४ । ३३६, ३			२७४, १०		
पद्मक २०, १० । ६४, १६ । २२४, १४			पयःप्रखाली	२३४, ५	
पद्मकन्द	२८१, १४		पयस्या	२४४, १ ; २	
पद्मकन्दक	२८, १६		पयस्विनी	२०५, ६	
पद्मकाष्ठ	२०, १०		पयोधर ७१, ६ । २२६, ६ । २६०, ८		
पद्मकेसर	३१, १२		पयोरेख	१०१, ५	
पद्मचारिणी	१२३, ७		पयोहितभव	२४४, १	
पद्मतब	२८५, ८		पङ्	२२६, ४ । २५६, १४	
पद्मदण्ड	२६८, ७		परग	६४, १८	
पद्मबीज	३४६, १५		परङ्ग	७८, १६	
पद्मबीजकोश	४१, २१		परतट	२५६, १६	
पद्मराग	४५, १ । १७८, ६		परतन्त्र	४३, ५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
परपुष्ट	८१, १६।	२८१, १२	पराक्रमयुत	२६०, ७	
परपुष्टविचक्षणम्	५६, १४		पराग	६५, २। ७७, ५।	२५७, २
परपुष्टा	८१, १७		पराकृषु	५५, १२	
परभाषा	१५०, १०		पराजय	२४७, ७	
परभृत	५, १। ८५, १२		पराजित	१८८, ६	
परभृता	२८६, १८		परापवादरक्त	८८, १३	
परम	२२८, ४		पराभव	६७, ३। ३२३, १६	
परमाद्य	२८८, १४		पराभुत	१५८, २	
परमात्मक	१०३, ७		परायण	१२०, ५। ७	
परमात्मन्	१७०, ७। १८५, १२।		पराह	२७५, ४	
१८७, १८। २४३, १०। २४८, ५।			पराहण	१६२, १०	
३३६, ८। ३४०, १			पराहणि	२०२, १४	
परमात्र	३३७, १४		पराहत	१८३, ७	
परमेष्ठिन्	७३, ७। ११२, ८।		परि	७०, १३	
१२५, ८। १८१, १५। २४४, १८।			परिकर	३८, १२। ४५, १०।	
२५८, ३। २१८, ७				२८८, १७	
परमेष्ठिमुख	१८२, ८		परिकल्प	२१४, २	
परम्य	२८०, ३		परिक्रम	२८०, १३	
परम्यरा	६८, ५। २८०, ४		परिक्रम्य	२२३, ४	
परम्यरापात	७२, १७		परिक्रम्य	२१२, २	
परम्यद्व	१५८, १०		परिक्रमा	५५, ८	
परमवाक्त्रि	१२०, ८		परिक्रमत	१६२, १२	
परमु	२६८, १		परिक्रमत	१६२, १०	
परमुगम	३२१, ८। ३४५, १५		परिक्रम्य	३४४, ७	
परम्वध	११२, २। २७१, १		परिक्रम्य	३४४, ८	
परम्वधयुधधारिन्	५०, ७		परिक्रम्य	३२२, ८	
परम्वधोत्तमय	३२४, १		परिक्रम्य	२८०, १७	
पराक	२०, ८		परिक्रम्य	६८, ११। ८८, १८	
पराकृत	१६२, ११		परिक्रम्य	४८, २०	
पराक्रम	६०, १२। १११, १८।		परिक्रम्य	३१८, १६	
१८७, १३। २०२, १०। २३१, ६।			परिक्रम्य	२१८, १। २५४, १८।	
३२०, १७			२५८, ८। २८०, १२। ३४४, ८		

अक्षरः	पृ०	पं०	अक्षरः	पृ०	पं०
परिच्छिन्न	२०७, ६।	२४७, १४।	परिभाषक	१२३, ६।	३२७, १७
		३३६, १६	परिभुज		१६५, १६
परिजन	२८०, १२।	३४४, ७	परिभ्रम		१३८, १८
परिज्ञात	१५७, ३।	३१७, ८	परिभ्रमल		३१२, १७
परिज्ञाति		४, १८	परिभाषा		८५, ६
परिज्ञत		१४७, १०	परिभार्जक		२६, १३
परिज्ञाप	२१४, २।	२५४, १४	परिभार्जन	७४, १६।	८५, १७
परिज्ञान	१३८, ८।	१४८, २।	परिगच्छित		१३१, १५
	१५२, ११।	१५८, १२	परिगत		१६२, १७
परिज्ञाग	२०६, ६।	३४८, १२	परिवाद		१७८, १४
परिज्ञाग		१०५, १०	परिवाप		२१४, १
परिदग्ध		१६०, ८	परिवाग	२८८, १७।	२८०, १२।
परिधान		७४, ८			२८६, ४
परिधाप		२४७, १४	परिलुट		२१८, ३
परिधि	१८३, १४।	३०८, ११।	परिवेष		३२८, १२
	३२८, १२।	३३४, ७	परिवेष		३३४, ७
परिधिच्छ		२८०, १७	परिवेषण		३३४, ७
परिधिपित		१६६, १०	परिधाघ		१८५, १०
परिध्वस्त		१६२, ११	परिभार्जक		५०, २
परिनिष्ठित		१७६, १४	परिप्रोक्षित		१५७, १६
परिपक्व	१०५, ८।	१४८, ८	परिअय		२४७, १५
परिपक्व		३१७, ६	परिअित		१६२, ८
परिपश्चिन्		५०, १	परिष्कार		२८०, ११
परिपत्र		२२४, ३	परिष्कृतभूतल		१७४, १०
परिपाचित		१४०, ७	परिष्कृतार्थ		१६८, ६
परिपाटी		२८०, ४	परिलग		२८०, १३
परिपोत		१६२, ८	परिलङ्गा	२०३, ३।	२४७, १६
परिपुष्ट		१८८, ३	परिलर्था		२८०, १६
परिप्लुत		१३८, १७	परिसार		२८०, १६
परिपर्व		३४४, ८	परिच्छोर्ध		१६२, ८
परिभव		२७४, ४	परिप्लुत		१५२, ७
परिभाव		३२३, १५	परिप्लुता		१६२, १८

शब्दः	ङ०	घ०	शब्दः	ङ०	घ०
परिहास	२८८, १०	३३८, १४	पर्यक्त	१४६, १२	
पर्योक्तक		३४, ७	पर्योक्तिका	३८, १२	
पर्योक्तक		१२०, ८	पर्यविभाग	५, १२	
पर्योक्ता		३४६, १४	पर्याप्त	१४७, १	
पर्योक्तार्थ		८५, ८	पर्याप्ति	१४७, ७। २१४, १। ३०४, १८	
पर्येत	१४७, १०	११	पर्याप्तोच	१८६, १८	
पर्योधान		२६४, ३	पर्याहार	१८४, १	
पर्योदक		१२०, ६	पर्यंत	४१, १४। ७१, ६। १२१, १५।	
पर्योदम्भ		३११, ११		१४६, १८। १७५, ३। २३८, १६।	
पर्योवाद		२४५, १७		२४१, १५। २७२, १३। ३११, ३	
पर्योवाह		३४४, ८	पर्यंतभेद	३४०, ५	
पर्योष्टि		८८, १८	पर्यंतान्तर	२४४, १४	
पर्यय	३४२, १४	१५	पर्यंतोर्ध्व	३२, ३	
पर्ययत्व		२४४, ४	पर्यन्त	१२०, ३। १६८, १४।	
पर्येत	१४६, १८			३१७, ११। ३२२, २०। ३४१, ५	
पर्योत्तापनकर्तृ		११, २	पर्यगोच	१२०, २	३
पर्योक्तो		४८, ७	पर्योत्तिव	१०८, ८	
पर्यटो	६२, ७। ८८, १८		पर्यु	३२६, ५	
पर्यटोपाटप		३१२, २	पर्युक्त	२०, १६	
पर्यन्त		२४४, १७	पर्युक्ता	२०, १६	
पर्यं	१०६, ५। २५६, १५		पर्युगमा	३१७, १२	
पर्यमूलक		२४, १२	पर्युगम	३२८, ५	
पर्योगाजि		८०, १०	पर्य	२८८, ८	
पर्योत्तान्तर		१२०, ३	पर्यङ्गम	३४४, १०	
पर्योष्टिग		१२०, २	पर्यपरिमाणा	२५०, ११	
पर्योयत		२५३, १८	पर्यपिच्छो	३२६, ६	
पर्योय		३३, ७	पर्यन्त	२३३, ६। ३०६, १३। ३४७, ३	
पर्येत		१४८, ४	पर्यहितवृत्तक	२५७, २०	
पर्येट	८८, १८। ८८, १६। १०७, ४		पर्यशत	२८८, १	
पर्यङ्ग	२०, १३। ७१, १५। २८८, १७		पर्याङ्ग	२६, ६	
पर्येटन		५३, १४। २३८, १३	पर्यान्तर	८६, ४	
पर्यन्त		८१, १२	पर्यायन	८३, १५। १६२, १७। ३२६, २	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पलायित		१५४, ३	पशुपति		१६३, ८
पलायनद्वय		१३७, १२	पशुपत्तघ्नदेवत		१६३, ८
पलाश	१०६, ५ । १२२, ६ ।		पशुभेद	२४२, १६ । ३१०, ७ ।	
	१७२, ११ । २२४, ६ । ३२७, २०			३२६, १२	
पलाशकलिकोदम		१५८, ८	पशुवध		११३, १६
पलाशद्रु		११, ८	पशुविशेष		२२५, १४
पलित		७०, २	पशुवृन्द		७८, १२
पल्लव		२०, १४	पशुवृद्ध		११५, १८
पल्ल्याग		११२, १८	पशुव्यमष्टिका		६५, १७
पल्ल		२८८, १०	पश्चात्ताप		२४६, १४
पल्लव	२१३, ८ । ३२०, १८		पश्चादक्षलपल्लव		३४५, ६
पल्लवक		३८, १२	पश्चिमाचल		१२४, ६
पल्लवित		१६२, १४	पश्चिमाशाधिप		११५, १०
पलित		१४६, ७	पश्चिमाशाधिपति	१६, १० । १६६, १८	
पल्लोश		३२८, २	पशुवयव		१००, ३
पल्लव		१५४, ६	पाक	४, १२ । १३, ६ । ११६, ८ ।	
पवन	१०, ६ । ३०, ४ । ६५, १३ ।			१२८, १ । ३०५, २०	
	१२२, ३ । १८१, १६ । १८४, ४ ।		पाकभेद		१८६, १७
	१८५, १० । १७ । २००, १८ ।		पाकल		३०७, ५
	२४६, ५ । २६७, १७ । २८२, १८ ।		पाकागार		३३८, १०
	३४४, ३		पाक्य		२३७, १२
पवनश्याधि		१३७, १०	पाखण्डिन्		१०७, १३
पवनाशन		६४, २०	पाचक		२८२, २०
पवि		१८१, १३	पाचन	१८६, २ । ३०७, ६	
पवित्र	१२८, १२ । १५०, २ ।		पाचनक		३८, १८
	१८२, २ । २७४, १०		पाचयिष्ठ		१८६, ३
पशु	२८, १८ । ६१, ६ । ६३, ५ ।		पाचल		३०७, ४ ; ६
	११३, १६ । १६०, ६ । १७८, ११ ।		पाचित		१४८, ८
	२११, २ । २३४, १२ । २७६, ३ ।		पाक्षजन्म		२४७, १७
	३०६, ५ । ३२६, ४ । ३३१, २		पाक्षजो		३०६, १८
पशुसुर		२१६, ६	पाक्षजिका		३८, २०
पशुशत		२४८, १४	पाटक	२१, २ ; ३ । २६८, ८	

शब्दः	१०	५०	शब्दः	१०	५०
पाटचर	२५७, ८ । २८०, १८		पाताल	२२२, १७ । ३०६, १६ ।	
पाटन	३०७, २ ; ३			३०७, ८ । ३२२, ५	
पाटला	६८, ८ । १५२, १६ । २१८, ७ ।		पातिलो	३०७, १०	
	३०१, ५ । ३०७, ७ ; ७ । ३१०, १८		पातुक	२०, १८ ; २० । १७५, १५	
पाटलि	२६८, ४ । ३०७, ७		पाट	१२८, ७	
पाटलिपुत्र	२५७, ४		पात्र	८८, ५ । १६८, १७ । १८६, १७ ।	
पाटलिपुत्र्य	३०७, ७			२६४, १४ । २८८, १३ । ३२५, १३ ।	
पाटलो	१६१, ६ । १६७, २			३३०, ८	
पाटित	१४८, ७ ; १४		पात्रट	८८, २०	
पाटो	२७५, ८		पात्रटो	२८१, १	
पाठ	८७, १४		पात्रभेद	३०७, ४	
पाठक	१८५, १८		पात्रभेद	१४, ८ । २७०, ८	
पाठनिश्चय	३५, १८		पाथ	१६८, ३	
पाठविच्छेद	१७१, ५		पाथेय	३८०, २	
पाठमंजुत	१७७, १२		पाद	१७३, ८ ; ११ । २५०, ७	
पाठा	८४, ४ । ३३५, १८ । ३३८, ७		पादकटक	३०, ११ । २७४, ७	
पाठोन	१८५, १८		पादयज्ञ	१२७, ७	
पाठोनस	२०४, ८		पादगामिन	१४७, २०	
पाठोर्ध्व	२०१, ८		पादगामिन्	४, १६	
पाणि	१०६, ११ । २४०, ७ । २५१, १८		पादचत्वार	२८४, ५	
पाण्डव	३०६, ५ । ३२४, १५		पादत्राण	११७, ८	
पाण्डवयोधित्	२२८, ७ । ३०६, ११		पादधुलि	२७५, ६	
पाण्डवाचार्य	८०, ८ । २१०, ६		पादप	५४, ८ । ५८, १ । ६२, १५ ।	
पाण्डु	८७, ८ । ८७, २७			६४, १४ । १०८, १६ । २१४, ६ ।	
पाण्डुकमल	३१४, १४			२८०, ८ । ३८२, १	
पाण्डुनाग	६५, १०		पादपभेद	२८८, १५	
पाण्डुकिष्का	१२५, १६		पादपा	२१४, ६	
पाण्डु	१७७, ८ । १८८, ८ । २७७, १०		पादपाङ्ग	५४, १०	
	२७५, ११		पादपाङ्ग	११०, ५ । १११, १५	
पाण्डुयोधित्	२५८, ८		पादपाघो	३२८, १३	
पात	१२६, १५ । १२८, ५		पादपौठ	२१३, ६	
पातय	२३७, १८ । २४४, ५		पादपृग्ग	७०, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पादशक्तिबो	२१,	१	१८६, १४ २२३, १७ २६५, ८		
पादशोभ	३३६,	१३	२७५, १३ २७६, ८ २७८, १०		
पादविन्यासविशेष	१०२,	१४	पामरजाति	८७,	३
पादविशजल	८१,	५	पामरभेद	७५,	१
पादविशर्जित	६०,	५	पामा	४२,	१६
पादस्खलन	१३८,	४	पायस	३३७, १३ : १४	
पादम्फोट	४२,	१४	पायिक	१२१,	१४
पादङ्गति	१३२,	१	पाग	२५६,	१६
पादान	१४८,	७	पागग	३७,	१
पादातिक	४८,	१८	पागकुल	३२४,	२
पादादिपरिकर	४६,	१४	पागकृति	१२०,	१५
पादालिन्द	२७५,	६	पागद ६, १० ३०, ३ ११४, २०		
पादावयव	१०६,	८	१७६, ८ ३०४, १८ ३३४, १८		
पादावर्त	४५,	१५	३३५, १३ ३४०, ३		
पादुका २१, १ : २१३, ६ ३४४, १			पागवृश्चन	३२४,	२
पादुलान्	२८७,	११	पागम्यय	१५५,	१४
पान १२८, १० : १८८, २			पागश्रव	३२२, १८ ३२४, १	
पानगृह	८८,	१४	पागश्रधिक	५०,	७
पानपात्र	२३३, १८		पागावत	८५, १ १६३, १२	
पानभाजन	२४,	२	२०३, १५ २२३, ४ ३४६, १७		
पानोय ५८, ८ २४४, ५ २६४, ८			पागावनी	१६३, ११	
पानोयविकृति	३००,	८	पागावाग	२८०, १८ ; २०	
पाप ३, १ : १० ४, १८ : ११८, १८			पागिजात	१६३, १० २२४, ४	
१०४, १२ १८६, ५ १८२, ३			पागिजातक	५०, ६	
२६६, १३ : १६ २८६, १२			पागित	१४८, ८	
३१६, १२ : २१ ३३०, १६			पागिपत्रक	५०, ८	
३३२, ५			पागिपार्श्वक	५०, ५	
पापरक्त	७५,	१	पागिपत्रव	३२३, १७	
पापशोधन	८२, ५		पागिभद	१६३, १० २७७, १६	
पापाश्रय	३, ८			२८०, १८	
पापिल	३२५, ७		पागिभदक	५०, ५	
पामर ७१, १२ ८६, १ ११६, १			पागिपात्रक	५०, ६	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
पारिव्याप्तिक	५०.	३	पामुखास	२८४.	२
पारिव्याप्तिक	५०.	४	पामुला	८८.	१२
पारिव्याप्तिक	२७.	१६	पामुवर्ध	३१३.	१
पारो	२५६.	१७	पामुवर्ध	११६.	१२
पारुष्य	२४४.	४	पामुवर्ध	११४.	१२
पार्थ १६८. ४ : १८०. ८।	२४५.	६	पामुवर्ध	५२.	१४
पार्थिव	३२१.	३	पामुवर्ध	२४४.	१८
पार्थिव	३२१.	४	पामुवर्ध	५२.	१४
पार्थिवी	३२१. ४ : ५		पामुवर्ध	३०६.	२०
पार्थिव	२७५.	७	पामुवर्ध	२८८.	१६
पार्थिव	५७.	८	पामुवर्ध	२५. १. १२६. ६।	१६७. १।
पार्थिवी ७. १०। १४८. ५।	३२१.	८	पामुवर्ध	२२६. १०। २७०. १६	
पार्थिव ३१७. १३ : १४। ३४५. १७			पामुवर्ध	१६१. ३	
पार्थिव	२०.	१६	पामुवर्ध	२६२. ११	
पार्थिवीकर्म	२०.	१६	पामुवर्ध	२५७. १२। ३०७. १८	
पार्थिवी	२०.	११	पामुवर्ध	३०७. १८ : १८	
पार्थिव	५०.	५	पामुवर्ध	३०२. १४	
पार्थिव	१०६. ८		पामुवर्ध	६०. ६ : २५३. १०	
पालक	१२८. ४		पामुवर्ध	३२८. १	
पालक	२१. २		पामुवर्ध	३२८. २	
पालन ६१. १। १८७. ८ : २४५. १४			पामुवर्ध	६०. ७	
पालयित्री	२१. १		पामुवर्ध	८४. १७	
पालाशकुसुम	१२१. ५		पामुवर्ध	३८. ५	
पालि	२८८. ११ : १२		पामुवर्ध	१००. ३	
पालिका	२१. १		पामुवर्ध	७१. १४। २८८. २	
पात्रक २. ११। २०. १८। ६४. ४।			पामुवर्ध	१७. ४। ३०८. १	
१८६. १। २२५. १८। २२७. ५।			पामुवर्ध	८०. १	
२७१. १। ३३८. १८			पामुवर्ध	७४. १५। ८८. ७। ३४१. ६	
पाश ३०४. ६। ३२६. २। ३४५. १			पामुवर्ध	१०१. ८	
पाशक	२०. १७		पामुवर्ध	७४. १२	
पाशभृत्	१६३. १४		पामुवर्ध	३०७. १२	
पाशुपत	१६३. ८		पामुवर्ध	२७५. १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पिङ्गल	३०७, १७		पिन्नाला	३०७, १२	
पिङ्गा	७६, १८ : २०		पिन्नावत्	३०७, ११	
पिङ्गोला	३०७, २०		पिन्नादि	२५३, १	
पिठक	२१, ७ । ३३, १५ । ८६, १६		पिन्ध	२३३, ४	
पिठिकाभेद	१५३, ८		पिन्धनाग	२०७, ७	
पिठिकविस्तृत	८८, २०		पिन्धत्	१४८, १०	
पिठग	२७५, १४		पिन्धान	१७३, १ । १८३, १३	
पिठह	८८, १		पिन्नाक	२१, ६	
पिठदक	१८, ४ । २१, ८		पिन्नाकघृज्	५०, ८	
पिठहवर्जक	२१७, १०		पिपासा	३३०, १४	
पिठहोविन्	३२४, ३		पिपीलिका	२६२, १५ । ३३२, २४	
पिठहपय्य	२१४, ४		पिप्यल	२८४, ५ । ३०७, १४	
पिठहभेद	२८०, १८		पिप्यलक	३८, ३	
पिठहान्न	२१३, ७		पिप्यलतह	१७०, १	
पिठहाग	२७५, १७		पिप्यलभूतह	१८१, ३	
पिठिदका	२१, ८ । ३८, ५		पिप्यली	८२, ११ । ८८, १८ ।	
पिठिहत	१४८, ११			१०४, १ । १८३, १४ । १८६, १३ ।	
पिठिहो	८८, ३			२०८, ७ । २८६, ११ । ३०४, १८ ।	
पिठियाक	२१, ५			३०५, ७ । ३०७, १६ । ३४३, ६	
पितामह	३४४, १०		पिप्यलीमूल	१३, ७ । ३६१, ८	
पिठ ५७, ८ । १२८, ७ । १५५, ११			पिप्यलीरम	६४, १३	
पिठकानन	२४७, १		पिप्पु	१०, १४ । ४८, ४	
पिठटेत्र	२२७, ३ । ३२४, ३		पिपाल	३४७, ७	
पिठपति	१६३, १४		पिपालहृज्	८५, १० । २५३, २०	
पिठपितामह	३४४, १५		पिपालु	३४७, ७	
पिठध्वाह	३, १६		पिप्ल	२८८, १३	
पिठवन	४३, ११		पिप्लक	६०, ७	
पिठवर्ग	१२०, १६		पिप्लानक	१३०, ८	
पिठप्रसू	२४०, ८		पिप्लानादि	३१८, १३	
पिल	१२८, ८		पिप्लानो	७५, ८	
पिलल ४४, १४ । १३१, १७ । २३६, ११ ।			पिप्लान	१४८, १०	
२५५, १६ । २८४, ७ । ३०७, ११			पिप्लान	३०५, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पिच्छिताग्निम्	३१०.	१६	पीतलाल	२१.	१०
पिम्बुन	३०. २ । ५६. १० । ६५. १८ ।		पीता	१२६.	६
	१६६. ४ । २६२. १०		पीताम्बर	२३८. १० । २६१. २	
पिष्टक	२७. ६ । ३३७. ८		पीति	१२६. १०	
पिष्टकचमसो	३२६. १४		पीतिभाजन	१८८. २	
पिष्टभेद	४७. ५ । ११३. १४		पीन	१८८. ३ । २५१. १४ । ३०१. ६	
पिष्टमद्य	३०५. ६		पीनस	३३७. १५	
पिष्टवर्ती	३३७. ७		पीनोदः	२६१. ५	
पिष्टात	४६. २०		पीण्यलो	२०४. ३	
पिङ्गित	१४२. १४ । १४८. १०		पीयू	२३७. १५	
पीक	२०४. १५		पीयूष	७६. ४ । १३६. ४ । १६७. ५ ।	
पीठ	८५. १५ । १६१. १			२५६. ५ । ३३२. १८	
पीठमर्द	१७८. १६		पीलु	२८६. १५	
पीठसर्पिन्	३. १४		पीलुपर्णी	१२०. ११ । ३३६. १	
पीठिका	२६७. १८		पीनः	२७५. १८	
पीडा	६८. ४ । १२४. ८ । २२२. ६		पीनयो	२७५. १८	
पीडित	१४८. ११		पक्षम	३३७. १६	
पीड्योक्त	३६. ४		पक्ष्मलो	३३७. १६	
पीत	३६. १ । १२८. ७ । ८. ६ ।		पक्ष्म	५३. १४	
	२५३. ७		पक्ष्मत्र	३२१. ५	
पीतक	२१. ६ । २७५. १६		पक्ष्म	७४. १५ । ३०६. ४	
पीतकावेक	२६४. ७		पक्ष्मकण्टक	५०. १०	
पीतचन्दन	२०८. १५		पक्ष्म	३२६. ७	
पीतदाल	१६६. ६ । २७८. ६ ।		पक्ष्मातिभेद	३१५. ६	
	२६१. ४		पक्ष्मिन्	१०४. ४	
पीतन	१६६. ६		पटकोनो	२०५. १२	
पीतपण्य	३४. १५		पटयोव	३२४. ४	
पीतमात्रक	१४५. १७		पटभेद	१७८. १७ । २५७. १२	
पीतमुक्तक	२८६. १४		पटमञ्जुत	१४८. १३	
पीतशाल	२२. १४		पटित	१४८. १३ । १४	
पीतसार	२६१. ३ । ४		पट्टगोक	३६. ७ । २४२. १६ ।	
पीतसागक	१६. १२ । ५०. ६ । ६५. ३			२५७. ७	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पुच्छगोककशिकी	३०२, १४		पुरनटो	८७, ४	
पुच्छगोककम	३१८, ११		पुरद्वार	२७०, ४	
पुच्छगोकाक्ष	१७७, १२		पुरनिर्गम	१२२, २	
पुच्छ	२२६, १६ । २५७, ६		पुरन्दर	२६१, ५	
पुच्छक	२२, ३		पुरस्तात्	२५०, ११	
पुच्छाभिधानेक्षु	२६३, २		पुरसंस्कार	८८, १५	
पुण्य १५६, १७ । २२४, ६ । २३७, १५			पुस्कृत	१६३, १५	
पुण्यक	२२, २		पुगागा	१०५, ८ । ११३, १२	
पुण्यजन	२०५, ११		पुगातनवस्त्र	१३७, १६	
पुण्यजनेश्वर	१७४, १२		पुगावृत्त	१६८, ७	
पुण्यवत्	२३७, ४		पुगो ६, १२ । २२८, २० । २७३, १५		
पुत्र ४, १३ । ७७, १५ । ७८, ३			पुगोभिद्	१६१, ७	
८८, ११ । १३४, १५ । २०७, २० ।			पुगोभेद	१०, १६	
	१८६, १४		पुगोष २६, १४ । २७, १ । २६६, १२		
पुत्रक	२१, २०		पुगोषक्षय	३८, ३	
पुत्रवती	२८६, १०		पुग	२५७, १	
पुत्रादि	३३६, ३		पुगध १४०, १ । २६४, ११ । ३३२, १६		
पुत्रिका २१, १६ । १३४, १५ ।			पुगधपदान्तग	२४८, १	
	३०६, १६		पुगधलक्षणस्त्री	८५, १८	
पुत्री ४, १३ । १८६, १३			पुगधविकार	२४७, २०	
पुत्रोपस्कार	२६३, १३		पुगधश्लेष	२३, ६	
पुद्गल	३०८, २		पुगधान्तग	६१, ५	
पुनरागत	१६२, १०		पुगधोत्तम	१५४, १६	
पुनर्नवा	२२०, १७		पुगोग	२८५, ६	
पुनर्वसु	३३६, ७		पुगोटि	८६, १५	
पुष्पाग ५६, १६ । ६०, २ । ६५, ६ ।			पुगोटु	२६४, ४	
२१३, १७ । २६६, २ । ३१६, १२			पुगोडाश	३२६, १४	
पुष्पागपादप	७८, ८		पुगोद्धृत	२५७, १०	
पुमपत्न्य	२१, २०		पुगोधत्	४५, ४ । १४८, १६	
पुर् ७१, ४ । २५७, ४			पुगोद्धृत	११८, ३ । १४८, १६ ।	
पुर् ५३, ८ । ६६, १० । २०२, १२ ।				२४८, १५	
२५७, ३ ; ४			पुल	२६८, १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पुलक	२१, १२, २२, २	२६८, १६	पुष्पादि	२७४, १२	
पुलकाद्य		२८१, १६	पुष्पादिदलावृत्ति	२५७, ५	
पुलकन		२४२, ७	पुष्पादिदामन्	२६६, १४	
पुलक्य		२४४, ६	पुष्पिका	२२, ३	
पुलाक		२१, ११	पुष्पित	१४८, १३, २६०, ७	
पुष्का	६३, ६	२७५, १६	पुष्पितलता	७२, १४	
पुष्कागमूल		२६७, १४	पुष्प	२४७, १६, १७, २४६, २	
पुष्काग्रा		३६, १०	पुस्त	१२६, १४	
पुष्कविगो	१८, १८, १२०, १८	२१४, १६	पुस्तक	२२, ४, १२६, १४, १६१, १०	
			पुग	६, ४, ६०, ८, ७४, १३, २२२, ११	
पुष्कविगुणन		१६, २	पुगकोश	१४, ६	
पुष्कविग्यादि		२८४, ५	पुगनविन	४०१, १२	
पुष्कल		२८५, २	पुगफल	६४, १२	
पुष्कलक		३६, ६	पुगल्ल	८४, १५	
पुष्टि		८५, १७	पुगित	१४८, १६	
पुष्टिकरण		११४, १	पुगि	७१, १, १०८, ११, २४४, २	
पुष्य	२६, ४, ६१, ४, १८६, १२, १६५, १६, २११, २, २२८, ११, २७६, ६, ३०७, ४, ३२०, १५		पुनारिधि	६६, ७	
पुष्यक		२१, १२, १४	पुनित	१४६, १६, १६४, १५	
पुष्यकामोस	३१०, १०, ३४६, ११		पुनितजन	१४७, ६	
पुष्यदन्त		१६४, १४	पुष्य	१६४, १७, २४७, १७, २४४, ४, २५२, २०, २८१, ८	
पुष्यदन्तयोषित्		१६४, १५	पुष्यतम	८४, ८, २३०, ६, ३४०, ६	
पुष्यधन्वन्		३२४, ५	पुन	१२६, १२, १४४, ४, १५४, १	
पुष्यपराग		१०७, ५	पुनता	१६६, ७, २४४, १५	
पुष्यप्रभद		१६६, ६	पुनिकरज	६४, १७, २४४, १६	
पुष्यभिद्	४०, ३, २७६, १२		पुनिक	४७, १४	
पुष्यमाषिका		२४, ६	पुनिकावृ	६५, १०, ३१०, १७	
पुष्यगल	१७६, १४, १७६, १, १८१, ४		पुनिकोट	१००, ४	
पुष्यवती	२१४, १४, २४२, ६		पुनोगन्ध	२१२, १४	
पुष्यशकटो		६२, १०	पुष्यगड	१००, ४	
			पुष्यभेद	२५७, २	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
पुपवत्कृत	१४८,	१५	पुनिका	२१,	१८
पुपिका	२१,	१८	पुलिपुपिका	५०,	११
पुपित	१४८,	१५	पुष्पा	१६४, २० । १८१, ११ ।	
पुग	२५६, १७ । २५७, ८			३१६, १५	
पुगक	११४, १४		पुष्पानामौषधि	६६, १०	
पुगगा	११४, १४ ; १४		पुष्पि	१२६, १६	
पुगगार्थ	१४८, १५		पुष्पा	७४, १५	
पुगगो	११४, १४		पुतना	१६६, ८	
पुगित	१०६, १० ; १४ । १२६, १४ ।		पुयकृति	२८, ४	
	१४८, १५ । १५२, ४ ; १०		पुयकृत्वादिगज	२८६, १६	
पुगध	११४, ६		पुयकृपणं	१२०, १६	
पुगं	१०६, १४ । १४६, ११		पुयगात्मा	१४२, ६	
पुगंक	२१, १७		पुयम्बन	२०५, १४	
पुगंता	६४, ८		पुयासुत	१०४, ११	
पुगपात्र	२६१, ६		पुयिवो	२५५, २० । ३२१, ४ ।	
पुगमानो	१६६, १४ । ३२६, १०			३४१, १८	
पुगर्ग	११, २		पुयिवोघर	७६, १५	
पुगर्गनक	३६, ६		पुयिवोपति	१६६, १५	
पुगर्गिका	२१, १७		पुयिव्यादि	२४६, ११	
पुगर्गमा	११४, ५		पुय	१६६, ५ । २७७, १६ ; २०	
पुगर्गमातिथि	१७०, १		पुयक	२२, ६	
पुगर्गत	१०६, ५		पुयल	१०२, ५ । ३०६, १७ ; १६	
पुगर्त	१२६, १४		पुयदर	६७, १५	
पुगर्ति	१२६, ६		पुय्यो	२६६, १४ । ३१७, १७	
पुगर्ध	२६५, ५		पुदाकु	२२, ४ ; ६	
पुगर्ग	७८, १८		पुन्निपगो	१२०, १६ । १६५, ४	
पुगर्गि	३३६, १७		पुषत्	१४८, १७	
पुगर्ग	३१७, १६		पुषत	१४८, १७	
पुगकाय	२४७, १६		पुषत्त	२२, ६	
पुगक	३१७, २६		पुषदन्ध	३२४, ५	
पुगभाग	६३, १५		पुषदाज्य	३६, १०	
पुगदन्त	१४६, १०		पुषातक	३६, १० ; ११	

शब्दः	पृ.	पं.	शब्दः	पृ.	पं.
एष्टि	८५.	१७	पोत्री	४८.	८
एष्ठ	८३.	१५	पोलिका	२१. १८ । २२. १०	
एष्ठगुह	८६.	१८	पोषण	८५. १७	
एष्ठवंश	२५. १४		पोष्ण	२३८. ४	
एष्ठवंशमांस	१८४. ५		पोष्ट	१३०. ८	
एष्ठद्विजिन्	६७. १५		पोगयड	१००. ५	
एष्ठस्थायिवल	२४६. २		पौत्र	१२८. १४	
एष्ठाधर	४. १२		पौनःपुन्य	१४२. ५ । २८४. १७	
एष्ठान्धि	३३. १३		पौग	२५७. १०	
एष्ठान्धवयव	३२६. ८		पौगक	२२. १०	
पेचक्र	२२. ८ । २८८. १५ । ३१८. ११		पौगवर्ग	१४७. ८	
पेटक	२२. ८ । २५८. १७		पौबध	१८१. १० । २२३. ७ । २२८. १६ । ३३२. २०	
पेय	२३७. १८		पौबधय	२४७. ३०	
पेया	२३७. १८		पौर्णमास	३३८. ८	
पेष्टल	३०८. ३		पौर्णमासी	३३८. ८	
पेष्टि	८६. १		पौलब्ध	२४४. ६ । ७	
पेष्टो	३२६. ५ । ३३०. १०		पौलोमी	१०८. ८	
पेबला	१८८. १		पौष	३३०. १५	
पेबलापाषाण	८५. १४		प्रक	२७४. १३	
पेठर	२७६. ३		प्रकट	२१६. २	
पोगयड	१००. ५		प्रकटोज्ञत	१३८. १२	
पोटगल	१८. १२ । २८८. ५ । ३१२. १८		प्रक	२७४. १३	
पोटा	८५. १८		प्रकग	१५४. २	
पोत	२५. १६ । १०५. १० । १२८. १८ ; २०		प्रकगलुन्द	७. १८	
पोतवर्जिज्	३३. ८ । ६२. १		प्रकगो	२७४. १३	
पोतवाह	३८. १		प्रकर्ष	८४. ६ । ३३२. ८	
पोतिका	३०७. १३		प्रकायड	८७. १३ । १००. २	
पोत्र	२५७. ८		प्रकाम	१४७. ७	
पोत्रिन्	१०५. ३ । २८३. १५ । २८६. १०		प्रका	१६८. ३ । १८१. १६ । २७४. १३	
			प्रकागर्ध	३१६. ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
प्रकाश	८, ६। २८, ६। ७१, १।		प्रचेतःपुरी	५४, १६	
२१२, ४। २२२, ८। २२७, १८।			प्रच्छादिता	३८, १६	
	३२८, ८		प्रजन	१३४, २	
प्रकाशम	१८३, १		प्रजनन	२०४, २०	
प्रकीर्णक	४८, ११		प्रजव	१४३, १४	
प्रकीर्य	२४३, १८		प्रजा	७६, १८	
प्रकृति	६१, १८। १४७, ८। १८४, ५।		प्रजापति	१६३, २। ३४५, ११	
१८५, १२। ३४२, १४			प्रच	८२, ७	
प्रकृतिव्यत्यय	१५४, ४		प्रचा	८२, २। ११२, ११।	
प्रकृतवचन	२०५, ४			१८५, १३	
प्रकोष्ठ	३३, १७। ८८, ४। ८४, ११।		प्रज्ञान	१८५, ११। १८८, ८	
२४४, १२। ३४५, ८			प्रज्वलित	१६३, ८	
प्रक्रम	२२८, ८		प्रगत	१४६, १५। १५३, ८।	
प्रखर	२७४, ८		३११, ३। ३१७, १४। २०		
प्रख्यात	१४६, १६। १४७, २०		प्रगति	१२८, १४। १४६, १५।	
प्रख्यातवस्तुक	५२, १४			२४५, ८	
प्रगल्भत्व	१६३, ३		प्रगट	१७७, २	
प्रगल्भ	२४१, १६		प्रगय	२०२, ११। २०३, ६।	
प्रगाढ	१०१, १४। १०२, १६		२४३, १३। २२१, १। २८०, १०		
प्रगृह	२२५, १०। ३४१, १३।		प्रगव	२६६, ४	
	३४२, १५		प्रगाम	१३८, ८	
प्रग्रीव	१२३, १०		प्रगाव्य	२४३, २०	
प्रघमा	११३, १०		प्रगित	१४७, १३। १५०, २	
प्रघमा	११३, १०		प्रगिधान	२०५, २	
प्रघलाक	३८, १०		प्रगिधि	१८३, १५। ३२६, १५	
प्रघलायित	१४२, ७		प्रगिहित	१५८, १३। १६२, १३	
प्रचाग	१४१, १६		प्रगीत	१४६, १३	
प्रचाग्रा	१२०, १३		प्रगीता	१४६, १३	
प्रचालित	१४२, ४		प्रगत	१४८, ३	
प्रचुर	१४६, ११। २७५, २		प्रतत	१४७, १५	
प्रचेतस्	७५, ८। १४८, ३। २०१, १०।		प्रतति	१४७, ५	
२२८, ८। ३१६, १। ३२८, ११			प्रतक	३०६, १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
प्रताप	१८७, ७		प्रतिबन्ध	२२०, १८ । २२१, २	
प्रताप	२१३, ४		प्रतिबिम्ब	२१६, ७ । २३५, १२	
प्रतापिन्	१००, १		प्रतिभय	२३७, २० । २४७, १७ ।	
प्रतापक	७३, २ । १२०, १४			२६१, ६	
प्रतापित	१४२, १३		प्रतिभाह्वानि	२११, ८	
प्रतिकार	१६३, ७ । २६०, १४		प्रतिभू	२६, ८	
प्रतिकूल	१०, १४ । २२, १७ ।		प्रतिमा	७१, १ । २२६, ८	
	२४३, १८ । २४७, २		प्रतिमान	२०५, ७	
प्रतिकृति	१६३, ७		प्रतिपक्ष	२८२, १२	
प्रतिकृत	६१, १७		प्रतिशोध	१२२, ७	
प्रतिक्षिप्त	१६२, १६		प्रतिशोधक	५०, १	
प्रतिक्षेप	२०४, २०		प्रतिश्राव	२६५, १७	
प्रतिग्रह	३४४, ६		प्रतिवादिन	१७०, १२	
प्रतिग्रहविवर्जित	४२, १		प्रतिवाला	१६४, ६	
प्रतिघ्न	७०, ४		प्रतिषेध	११५, १७	
प्रतिघात	७०, ५		प्रतिष्ठाप	३२६, १२	
प्रतिष्ठाया	२०५, ७		प्रतिष्ठा	६४, ६	
प्रतिजल्पासमक्षक	२८४, ७		प्रतिश्रय	२४७, १५	
प्रतिजगद्	२६४, १		प्रतिश्रव	३२३, १५	
प्रतिज्ञा	१०२, ४ । १५५, २० ।		प्रतिश्रव	२८६, २०	
	१८२, २		प्रतिश्री	२६०, १५	
प्रतिज्ञात	१३८, ८ । १५५, १७		प्रतिश्रुयक	३०, ४ । ५०, ३	
प्रतिज्ञानिच्छय	२२६, २		प्रतिश्रुत	६१, १८	
प्रतिदब्ध	१०२, ११		प्रतिस्खलित	१६३, १५	
प्रतिध्यान	१८६, ११		प्रतिहत	१४५, १० । १६२, १५	
प्रतिनिधि	१६३, ७		प्रतीकार	२६०, ६	
प्रतिपक्षि	१५५, ६ । १६३, ३ ।		प्रतीक्षा	१८, ८ । २६०, १०	
	२०८, १२		प्रतीक	२०, १४ । ५६, २	
प्रतिपक्षिणि	१४७, ३		प्रतीक्षा	३४६, १४	
प्रतिपक्ष	२०५, ५ । १०		प्रतीक्ष्य	२४४, ३	
प्रतिपादन	२०८, १२		प्रतीक्षो	७२, ६	
प्रतिपुस्तक	३२६, १७		प्रतीत	१४६, १६ । १५३, ५	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
प्रतीप	२२६, ६। २३०, १। २४०, १०	प्रघन	१८५, ८
प्रतीर	८५, २। २७४, १८	प्रघर्षका	१४४, १८
प्रतीवाप	२०३, ४	प्रघर्षिणी	१२०, ८
प्रतीहार	१३५, १५। १६०, ७	प्रधान	८३, २। ११०, १८। १८५, १२; १३। २१८, १। २२८, ५; १५। २३८, ११। २५०, १३। २५४, १८
प्रल	११३, १३	प्रधानघातु	२३७, १८
प्रलक्ष्मणी	१२०, २	प्रघृषिता	१६३, ५
प्रलक्ष्मणी	१२०, १२	प्रध्वति	१४८, २
प्रलक्ष्म	३४६, ८	प्रवृत्त	१४७, १६
प्रलय	२४४, १८	प्रपञ्च	७३, २
प्रलक्ष्मिन्	१७०, १२	प्रपात	२०, २०। १४६, २०। १४७, १८
प्रलक्ष्मीक	३८, १४	प्रपितामह	३४४, १५
प्रलय	२४४, १५। २४८, ४	प्रपौत्रित	१४८, ११
प्रलयवित	१६६, १५	प्रपुत्रित	१८०, १४
प्रलयाख्यात	८१, १८	प्रपौत्रादि	२८०, ३
प्रलयाय	२५१, १८	प्रफुल्लित	१४८, १३। १८१, १३
प्रलयाजोड	१०३, ६	प्रवल	३११, १०
प्रलयाघा	१८०, ४। १८८, ६	प्रबोध	१६३, ४
प्रलयासार	२८०, १६; १७	प्रबोधन	२०८, १२
प्रलक्ष्मणीय	२४८, ८	प्रभञ्जन	३३३, ८
प्रलक्ष्म	३४२, १७	प्रभव	३२०, १३
प्रथम	५५, ८। २२८, ५। ३३२, ११। २५०, १३। ३१७, १६। ३७२, १५	प्रभाकर	२७७, ३। २८०, ८
प्रथमान्न	३१३, ४	प्रभात	५६, ३। १४८, १। २३३, ७
प्रथित	१४७, १३	प्रभाव	१३८, २। २०२, १२। २२८, १५। २३८, १८। ३२०, १३; १७। ३३३, २
प्रथितत्व	२४३, १६	प्रभिन्नकटकुर	१२३, ८
प्रदत्त	१४७, १६	प्रभु	७७, ७। २१८, ३; ६
प्रदत्त	२७४, ११	प्रभुत्व	६२, ८। ३२६, १०
प्रदान	२०२, १३		
प्रदोष	१२६, १२		
प्रदेश	१२८, ६। १३०, ७। ३२७, १८		
प्रदोष	५८, ६। ३३२, १६		
प्रभाव	२१६, ८		

शब्दः	वृ०	पं०	शब्दः	वृ०	पं०
प्रसुभाववर्धिन्		४१, ८	प्रजम्ब		२१७, ४
प्रभृत		१४६, ११	प्रजम्बा		२१७, ४
प्रभृज्		११४, ३	प्रजय	३६, १४ ४३, २० २४३, १४	
प्रभृत		१४७, १७	प्रजाप		२१४, ३
प्रभेद		४२, १२	प्रज्ञेय		२११, ६
प्रमत्त		१४४, २०	प्रज्ञोपित		१४२, ३
प्रमथ		१०४, ११	प्रज्ञोभित		१५२, ८
प्रमदा		१७६, १८	प्रवचन		२०५, ४
प्रमाद	११४, १ १८८, १० २५६, १		प्रवचनीय		२४८, ६
प्रमाद		११४, २	प्रवक्त		११२, २०
प्रमाद	७५, २ १७६, २० १७७, १		प्रवर्तक		४१, ७
प्रमापक		१२०, ५	प्रवर्ग	८४, १४ २७४, ८	
प्रमार्जन		१४६, १७	प्रवह		३४३, १
प्रमित		१४६, १७	प्रवह्य	१२०, ५ १४४, ३	
प्रमिति		१४७, ११	प्रवक्तृ		२४८, ६
प्रमोद		१०२, १६	प्रवाण		२४८, ६
प्रमोला		२५५, ३	प्रवार		१७६, २०
प्रमुख		५५, ८	प्रवारक		१२०, ११
प्रमोद		१७४, ५	प्रवाण	२५, ८ २२८, १८ ३०६, १८	
प्रमोदित		१८८, ८	प्रवाणक		६७, १८
प्रयत	१४७, १४ ; १५		प्रवाणिका		३८, १७
प्रयत्न		२०५, २	प्रवाणिन्	२७४, १ ; २	
प्रयाग		६५, ७	प्रवाह्य		२८, ६
प्रयागखण्ड		२२६, ८	प्रवाह	६२, ६ १४७, ६ ३४३, २	
प्रयाग		११२, १८	प्रवाहिका		३८, १६
प्रयागक		३८, १५	प्रविदारक		१२३, ८
प्रयुक्ति		६५, ४	प्रविश्लेष	२७६, ६ २८०, १८	
प्रयोग	६१, १२ ६५, ४		प्रवीर	१८, ८ ११४, ४ २३८, १	
प्रयोगन	६८, १ १६८, ४ १८१, ११ २०५, ३ २२३, १७		प्रवीर		२७५, ५
प्रकट		१०२, १७	प्रवृत्तावुवर्तन		१८४, १४
प्ररोहक		११८, ११	प्रवृत्ति	१४७, ६ १६३, ३ ३४३, २	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
प्रकट	१३८, १।	१८१, १०	प्रसन्न	२४३, १८	
प्रवेष्ट		६५, ५	प्रसाद	१२५, १४।	१०६, १८
प्रवेष्टि		११३, ४	प्रसाधन	२०५, ८।	२४३, ११
प्रवेष्टी	१६८, ११।	२२०, ४	प्रसाधनी		२०५, ८
प्रवेष्ट		२०२, १६	प्रसार		२०५, ५
प्रवेष्टन		२०५, २	प्रसारक		१२१, ११
प्रवेष्टित	१४६, १४		प्रसारिणी	११६, १५।	१७।
प्रवेष्ट	८८, १७			१२०, १०।	२५०, १८।
प्रवर्जिता		१६३, ६	प्रसित		१४८, १
प्रवर्ज्या	२३८, १३		प्रसिद्ध	१०२, ४।	१४७, १३।
प्रवर्ज्यावसित		१६०, ७		१८७, १४।	२०१, ११।
प्रवृत्त		१४७, ८	प्रसीदिका		३८, १५
प्रवृत्ता		६८, ११	प्रसू		३३५, २०
प्रवृत्त	१३३, १२।	१४७, १७।	प्रसूत	१३४, १८।	१४६, १०
		३१२, ५	प्रसूता		१५३, ११
प्रवृ	७४, १५।	२३५, ११	प्रसूति		१४७, ४
प्रवृभेद		२०६, ४	प्रसूतिका		३८, १३
प्रवृर्ष		१६८, ७	प्रसूत	१८५, १६।	२२७, १
प्रवृ	३७, १२।	८४, २।	प्रसूत	१४६, ८।	१५२, ३।
		३०३, २	प्रसूता		१४६, ८
प्रवृ		८३, १३	प्रसूति		१६, १७
प्रवृत्ति		१७६, १८	प्रसूतिमित		३३२, ८
प्रवृत्त		६५, ६।	प्रसेक		२०, ८
प्रवृत्त	१७७, ४।	१८५, १५	प्रसेव		३२०, १६
प्रवृत्ता		१८५, १५	प्रसेवक	४८, १३।	१३५, १।
प्रवृत्त		८३, २।	प्रसार	२७४, १६।	२८२, १३।
प्रवृत्त	१८८, १२।	३२०, १५।			३०२, ६।
		३२२, १६	प्रसारभेद		२७७, ३
प्रवृत्तवृत्त		१३३, ७	प्रसारान्तर		३०४, १८
प्रवृत्त	२४३, १३।	२६४, १८।	प्रवृ	१६८, ३।	१८८, ८।
		२०५, ३।	प्रवृत्त		२७१, ५
प्रवृत्त		१२१, १०	प्रवृत्त		१२०, १०

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०	
प्रज्ञाव	१५४. ५	२८४. ८	प्राचीनामलक	१४१. १२		
		३१७. ११	प्राजप	२५५. १०		
प्रज्ञादि	१८८. १०		प्राजिह	१४८. ८		
प्रज्ञान	३८. १५		प्राज्य	८६. १७	८७. १	
प्रकोटन	२०५. ६			२५७. १	२५८. ४	
प्रसेद	७७. १५		प्राज्ञ	७१. १३		
प्रहत	१४६. १२	१४७. १८	प्राज्ञलोह	८१. ५		
	१५७. ११		प्राज्ञिनाक	३८. १८		
प्रहर	२२५. ८	२७५. १	प्राज्ञ	१०६. ८	१०६. १०	
प्रहरक	१२०. ४	१८८. १६		३१८. १३	३३५. २	
	२५१. १		प्राज्ञक	१६. १८	२०. १६	
प्रहसन	२०५. १		प्राज्ञन	३३६. १८		
प्रहसित	८७. ३		प्राज्ञनायक	२१३. १		
प्रहला	१७. १७	७६. ८	प्राज्ञवर्जित	३१८. ७		
	१४७. १८	३३३. १४	प्राज्ञलयमन	२६. ३		
प्रहार	१२०. ४	१२६. १०	प्राज्ञाहित	११३. ८		
	१५२. १४	२७५. ३	प्राज्ञाख्य	३२१. २		
प्रहारान्नर	८४. ७		प्राज्ञि	२३६. ७		
प्रहेलिका	३८. १७		प्राज्ञिद्युत	१६३. १३		
प्रहार	१७७. २		प्राज्ञिन्	६४. १४	१०६. ११	
प्रहारादनय	२०६. ८			१८३. १२	३१६. ६	
प्रह	११८. २०	३१७. २०	प्रातयाद्य	३४७. ४		
प्राकार	७०. ३	२२४. १२	प्रातिष्ठागिक	५०. ८		
	२३५. ७	२७५. १३	३०१. ४	प्रात	२५०. १२	२५६. १७
प्राकाश	८८. १८		प्रातभूमि	२८०. १३		
प्राग्भव	७१. १३		प्रातार	२७५. १२		
प्राज्ञ	३२. १७	११३. ११	प्रापक	११७. ६	१२८. १५	१३८. ७
प्राज्ञक	३२. ८	३८. १	प्रापिन	१५१. १३		
प्राज्ञ	१८०. ७	२६४. ८	प्रापिताई	१४१. १३		
प्राची	३१७. १६		प्रात	१२८. ४	७	१३०. ८
प्राचीदिष्ट	२५१. १६			१४८. १६	१६२. १३	
प्राचीन	७१. १३			१८१. ११	१८१. ४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
प्राप्तमात्रक	१३८, १३		प्राचव	३१७, १७	
प्राप्तमोक्ष	१३१, १		प्राङ्ग	१०६, १२	
प्राप्तकथ	२१३, १० । २१४, ६		प्रिय १४४, ८ । १५७, २ । २३७, १७		
प्राप्तविषय	१८१, ४		प्रियक	२१, १० । २७, १०	
प्राप्ति १२८, ५ ; ६ । १४७, ७ । १६२, १२ । १८५, ५ । १८८, ५ । २०३, २ । २१३, ६			प्रियकु ६५, ८ । १२५, १२ । १३१, १८ । २२६, १२ । २५३, १०		
प्रामाणिक	४८, १		प्रियतम	८३, ८	
प्रायश्चित्त	१८६, २		प्रियंवद	१७८, १५	
प्रायस	२३७, १३		प्रियवाक्य	८४, १६	
प्रायश्च	५४, १ । २२१, १०		प्रियवादिन्	१७८, १५	
प्राचीना	१५८, ३ । १७८, ५		प्रियाज	२०६, ३	
प्राचीत	१४८, ६		प्रियाजम्	१८७, १७	
प्राजम्बिका	४८, २		प्रौढान	१११, १४ । ११८, १०	
प्राप्तेय	२७२, ७		प्रौत	१२८, १० । १५७, ११	
प्रावट	२८, ७		प्रौति	१२८, ११ । १८०, १	
प्रावरण	१२०, १३		प्रेक्षा	३४६, २	
प्रावरणान्तर ८७, ८ । १०७, १८ । १६८, ८			प्रेक्षित	१४८, १८	
प्रावार २७५, १४ । ३०२, १५			प्रेक्षा	५३, १७	
प्रावटकाज	३३१, ४		प्रेक्षित	१४८, २०	
प्रावटभव	२४७, १८		प्रेत	१२८, १७	
प्रावट	१४८, ३		प्रेतनदी	१२१, १३	
प्रावटेष्य	२४७, १८		प्रेतनाथ	२८८, ११	
प्रात्रिक	१४४, १८		प्रेतनाथपुरीयान	२८८, १८	
प्रास १२५, १५ । २६३, १३			प्रेतादिष्ट्योत	८७, १४	
प्रासक	२०, १७		प्रेमन् १२८, ११ । १८३, ४ । २१३, १२ । २४३, १५ । ३४२, १		
प्रासङ्गिक	८, ४		प्रेरक १८, ७ । २०, ८ । २२, ७		
प्रासादकुण्ड	८२, ८		प्रेरक	११७, ११	
प्रासाद १६४, १३ । १७७, ३ । २०७, १७			प्रेरकाख्यद १४५, ३०		
प्रासिक	२०, १७		प्रेरित १३४, १८ । १४२, १२ । १४४, ६ । १४६, ६ । १४८, २०		
			प्रेरक २२, ७		

शब्दः	पं.	पं.
प्रेषक	८६, १४। ११४, १५। ३३०, १७	
प्रेषित	८१, १८। १४८, १८	
प्रेषितेषु	१४५, ८	
प्रेष	३३०, १६	
प्रोक्षक	१०८, १२। ११४, १६	
प्रोक्षित	१३८, १३। १४६, १७। १४८, १	
प्रोष्कृत	१४८, २	
प्रोष्कन	११४, १८	
प्रोत	१३८, १८	
प्रोथ	१६८, ६	
प्रोमत	१४७, १	
प्रोर्तुत	१४८, ३	
प्रोषित	१६७, १६	
प्रोहित	१४८, २	
प्रौड	१०४, ३	
प्रौडधानुष्क	३३२, १८	
प्रौडिमाच	६३, १४	
प्रौष्ट	३४१, ५	
सक्त	३४५, १६। ३१७, ६	
सक्ततव	३१७, १	
सव	१४०, १७। ३१२, ६। ३३०, १७। २६८, ११। ३१७, ६। ७	
सवग	६५, १। २८८, ८	
सवगेन्द्र	३२२, १५	
सवङ्ग	६५, १	
सवङ्गम	३४१, ५। ३०७, ८	
सवम	१८८, १०	
सौष्टविश्व	२१६, ६	
सुत	१२८, १५। १६	
सुति	१२८, १६। ३१७, ६	
सुष्ट	१८०, ११	

शब्दः	पं.	पं.
पक्षिपक्षक	१२२, ३। २५१, १०	
पक्षिका	२२, ११। २२४, १६। १८। २७६, १०। २७८, १२	
पक्षी	७७, २	
पट	१०६, १४	
पटा	८५, १८	
पक्षा	८५, १८	
पक्षिन्	१०६, १४	
पक्षिकक्षक	२०, ६	
पक्षिमार्गिक	८, २०	
पक्षिभेद	५५, १६	
पाजुल	२१६, ६	
पाजरीक	३८, ११। १७	
पल	८, ६। ३४, १७। ८६, १५। १२६, २०। १८५, १६। २२८, ११। ३७६, १८। २७७, १८। २८८, १४। १७। ३३०, १५	
पलक	२२, ११। ८१, १०। २२३, १६। २८८, १७	
पलकपाणि	१२४, ८	
पलकक्षक	२२३, १६। २५४, १८	
पलकान्वित	२२, १२	
पलकी	२३, १२	
पलपिक	३७, ३। २५८, १०	
पलपुत्र	२८१, ७	
पलभेद	२७१, १४	
पलान्तर	८८, २	
पलित	१८६, ८	
पलिनो	६५, ८। १८६, ८। २०६, १४। २०८, १७। २२५, १८। २८८, १८। ३०८, १५	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
यजो	१८६, ८। १८७, ८। १८८, १८		यदु	४०, १५। ८५, २०	
यजोदय	२४८, २		यठर	२७६, १०	
यजु	६०, ८		यत	१३०, १	
याज्ञि	१०६, १४		यदर	८४, १०	
याज्ञित	१४८, ४		यदगा	२७६, १२; १४	
यायट	८५, १८		यदगी	८४, १५। २७६, १४; १५	
याज	२८८, २०		यदगीपल	१२, १७। ३०४, १८	
याजिन्	२८८, १		यधिर	२७६, ५; १५	
याजुग	१८६, १०। २४४, ५		यङ्ग	१४१, २; ७। १४४, १४। १४०, १२ १६०, ८। १८०, १६	
याजुगपुर्णिमा	१८६, ११		यङ्गमात्र	१८४, २	
याजुगनिक	३८, १४		यङ्गमुष्टिक	१८८, १७	
याजुगनी	१८६, ११		यङ्गमुल	१०२, १७	
फुल्ल	१८८, ८		यङ्गशिख	५७, ११	
पेण	१०६, १५		यङ्गशिखा	५७, १२	
पेन १२, १८। १७, ११। ४७, १४। ७८, १०। १८८, ४। २०४, ४। २८४, २			यङ्गाकुलिक	८६, ४	
पेजिन्	१८८, ४		यन्तु	१४०, १	
पेजिल ८६, ७। ८७, ८। ३०८, ३; ४			यन्दिन्	१४, १०। ११०, १५। १४४, १८ १८४, १७। १८७, १८	
पेगी	१८८, ३		यन्दिचोर	३०८, १७	
पेरव	२६८, १५। ३२१, ६		यन्दिजनचोष	३४४, ६	
पेव	२५७, १२ २८८, १५		यन्दिभाषण	८, ६	
पेजा	२८८, २		यन्ध १६, ८ ७४, ८। ११२, ६ ११४, १४। १८०, १६। १८६, १२। १८७, १४। २०४, १०। २५४, २०		
पेलि	२८८, २		यन्धक २२, १४; १५। ४७, १। १८०, ४		
य			यन्धकी	२२, १६	
यक	३४५, १४		यन्धन १४८, १। १८०, १६। १८६, १२। २५२, ६। ३१०, १५। ३१७, १६। ३४१, ४। ३४२, १२		
यकपक्षिन्	३२३, १०		यन्धनागार	२५२, ६	
यकपुष्प	५, २। १६३, ८				
यका	८८, ८				
यकुल	२६८, २				
यकुलप्रम	२७७, १२				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
बन्धनोपाय	३३८, ४		बलभा	७८, १८ । ७८, २	
बन्धभेद	२४, १		बलदेव	३२४, ६	
बन्धयुक्त	१५०, ११		बलभद्र	३१४, १२	
बन्धगृहित	२२८, ८		बलभद्रा	२८१, ८	
बन्धु	३२१, ८		बलयुक्त	२८८, ६	
बन्धुक	२२, १३ ; १४ २५, ८		बलरामायुध	४३, १८	
	१६५, ८ २११, १ । २७६, ५		बलयत्	१०१, १४	
बन्धुजीव	२२, १३		बलविन्यास	३४१, १६	
बन्धुजीवक	५०, ११		बला	१८१, १४ । २४५, ८ ।	
बन्धुजीवतश्च	५०, ११			२८८, ७ । ३१३, ६	
बन्धुर	२७६, ४ ; ६		बलाकृक	३८, १५	
बन्धुरा	२७६, ७		बलात्कार	२८१, ७	
बन्धु	२५७, ११		बलात्कारकृतकार्य	३३८, १०	
बर्कर	५८, १२ । २७६, ४		बलात्कृत	२१०, ७	
बर्बर	३८, १३ । ५८, १६		बलादकृत	३२४, १४	
	२७६, ८ ; ८		बलाद्रुत	१५१, १५	
बर्बरा	२७६, १०		बलान्तक	३८, १५	
बर्बरी	४६, १६		बलाहक	३८, १४ । १०७, १०	
बर्ह	१००, १३ । २१२, ८ । ३४१, ६		बलि	२५२, ४ । २८८, ३	
बर्हपृष्ठा	६, १८		बलिपुष्ट	४७, १२	
बर्हिपुष्टा	१८, १७ । ७४, १४		बलिवाहक	५०, ११	
बर्हिज	११३, १७		बलिदेव	२०६, १६	
बर्हिन्	७८, १६		बलीयत्	२८८, १३	
बर्हिबर्ह	३४, १		बलीवर्द	५४, १३ । ५८, १० ।	
बल	७०, ११ । ७६, २ । ७७, १ ।			२८१, १६ । ३२१, ६ । ३४४, १४	
	८८, १ । १०६, ८ । १४७, १४ ।		बलोत्पट	३१३, ७	
	१४८, ३ । १४८, ७ । २४०, १७ ।		बल्य	२३७, १८	
	२६१, २० । २८८, ४ ; ५ ।		बल्लव	३२१, ७	
	३१८, १४ । ३२४, ६ । ३४१, १७ ।		बल्लिभेद	३४२, १४	
	३४५, १८		बल्लज	२७७, १५	
बलकर	२४७, १८		बल्लि	२६४, ४	
बलज	७८, १८ । ८८, १		बल्लिमुख	५७, १२	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
वह्निर्वाचा	३४३, १		वाक्याय	२८८, १८	
वज्र	३४१, ७		वादर	२७६, १६	
वज्रक	२२, १८		वाघ	२७७, १८	
वज्रकर	२१२, १७		वाघक	२२, १७	
वज्रगर्जवाच	५२, १६		वाघवत्	१७८, ४	
वज्रयज्ञिकदेशच	१६, १५		वाघा	८४, २। १८१, १	
वज्रस्थिम	४६, १३		वाघित	१७८, ४	
वज्रधेनु	१००, ११		वान्धव	३२१, ८	
वज्रपक्षा	३१२, २०		वावंर	२७६, १६	
वज्रभक्तक	२७०, ८		वार्हत	१४८, ४	
वज्रमालुवसङ्गीर्ण	८८, १४		वार्हतक	३८, १६	
वज्ररूप	२१४, ६		वाज	७, ३। १८, १४। ३४, २०।	
वज्रज	७, ४। २६३, ७। २७५, २।			४०, १५। १०२, २। १२८, १८	
	२८०, १८। ३०८, ५		वालक	१८, १३। २२, १६।	
वज्रजा	३०८, ५			२६, ६। २८, ६। ६०, ७।	
वज्रजोक्त	१२८, १२			८५, १३। २१४, १४। २१६, १।	
वज्रवार	१४३, २०			२१८, ११। २६८, ६। २७२, ११	
वज्रतनु	२४, १६		वालकल्पक	८४, १२	
वज्रसुता	१६४, ५		वालचक्र	२७१, ८	
वज्रस	८१, १३		वालह्य	१२०, २०। २११, ७	
वज्रचादि	१११, ५		वालधि	१६४, ५	
वाड	१०२, ४		वालप	२१३, ७	
वाडा	६, ३। २०, १।		वालमात्र	२६७, १७	
	२२, ६। ५६, ८। ५७, २। १७।		वालमूषा	१४, ३	
	५८, ११। ६३, ७। ६६, २।		वालवादी	१०८, १८	
	८६, ५। १०६, १५। १६।		वालवायन	८१, ६	
	१३२, २। १८०, १३। २११, ६।		वालहस्त	१६४, ५	
	२१७, १। २६०, १६। २८८, ८		वालहित	२४४, ११	
वाककथा	३३०, २		वाला	२२, १६। २८८, ८	
वाकभेद	२८४, १७		वालिका	२२, १६	
वाकमूल	१०६, १८		वालिक	१७०, ११। ३२८, ३	
वाका	१०६, १७। १८		वालिकवेदित	२१८, ११	

क्रमः	पं.	क्रमः	पं.
बाजी	२६६, ८	बिल्व	२४४, १७। ३१८, ७। ३३३, ६
बासेव	२४४, ११	बिल्वक्षेत्र	२७६, ६
बाजीपवीत	६१, १	बिल	३०८, २०
बाजीपवीतिक	६१, १६	बिलिनी	१६५, १४
बाष्पिक	२१, ५	बीज	७७, २
बाष्पिक	२२, १८	बीजक	२८, ७
बाष्पिका	२२, १८	बीजपुष्प	२१४, ६
बाड	७७, ३	बीजपुष्पिका	५०, १०
बाडज	७६, ३। २४६, १२	बीजपूर	६७, १७
बाडदानदी	१६०, १२	बीजपुग्ग	२६, १६
बाडसेय	२०५, १५	बीजभेद	३५, १५
बाडल्य	२४७, १४	बीजमात्र	१८७, १७
बाडवारक	५०, १२	बीजवाप	१६८, १४
बाडविभूषण	६७, ७	बीजाज्ञात	१५२, १२
बाह्यागाम	२२, १०	बीजावाप	१२५, ४
बिडाज	७२, १०। १२५, ८। २४८, ६। ३०६, २०	बीभत्स	१५४, ४
बिडालक	४२, ११। २७८, १४	बुकापण्य	३१२, १४
बिडोजत्	१६४, १४। २६६, ५	बुका	१७४, १८। २४६, ११
बिन्दु	५४, ६। १४८, १७। १७४, १२	बुद्ध	६६, १७। २६२, २
बिभत्स	३३७, १७	बुध	८२, १। ८४, ५। १८१, १। २१४, १०। २१४, ६। २३२, ५।
बिभीतक	३६, १६। १२४, १२		२४८, १०। २५६, ५।
बिभीतकतब	२४१, १		३१७, २०। ३३४, ३
बिम्ब	४०, ५। २१६, ७। ३०८, १०	बुधयोषा	३००, ७
बिम्बजीविन्	२२, २०	बुधयोषित्	६६, २
बिम्बा	१२०, १७	बुधान	१६६, १२
बिम्बिका	२८६, ८। २८८, ६	बुधित	१४६, ५। १८१, २
बिम्बिकाफल	२१६, ७	बुद्ध	८०, ७। ८३, १। १४६, ५।
बिम्बी	४६, ५		१५०, ४। १५३, १५। १६५, ६।
बिज	६, ६। १८२, १५। २६७, १२। ३३१, ६		१४। १८१, १। १८७, २।
बिसेधय	६, १८। २४८, १२		१६४, ८। २७६, १
		बुद्धदेवताकार	३०५, १०

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
बुद्धदेवताभेद	२५५, ६	वैद्यानमतिक	८८, १०
बुद्धविम्व	२३५, १०	वैमिक	२२, २०
बुद्धभेद	३८, १८	बौद्ध	११७, १०
बुद्धमन्त्र	११२, १०	बौध्य	३७, १० । ५०, २ । ५३, ३
बुद्धि	८५, ७ । १८४, ११ । १८५, ११ । २४८, १० । ३१६, २ । ३४६, २ । ३४७, १	ब्रह्म	१८८, ५
बुद्धिभेद	५८, ८	ब्रह्मचर्यक	२४८, ११
बुद्धिमत्	१५७, १	ब्रह्मचर्यादि	२२८, २
बुद्धिसम्पत्ति	२२८, १८	ब्रह्मचारिन्	८५, २० । १०७, ८
बुध	१७३, ११ । १८८, ६	ब्रह्मण्य	२४४, ८
बुधुष्ठा	१८२, १४	ब्रह्मदाह	८, ६ । २४४, ८ । २८८, १
बुल	२८६, ६	ब्रह्मदिन	२१०, ३
बृहत्	१४८, ६ । ३४३, ७	ब्रह्मन्	२, ११ । ४८, २२ । ५८, ८ । ८२, १ । २०६, ७ । २०७, १४ । २०८, १३ । २१७, ६ । २१८, ११ । २२४, १६ । १७, १६ । ३६३, ५
बृहत्तिका	३८, १७ । २४३, ११	ब्रह्मपुरुष	२६५, ७
बृहत्तो	४७, १७ । १४८, ६	ब्रह्मबन्ध	१८५, ११
बृहद्भाषु	१६६, १४	ब्रह्मयोषित्	२८३, ४
बृहन्नना	३१३, २०	ब्रह्मसक्ति	२२४, १८
बृहत्स्यति	३१६, ६	ब्रह्मसर्ग	३१४, ८
बृंहित	१४८, ५	ब्रह्मसङ्घात	११३, १८
बोध	१८६, १३	ब्रह्मसाधु	२४४, ८
बोधक	२३, १ । ३०, २	ब्रह्मसत	२८०, २०
बोधकर	१४, १४ । ४२, १८	ब्रह्माणी	११३, १७
बोधन	१४८, १३	ब्राह्मण	७६, १६ । ११३, १८ । १७१, १० । ३२२, २
बोधनी	१८६, १३	ब्राह्मणत्व	२४४, १०
बोधवत्	१४८, ८	ब्राह्मणधोषा	११३, २०
बोधि	१८१, ४	ब्राह्मणसंज्ञति	२४४, १०
बोधित	१४८, ८	ब्राह्मणी	११३, १८ । १२३, ११ ।
बोधिनी	१४६, १४		१३०, १७
बोन	८८, १ । १०६, ८	ब्राह्मण्य	२४४, १०
बैजिक	२२, २०		
वैद्याजिक	१८, १६		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
ब्राह्मी	१७०.	१७। २२४, १८।	भङ्गक	१३०.	३
		३२१, १८	भट	८६.	१
भ			भटिच	२७६.	१८
भ २१८, १	२८२, २। ३३४, १३		भट्टारक	३८, १७	
भक्त १३०. ४। १४३, ७। १८६, ३।			भट्टिनी	१८६, १६	
१८१, १४ २१२, १०। २५२, ८			भक्ति	१४८, ११	
भक्तलम्बुत	७४, १३		भगटाको २३, ३। ६६, १। ३११, ६		
भक्तलक्षण	२७५, ७। ३०७, १४		भगद	८१, १४। ८८, ६	
भक्तलक्षणक	२१, १७		भङ्गक	२७, ३	
भक्ति	१३०. ३		भगवत	१८६, १५	
भक्तिमत्	१५६, १६		भगिद	३५, १३	
भक्तकार	२८७, १०		भङ्गोर	२७७, १	
भक्त्या	१११, ६। २१८, ८		भग	१७३, १६। २१८, ८।	
भक्त्याभिद्	१४२, ११			२५०, १४। १५	
भक्त्यान्तर	१८८, ३		भगकाजी	३१३, २	
भक्तित	१४४, १८। १४८, १२		भगदाव	२८१, ८	
भक्त्य	५०, १०		भगपती	१२०, २०	
भक्त्यकार	३४, ७। ४४, १६		भगमुक्त	८, ४	
भक्त्यभेद २६, २०। ३६, ८। ८८, १६।			भगा	३०४, १४	
२००, ३। २८१, १६			भगाकरक	८६, १३	
भक्त्यविशेष	२४४, ११		भगादि	१८७, ७	
भग ६०, ११। ६५, २०। १८४, ४			भगमहाजी	६४, १८। ३१३, ३	
भगवत्	१६३, १७		भग २१४, ३। २३०, ७। २३७, २०।		
भगवती	१६३, १७			२४७, १७। २५०, २	
भगिनी	७, ६		भगवद्	३८, १८। २८१, ८	
भगिनीपति	२४, ४		भगदशक	२४, १७	
भग १००, ४। १५३, ८। १८८, ६			भगधनि	२१६, ६	
भङ्ग	१३०, ३		भगरक्षण	१६७, ७	
भङ्ग ६०, १०। ७७, ८। २२२, ८।			भगवर्चित	६, ११	
	२७४, ११		भगानक	३८, १८। १००, ७।	
भङ्गा	२०५, १८		२२५, २। २५३, १२। ३०२, २		
भङ्ग	५, १२		भग	२५७, १३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
भरवा	१३०, १०; १२		भविष्य	११४, ४	
भरखानचं	२७४, ४		भय २३, ४। २३६, १२। २३८, १		
भरखो	११४, १। २३८, १८		भलित	२३, १। १४८, ११	
भरत	१४८, ८		भला	५२, ११। १८४, २०।	
भरतपुत्रक	५२, १७			२५०, १३। २७३, ११	
भरित	१४८, ११		भलाध्यायक	१८४, १८	
भर	२५७, १४		भलक	२३, २	
भगं	५०, २०। ११८, १५		भलतुक	३१३, १	
भर्षा	७४, १६		भलनृ १३०, ११। १४८, १२। १५४, २		
भर्षित	१४८, १३		भाकूट	८०, ४	
भर्जन	८६, २। १८६, १७		भाक्त	१३०, ६	
भर्जित	२७६, १८		भाग ६०, १४। २१२, १३। २४८, ४		
भर्त् १२५, ११। १३०, २। १४४, ८			भागधेय	६०, १४। २४८, ४	
भर्तदारक	५०, १४		भागलकुट्टन	१८२, ४	
भर्तदारिका	५०, १४		भागिनेय	२१२, १३	
भर्त्स ६८, ४। १४५, १२। २१२, ४।			भाग्य	२३८, ३। २४२, १८।	
	३४२, १२			२४८, ३। ३१६, १६	
भर्त्सित	१२८, ८। १५८, १३		भाग्यवर्जित	२७२, १०	
भल	२८८, ८		भाजन	१८६, १७	
भलात	३४७, ८		भाजनान्तर	११४, १५	
भलातक २०, १८। २८, ८। ३८, १८।			भाज	१०६, १८	
५६, ४। १८४, १४। २८४, ३।			भाख ८८, ५। १७३, ५। २८८, १		
	२८८, १०		भाखभेद १४, २०। ७६, १७। ८४, ६।		
भलि	२८८, १८			२६७, ५	
भल्लक ७४, ४। २८८, ८। ३३०, ५।			भाखवपन	२१२, २	
	३४५, ४		भाखविशेष	८, १६	
भव	२१७, १८		भाखामार	७६, १०	
भवन १४५, १३। १८६, १५। २८६, ८			भाखीर	२४७, १। २	
भवानी	२६४, ५		भात	१२७, १७। १३०, ६	
भविष	२३, ४		भाष	२५८, १	
भविष्य	१०६, १८। ११४, ४		भाषप्रभव	२५८, १	
भविष्य	२७६, १७		भाषमात्र	३३६, १७	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
भानु	१६६, ७ । १८८, ७ ।		भावदर्शन	२४७, ५	
	१८०, ५ । २४४, १२		भावन	१८६, १८	
भानुज	५६, ४		भावसूचन	३२३, २	
भानुसुत	१६६, १४		भावाट	८०, २	
भाम	२२५, १		भावित	१४६, १६ । १५२, १५ ।	
भामा	२२५, १			१५६, १४	
भार	१८४, १ । २५७, १३ ; २०		भाविन्	२४८, १	
भारत	१४६, १०		भाविष्यत्	२७६, १८	
भारतादि	३३१, ३		भावुक	२३, ४	
भारती	७२, १ । १०७, ११ ।		भावक	१८८, ५	
	१४६, १४ । २२४, १८ ।		भाषणार्थ	२४४, १	
	२५०, ४ । २८६, १८		भाषा	२४६, ४	
भारद्वाज	८०, ७		भाषाभेद	३२८, १६	
भारद्वाजी	८०, ८		भाषाप्रत्ययज्ञ	३३६, १	
भार्यष्टि	४२, ३		भाषित	१२५, २ । १३७, १० ।	
भार्यह	१०२, ६			१४६, ११ ; १७ ; १८	
भार्यहारिन्	२४, ८		भास	१२५, ७ । १२७, १८	
भारिक	२३, ८		भास	३३५, ११	
भार्गव	२४३, १४ । ३२१, ८		भासना	१४६, १५	
भार्गवी	३२१, ८		भासपक्षिन्	१४६, १५ । १५४, १०	
भार्गो	८६, ६		भासित	१४६, १८	
भार्गो	७०, ८ । ७६, १३		भास्वर	७४, १० । १४१, २० ।	
भार्या	१८१, ११ । २४०, १३ ।			१८४, ३ । २१०, ८ । २१२, १३ ।	
	२५५, १४ । २६७, ७			२२७, १५ । २६४, १० । २७७, ४	
भार्याटिक	४०, १		भास्वरत्वज्ञविद्	११८, २	
भार्गोनिमित्त	४०, १		भास्वरार्थनामय	२००, ३	
भार्गव	२७७, ४		भास्वर	३०५, १५	
भाज	२८६, १०		भिलटा	१८, १०	
भाजाह	२३, ६		भिष्ठा	३४६, २ ; ३	
भाव	१८६, १५ । ३३२, २० ।		भिष्ठित	१४६, १८	
	३५७, १८		भिष्ठितवद्	३४६, ३	
भावक	८०, २		भिष्ठिक	२३, १० । ३४५, १४	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
भिक्षुकी	१०४, ७	भुज १०३, ४। १०८, ८। १०८, १	
भिक्षुमात्र	२०, ७	भुज	१०१, १४
भिति	१३०, ७। २३४, ३।	भुजग	२४८, ११। ३३७, १०
	३२७, २०	भुजङ्ग	६५, ११
भिवि	१७३, १४	भुजङ्गम	३८, १०। ७६, १६।
भित्तपत्रम्	२६, १२		१०१, ५। १८१, १२। १८८, १५।
भित्त	१५२, ३। १८८, ६। ७		२८२, १८
भिवि	३२१, १२	भुजङ्गाली	१६, ३। १८८, १८
भौत	३४, १०। १०५, १७।	भुजङ्गल	१००, ८
	१२७, ८। १८। १३०, ८।	भुजदण्डक	८६, ५
	१८७, ११	भुजा	७७, ३
भौति	१३०, ८	भुजिष्ठा	२४४, १४
भौम	१४३, १। २२५, २। ३।	भुजिष्ठा	२६, ७। ४८, ३। २४४, १४
	२५३, १२	भुजिष्ठ्यातनय	१३५, १६
भौमक	२३, ८	भुवन	६, ११। १४२, १८।
भौमज	७८, ५		१८६, १८। ३१८, ५
भौमसेन	३२१, ७	भुवन्	२४४, १२
भौमानुज	१०४, ६	भु. ५८, ११। ११२, ६। १६१, ७।	
भौव	२३, ८। ८७, ११। १८२, ७।	१८; १८। २१८, २। २२५, ४	
	२४८, १०। २५८, २	२५१, १०। २६२, ४। २८६, १२	
भौवक	२३, ८। ३४, ५। २८८, ११	३०७, १। ३४५, १२	
भौलुक	२३, ८	भृक	६, ३
भौवक	२३, ११	भृकेष्ट	३२८, ४
भौवकनय	१७, ८	भृकेष्टी	३२८, ४
भौवक	१११, २०। ११४, ५।	भृजम्बू	२१७, ६
	३०२, १८। ३२१, ११	भृत	१३०, ८। १८७, २०
भौवका	११४, ५	भृतनायक	५०, १५
भौव	५८, १२। २२५, २। २४२, १७	भृतनिर्मित	२३, १४
भौवक	२३, ११	भृतपूर्वक	५०, १६
भुक्त	१८६, ३	भृतदण्ड	३४७, ६
भुक्ति	३२५, २	भृतात्मन्	२२८, १०
भुक्तोच्छिन्न	१३८, ७। २३१, ८	भृतादियव	१२२, १३

शब्दः	पं.	पं.	शब्दः	पं.	पं.
भूतान्तर	१२८, १७। १४६, १८		भूमिभय	२२५, ५	
भूति	१३०, ११। १५४, २।	१५५, १८	भूमिमात्रक	२६५, १४	
भूतीक	२३, १३		भूमिविचार	३२१, ३	
भूदार	२७७, ६		भूमिविचारक	३०४, ३	
भूमिज्ज	२३, १३। १४०, १३		भूमिग्रन्था	२४७, १	
भूप	६१, १५। १६८, ५। १८४, १२।	२४०, १	भूमिनाथ	१५८, ५	
भूपकक्षान्तर	८४, १२		भूमि	२५८, ३	
भूपति	१३४, १६		भूकटक	४०, २	
भूपभेद	१८, ३। १७१, १२।	२००, १०। ३२४, ८। ११	भूर्ज	६४, १८। १२५, १८। १३३, १८।	१८८, १४। २२३, १६
भूपमात्र	१५८, १८		भूर्जतल	२५३, १८	
भूपयोग्य	३४४, ८		भूर्जपत्र	२१६, १०	
भूपान्तर	१७८, १०		भूलता	३४, १३	
भूपाल	१६४, २		भुषण	३, ४। ११४, ७। १८७, ४	
भूभृत्	१४८, १६		भुषणध्वनि	१५६, १५	
भूभेद	२६८, ३। ३०८, १५		भुषणभेद	१७२, ४	
भूमन्	३०८, ७। ३१८, ६		भुषणान्तर	२८, १। १००, १४	
भूमान	३२५, १४		भुषा	२२८, १५	
भूमि	१३०, १७। २१२, ११।		भुषामात्र	८८, ५	
	२२५, ४। २२७, ६। २५०, २।		भुषित	१५०, ४। १५५, ४।	१८४, १५
	२८४, ३। २८५, ८। ३१६, ६।		भूषा	१०६, १८	
	३१७, १७। ३३५, १८। ३४१, ८		भूषण	११४, ६	
भूमिका	२३, १२		भूषोट	१०, ४। २७७, ६	
भूमिज	७८, ३। ३०८, ७		भृगु	६०, १६	
भूमिजग्रह	२६३, १२		भृगुनखन	२१८, १	
भूमिजम्बू	२४३, ८		भृगु	७८, १८। ६०, १५। १६।	१२६, ६। २०८, ७। २१६, ८।
भूमिजा	७८, ४			२७६, १७	
भूमिनिष्पन्न	१३, १६		भृगुराज	६०, १५। ८०, ११।	
भूमिपति	२४६, १२। ३१३, १६			३१३, ८। ३२१, १६	
भूमिपुत्र	६७, १८		भृगुरोट	२०८, ८	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
भङ्गार	२७७, ७	भेद्यगामिन्	८६, ३
भङ्गारक	२५४, १६	भेरी ८, १। २२०, १३। २५८, ५	
भङ्गारका	१७, ६	भेयखा	१००, ६
भङ्गागो	२७७, ७	भेज	२८८, ११
भङ्गिमल	३००, १२	भेजक	२८५, ६। ३१७, ६
भङ्गिन्	६०, १७	भेजज ३८, ७। ६१, १२। २३६, १२।	
भत	१३०, १२	२५८, १२। ३२१, ५	
भति १०६, ७। ११४, २। १३०, १०।		भेजजनिर्माज	१३२, १०
१२। १४३, ८। २३८, ४।		भेजजान्तर ८८, १६। २६२, १७।	
३४६, २		२६६, १२	
भतिजीविन्	६३, ६	भैक्षधारिन्	२३, १०
भतिमुज्	२६८, १	भैरव २८६, १८। ३२१, १०	
भत्व ४३, १। ६३, ३। ११०, ८।		भैरवभिद्	२८८, ११
१३०, ४। २४६, १। २३८, ४।		भैरवी	३२१, ११
२८६, ७। २८३, ६। ३३५, ८		भोग ६०, १८। ६६, ८। ३२७, १५	
भत्वर्ष	२४, १०	भोगवती	१६३, १८
भत्वा	२३८, ४	भोगवत्	६०, १८
भष्ट १०८, १। २८४, १८। ३०३, १४		भोगघ्राणिन्	६६, १२
भष्टाखी	१००, ६	भोगिन्	६०, १८
भष्टधान्य	७७, १०	भोगिनी	१८६, २०
भष्टामिष	४०, २	भोग्यवस्तु	३३१, १५
भष्टि	८६, २	भोजन ७, १८। ११८, १७।	
भेक ६, ३। ३१, १२। ६२, १।		२६४, २०। २८८, १७	
६५, १। २६२, १०। २७२, १४।		भोजनपात्र	३०१, ५
३१७, ६		भोषित १४२, ६। १४३, ११	
भेकी	३००, ३८	भौगिक	११०, १८
भेव ६०, ११। १०७, ८। १२१, ८।		भौतिक	२३, १४
१७३, १५। १८२, ४। २६४, ३।		भौम ७६, ५। १५१, १७। २२५, ४।	
२७४, १७		५। २५१, ३। २५३, १३	
भेदक	१८, १३	भौरिक	२३, १४
भेदि	१७३, १४	भञ्जुरी	२७२, १
भेदित	१४८, १८	भञ्जवत्	१५५, २

शब्दः	वृ०	पं०	शब्दः	वृ०	पं०
अम	१७२, ८।	२२४, २०	मकरन्द	१७८, १	
अमल	१११, ६। ११४, ४।		मकराक्षय	२७७, १७	
	१३०, ६। १५६, ६। १८३, ८।		मकर	२७७, १२; १३	
	२०२, १। २२४, २०। २८०, १३		मकुल	८४, १५	
अमली	११४, २		मकुलक	४०, ११	
अमर	२७६, १७। २७८, १६।		मकुलक	४०, १३	
	२८१, १०। २८५, ५		मक्षिका	१०४, १। २७८, ८।	
अमरक	३८, १८; २०			३१३, ३	
अमरालक	५०, १५		मख	५४, ३। ५७, ५। १२५, १०।	
अमवत्	१४८, १३			१६५, ४। २२८, ८	
अमित	१४८, १२		मखञ्जताम्र	२८७, १३	
अष्ट	१३४, ८		मखान्तर	११६, २२	
अष्टयव	१८७, १६		मगध	१८३, १६	
आजित	१४८, १७		मगधोद्भव	१८३, १६	
आह	१७५, ७। २७२, ११		मघ	१८८, ८	
आल	१३०, ५। १४८, १७		मङ्गि	१३०, १५	
आन्ति	१३०, ४। २२४, २०।		मङ्ग	१३०, १५	
	२२८, १७		मष	६८, ७	
आन्तिहोग	१४६, १		मषा	६८, ६	
आमक	२४, ७; ८		मषी	६८, ६	
आमर	२७७, २		मङ्गल	१२, १७। ४१, ४। ४८, ११।	
आमित	१४८, १७			११०, १। १३३, १४। १५७, २।	
आहु	३३३, १६			१६७, ६। २५७, १६।	
अ	८८, १२			३०८, ७; ८	
अक	८८, १०। १०६, २०। २७८, ८		मङ्गलकर्मन्	४०, १०	
अमध्य	७१, ५। १७३, १३		मङ्गलकारिन्	२४४, १८	
अमध्यगावर्त	१०३, १०		मङ्गलमय	२८, १३	
अमध्यचर्मन्	२६, १७		मङ्गलपाठक	५२, १८	
म			मङ्गलज्ञोक्त	१७३, ६	
			मङ्गलसूच	४४, १७	
म	२२२, १; २		मङ्गला	३०८, ८	
मकर	२७८, १		मङ्गलाई	१६८, १	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मङ्गलाशेषन	११८, १०		मङ्गलाधिप	१५६, ८ ; १२	
मङ्गलक	४०, १०		मङ्गलेश्वर	२८४, ८	
मङ्गल्य	२४४, १६		मङ्गलन्	८८, ५	
मङ्ग	८१, १५ । ३२८, ४		मङ्गा	८८, ७	
मङ्गक	२०, १३		मङ्गित	१५०, ४	
मङ्गक	१३०, १५		मङ्गक ई, इ । २४, ७ । २३१, ५		
मङ्गन्	२६१, २०		मङ्गकपर्णी	२४, २ । १२४, ११	
मङ्गन	१३०, १५		मङ्गकौ	२४, २	
मङ्गा	७७, ४ ; ४		मङ्गोटक	४०, ४	
मङ्गरी	२७०, १० । २७८, ६ । २७८, ६		मङ्गि ईई, १ । ७१, ३ । १०६, २० । १८८, १६ । २७४, १६		
मङ्गिक	२८६, ४		मङ्गिक १४, ८ । २३, १५ । २८५, ५		
मङ्गिका	१०८, १५ । १२३, ११ । १८८, ३		मङ्गिकार	४३, १	
मङ्ग	३०८, १२		मङ्गिगन्धि	१७१, १५	
मङ्गबोध	५८, ८		मङ्गिगन्धि	२८१, १५	
मङ्गबोधा	३३४, १२		मङ्गिदूषण	२१, १२	
मङ्गनी	१२२, १६		मङ्गिदोष	८६, १२	
मङ्गल	३०८, १२		मङ्गिबन्धकुर्य	८४, ११	
मङ्गल	३०८, १४		मङ्गिभिद्	३१३, ८	
मङ्गधा	२२, ८ । २७, ७		मङ्गिभेद	२८, १० । १५४, ११ । १६१, ११	
मठ	२२८, २		मङ्गिमाला	३१३, ७	
मङ्ग	८८, ६		मत	१३०, १४ । १५५, १५	
मङ्गवर्द्ध	२४, ७		मतङ्ग	६५, ११ ; १२	
मङ्गन	११०, २ । १२२, १४ । १८७, ४ । २८०, १		मतङ्गन ५३, ६ । ६६, ११ । ११०, ३ । ११५, १७ । २५२, १		
मङ्गप	२२६, १५		मति १३०, १४ । १८१, ७ । १८५, ५ । २६२, ११ । ३३३, ८		
मङ्गभेद	३२६, ६		मत्स्य	११४, ८ ; १०	
मङ्गल ४७, ८ । १०१, ४ । २१६, ८ । २८६, १७ । ३०८, १० । ३१२, १०			मत् ८७, १५ । १२७, २० । १३०, १५ । १७६, १८ । ३१८, २० । ३२५, ७		
मङ्गलक	४०, ५		मत्तकुञ्जर	१४१, ६	
मङ्गलभिद्	२८४, १८				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मत्तमज	२०४, ६		मदनकण	१०८, ४	
मत्तदात्मज	३०, १७		मदनभूषण	८३, ३	
मत्तमतकृज	३०१, १६		मदनमन्दिर	१७०, ५	
मत्तवारज	१२३, १० । २७२, १६		मदनयोषा	१३१, १३	
मत्ता	२०८, १८		मदनात्मतव	३८, ४	
मत्तेभ	३१३, ६		मदनोत्सव	५१, १४	
मत्तव	८४, १४ । ३१०, २ । ३३६, १०		मदमत	८८, १७	
मत्तविन्	२७८, ८		मदपिण्ड	२०५, १६	
मत्तय	२३८, ७ । २७८, १० । ३२८, २ । ३३०, १३ । ३३३, ११		मदवर्जित	१७६, १६	
मत्तयभेद	१४६, १८ । २८४, १८ । ३००, १५ । ३१४, ११		मदात्मताविन्	३१३, ६	
मत्तयभेद	२२, १२ । ८०, १४ । २८८, १३ । ३०२, ४		मदिता	३११, २	
मत्तयविवर्जित	३११, १		मदीय	२४, ७	
मत्तयहारो	१५, २		मदीया	१८४, ५	
मत्त्याक्षी	३४६, १६		मदीयकट	१६४, १ । २८८, ५ । २८१, १८	
मत्त्यादिक्रीकल	८, १०		मदीयय	२८१, १८	
मत्त्यादिपिटक	३१, ४		मदु	६१, २	
मद्य	१६८, ८		मदुग	२७८, १०	
मद्यन	१६८, ११		मद्य १४, १८ । ४०, १६ । १८१, ४ । २०५, १६ । ३३३, ८ । १० । ३६३, ६		
मद्यि	१६८, ८		मद्यकट	३८, ८	
मद्यिगुण	२५६, १२		मद्यभिद	३०४, ११	
मद्यित	१५, ४		मद्यभेद	०८६, १७ । ३३१, १४	
मद ८६, ४ । १७३, १६ । २४५, ७			मद्यलम्बान	३२३, ३	
मदकल	३१३, ६		मद्यु १४, १८ । २४, ११ । १८१, ४ । २७७, १० । ३३१, १२		
मदन	१८७, १ । ३१३, १८ । ३२२, ११		मद्युक	२३, १८ । १८, २०	
मदनकण्टक	८, ८		मद्युकट	२८१, १७	
मदनद	३०५, ६		मद्युका	२३, १८ । ८६, ६	
मदनद्वय	२००, ७ । २४०, १ । ३०८, १५		मद्युकोश	८८, ७	
			मद्युजीवक	५०, १७	

शब्दः	रु०	पं०
मधुहव	१२१, २। २८०, ०	
मधुम	२३, १८। ४०, ८। १८१, ४	
मधुव	२४५, १८	
मधुपर्क	४०, १४	
मधुपर्चिका	५०, १८	
मधुपर्ची	२३, १८। १२१, १। २६७, १६	
मधुभिद्	२७७, २	
मधुमक्षिका	२६३, २	
मधुमात्र	२६३, ४	
मधुमास	१५, २०	
मधुपर्चि	११, ४	
मधुर	२७८, ११। ३३६, ५	
मधुरक	४०, १२	
मधुरसा	३३८, १२	
मधुरा	२७७, ८। ३१८, ८। ३३५, १३	
मधुरिका	२५४, ८	
मधुरिकौषधि	३३०, १२	
मधुलिङ्	५०, १७	
मधुली	२७७, १०	
मधुविशेष	२६३, ४	
मधुवत	६०, १५। ८०, ११। ११४, ४	
मधुपर्करा	३२१, १४	
मधुप्रिय	२८१, १८	
मधुमेखी	४०, ८	
मधुलीक	१७१, १६	
मधुसूदन	१८६, १६। २०८, २	
मधुष्मिह	१६८, १५	
मधुलक	४०, ८	
मधुलिका	४०, ८। ४०, ११	
मध्य	८३, ८। २०२, ८। २३८, ८। २६४, ४	

शब्दः	रु०	पं०
मध्यम	२२८, ११	
मध्यदेश	२२८, १२	
मध्यप्रात	१५८, ८	
मध्यम	२२८, ११	
मध्यमवृत्त	१८६, ८	
मध्यमादि	२६१, १५	
मध्यवर्तिन्	११३, १	
मध्यवृत्त	८३, १७	
मध्यान्तर	२३८, ७	
मध्यमेवम्बन	२३३, ११	
मध्यासव	४०, १६	
मन्त्रिज्ञाना	४८, १८। ५१, ३। ८८, १२। ३०६, १२	
मन्त्रकार	२८१, २०	
मन्त्रसृष्टि	१४६, ६	
मन्त्रागर्ध	२५५, १२	
मन्त्रागिह	२५८, ११	
मन्त्रित	१५०, ४	
मन्त्रिषा	१७४, ८। ३३३, ४	
मन्त्रिभिन्	१३२, ८। ३३२, ४	
मन्त्रज	७८, ६। २५६, ६	
मन्त्रपत्नी	१६५, ३	
मन्त्रवंश	३२१, १६	
मन्त्र्य	१३०, १३	
मन्त्र्यतोर्ध	२३३, १३	
मन्त्रोग	६५, १३	
मन्त्रज	७८, ५	
मन्त्रजव	३०५, २०	
मन्त्रोद्य	५३, १३। ६८, ८। १२। १५०, ७। १५४, १७। १७४, १४। २१५, १। २२१, ८। २३८, ३। २४०, १८। २४१, २। ३३६, ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मनोवृत्ति	२४७,	६	मन्दार	२००,	१५; १६
मनोचर	२०८, ४। २८२, १०।		मन्दारपापय	२००,	१४
	२८१, १६		मन्दार्क	२४,	५
मनोचरगन्ध	४१२, १७		मन्दिर	११७, १८। २०१, ८।	
मन्त्र	१३०, १३			२१८, १०। २६०, १। २६४, १२।	
मन्त्र	२५८, ६			२७७, १७	
मन्त्रका	२२८, २		मन्दरा	२७८, २	
मन्त्रतन्त्रादि	११०, ६		मन्दोष्ठा	११४, १०	
मन्त्रबोनाक्षर	५६, १		मन्त्र	२५८, ८	
मन्त्रभेद	२८४, ८। २८८, २०।		मन्त्रवत्	१५०, ५	
	३३६, ११		मन्त्रित	१५०, ५	
मन्त्रवेक्षण	८८, ८		मन्त्रय	१७०, १३। २६५, १०।	
मन्त्रलपुक्क	१५०, ५			२७८, १८	
मन्त्रित	१५०, ५		मन्त्रा	२३८, ५	
मन्त्रित	१६६, १७। १६८, १७।		मन्त्र	२३८, ८	
	२४२, १। २५८, ७		मन्त्र	२३८, ६	
मन्त्र	७६, ८। १६८, ७		मन्त्र	२३८, ४	
मन्त्रन	१८७, ५		मन्त्रक	४०, ८	
मन्त्रनद्वय	१८७, ५		मन्त्र	५५, ८। ३३६, ४	
मन्त्रनलाघन	२१, २०		मन्त्र	२, १२। ५४, १४। ८५, ३।	
मन्त्रनी	१८७, ५। २६७, १८			१००, १५। १८०, ८। २७८, १०	
मन्त्रर	८४, १५। २७७, १८; २०		मन्त्रक	२६, ८। ३५, ५। ४०, ७।	
मन्त्रप्राण	२७७, १४			४२, ८	
मन्त्राग	१३, ३। ५५, १४।		मन्त्रलमूचक	२७८, १४	
	८७, १३। २७७, १८		मन्त्रक	२३, १६	
मन्त्रानवच्छेद	२७५, १५		मन्त्रकत	८८, १३	
मन्त्र	५, ६। ७८, ४। ८६, १०।		मन्त्र	१३७, ३। १४४, १२।	
	१७४, २। १८८, १३। २२३, १८।			१४७, २। २३८, १३। ३१८, १	
	२६२, ८। २७७, १५; २०		मन्त्रानघ्न	२३७, १३	
मन्त्रार्जितम्	६३, १३		मन्त्रालम्ब	१६६, १०	
मन्त्र	२७७, १४		मन्त्रवत्	१७८, १	
मन्त्रादि	३४७, ५		मन्त्र	३३६, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मरिच	८४, १३		मकन	१८७, २	
मरीच १२, ११। ७३, ३। १०४, ७।			मकपृ ४, ७। ५२, ५। २६०, १०।		
१०८, ११। २२६, १४			३१२, २०		
मरीचादि	३३, १४		मलभेद	२५८, १४	
मरीचि	७३, ४		मलमोचन	६६, ५	
मरीचिका	४०, १३। १२१, ४		मलय	८८, ३। १०२, ११।	
मव	४०४, ८		२४४, १४		
मवत् १५०, १। १८५, ११			मलयज	११८, १२। २८१, ३	
मवदन्त	३६६, ११		मलयपर्वत	२८७, ६	
मवदेश	३१६, १८		मलयोद्भव	१८३, ७। २२१, १४।	
मववक	४०, ४। २१४, ८।		३१०, १०		
२७५, ११	३१२, १५		मलयोद्भूत	२२७, ४	
मवला	४०८, १४		मलविमर्जन	२६५, २०	
मर्कट	१७७, १६		मलहोम	१५७, १५। ३०६, ८	
मर्कटक	४०, ६		मलिन	१४, ७। ३४८, ११	
मर्कटजाल	४४, १७		मलिनमुख	५८, ५	
मर्कटतिन्दुक	१६३, १२		मलिनी	१८७, ३	
मर्कटयोषित्	८०, ४		मलिकुच	७४, १२	
मर्कटवासक	१८५, २		मली	२७८, २	
मर्कटो	८०, ४। २८५, १		मलीमल	३३८, ११	
मर्जु	७७, ४		मल्ल	२७७, १८। २८८, १४	
मर्ह	३२७, ५		मल्लगाग	६७, १६	
मर्हण १८२, ३। १८७, २। २०६, ८।			मल्लभेद	२१२, ८	
३३०, १६			मल्लरङ्गबन्धन	८०, १३	
मर्मन्	२५०, ८		मल्लिक	२४, ३	
मर्मः	२७८, ५		मल्लिका	२४, २; ३। ८८, ६।	
मर्मरी	२७८, ६		१२१, १७। २००, १३। २४७, ११		
मर्षादा	५४, ५। ११३, १।		मल्लिकाच्छदन	३१०, १३	
१३४, १३। ३४२, १२			मल्लिकाभिद्	१५७, ८	
मर्षादिन्	८२, १२		मल्लिकाभेद	२७८, १६	
मल	२८८, १२		मल्लो	२०६, १८	
मलदूषित	१५१, १। २६६, ८		मल्लोद्भू	३१३, १८	

मन्त्रः	४०	५०	मन्त्रः	४०	५०
मन्त्रक	२१, १० ; १८		मन्त्राकुच	३५, १०	
मन्त्रकाचरी	१५, १		मन्त्राचोवा	३३०, ११	
मन्त्रको	२३, १७		मन्त्रादेव	२१८, ७ । २५८, ७ ।	
मन्त्रो	३२०, १३		३१३, ७ । ३२०, ७		
मन्त्रि	२८८, १७		मन्त्रादेवी	३२०, ७	
मन्त्रिमणि	१७८, ३		मन्त्राधन	२०५, १०	
मन्त्रर	२७८, ४		मन्त्रानल	३३८, १०	
मन्त्ररा	२७८, ३		मन्त्रानाद	१७८, १८	
मन्त्रर ४०. १० । २०८, १ । २७८, ४			मन्त्रागील	३१३, ८	
मन्त्ररक	२०४, १७		मन्त्रापद्म	२३१, ७	
मन्त्ररा	२७८, ४		मन्त्रापोटगल	३१३, २०	
मन्त्रव	१११, ८ । ११४, ७		मन्त्रावला	३१३, ६	
मन्त्ररिन्	५०, २		मन्त्रावुड	१२४, ०	
मन्त्रक	८८, १० । २६१, ७		मन्त्रामात्र	१८५, १२ । २८१, १४	
मन्त्रककेच	५०, १७		मन्त्रामागो	२३, १६	
मन्त्रिक्क	२४, ४		मन्त्रामोन	३२२, १	
मन्त्र	८८, ६		मन्त्रामुनि	२०५, १७	
मन्त्रलुक्क	२०, ० । ५०, १७		मन्त्रामुन्य	६८, १० । ७०, ५ ।	
मन्त्र	३१७, ११ । ३१८, ७ : ८		२०५, १४ । २४८, ७		
मन्त्रन् १६८, ५ । २५३, २ । २६५, १३			मन्त्रामेदा	३२८, ६	
मन्त्रतो १४८, ८ ; २० । ३१७, १७			मन्त्रागल	२०७, ३ । २२०, ८	
मन्त्रर	३७, १३		मन्त्रागल	१२१, २ । ३३८, ८	
मन्त्रदादिक	१३६, १२		मन्त्रागल	८०, १२	
मन्त्रलिका	२८३, १७		मन्त्राराजिक	५०, १८	
मन्त्रल	३३१, ८		मन्त्रार्थ	७०, ५ । २४८, ७	
मन्त्रकण्ड	७१, ८		मन्त्रालय	२०८, ७ ; ५	
मन्त्रकन्द	१६५, ११		मन्त्रावीर	२८१, ११ ; १२	
मन्त्राकाल	११, ७ । ३६, ५ ।		मन्त्राशक्त	५७, १३	
२८६, २ । ३१३, ३			मन्त्राशानु	३३, १२	
मन्त्राकालगल	३०, १८		मन्त्राशुदी	२८१, १८	
मन्त्राकालकल	६२, ६ । ३१३, ११		मन्त्रामन्त्रा	१८०, १३ । ३३३, ११	
मन्त्राकिक्क	२७, ३		मन्त्रामेन	२०५, १५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
महालैङ्गपति	२०५, १५		महोत्पात	१६७, ३	
महाकन	१७८, १८		महोत्सव	१२, १६	
महिषा	२३, १५		महोदधि	२७१, ६ । २८७, १०	
महिषा	६३, १८ । ३०८, १५		महोदध	१२६, ५ । २७८, ६	
महिष	२१२, १ । २१७, ८		महोदर	२६१, १० ; ११	
महिषी	३३३, २		महोमि	३०३, ८	
महिषीक्षीर	१२, १६		महोषध	१८५, १२	
महिषीरक्षक	२७५, १७		मा	२२२, १	
महिषीघ्न	३७२, ७		माकुलप्रद	२५, १८	
महो	३७१, ८		मात्	३२६, ५	
महोषर	३१६, १३ । ३७५, ७		मात्	१७८, १० । २७६, ८ ।	
महोष	२७७, ८ । ३०१, ३			२६८, ६ । ३०६, १३ । ३३५, १२	
महोष	२८६, ६		मांसकील	१७५, ३	
महोपति	८०, १२ । १७६, १६ ।		मांसपिण्ड	२६, १५	
	२५७, ११		मांसरस	३३६, ६	
महोपतिविधेय	१५६, १८		मांसवर्जित	३०२, ७	
महोपाय	१३३, १७ । २७३, १३		मांसासिन्	१७५, १२	
महोवह	५६, १८ । १७८, ७ ।		मांसिका	१६३, ६ । २१६, ७ ।	
	३०६, ८			३२०, ७	
महोष	२८८, ११		मांसो	१०, १२ । ११६, ७ । १६६, १३ ।	
महोसुत	३१, ६ । ६५, १७			१६३, १६ । २६२, १७ । ३०५, ७ ।	
महेन्द्र	३६, १५ । १५७, १० ।			३०६, ५ । ३१३, १२ । ३३५, १३	
	२५६, १६ । २६०, १८ । २६१, ५ ।		माकम्	१७७, ५	
	३१३, १५ । ३२२, ६		माक्षिक	२७, १७	
महेन्द्रपताका	१६७, १३		मागधो	१८२, १७	
महेष्ट	१६०, २		माघ	२१०, १२	
महेष्टगणभेद	५५, ७		माघ्य	१७२, ८	
महेष्टर	१७, १७ । ७२, १७ ।		माघ्य	३०८, १७	
	२१७, ६ । २५७, ११ । २८८, १६ ।		माठर	२७८, १२	
	२६१, १७ । ३७७, १		माठि	१०२, १	
महोक्ष	२८, ६		माखवक	७०, १५	
महोत्सव	१६१, १० । १७८, ७		माखि	१०७, १	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
माखिक	४१,	१६	माखी	२५८,	८
माखिमन्त्र	३२२, २१ । ३२४, १२		माखव	३२१, १२	
मातङ्ग	६०, १ । ६५, १४ । १७४, १५		माखवक	४०, १६	
मातङ्गवेदी	४६, २२		माखवो	१११, १८ । १५२, १६ ।	
मातङ्गो	६५, १४ । ८६, ११			३२१, १३ ; १४	
मातङ्गिभेद	३४३, १		माधुरी	२७८, ११	
मातङ्गिपुत्रक	५५, ४		मान	६, ८ । ११८, १६ । १३०, १८ ।	
मातामङ्गकुल	३२८, १५			१८८, ८ । २५८, ८ । २८७, १७ ।	
मानुज	२४, ७ । २०५, १८ ।			२८८, ८ । ३०४, १५ । ३३१, १ ।	
	३०८, १५			३३५, ३	
मानुजद्रुम	१८२, ५ । २७३, ७		मानकटं	१३०, १६	
मानुजानी	२०५, १८		मानपादवराटक	१८२, १०	
मानुलाङ्घ्रि	२०५, १८		मानप्रभेद	८४, ४	
मानुलिक	६७, १७		मानप्रभेदक	२५२, १४	
मानुलुक	६७, १७		मानभेद	४, ८ । ७, १७ । ८६, ८ ।	
मानुलुको	७८, १४			१०६, २ । ११२, ६ । १६८, ३ ।	
माट	७, १० । २४, ६ । १३०,			२४६, ८ । ३३०, ७ । ३४१, १४	
	१६ ; १७ । १८३, १६ । २१५, ७ ।		मानव	३२१, १५ ; १६	
	२४२, १ । २५६, १		मानवतो	१८७, ८	
माटका	२४, ६ । १८७, ७		मानविशेष	४, १४ । ४, १७ ।	
माटकाभेद	२६७, १०			३२७, ४०	
माटप्रभेद	१५१, ३		मानसंस्कृत	१५०, ६	
माटभाट	३०८, १६		मानस	२४६, ११ । ३४१, १८	
माटभिद्	२८६, ४		मानसौकल	३०, ११ । ६४, ४	
माटभेद	२२१, ७		मानजीम	१८८, ८	
माटयात्रा	४४, १७		मानान्तर	८६, १३	
माटवंश	३२८, १५		मानार्थक	८७, १६	
माटवयस्या	२३५, १८		मानिनी	१८७, ८	
माचा	२५८, ८		मानुर्वाह्य	५७, १३	
माक्ष्यं	६१, १५ । २७८, ८ ।		मान्य	१३४, ७ । २४४, ६	
	३४१, ४		मापति	१५०, ६	
माचुर	२७८, ११		मापित	१५०, ६	

शब्दः	पं.
मामक	२४, ७
माघ	२३८, १०
माघा	८४, ४ । २३८, १० । २५४, ६
माघाक्ष	५०, ८
माघाबहुलक	१७, १२
माघयू	२७८, १४ : १५
माघरवाच्	४, ३
माघ	२५८, ११
माघक	१४, १५
माघय	२५८, १२
माघतद्यो	२६८, ८
माघि	२५८, १२
माघिष	३३०, १८ । ३३३, ४ : ५
माघिषा	३३३, ४
माघी	२५८, ११
माघीच	७३, ५
माघीचो	७३, ६
माघय	१००, ८
माघत	६२, १४ । ६३, ७
माघतसङ्ग	३०८, १२
माघल	३०८, १४
माघव	८०, ११ । ३२१, १६
माघं	६१, ३ ; ४ । ८६, १० । १००, ८ । १२६, ५ । १३५, २ । १४८, २
माघंका	२५, २ । ५८, ७ । ११४, ११
माघंदूषक	५०, १
माघंघेनु	२०५, २०
माघंक्षय	३४६, १४
माघंघोर्ष	३३४, १३
माघंयुत्तारिणी	१०८, १४

शब्दः	पं.
मार्गिन्	६१, ४
मार्जन	१८७, ६
मार्जार्	१६, १२ । १७४, ७ । २१३, १ । २७८, १३
मार्जारकर्मिका	५२, १८
मार्जारसङ्गत	२४८, ८
मार्जारीय	२४८, ८ ; ८
मार्त	१३०, १८
मार्तय	१००, ८ । १७८, १६
मार्तव	३२१, १७
मार्दव	३८, १२ । ३२१, १७
मार्ध	३३०, १८
मार्ष्टि	१८७, ६
माल	२८८, १४ : १५
मालक	२४, ११
मालती	१२६, २०
मालव	३२१, १५
माला	६, ४ । २४, ८ । २८८, १४
मालाकार	२८१, २०
मालाभेद	४१, ७
मालिक	२४, ८ । २८१, २०
मालिकयोषित्	१८७, ७
मालिनी	१८७, ७
मालु	२८८, १६
मालुधान	२०५, ८
मालुधानी	२०५, ८
मालूर	३३, ८ । ३७, ५ । २०८, ४ । २४५, १४ । ३१०, ८
माल्य	१३, १८ । २५, १७ । २३८, ८ । २८८, २०
माघ	३३१, १
माघपर्को	७८, ७ । १२१, ३ । १६१, ६ । ३४४, ११

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
माल	६१. ३। १०२. ११।	मिलो	२००. १६
११६. १२। १८१. ८। १८६. १०।		मिहिका	२३. १५। २१२. १६
२२६. १५। २६१. १०।		मिहित	१५०. ७
३३०. १३। ३३५. ११		मिहित	२७८. १५
मालचतुष्टय	१०७. १८	मोन	२४. ४। ८६. १८। १५१. ५।
मालभेद	५५. १४। २३७. १७।	१८८. १०। २६८. ७। २८१. ५।	
२५८. १		३०४. १८। ३१२. १८। ३२१. २०	
मालविशेष	८३. ११	मोनप्रभेद	६२. १०
मालान्त	३३०. १७	मोनभेद	७३. ८। ८१. २।
मालार्जक	३४५. १७	१८५. १८। २१२. ११। २६८. १८	
मालिक	२४. १०	मोनविशेष	८५. ५
माहान्य	६०. १३	मोनालो	३४६. १६
माहिक	२३. १६	मोनादि	२८७. १८
माहेन्द्रतुरग	३००. ६	मोनाम्बो	१२१. ३
माहेन्द्र	२८२. १	मुकुट	२००. २। २७६. ४
माहेन्द्रो	२८२. १	मुकुन्द	१७७. ६
मित	१३०. १८ ; २०। १३८. १८	मुकु	१७८. ८। २७७. १३
मिति	१३०. १८	मुकुल	३०३. २०
मितादयो	२८२. २	मुक्त	१३१. १। ३३८. ६
मित्र	५४. १५। १३४. १०।	मुक्तकण्ठक	१४५. ८
१३५. ७। १७५. ७। २५८. १२		मुक्तकालनमन्त्रिण	२८१. १
मित्रसम्बन्ध	२५८. १६	मुक्तनङ्ग	१४५. ८
मिथुन	१८७. १०। ३१६. ८	मुक्ता	१०६. २०
मिथ्याभिभाषण	१२०. १४	मुक्ताफल	३०३. १८। ३१३. १०
मिथ्यामति	१३०. ५	मुक्तामाला	४७. २
मिथ्यावाद	१७८. ५	मुक्ताविमुक्ति	२५५. ४
मिथ	१८१. ६	मुक्तामर	२६२. १३
मिश्रित	१४२. १६	मुक्ताम्बोट	४६. ८। १३४. ३
मिश्रबा	२७७. ८	मुक्ति	१३०. २०. ३४६. ४
मिथ	३३१. २	मुख	५४. १। ८७. ११। २३२. १२।
मिष्ट	१७७. १४	२४७. ४। २५८. १८	
मिथि	२५४. १०। ३३५. १४	मुखग	१८२. १७

शब्दः	वृ०	पं०	शब्दः	वृ०	पं०
मुखपूति		३३२, ७	२८८, ११ । ३०२, १२ । ३१६, १३ ;		
मुखप्यट		८१, २०	२० । ३३२, ८		
मुखर	५५, ७ । ५८, ३		मुनिभिन् १८५, १३ । २८५, १८ ।		
मुखरोग	१००, १०		२५०, ८ । २८३, १३ । ३२०, १८		
मुखाद्य	२५७, ८		मुनिभेद ८, ३ । ३८, १० । ७३, ८ ।		
मुखाद्यङ्ग	१८२, ५		८३, २ । ८८, १३ । १२७, १८ ।		
मुख्य	२८२, ११ । २३८, ११		१५७, १० । १७८, ११ । २०८, ८ ।		
मुख्यत्व	२१८, १६		२३८, १७ । २८८, ६ । २८८, १ ।		
मुख्यानुयायिन्	१८८, १८		३११, ८ । ३१८, १८ । ३८५, १२		
मुख्य	१८१, ७		मुनिभेषज ८१, ३		
मुखकुब्ज	१३८, २		मुनिविशेष ३२८, ५		
मुखि	७१, १६		मुनिवृत्ति ७४, ७		
मुखकुन्द	१७८, २		मुनिसिंह १७१, ४		
मुख	८८, ८		मुनीन्द्र २७८, १		
मुखक	२४, १२		मुन्यन्तर ५८, ११ । २८६, २०		
मुखन	१८७, ११ । २६३, ३		मुमुक्षु २८०, १		
मुखा	८८, ८ । १८१, १५		मुरजध्वनि ७, २०		
मुखित	८८, ८ । १५२, १२		मुरजादिक १८८, २		
मुखो	१६३, ६		मुरा २५८, १८		
मुखोरो	११६, ७ । २०८, १० ।		मुर्मुर् २७८, १८		
	३३३, १५ । ३३८, १०		मुषित १५०, ८		
मुत्	८५, ६		मुष्क ६, ८ । ८६, १		
मुद् ३२, ५ । १२८, ११ । १३१, २			मुष्कक १०५, १८		
मुदिर	२७८, १७		मुष्कवृत्ति ३८६, ८		
मुद्ग	८०, ११ । ६१, ५		मुष्टि ८६, ८		
मुद्रपथौ	७८, ८ । ३८१, १८		मुष्टिमेघवृत्तादि ८७, १०		
मुक्क	११२, २ । २६८, ७ ।		मुत्तल ५६, ८ । २६३, १२ ।		
	२७८, १६		३०८, १६ । ३०८, १८		
मुनि ८, १५ । ८३, ६ । ६०, १७ ।			मुत्ताराद्य २१६, ८		
६५, १२ । ८०, ८ । १२५, १० ।			मुत्तलो ८८, १० । ८८, २		
१८८, ८ । १७८, २ । १८८, ११ ।			मुत्ता २५७, १६ । २७०, ५		
२२८, १६ । २८२, ६ । २६६, १८ ।			मुत्तक ६०, २ । ७८, ७ ; ८ ।		
			१७२, ३ । १७६, ६ ; ७ । २७३, १६		

शब्दः	इ०	च०
मुक्ता	६८, ७। १७८, ८। २३२, ७।	
	२५३, ३। २७५, १५। २८८, ८	
मुञ्चि	२७८, १७	
मुञ्चत्	३७१, १	
मूक	५५, ५। ५५, १	
मूठ	५७, ३। १०२, २। १५०, ७।	
	१८१, ७	
मूत	१३१, २	
मूत्र	१८७, ११। २५८, १४	
मूत्रित	१०२, १६	
मूर्ख	७, ३। २२, १७। ३०, १७।	
	३२, १५। ५७, ३। ८२, १।	
	८७, ११। ८३, १८। ८७, ८।	
	१६८, २। १७७, २। १८८, ७।	
	२०५, १३। २१८, ११। २७५, १३।	
	२७८, १७। ३२८, ३। ३३१, १	
मूर्च्छा	३२७, १७	
मूर्च्छा	३७१, १०	
मूर्च्छा	२२२, १३। २७३, १४	
मूर्च्छाल	१३१, ७	
मूर्च्छित	१५०, ७; ८	
मूर्त	२६, १। १३१, ३; ७	
मूर्ति	१३१, ३। २३३, १३	
मूर्तिभेद	१०६, १७	
मूर्तिमत्	१३१, ३	
मूर्च्छान्तरपण्य	२३, १२	
मूर्धन	२७०, १६	
मूर्धन्	२८८, १८	
मूर्धाभिषिक्त	१६६, १६	
मूर्धावलिप्त	१६६, १८	
मूर्वा	१२०, १७। १८१, १३।	
	२८६, ८; १२। ३१७, १।	
	३१८, १६।	

शब्दः	इ०	च०
मूर्धिका	१११, २। ३३८, १२	
मूर्धो	७०, ११। ८०, ७	
मूल	७१, ८। १११, ५। १८८, ६।	
	२८८, १६; १७। ३७७, ७	
मूलक	२७, १२। २७५, ८	
मूलप्रवा	३१७, ६	
मूलप्रवाह	२८५, १०	
मूलप्रवाहप्रवाह	२१, ७	
मूलप्रवाह	२३५, ७	
मूलोपान	२२, ८	
मूल्या	६८, ७। १०६, ६। १०७, १०।	
	१३०, १०। १८८, ५। २३८, १३	
मूषक	१३, २। ३२, ७। ५३, १०।	
	७०, १। २७८, ११। २६५, १८।	
	३१६, ६। ३३१, ७	
मूषकयोषित्	१८७, ८	
मूषक्यो	८८, १०	
मुषिक	८६, १२। १७१, १७	
मुषिका	२७२, ११	
मृग	७, १५। २१, १०। ६१, ५; ६।	
	१११, १। १७८, १७। १५१, ५।	
	२२७, १५। २३८, ७। २५८, ३।	
	२७०, १०। २८१, ३। ३०२, १०	
मृगजालिका	५०, १८	
मृगहृत्वा	७०, १३। १२१, ७	
मृगघृतक	५०, १८	
मृगनाभि	७८, १। २८३, ११	
मृगनायक	८७, १७	
मृगवन्धनो	२८०, ३	
मृगभेद	२१२, ११। २६७, १०।	
	२७७, ७। २८३, १। २८०, ३।	
	३०२, १७। ३०३, ३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मृगमद		६१, ४	मृत्पात्रभेद		२४, ४
मृगयु	१८१, १३ । २४४, १८		मृत्तु	११८, १८ । १८८, १६ ।	
मृगगज		८०, १२		२००, २० । २३७, १३ । २३८, १३ ।	
मृगजुब्ब		८८, ८		२४३, १४ । २८६, २ । ३०१, १ ।	
मृगविशेष	१०३, ११ । ३०४, १ ।			३२६, २	
		३२६, १३	मृत्पिण्ड		८७, ८
मृगशिशु		२८२, २	मृत्पला		३१४, ११
मृगशीर्ष		३३४, १३	मृत्पोक		४६, १८
मृगादि		३२६, ४	मृत्पञ्चन		२०८, ४
मृगान्त	२६, १८ । ४०, १ ।		मृत्पा		३३५, १४
	६३, २० । १८६, ११ । २२०, ७ ।		मृत्पत्रा		१८८, १२
	२७०, १२ । २८७, ४ । ३१८, ८		मृद	२८२, ४ । ३३५, १४	
मृगारि		२७८, १	मृदक		६५, १५
मृगित		१५०, ८	मृदङ्गाग्रशकटौ		२१, १६
मृगो	६१, ७ । १५१, ८		मृदन्त		७१, ४
मृगेन्द्र	२७३, ३ । ३४१, १८		मृदु	१७४, ४ । २४४, ११ । २६२, १	
मृग्य		२३८, १२	मृदुल		३०४, ११
मृक्का		७४, १६	मृदुत्व		३३१, १७
मृड		३२७, ८	मृद्भाजनाकार		१८२, ११
मृडानो		८७, ५	मृदिका		३२१, १७
मृणाल	१२, ८ । २०४, ३ । ३०८, २०		मृदोका		२४, १३
मृणालिनी		२०५, १२	मृन्मयभित्ति		१६८, ८
मृत	१२८, १७ । १३१, ४ । १३३, ८ ।		मृन्मान		२१०, ६
	१४६, १७ ; १८ । १५०, ७		मृन्मार्थ		१३७, १४
मृतकपित्थ		२३५, ८	मृन्मवाद		२७०, १०
मृतचित्ति		२३५, ८	मृदुपर्ण		११२, ४
मृतशोषित्		२८०, १८	मृदाशिशु		४०, १७
मृतसंस्कार		२०१, ११	मृदेवक		४०, १७
मृतसम्बद्ध		१३०, १८	मेकलकन्यका		५२, १८
मृतकात		१५८, १	मेखला	१८८, २ । २०७, ११ ।	
मृति	२४७, १ । २५८, ११ ।			२८१, ४ । ३०८, १	
	२८०, १३ । ३४६, ४				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
मेघ	६, ३। ३०, ६। ३८, १४।		मेघ	८०, ३। २५८, १५	
६८, ७। ८१, २। १४३, ६।			मेघजम्बुद्वीप	२०७, १५	
१७६, ६; ७। १८६, ८। २५१, २।			मेघपश्चिमभूधर	३०८, ११	
२७८, १७। २८७, १८। २८०, ८।			मेघक	२४, १६। २८, १२।	
			२८६, १८। २८८, १७। ३२२, १२		
मेघकष	२१६, ८		मेघल	८०, १६। १२६, १०	
मेघनाद	४८, १। १७८, ४		मेघा	२८८, १७	
मेघनिक्षान	१५५, १२		मेघानन्द	१७८, १७	
मेघपङ्क्ति	१०, ११		मेघ	२४२, ८। ३१६, ५। ३२८, ५।	
मेघपुष्प	२१४, ७			३३१, २	
मेघशब्द	२००, १६। २४३, १७		मेघग	६५, १५	
मेघक	२४, १३। १०४, ७। ३१०, ५		मेघजलोमन्	१०४, १०	
मेघ	१३१, ६		मेघादि	३२६, ७	
मेढि	१०२, २		मेघ	२४१, १०	
मेढ	७६, १४। १०८, ११।		मेघन	६१, १८। ६४, १३।	
	२४२, ८। २५८, १५			१८७, ११। २४३, २	
मेढयोग	३२८, ३		मेघ	२५८, १६	
मेद	१७४, ४		मेघो	२४०, ८	
मेदक	३०५, ५		मेघिल	२६८, १२	
मेदस्	२११, ६। २५५, २०		मेघुग	१८७, १२। १४। ३३१, ७	
मेदा	१८४, २। २७७, १०।		मेघनाथ	११८, ७	
	२८१, १५		मेघनाक	७८, १५	
मेदित	१५०, ८		मेघल	६०, १३। ६७, १। ११२, १४।	
मेदुर	२२८, ४। २७७, ८। २७८, २			१६। ११८, १८। १३०, २०।	
मेघा	१८१, ७			१३६, ५। २६२, ४। ३१८, ८।	
मेघान्वित	३२१, १८			३३८, ५। ३४६, ४	
मेघाविक	४०, १८		मेघान्वित	१५०, ११	
मेघाविन्	३२१, १८		मेघग	२७८, २	
मेघ	२३८, १४। २७४, १०। २८८, ८		मेघा	६८, ८	
मेगका	२४, १६		मेघ	७१, १५	
मेगा	१८८, १२		मेघक	२४, १८	
मेगाद	१७७, ७		मेघन	२०, ६। ७१, १६। १३०, २०	

शब्दः	पृ०	पं०
मोचनीष	२३८, १५	
मोचा	७१, १६ । ७४, १३	
मोचित	१३१, १ । १५०, ११	
मोच्य	२३८, १५	
मोटित	१५०, १२	
मोच्य	१०७, २	
मोद	१७४, ५	
मोदक	२४, १७	
मोदट	८०, ६ ; ७ । ३३८, १	
मोदटा	८०, ७	
मोद	३२, ५ । ६२, १२ । २०६, १८ । ३४१, १०	
मोदना	१८३, १२	
मोक्षिक	१३१, २ । ३१२, १०	
मोक्ष	११७, १७ । १८८, १३	
मोक्षी	२६, १७ । १०४, १३ । २३२, २ । ३१६, ६	
मोक्षि	२८८, १८	
मोक्षितिक	४०, १८	
मोक्षान	८६, ३ । १३०, १८ । १८६, ७	
मोक्षि	८६, ३	
मोक्ष्य	७४, १७	
मोक्षदेश	२८१, १	
मोक्षभेद	१४०, १३	
मोक्षस्थ	२४४, २०	
मोक्षित	१५०, १०	
य		
यक्षत्	१०, १७	
यक्ष	२०५, ११ । ३४६, ५	
यक्षराज	८०, १३	
यक्षान्	३३१, ११	

शब्दः	पृ०	पं०
यक्षिणीभेद	१००, ७	
यजन	१८७, १५ । २००, १५	
यजमान	२०१, १० । २२४, ३ । २७४, १७	
यज्य	५४, ३ । ६५, ७ । ७७, १२ । ८२, ३ । १८८, १२ । २६४, १३ । २८२, १३ । ३१८, १४ । ३२३, ३	
यक्षकर्मन्	२१६, ११	
यक्षकर्मान	२०१, १०	
यक्षकीलक	५०, २०	
यक्षदूषक	५०, २०	
यक्षपात्र	८६, २ । १४६, १३ । ३१६, १०	
यक्षपात्रभेद	३१७, ८	
यक्षपात्रविशेष	६, ६	
यक्षपुत्र	११७, १६	
यक्षभूमिद	२६५, १८	
यक्षभेद	३३८, ८	
यक्षवाट	८२, १	
यक्षशेष	१३६, ४	
यक्षसाधन	२१६, ७	
यक्षसूत्र	१६६, २०	
यक्षस्थान	८२, १	
यक्षाङ्ग	२२२, ६	
यक्षादिविधि	१११, १७	
यक्षार्थवाजिन्	२३८, १६	
यक्षियतयक्षाद्या	१८२, १४	
यक्षोपवीत	१६६, २०	
यज्यन्	२४, २० । ३१४, २०	
यत्	२३२, १ । २३७, ७	
यतः	१३१, ७	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
यति	२३, १० । ३०, १२ । ५०, ४ ।		यमलक्ष	३३६, १३	
	१३१, ५ । २५२, ४		यमित	१५०, १२	
यतिन्	१३१, ५		यमुना	२२६, १४ । ३३६, १३	
यत्त	१३१, ६		ययु	२३८, १६	
यत्न	६०, १३ । ६३, ८ । १६८, ५ ।		यय	३७, ८ । ३०४, ८	
	१८८, १३ । २२२, ३ । २५२, ४		ययस्तार	२३७, १२	
यत्नवत्	१३१, ६		ययज	७६, ६	
यज	२५८, १७		ययन	१६७, १४	
यथा	१६६, १०		ययफल	३१३, १२	
यथातथ	१७१, १५		ययस	१०५, १६ । १५७, ७	
यथार्थ	१७१, १५		ययाग	२०६, १५ । ३०५, १६	
यथार्थवचस्	२३६, ४		ययाग	८, १३ । १०७, १८	
यथेष्ट	१४७, १		ययागज	१०५, १४	
यन्त	४५, ६ । १३१, ६ । १४८, ८		ययानिका	४१, १	
यन्त	८४, ३ । २५८, १७		ययानी	१८, १७	
यन्तकृष्क	६४, ६		ययान	२५, २	
यभन	१६७, १४		ययान	३३५, १५	
यभनार्थक	२३८, १५		ययानक	३३७, १३	
यभ्य	२३८, १५		ययाम	६, १ । १८७, ७ । २४१, ६	
यम	३, ५ । ७६, ४ । ६७, १५ ।		ययि	८६, ५ । ३२३, १२	
	१४०, १८ । १६५, २ । १६७, १३ ।		ययिका	२७७, १०	
	२००, ६ । २२२, १ । २२४, ६ ।		ययिकान्त	१५, १	
	२२५, ६ । २३८, १३ । २६२, १० ।		ययिघ्न	२५, ३	
	२८३, ४ । २८६, ५ । २८६, २ ।		ययिघ्नर्थ	२५८, १७	
	२८८, ५ । ३२४, ३ । ३२७, ६		याग	६१, ८ । ८३, ७ । ८ ।	
यमक	२४, १६			१६७, १५ । ३१६, २० । ३१६, ३	
यमकिञ्चन	६७, ४		यागकारिन्	१६७, १५	
यमज	२४, १६ । ६४, १४ । २२५, ६		यागनिष्पत्ति	६४, १०	
यमन	१६७, १३		यागविशेष	२६१, १६	
यमपुगो	२०७, १०		याचक	२५, २ । ६१, २० ।	
यमल	३०६, २			१६८, २ । ३२३, ८	
यमलो	३०६, २		याचनक	४१, १८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वाचित	१३१, ४	१३६, १०	यानान्तर	२८८, ४	
	१४८, ६	१४८, १८	यापन	२५८, १८	
		१५२, २	यापनीय	२३८, १७	
वाचितक		४१, २	यापित	१४१, ८	१५०, १३
वासना	६१, ७	८३, १२	याप्य	२३८, १७	
	२४३, १३	३३८, १	याम	२२५, ८	
वासनात		४१, २	यामि	२२५, ८	
याजक	२४, २०	२५, १	यामिनी	१५२, ६	२२६, १४
याजकद्विष		७३, ५		२५८, ३	२८१, ५
याजन		१८७, १५	यामिनीमुख		५८, ६
याजित		१५०, १३	याम्य	२३८, १७	
याज्ञिक		२४, २०	याम्यदिग्दन्तिषोषा		१७५, २
यात		१३१, ७	याम्या	२३८, १८	
यातना	१०, ७	११०, ८	यायजूक		४१, १
यातयाम		२३१, ८	यावक	२५, २	३३२, ६
यातु		१३१, ८	याद्यौक		२५, ३
यातुधान		३३७, १८	यास		३३५, १५
यातुमात्र		३३२, १२	यासपुष्प		३३५, १५
यात्र		१३२, ७	युक्त	२५, ५	८७, १
यात्रा		२५८, १८			२२७, ६
यात्रागिवर्तन		१८१, २	युक्ति		६१, ११
यात्रामङ्गल		१७२, १	युग	२५, ३	६१, ८
यात्रामात्र		२५६, १६		२७१, ७	२७२, १२
यात्रार्थ		१४८, १८			२८६, १
यात्रोत्सव		२५८, १८	युगम्बर		२६८, १४
यादव		३२१, १८	युगपत्र		३०४, ३
यादवभिद्		३१८, ७	युगपत्रक		५१, १
यादवयोषित्		३२१, १३	युगल		४४, २
यादव्	१७४, ६	२७८, १			३०८, २
यादलापति		१६६, १८	युगलान्धि		२४०, ८
यान	१८८, १४	१८०, ७	युग्म	४४, ४	६१, १०
यानपात्र	४१, १८	१८८, ११			३१६, ८
			युष्म		७५, २
			युष्मान		१८७, १७
			युत		१३१, ८

शब्दः	पं.	वं.
सुतक	२५, ३	
सुषो	१५२, १६	
सुख	२८, १७। १६५, ५। २०२, १५।	
	२८७, ४। ३१८, ३। ३४२, १०	
सुखभेद	३०८, १०	
सुखराशि	३०, ८	
सुखसाधनचर्मन्	१३, ६	
सुखादिसाधन	२५८, १८	
सुखाद्यैगजपर्याय	२६१, २	
सुध्	२६२, १३। २८२, १३	
सुषिष्ठिर	८०, ६। २३५, १६	
सुध्	२२५, ८	
सुवतिसंज्ञति	४१, २	
सुवतो	१८४, ४। २७५, १८	
सुवन्	८०, १२। ८४, ७। १११, १३।	
	१७०, १६। १८४, ४	
सुवराज	५०, १४। २६८, ६	
सृका	२८८, १२	
सृय	१६८, ८	
सृयिका	१३, १५। २५, ४।	
	८४, ४। २०६, १७	
सृयिन्	१६८, ८	
सृयो	५१, १५। १८३, १७	
सृप	५०, २०	
सृपकटक	५१, १	
सृपशकज	२६, २०	
सृपावयव	२६१, १८	
सृष	२५८, २०	
सृष	१३१, २०। ३२५, ७	
सृम	६१, ११। ६५, ६। १८२, ८।	
	१२। १८७, १८। २१०, १२	
सृमकट	१३१, १०	

शब्दः	पं.	वं.
सृमप्रभेद	८६, १६	
सृमभिद्	७०, ३। ११२, ८।	
	१५२, १७	
सृमभेद	१५८, १२। १६४, ३।	
	१८१, ८। २००, १४। २२०, १८।	
	२२४, १६। २३०, १०। २५१, ८।	
	३३६, ११	
सृमनिघेष	१८१, १८। २१८, ४।	
	२१८, ८। २७५, २०	
सृमान्तर	२६, ५। १२८, ११।	
	२४०, १२। २५८, १३। ३००, १८।	
	३०१, १। ३१८, १०	
सृमार्च	२३८, १	
सृमिचक्र	२८६, १८	
सृमिन्	१७०, १८	
सृमिनीभिद्	१८३, १८	
सृमिनीभेद	१०, १०	
सृमिन्मभेद	२२०, २०	
सृमिन्मादितककुर	७, ६	
सृमि	१८६, १७। २३२, ८। २३३, ६।	
	२३८, १। २३८, १। २५७, १	
सृमिता	२३६, ६	
सृमज	१८७, १७। २०५, २०	
सृमजगन्धा	१८५, १५	
सृम	२७७, १	
सृमि	१४७, ८। १८८, १४।	
	२०५, १	
सृमा	१५७, २। १७६, १८।	
	२०८, १७। २२५, १२	
सृमानकचत	२८३, ८	
सृमिद्	१३१, ८। १५०, १४।	
	१७२, १०	

ग्रन्थः	पृ०	पं०
योषिता	१५०, १४	२६३, १०
योषिद्वेद		१८८, ११
यौतक		२५, ५
यौवनक		४१, ३
यौवनकण्टक		४१, १२

र

र		२५०, १
रंज		३४१, ११
रक्त	७७, १६	१०१, ११
	१५१, ४	१०१, ११
	२४४, २०	२५०, १४
रक्तक		२६, ८
रक्तकण्ठाग		१८८, ७
रक्तकुमुद		१७८, १०
रक्तगोशोर्ष		१५१, १६
रक्तचन्दन	६४, १८	२०४, २
रक्तचूर्णक		२८३, ८
रक्तचेलिका		२८३, ८
रक्तपञ्चन		१७८, १०
रक्तपद्म		१७५, १५
रक्तपा		२१३, ६
रक्तपाद		१७८, ६
रक्तपादद		१७८, १५
रक्तप्रियङ्गु		२८, ८
रक्तरेणु		१२१, ५
रक्तवस्त्र		२६, ८
रक्तशालन		२०८, ५
रक्तशिर्य		२८१, १८
रक्तसन्धक		३०, १२
रक्ताक्ष		३४६, १७
रक्ताश्व		२६, ८

ग्रन्थः	पृ०	पं०
रक्ताक्षी		६५, १६
रक्तामक		२८३, ८
रक्तिका	४, १	२६, ८
रक्तैरुद्ध		२६०, २
रक्तोत्पल		३१३, १३
रक्तःपुग		५, ८
रक्तक		१२६, ८
रक्तग	११४, १२	१५, ११६, ४
	१२५, ४	१२६, ८
	१६७, ६	१८८, २
		१८०, १
		२०१, १३
रक्तगोय		२४५, ७
रक्तम	८६, १०	२६६, १३
	२८२, ५	२८३, १४
		३१०, ६
रक्ता		३४६, ७
रक्तित	१०५, १०	१२६, ८
	१२७, ८	१५०, १६
		१६१, १०
रक्तित		११६, ४
रक्तोभिद्व	११५, ४	३०८, १७
रक्तोभेद		२८१, १०
रक्तोविशेष		१८३, ८
रक्त्यमाण		११८, ८
रक्तुवृषण		३२१, २०
रक्तुसुत		७५, १०
रक्त	६०, ४	६१, १४
		६२, २
		८०, १
		२१०, १०
रक्तभूमि		२४३, १२
रक्तमाता		१६३, १८
रक्तसंयुक्त		१५०, १८
रक्ताजीव	३७, १०	४७, ११
		२८७, १६
रक्ताजीविन्		५२, २०

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
ब्रह्मावतारक	५२, २०		ब्रह्मा	४२, ७। ८८, १०।	
रचना	२४, १२			२८८, ४। ३२२, ८	
रचित	१५०, १७। २२८, १२		रत	११२, ७। १३१, १०। १४।	
रजक	२६, ६। १८५, ३			२६८, १२	
रजत	१५०, १५। १६०, २०		रतध्वनि	१६१, ३	
	२३८, ६। ३००, १८		रतनागोच	७४, १३	
रजनो	८८, ४। २५३, १०। २६४, १७		रतर्जिक	४१, ३	
रजनीचर	२६५, २। २८३, १४		रतश्चिह्नक	६८, ६	
रजनीपति	७७, ७		रति	२८, १२। ६७, ५। १३१, १३	
रजनीमुख	५८, ६		रतिकुजित	१५०, २	
रजनीयुग	१३, १७		रतिपति	१६३, २०। ३२४, ५	
रजनीश	१६७, ५		रतु	१३१, १४	
रजत्	७७, ५। १७४, १८		रत्न	१८८, १६। २४८, ७।	
रजस्व	३१३, १४			३०२, ६। ३३६, ५	
रजस्वला	३१३, १४		रत्नकण्ठा	२१, १४	
रज्जु	४१, २०। ७७, ६। १०४, १५।		रत्नभेद	१५४, ८। १७७, ६	
	१८८, २। २७१, १		रत्नकला	२२८, १८	
रज्जुभेद	२५८, २०		रत्नमानु	३८३, १३	
रज्जुन	१८८, २		रत्नम्यान	२६५, ५	
रज्जित	१५०, १८। २८४, १		रत्नि	१८८, १७	
रगा	७, १। ५३, १। ७६, १।		रत्नो	२०३, २	
	१०७, ३। १२१, ८। १३७, १६।		रत्नादि	३१८, १	
	१४०, १७। १८१, १०। १८५, ८।		रथ	४४, ४। ६१, ८। ७६, १६।	
	१८६, १५। २०२, १७। २१६, २			१११, १०। १२०, ५। १६८, १०।	
	३३३, १६। ३४३, ४			२०१, १२। २३६, ६। २५६, १३।	
रक्षाक्षिति	२५, २०। ६१, १४			३७०, १३। ३८५, १३	
रक्षागत	१७१, ६		रथकाग	२८२, ३	
रक्षागणक	५१, १		रथकील	१७०, ६	
रक्षस्तुल	३०६, १		रथकुटुम्बिक	५३, १	
रक्षारम्भ	१७२, २		रथगर्भक	५१, २	
रक्षित	१५०, १७		रथगति	१६३, २०। १७०, १४	
रक्षोद्यम	१८६, ४। ३४०, ८		रथपञ्चक	६५, १७	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
रघु	४६, ८	रव	११४, १३
रघुभाग	३४५, ८	रवि	५२, ७। ६०, १३। ६४, ४।
रघुभेद	८०, १३		१६८, ७। १७८, १३। २१२, १२।
रघुवोट	८०, १३। २४८, ५		२२५, १। २३७, १५। २४२, २।
रघुसादिन्	१६८, ११		२६०, १७। ३३४, १। ३४४, ५
रघाङ्ग	६५, १७	रविवाजिन्	२७८, १८
रघारोह	१७४, १५	रविसङ्गान्निभेद	१७८, ८
रघिन्	१६८, ११	रविस्त्री	८२, ५
रघौच	२३८, ४	रघना	२८, १६। १८८, १
रघ्य	२४८, ५	रघ्नि	१०५, २। १२७, २०। २२४, ७।
रघ्या	५५, ११। २४८, ४		२२५, १०। २५१, १८। ३३१, १३
रघ	१७४, ६। १८४, १४	रस	२८, ७। ३८, १८। १०८, १६।
रन्तिदेव	३२४, ८		११५, ४। १२७, १०। १३३, १५।
रक्त	१३१, १६		२४५, ७। २७७, ११। ३१६, ८।
रन्ध्र	२४३, १५। २५४, ११।		३३५, १६
	२५८, १। २६४, ३	रसक	२६, १०
रन्ध्रग	६५, १८	रसग	१८७, १८
रन्ध्रान्वित	२८२, ८। ३३७, १८	रसना	२५, ७। ४४, १०। १८८, १।
रभस	३३७, १८		२६६, २०। ३००, २। ३०८, १।
रम	२२५, ११		३३५, १८
रमण	११४, १४। ३०८, ८	रसनेत्रिका	५०, ३
रमणी	११४, १४	रसभेद	१७, १८। ११४, ५।
रमा	१२३, ७। २२५, ११		२४२, १२
रमापति	३३८, ५	रसमात्र	८३, १३
रम्भा	२१८, ४। २६०, ८। ३१२, १४	रसवत्	२६, ६
रम्भाज	७८, ७	रसवाद	१७८, ६
रम्भाहस्त	३०३, ३	रसविशेष	२६०, ७
रम्भ	२१३, १०। २१४, ६। २७६, ५	रसमूल्य	३३६, १५
रम्भा	२३८, ३	रससिद्धिविधि	३३८, १५
रय	२३८, ७	रसा	३३५, १८
रत्नक	२५, १०	रसास्त्रम	२१, १५। १८०, २।
रव	१०४, २		२३६, ५। २४२, १८

ग्रन्थः	पृ०	प०	ग्रन्थः	पृ०	प०
रसादि	१२८, ३		१३१, १३। २७६, १। ३००, ८।		
रसान्तर	८, ८। १११, २०। २५८, २		३३५, १६		
रसायन	२०६, १		रागचूर्ण	१२१, ६	
रसारोह	३४४, १२		रागप्रवृत्ति	२३४, १३	
रसान्तर	२५, ७। २४७, ४। ३०८, ३		रागप्रभेद	२७०, २	
रसान्तरा	२६, ७। १२१, १६		रागभेद	२२०, ६। २२८, ६।	
रसिक	२५, ६। १६४, १८			३१८, १६	
रसित	१५०, १८		रागसङ्ग	१८८, २	
रसेन्द्र	१०, १		रागवस्तु	३१०, ३	
रसोग	१७८, ७		रागसूत्र	२८२, ४	
रसोगक	८२, १। १८३, ४		राग्य	२२५, १२। ३२१, २०	
रसःकल्याण	१५४, १८		राजक	२५, १२	
रसः	८६, ६। १०१, १२। १५३, १।		राजकन्या	५०, १३	
१८६, १२। २३४, १८। २४५, १।			राजकर्कटी	६३, १८	
	३४१, ११		राजकुल	४८, १५। ३४६, १	
रसः	३१६, ८		राजगज	२४, १	
रसः	२४५, १		राजगज	२१७, १०	
रसः	१४१, १८		राजनिशि	३२८, ११	
रहित	१५०, १६		राजदत्तोर्वी	२००, १२	
राका	२२८, १३		राजदेव	२८८, ४	
राक्षस	५५, ५। ७३, ५। १३१, ८।		राजधानी	८, ६	
१४०, ८। १७५, १२। २०५, ११।			राजन्	४८, १६। ७७, ७। १५३, २	
२१३, ६। २१८, ६। २६६, १६।			१६८, ८। २१६, १। २४४, ३।		
२८८, १४। १५। ३०६, १४।			२५६, १६। २८८, २। २८८, ११		
३३४, १०। ३३७, १८			राजन्यक	४१, ४	
राक्षसभिद्	१४७, १८		राजपटोलक	१६०, १४	
राक्षसान्तर	५५, ६। ११६, १६।		राजप्रभेद	२८८, ८	
२६४, १०। २६७, १८। ३३२, २।			राजप्रद	२८४, ८	
३३४, १४			राजभिद्	२८२, १५	
राक्षसी	२५४, १२। ३३७, २०		राजभेद	११, १२। ४३, ६।	
राक्षसीभिद्	२३०, ७		१४४, १५। २८८, ५। ३१८, १६।		
राग	६१, १४। १५। ११८, १८।		३२१, १८		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
राजमात्र	२८८, ८		रात	१३१, १५	
राजमात्र	३२०, १०		रात्रक	२५, ११	
राजयज्मन्	२७५, ७		रात्रि	१२८, १४ १६१, १५	
राजयोग्य	३३३, ३			१८८, ४ २११, १३ २३८, ३	
राजयोषित्	१८६, १६ ; २०			२५८, ३ २८०, ५ ३३०, २ : २५	
राजरक्षित्	१७१, ७		रात्रिचर	२६२, ५	
राजरज	८०, १४		रात्रिचर	०८, ५२	
राजर्षि	२३४, १२		रात्रिमात्रक	१७०, १०	
राजर्षिभेद	४७, १३ १८६, १६		रात्रिशेष	३३०, ३	
राजसज्मन्	१७५, ८		रात्रिसम्बद्ध	२८१, १८	
राजविशेष	३३६, ५		राड	१८१, १०	
राजवेधमन्	१८४, ८ २८५, ४		राडान्त	१५०, १८	
राजवृक्ष	३४७, ७		राध	४०, १६ ३२१, १२	
राजशापरमस्य	४८, २०		राधन	१८८, ५	
राजसङ्घ	२५, १२ ४१, ५		राधगङ्गा	४१, ५	
राजसज्मन्	२४७, ८		राधनद्वय	३०७, ४ : ६	
राजसर्षप	२५, १३		राधना	१८८, ५	
राजसूत	३३८, १४ ३३८, १६		राधा	१८१, ८	
राजसूक्तिन्	१६४, १		राम	२२५, १३	
राजाधिपात्मक	२३८, ७		रामकर्पूर	२५६, ७	
राजादन	२०६, ३		रामज	३१८, २	
राजादिशासनान्तर	८५, १५		रामठ	१८५, १६	
राजान्तर	३२२, ३		रामण	११४, १६	
राजार्षि	३४३, ३		रामानुज	१४८, ८	
रात्रि	७७, ८		रामभार्ग	१६, १७	
रात्रिक	८३, १२		रामभ्रातृ	११५, ८	
रात्रिका	२५, १३ ५४, ५ ६५, ८		रामसुत	३२५, ७	
	१८५, ८ २५५, ८ ३१८, १८		रामाश्रय	८१, १८	
राजीव	३२१, १८ : २०		रामिज	३०८, ४	
राज्ञी	८२, २		राव	८३, १५	
राज्य	१४८, २० २३८, ७		रावण	५७, ६ ११४, १६	
राड	१०२, ३		रावणमन्त्रिन्	५, १८	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
रावणसुत	१६०, १		गिपु	२६०, १२	३१८, १३
राशि ८४, ३। २६४, १७। २८८, १।			गिपुपक्ष		१२२, ११
	३२६, ७		गिरु	८७, ७। १४०, १	
राशिप्रभेद	४, ७		गिरुि	८६, ८	
राशिभेद ८७, १८। १८७, १४।			रो	२५०, २	
१८७, १०। २६८, १५। २७८, १।			रोडक	२५, १४	
	३४१, १८		रोडा	७६, ११	
राशिबिचोष	३, ११		रोमा	१०७, ४	
राशि	२८, ८		रोति	१३१, १६	
राश्यन्तर ३३, १८। १८८, १०।			रोतिका	२१, १४	
	३४१, २ : ५		रोतिभिदु	२२१, ३	
राश्यर्ध	२६२, १६		ख	२५०, २	
राश्युदय	१८८, १		खकम	१४, ८। २२५, १५	
राष्ट्र २५४, १५। २५८, २।			खक्ष	१५१, ३। ३४२, १४	
राष्ट्री	२५८, १		खग्गा	१०७, ४	
रास ३३६, १। ३३८, १४			खग्गिदु	८६, ४। २२३, ११	
रासभ	२२०, १०		खग्गद	१०१, २। ११६, १७।	
रासभस्त्री	२२६, ३		२०१, ७। २२०, १२। २५४, १३।		
रासेरस	३३८, १४			२८८, ८	
राजा १८८, १८। १८८, १।			खगिबिचोषक	६, ८। २२२, ४	
२५७, १६। ३०६, ६। ३३४, ८।			खचक	२५, १५। १६। १४०, ४	
	३४३, ८		खचि	७१, १७। ३१६, ३	
राज ८, १। ३१, १८। ५८, ४।			खचिक	२५, १८	
	१८३, ८		खचिभाजिन्	१५१, ८	
राज्यस्तसूर्य	१६०, ११		खचिग	२७८, ४। ३०८, ३	
राज्यस्तोदु	१६०, ११		खज १०६, १। २८०, ८। ३०५, ३०।		
राज्यदास	६७, ७		३२६, १४। ३४१, १०		
राज्यद्विष्ट	८२, १		खजा	७७, ८। ८६, १३	
गिक्त १३१, १६			खजाविधि	८८, १५	
रिक्तग ११४, १७			खयिक्का	२५, २०	
गिक्त ६१, १७			खत १२५, ५। १३१, १७। १५२, १५		
गिक्तग ६१, १७। ११४, १७			खतित	१५०, २०	

शब्दः	पृ०	पं०
वदित	१४०, ३। १५०, २०	
वद्व	१५४, ५। १५६, ४। १६२, १५	
वद्वान्न	६५, १६	
वद्व	७७, १५। २५१, ११। २५६, ४। ३२५, ४	
वद्वधन्वन्	२१, ६	
वद्ववाद्यवीणा	२७०, ८	
वद्वान्न	३४५, १	
वद्वोद्भव	२५६, ६	
वद्विर	७८, ३। २६४, ८। २७८, ४। ३०३, १७	
वद्वुक	१११, १३	
वद्वमा	२२५, १५; १६	
वद्व	२५६, ३	
वद्वधतो	१५१, २	
वद्वध	११४, १८	
वद्व	७०, ४	
वद्वान्वित	१४०, २०	
वद्वित	१५१, १	
वद्वठ	१०२, ४	
वद्वप	६४, १५। १०७, ८। १३८, ६। २११, ३। २६६, ५	
वद्वपक	३, ४। २६, १। २०५, १	
वद्वपकभेद	६७, ६	
वद्वपकाङ्गभेद	२२०, २०	
वद्वपकान्तर	१६६, १२	
वद्वपकाव्यज्ञाति	१७३, १३	
वद्वप	११४, १८	
वद्वपादि	१०४, १३	
वद्वपार्थक	६०, १४	
वद्वप्य	३७, १८। १३४, ७। २३६, ५। ६। २५५, ५। २६६, १२	

शब्दः	पृ०	पं०
वद्व्याध्यक्ष	२०, ८	
वद्ववित	१५१, १	
वद्वेखा	२५, १३। ७७, ८। २५४, ३	
वद्वेखाभिद्	२६२, १६	
वद्वेखात्रयान्वितभाष	३७, ६	
वद्वेचक	२६, ३	
वद्वेचनी	१६८, ६	
वद्वेय	७७, ६। १०७, ४। २५६, १८	
वद्वेयका	२६, २। ११०, ४। ३०२, १३	
वद्वेतस	१३१, १८। १७३, १६। २२२, १४। २४६, ६। २५६, ४। २६१, ११	
वद्वेय	२५६, ४	
वद्वेय	२११, ६	
वद्वेय	२१६, ६	
वद्वेयिज्ञा	१२७, ७	
वद्वेयती	१५१, ३। २३१, १३	
वद्वेयतीभ	२५६, ११	
वद्वेयतीरमय	३०६, ७	
वद्वेय	३१८, १	
वद्वेय	११४, १६	
वद्वेयवृक्ष	२६३, १४	
वद्वे	२५०, १	
वद्वेकेय	२२५, १३	
वद्वेयतक	४१, ६	
वद्वेय	५, ६	
वद्वेयित	१५१, ८	
वद्वेय	७, १४; २०। १७, २०। २०, २। ६०, ११। ६१, १७। ७७, ८। ६३, ६। १३७, ७। १७२, ६। १८२, १३। २३३, ६। ३००, २०। ३०८, १७। ३२६, ११। ३३२, ५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
रोगप्रभेद	३३७.	१३	रोपित	१५१.	६
रोगभिद्	२८६.	१६	रोम	२२५.	१६
रोगभेद	८. १२. १०. १४. २३. २.		रोमसंयुत	१५१.	८
	१८. २८. २. ६७. ८. १८६. ७।		रोमहर्षण	१२३. १२	
	२७७. ११. २८०. १२. २८६. ५।		रोमाक्ष	८. ११. २१. १३।	
	३०३. ८। ३२५. ५। ३३७. १५			१२३. १२	
रोगविच्छिन्न	६३. २०		रोमाक्षित	८७. २	
रोगविशेष	८४. १। ३३०. १		रोमाक्षी	१०. १२	
रोगान्तर	१६३. १८। २४१. ४		रोमावली	२१. १७	
रोगित	१५३. ३		रोमित	१५१. ८	
रोगिन्	८७. ११। १७४. २		रोमोद्गम	२२. २	
रोचन	१८८. ८		रोलित	१५१. ७	
रोचना	१०१. ३। १७७. १४।		रोषण	११४. २०. १२६. ६	
	१८८. ७। २३८. १४। २४४. १८।		रोष	३४१. १२	
	२८३. ८। ३४३. ६		रोषिण	११५. ३	
रोचनिका	१८८. ३		रोषिणी	११५. २। १६१. १२।	
रोचनी	१८८. ६। २२८. १६।			२८६. ११	
	२५३. १०		रोषित्	१५१. ८	
रोषित	१५१. ८		रोषित	२३. ५। १५१. ४। ६	
रोषिष्ठा	११५. १		रोषितक	४१. ६	
रोड	८८. ११		रोषितकतव	५२. १२	
रोदन	८३. १५। १७५. ७।		रोषितकप्रम	१५१. ५	
	१८२. १। १८८. ८		रोषितान्न	३०४. ८	
रोध	१८३. १२		रौक्ष	३४६. ६	
रोधन	१८४. ६		रौक्ष	२५८. ६	
रोधस्	२१. ४। ६३. ८। २१७. ३।		रौक्षी	२५८. ७	
	२५५. ८		रौष्य	११२. १	
रोधित	१५१. ७		रौमक	२७. ७	
रोध्र	३२६. १२		रौगव	३२२. १	
रोष	२११. ६		रौक्षिणेय	२४८. १०। २८८. १७	
रोषण	२०१. ८। २११. ६		रौक्षिण	३३३. ६	

अक्षः	व०	पं०	अक्षः	व०	पं०
ल			लङ्घित	१५१, १२	
ल	२८५, ३		लङ्घ	७५, ३	
लङ्घय	१६०, १७। २७८, १५		लङ्घा	७५, ४। ७७, ६। २११, १३।	
लङ्घ	३४६, ७			२५०, ३	
लङ्घक	२६, ४		लङ्घावत्	१०८, ७	
लङ्घगान्त	३१७, ११। ३३१, १५		लङ्घासम्पन्न	१३५, ८	
लङ्घगोय	२३६, ६		लङ्घित	१५१, ११। १८६, १	
लङ्घगोपेत	१५५, ५		लङ्घा	७७, ६	
लङ्घित	१५१, १२		लङ्घिका	२६, ७	
लङ्घन्	३, ४। १४५, ५		लङ्घा	८६, ६	
लङ्घी	८०, १६। २०८, १४।		लङ्घा	३१८, ३	
	२१५, १७। २४६, ६। २५०, ५।		लङ्घा	७७, २। ८३, १२। १३१, १६।	
	२६२, १५। २६६, १६। ३००, २।			१४१, १०। १६१, १५। १६०, १३।	
	३०२, १; ११। ३०५, २			२२७, २	
लङ्घीपति	१६४, २		लङ्घार्क	२६, ६	
लङ्घीपुत्र	२६२, ७		लङ्घाङ्क	२१७, ६	
लङ्घायजा	६३, १०		लङ्घान्तर	१७४, ७। २०५, १८।	
लङ्घ	२३६, ६। २४३, ६। २४४, ३।			२६६, २०	
	३२८, १५		लङ्घाभेद	३८, १४। ४२, ३। १५१, ६।	
लङ्घ	६७, १२। १०४, ६			२६७, १०। २८०, ६। २८६, ११।	
लङ्घ	१८६, १। २६२, १६			३४६, ११	
लङ्घक	२६, ८		लङ्घिका	२६, ६	
लङ्घकच	८४, १८		लङ्घोद्गम	३४३, १३	
लङ्घमात्र	१६६, १७। २०२, ८		लङ्घा	१३२, १	
लङ्घिष्ठ	६४, १२। ६६, ६। २६४, १५		लङ्घित	१५१, ११। २८०, ४	
लङ्घुद्धा	१७०, ३		लङ्घ	१२६, ४; ७। १८१, ११।	
लङ्घयाम	१३, ५			१८६, ७	
लङ्घकृत	१६२, ७		लङ्घक	२६, ११	
लङ्घी	३१८, ४		लङ्घरक्षण	२२७, ८	
लङ्घा	५, ६; १०		लङ्घवर्ग	१८१, २	
लङ्घ	६१, १८। २५४, १६		लङ्घव्य	२३६, १०	
लङ्घन	८१, ३। १६८, १०		लङ्घ	२३६, १०	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
लम्पट	२६, ७		लवणार्कट	२६, १०	
लम्पाक	२६, ७		लवणसाधन	२५५, १५	
लम्बक	२६, ४		लवली	२४६, १६	
लम्बनाल	३१३, १६		लवलीफल	१६३, ११ । २१३, १०	
लम्बमान	२६, ४		लवलीडन	१६७, ५	
लम्बिका	२६, ५ । ४८, ८		लवित्र	२७६, ४	
लम्बित	१५१, १३ । १६४, १०		लमुन	४६, १० । ८७, ६ । १८५, १२	
लम्बोदर	२६२, ६		लमक	२६, ६	
लम्भ	१३२, १५		लसम्मुख	५७, १४	
लम्भित	१५१, १३		लस्तक	२६, ५	
लय	२४६, ८		ला	२६५, ३	
ललना	१६८, ११		लाक्षागिक	४१, १०	
ललन्तिका	४१, ७		लाक्षा	१६८, ४ । २२३, ६ । ३३४, १० । ३४६, ७	
ललाट	८५, १६ । २६६, १० । ३१२, ८		लाक्षाप्रसादन	८५, १३	
ललाटभुषा	८५, १३		लाक्षाग्न	१६२, १४	
ललाटास्थि	५४, ७		लाक्षाग्न	२२८, ६	
ललाटिका	४१, ७		लाङ्गल	३०४, ८	
ललाम	२२६, १४ । १५		लाङ्गलपद्धति	१३४, १२	
ललामक	४१, ८		लाङ्गलिकी	४१, ११ । ५४, १२ । ५६, ६	
ललित	१५१, १०		लाङ्गलिन	३०६, ७	
लव	२१८, २		लाङ्गली	२५२, १२ । ३०६, ५	
लवङ्ग	२४६, १८		लाङ्गल	७४, १४ । ३०६, ४	
लवङ्गकुसुम	२८२, १०		लाङ्गली	१३६, १४	
लवणा	६, ६ । २५, १५ । ७६, १४ । ८५, १२ । ८६, १२ । १०१, ११ । २६६, ११ । ३००, ८ । २८३, १६ । २६४, ६ । २६५, ३		लाङ्क	७५, ३	
लवणाभेद	२३७, १२		लाज	७७, १० । ११ । १३६, ११	
लवणमंस्कृत	४१, १२		लाजा	७७, १०	
लवणाकर	२२५, १५		लाङ्कन	१६८, १२ । १६६, ८ । २२६, १४	
लवणान्तर	२१४, ६ । २२८, १२		लाट	८६, ८	
लवणासुखमाट	३३८, १५		लात	१३२, १	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
कायन	१८८, १३	कीजा	३००, १। ३१०, २०।
कायित	१५१, १७		३३८, ३
काभ	१२८, ६। १३३, १। १३८, ६।	कुङ्क	६२, १
	२१८, ६। २४८, २। २८८, १७	कुङ्क	७१, १८
कामज्जक	४१, ८	कुङ्क	२६, ११
काजग	१८८, १३	कुङ्कन	७१, १८
काजस	३३७, २०	कुङ्कित	१५१, १७
कालाय	३१३, १७	कुङ्कित	१५१, १५
कालामुख	५७, १४	कुङ्कन	२०६, १२
कावक	२६, १०। ७०, ५	कुङ्कित	१५१, १५
कावणिक	४१, १२	कुङ्क	१३२, ३
कालाटिक	४१, ८	कुङ्क	४५, १२। १८१, १०
कास	३३५, २	कुङ्कक	२५३, ४
कासक	२६, ८। १५४, ५। २३८, १७	कुङ्कक	२६, १२
कासिका	१८, १३	कुङ्कक	२६, १२
कास्य	२०२, १७। २३८, १०।	कुङ्क	४०, ६। ८०, ५। १३२, ३; ४
	३३६, २	कुङ्क	१३२, ५
कास्यक	२६, ८	कुङ्क	१८८, २
कास्यकारिन्	२६, ८	कुङ्क	५४, ३; ४। २००, १२
किङ्क	६१, १८। १४७, ८।	कुङ्क	१३, २०। २६, १३।
	२०८, ११। १३५, १२	कुङ्क	४८, १६। ५१, १७। २८२, ८
किङ्कधारिन्	६१, २०	कुङ्क	१०७, ८। १८८, १४
किङ्कमन	२२, ३	कुङ्क	२६, १३
किङ्किन्	६१, २०	कुङ्क	१२, २०
किपि	५४, ५	कुङ्क	२५४, ३
किपिकार	२८२, ८	कुङ्क	४१, १३
किपिन्यास	१८८, १४	कुङ्क	२२, ४
किप	१३२, १; २	कुङ्क	६७, १४
किपा	१०५, १६	कुङ्क	१८, ६
किप्ता	२०५, १०। ३३०, १४; १५	कुङ्क	४१, १३
की	२८५, ४	कुङ्क	५४, ५। १३२, ११
कीन	१८८, २	कुङ्क	५१, ८। २८८, ८

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
लेख्य	५४, ३।	२६, १४	लोभदृष्ट	१८७, ६।	३१८, १८
लेप	१८२, १३।	२०३, ५।	२११, ६	लोपक	१३२, ६
लेपक	२६, १३।	१३२, ५	लोपामुद्रा	३५, ११	
लेपन	५५, ३।	२१३, ११	लोप्त	१३२, ६	
लोप्त	१३२, ५		लोभ	२११, ६	
लेप्यनारी	१८०, ४		लोमन्	२६४, ८।	३४४, ४
लोष्ट	१०३, ७।	१८०, ८।	२१८, २	लोमवत्	३२८, ४
लोक	५, ११।	१८६, १४	लोमश	३२८, ४	
लोकनाथ	१६६, ५		लोमशा	३२८, ५	
लोकपाल	३१३, १५		लोम	३००, २	
लोकभेद	३३४, ४		लोटादिभेदन	२७८, १६	
लोकयात्रा	५७, ७		लोह	२६, १७।	७८, १३।
लोकयात्रिक	२४३, ६		१०५, १४।	२२५, १५।	२३२, ४।
लोकवाद	१७६, १४		२८५, ११।	२८७, ६।	३३८, ११।
लोकान्तर	१८४, १४।	२६२, ११		३४१, १२	
लोकायतिक	५१, ५		लोहक	२६, १८	
लोकालोक	४१, १५		लोहकार	५१, ६	
लोकेश्वर	२०८, १३		लोहकास्थ	२१, १६	
लोचक	२६, १५		लोहकिट्ट	१३१, १७	
लोचन	८५, ७		लोहकुट्टक	५१, ५	
लोचनगोचर	३६, १२		लोहकुट	३०५, २०	
लोचनमल	१८, १		लोहगय	३०४, १५	
लोचमस्तक	५१, ४		लोहपुर्ग	३०४, १७	
लोटती	१५१, १५		लोहनिर्मित	१८२, १७	
लोटनी	२०६, १२		लोहपृष्ठ	३, ८।	२०४, ८
लोखिका	२६, १४		लोहबाण	७३, १	
लोखी	१०५, ५		लोहमखनक	२१६, ८	
लोट	१३२, ७		लोहमुद्र	१८६, ८	
लोति	१३२, ६		लोहमूर्ति	१०८, ६	
लोतिताम्ब	१०८, ३		लोहयन्त्र	४४, ६	
लोभ	८, ४।	२५४, ७।	२८१, १३	लोहगञ्ज	३१०, १५
लोभक	२६, १८		लोहक	३०८, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
जोहादिनिक्षेप	१०७, १८		वक्षोज	७८, ८	
जोहाभिवार	२८३, १५		वक्षोजहन्तक	३८, ३	
जोहित ६६, १४। १५१, ४; १६।			वक्ष	५, १२	
	२४२, १३		वक्ष्या ११५, ८; १५। ३०६, ७		
जोहितक	४१, १५		वक्ष ६२, २। २७५, ८। २८७, ६		
जोहिताक्ष	६७, १८		वक्षमेतत् १३६, २। १८८, ११।		
जोहिताक्षपल	८८, १			२४१, ८	
जोहमुद्र	८४, ४		वक्ष	७१, १८	
जोहित	१३१, ११		वक्ष्णु	१८८, ३	
जोहित्य	२४५, २		वक्षन ८६, ३। १३८, १४। १८७, ११		
जोहित्यकादि	६१, १६		वक्षनस्थित	३१८, ६	
			वक्षनाभिचपुस्तक	८१, ७	
व			वक्षनार्ह २३८, १५। २४५, ५		
व ३१५, १ : ३			वक्षस १५१, ११। २३४, १६।		
वंश १८३, १६। ३२६, ७				३३६, ८	
वंशकर्णिका	२३८, २०		वशा ५१, १२। १७१, २। १८५, ६;		
वंशपत्रक	५१, १०		८। २३५, ६। २३८, १४।		
वंशजोचना	२८८, ३			२५१, १२। ३१५, १६	
वंशशाखाका	८८, ३		वक्षौर्धधि	७१, १८	
वंशशाल्य	८८, ४		वक्ष ३०, ४ : १६। २०१, २०।		
वंशाङ्ग	२६६, १४		२१६, ८। २१८, १२। २५३, १५।		
वंशादिवाद्य	२८२, ७		२५७, ८। २५८, ७ : १३ : १४।		
वंशांश	२१६, ३		२६०, १८। २६२, १५। ३४६, ११		
वकोट	२७६, ११		वक्षकोश	२८०, १२	
वक्षथ	२४५, ५		वक्षमणि	४१, २०	
वक्ष	१३२, ७		वक्षवाराही	८०, १०	
वक्ष ५४, १। २५८, १८			वक्षा २५८, १५		
वक्ष ७०, ७। २५८, १२। २७७, १८			वक्षिन् २५८, १६		
वक्षगामिन्	६४, ५		वक्षी २५८, १७		
वक्षनक	२८२, १०		वक्षक २७, ४। १२८, १०। ३०८, ८।		
वक्षोष्ठिका	४१, १६			३१०, १४	
वक्षस्	८६, ११		वक्षित १५२, ८		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वज्रक	६, ८। १०८, ११		वत्सर	२५, ११। २७८, १५। ३२०, १३	
वट	६२, ७। ८७, १८। १८३, ११।		वत्सराज	२०७, १७	
	३१६, २०। ३२८, ३		वत्सेश	२०३, १०	
वटक	२६, २०		वत्सोपजीविन्	१८०, १५	
वटद्रुम	१७३, ५		वदान्य	४०, १७। २४५, ३	
वटपा	२१३, ७		वध	७७, १। ११०, ७। ११६, ४।	
वटभिद्	२७७, १			१२६, १०। १६५, ५। १८६, १२।	
वटयस्त्रिणी	२१३, ७			२००, ६। २०१, ११। २०२, १५।	
वटाङ्गुर	२८२, १२			२०४, १८। २०७, ६। २१८, १४।	
वटादिहृत्	२६३, १			२२१, १। २४८, १। २५२, ४।	
वटी	८६, १०			२८७, ४। २८०, ४। ३३१, १०	
वडवा	१३६, ३। २२६, ४		वद्यभूमिग	३०, १०	
वडवामि	४२, २		वद्यस्थान	१८८, १३	
वडवानल	३०७, ८। ३२२, ५		वधु	१५२, १। १८२, ११। १८६, १५	
वशिकूपय	८७, ४। २२८, २०		वध्व	२५८, १७	
वशिकूसमूह	१६८, १४		वध्वी	२५८, २०	
वशिकुली	३४३, ६		वज	१३१, १६। १८८, ३। ८।	
वशिकधन	८८, ५			१८२, २०। २६२, १। २६७, १२।	
वशिज्	४२, २। ७७, १४। १५३, ७।			२८८, २। ३१६, ७। १०।	
	२२८, ३			३१८, २	
वशटाक	३०८, १०		वजकापीनी	८०, ८	
वशु	८३, १६		वज्रक्षत्र	२७८, ७	
वशुह	२७६, ११		वज्रज	७८, ७	
वशु	८८, १३		वज्रजा	७८, ८	
वशुडा	८८, १२		वज्रतिलौषधि	३११, १३	
वतंस	३७७, २		वज्रभेद	१८१, ११। २७७, २	
वत्स	१७, १४। १८०, १५। २४८, १०।		वज्रमाली	१३८, १	
	२८२, १३। ३३६, ३		वज्रमालिन्	२०८, २। ३१३, १६	
वत्सक	२६, १८		वज्रमालिनी	२०८, ६	
वत्सतर	२८२, १३		वज्रमुद्ग	२६, १८। ३४, १३। ३८, ६	
वत्सतरी	२८२, १४		वज्रज	३०८, ८	
वत्सदामन्	१८५, ८		वज्रविघ्न	८६, ११	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वनसमूह	१८८, ४	२३८, १४	वमय	१७०, १५	१८२, ११
वनस्पति		१६४, ४	वमन	११३, १	१७०, १५
वनाग्नि		३१६, ७		१८३, १४	१८८, १६
वनान्तर		३३७, १२	वमनप्रस्थ		३१, ५
वनायुज		८०, १५	वमनादिविमुक्त		८०, १७
वनिका		२२४, १२	वमि	३८, १६	५६, ३
वनित		१५२, २	वमित		१५२, ७
वनिता	१४१, १८	१५२, १	वयःसन्धि		१२४, २
वनितान्तर		६१, ७	वयस्य		१७०, १६
वनितावैद्य		६१, १३	वयस्या	५४, १५	१७०, १६
वनी		१८८, ४			२८५, ७
वनोपक		४१, १८	वयोभिद्		२६८, १०
वनेचर		२८२, १३	वयोभेद		१००, ५
वनोद्भूत		२३८, १४	वर	८३, १८	८६, १६
वन्दन		२७८, १६			११, ३३१, ६
वन्दा	४६, १७	१४४, ८	वरक		२६, १८
	१७४, ७	१८२, ७	वरचन्दन		२०८, १६
वन्दाव		४५, ८	वरटा		३०४, १४
वन्दित		१५२, ८	वरटो		८०, ८
वन्दित		२७८, ८	वरण	३४, २०	११५, ११
वन्द्य		२३७, १७		१३४, ७	२७५, १३
वन्ध		२३८, ११	वरणा		११५, ११
वन्धगवी		३२६, ८	वरण्टक		४१, २२
वन्ध		२३८, १४	वरख	१००, १०	२४८, १८
वन्धा		१८८, ४	वरखक	४२, १	६४, १२
वधनसाधन		२६२, १	वरख्या		१००, १०
वधा		२११, ६	वरद		४४, ३
वधु		१३८, ५	वरदा		१७७, ३
वधुःशैर्ष		६१, १२	वरपाणा		२८८, १२
वधु		१३२, ८	वरपोषा	७८, २	३०२, ११
वधक्रीडा		१०१, ७	वरपोषित्	१८८, ७	२५८, २
वधर		२७८, १६	वरपोषित्वाटि		३४२, ५

शब्दः	पृ०	च०	शब्दः	पृ०	च०
वरवर्षि	२०३, १६		वरेख्य	११२, १२ । २३८, १२	
वरवर्षिणी	२०८, १७		वर्कर	२७८, १०	
वरव्री	३४७, ८		वर्कगाट	८२, २	
वरविग्ध	२३६, २		वर्ग	६२, ५ । ३२६, ८	
वरा	२५८, १०		वर्गक्षर	३२६, १४	
वराक	२७, ५		वर्षस्	७२, २	
वराङ्ग	६५, १८ ; २०		वर्षस्त्र	२७, १ । २८४, ८	
वराङ्गक	४१, १६ । २७१, १७		वर्षिष्ठा	११५, १४	
वराङ्गकपोषेत	२०८, १५		वर्षिपुत्र	११५, १४	
वराट	११७, ८ । २४६, १०		वर्जन	५८, १४ । ३१६, १८	
वराटक	३३, ८ । ४१, २० ; २१ ।		वर्जित	१५२, ११	
	१७५, १०		वर्ग	१०७, ६ ; ७ । १५१, १७ ।	
वराटमान	१०६, ६			२६३, ५ । २७५, ११	
वराटिका	१३४, ६		वर्गक	३७, ८	
वराहक	४१, २०		वर्गकद्वय	३११, ६	
वराहाम	१२२, १		वर्गकारक	२७, १२	
वराहयज्ञ	५, २०		वर्गगुणिका	५१, ८	
वराह्विनी	२८०, १४		वर्गभेद	२१, ६	
वराहकाली	३१४, ११		वर्गमात्रक	२०८, ३	
वराहपुष्प	२२०, १		वर्गमाला	२४, ६	
वराहकालतिविष्णु	२८२, २०		वर्गविजोडक	५४, ४	
वरिष्ठ	८४, १३ ; १४		वर्गलङ्कारसम्भृतस्त्री	२८७, १७	
वरी	२४८, ७ । २५८, १०		वर्गाट	८०, ८	
वरव	३७, २ । ११५, १० ; १३ ।		वर्जित	१५२, ७	
	१४८, ३ । १६३, १३ । २१२, १८ ।		वर्जित्	१०७, ८	
	२३०, १ । २७१, ६ । २८८, २ ।		वर्तक	२७, १०	
	३२५, ८		वर्तन	११५, १४ । १३२, १३ ।	
	२६८, ७			१३३, ५ । १८४, १ । १८७, १६ ।	
वरवदम	२१७, ११ । ३०५, १८			१८८, २०	
वरवदोचित्	२५३, ११		वर्तनी	२७८, ४	
वरवदयुध	३२८, ८		वर्तक	४१, १७	
वरव	१६३, २० । १७०, १४		वर्ति	१००, ११ । १३२, ११	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
वर्तिका	२७, १०	वर्षाभू	३३, ७। २२०, १७। २८६, १२
वर्तिष्ण	११५, १४। १८८, २	वर्षाकतोयद	२०४, ६
वर्ती	२८७, १०	वर्षाकाब्द	१७८, १८
वर्तुण	४२, १। १३३, ८। ३०६, १०	वर्षापल	२५१, १८
वर्त्मन्	१२५, ४। १३१, १४। १६८, १२। २२६, २। २३७, ११। २५३, ६	वर्षान्	२२६, १
वर्जिगी	१८८, १८	वर्षाभि	८७, ७
वर्षक	८, १८। ११५, १५	वर्षय	८, ७। २१६, २। २४४, ८। ३०४, ६
वर्षिक	१७, १०। २७, १	वर्षि	२७७, १
वर्षम	१८१, १८। १८८, १७	वर्षिह	३६, २। २७८, १७
वर्षमान	२०६, ४	वर्षो	३२५, ८
वर्षापक	८, १८। २८१, ६	वर्षोक	२५६, ११
वर्षापन	३८, ८	वर्षोमुख	४३, ८। ५७, १६
वर्षापकप्रशंसा	२८४, ४	वर्षा	५, ११। १६
वर्षित	१५२, ३। १०	वर्षाक	५, ११। २७०, १८। २८७, ५। ३२०, ३
वर्षिष्ठा	११५, १५	वर्षाकजामुक	२२७, १०
वर्षिष्ठाब्द	१८८, ७	वर्षागत	१५२, ५
वर्मन्	१८४, १०। ३२५, १८	वर्षागु	६२, ४। २२६, ६। २३६, १८
वर्मित	१५३, ८। १८४, ३	वर्षागुदशाना	७८, १८
वर्षा	२३८, १२	वर्षाप्रक	११, १७
वर्षार	११८, ८। २७८, १०। ११	वर्षाप्रक	१३, ६। ७८, ८
वर्षमन्	२८१, १०	वर्षाप्रो	१०७, १२
वर्ष	२०१, १८। २५८, १२। ३३१, ३। ३३६, ३	वर्षाप्रोभेद	१४८, २०। २१२, ७
वर्षा	११५, १६। २७४, १०। २८४, ८	वर्षाप्र	२२०, १४। १६
वर्षाघर	१०, १। २८२, १४	वर्षार	२७८, ५
वर्षापाकी	४१, १८	वर्षारि	२७८, ७
वर्षाभेद	१४८, १०	वर्षारो	२६, ६। २७८, ६
वर्षावर	१०२, ७	वर्षारो	१४७, ५। १५२, १०। ३००, ३
वर्षाकाल	२४, ५	वर्षारु	२७८, ७
वर्षाकालभव	२७, १८	वर्षारु	२७८, ८
		वर्षा	१७२, १२। ३२६, १०

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वसन्तवेदमन्त्र	२४१, ३		वसन्तकृतमुचिष्वा	३८, २०	
वशा	३२६, ८		वसन्तद	३०७, १५	
वशित्व	१३८, ३		वसन्तवर्षरी	१८३, १०	
वशिर	२१६, १३। २७८, १३। १५		वसन्तपान्ना	३२६, १	
वशीकृति	२०७, २		वसन्तभङ्ग	८, १६	
वसति	१५२, ६		वसन्तभिद्	३०६, १७	
वसन	१८८, ५। १८८, १५। २८८, २०		वसन्तभेद	१६, १४। ४४, १२।	
वसनान्तर	१४८, ६		२५६, १२। २७८, ५। २८६, १३		
वसन्ता	१५२, ८। १८१, ५। १८७, १		वसन्तमात्र	७, १२	
	२२१, ८। ३०३, ८		वसन्तगुणरेखा	२२२, १०	
वसन्तदूत	१६७, १		वसन्तान्न	१०३, १। १२२, १३	
वसन्तदूती	१६७, २		वसन्तधारा	२२, ८	
वसन्तार्गु	३८, ५१		वसन्तान्तर	२७०, ८	
वसन्तादि	१२५, ६। १३१, १८		वसन्त	१८८, ५। २७८, १३	
वसा	३३६, ६		वसन्तार	२५५, १८	
वसित	१५७, ५		वसन्तौकसाशा	२८४, १०	
वसिष्ठ	८४, १३। २०४, १		वसन्त	३४१, १३	
वसिष्ठादि	१८८, ११। ३३०, ४		वसन्त	१५७, ४	
वसु	२२७, ३। २८३, ३। ३०१, १०।		वसन्त	२७७, १६	
	३१८, ६। ३३२, १७। ३३६, ४		वसन्त	१५७, ११	
वसुक	२७, ७		वसन्त	३७, १	
वसुकीटवत्	८१, २०		वसन्तक	४१, १८	
वसुधा	१४७, १। २५४, १०		वसन्त	११, ८। ५४, १३। ५७, १७।	
वसुन्धरा	२८२, ८			५८, ५। ७३, १०। १६१, ८।	
वसुभेद	३६३, ८			१७८, १३। १८६, २। १८८, ३।	
वसुमती	७८, २। ८६, ७			१८४, ८। २०४, ८। २०८, १०।	
वसि	१३२, १०			२५०, १। २५७, ११। २६५, २।	
वसु	१०, ११। १८८, ३। १७४, ८			३८२, ८	
वसुपूर्वपात्र	२८१, ६		वसन्तवय	१२७, ११	
वसुभेद	२०२, ७		वसन्तभेद	३३४, ३	
वसु	१८८, १५। १८८, ६।		वसन्तमय	२०, १८। १०८, १२	
	२३७, १। २५४, २। २५८, १७।		वाक्देवता	२०८, १४	
	२७६, १०। २७८, १३। २८७, ३				

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
वाक्पति	१५२, १८ । ३२७, ८	वाणि	६४, ११
वाक्पद	१५, ५	वाणिन्	२३८, १७ । ३१०, १
वाक्प्रमथ	२८०, १०	वाणिशाला	२७८, २
वाक्प्र	१७३, ८ । २८५, २ ।	वाष्ठा	३३६, ८ । ३४०, ७
	२८७, २	वाट	८६, १०
वाक्प्रवक्तव्य	२२१, ४	वाटो	८६, ११
वाक्प्रविकार	७०, १०	वाड	८८, १३
वाक्प्रतिवर्जित	३३, ६ । ४५, ८ ।	वाडव	८५, ११ । ३२२, २ ; ४ : ५
	२३२, ८	वाडवा	३२२, २
वागकल्याणी	१५१, २	वाडवाप्ति	८५, १४
वागह	२८०, १	वाणि	१०७, १०
वागलङ्कार	१८, १६	वाणिज	२२८, २०
वागुरा	५०, १८ । २८०, ४ ।	वाणिजक	४२, २ । २७४, ५ ।
	३०७, १०		२८८, ७
वागुरिक	३६, १६ । ४२, ५ । ४७, ८	वाणी	१०७, ११ । १५१, २ ।
वाण्णि	२२६, ८		१६४, १८
वाग्देवता	२५२, १८	वात	१३२, १६ । १६४, १७ ।
वाग्देवी	७२, १ । १६४, १८		२६४, ८ । २८२, ५ । ३०१, १० ।
वाग्मिन्	४२, ४ । १३२, ७ ।		३०७, ६
	१५२, १८ । २२६, ३	वातक	२७, ११
वाग्निधम	१८८, १३	वातकीर्ण	३१३, १७
वाग्मिन्	५५, १२	वातगुह	१०१, ८
वाग्	५८, ११ । १४८, ७ : १४ :	वातफल	३१३, १८
	१७ । २५१, १० । २८५, ८	वातबलप्रदेश	१८३, २०
वाग्स्थिति	१६४, ६	वातभूमिप्रदेश	३०५, १२
वाग्वाट	५२, १६	वातराशक	१२३, १३
वाग्निक	२७, २०	वातकथ	३३४, १४
वाग्निककारक	५४, ४	वातवेष्टक	२८०, १
वाग्निककारिन्	५८, १	वातव्याधि	१३६, १०
वाग्नितार्थ	१४१, ११	वातमूत्र	१४५, ११
वाग्	२३८, १५	वातशोषित	१०१, ८
वाज	७७, १२	वातलङ्घ	३४४, १३

शब्दः	वृ०	पं०	शब्दः	वृ०	पं०
वातादि	२८०, ७		वानोर	१३३, २० । २८०, ७	
वातालङ्घ	३७७, १३		वान्ना	१३२, १८	
वातिग	६६, १		वान्नात्र	११८, १३	
वातिङ्ग	१३१, १३		वान्नि	२२४, १८	
वातुज	१८७, २० । ३०८, १२ ।		वापित	१५२, १२	
	३७७, १३		वाषी	१६८, ५ । १८५, १७	
वातुज	६८, ५ । ३३७, १७		वाम	८७, ५ । २२६, ५ । २७०, १० ।	
वातोत्पन्न	६, ७			३०८, १३	
वात्वा	१०१, ८ । ३०८, १२		वामन	१८८, २० । १८८, ७	
वात्स्यायनमुनि	६७, १६		वामलूर	७, १६	
वादिचदङ्ग	७६, ७		वामा	१०१, ८	
वाद्य	२१२, १२ । २७१, १० ।		वामाचार	२८२, १५	
	३१८, ३		वामिज	३०८, १३	
वाद्यभाङ्ग	२७१, ८ । २७२, १७ ।		वामो	२२६, ३	
	३७०, २		वामोद	२८०, ७	
वाद्यप्रभेद	२५८, ५		वायस	३, १२ । ८८, १ । १०७, ६ ।	
वाद्यभिद्	२१, २			१८३, ३ । २८८, ६	
वाद्यभेद	३०, १७ । ५५, ३ । ८८, २ ।		वायसाशति	८, ११	
	१०७, १० । २७१, ८ । ३०७, १२ ।		वायु	२, ११ । १७२, १७ । २१०, १ ।	
	३०७, १७			२६२, १ ; ८ । ३२७, ६ ।	
वाद्यान्तर	२३७, १८			३७१, १७	
वाद्यानक	७२, ५		वायुभेद	१८१, १२	
वान	१८८, ६		वायुसख	५७, १७	
वानप्रश्न	१७१, १६ । २२८, २		वाड	२६०, ५ ; ६ । ३०१, १७	
वानर	७०, ६ । ५५, ७ । ६५, १ ।		वारक	२७, १७ । २८०, २	
	८०, ५ । २०७, २० । २२७, २ ।		वाग्ध	११५, ७ । १७८, १८ ।	
	२८०, ३ । ३२५, ६			२६६, १८	
वानरभिद्	२२१, ६ । २७२, १६		वाग्धलो	३३८, १७	
वानरबोधित्व	२८०, ६		वाग्धापाङ्ग	११२, १७	
वानरान्तर	२१८, ७		वाग्धालो	३३८, १७	
वानरो	२८०, ६		वाग्धो	१६२, १८	
वानरोभेद	१८, ७ ।		वाग्धारी	८१, १७ । २१८, ७	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वारमाहीयति	२१८,	६	वाक्छ	१०२,	१७
वारवाहक	८,	१८	वाक्छिक	२७,	१२
वारवोचित्	७७,	८ । २२८, १७	वात्	१७२,	१७
वाराहकी	३३८,	१७	वार्ता १७२, १३ । १७७, १ । १७८, १७		
वाराहकीपुर	३७५,	५	वार्ताक	६२,	३
वाराही ७७, ८ । २०८, ६ । २०८, ८			वार्ताकी	२३,	३
वारिवाहादिध्वनि	१७१,	६	वार्ताकु	२६०,	१३
वारि ७, १७ । ७७, १२ । १०७, ७ । २५३, १७ । २६१, ७			वार्ताकुपुष्प	८८,	३
वारिकण्टक	४७, १७		वार्ताकुपुष्प	२८४,	२
वारिज ७८, २ । २७७, ७ । २५३, १६ । ३०२, १०			वार्ताप्रभेद	१५७, ७	
वारिज	१७७, १५		वार्तावह	४२, २०	
वारित	१६२, १६		वार्तावह	३२८, ११	
वारिचर	२२६, ५		वार्तिक	२७५, ८	
वारिचानो १७८, ७ । १८८, १८ । १८८, ६			वार्तल	३०८, १७ । १७	
वारिघाग	२६३, ५ । २६६, २		वार्तल	२७८, १८	
वारिधि	१८०, १		वार्तक	२७, १५ । २८७, २	
वारिनिर्गम	२२७, २० । ३१२, १२		वार्धि	१६७, १८	
वारिपक्षी	८३, २ । २१८, ७		वार्धुधिक	७२, ७ । १८०, ८	
वारिबालक	२६८, १७		वार्धिक	२७, १८ । ११८, ८	
वारिभेद	४७, ६ । १८७, १०		वाज	३००, ७	
वारिध्वज	१७७, १७		वाजक	२७, १६ । २८, १ । २५८, १८ । ३२५, ८	
वारिवाट	१५८, १२		वाजलेखन	२८६, १७	
वारिवाह ४८, १८ । १७२, ७ । २७६, ५ । २६६, ८			वाजघि	२२८, १६ । ३००, ७	
वारिकोतस्	३४७, २		वाजितनय	१७५, १	
वायो	२६०, ७		वाजिभार्या	२५५, ६	
वायक	६७, ८		वायुक	२७, २० । ७७, ७ । १८५, ७ । ३१८, १०	
वायिक	२७५, १८		वायुका	२८, १ । १५६, १३	
वायकी	११५, १६ । २८६, १८		वायुकी	३१६, १० । ३२७, ८	
			वायुकी	२७, १७ । १८	
			वायुदूक १६, ८ । ७२, ७ । १८८, ३		

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
बाबदूकक	५५, १५		बाहिक	२७, १३	
बाहिर	२८०, ८		विकृततब	३०४, १३	
बास	१५२, ६ १८०, १४		विकृततघक	२१७, ६	
बासकाखौबधभिद्	४६, १		विकच	७३, ८	
बासा	३३६, ७ ३४२, १		विकट	२६२, २	
बासक	२७, १३ ३४१, ६		विकटा	८०, १०	
बासन	१८८, ५		विकम्यन	८, १८	
बासना	१५२, १७		विकम्यित	१५४, ७	
बासनिक्का	४२, २		विकमाल	८०, १० ३०२, ८	
बासनी	५१, १४ १५२, १६		विकर्ष	११६, १	
	१५८, ११ ३२१, १४		विकर्षिक	४२, १४	
बासर	१३८, ३ २२५, ५		विकल	२७६, ६ २८०, १८	
	२८०, ५ ३४०, ६		विकलवाच	३३५, ४	
बासव	३२१, १२ ३२२, ६		विकलाङ्ग	१०१, १	
बासवोद्यान	१८५, ४		विकल्प	१२४, ४ २१४, ८	
बासम	८८, ३ १२८, १८ १८१, १५			३१५, ४	
	२६४, ७ ३४६, ७		विकसन	२०५, ६	
बासित	१४८, १६ १८१, १५		विकल्य	८६, १८ १६४, ८	
बासिता	१५२, १५ २८०, ५			३०२, ७	
बासु	३१५, २०		विकाश	२८०, ८	
बासुकि	२७, १२		विकाश	३२८, ८	
बासुदेव	१४४, १ १६४, २		विकाम	२१८, १०	
	१७५, ६ १७६, ३ १७८, १०		विकालिन	२११, २	
	२५८, ३ ३०२, १२		विकिर	२८०, १८	
बासुग	२८०, ५		विकिरक	११०, ८ १२१, ११	
बासक	२७४, ५		विकीरक	१२१, १०	
बासुक	२७५, १२		विकीरकुसुमादि	२८५, १८	
बासुक	३०५, १		विकुम्भिक	४२, ८	
बास	२५८, २० २६०, १		विकुम्भिका	४२, ८	
बाह	३४१, १४		विकान	१५३, ३ ११ ३४७, १७	
बाहन	१५२, ११ १८८, १४		विकानाद्य	१०४, ४	
	२०७, ५ २५६, १५		विकानि	१५३, ४ २८०, ८	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
विक्रम	२३०, ३	१३३, ६	विष्णुर्जित	१५३, १७	
		२४७, २०	विष्णुसूत्र	१८८, १६	
विक्रमान्वित	१४०, १२		विष्णुदेव	१५३, १७	
विक्रान्त	१५४, १	१८७, ८	विजय	३२७, १	३२८, ८
विक्रान्तयोधिन	२६, १२		विजय	१८३, १७	२३५, १६
विक्रिया	२०२, १२				२४५, ६
विक्रियाखेय	१५, १२		विजयद्वन्द्वि	४, १०	
विक्रिज	१८८, १४		विजया	२४५, ६	
विक्रिज	१०४, ४		विजाता	१५३, ११	
विगमान	२०६, १०		विजित	३०७, १२	
विगत	१५४, १		विजितम्भित	१६४, ८	
विगतचक्र	२७४, २०		विजय	५२, १४	८२, ३
विगृह्यत	१५५, ७				२७०, १३
विगृह्यत	१५४, ८		विज्ञान	१२६, ३	२०५, ५
विगृह्य	१०३, २		विज्ञान	१८८, ८	१८८, ८
विद्य	३२, ३	२६०, ११	विज्ञानभेद	३०, १६	
विद्यार	१२६, १	३४४, ४	विज्ञानमाहक	५४, ३	
विद्य	२०६, ११	२५८, ११	विट	३, १०	
विद्यमान	२१७, ८	३२७, ८	विट	३८, १२	६४, १४
विद्यु	५५, ६			१२८, ८	१०
विद्युक्किल	४१४, १८				१५२, १७
विद्ययन	१२२, ४				२२४, १६
विद्युर्विका	४२, १६		विटङ्ग	२८, ३	५२, ६
विद्यार	२८, ५	११८, २०	विटप	१००, २	२१३, ८
		२८०, १६			३२०, १८
विद्यारक्ष	१४२, १८		विटप्राविका	२१२, १४	
विद्यारक्षा	१२१, ११		विडङ्ग	२०, १८	६६, ३
विद्यारक्षोप	२४५, ८			२७६, ४	३०५, १७
विद्यारित	१४३, १		विडङ्गुतव	२४७, १०	
विद्यार्थ	२४४, ४		विडङ्गाख्यौषध	२०६, २	
विद्येष्टा	१६४, ८		विडङ्ग	१२१, ८	
विडङ्ग	४२, १२		विडङ्गन	२०६, ८	
			विडङ्गन	४२, १३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
वित्	४०, १८		वितित	१५३, १५४	१६०, ३
वितच्छा	१००, १२		विदुः	२८०, ११	
वितथ	१७०, १८		विदुल	३०८, १८	
वितर्क	४, ११ । ५, १५ । २८, ४ ।		विदुः	२८०, १५	
	१२५, १ । २०२, १० । २२३, २		विदुहित	१५६, ११	
वितर्कक	३४०, ७		विदुषक	१८, २ । ४२, १२ । २८५, १४	
वितर्कक	२८५, ४		विदेव	३४३, ५	
वितर्क	२८, २०		विद्वक्त्र्यौ	८३, १४ । ३०४, ४	
वितर्क	४, २		विद्यमान	१३४, ८	
वितान	१८८, १२ । २२८, १७		विद्या	३७, १४	
विमुक्त	१८८, ७		विद्यावि	१०४, १४	
विमुक्तक	४२, ८ । १०		विद्याधर	२८८, १०	
विम	१११, १८ । १३३, १ । १६८, ४ ।		विद्याधरविशेष	१६३, १५	
	१८७, १३ । २३६, ११ । २५०, १ ।		विद्याप्रभेद	१३, १२	
	२५८, ८ । २८८, १७ । ३१८, १२		विद्याविन्यासविभव	८१, १४	
विम	१३२, १८ । १३३, १ । १७४, ८		विद्युत	३, ६ । १६, १८ । ३१, २ ।	
विद्	१४७, १०			३२, ११ । ७७, १४ । १०७, १२ ।	
विदंष्ट्र	३२८, ३			१४३, १३ । १५३, १४ । १८१, ८ ।	
विदग्ध	४, ६ । १८, १२ । २७४, १७			२०१, २० । २०७, १८ । २६३, ११ ।	
विदग्ध	१७०, १८			३०४, १८ । ३३८, ६	
विदर्भ	४७, १५		विद्वत्	३१६, ८ । ३२२, ७	
विदकोक्त	१४४, ८		विद्वान्	१२७, १८	
विदा	१७४, ८		विद्वान्	१५४, ३	
विदार	२७४, ११		विद्वानि	३३३, ७	
विदारक	११, १४ । ४७, १५ ।		विद्वान्	६५, १६ । २२८, १८ ।	
	२१०, ८			३०६, १८	
विदारक	१११, १८ । १२१, ८ ।		विद्वान्मता	२८७, १५	
	१२३, ८ । १७४, १५		विद्वत्	२८०, १७	
विदारि	४७, ६		विद्वन्	८२, १ । ३ । २५४, ८	
विदारित	१४४, १०		विद्विध्	१३६, ६	
विदारो	२६०, ८ । २८०, १२		विद्विष्ट	२४४, ८	
विदारोक्तक	२०६, १५		विद्यया	१६, १५ । ३२, ४ ।	
				२२०, ३ । ३१८, १ । ३२२, ८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
विद्यवापुत्र	१४, ६		विनिमय	२२, १५ । १६२, १७	
विद्यवाक्यौ	८८, ८ । १५४, १२		विनियुक्तविशेष	१५४, २०	
विद्या	१८१, १६		विनिर्मित	८६, २०	
विद्याट	१४०, १३ । १५४, १० ।		विनीत	१४६, १८ । १५३, ६ ; ७ ।	
	१६४, २			१५४, १५	
विद्यान	१८१, १५		विनेष्ट	१५४, २	
विधि	७५, १० । ७७, १५ ।		विन्ध्य	२४८, १६	
	१८१, १४ ; १६ । २०२, १५		विन्ध्या	२४८, १६	
	२१०, ४ । २१८, १५ । २२४, १६ ।		विप	१८८, ७	
	२४७, १६ । ३००, १२		विन्यस्त	१०२, ५ । १४५, ५	
विधु	१८१, १४ । २८७, १४ ; १६		विन्यास	३२७, १६	
विधुत	१४०, ८ । १५४, ६		विपक्षी	७४, ६	
विधुः	६२, १६ । २८०, १८ ।		विपक्षि	४८, १८ । ११५, २०	
	३४४, ७			१८१, ४	
विधृत	१५१, १८		विपत्ति	१५३, १४ । १८८, १८	
विमत	१५४, ८		विपद्	२४१, १२ । २४८, १४	
विमता	१५४, ८ ; ८		विपदाकाल	१८८, १५	
विमय	२०१, १२ । २४४, १४		विपन्न	१८८, १५	
विमया	२४५, ८		विपरीत	१६४, ११	
विमयान्वित	२०२, ४		विपर्यय	८, १७ । ३२२, ६	
विमन्त्र	१८४, १४		विपर्यस्त	२०२, ५	
विना	२६४, ४		विपाक	२८, २	
विनामित	१४५, २		विपाट	८०, ११	
विनायक	४२, ६ ; ८ । १६६, १२ ।		विपादिका	४२, १४	
	३१४, ६		विपिन	७८, १२ । १८२, ८ ।	
विनायिका	४२, ७			२७५, १२	
विनाय	२४१, १३ । ३२३, १६		विपुल	२८८, १६ । ३०८, १८ ।	
विनायन	१७४, १३			३४१, ७	
विनाय्याभिसुख	३१७, १०		विप्र	५६, ४ । ५७, ५ । ५८, १ ।	
विनायित	१४५, ४			१८७, १७ । १८८, ४ ।	
विनिश्चित	१४६, २			२०४, ७ । २२४, १७	
विनिपात	१६४, ७		विप्रकीर्ण	२४३, १८	

शब्दः	व.	व.	शब्दः	व.	व.
विप्रकृत	१४५, ७		विप्रकृति	१७१, ८	
विप्रकृत	५४, ८		विप्रकृत	१८७, ६ । १८७, ७	
विप्रतोसार	२८७, ११		विप्रकृतानुक्त	५३, ३	
विप्रकृत	१८५, १३		विप्रकृत	१५०, १६	
विप्रकृत	१४५, ७		विप्रकृतार्थ	४३, २	
विप्रकाश	२१७, ८		विप्रकृतानु	२४, १८	
विप्रकृत	४२, १६		विप्रकृतानुक्त	२६५, १६	
विप्रदि	१०७, ६		विप्रकृत	७३, ७	
विप्रद्वैष्टासुत	८४, ७		विप्रकृत	२०६, ७	
विप्रद्व	१७७, १२		विप्रकृत	७३, ७ । २६६, १८	
विप्रद्व	३२२, ६ । ३२३, ६		विप्रकृत	३४५, ७	
विप्रद्व	२०३, ७		विप्रकृत	१०३, २	
विप्रद्व	१८७, १८		विप्रकृत	४२, १५	
विप्रद्व	१८८, १६		विप्रकृत	२८, ६ । ८५, ८	
विप्रद्व	२७६, १७		विप्रकृत	२८, ६	
विप्रद्व	१८७, ६ । ३२३, ७		विप्रकृत	१८७, १५ । २०६, ८	
विप्रद्व	८८, १३ । १३०, ७		विप्रकृत	२३०, ११ । २४८, १६ ।	
	३४७, ४			२६०, १८ । ३४५, १७	
विप्रद्व	३२३, ८		विप्रकृतानुक्त	१८८, १८	
विप्रद्व	२०५, ८		विप्रकृतानुक्त	२१४, ८	
विप्रद्व	३३८, १८		विप्रकृत	३००, ६	
विप्रद्व	२४७, ६		विप्रकृत	१८८, १७ । २४८, ८	
विप्रद्व	६६, ८ । २१८, ६		विप्रकृत	१६७, १०	
विप्रद्व	१५७, २ । ३१७, २०		विप्रकृत	१८८, २	
विप्रद्व	४१, ८		विप्रकृत	३०१, ७ । ३१८, १ । ३३८, ३	
विप्रद्व	८१, ५ । २२८, १७		विप्रकृत	१३७, २	
विप्रद्व	३१७, १७		विप्रकृत	१३७, १८	
विप्रद्व	२६०, ११ । ३०२, १		विप्रकृत	२०६, १२	
विप्रद्व	३०८, १५		विप्रकृत	१७७, ६	
विप्रद्व	१८८, ८		विप्रकृत	२७, ८ । १०७, ८ । २०३, ८ ।	
विप्रद्व	५५, १७			२३७, ४ । २६६, ११ । २४२, १२	
विप्रद्व	१५७, २		विप्रकृत	२०६, १५	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
विशेषित	१४२	६	विश्राखा	१८१	८
विशेषिणी	२०६, १४		विश्राख	२८०, २	
विशेषित	१५१, ८		विश्राखर	१७८, ७। २८०, २; २०	
विशेषण	७, ११		विश्राखा	३०८, १६	
विशेष	२३०, १; २		विश्राखान्त	३४७, ८	
विशेषी	२३०, २		विश्राखान्ती	३४७, ८	
विषय	१८४, १		विश्रिख	५५, ८। २६७, २०	
विषय	२११, ६। २८०, १५। २८२, ७। २८३, १४। ३०७, ८		विश्रिखा	५५, १०। २३८, ४	
विषयशब्दकोश	१०, ८		विश्रुज	१५८, ६	
विषय	११६, १		विश्रुज	१७३, १५। २००, ८। २०३, ६	
विषय	३२८, ७		विश्रुजक	४२, १०	
विषयान्	१६४, ८। २०८, १४। २६२, ८		विश्रुजक	१८४, ६	
विषयान्ती	१६४, ८		विश्रुजक	११६, १४	
विवाद	१७७, ८		विश्रुजक	१३४, १७	
विवादित	१६८, २		विश्रुजक	८८, १७। १५३, ५	
विवाह	७४, ७		विश्रुजक	६२, १६। ३३३, ७	
विवाहक	१८७, १८		विश्रुज	३१८, ५; ६	
विवाहक	१२, १८		विश्रुजकर्मन्	२५२, ८। ३२२, १८	
विवाहक	१५३, १		विश्रुजकर्मन्	२०६, १४	
विशेष	२८, ४; ५। २८८, १८		विश्रुजकर्मन्	२०६, १४	
विशेषिक	१५३, १		विश्रुजकर्मन्	१६४, १२	
विशेषित	१५१, ७		विश्रुजकर्मन्	७०, ८	
विहता	१५३, १६		विश्रुजकर्मन्	१५३, १२। १८४, २	
विश्रुज	२८, ७		विश्रुजकर्मन्	४, ६	
विश्रुज	११७, ८। १५०, १५। १७७, ८		विश्रुजकर्मन्	१५३, १२	
विश्रुजक	२८५, ७		विश्रुजकर्मन्	१२, १२	
विश्रुजक	८७, १७; १८		विश्रुजकर्मन्	२२१, १। २४३, १६	
विश्रुजक	५६, ६। १३६, १४। २४५, ८		विश्रुजकर्मन्	३१८, ६	
विश्रुजक	५५, १३; १५		विश्रुजकर्मन्	२३, ८। ३६, १६। १०५, १४। २०६, १। २२२, १। २५२, १५। २७७, ११। २८२, १४। ३०४, १५। ३१३, ८; ८। ३२१, ४। ३३५, १६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
विषय	१८८, १८		विह्वल	२८०, ८	
विषदाह	१७६, २		विह्वि	८६, १३	
विषधर	६३, १३		विष्णु	८२, ४ । ८४, १६ । १०४, ६ ।	
विषभेद	४५, ३ । १०४, ११ ।			१०७, ११ । ११६, २१ । १३६, १३ ।	
	१७६, ८ । ३०३, ११			१७७, ६ । १८९, १४ । २०६, ४ :	
विषम	२२८, १७			१३ । २१०, ४ । २१४, ६ । २४१, ५ ।	
विषमस्तुल	१३८, १८			२५७, २० । २६५, १८ । २६७, ७ ।	
विषय	११८, १८ । १६८, ४ ।			३२२, १८ । ३३६, १०	
	२४५, १० । २६४, ८		विष्णुकाणा	८४, १४ । १६४, ६ ।	
विषयास्त	२४५, १२			१८१, ८ । २७६, १४	
विषयिन्	२४५, १२		विष्णुखण्ड	१८, १६	
विषयेश्वर	४०, १८		विष्णुगण	२०६, १४	
विषयविद्या	३०५, १४		विष्णुपद	१७८, ८	
विषयैव	३६, १५ । ६८, ५ ।		विष्णुयायिन्	६४, ४	
	८८, १८ । २७४, १३		विष्णुपथ	२४८, १२	
विषयसम्पत्	१८३, ४		विष्णुलोक	८४, १६	
विषा	१८५, १२ । ३३१, ५		विष्णुस्तेनप्रिय	२४८, ८	
विषाक्त	१३२, २		विमर	२८०, १४	
विषाख	६७, ८		विमर्ग	६६, ४	
विषाखी	११५, १८		विमर्जन	२०६, ६	
विषाक्त	४७, १३		विमर्जनीय	६६, ५ । २०८, ४	
विषाक्त	४५, ७		विमर्ष	१७१, १०	
विषाङ्गित	१८०, १३		विमर्ष	२७५, ५	
विषुवत्स्थिति	४१७, १२		विमर्ष	२८०, १० । ४२०, १८	
विष्णु	२२०, १८ ; १८		विमर्ष	४८, ११ । ७३, ९ । १२५, ८ ;	
विष्णुमादि	६१, १२			१४ । १४७, ५ । १५२, १० ।	
विष्णु	२८०, १८			१८६, ८ । १८८, १३ । २१३, ८ ।	
विह्वल	१४२, १७ । १८६, १८ ।			२२०, १८ । २८०, १० ; १७ ।	
	२८७, १०			४४४, ४	
विह्वलपत्र	१८, २		विष्णुगवाय	७१, १२	
विह्वलपत्र	१४, १४		विह्वल	१२०, ५ । १४०, १५ ।	
विह्वल	२२१, २			१५४, १६	

ग्रन्थः	पृ०	प०	ग्रन्थः	पृ०	प०
विष्णुति	७५, ३। २४६, १। ३३६, ८		विष्टेठ		८४, २
विष्णुग		२८०, १४	विष्टेठन		२०६, ८
विष्णोट	२१, ७। ३१०, ११		विष्टल		१५४, १४
विष्णय	१५७, ११। २३८, १७।		विष्टल		११६, २
	२४५, ७। २७१, ११		विष्ट	२३८, १७। ३४५, ८	
विष्णुवदृष्ट		३४५, ८	विष्टि		७२, २
विष्णुपन		२०६, ५	विष्टा	२६, २०। ७३, ६। १०७, १२।	
विष्णित		८७, ४		२२०, ६। ३१२, १६। ३३४, १२	
विष्णुत		१५८, ८	विष्टागुण		२५५, १
विष्णुतज्ञातचेष्टित		१६७, १२	विष्टागु	१२, १०। ३२०, १६	
विष्णुत		१८४, २	विष्टादण्ड		३०६, १८
विष्णुतधामुक्त		६१, १४	विष्टादिवादन	१०४, ८। १२७, ५	
विष्णुत	१७८, १। २२१, १। २४४, १४		विष्टादिवाद्य		१४२, १६
विष्टग	६६, ७। २७६, १। २८७, ४		विष्टानिबन्धन		३४४, १५
विष्टगभेद		४०८, १	विष्टावादनवस्तु		१७८, १४
विष्टगान्तर	२३, १८। २७, १०		विष्ट		१४४, ३। ४
	८३, ५। १८		विष्टस		३४८, ४
विष्टगो		११४, ५	विष्टि		१४४, २
विष्टगोभेद		२८२, ४	विष्टिज्ञोत्र	१६५, १२। २६८, १०	
विष्टक्रम	८०, ७। १४८, १२।		विष्टो		१६८, १२
	२८८, १०		विष्टागु		८६, १६
विष्टक्रमप्रभेद		६५, १८	विष्ट		२६०, ११
विष्टक्रिका		४२, ४	विष्टा		७४, ६
विष्टत		१४६, १२	विष्ट	८६, १। ८६, १७।	
विष्टन		२०६, ११		१८४, १३। २६०, ७	
विष्टसित		५७, १४	विष्टगा		६६, ६
विष्टल		१५४, १४	विष्टजयन्तिका		५४, १
विष्टायत्		३०८, ६	विष्टल		११६, ४
विष्टार	२४८, ४। २८०, १४		विष्टपाक		५१, ८
विष्टाराधयकाद्य		१८, २	विष्टमर्दक		१७१, ७
विष्टित	१२५, १८। १२८, १८।		विष्टपाग		१२१, १२
	१४६, १४। १५४, ३		विष्टविष्टाव		५४, २

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
वीरहृद्य	३३०, ८	हृद्यमाचक्ष	८३, ६
वीरवृ	१३१, १८	हृद्यसूत्र	८३, १८
वीरवेव	३२४, १०	हृद्यविशेष	३, १३१, ५, २।
वीरवेव	१२२, १		८६, १०। ११८, १६
वीरवृ	१२२, ५। १८०, ४।	हृद्यान्तर	१६, ११। ८०, ५।
	३३५, १०		३१६, १०
वीरहृद्यान्तर	८०, १६	हृद्यान्तर	८८, १६। २५४, ०
वीरवृ	२३८, १८। ३३५, १०	हृत्ति	१८८, २०
वीरवृ	१८४, १। २५०, २०	हृत्तान्तर	८०, १८
हृद्य	४, ४। ५, १३	हृत्त	१३३, ८
हृद्यधूप	२१४, १०। ३३८, ५	हृत्ति	११८, ८। २००, २। २५
हृद्योदर	१०४, १३	हृत्तिस्थान	८६, १०
हृद्य	५, १३	हृत्त	३८, १। १२८, ३। १३०, ८।
हृद्य	१००, १४		१३३, ५। ८। १६८, १५।
हृद्य	५, ४। २८, १८। ४८, १४।		१०२, १२। २५८, ८। ३००, १८
	११२, ५। १६३, १८। १०८, १४।	हृत्तभिद	१८, ५। १८०, ०
	२६८, १२। २००, १२। २८३, २०।	हृत्तभिद	१२, ०। ११०, ०। १२१, १६।
	२८४, १०। २८८, १४। ३४५, १६		२५५, १५। २५८, १८
हृद्यगङ्गा	२६०, ८	हृत्तविशेष	८३, ६। १८८, १३
हृद्य	३२०, ८	हृत्तान्तर	२५४, ४
हृद्यप्रभेद	२२, १। ८१, ३	हृत्ति	३६, १८। १३३, ५। ६। ०।
हृद्यभिद	८६, ६। १४२, १८।		१८८, १
	२६४, १६। २६५, ११। २००, १६।	हृत्तभिद	१४८, १४
	२०६, ८। ३१०, ८	हृत्तिसन्त	१३३, १४
हृद्यभिद	११, २०। १८, २। २४, ५।	हृत्त	२६०, १२
	२८, ११। ३१, १४। ५६, ८।	हृत्ताद्य	३४०, ५
	०६, ०। १००, १६। १०२, १२	हृत्ताद्येव	५६, ८
	११८, १६। १०८, २। २६१, ६।	हृत्त	४३, ६। ५०, १६। ८३, ११।
	२६६, १४। २६८, ११। २०२, ८।		१८१, १०। २०१, ३। २०८, १५।
	२८०, ४। २८०, ५। २८१, ०।		२८०, २०
	३२३, ११	हृत्तकर्मन्	२०, १५
हृद्यमाच	१६४, ४। ३०१, ४	हृत्त	२०, १५

शब्दः	ड०	पं०	शब्दः	ड०	पं०
हृदयारक	३०५, ४		हृदयार्दिनी	१०४, १८	
हृदयार्थ	२२६, ८		हृदयार्थ	१४, ११	
हृदयार्थि	८०, ३		हृदयार्थ	३०६, ४	
हृदयार्थ	३२४, १०		हृदयार्थदेश	३४१, १३	
हृदयार्थ	२७, १५		हृदयस्थली	१०, १८	
हृदि	८५, १७। १४४, ३।		हृदा	३३१, ७; ८	
१८१, १८। १८८, १७। २४०, १४			हृदाकपायी	२४८, ७	
हृदिमत्	१४८, ६		हृदाकपि	२१४, ११	
हृदिस्थानक्षय	६४, १०		हृदाङ्ग	२८, ८	
हृदाजीव	३४, १८। ३७, १८।		हृदाङ्ग	१७५, ८	
	४२, ४		हृदादि	२४८, २	
हृदा	१४४, ७		हृदायक	१०१, २	
हृद्व ६०, ८। ६८, ५। १२६, १४।			हृद्यो	३३१, ८	
२६०, ५। २८७, ७। ३०६, १४।			हृदि	११५, १६	
३४१, १६			हृदिगोच	३४३, ११	
हृद्वारक	४२, १७		हृदि	१०७, १३	
हृद्विक	२२, ४। २८, ८		वेकट	८०, १२	
हृद्विकपत्र	१०, १४		वेग ६२, ६। ७७, १३। १८४, १५।		
हृद्विकाली	२००, ११		२२२, ८। २३०, ५। २४८, ७।		
हृद्व १४, ११। २२१, ३। २५१, १४।			२६४, १८। २७५, ३। ३१६, ३।		
२८१, १७। ३४१, ५। ३४१, १४।			३४७, १८। ३४१, ११		
३६४, २			वेगवत्	१८३, १५। ३१६, ३	
हृद्व ५, ४। ११६, ३			वेगलस	२८४, १२	
हृद्वर्णक	१८, १। ३०८, २०		वेगित	१४६, ८	
हृद्वर्णक	५१, १०		वेगिन्	३२०, ४	
हृद्वभ	२१८, १६। २२०, ३।		वेगि	१०७, १४	
	२५७, १८		वेगित	१५४, ८	
हृद्वभभय	८१, १		वेगि ७७, ६। १०७, १५। ११३, १४		
हृद्वभाषाणा	२०१, ७		वेगु १०, १८। १०७, १६। २०१, ५।		
हृद्वभाङ्ग	४२, १७		२१८, ४। ३१३, १२। ३२४, ७।		
हृद्व ८०, ४। १५२, ४। ३१०, १			३२६, ७		
			वेगु	२५५, १०	

ग्रन्थः	पृ०	ख०	ग्रन्थः	पृ०	ख०
वेदिका	११२, १६		वेद	२६०, १३	
वेदवाचक	२८, ११		वेदा ३००, ०; ८; ८; १०; ११		
वेदवाह	२०५, १०		वेदज्ञान	३१, १६। १५०, ६	
वेदम ८६, १०। ११०, २। १८१, १६।			वेदा २०५, ८। ३२६, ११		
१८८, ५। २३८, १३। ३२०, १५			वेदज्ञान	१५०, ८	
वेदमार्गविज्ञ	२८६, ७		वेदज्ञान्	१७०, १०। २०१, ०	
वेदम १६८, १०। १८५, १०।			वेदमभेद	१६२, २	
३०८, ११; १८			वेदा २३८, १८		
वेद १३३, १८			वेदा १३, १५। ८८, १५। २०८, १८।		
वेद १०२, १२। १००, ८। २०५, ०।			२६६, १०		
२२०, ०। २२८, २०। ३१८, १०।			वेदाग्रह	२३८, १८। ३२६, ११	
३३०, ०			वेदाग्रहभेद	२७८, ३	
वेदना २००, १			वेदाग्रहप्रिय	८१, ५	
वेदनिम्बक	१८, २०		वेदाग्रहभेद	३००, १८	
वेदभाग ११०, १८			वेद २१२, ५		
वेदमार्गविज्ञ	२५८, ७		वेदहचना	२५०, ०	
वेदवादिन ८, ०			वेदवाह	२८६, ०	
वेदवाच ३१, १६			वेदोपकरण	२५०, ५	
वेदविभाग ५०, १०			वेदम ११५, १२। ३००, १।		
वेदवेत् २८, १०			वेदम ३२८, १२		
वेद १०३, ८; १०			वेदित १५०, ५		
वेदिका २८, १०। ३११, ११			वेदनाह ०, १५		
वेदित १००, ११			वेदकटिक ३३, १। ८०, १२		
वेदित १०३, १२			वेदकण्ठ ३३, ७। ८५, १६		
वेदनिष्ठा ३३, ०			वेदज्ञान १५०, ८		
वेदमुख ८८, १०			वेदज्ञान १६३, १२		
वेदम् ५०, १। ६६, १६। १०५, १६।			वेदज्ञानो २०, १२		
१५०, १०			वेदज्ञानिक ५१, ११		
वेदित १५०, ७			वेदज्ञानिक ३२, १८		
वेदित १५०, ७			वेदज्ञानिक ८१, ६		
वेद २२६, ७			वेदज्ञान २८, ११; १२। ३२, ८		
वेदम् २२६, ७			वेदज्ञानिक २८, १२		

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
वैखण्ड	२८, ११		वैवर्धिक	४२, २०	
वैतलक	४३, ३		वैवर्ध	१०, १३	
वैतरणी	१२१, १३		वैवस्त	१६३, १७	
वैतानिका	४३, १		वैष्णव	५५, १७	
वैतानिक	२३, १ । ४२, १८		वैश्वेदिक	४३, २	
वैदर्भ	२२१, ४		वैद्य	१०, ५ । ३२, ८ । ५२, ४ ।	
वैदर्भी	२२१, ४			२३२, १०	
वैदिक	२८, १०		वैष्णवप्रियाण	१८४, १८	
वैदिकविधि	३२५, १७		वैश्वोत्पन्नसन्तति	४२, १८	
वैदेहक	४२, १८		वैश्वामर	१६१, २० । २६१, १०	
वैदेहो	१३४, १२ । ३४३, ६		वैश्ववज्र	८४, १८	
वैद्य	८२, १३ । १७६, ६ । २८४, ६		वैवर्धिक	२४५, १३	
वैद्यप	२८०, २०		वैद्यलिक	४३, ४	
वैजतेय	८०, ५ । १० । २४८, १२		वोदो	२६०, १५	
वैजतेयजननी	११६, २०		वोदृ	१०२, ६	
वैनायिक	४३, ४		वोष	३२६, १२	
वैनायिक	४३, ५		वंत	३३६, ६	
वैपरीत	१७०, २		व्यक्त	८६, १८ । १२६, १८ ।	
वैभव	१५५, १८			१३२, ८ । १७७, ८	
वैष्णव	७८, १७		व्यक्ति	१३२, ८ । १६८, १४ ।	
वैष्णविक	४२, २०			४२८, ८	
वैवर्ध	१७०, १८		व्यक्तिभूमि	१४६, ३	
वैर	२६०, १४		व्यङ्ग	६२, १	
वैरङ्गिक	४३, २		व्यङ्गु	२४३, ८	
वैरानिधम	१८४, ७		व्यनन	४८, ३ । ११८, १२	
वैरमुद्रि	२०४, १७ । २८०, १४		व्यङ्गक	२७, ६	
वैराय	६०, १२		व्यङ्गन	१७४, १६ । १८४, ८ ।	
वैरायुष्य	३४३, १०			१८८, १५ । २११, ११	
वैरिन्	२३२, ८ । २६०, १४		व्यङ्ग्यक	४१, १८ । ७१, ११	
	२६४, १४ । २७१, २		व्यतिकर	२८२, ११	
वैरोचनि	२०६, १६		व्यतिषात	३, ५	
वैरव	२७, २		व्यतिषङ्ग	२८२, ११	

प्रकाः	पृ०	पं०	प्रकाः	पृ०	पं०
अतीषात	१६४, ३		२८५, ३। २८७, ४। ३२८, १५।		
अचय	१८४, १०		३३१, २। ३४६, ७		
अधम	२०१, १२		८८, १४		
अभिचारिणी	६६, ६। ११७, ४		आदेश	११३, १५	
अवज्ञानि	१५८, १६		आघ	२६, ११। ३२, ६।	
अर्धवार	१००, १२		१८१, १०। १३। २४४, १८।		
अनीक	२७, २; ४		२७२, ४। २७३, ८		
अवलाय	१७४, ८। ३१८, १२।		आधम्यहीन	१४, २	
	३२५, १०। ३४२, ८		आधि	१८१, १४। २६५, ७	
अवलित	१२४, ६		आधिभिद्	२६६, ६	
अवस्था	१२४, १०। २६२, ७		आधिभेद	२७, ११। २८१, ११	
अवहार	१८४, १७। २८२, ८।		आधिलमुक्त	२०६, २०	
	३४५, २		आयक	१०७, ११	
अवहारवृत्त	४५, ११		आयन	१३२, १५	
अवहारगधिकृत	४८, १८		आपात	१८८, १३	
अवहारगन्ध	२६१, २		आपित	१४१, १३	
अवहारिका	५१, ७		आएत	१५२, १४	
आवाय	२४५, ४		आएति	६४, ८	
अलन	६७, ८। ६८, १। १८०, ५।		आप्त	८६, १८। १२७, ५।	
	१८८, १८। २४१, १२। २८२, ११		१३२, ८। १५। १६। ३१०, १८		
अलनार्त	१६०, ११		आति	१४१, १५। १४१, १	
अलन	११७, १४। १४२, ८		आतिवाचक	१४७, ११	
आकुल	५५, २। ७७, १। १४७, ८		आम	१८७, ११	
	१५२, ५। ३२४, १७		आयन	१५२, १४	
आचान	१५२, १४		आयाम	२२८, १६	
आह	२२, ५। ३८, ८। १८।		आल	१०, १। २११, १२। ३००, ५	
	२५५, १३। २६०, २; ४; ४।		आलयाह	१२, १२	
	२७८, १। ३०८, ८। ३१०, ६		आल	१०४, ६। १८२, ८।	
आलनख	५७, १५। ७८, ५। २६०, ४		१८६, १। २७८, १३। २८०, १७।		
आली	३८, ७		३३६, ८		
आल	१६, ४। ७७, १३।		आलकति	१४८, १०	
	१८३, ७। २१८, २। २२३, १६।		आलन	२५८, १८	

नमः	४०	४०	नमः	४०	४०
वासमाह	१६१, ७। १६५, ३।		नममुद्रि	८०, १	
	१८५, १५		नमसंमुद्रि	२५७, ८	
वाससुत	५, १७		नमदिपरिमार्जन	८७, २०	
वालादि	१८२, ८		नमदिबन्धन	८५, १७	
वाचाग	२८०, ७		नमालेप	३७३, १५	
वात्याग	१८८, १८		नत	२०, ८। २०७, १०। २२८, २	
वाचिन	१७८, १७		नतति	३७७, २	
वाट	८६, १७		नततो	१५२, १०। ३००, ३	
वाटि	८६, १५। २८८, १७		ननामग	२२, २	
वाड	१०२, ५। १८७, ७		ननासन	८७, १७	
वाति	१०७, १०		नात	१७२, १७	
वाच	२२७, १७। २७७, १०।		नोडा	२१०, १७	
	३७१, १६		नोहि	१०३, ७। २७७, ५।	
वाचपाणि	२८०, १७		३२५, ३। ३७१, १५		
वाचभेद	८७, १७। १७		नोहिक्कासन	२०८, १	
बोमकेप्राप्यत	१८७, ८		नोहिभेद	८८, १६। ८७, १५।	
बोमगङ्गा	१८५, ६		१७८, ८। २०१, १८। २२८, १५।		
बोमचारिन्	२००, २		३०७, ३। ३०८, १६		
बोमग	७, १५। २०, ६। ५७, ८।		नोहिविभेद	८६, १६	
	१३६, १६। १७८, ८। १८६, १८।		नोहिविशेष	२०८, ११	
	२००, २। २३२, ३। २६७, ७।		नोह्यन्तर	३७१, १	
	२७५, १८				
बोमनवी	२५७, १६		श		
बोममार्ग	२८०, १६		शला	३७६, ८	
बोममुकुर	२८७, १२		शक	६, १६	
बोमधान	१८८, १०		शकट	१३, १८। ५०, ११।	
बोव	८, ८		७२, १३। ८०, १३। ३७५, २		
नम	७७, ११। २८०, १७		शकटमाह	१८६, २	
नम्या	२३८, १३		शकटाक्ष	३७७, ११	
नम	१०७, ६। १३५, १३। २२२, ६		शकटोष्ण	१३७, १२	
नमस्त	२८७, ३		शकज	६, १६। ८६, १२।	
नमस्त	१३५, १३		२८१, ७। ३१०, ३		

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
अकुन	२००, ८		अङ्गुलीमाला	२२२, ७। २५३, ८	
अकुनि	२००, ८		अङ्गुलीपुष्प	६७, २	
अकुनिकावतः	२६१, १		अङ्गुली	२८१, ७	
अकुला	१५४, १०		अङ्गुली	६, ८; १६, ७, २०	
अकुलादिनी	२०८, ७		अङ्गुलीतोल	२००, १०	
अकुलाभङ्ग	१७, ११		अङ्गुली	१५४, १२	
अङ्ग	१०२, ८। १०६, १३।		अङ्गुली	२००, ८	
१७७, १। १६१, ३। २२७, ७।			अङ्गुली	५, १७। २७८, २०। २७०, ३।	
२३८, १। २६७, ११				२८६, ६	
अङ्गि	१७७, १३। २२२, १२।		अङ्गुलीमाला	७०४, ५	
२७०, ५। २७६, ६। ३२०, १७			अङ्गुली	२८, १७। ७८, १८। ५७, ११।	
अङ्गिभेद	६५, १७। ११७, १७।			५७, ७। ७५, ११। ७८, २।	
	२८२, १			६। १५। ८६, १२। १७७, २।	
अङ्गिमत्	११७, ७			२१६, १। २७७, १७	
अङ्गिमल्लव्य	२७०, ७		अङ्गुली	२८, १५	
अङ्गिपत्रा	२२६, ८		अङ्गुली	७७, ७	
अङ्गुलीपुष्प	३७५, ५		अङ्गुली	१७७, २	
अङ्ग	१२, १२। १०५, ७।		अङ्गुली	७२४, ६	
१६७, १७। २०७, ७। २७७, १७।			अङ्गुली	८७, ६	
२७८, १८। २५१, ८। २६०, १८			अङ्गुली	५७, ८	
२६२, ११			अङ्गुली	५७, ८	
अङ्गुली	२१७, १८		अङ्गुली	१७७, ६। २००, ८	
अङ्गुली	७७७, १७		अङ्गुली	७७, ६। ७८, १५	
अङ्गुली	२७१, ७		अङ्गुली	२८७, ५	
अङ्गुली	२०७, १६		अङ्गुली	२८७, ३	
अङ्गुली	७७, ६		अङ्गुली	२०८, १७	
अङ्गुली	२७, ५। २८, ८। ६६, ७।		अङ्गुली	१८१, १२। २६७, १	
८८, १। १७६, १२। १६६, १७।			अङ्गुली	७७, ६। ७८, ८। ८७, १७।	
२१८, ६। २२२, २। २२५, ७।				१७५, ७। १२। २७६, १०।	
२६१, १५। २६३, ६। २८१, ७।				२७८, १३	
२८२, ३। २८८, २०। ३२१, १०।			अङ्गुली	७२८, १	
३२८, ५। ३७०, १२			अङ्गुली	८८, १७	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
शब्द	१००, १०	शब्द	२१८, ६। २५२, १५
शब्दपर्वी	२०, ११	शब्दगी	२८९, ५
शब्दी	२८१, ११	शब्दा	१२, ८। २८१, १
शब्द	८८, १५	शब्दावात	११३, ११
शब्द	१३३, १२	शब्दगी	२८१, २
शब्दज्ञान	८३, १६	शब्दगीभिद्	११६, १
शब्दगी	२००, ११	शब्द २५३, ३। २६१, ३। २६६, १०	
शब्दतन्म	१६३, १३	शब्द ५३, २। १२८, ५। १३३, १०।	
शब्द	२८१, ८	१५०, १०। १०३, ८। १८३, १५।	
शब्दवृत्ति	१६३, १३	२११, ३। ३१३, ६। ३१८, ६।	
शब्दपरिचय	५१, १२		३२२, १३
शब्दपुष्पा	२३५, १५। २३७, ८।	शब्दम	११३, १३
	३३५, १३ : १३	शब्दभिद्	२३१, ५
शब्दमय	६५, ७	शब्दमात्र	३०३, १३। ३३१, १२
शब्दप्रदा	१७८, १२	शब्दवत्	१५३, १२। १५५, १२
शब्दानन्द	१७८, ११	शब्दविषय	१३०, ५
शब्दानोक्त	३३, ६	शब्दचन्द	२२३, ८
शब्दावगी	१६०, १५। १६३, ५।	शब्दवेदिन्	२८, ०
	२५८, १०। २६३, १८। २८५, १७	शब्दशास्त्रपरिज्ञात	५१, १८
शब्द २२, १३। १३०, १२। २५०, ८		शब्दादितकृद्	३३०, १०
शब्दभाव	३२२, ८	शब्दालङ्कार	२३, १८
शब्दसंबन्ध	१३८, ६	शब्दित १२६, ७ : ११। १५३, १३	
शब्दसंहति	३२२, ८	शब्द	१३३, १३ : १६
शब्दि	२६०, १८	शब्दय	१३१, १
शब्दि	१३३, ३। २६२, ३	शब्दम २, ११। ७, १३। २००, ६	
शब्दिशर ३, ५। ३०, १०। ८१, ७।		शब्दी ६०, ७। १३३, ८। १८३, ११।	
	२३३, ८। २५१, ३। २५८, १२।		२२६, ८। २३३, १०
	२८३, ३। २८८, १३	शब्दीय	२८२, १३
शब्दानु	२००, १०	शब्दी	२८१, ११
शब्द	८३, २। २३०, ८।	शब्ददीर्घ	१२१, १५
	२३३, १५। २३६, ३	शब्दर २६१, २०। २८१, २; ३	
शब्द	१३३, १३	शब्दरी	२८१, ३

ग्रन्थः	पृ०	पं०
ग्रन्थज	१०३, १। ३१०, २	
ग्रन्थक	२८, १६। २१६, २	
ग्रन्थक	२१७, ८	
ग्रन्थकग्रन्थभाज	२८, १७	
ग्रन्थका	२८, १६	
ग्रन्थु	६६, ८। २०८, ७। २१७, ११। २१८, ७। २५२, १७। २६५, २०। २८३, १३। ३१६, २०	
ग्रन्थाक्ष	२८, १३। २८६, १७	
ग्रन्थ	२७०, ३	
ग्रन्थन	२००, ५। २११, १०। २६६, ५	
ग्रन्थनीय	२१०, १३। २७०, २	
ग्रन्थनीयार्थवस्तु	२७८, २	
ग्रन्थनीयोपकरण	१८, ६	
ग्रन्थानु	३१०, ७	
ग्रन्थित	११२, १७; १८। १५७, ११	
ग्रन्था	२००, ५। २७०, २; ३	
ग्रन्थ	२८, १८। २८, १८। ३७, ८। ५७, १७। ६२, १७। ८७, १०। २३८, २०। २५६, १५। २६०, १६। २७७, ११। ३२०, ७। ३२२, १८	
ग्रन्थान्त	१७७, ८	
ग्रन्थजीविन्	१२१, १७	
ग्रन्थक	११६, ७	
ग्रन्थक	१००, १७	
ग्रन्थत्	१५७, ८	
ग्रन्थत्	१७७, १०	
ग्रन्थभ	२२, १। २२०, ७। २२१, ६	
ग्रन्थमुख	१२१, १७	
ग्रन्थमूख	५७, १७	
ग्रन्थकक	२७२, १६	

ग्रन्थः	पृ०	पं०
ग्रन्थ	२८२, ५	
ग्रन्थक	७३, ७	
ग्रन्थवि	१२१, १७	
ग्रन्थ	२३८, ८। ३७६, ७	
ग्रन्थक	७३, ७	
ग्रन्थकम	१२३, १७	
ग्रन्थक्युट	२७२, ७	
ग्रन्थक	२०६, ७	
ग्रन्थान्त	३८, १०	
ग्रन्थकिकक	२८६, १	
ग्रन्थान्त	२०७, १२	
ग्रन्थवि	२८१, १०	
ग्रन्थान्त	१८७, १७	
ग्रन्थी	२५७, २। २८१, १०	
ग्रन्थीग्रन्थी	२३७, १६	
ग्रन्थीरत्नाधनायेक	२२५, ७	
ग्रन्थ	२६०, १८; २०	
ग्रन्थरा	१३७, १७। २८१, ६। ३०२, ६	
ग्रन्थरान्तिदेश	२८८, १५	
ग्रन्थगभिन्	१८१, १८	
ग्रन्थम्	५७, ८। ५७, १६। १७३, १६। ३७०, १	
ग्रन्थी	७, ८। २८१, ५	
ग्रन्थ	३००, १२	
ग्रन्थभ	१८, १। ६५, ६। ६६, १२	
ग्रन्थभम्	७०, ३	
ग्रन्थका	२८, १७	
ग्रन्थ	६, ११; १६	
ग्रन्थ	२०, १। २८, १७। २३८, २०। २७०, १; ३	
ग्रन्थवि	२३३, २	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
शक्तकौ	२८, १६; १८। ११४, ५।	शाकट	८०, १३; १४
	१२५, १६। ३१०, १६। ३३५, १८।	शाकप्रभेद	२२४, १८
	३४३, ८	शाकभिद्	१४, १६
शक्तकौलोमन्	३००, १२	शाकभेद	२०, २। २२, ११। २३, ६।
शव	२१२, १४। २१६, ८। ३१८, ७		२७, २। ३६, ३। ८८, ६।
शवगा	६६, ६		१२२, ५। १४६, १८। १५७, ५।
शवरघ	८३, १०। ८४, ८		२१७, १। २४०, १०। २६८, ११।
शवाशौच	३१८, ८		२७८, १२। ३०५, १। ३३३, ४
शश	३२६, १२; १३	शाकमाष	२६१, ६
शशविन्दु	१७८, १०	शाकविशेष	३३०, १८
शशलोमन्	११६, ८	शाकान्तर	८६, ८
शशाङ्ग	२८, १२	शाकिनो	६, १०
शशादि	५७, १०	शाकिनोभिद्	११३, ५। १५७, ८
शशोर्ग	११६, ८	शाकिनोभेद	३२८, ७
शष्य	१२०, २०। १७४, ११।	शाकुनिक	४३, ८
	२११, ७	शाकुल	१५४, १४
शष्यित	१५४, १२	शाक्तिक	२८, २०
शक्त	६८, ४। १००, ३। १३३, १२।	शाक्य	२२८, १६
	१३४, ७। १३८, १३। १५५, ४	शाक्यविशेष	८१, २
शक्तकर्मन्	१४७, १७	शाक	३२३, ५
शक्त	२६०, १७। ३२३, १८।	शाखा	५४, १०; १२। १३१, २०।
	३४१, १२		२१७, ४। ३००, १६। ३१३, ८
शक्तभिद्	१००, ११। १५६, ५।	शाखानगर	२८४, १३
	२६६, १८	शाखापुर	२३४, २०
शक्तभेद	८६, ६	शाखाम्बग	२१०, ४। २३१, ५
शक्तसम्भार्जनकर	४६, १३	शाखाम्बगान्तर	१७५, १६
शक्षाभासभूमि	३५, १४	शाखिन्	५४, ८
शक्षिका	२८, १४	शाखोट	३४७, ६
शक्तीन्द्रे	२८८, ३	शाङ्गर	२८१, १६
शाक	५, १६; १७। २०८, ७।	शाङ्गरी	२८१, १३
	२७६, ८	शाक्य	७७, १३। १४०, १५।
शाककवचक	२८८, ७		१४५, १२

ग्रन्थः	पृ०	ख०	ग्रन्थः	पृ०	ख०
ग्राह्य	८८	१६	ग्राह्यौषधि	२२६, १३	३२७, १७
ग्राह्य	१०७, १८		ग्राहीर	२८१, १७	
ग्राह्य	२२७, ११		ग्राह्य	२८१, १७	
ग्राह्यफलक	३३२, १२		ग्राह्य	७०, ८	१७७, १
ग्राह्यो	१०७, १८		ग्राह्य	१०७, ११	३१७, १६
ग्राह्यकुम्भ	२०८, ३	२२१, ११	ग्राह्य	२६०, २	३१०, ६
	२४६, १०		ग्राह्य	२८१, १७	१८
ग्राह्य	३०८, १५		ग्राह्य	३००, १५	
ग्राह्यौषधि	७, ७		ग्राह्य	२०८, ७	
ग्राह्य	३२२, ८		ग्राह्य	२६२, ७	
ग्राह्य	१७७, ११		ग्राह्य	२७, १८	
ग्राह्य	२७८, ५		ग्राह्य	२२३, ६	३००, १६
ग्राह्यवत्	१५४, १२		ग्राह्य	६, १३	७३, ८
ग्राह्य	१३३, ७	१५, १६	ग्राह्य	२२८, ८	३००, १७
	१७५, १३	३११, ३	ग्राह्य	२८, २०	
ग्राह्य	३३८, ११		ग्राह्य	१२१, १५	२१७, १
ग्राह्य	१३३, १५		ग्राह्य	६५, ६	२१३, ३
ग्राह्य	१३३, १७	१७१, १	ग्राह्य	३०१, ६	
	२००, ६		ग्राह्य	३००, १३	
ग्राह्यमाष	१७६, ५		ग्राह्य	२८, १८	
ग्राह्य	२११, ८	३७७, ८	ग्राह्य	२८१, १७	
ग्राह्यो	२८१, १२		ग्राह्य	२७५, १५	
ग्राह्य	२८, १		ग्राह्य	७१, १६	११३, १७
ग्राह्यो	२३८, १०			३०७, १३	३१०, ८
ग्राह्य	३२२, १०		ग्राह्य	१७०, १६	
ग्राह्यो	३२२, १०		ग्राह्य	३०३, ७	
ग्राह्य	२६१, ३		ग्राह्य	७७, १२	
ग्राह्य	१७७, ८		ग्राह्य	२७५, १५	
ग्राह्य	१७७, ८	१०, ११	ग्राह्य	३१८, ७	
ग्राह्य	२६१, १		ग्राह्य	१५७, १७	२०७, ७
ग्राह्य	२८, १८	२८, १		२३७, ८	३१७, २
ग्राह्य	३३१, १७		ग्राह्य	१३३, १७	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
ग्रन्थसंग्रह	११६, १०। २००, १२।		ग्रन्थसंग्रह	२२२, १	
	३२०, १०		ग्रन्थसंग्रह	१५, १२। ५०, ११। ८०, ७	
ग्रन्थसंग्रह	२००, १२		ग्रन्थसंग्रह	८१, १२	
ग्रन्थसंग्रह	१३३, १६। १०५, १८		ग्रन्थसंग्रह	५०, १०	
ग्रन्थसंग्रह	४३, २। १००, २। ११३, १।		ग्रन्थसंग्रह	२०, १३	
	१३०, ५। १००, १२। १८०, ११।		ग्रन्थसंग्रह	५०, १३	
	२००, १२। २१०, ३। २३०, ०।		ग्रन्थसंग्रह	२०, १८। १००, ७। १०५, ८।	
	२२८, १। २६१, ५		ग्रन्थसंग्रह	२१६, १३। २६१, ७	
ग्रन्थसंग्रह	२६२, १६		ग्रन्थसंग्रह	२२, २०	
ग्रन्थसंग्रह	२५०, १८। ३२६, १८		ग्रन्थसंग्रह	१३०, ८	
ग्रन्थसंग्रह	११०, १०		ग्रन्थसंग्रह	१३३, १०	
ग्रन्थसंग्रह	१०१, ५		ग्रन्थसंग्रह	२२२, ६	
ग्रन्थसंग्रह	२५५, २		ग्रन्थसंग्रह	१३३, १८। ३०८, ५	
ग्रन्थसंग्रह	१३३, १५		ग्रन्थसंग्रह	८२, ०	
ग्रन्थसंग्रह	२६२, ८		ग्रन्थसंग्रह	२१६, ७। २८८, १६	
ग्रन्थसंग्रह	७१, ३		ग्रन्थसंग्रह	२१६, १०	
ग्रन्थसंग्रह	८८, ०		ग्रन्थसंग्रह	२८, ६	
ग्रन्थसंग्रह	१५३, २		ग्रन्थसंग्रह	२२२, ६। ३२०, १६।	
ग्रन्थसंग्रह	११६, १०		ग्रन्थसंग्रह	३२८, १६	
ग्रन्थसंग्रह	२३०, ३। २०५, ८		ग्रन्थसंग्रह	२२६, ८। ३२०, ११	
ग्रन्थसंग्रह	१५३, ८। १५०, १५।		ग्रन्थसंग्रह	६१, ५	
	३०३, १०		ग्रन्थसंग्रह	३१०, १६	
ग्रन्थसंग्रह	१०६, ५		ग्रन्थसंग्रह	२६१, ७; ८। २६८, ०	
ग्रन्थसंग्रह	३८, १०। १००, १३		ग्रन्थसंग्रह	२८, ०	
ग्रन्थसंग्रह	३३, १०		ग्रन्थसंग्रह	२८, ०	
ग्रन्थसंग्रह	५०, १२		ग्रन्थसंग्रह	८०, २०। १८५, १। २३८, ५	
ग्रन्थसंग्रह	१००, १५। ११३, १०		ग्रन्थसंग्रह	२२०, ३	
ग्रन्थसंग्रह	२०६, १०		ग्रन्थसंग्रह	६, १०। १८८, १८।	
ग्रन्थसंग्रह	५५, ५। ६२, ८। १८०, १०।		ग्रन्थसंग्रह	२०३, १०। २८६, १५	
	२८१, १८; २०। ३०२, १३		ग्रन्थसंग्रह	५१, ११	
ग्रन्थसंग्रह	१२१, १६। २८३, ११		ग्रन्थसंग्रह	३, १३	
ग्रन्थसंग्रह	६२, ११		ग्रन्थसंग्रह	८८, ३। ३०३, ६	

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
शिरोमणि	११८. ६	शिवकीर्तन	२०८. ८
शिरोमाणा	८८, ७	शिवकल्पन्	३२३. ५
शिरोवेष्ट	३३१, १६	शिवमञ्जी	२७. ७
शिश	३००. १७; १८	शिवमूर्तिविशेष	६१. २०
शिवसुख	७५. ७	शिवा	१०. १२। ७३. १५।
शिका	३००. १७		३१८. ८; १२
शिकान	७८. ८	शिवानक	७३. ११
शिकाननु	७८, १३। ७८. १०।	शिवामेद	२६८. १७
	२३२. ५	शिंशपा	२६८. १५। २८७. ७।
शिकानुख	२७५. १८		३०२. १७। ३०७. १३
शिकाक्षय	१००. १२	शिंशपात्रम	२७८. ३
शिक्षिन्	३३७. ६	शिश्निर	२१०. १२। २३०. ८।
शिकी	३००. १८		२८२. २। ३१०. १२
शिकीन्ध	२५७, १०। २८२. ३	शिशु ७, १८। २२. १६। ५७. ११।	
शिकीमुख	५५, १०। ५७. १८।		१८७. १७। ३२८. ३
	११७. ११	शिशुक	२८. ७। १०१. १
शिकोक्षय	१६७. ७	शिशुमार	१६. १८
शिकोष्क	७५. ६	शिशुमारक	२८. ७। ७३. ११
शिकोष्कक	७५. ७	शिश्र	१८७. ११
शिक्ष	२११. १०	शिश्र	१२७. १०। २५७. १२।
शिक्षकर्मन्	१२८. १७		३३८. ११
शिक्षादि	२७५. १०	शौक ७१. ५। २८२. ५। २८८. ७	
शिक्षिचिच	७८. ११	शोष	६८. १०। १७३. १७।
शिक्षिन्	१०. १६। २११. ८।		२५०. १०। २६१. ८। ३०७. २०।
	२३८. ६। २५२. ७. ८		३२५. ३
शिक्षिप्रभेद	२८३. ७	शोषकर्मन्	६३. १६
शिक्षिभेद	१५५. ६	शोषग	६५. १३। २५०. १०
शिक्षिमन्दिर	२०२. १६	शोषगति	६५. ५
शिक्षिसंहति	१०७. २०	शोषगमन	१८५. २। ३०५. ८
शिव	६. १७। ८३. १। ८५. ८।	शोत	१३३. १८
	१७१. १८। १६३. ८। २०५. ३।	शोतक	२८. ३
	२५७. १७। २६२. १२। २६८. ३।	शोतकाल	२८. ३
	२८२. १। ३१८. ८। ३३८. ७		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
श्रीतचन्द्रक	५१, १३		मुक्तपञ्चनिष्ठ	१८७, ७	
श्रीतमन्त्र	५८, ७		मुक्तवचा	२७७, १६	
श्रीतल	१३३, १८ । २२७, ७ ।		मुक्तविभावरो	१८७, ३	
	३१०, १० ; ११ ; १२		मुक्तादि	१०७, ७	
श्रीतला	१५७, १५ । ३१०, ११		मुक्ताग्र	३, ११	
श्रीतलाख्या	३१०, १३		मुक्त	५, १८ । ६२, ७	
श्रीतश्रव	३२७, १३		मुचि	६८, १५ । ७२, ३ ; ६ ।	
श्रीतश्रव	३२७, ११ ; १२			२३८, १७ । ३४६, ६	
श्रीतानु	२३१, १३		मुचिपूर्णा	१०२, १३	
श्रीतिक	२८, २		मुण्ठी	१०१, ११ । १८६, १२ ।	
श्रीग	१८८, ७			२७३, १६	
श्रीगं	१०७, २० । १८८, १७		मुण्ड	२५१, १८	
श्रीगंठनाक	२१७, २		मुण्डा	८८, १७	
श्रीर्ष	२, १२ । १६, १८		मुह	७२, ५ । १८२, १ । २५३, ७	
श्रीर्षक	२४५, १६		मुहमन्त्रिन्	७२, ७	
श्रीर्षन्	८, १२		मुहमौक्तिक	२५५, ७	
श्रीर्षण्य	२४५, १६		मुहान्न	१५७, १८ ; १८ । १८७, ८	
श्रील	६, १३		मुहान्नःकरण	१५७, १८	
मुक	६, १७ ; १८ । २५२, ८ ।		मुहान्नपात्र	७७, १०	
	२६२, १० । २६८, ६ । ३२१, १८		मुह्राश्र	३२८, १३	
मुकगल	६, २		मुद्रि	७७, ७ । १८७, ८	
मुकपञ्चिन्	२८२, १०		मुनासीर	२८३, ५ । ३४६, ११	
मुक्त	१३४, ४		मुनीकन्य	२८३, ११	
मुक्ति	५३, ११ । १३७, २		मुभ	१५६, १७ । २१८, ८ । २२७, ८ ।	
मुक्त	६०, १७ । १३१, १८ ।			२३८, १ । ३२२, १६ । ३३८, ६	
	२३८, १८ । २६१, १० ; ११ ।		मुभकर्मन्	२३८, ३	
	२८८, २० । २८५, १२ । ३२१, ८ ।		मुभंवद	२००, ८	
	३३१, ६ । ३३६, ५		मुभाक	६२, १७	
मुक्तल	३३१, ६		मुभान्वित	२१६, ८	
मुक्ता	२६१, १३ । ३००, १८ ; २० ।		मुभावहविधि	२३२, ४	
	३०६, ७		मुभ	२६१, १३	
मुक्ताकाश	८०, १५		मुभदली	१६७, १५	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
गुह्य	२१६, ६		गोखर	३३७, २। ३३८, २; १३	
गुणा	३०१, २		गोषत्	१७०, ५। २५८, १५	
गुह्यक	६६, १०		गोषा	३०६, ७	
गुह्य	२१६, ११। २५५, ७		गोपालिका	७३, १६	
गुह्यभा	३३३, ७		गोलु	७३, १६	
गुधि	३३१, ६		गोष	७०, ११। १२७, ७। १३६, १३।	
गुधिर	२८२, ६; ७			१६५, १४। ३३१, ६	
गुह्य	८३, ७। १८६, ६। ३०३, १७		गोषयुत	१७०, १५	
गुह्यत्व	३३१, ११		गोषित	१५४, २०	
गुह्यपर्याध्वनि	२७८, ५		गोल	२२, १। १७६, २०। २५१, ३।	
गुह्यफल	१०७, १७। १०७, २।			२५३, ५। २८२, १। २८६, १।	
	१८६, ६			३०१, ३; १३	
गुह्यलोकटक	३२६, १३		गोलज	७६, १०। १७६, ७।	
गुह्यलोकधाय	३०६, ८			१८१, १७। २७५, १७। ३१०, १०	
गुह्य	५६, ८। ६२, ८; ६। २२६, १५		गोलप्रत्यक्षपर्वत	१७३, ११	
गुह्ययुत	६२, ११		गोलभेद	८६, ५। ६०, ३।	
गुह्यवन्धेय	८, १८			२६०, १२। २७७, ७	
गुह्यवेर	८, २		गोलाट	६०, १५	
गुह्याट	७३, ११		गोलान्तर	२७०, ५	
गुह्याटक	७३, १३; १७		गोलांश	२७७, १५	
गुह्यार	७२, ३। २८२, ६; १०।		गोलुष	८५, ६	
	३२१, १। ३३६, १७		गोलुष	५२, १६। २६१, २।	
गुह्यारभावक्रिया	३०१, ८			३३७, ६	
गुह्यारभावक्रिया	३००, १		गोलेय	२७५, १७। २७६, ३।	
गुह्यारादि	३३५, १७			३०१, २। ३१०, १३। ३२७, १२	
गुह्यारो	२८२, १०		गोव	२६२, १। ३२२, १०	
गुह्यभय	५२, १०		गोवज	२७१, ७। २७७, १५।	
गुह्यजो	११६, १७			३०५, ५। ३१२, १२। ३२८, ३।	
गुह्यज्	६२, ११			३२६, ७	
गुह्यो	६२, १०। २६०, १०।		गोवाज	७८, १३। १६६, ७। ३१०, १३	
	३३१, ८। ३३७, ११		गोवक	३, १। ६, ७। ३६, ५।	
गुह्यि	१०८, ६			२३८, ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
श्रोत्र	८३, १८		श्रोत्रिक	२८, ८। ७६, १७	
श्रोत्र	८५, ८। १०८, २		श्रोत्रो	८८, १८	
श्रोत्रक	१७, ७। २८, ७। ११३, ७।		श्रोत्रिक	७८, २	
	१२३, ११। ३३०, ५। ३७५, ७		श्रोत्र्य	१३३, १३। २७०, ५	
श्रोत्रा	३७, १७		श्रोत्रगर्वित	२१७, ८	
श्रोत्रादि	१७३, ३		श्रोत्रादि	१०७, १५	
श्रोत्रक	३१, ८		श्रोत्रक	३१०, १६	
श्रोत्रग	१२०, ८		श्रोत्राग	१२०, १६	
श्रोत्रिका	२८, ८		श्रोत्र	१८८, १६	
श्रोत्रित	१२८, १२। १२८, १२।		श्रोत्रन	१५७, ११	
	१७५, १६। १५५, १		श्रोत्रम	२२६, ८; ११	
श्रोत्रितार्थक	१७१, १२		श्रोत्रमल	२७, १७। १३७, ६।	
श्रोत्रम	५८, ११। १२५, ११।			२२७, ८। ३१०, ५	
	२००, १७। २३७, १५। २५७, १		श्रोत्रमा	१०८, १५	
श्रोत्रमद्योव	३२२, १६		श्रोत्रमाक	२८, २	
श्रोत्रमनय	१५७, ७		श्रोत्रमिका	२२८, १०	
श्रोत्रमनता	१५६, १८		श्रोत्राल	२७५, १७	
श्रोत्रमा	३१६, २		श्रोत्रालक	२८५, १७। ३०७, २	
श्रोत्रमाक	७७, ११		श्रोत्रेन	१८८, ८	
श्रोत्रमार्थ	३२६, ३		श्रोत्रेणक	१०८, २	
श्रोत्रमाश	३२८, ११		श्रोत्रेणकपादप	३७७, ६	
श्रोत्रा	५५, ८। ७१, १७। १०२, ३।		श्रोत्रा	१८१, २०	
	१२५, ११। १२७, २०। २१८, ७।		श्रोत्रान्वित	१८१, २०	
	२१८, ८। २२०, ७। २२५, १७।		श्रोत्रायुत	३१०, ५	
	२७१, ८। २५०, ७। ३१६, ३		श्रोत्रालु	३१०, ५; ६	
श्रोत्रित	१७८, १७। १५५, १		श्रोत्रक	११६, ८	
श्रोत्र	३३१, ८; ११		श्रोत्रम	२२८, १६	
श्रोत्रक	११६, १७		श्रोत्रम	११६, ६	
श्रोत्रित	१५७, २०		श्रोत्रो	११६, ८	
श्रोत्रितकौरपिच्छ	८८, ७		श्रोत्र	११६, ५	
श्रोत्र	६, २		श्रोत्रामय	१७७, १	
श्रोत्र	८८, १७। १३०, १५। १३८, २		श्रोत्राव	१५६, २०	

જાન્ય:	ક્ર.	પ.	જાન્ય:	ક્ર.	પ.
આમ		૧૦૭. ૧૭	અતશ્વોડુજ		૮૧. ૭
આઠા	૧૦૭. ૧૮	૨૩૭. ૧૮	અતિ	૧૦૭. ૧૨	૧૦૭. ૧૧
આઠ		૧૮૧. ૨૦		૧૧૬. ૫	૧૩૪. ૧
આઠદેવ	૧૬૧. ૧૪	૩૨૮. ૮			૨૦૪. ૧૮
આઠમેદ		૨૪. ૧૦	અતિક્રુટ		૮૨. ૫
આન્નિ		૧૩૩. ૧૬	અતિમેદક		૩૧૭. ૧૬
આમ		૨૨૬. ૧૫	અતિપ્રાણાન્ન		૨૫૪. ૨૦
આવળ	૧૧૬. ૧૦	૧૨. ૧૨	અવ		૨૧૧. ૧૦
આવળા		૧૧૬. ૧૨	અગ્નિ		૧૦૭. ૨૦
આવળિક		૪૩. ૮	અયમ		૩૩૮. ૬
અત		૧૩૩. ૨૦	અયમો		૩૩૮. ૭
ઓ	૬૦. ૧૨	૮૨. ૧૧	અલ	૭. ૭	૫૫. ૮
	૨૨૫. ૧૧	૨૨૮. ૧૬		૮૩. ૧૧	૧૩. ૧૮
	૨૪૮. ૭	૨૫૦. ૪		૧૭૫. ૮	૨૨૧. ૭
ઓકઠ		૮૪. ૧૭		૨૫૭. ૧૮	૨૫૮. ૮
ઓદ		૧૭૪. ૧૨		૨૭૪. ૮	૨૭૫. ૫
ઓધવ		૩૨૨. ૧૧		૩૦૨. ૮	૩૨૧. ૬
ઓપતિ		૧૫૪. ૧૬	અલગનો		૨૮૬. ૧૦
ઓપળા		૧૧૬. ૧૧	અલાર્થ		૨૩૦. ૧
ઓપળાંતર		૧૨૩. ૪	અલમાર્ગિન		૨૨૮. ૬
ઓપળાંકા		૪૩. ૧૩	ઓળ		૧૦૮. ૪
ઓપળો		૧૧૬. ૧૩	ઓળિ	૮૩. ૧૦	૨૬૭. ૭
ઓપળ		૩૧૮. ૭	ઓળો		૧૦૮. ૪
ઓપળા		૩૧૦. ૮	ઓષ		૧૩૪. ૧
ઓભવ		૩૨૨. ૧૧	ઓષગ્નિ		૩૧૮. ૩
ઓમજ્ઞનભોજન		૩૦૦. ૭	ઓષવર્ગિત		૨૭૬. ૧૫
ઓમત્	૧૫૪. ૧૭	૧૭૪. ૧૨	ઓષવિધય		૧૧૬. ૧૦
ઓવાસ	૧૧૮. ૧૨	૧૮૦. ૧૩	પ્રાણાવસ્ત્ર		૩૦૬. ૩
	૩૩૭. ૧૪	૩૩૮. ૫	પ્રાણા		૬૮. ૧૧
ઓલકા		૪૩. ૧૨	પ્રાણાવસ્ત્ર		૮૮. ૧૬
અત	૧૩૪. ૫	૧૫૩. ૧૫	પ્રાણ્ય		૧૮૦. ૧૦
અતથ્ય		૧૮૬. ૧૩	પ્રોથ		૨૮૫. ૪

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
श्लोकावली	२०६, १८		श्वेतप्रावारभेद	३१४, १४	
श्लोकावली	२००, १३		श्वेतबिन्दुयुक्त	१४८, १८	
श्लोकावली	५०, १२		श्वेतगन्ध	३०७, २	
श्लोकावली	४३, १६		श्वेतगन्धवर्ण	३०७, ८	
श्लोकावली	१०८, २		श्वेतवचा	१६५, १३	
श्लोक	६, १। १६८, १५।		श्वेतवाहन	२०६, १०	
	२११, ४। २३७, ११		श्वेता	१३४, ६	
श्लोकच्छायाचक्र	३०४, ०		श्वेताङ्ग	६६, ७	
श्लोकत्रय	४२, ११				
श्लोकपाठ	१७३, १०		घटक्षणाकाल	७, २१	
श्लोकस्तन	५३, ५		घटपद	३६, ७	
श्लोकमन्त्रद्वय	११, १६		घटपुष्पा	६४, १	
श्वःश्रयस	३४०, १		घटप्रकाश	१०२, ८	
श्वदंष्ट्रा	२८१, ६		घटप्रभाव	५३, १३	
श्वन	४०, २। ३५, १०। ५७, ११।		घटभिक्षा	८३, ३	
	७३, १३। ८६, ३। १६३, ३।		घटश्रय	१७१, १	
	२१३, १। २३०, १		घटश्रया	१७१, २। २२८, १४	
श्वपच	६५, ११। २४६, १।		घण्ट	६८, १८। २६२, १४	
	३३७, १६		घण्टक	२८६, १	
श्वभ	६, ३। १८३, १		घण्ट	३८, १। ६७, २२।	
श्वशुभ	२८१, ८			१०२, ६। १४१, १६। १५३, १४	
श्वसूर्य	२४५, १४		घण्टाख	५५, १५। ५६, ११	
श्वश्व	२६०, २०		घट्टि	८६, १५	
श्वसन	२००, ७		घट्टिहायन	२०६, ११	
श्वसित	१५४, १२। २००, ७		घट्टिक	३५, १५	
श्वापद	३००, ५		घट्टो	६४, १	
श्वविष	२४०, १		घट्टोजागरक	३३६, १५	
श्वेत	१३४, ५। ७; १४। २५३, ७		घाग्रातुर	३४०, ११	
श्वेतकरवीर	१००, १		घिन्न	४७, ११। ६०, १५। ६१, १८।	
श्वेतकुमुद	२२०, ११			६४, ६। २०३, १३। २५६, ६	
श्वेतखदिर	४४, २०। २६७, ६		घिन्नदन्तकृत	३१३, १७	
श्वेतदूवां	२२८, १४		घोडा	१०२, ८	

स	अक्षः	अक्षः	अक्षः
अक्षः	अक्षः	अक्षः	अक्षः
अक्षम	२४, १६ । २२५, ६ । ८	अक्षम	८, ६ । २५, ३ । २८, ४ । ८५, ४ । २७२, १७
अक्षमन	२०७, १०	अक्षयोनि	१७७, ८
अक्षान	२८८, १२	अक्षोपमा	२०२, १७
अक्षक	१५६, ७	अक्षन	१५५, १७
अक्षग	१६७, १३ । २२५, ६ । २८८, १७	अक्षध	२७६, ८
अक्षयोग	६६, १० । ६८, १	अक्षक	१६५, १५ । २६७, ७
अक्षम	२८५, १७	अक्षग	१२१, १८ । १२२, २
अक्षव	३२२, १४	अक्षग	६२, १३
अक्षद	१०३, ३	अक्षग	१२२, १ । १५५, १६ । ३१७, १८
अक्षध	१८४, ६	अक्षि	१८४, ५
अक्षध	१७२, ३ । २२६, १६	अक्षि	१५५, १६
अक्षन	२०७, ७	अक्षि	६०, १६
अक्ष	२८४, १	अक्षि	२०५, १० । २८७, १२
अक्ष	२१०, ३ । २८२, २०	अक्षि	१२७, २
अक्षक	४७, १६	अक्षि	८७, ६
अक्षिका	४७, १६	अक्षि	१४७, १४ । १५५, ४ । १५८, ८
अक्षध	२२७, ६	अक्षि	१४६, १३
अक्षक	४७, १	अक्षि	१६८, १५
अक्षन	२०७, ५	अक्षि	१५६, ५
अक्षि	१२२, ४	अक्षि	२८७, १३
अक्षि	१५५, १७ । २०	अक्षि	१६७, १०
अक्षि	१५५, ६	अक्षि	१३८, १३
अक्षि	१२६, १३ । १६७, १२	अक्षि	२४५, १८ । २४६, १
अक्षि	१५६, ७	अक्षि	१६६, १३
अक्षि	१०१, १२	अक्षि	२००, २० । २४६, १ । ३१६, ७
अक्षि	६६, १०	अक्षि	१५५, ३
अक्षि	२५६, १० । ३२८, १०	अक्षि	८२, ४
अक्षि	५७, १५	अक्षि	२४३, ६
अक्षि	२०१, ८		
अक्षम	१२०, ५		

अक्षः	पृ०	पं०	अक्षः	पृ०	पं०
संहति	१०२, ५।	१२६, १३।	सङ्घा		२४०, ७
	१५५, ८।	१५६, २।	सङ्घा	१३, १२।	१०४, १२।
		२७४, १४			२४०, ७
संज्ञन		१८३, ५	सङ्घात		१४१, १०
संज्ञ		३३३, ६	सङ्घात	२२८, १०।	२४०, ७।
संज्ञा		२८३, २०			२४७, १६
संज्ञिता		१५६, ८	सङ्घान्त	३, ७।	७१, १३।
संज्ञ		१५३, ५		८६, १५।	१३३, १२।
संज्ञासुता		८४, १०		२२४, १४।	२३१, ७
सङ्ग		१८८, १	सङ्घाप्रभेद		६१, १३
सङ्ग		१८८, १६	सङ्घाभिन्		६६, १७
सङ्ग		२६६, ७	सङ्घाभेद	५, १४।	५७, १३।
सङ्गि	५४, १५।	२५८, १२।		८४, ६।	१४५, १६।
		३४५, १८	सङ्घायुक्त		१६५, ६
सङ्घो	५४, १५।	२६६, १८	सङ्घायुक्त		३२६, १०
सङ्घ		२४०, ८	सङ्घावत्		१६५, ५
सङ्गा		२८२, १५	सङ्घाविद्		१३, १४
सङ्गात्र		१२७, २	सङ्घाविशेष	८४, ५।	२५०, ३
सङ्गात्रि		३०४, १४	सङ्ग ई१, १८।	ई२, १३।	ई४, १६।
सङ्गाट		१८४, ३			२३३, १
सङ्गा		२८२, १६	सङ्गत	६०, १६।	१५५, ३।
सङ्गाधन		३३१, ६		१५६, ४।	१८८, ८।
सङ्गाध		२८२, १२	सङ्गति	६१, ११।	१५५, १८
सङ्गाध		२८२, १६	सङ्गम	६६, १०।	१३८, ६।
सङ्गल	८७, ६।	१०६, ६।		१५५, १३।	१४१, १०
सङ्गल		३३, १८	सङ्गमात्र		१६०, १२
सङ्गति		१५५, १५	सङ्गा २७, ५।	७६, १।	१५५, २०।
सङ्गत	१५६, १।	२४६, ४		२४८, १४।	१५५, २८२, १३
सङ्गात्र	७३, ६।	१४०, १६	सङ्गाहित		६४, १५
सङ्गम		२३०, ४	सङ्गहीत		१३७, १३
सङ्गान्ति		१५६, ३	सङ्गह		३४७, ७
सङ्गप	२१, ११।	३३८, ८।	सङ्गहली		३८, १६

क्रमः	१०	१०	क्रमः	१०	१०
सङ्गहश्लोक		८३, ७	सटा	८६, १८। १२४, ५	
सङ्गम		२३५, १७	सटित		१६८, १२
सङ्ग	१३२, १७। २२३, १३।		सत्	२००, १७। ३४४, ७	
	२४८, १। १५। २७४, १२।		सतत		२४७, ६
	२८२, १५। २८६, १७		सती	११२, ८। १३४, ८। २६३, १	
सङ्गदृग		२०१, ३	सतीग	११७, ४। २०१, ५	
सङ्गदृक		४४, ५	सतीलक		४४, १७
सङ्गर्ष		३३३, १०	सतीलक		८६, ८
सङ्गर्षा		१८२, ३	सनुष		७७, १०
सङ्गाटिका		४४, ४	सदृशा		३००, २
सङ्गात	५, ४। ६८, १६; २०।		सत्तम	१५५, ६। २३०, ६। ३१०, ७।	
		१५५, ८			३४१, १६
सङ्गातमात्रक		१६६, १४	सत्ता		३१७, १८; १६
सचिव	१५२, ४। १७१, १		सथ	१२४, ६। १२५, ६। १३०, ६।	
सचल		२६६, २०		१३४, ८। २३८, १। २४०, ८।	
सच्छोभा		२४५, १३			२४२, १२
सजातीयगण		२६६, ७	सथपगोष्ठा		२४६, १७
सज्ज		७७, १६	सथवत्तम		१६६, ४
सज्जन	१८२, ८। २०१, २।		सथवत्पत्नी		२८४, ५
		२०५, ११	सथवती		१६५, ३
सज्जनी		२४४, ६	सत्र		२६१, १६
सद्य		७४, २	सत्रिन		२६१, १६
सङ्घा		१५, ८	सत्त		३१८, १२
सङ्घागिका		४४, १; २	सत्ता	१२७, १६। २८२, १६	
सङ्घागर्हित		१३४, १२	सत्ताजनकमथ		६४, १०
सङ्घ		७५, १५	सत्ताजीन		२६३, १४
सङ्घवन		२०७, ३	सत्तादि		१०४, १४
सङ्घात	१३६, १। १४६, १०		सवन	३, ८। १४५, १०। २०१, ८	
सङ्घित		१५६, ६	सटागति	१२७, ६। १६४, १७	
सङ्घव		२८२, १७	सटासा		२०, १८
सङ्घ		८२, ४	सटादान		२०७, १
सङ्घा		८२, ५	सटापथ		३१४, १

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
सदाशिव	३०, १२		सन्धि १५३, १३। १८२, ४। २१८, ८।		
सदीश्वर	१६३, १७		२६६, ४। २६०, ६। ३१७, १२		
सदृश	२१६, २		सन्धिकर	४४, ५	
सदृश	३२८, ६		सन्धिचौग	१३, २	
सद्गन्	१२५, २०। ३४१, १		सन्धिजीविन्	२०, १६	
सद्योजात	१०३, ४		सन्धिनी	२०१, ७	
सद्भाष	७०, ६		सन्धिला	३११, २	
सन्तत्त्वमात्र	२६४, १४		सन्ध्याकर	५४, २	
सन्तानन	२०७, ७		सन्ध्या	२४०, ६	
सन्ताभि	२२१, ६		सन्ध्यादि	१०४, १४	
सन्निष्ठोव	१५८, १४		सन्ध्याभाग	१०८, १३	
सन्तत	१५६, ४		सन्ध्यावर्जि	३१४, २	
सन्तति	१३४, २०। १५५, १४।		सन्तुष्ट	७७, १६। १८४, ३	
२००, १८। २४२, १। २५६, ३।			सन्तुष्टन	६१, १३। २८४, १३	
२७४, ८			सन्तादि	२४३, १५	
सन्तान	७६, १६। २००, १८।		सन्ताय	२४६, २	
२६२, १२। २६०, ४। ३१६, ३			सन्ताह	७२, १४	
सन्तानिका	४३, १७		सन्तिकर्षण	१२४, १५	
सन्ताप	७, १४। २०। २१०, १४।		सन्निधान	६३, ३। १८४, ४	
२८२, १७। ३४२, २			सन्निधि	१८४, ४	
सन्तोषनिर्मित	२०३, २		सन्निवेश	१८६, १०। २००, २०	
सन्त्यक्त	१४५, १०		सन्निवेशन	२४५, १८	
सन्दर्भ	१६८, १३		सन्निहित	१०६, ४	
सन्दर्शक	४४, ६		सन्निस्त	४४, १८	
सन्दर्शिका	४४, ६		सन्निस्तव	१६२, १४	
सन्दर्शवाच	२७, २०		सन्निष्ठ	१७६, १०	
सन्दर्शद्वय	२६४, १५		सन्निष्ठा	२६, १६	
सन्दर्शद्वारक	५३, ६		सन्निष्ठाद	१७६, १४	
सन्दर्शजीविन्	४४, १८		सन्निधि	१५६, २	
सन्दोह	८, २		सन्निदिनावधिपयस	३३२, १८	
सन्धा	१८२, २		सन्निपर्ण	१७७, ११। ३४७, ५	
सन्धान	२०१, ३		सन्निरात्रोर्ध्वद्वीप	६०, ७	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
सप्तजतय		४८, १४	समर्च	१७१, २	२१८, ३
सप्तला	२४, ८	३१०, १८	समर्चन	१२३, १६	१५५, १०
सप्तार्चिष		७४, १०		१८४, ६	३४८, ८
सप्तार्च		११६, १५	समर्चक	४४, ३	१७७, ४
सप्तकोष्ठ		४, २	समर्पित		१४७, ६
सप्तकोष्ठकर		१३५, ४	समर्थाद		१७८, १३
सप्तकोष्ठतताकुलिका		१८०, १७	समल		१८७, ३
सप्ततिम		२८०, २०	समवर्तिन	८०, ७	१६५, २
सप्तयोजन		६८, ४	समवाय	६८, १	२४६, २
सफल		६८, १४	समष्टि		८०, १६
सभा	१५५, १३	२१८, १०	समष्टिका		४४, ५
		२४७, १५	समष्टिका		२७०, १
सभागोष्ठ		३१२, ११	समा		२२६, १६
सभामध्य		३४८, १५	समांश		१८०, १
सभासंलाप		८३, ८	समाकर्षित		३४४, १५
सभिक		२८, १६	समाकान्त		१४२, १५
सभ्य		४४, ७	समाधान		१६५, ५
सम	१४०, ८	१८२, १६	समादान		२०७, ४
	३००, १७	२२६, १७	समाधि	१८४, ६	२०५, २
	२४०, ८	३२८, ८	समाधिभेद	८४, १२	१८१, ३
समय	१०६, १४	२८०, १८	समाधिव्य		१६५, १
		३१८, १४	समान	२००, १७	२२६, १७
समज		७८, १२	समानार्थ		१०८, २
समञ्जस	११२, १५	१२८, ४	समापन		२०७, ६
		१४८, १८	समापित		१४८, ८
समधिक		१५८, ४	समाप्ति	१२५, १	१५५, १०
समभिव्याहृत		२८५, २			२०७, ६
समभिहार		२८४, १८	समायोग		६८, १
समय	८४, ११	१६६, ११	समागम	२८८, १८	३४७, १६
	२२२, १	२४६, ३	२८६, २		१०४, ५
समयान		७०, ११	समागोष्ठ		११८, ११
समर	७०, १३	१०७, ३	२८२, १७		१८८, १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
समाहृत	२६,	२०	समुद्रक	४४,	३
समाश्राम	१८५,	२	समुद्रत	१३६, १० । १६४, १६	
समान	४४८, ८		समुद्रम	२४८, १५	
समानक	१२०, १५		समुद्रोर्ण	१५२, ७ । १६४, १६	
समानप्रायवाच	१७, ११		समुद्रत	१८५, १४	
समाहित	१६२, १४ । १६५, १		समुद्राग	४८, १ । २२८, ७	
समाह्वति	२३५, ७		समुद्र	३१, ८ । ५४, ८ । ७५, ८ । १६२, ३ । १७१, ६ । २८२, १८ ।	
समाह्वय	२४८, १४			३१४, १३	
समित्	२४०, ७		समुद्रयज्ञ	३४४, १६	
समिति	१५५, १३		समुद्रा	२८३, ३	
समिध	२०७, १२		समुद्रनवनीत	१६७, ५	
समोक	२६, १७ । २४८, १४		समुद्रान्ता	१६४, २०	
समोक्ता	३४७, १		समुद्राग	११८, १४	
समोचोनयज्ञा	२०७, ४		समुद्रत	१३६, १	
समोप	२८५, १६		समुद्रक	१८५, १४	
समोपग	१७६, १३		समुपक्रम	१३६, ४	
समोऽ	२००, ७ । २८२, १८		समुक्षेय	२०३, ७	
समोऽग	४८, ३ । १२२, ३ । १३२, १६ । १५०, १ । २२७, ३ । २६१, ३ । ३२४, ५		समुद्र	१४, १६ । ३३, १४ । ७७, १२ । १०४, ११ । १५६, २ । १८२, ६ । २४५, ७ । २५०, १२	
समोद्वा	७४, ६		समूहित	१४६, ३	
समुचय	३१६, ४		समृद्ध	१६०, ६ । १८१, १० ।	
समुच्छ्रय	२४८, १६ । ३४२, ६			१८५, १ । २६१, १४	
समुत्तोर्य	१०५, १२		समृद्धि	८६, १५ । १८०, ७ ।	
समुत्थान	१३६, १० । २०६, २०			१८१, १६	
समुत्पत्ति	१४७, ४		सम्यत्ति	१३०, ११ । १५५, १० ; १८ । २२५, १७	
समुत्पन्न	१६०, १०		सम्यत्तिसहित	२०१, ४	
समुदाय	२४८, १५		सम्यक्	१५५, १६	
समुदोषित	१३८, ११		सम्यग्	२०१, ४	
समुदोर्ण	१६५, ४				
समुद्रत	१६५, ४				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सम्यक्प्रधान्य	१८०.	६	सम्भ्रम	६६, १०।	७७०. ५
सम्यक्प्रशोभ	१५५.	२	सम्भ्रान्त	१५६, ६	
सम्यग्वाच	१२४. ८ । १५५. १४ ।		सम्भ्रान्त	१२०. १४ । १५५. १५ ।	
	१७८. ३ । १८२. ६ । २४८. १४ ।			१५८. ६	
	४२६. १५		सम्भ्रति	१२०. १६	
सम्यक्	२६. १२		सम्भ्रद	१७६. १८	
सम्यक्	२६. १२		सम्भ्राजनी	५१. ७ । १६८. १८	
सम्यक्त	२४३. ३		सम्भ्राज	५५. १	
सम्यक्तक	४४. ३		सम्भ्राज्य	१५८. ३ । २०६. १६	
सम्यक्प्रतिष्ठिति	६. ७		सम्यक्वाचिसङ्घातयन्त्रक	२४०. ४	
सम्यग्वाच	१२४. १६ । २४४. २		सम्भ्राज	१५५. ७	
सम्यग्योग	६८. २		सङ्	२६१. १७	
सम्यग्योगिन	६८. ३		सङ्क	२६. १४. १५	
सम्यगमा	१४६. ८		सङ्कल	२०७. २	
सम्यगमा	१५८. ६ । १५६. १२ । १४		सङ्कट	३५. ६ । ७८. १ । १००. १४ ।	
सम्यगमा	१२४. ६ । १६३. ४ ।			२१४. ६	
	४१७. १८		सङ्कल	१५५. १६	
सम्यगित	१८८. १		सङ्कलि	११६. १६	
सम्यग्धमा	२०६. ६		सङ्कलिम्य	७४. १	
सम्यग्यार्थ	१७१. ३		सङ्कल्य	२४६. ५	
सम्यग्यन्त्र	२२. १३ । १८०. ६		सङ्कल	१७७. १६	
सम्यग्ध	१८४. ३		सङ्कल	२४०. ७	
सम्यग्द्वि	५६. ४		सङ्कल	६५. १० । १११. १६ ।	
सम्यग्	४२२. १२			४१०. १७	
सम्यग्	२८२. १५		सङ्कलद्व	२१४. १०	
सम्यग्वनीयबोध	२५३. ६		सङ्कलद्व	६८. ४	
सम्यग्वनीय	१५६. १ । २०३. ५		सङ्कलद्व	२५०. ४	
सम्यग्व	७७. १६ । १४७. १७ ।		सङ्कल	२७३. ११	
	१५६. ६		सङ्कल	१८०. १ । २६१. १७	
सम्यग्वि	२८२. १५		सङ्कलबद्ध	१६५. ८ । ४४८. ६	
सम्यग्द	१७७. १३		सङ्कलन्	१६४. १८	
सम्यग्व	६६. ६		सङ्कलनो	७५. ६	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सगिन्	१७३, ३।	१८२, ११।	सर्पादि	८८, १२	
		२१६, ७	सर्पिष्	२३२, ११	
सहित्यति	१८८, ४।	२८२, १८।	सर्व	१८६, ६।	२१८, १८।
	२८३, १।	२८०, १८; २०		२२६, १७।	३१८, १४
सगिदन्तार	२४, ८।	१७६, १२	सर्वग	६६, ८	
सगिद्वेद	१६१, १३।	२६७, १३।	सर्वगत	२१८, ६	
		३३८, ६	सर्वज्ञ	८३, १	
सगोष्ठप	३७, १४।	२७०, १५	सर्वतोभद्र	२८४, १८	
सगोजिनी	१२०, १८।	२०७, ८	सर्वतोभद्रा	२८४, २०	
सगोर्भट		३३७, १८	सर्वतोमुख	५८, ८	
सगोवग		२६७, १५	सर्वनामन्	२, १२।	२३२, १
सगं	६२, १२।	६४, १५।	सर्वगस	३४०, २	
सर्ग	५०, ८।	७७, १७	सर्वविद्या	७३, १३	
सर्गच्छाग		३१४, ५	सर्ववैश्विन्	३३४, १६	
सर्गतव		३०१, ४	सर्वसम्वहन	७०, ६	
सर्गपादप		३००, १५	सर्वसम्याकाशभूमि	२६५, १४	
सर्गस	२८६, १५।	३०१, १६।	सर्वाद्यैश्चक्षिणा	३०८, ८	
		३११, १४	सर्वाधि	७०, ६	
सर्जिकाक्षार		२५, १७	सर्घप	२१६, १६।	२५३, ७
सर्ज		७७, १४	सर्घपो		१८२, १८
सर्प	६३, १८।	८८, १३।	सलिल	८, १७।	६६, ८।
	१०६, १४।	१११, १।		१३६, ४।	१८६, १८।
	१६८, १६।	२११, १२।		२८१, १।	२।
	२८८, ५।	१५।		३००, ५।	
	३२०, ७।	३४०, ५।		३४५, १	
सर्पण		२११, १२	सलिलद्रोणी		२८, ५
सर्पप्रभेद		३१४, ११	सलिलवोधि		३९, १
सर्पभेद	२५४, ६।	३३७, ६।	सलिलवेग		६८, ५
		३३८, १५	सल्लको	३५, १।	१४८, ५।
सर्पमन्त्र		८८, १३	सल्लकाद्यनुरक्तम्		२२०, १६
सर्पराज		२७, १२	सव		३१८, १४
सर्पाक्षि		३२४, १५	सवन		२००, १५
			सविता		१५५, ११

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सविष्ट	२८८, १५	३२७, १०	सहाई	६, ४ ; ७	
सविश्रुतिप्रताकुल	८७, १६		सहिष्णु	११६, १३	
सवेदन		५३, ८	सहोत्थ	७८, ११	
सव्य	१२६, ६	२४०, १०	सह्य	२४, ५	
सघट		२७८, १५	सांपात्रिक	४४, ८	
सघटकाग		२८२, ११	सांयुगीन	२०७, ७	
सशोक		११५, ८	सांत्वत्त	२८२, १८	
ससर्गमतेन		३०२, १८	सांसारिक	४४, ८	
सखेष्टपात्र		१२५, १७	साकम	६, ४	
सम्य	८, १२	७७, २	साकल्य	११८, ११	
		७८, १	साकाश	२८३, ७	
		२८८, १८	साकित	१५६, १२	
सम्यक्		२८, १०	साक्षिण	२७, १७	
सम्यर्ध		४०, ६	साग	१११, ११	२८३, १
सम्यमङ्गरी		२८४, १५	साक्ष्य	३३२, १८	
सम्यश्रुत		२६७, २०	साक्ष	२८८, १६	
सम्यसंवर,		२८४, १७	साक्षदेविक	२०२, ४	
सम्यान्तर		६०, १०	साति	१३४, १०	
सह	५२, २	३४१, १७	सातिन	१५६, १०	
सहकाग	१७७, ५	३०८, ३	साद	१७४, १३	
सहज	४४, ७	७८, ११	सादग	१७७, ११	१७४, १६
सहदेव		३१४, १५		२८३, ६	
सहदेवा		३२४, १४	सादगार्धवत्	१७८, ८	
सहदेवाग्यपागदव		१३, ८	सादिन	१५६, ११	
सहदेवी		३२४, १५	सादिन	१७४, १५	
सहन	११६, १३	११७, ११	सादृश्य	१६८, १३	१८८, १०
		१३५, १४		२८७, १७	
सहर्ष		८७, ३	साधन	१८८, ५	२०१, १० ; ११
सहस्रकिङ्क		२८७, ८	साधनीय	२४०, १२	
सहस्रपाद		१७८, १६	साधित	१५६, ८	२०१, ४
सहस्रवेधि		१८५, १६	साधित	८४, १७	
सहाय	५४, १५	२८५, ११	साधोपन	२४०, ६	
	३२८, ११	३४५, १८			

शब्दः	पृ०	पं०
साधु	२८, ६। ६०, २। १३३, ७।	
	१०८, १४। १८२, ८। २२६, १७।	
	२५७, १६	
साधुधर्म	२१०, ११	
साध्य	२४०, १२। ३४५, ११	
साध्वन्	२८४, ४	
साध्वन्	१३०, ७। १६७, ६।	
	२३०, ५। २५५, ११	
साध्वी	१३४, ८। २०८, १७	
साधु	१८६, ६। २५६, १६	
सान्नाय	२८३, ६	
सान्नायिका	१६, १८	
सान्न्व	३१८, १६	
सान्न्व	६८, १। १८६, ८। २६२, १।	
	३३८, १६	
सास्त्रिभ्य	१२३, १५	
सापत्निका	४४, ६	
साफल्य	६७, २	
सामगायन	१३६, १६	
सामज	७६, १३	
सामन	१७२, १। ३१८, १६	
सामन्त	१५६, ८। १२	
सामन्तभूमिप	२६४, ८	
सामभेद	१४६, ६	
सामयोगि	२०७, १३	
सामर्थ्य	२३१, ६। २३६, १८।	
	२४६, ६	
सामाजिक	४४, ७। २१६, १०	
सामादि	२४२, ८	
सामान्य	६३, १०। १२६, १६।	
	१३८, ६। २०२, ३	
सामिधेनो	२०७, १२	

शब्दः	पृ०	पं०
सामुद्र	२८३, २	
सामुद्रजवा	१०५, १३	
सामुद्रिकश्च	४१, ११	
सामोत्य	७६, १७। २०७, १३	
साम्यत	१६०, ८	
साम्यन्धिक	४४, ६	
साम्य	१८२, ३। २३६, ८। २७४, १	
साय	२४०, १०	
सायक	२६, १८। १०६, १७।	
	२१७, २	
साग	६८, ७। ११२, १५।	
	२६१, २०। २७४, २०। २७४, ३	
सागङ्ग	६८, ११। ११७, ८	
सागङ्गविशेष	६५, ५	
सागा	११६, १६	
सागधि	१३४, १६। १३५, १५।	
	१७०, ४। १६७, १७	
सागयिन्	१४५, १	
सागमेय	४३, ८। २६८, ३	
सागशून्य	२७४, २	
सागम	३६, १०। १७६, ५। ३३८, ६	
सागमक	३१७, ८	
सागमन	७१, ४। २०७, ११	
सागमिक	४४, १०	
सागमौ	११५, ६। ७	
सागिका	७२, १। ८६, ६। ६६, ६।	
	१००, ११। २८६, १८	
सागिणी	११६, १७	
सागित	१५६, ११	
सागित्रा	१३६, १४। १८२, १२	
सागिवाक्यौषध	२१०, ६	
सागीपलक	१७७, १५	

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
सार्ध	१६६.	१४	सिद्धिनीति	२७१.	११
सार्पिष्क	२८.	१८	सित	८७.	२२ । १३३. १८ ।
सार्वभौम	८०. १४ । २३१. ८		१३४. १३. १५८. ६ । २२५. १४ ।		
सार्वभौमग्रह	१८८.	१०		३००.	२०
साल	११५. १३ । ३०१. ४		सितच्छत्र	३८.	७
सालपत्रौ	१५८. १५		सितदूर्वा	३०८.	८
सालवेष्टन	५५. ८		सितसर्धप	१७१. ४	
सावधान	१५८. २ । २६३. ८		सिताभ	२८३. १०	
सावित्र	२८३. ३		सिताम्भोज	३८. ७	
सावित्री	२८३. ४ । ५		सिनीत्यल	६५. १० । २३१. २	
साध	३२६. १३		सिद्ध	७. ८ । १८२. ८	
साक्षा	३०२. १५		सिद्धात्म	३३८. १६ । ३४०. ३	
साहस	३३८. १०		सिद्धात्म	३४०. ३	
साहसिक	३२७. ५		सिद्धादिमन्त्राग	२६३. ३	
सिंह	५७. १० । ६२. १७ ।		सिद्धात्म	१४०. १८ । १५६. १४ ।	
८०. १५ । २०५. ३ । २६२. १० ।				२४६. ३ । २५४. १८	
२६८. १८ । २७८. १ । २८१. १३ ।			सिद्धार्थ	१७१. ४ । २६५. १	
३०५. ५ । ३४१. १८			सिद्धार्था	१७१. ४	
सिंहच्छटा	२६८. २		सिद्ध	१८२. १२ । १८४. ५ ।	
सिंहनाद	८८. ३ । १५७. १६			२०१. ११ । २०५. ८	
सिंहपुष्पी	३४०. १२		सिधूल	३१०. २०	
सिंहसमूह	२०८. १५		सिधूल	३११. १	
सिंहिकातमय	३२८. ६		सिनीवालो	३१४. ३	
सिंहो	३४१. २०		सिन्दुवार	१०८. ८ । २८२. १८	
सिकता	२८. १ । १५६. १३		सिन्दु	१२१. ५ । २०८. ५ ।	
सिकतिल	१५६. १३			२७०. २ । २८३. ८	
सिक्थक	१८७. १		सिन्दुतिलक	५३. ५	
सिक्थ	१६८. १५		सिन्दु	२८३. ८	
सिक्त	१४७. १		सिन्धु	११५. ४ । १६१. १८ ।	
सिद्धाग	११६. १८			१८२. ११ । ३२५. १६	
सिद्धति	६. ७		सिन्धु	७८. १४	
सिद्धित	१५६. १५ । ३१६. ६		सिन्धुटण्ड	७८. १४	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सिन्धुदेशोद्भव	३२२, २१		सोवन्नद्रव्य	३०, २। ७२, ७	
सिन्धुधेन	२१७, १५		सोवन्नसाधन	३६, ७	
सिन्धुभेद	३०७, १३		सोसक	६०, ४। ६२, २। ६०, १।	
सिन्धुयोषित्	१६४, २			२१०, १०। २५४, २। ३१३, ६	
सिन्धुजवका	२२६, १३। २४५, १७		सुकुमार	१३६, ६। २०२, १५।	
सिन्धुवारक	१६२, ३			२६३, १; २	
सिन्धुवारद्रुम	६६, १८		सुकुमागोगयान्नर	३३४, १५	
सिन्धुमकम	१७७, १३		सुकुमानवन्	२८५, १०	
सिप्र	२६२, ३		सुहृत्	१५६, १७। २३७, १६।	
सिप्रा	२६२, ३			३०४, १८	
सिर	२६२, ६		सुकेश	२४५, १६	
सिजान्तग	३११, ७		सुकर्मन्	२३०, १०	
सिन्धुक	१८, ४। २१, ५; ८।		सुस्तिनि	१५७, ४	
	६८, २। ११६, ११। १४६, ११।		सुख	२, १२। ५४, १६। ६०, १८।	
	२०५, १४। २१०, ४। २२८, १२।			७२, २। १४५, १४। ३१६, ६।	
	३०६, ३। ३२७, २			३२०, ६	
सिञ्जय	१००, १६		सुखवाक्त्र	३४३, ६	
सीता	१३४, १२। १८५, १५।		सुखजान	४१, ४	
	३४३, ६		सुखा	५४, १६	
सीधुपात्र	२६, १४		सुखाश	३२८, ११	
सीधुपात्र	२६, १४		सुखोदय	२४८, १७	
सीमन्	१३४, १३। १८२, १५।		सुगत	१६, २०। १३६, १।	
	२२६, १७। ३००, ८			१५७, १। २०६, १६	
सीमन्त	१५६, १५		सुगतानय	२८०, १३	
सीमन्तिनी	१८६, १५		सुगन्ध	१२७, १०। २२१, ६	
सीमा	१०३, ८		सुगन्धक	२६४, ७	
सीर	४१, ५। २६२, ५		सुगन्धद्रव्यहारिन्	१४, १	
सीरायलोह	२६६, ६		सुगन्धद्रव्यहारण	४५, २	
सीरावयव	८४, ३		सुगन्धि	८३, १४। १८४, ८।	
सीरिन्	२६१, ८। २६६, १			१८५, ४	
सीवन्	२०१, १६		सुगन्धिक	४४, १२	
सीवन्नक	३०, १०		सुद्योव	३२२, १५; १६। ३२७, ३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सद्योवदारा	२२५.	१६	सपर्वन्	३२२.	१८; २०
सद्योववैद्य	११६.	२१	सपार्ष्णिक	४४.	१५
सुचाग्निचा	२८३.	१	सपुत्रक	२८३.	२
सुखेलक	४४.	१२	सपृजित	१२५.	६
सुख	८२. ७। १३४.	१६	सप्त	१३४. १६। १५४.	११
सुत	१६६. १८। १८५.	४	सप्ति	१३४.	१७
सुतल	३११.	४	सप्तलोक	४४.	११
सुतश्रेणी	१२२.	५	सप्तलोकयोषा	२३०.	१२
सुता	१३४.	१५	सप्तलोकयोषित्	१६६.	६
सुदतो	१५७. २। १६४.	१५	सुभग	५८. २। ६६.	१३
सुदर्शन	२०७.	१५	सुभगा	२४२.	२०
सुदर्शना	११६.	७	सुभवा	२५४.	५
सुवृद्ध	१३६.	१७	सुभाषित	१६५.	६; ७
सुधन्वन्	३२२.	१८	सुभिन्नक	२८१.	११
सुधा	१८२.	१३	सुभूत	१५७.	३
सुधाधामन्	२०७.	१०	सुभोग	६६.	१२
सुधांसु	२५३. १४। २८८.	१३। ३२८.	सुम	२२७.	१
सुगन्ध	१७७.	१४	सुमति	१५७.	१
सुगार	२८३.	११	समुत्त	५५. १५। १६	
सुगालो	८०. ६। २८३.	५	सुमेवसगित्	२१६.	६
सुनिधन्व	१२२. ५। १८८.	७	सुमेव	२८३.	१३
सुनिधन्वक	२८८.	८	सुयामुन	२०७.	१७
सुनोति	१५७.	३	सुयोधा	२०६.	१४
सुनृत्	१५७.	२	सु	५४. ३। ५७. १२। १६४. ८। १८३. १८। २३७. १७। २६२. ७। ३१६. १३। ३२२. २०। ३३३. ११	
सुन्द	६२. ४। १८१. ७। २००. १४। २३०. १२। २३८. ५। २८३. १०। ३०६. ४		सुङ्गा	१८२.	४
सुन्दराकार	१४८. १५। ३०८. २		सुज्ज्यु	८८. ८	
सुन्दरो	२८३. १२		सुगत	६६. ८। ६८. २। १३१. १३; १४। १५६. १६; १७। १८६. ४। २००. ५। २४५. ४। २८२. ८	
सुपक्षकविक	३२६. ६				
सुपर्व	११६. १८				

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सुरतताली	३१४,	१६	सुवर्ण	८, २० । ३०, १३ ।	
सुरतबन्ध	३, १६		११६, २२ । २२१, १० । २५८, ४		
सुगन्ध	२६३, ४		सुवर्णक	४४, १३	
सुगता	१५६, १६		सुवर्णप्रतिमा	११७, ८	
सुगन्ध	२७७, १५		सुवर्णकूप्यमिच्छाभाव	४८, १२	
सुगन्ध	१७२, ८		सुवर्णाणि	१०३, १२	
सुगपाटप	३४७, ४		सुवर्णानु	३४७, ७	
सुगभि	२२१, ७; ८ । २४२, १३ ।		सुवसन्तक	५१, १४	
	२४६, १३		सुवहा	३०६, १२ । ३४३, ८	
सुगधि	२७२, ६		सुवहाश्व	१५३, ७	
सुगलोक	४४, १५		सुवाल्लयुक्ति	१०५, ६	
सुगवर्त्मन	५८, ८		सुवाल्लस्	२०५, १४	
सुगश्रेष्ठ	२४८, २०		सुवाल्लिनी	८८, २	
सुगा	८४, २ । ८८, १४ । १६१, ७ ।		सुवल्ल	३११, ३	
१६५, १५ । २०८, ८ । २३७, ३ ।			सुवर्ण	२८२, ११	
२५१, १० । २६०, ८ । २६२, ६ ।			सुवर्ता	१५६, १८	
२६५, ५ । ३०१, ७ । ३०५, १६			सुधमा	२३०, ८	
सुशागेष्ट	७६, १०		सुधवी	३२२, १७	
सुशाचार्य	१६४, ६ । २२६, ३		सुधिम	२८३, १४	
सुशान्ति	२५८, १५		सुधिम	२३०, ८	
सुशापात्र	१४, १८		सुधेग	११६, २१	
सुशावीज	३१६, १२		सुधेगिका	४४, १४	
सुशापात्रपात्र	३३३, १३		सुसन्धान	३१८, १४	
सुरामण्ड	२८६, २०		सुसंस्कृत	२०८, ६	
सुराजय	२८४, १		सुसमृद्ध	१८०, ६	
सुबद्धा	३११, २		सुसव	३२२, १६	
सुबत	१५६, २०		सुस्थित	२८, ३	
सुदृपक	६५, २०		सुस्थिति	१४५, १४	
सुदृष्टक	४४, १३		सुसप्रष्टक	५३, ७	
सुजोष्टक	४४, १४		सुहित	१५६, १८	
सुवर्षिका	४४, १०		सुडत	१५६, १८	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
सङ्गत	१५६, २०		सूचतन्तु	१६५, ८	
सङ्घट्ट	३२१, ८		सूचधार	२८३, ३	
सङ्घट्टन	२६४, १८		सूचभेद	२३५, २	
सङ्घोष	२८३, १३		सूचमात्रक	१८, ६	
सङ्कर	३२, ७ । ८६, ११ ।		सूचपेष्ट	२७२, १	
२७७, ६ । २८०, १७ । २८४, १५			सूचसङ्कात	२४४, १३	
सङ्करक्रिया	२४६, ८		सूचादिसूच्याग्र	३२५, १	
सङ्गत	१६५, ७		सूचाणि	३११, ५	
सङ्गतभेद	१५४, १४		सूचाग्र	२२४, १३	
सूक्ष्म	१०२, ३ । २२६, १८ ; २०		सूद	१०४, १३ । १७४, १६ ।	
सूक्ष्मतन्तु	२३, १७			२११, ११	
सूक्ष्मवृष्ट	२६, ४		सुग	१८८, १२	
सूक्ष्मवस्त्र	७, १२		सुगा	१८८, १३	
सूक्ष्मला	८५, ४ । ८८, ६ । १६८, १ ।		सुगु	१२७, १० । १८८, १४	
	१७०, १७		सुप	२११, ११	
सूचक	३०, २ । १८६, ४ ।		सुपकार	२८१, १० । २८२, २० ।	
२५३, १७ । २७७, २०				३२१, ७	
सूचन	७२, ७ । १८३, २		सुपकारक	१७४, १६	
सूचना	२०१, १२		सुग	२६२, ८	
सूचा	७२, ७		सुगण	११७, २ । १७२, ७ ।	
सूचिका	११, १८			१८०, १४ । २८५, ८	
सूची	७२, ७		सुगि	३१६, १०	
सूत	५२, १८ । ६५, ८ । १०२, ६ ।		सुमौ	२२७, १	
१२३, १२ । १३१, ६ । १४४, १६ ।			सुय	३, २ । ५८, ३ । ५८, ७ । १८ ।	
१८ । १४६, १०				६५, ५ । ८७, १६ । १११, ११ ।	
सूतक	३०, ३ । २५८, ५			११८, १४ । १३५, ११ । १४१, ८ ।	
सूता	३८, १३			१५१, ११ । १७१, ११ । १८८, ७ ।	
सूतिकागार	८७, ७			१८८, १४ । २०५, ६ । २२६, १६ ।	
सूत्र	३८, ३ । १०४, १४ । ११०, २ ।			२४०, १३ ; १४ । २५०, २ ।	
१२७, ७ । २५५, १८ । २६२, ७ ।				२६६, १८ । २६७, १८ । २७३, ८ ।	
३४२, ७				२७८, १५ । २८०, ८ । ३०१, ८ ।	
सूत्रकण्ड	८५, ११			३१६, ६	

शब्दः	पृ०	पं०
सर्वमन्त्रादिषु	१६३, ५	
सर्वभक्ष	१६५, ७	
सर्वभक्षा	१६५, ८	
सर्ववृक्षप	८, ७	
सर्वसारथि	६५, १ । २६४, १३	
सर्वा	२४०, १३	
सर्पादि	३४०, १०	
सर्पादिदिवल	२६०, ५	
सर्पावर्त	१४३, ५	
सर्पावर्ताभिद	२४, ७	
सर्वेन्द्रसङ्गम	३२५, १६	
सङ्गिणी	११७, २	
सङ्गाज	५०, १६	
सङ्गिका	३०, ५	
सताम्बका	२८२, ५	
सति	१३६, २	
सदाजु	३०, ४	
सट	८६, १७ ; २०	
सट्टि	८६, १६ । ८७, १	
सैक	६, ७ । २०२, १३	
सैकपात्र	१०८, १	
सैक्त	३०, ६	
सैचक	३०, ६	
सैचन	२०, ६ । ६६, १५ । ११३, १६ । २०१, १३	
सैतु	४८, २१ । ११५, १३ । १३६, ३ । २७४, १५ । २६५, ७	
सेना	२०४, १२	
सेनाचक्रभिद	२२३, ११	
सेनाविशेष	३२६, १६	
सेनानी	४६, ७ । २०१, १४	
सेनापति	१६५, १० । २०१, ४	

शब्दः	पृ०	पं०
सेनाभाष	२२३, १४	
सेनाविशेष	१६६, ८ । २०२, ३ । २२३, १४	
सेनासमवाय	२४०, १७	
सेनाजिज्ञा	१२०, ५	
सेमूषी	३३३, ८	
सेव	३०, ७	
सेवक	३०, ७ । ३३, २ । १३०, १२ । १६८, २	
सेवग	२०१, ५ । २०३, २	
सेवगकर्मग	१८६, ६	
सेवा	१३०, ३ । १६०, १२ । ३४६, २	
सेवाहं	२४०, १६	
सेवित	८४, १६ । १५२, २	
सेय	२४०, १६	
सेङ्गड	१००, १६	
सैचिकेय	६४, ५ । १०१, ६ । ३२३, ६ । ३४०, १०	
सैचिकेयक	६६, १५	
सैक	६, ८	
सैकत	२६४, ५	
सैकतिक	४४, १७	
सैङ्गान्तिक	४४, १६	
सैनिक	१२, १६ । ३०, ८	
सैन्य	७, १ । ६७, १४ । २०१, ११ । २४०, १७ । २५३, १५ । २६६, ४	
सैन्यक	३०, ८	
सैन्यपृष्ठ	१०६, ८ । २६६, ६ । ३४४, ६	
सैन्यप्रभेद	१०४, ११	
सैन्यभाषक	१६६, ८	

पं.	पं.	पं.	पं.
सैन्यमान	११७. १६	सौभाग्य	३२. ७
सैन्यरक्ष	३०. ८	सौमिक	३०. १०
सैन्यरक्षक	२२३. १०	सौम्य	१७२. ८ । २११. ३
सैन्यवसति	२८२. ६	सौमिक	३०. ८
सैन्यायदेश	२५६. २	सौवज	२००. ७
सैन्य	३२२. २१ । ३२७. १३	सौभाग्य	२०. १२
सैन्यवादि	११५. ७	सौभाग्य	७१. १५
सैरन्धी	२८३. १६	सौमिक	३७७. २
सैरिभी	३७७. २	सौमिक	३०. ८
सोम्य	१५०. ८	सौम्य	२४०. १८
सोम्य	२४०. ६	सौम्ययोषा	२८५. ८
सोम्य	१०२. ८ । ८	सौरभ	३१३. १७
सोम्य	८. १०	सौम्येयो	५८. ११ । ८६. ३ ।
सोपान	११८. ११ । २०२. १५ ।		१८५. ५ । २०१. ८
	२७७. १५	सौरभ	२७६. ७
सोम २२७. २ । २६७. १२ । २७०. ११		सौरभ	३७५. १०
सोमदेवत	२४०. १८	सौरभ	४५. ३
सोमनिर्जन	२००. १५	सौरभ	१७. २० । २५. १८ ।
सोमजता	२८७. १६		१११. ८ । ३१७. ५
सोमवंधोद्धव	७७२. ११	सौरभ	४५. ७
सोमवन्ध	७७. १८ ; २० । ७८. ८	सौरभ	१८०. २ । २८३. १८ ; १८
सोमवन्धो	२२७. १८ । २८७. १६	सौरभ	३५. २
सोमवन्धो	५६. ११	सौरभ	१२७. ११
सोमाङ्ग	३०. ८	सौरभ	५५. १२ । २६८. ७
सौकर्य	२७६. ८	सौरभ	३१७. १
सौख्यप्रायनिक	५७. ७	सौरभ	२८२. १७
सौगताङ्गिक	२०७. ७	सौरभ	१८२. ६ । २१७. ३ ।
सौगन्धिक	३२. १६ । ४५. १		३२५. १
सौगन्ध	२७६. ७	सौरभ	१२८. १
सौचिक	७०. १०	सौरभ	११७. १७
सौदामिनी	७८. १७ । १५७. १३ ।	सौरभ	१५५. २ । २८७. ७
१७८. १२ । २०७. १८ । ३१२. ८		सौरभ	२००. १६

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
समबिलम्	२०७, ८		स्रोजित	३४, ४	
समसम्भव	२४०, ११		स्रोमृत्त	४५, ६	
समिति	१५०, १८ । १५५, १२ ।		स्रोपिष्ट	२८१, ८	
	२०७, ८		स्रोपुलक्युम्	१८७, १०	
सम्य	२४०, ११		स्रोभगिनो	२८, २०	
सम्यक्	१४, ४ । ७४, ११ । ३३५, ७		स्रोमध्य	१८८, १७	
साम्य	१८१, १७		स्रोमजस्	१३१, १८ । २११, २ ।	
सामित	१५६, ५			२२८, ११ । ३१८, ४	
साम्य	७४, ११ । २१३, ८ ।		स्रोमतवन्धन	३२८, १०	
	२१६, १२ । २२४, ११ ।		स्रोमल	१६४, १८	
	३३५, ७		स्रोमलनाटाभरण	२६, १६	
साम्येयमाय	२५२, १७		स्रोवस्त्राक्षल	२५, ५	
साम्य	१०८, ६ । २१४, ११ ।		स्रोविनास	२८, ७	
	२२१, १० । २८६, ६		स्रोवेषधार्मिपुत्र	४८, ७	
साम्यन	२०१, ६		स्रोत्रोणिपुरोभाग	१८३, १८	
सामिग्रा	३०८, ११		स्रोपय	१४, १८ । २१, १८	
सामित	१५६, १४		स्रोभ्यास	२३८, २	
सामितार्थक	१४३, १८		स्रोमिकारण	२७६, ११	
स्युति	८६, २ । १०७, ८ । २१७, ४		स्रोमिति	१५५, ७	
स्युतिपाठक	१११, ७		स्रोमिहल	२७०, ११	
सूप	१२, २ । २८६, ८		स्रोमिति	१५५, ५ ; ७	
सोक	६, ६ ; ७ । १८४, ७		स्रोमिति	१४१, ३	
स्योन	१८८, ११		स्रोपुट	३५, २०	
स्रो	१३१, १८ । १५१, १८ ।		स्रोम	३१६, १८	
	२८१, ५		स्रोमलान्नर	१०६, २	
स्रोकरण	६, २ । १८, ११ ।		स्रोमोकोहन	३२, १८	
	१०८, ८ । १४३, १० । २३४, १८ ।		स्रोमिर	१७१, १३ । २८२, २०	
	३२२, ८ । ३२८, ८		स्रोम	१८, ८ । १०८, ५	
स्रोकरणान्नर	१७८, ११		स्रोम	३, ४ ; ८ । ८४, १० ।	
स्रोमृतजीवन	८०, ८			८७, २१ । १७३, ८ । १८८, १० ।	
स्रोमेषवेष	१५६, १५			२२४, ७ । २३७, ६ । २४२, १५ ।	
स्रोमितिभेद	२०१, १७			२८६, १२ । ३२०, १४	

शब्दः	पृ०	पं०
आवभाष	८३, ५ । २१८, २ ।	
	२२५, ४ । २४२, ५ ।	
आनिष्क	२८, १८	
आपन	२०१, ४	
आपित	१५६, ८	
आमन्	२८८, ५	
आपिक	२८, २०	
आपिन्	२८, १८	
आयुक्	४०, १	
आज	४०१, ५	
आजो	१८१, १७ । ४०१, ५ ।	
आवशान्तर	४७, ४	
आवरोतर	१५, ४	
आवि	२८४, २	
आवा	१०८, ५	
आसक	२८, १८ । ७१, ७	
आित	१३४, १२ । १८८, ७	
आितार्कदिष्ट	१८०, १२	
आिति	१३४, १३ । १६८, १३ ।	
	१८२, २ । १८८, १० । १८१, ३ ।	
	३२६, १८	
आिर	१०८, ५ । १३६, ८ । २६२, ४	
आिरतर	२८२, १८	
आिरदंष्ट	२८२, १८	
आिरा	२६२, ४	
आिरांश	२६१, २०	
आडा	१०२, २ । १०८, ६ ।	
	२१८, १२ । २६३, १६	
आल	१०१, १४ । १०२, १५ ।	
	२१६, १ । २७५, १८ । ३०१, ६	
आलकाष्ठापि	२०१, ६	
आलकुल	२८८, १०	

शब्दः	पृ०	पं०
आलकुला	२७८, ७	
आलोचय	२४८, १८	
आलोपय	३१२, ८	
आय	२४०, १५	
आयत्	२८२, १८	
आयकारिन्	२०१, ६	
आयल	२८८, ४	
आत	१३४, ८ । १३७, ११	
आतक	२८, २० । १३४, ८ ।	
	१३७, ११	
आन	१८८, १२ । २००, १५ ।	
	२०८, ५ । ३१८, ६ । ३२४, ३ ।	
	३२८, २	
आनीय	६५, २ । १८८, १२	
आग्ध	११४, ८ । १८२, १० ।	
	१८८, ११ । २७७, ८	
आ	२०४, १२	
आडा	१८१, ११	
आडो	८७, २ । १८२, १३ ।	
	२५८, १६ । २८७, ४ । २८६, १६	
आह	१३८, ३ । ३२४, १ ।	
	३४२, १	
आहपाचित	१४४, १४	
आहपात्र	१४, ७	
आहवन्ति	२०८, ३	
आहयुत	१८२, १०	
आहयय	४, १०	
आहयिन्	३२८, १२	
आहयश	३२८, १२	
आह्य	१४२, ७	
आडा	१८२, ३ । ३४४, १०	
आधन	३४१, २	

शब्दः	पृ०	पं०
स्यर्चा	८४, १४	१२५, ५
स्यर्चापद		३४५, ७
स्यर्घ	२००, १८	२०८, ५। ३२६, १४; १५
स्यर्घक		३२६, १४
स्यर्घ्य	२००, १८	२१०, १०। ३२६, १४
स्यर्घ्यमात्र		३२८, २
स्यर्घ्याचता	१३४, १७	२११, ११
स्यरा		३२६, १६
स्युक्ता	६, ६। १३१, १८	२८८, १५
स्युक्तौघधि		१८६, ५
स्युष्टि		१२८, १६
स्युटिक	३, २। २८, १७	७४, ४
स्युटीक		२८, १७
स्यार		२६२, २; ५।
स्यारविषय		८८, १८
स्यिच		६, ५
स्यिर		२६२, ५
स्यीति		१३४, १०
स्युट	८६, १८	१३२, ८। ३२७, १८
स्युटन		१७७, १३
स्युटि		८६, १८
स्युटित	७३, ८	१४३, १०
स्युरित		१३०, ६
स्युर्वा		७५, ३
स्यूर्णक		३०, १
स्युजिङ्ग	६६, १३	११८, १
स्योटविषय		१५४, १६
स्योटित		१४८, १८
स्यव	२४०, ११	२५०, १

शब्दः	पृ०	पं०
स्यर	१२१, ६	१५३, १०। १६३, २०। १८७, १। २०२, १५। २०६, ५। २१४, ६। २२२, १४। २२५, ११। २२६, ५। २३८, १२। २५८, ११
स्यरब		१३६, २
स्यरपत्नी		१२८, ११
स्यरमन्दिर		१८८, १५
स्यरस्त्री		३१८, १
स्यरहर	२३, ६। ४२, १३।	२८८, १
स्यरान्तक		५०, ८
स्यित		७३, १३
स्युत		१२४, ११
स्युति	१०, ८	१३६, १
स्यद	१७४, १३	१८३, १५
स्यन्व	१३१, १६	१६२, १८
स्यन्दन	१०३, १२	१६८, १०। २०१, १
स्यन्दनप्रभेद		३१८, ४
स्यन्दवर्जित		१३६, १५
स्यन्दाग्रि		२०१, ६
स्यमोक		२८, ११
स्यमोका		२८, ११
स्युत	१३४, २०	१३५, १। १४८, १४। ३२०, १६
स्युतवस्त्र		१८७, १८
स्युति		१३४, २०
स्योन		१८८, १४
स्योनाक		८१, ६
स्यन्	६, ४	२८८, १५
स्यव		२५०, ६

शब्दः	पं.
खल	१३४, ८
खु	२५०, ६
खुम्भिर	३१७, १
खुब्	६, ६ । २८४, १५
खुचि	७२, ८
खुत	१०७, ४ । १२०, १०
खुति	२०१, १
खुव	३१८, १६
खुवाटिक	२५६, १८
खोतल	१३६, ३
खोतोऽङ्गन	२४, १४
ख	१२४, ८ । २१६, २
खक	६, ३
खकीय	७६, १७
खगत	१५६, ७
खखन्द	२६२, ८ । २८७, १
खखन्दचामिन्	१४, ६
खखयत्र	७, ८
खखयन्तु	१८४, ७
खज	७७, १५
खजातिश्रेष्ठ	१८८, १६
खतम्ब	१५८, १० । २२८, ८ । २४४, १४
खदनाष्टाविहन्तु	८१, १५
खदन	१८७, १८
खधवच्च	३४४, १८
खधामृति	१६५, ४
खधिति	१५६, ५
खनित	१५५, १२
खनियोजित	८०, १७
खपक्ष	६२, ५
खप्र	१८८, ८ । १८४, १३

शब्दः	पं.
खयल	२८४, ४
खभाव	८७, २ । १४७, ८ । २११, ३ । २२२, ४ । २२४, ६ । २३४, १३ । २८७, १२ । ३००, १८ । ३१७, १८ । ३१८, १२ । ३२२, १४
खभू	२१८, ११
खयज्ञाततिज	३७, १२ । ७८, १०
खयम्ब	७६, ४
खर	८३, १ । १२८, १५ । २२३, ८ । २६१, १५
खरभेद	१३८, १५ । १४५, २ । १५५, ११ । १७६, १७ । २२८, ७ ; ११ । ३२७, १
खरप्रभेद	२७०, २
खरविशेष	२५८, ८
खरान्तर	२१८, १६ । ३१८, १८
खरित	१५५, ११
खर	२६१, १८
खरप	१२४, ७
खर्ग	५८, १० । ६२, १३ ; १४ । ११०, १ । २३२, ३ । २४८, २ । ३१६, १२ । ३२०, ६ । ३३२, १० । ३४६, ११
खर्गङ्गा	१३४, १२
खर्ग	११७, ८ । १४१, १० । २२१, ७ । २४२, १७ । २४३, १ । २५०, १ ; ६ । २५१, ४ । २५३, १४ । २५७, १४ । २७५, १६
खर्गकर्म	११६, २२
खर्गकार	५१, ६ । २५२, ५ । ३११, ७
खर्गखोदी	१६५, १२ । २४४, २

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
हट्टरी	२७१, १०	हरय	८८, २१ । ११७, ३; १६ ।
हट्टविकासिनी	८५, ८ । १८८, १५ ।		१२०, ४ । २२६, १४
	१८५, १	हरपार्श्व	६०, १७
हट्टाध्यक्ष	४६, ११	हगप्रतीहार	१७३, ५
हठ	८४, २	हरयोचित	१३६, ७
हठान्मृति	२८१, ७	हरहृष	३४५, ११
हठ्या	८८, १८	हरि	४८, २१ । ५४, ८ । ५७, ३ ।
हत	१३५, ५ । १३८, ४ । १४६, १२		७५, १० । ८८, १४ । ८९, ४ ।
हताङ्ग	६६, १५		१४६, ८; १२ । १८८, ४ ।
हतष्ठागाखविन्दु	२८७, १४		२१८, ८ । २१८, ११ । २६२, १० ।
हताग्र	३२८, १४		३१६, २० । ३४६, १५
हनन	१४८, ८	हरिचक्र	२०७, १५
हनु	७६, ६ । १८८, १५; १६	हरिचन्दन	११७, १ । २०८, १२
हन्त	१३५, ८	हरिण	६६, ११ । ११७, ८ ।
हन्तृ	१३५, ६		३२१, २०
हन्तृपाक	४५, ४	हरिकान्त	३३३, ६
हेमन्	२२०, ८ । २२४, ११	हरिगच्छदय	२४८, १०
हय	१८३, १५ । २२५, १४ ।	हरिणी	११७, ७
	२५२, १४ । ३२३, ५ । ३४७, ४	हरित्	१५७, ६; ७ । २२६, १०
हयघोषा	१६८, ६	हरित	१५७, ५ । २२४, १ ।
हयादिप्रयत्न	३४२, १५		३२८, १
हयवर्कविशेष	१५७, ७	हरिता	११७, ७ । १५७, ६
हयभूषण	८६, १७	हरितादि	१०४, १४
हयवस्तुष्यार्तव	४३, १२	हरिताल	२१, १३ । ४२, १३ ।
हयकाजा	३१४, ८		५१, १० । १४१, १८ । १८६, ६ ।
हयोग	३१४, ८		२८७, १७ । ३१४, ७
हर	४८, ३ । ५७, १० । ६०, १७ ।	हरिचर्मायुत	१५७, ५
	७५, १० । ८१, १ । १०८, ५ ।	हरिद्यव	२२४, १
	१४३, १ । २०७, ७ । २२६, ५ ।	हरिदा	७६, १८ । १२८, ८ ।
	२५७, १४ । २५८, ३ । २६०, ६ ।		१८२, ६ । १८८, ४ । २०८, १५; १८ । २२२, ८ । २५८, ३ ।
	२६२, १२ । ३४७, ८		२६७, १३ । २८४, १
हरखट्वाङ्ग	३०७, १		

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
हरिप्रभ	३०७, १७		हरदण्डक	३२५, ७	
हरिचन्द्रम्	७०, ८		हरा	३१२, १६	
हरिभूषण	२१२, ८		हराङ्ग	६६, १७	
हरिमण्ड	१०१, १०		हराद्यङ्ग	६१, ८	
हरिमन्त्र	१०५, ७		हरायुध	२२५, १३ । २७८, १० ।	
हरिवाहन	२०६, १७			२८८, ५	
हरिचन्द्र	२६२, ८ । ३२७, ११		हराहज	३१७, ८	
हरिचन्द्रनृपात्मज	३२७, ८		हरिपत्नी	१५१, ३	
हरिहय	२१७, ७ । २७८, १८		हस्तोत्पल	७५, ६	
हरीतक	६, १८		हव	३१८, १७	
हरीतकी	७५, ५ । ८१, ७ ।		हवन	१७५, ८ । २२७, ५	
१७०, ८ । १८६, ३ ; ७ ।			हविष्	२८७, १७	
२३७, १० । २७१, ६			हय	२५३, १८	
हरेयु	२६, २ । ११७, ७		हयकथविधि	१८२, १	
हरेयक	७६, १३		हयवध	३७७, ५	
हरिर्भेद	३२८, १७		हसन	७१, १६ । २०१, १७ ; १८ ।	
हर्षय	२७१, १			२०५, १	
हर्षमयोग्य	२७१, १५		हसन्ति	१५७, ८	
हर्षाणि	११७, ६		हसन्तिका	७५, ५	
हर्ष १२, १७ । १३१, २ । १७७, १ ।			हसन्ती	७५, १३ । ११८, २	
१७५, ८ । २१८, १० । ३०३, ८ ।			हसन्मुख	५८, २	
३३१, ११ । ३३७, १८			हस्त	७, २ । ५६, ७ । १३५, ७	
हर्षक	१८, १६ । १८५, ७		हस्तचतुष्टय	६१, ८ । १३१, ८	
हर्षकारिन्	३२, १६		हस्तच्छेद	६७, ११	
हर्षजनक	२७, १७		हस्तपुट	६८, ७ । १७८, १७	
हर्षण	११७, ५		हस्तलेप	१०८, १८	
हर्षपितृ	२०७, २०		हस्तवलय	११०, २	
हर्षपुत्र	१५७, ८		हस्तसम्पुटक	३०८, ११	
हर्षसम्पन्न	१७५, ३		हस्तादिवर्जित	८८, १२	
हर्षित	१५७, ८		हस्ताङ्गार	२१५, ७	
हय ५६, ८ । १२१, ८ । २६२, ७ ।			हस्तिकर्ष	१२२, ६	
२६३, १३ । ३०७, १६			हस्तिनाम्नार	१७७, ३	

शब्दः	पृ०	पं०	शब्दः	पृ०	पं०
हस्तिदन्त	१६५, ११		हारिकण्ड	८५, १२	
हस्तिम्	२७७, १६		हारिम्	२८२, २०	
हस्तिनी	८८, १५ । १६२, ६ । २०१, १६ । ३२६, ८		हारीत	१५७, १०	
हस्तिप	४८, १५		हार्य	२४१, १	
हस्तिपक	४५, ६ । ११८, ८		हार	३०१, ६	
हस्तिपकाधिप	२८१, १४		हारा	३०१, ७	
हस्तिपिप्यजी	२७८, १४		हारामुख	५८, २	
हस्तिभेद	७८, ६		हारान्न	३१४, ८	
हस्तिमल	३१४, ६		हारिक	३०, १४	
हस्तिमङ्गार	१३०, ११		हार	२२८, १७ । ३१८, १८	
हस्तिमङ्ग	३०, १३		हार	४६, १७ । २०१, १८	
हस्तिमन्त्राद्य	८७, १		हारिका	३०, १४	
हस्तिहस्त	८८, १४		हारिक	३०, १३	
हारक	३०, १३		हार्य	३०, १४ । ३२७, १८	
हारि	१५८, १६ । १८७, १ । १८८, १७		हार्यकारिन्	२३, ३ । २०१, १७	
हार्य	२०१, १८ । २७८, १५		हार्यग्रीव	४३, ४	
हार	४७, ७ । १५०, १५ । २५४, १६ । २६२, १३ । २६४, २० । २८४, ५ । ३१३, ८		हारहा	३४२, २	
हारक	२८, ८ । ३०, १५		हिंता	१८०, १० । १८३, २ । २०२, ११ । २०६, ८ । ११ । ३३६, १२	
हारभिद्	१५४, १७		हित	१०४, ४ । १२५, १८ । १३०, २० । १३६, १० । १४१, ७ । १४३, ४ । १२	
हारभेद	३८, २ । ४०, १५ । ७४, ११ । १५१, १० । १५५, १८ । १८३, ५ । २१७, ६ । ३३५, ७ । ३३८, ३ । ३३८, १८		हित	८८, १३ । २५३, १२	
हारमध्यमखि	२०, ४ । ३०५, १६		हिंका	२६२, १४	
हारलता	८६, ६		हिंका	६, ८ । १७०, १५ । १८४, १२	
हारङ्ग	२४, १३		हिङ्ग	२१, ५ । २७, १७ । ६०, ६ । ६२, १५ । १११, ८ । २२५, १२ । २६८, १	
हारान्वितगण	८५, १२		हिङ्गनिर्वास	३४०, ४	
हारि	२६२, १२ । १४				

शब्दः	पं.	शब्दः	पं.
चिकुपयौ	७८, ७	चोरक	३०, १६ । २५६, १७
चिकुरस	३४०, ४	चोरा	२६५, १५
चिकुन १६, ८ । १७६, ८ । १७८, ८ ।		उडाकृत	८८, २१
१७८, १५ । ३११, ६		उडक	३०, १७
चिकुनो	३११, ६	उड	८८, २०
चिकन	१६२, ३ । ३०६, ८	उत	१३५, ८
चिकक	६८, ६	उतवच	३२६, १
चिकन	२०२, १	उतानन	२५६, १८
चिकिम	२१७, ७	उताशन	३, १२ । ७२, ११ ।
चिकिमा	२१७, ७	१०१, ६ । २२४, ३	
चिकीग	२८४, २	ऊति	१३५, ८
चित	१३५, ७ । १५०, ८ ।	ऊण	१०८, ८
१७१, २ । २२७, ७ । २३७, १०		ऊन	१८८, १७
चिताग्रमन	३३६, १६	ऊर्णा	७५, ४
चिम २३, १५ । २१३, १ । २२७, ४		ऊलोख	५६, १ : २
चिमगिरिस्त्री	१८८, १२	ऊष्ठा	७५, ४
चिमगुणा	१३३, १८	ऊज	७७, १७
चिमयस्त	८७, ८	ऊत	१०४, १२ । १३५, १०
चिमज	७८, १५	ऊताक	६६, १५
चिमजा	७८, १५	ऊद	१७४, १८
चिमदीधिति	३२७, १२	ऊदय	२४६, ११
चिमाद्रि	२८४, १	ऊदयक्रम	१५५, ३ । १५६, ४
चिमाराति	१६५, १२	ऊद्रव	२४१, २
चिमवत्पत्नी	२४, १५	ऊद्य	२३७, १४ । २४१, २
चिरण्य	२४८, २०	ऊद्या	२४१, ३
चिरण्य	२४६, ८	ऊन्मवत्	१०६, ८
चिरण्यगर्भ	११२, ३ । १२८, ४	ऊषि	३३१, ११
चिरण्यविकृति	२४८, २०	ऊषित	१२८, १० । १५७, ११
चीन ६८, ८ । १२७, ४ । १८६, ४ ।		ऊषोक	३०, १८ । २४२, ७
१८८, १६ । २३८, १५ । २४५, ५		ऊषोकेष	१५०, ६ । १६४, १२
चीनाक	६२, १	ऊष्ट	८७, २ । १४६, १६ ।
चीर	२६२, १५		३३७, १३

ग्रन्थः	पृ०	पं०	ग्रन्थः	पृ०	पं०
हृत्कलोमन्	१५७.	११	हेबक	३०.	१८
हेड	८८.	२१	हेजन	२०२.	१
हेडा	८८.	२२	हेजा	३३. १। २०२. १।	
हेठ	८४.	२		३०१. ७; ८	
हेति	१३५.	७	हेजि	३०१. ८	
हेतिभेद	२००.	११	हेमवती	१३६. १६। १६५. १३	
हेतु	१०८. १७। ११०. ७।		होडा	८८. २२	
११३. ३। १३५. ११। १४५. ५।			होड	१३५. ११	
२०५. ३। २३३. १७। २४३. १६।			होम	१३५. ८। २२७. ५	
२५४. २०। ३२२. १२			होमपात्र	३१८. १६	
हेतुसमुत्थ	२८८. १७		होमि	२२७. ५	
हेत्वर्थ	१२४. ८		होग	२६२. १६	
हेमवर्षण	११४. २०		होली	३०१. ८	
हेमताड	४२. १०		होलिक	३१. १	
हेमन्	४४. १३। ७५. ५। १८२. ७।		कट	१५४. १७	
२६६. १६। २८३. २०। २८६. २०।			कल	३१६. १२। ३१८. १८	
२८७. १८			कलविषया	३१८. ४	
हेमपुत्री	२२३. ६		कालिनी	२०१. २०	
हेमपुष्प	२१४. १२		क्री	२५०. ३	
हेमपुष्पक	५१. १५		क्रीण	१०८. ७; ८	
हेमपुष्पिका	५१. १५		क्रीत	१०८. ८। १३५. ८	
हेममान	२६४. ४		क्रीवर	२७. १६। २८७. ६	
हेमज	३११. ७		क्रीविधायक	३०. २०	
हेरम्ब	४२. ७। २०७. १।		कूप	२११. १३	
	२१७. ८		कूपक	३०. २०	
हेरिक	३०. २०		कृषा	३३१. १२	

शब्दरत्नसमन्वयस्य शुद्धिपत्रम् ।

पृष्ठं	पङ्क्तिः	अक्षरम्	पदम्
४३.	५	क्षत्रिक	क्षत्रिके
६१.	१	ऽहे	ऽहेः
६३.	५	उबरे	उबरे
७३.	५	दिने	दिने
७३.	१०	सत्ता	सत्ता
७४.	१२	पिष्टा	पिष्टा
७८.	१५	कुष्ठयोः	कुष्ठयोः
८१.	८	उक्त	उक्त
८०.	१२	मक्ष	मक्ष
८३.	८	संज्ञाप	संज्ञाप
१२८.	११	नेष्टौ	नेष्टौ
१६८.	१५	मधु	मधु
१७७.	१६	मल्या	मल्या
१८२.	१२	निष्यन्तो	निष्यन्तो
१८४.	१२	मुबन्धो	मुबन्धो
१८५.	१३	बधु	बधु
१८६.	६	क्षत्रं	क्षत्रं
२०३.	११	रज्ज्वा	रज्ज्वा
२०६.	१६	वैरोचनि	वैरोचनि
२०६.	१८	मल्या	मल्या
२१४.	१३	पुतकोशा	पुतकोशा
२१५.	१	भम्भा	भम्भा
२२४.	६	अहिंसोऽप	अहिंसोऽप
२३०.	११	नान्ते	नान्ते

पृष्ठं	पङ्क्तिः	अक्षरम्	पदम्
२६३.	१२	नय्ये	नय्ये
२६८.	६	वाचने	वाचने
२७५.	१०	केसारे	केसारे
२८४.	३	पङ्क्त्याने	चतुर्थपङ्क्तिर्वाचा
२८४.	४	पङ्क्त्याने	तृतीयपङ्क्तिर्वाचा
२८४.	४	पूगोटो	पूगोटु
२८६.	६	सम्भ	सम्भ
२८८.	७	दम्भयोः	दम्भके
३००.	८	निक्षि	नीक्षि
३०५.	१८	वल्या	वल्या
३०८.	१५	मोतुलो	मानुलो
३०८.	२	पुगले	पुगले
३२१.	१७	मद्वले	मद्वले
३२३.	१३	जिज्ञाति	जिज्ञाति
३२६.	८	क्षिप्रये	क्षिप्रये
३२७.	११	सम्भ	सम्भ
३३१.	१	मान	माने
३३१.	१४	प्रगृहे	प्रगृहे
३३५.	१४	काङ्क्षा	काङ्क्षा
३३८.	१०	सुल्या	सुल्या
३४१.	५	प्रौच	प्रौच
३४१.	५	गजाहि	गजाहि
३४२.	१५	सत्ता	सत्ता

Gaekwad's Oriental Series

CATALOGUE OF BOOKS
1932

ORIENTAL INSTITUTE, BARODA

SELECT OPINIONS

Sylvain Levi : The Gaekwad's Series is standing at the head of the many collections now published in India.

Asiatic Review : It is one of the best series issued in the East as regards the get up of the individual volumes as well as the able editorship of the series and separate works.

Presidential Address, Patna Session of the Oriental Conference : Work of the same class is being done in Mysore, Travancore, Kashmir, Benares, and elsewhere, but the organisation at Baroda appears to lead.

Indian Art and Letters, London : The scientific publications known as the *Oriental Series* of the Maharaja Gaekwar are known to and highly valued by scholars in all parts of the world.

Journal of the Royal Asiatic Society, London : Thanks to enlightened patronage and vigorous management the *Gaekwad's Oriental Series* is going from strength to strength.

GAEKWAD'S ORIENTAL SERIES

Critical editions of unprinted and original works of Oriental Literature, edited by competent scholars, and published by the Oriental Institute, Baroda

I. BOOKS PUBLISHED.

RS. A.

1. **Kāvya-mīmāṃsā** : a work on poetics, by Rājasekhara (880-920 A.D.) : edited by C. D. Dalal and R. Anantakrishna Sastry, 1916. Reissued, 1924 2-4

This book has been set as a text-book by several Universities including Benares, Bombay, and Patna.

2. **Naranārāyaṇānanda** : a poem on the Paurāṇic story of Arjuna and Kṛṣṇa's rambles on Mount Gīrnar, by Vastupāla, Minister of King Virādhaṃbala of Dholka, composed between Samvat 1277 and 1287, i.e., A.D. 1221 and 1231 : edited by C. D. Dalal and R. Anantakrishna Sastry, 1916 *Out of print.*

3. **Tarkasaṅgraha** : a work on Philosophy (refutation of Vaiśeṣika theory of atomic creation) by Anandajñāna or Anandagiri, the famous commentators on Śāṅkarācārya's Bhāṣyas, who flourished in the latter half of the 13th century : edited by T. M. Tripathi, 1917. *Out of print.*

4. **Pārthaparākrama** : a drama describing Arjuna's recovery of the cows of King Virāta, by Prahlādanādeva, the founder of Palanpur and the younger brother of the Paramāra king of Chandravati (a state in Marwār), and a feudatory of the kings of Guzerat, who was a Yuvarāja in Samvat 1220 or A.D. 1164 : edited by C. D. Dalal, 1917 *Out of print.*

5. **Rāṣṭraudhavarṇiṣa** : an historical poem (Mahākāvya) describing the history of the Bagulas of Mayūragiri, from Raṣṭraudha, king of Kanauj and the originator of the dynasty, to Nārāyaṇa Śāh of Mayūragiri, by Rudra Kavi, composed in Śaka 1518 or A.D. 1596 : edited by Pandit Embar Krishnamacharya with Introduction by C. D. Dalal, 1917 1-12

6. **Līṅgānuśāsana** : on Grammar, by Vāmana, who lived between the last quarter of the 8th century and the first quarter of the 9th century : edited by C. D. Dalal, 1918 0-8

7. **Vasantavilāsa** : an historical poem (Mahākāvya) describing the life of Vastupāla and the history of

- Guzerat, by Bālachandrasūri (from Modheraka or Modhera in Kadi Prant, Baroda State), contemporary of Vastupala, composed after his death for his son in Samvat 1296 (A.D. 1240) : edited by C. D. Dalal, 1917 1-8
8. **Rūpakaṣaṭkam** : six dramas by Vatsarāja, minister of Paramardideva of Kalinjara, who lived between the 2nd half of the 12th and the 1st quarter of 13th century : edited by C. D. Dalal, 1918 .. 2-4
9. **Mohaparājaya** : an allegorical drama describing the overcoming of King Moha (Temptation), or the conversion of Kumarapala, the Chalukya King of Guzerat, to Jainism, by Yasahpala, an officer of King Ajaya-deva, son of Kumarapala, who reigned from A.D. 1229 to 1232 : edited by Muni Chaturvijayaji with Introduction and Appendices by C. D. Dalal, 1918 .. 2-0
10. **Hammiramadamardana** : a drama glorifying the two brothers, Vastupala and Tejahpala, and their King Viradhavala of Dholka, by Jayasimhasūri, pupil of Virasūri, and an Acarya of the temple of Munisuvrata at Broach, composed between Samvat 1276 and 1286 or A.D. 1220 and 1239 : edited by C. D. Dalal, 1920 .. 2-0
11. **Udayasundarikathā** : a romance (Campū, in prose and poetry) by Soddhala, a contemporary of and patronised by the three brothers, Chelittaraja, Nagarjuna, and Mummugiraja, successive rulers of Konkan, composed between A.D. 1026 and 1050 : edited by C. D. Dalal and Pandit Embar Krishnamacharya, 1920 .. 2-4
12. **Mahāvidyāvidambana** : a work on Nyaya Philosophy, by Bhatta Vālidra who lived about A.D. 1210 to 1274 : edited by M. R. Telang, 1920 .. 2-8
13. **Prācinagurjarakāvysaṅgraha** : a collection of old Guzerati poems dating from 12th to 15th centuries A.D. : edited by C. D. Dalal, 1920 .. 2-4
14. **Kumārāpālpratiḥbodha** : a biographical work in Prakṛta, by Somaprabhācārya, composed in Samvat 1241 or A.D. 1195 : edited by Muni Jinavijayaji, 1920 .. 7-8
15. **Gaṇakārikā** : a work on Philosophy (Pāsupata School), by Bhāsarvajña who lived in the 2nd half of the 10th century : edited by C. D. Dalal, 1921 .. 1-4
16. **Saṅgītamakaranda** : a work on Music, by Narada : edited by M. R. Telang, 1920 .. 2-0
17. **Kavīndrācārya List** : list of Sanskrit works in the collection of Kavīndrācārya, a Benares Pandit (1656 A.D.) : edited by R. Anantakrishna Shastri, with a foreword by Dr. Ganganatha Jha, 1921 .. 0-12
18. **Vārūhagṛhyasūtra** : Vedic ritual (domestic) of the Yajurveda : edited by Dr. R. Shamasastri, 1920 .. 0-10
19. **Lekhapaddhati** : a collection of models of state and private documents, dating from 8th to 15th centuries A.D. :

		Rs. A.
	edited by C. D. Dalal and G. K. Shrigondekar, 1925	2-0
20.	Bhaviṣayattakahā or Pañcamīkahā : a romance in Apabhraṃśa language, by Dhanapāla (circa 12th century) : edited by C. D. Dalal and Dr. P. D. Gune, 1923	6 0
21.	A Descriptive Catalogue of the Palm-leaf and Important Paper MSS. in the Bhandars at Jessalmere , compiled by C. D. Dalal and edited by Pandit L. B. Gandhi, 1923	3 4
22.	Paraśurāmakalpasūtra : a work on Tantra, with commentary by Ramesvara : edited by A. Mahadeva Sastry, B.A., 1923	<i>Out of print.</i>
23.	Nityotsava : a supplement to the Paraśurāmakalpasūtra by Umanandanātha : edited by A. Mahadeva Sastry, B.A., 1923. Second revised edition by Swami Tirvikrama Tirtha, 1930	5 0
24.	Tantrarāhasya : a work on the Prabhakara School of Pūrvaṃmīmāṃsā, by Ramanujacarya : edited by Dr. R. Shamasastri, 1923	1 8
25. 32.	Samarāṅgaṇa : a work on architecture, town-planning, and engineering, by King Bhoja of Dhara (11th century) : edited by Mahamahopadhyaya T. Ganapati Shastri, Ph.D. Illustrated. 2 vols., 1924-1925	10 0
26. 41.	Sādhana-mālā : a Buddhist Tantric text of rituals, dated 1165 A.D., consisting of 312 small works, composed by distinguished writers : edited by Benoytosh Bhattacharyya, M.A., Ph.D. Illustrated. 2 vols., 1925-1928	14 0
27.	A Descriptive Catalogue of MSS. in the Central Library, Baroda : vol. I (Veda, Vedāṅgana, and Upaniṣads), compiled by G. K. Shrigondekar, M.A., and K. S. Ramaswami Shastri, with a Preface by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1925	6 0
28.	Mānasollāsa or Abhilāṣitārthacintāmaṇi : an encyclopedic work treating of one hundred different topics connected with the Royal household and the Royal court, by Somesvaraḍeḇa, a Chalukya king of the 12th century : edited by G. K. Shrigondekar, M.A., 3 vols., vol. I, 1925	2 12
29.	Nalavilāsa : a drama by Rāmachandrasūri, pupil of Hemachandrasūri describing the Paurāṇika story of Nala and Damayanti : edited by G. K. Shrigondekar, M.A., and L. B. Gandhi, 1926	2 4
30. 31.	Tattvasaṅgraha : a Buddhist philosophical work of the 8th century, by Santarakṣita, a Professor at Nalanda with Pañjikā (commentary) by his disciple Kamalaśīla, also a Professor at Nalanda : edited by Pandit Embar Krishnamacharya with a Foreword in English by B. Bhattacharyya, M.A., Ph.D., 2 vols., 1926	24-0

- 33, 34. **Mirat-i-Ahmadi**: by Ali Mahammad Khan, the last Moghul Dewan of Gujarat: edited in the original Persian by Syed Nawab Ali, M.A., Professor of Persian, Baroda College, 2 vols., illustrated, 1926-1928 .. 19-8
35. **Mānavagṛhyasūtra**: a work on Vedic ritual (domestic) of the Yajurveda with the Bhāṣya of Aśtāvakra: edited with an introduction in Sanskrit by Pandit Rāmakrishna Harshaji Śāstri, with a Preface by Prof. B. C. Lele, 1926 .. 5-0
36. **Nāṭyaśāstra**: of Bharata with the commentary of Abhinavagupta of Kashmir: edited by M. Ramakrishna Kavi, M.A., 4 vols., vol. I, illustrated, 1926 .. 6-0
37. **Apabhramśakāvya**trayī: consisting of three works, the Carcari, Upadesarasaṃyana, and Kālasvarūpakulaka, by Jinadatta Sūri (12th century) with commentaries: edited with an elaborate introduction in Sanskrit by L. B. Gandhi, 1927 .. 4-0
38. **Nyāyapraveśa**, Part I (Sanskrit Text): on Buddhist Logic of Dinnāga, with commentaries of Haribhadra Sūri and Pārśvadeva: edited by Principal A. B. Dhruva, M.A., LL.B., Pro-Vice-Chancellor, Hindu University, Benares, 1930 .. 4-0
39. **Nyāyapraveśa**, Part II (Tibetan Text): edited with introduction, notes, appendices, etc., by Pandit Vidhussekha Bhattacharyya, Principal, Vidyabhavana, Visvabharati, 1927 .. 1-8
40. **Advayavajrasaṅgraha**: consisting of twenty short works on Buddhist philosophy by Advayavajra, a Buddhist savant belonging to the 11th century A.D., edited by Mahāmahopādhyāya Dr. Haraprasad Sastri, M.A., C.I.E., Hon. D.Litt., 1927 .. 2-0
- 42, 60. **Kalpadrakoṣa**: standard work on Sanskrit Lexicography, by Keśava: edited with an elaborate introduction by the late Pandit Ramavatara Sharma, Sahityacharya, M.A., of Patna and index by Pandit Shrikant Sharma, 2 vols., vol. I (text), vol. II (index), 1928-1932 .. 14-0
43. **Mirat-i-Ahmadi Supplement**: by Ali Muhammad Khan. Translated into English from the original Persian by Mr. C. N. Seddon, I.C.S. (*retired*), and Prof. Syed Nawab Ali, M.A. Illustrated. Corrected reissue, 1928 .. 6-8
44. **Two Vajrayāna Works**: comprising Prajñopāyavinīcayasiddhi of Anāṅgavajra and Jñānasiddhi of Indrabhūti—two important works belonging to the little known Tantra school of Buddhism (8th century A.D.): edited by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1929 .. 3-0
45. **Bhāvaprakāśana**: of Śāradātanaya, a comprehensive work on Dramaturgy and Rasa, belonging to A.D. 1175-1250; edited by His Holiness Yadugiri Yatiraja Swami, Melkot, and K. S. Ramaswami Sastri, Oriental Institute, Baroda, 1929 .. 7-0

46. **Rāmacarita** : of Abhinanda, Court poet of Hāravarṣa probably the same as Devapāla of the Pala Dynasty of Bengal (cir. 9th century A.D.) : edited by K. S. Ramaswami Sastri, 1929 7-8
47. **Nañjarājayaśobhūṣaṇa** : by Nṛsiṃhakavi *alias* Abhinava Kalidāsa, a work on Sanskrit Poetics and relates to the glorification of Nañjarāja, son of Virabhūpa of Mysore : edited by Pandit E. Krishnamacharya, 1930 .. 5-0
48. **Nāṭyadarpaṇa** : on dramaturgy, by Rāmacandra Sūri with his own commentary : edited by Pandit L. B. Gandhi and G. K. Shrigondekar, M.A. 2 vols., vol. I, 1929 4-8
49. **Pre-Dinnāga Buddhist Texts on Logic from Chinese Sources** : containing the English translation of *Satīsāstra* of Āryadeva, Tibetan text and English translation of *Vigraha-nyāyartanī* of Nāgārjuna and the re-translation into Sanskrit from Chinese of *Upāguhdaya* and *Tarkasāstra* : edited by Prof. Giuseppe Tucci, 1930 9 0
50. **Mirat-i-Ahmadi Supplement** : Persian text giving an account of Guzerat, by Ali Muhammad Khan : edited by Syed Nawab Ali, M.A., Principal, Bahaudin College, Junagadh, 1930 6 0
51. **Triśaṣṭīśālākāpuruṣacaritra** : of Hemacandra, translated into English with copious notes by Dr. Helen M. Johnson of Osceola, Missouri, U.S.A. 4 vols., vol. I (*Ādīśvaracaritra*), illustrated, 1931 15-0
52. **Daṇḍaviveka** : a comprehensive Penal Code of the ancient Hindus by Vardhamāna of the 15th century A.D. : edited by Mahamahopadhyaya Kamala Kṛṣṇa Smṛtītīrtha, 1931 8 8
53. **Tathāgataguhyaka or Guhyasamāja** : the earliest and the most authoritative work of the Tantra School of the Buddhists (3rd century A.D.) : edited by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1931 4 4
54. **Jayākhyasamhitā** : an authoritative Pāñcarātra work of the 5th century A.D., highly respected by the South Indian Vaiṣṇavas : edited by Pandit E. Krishnacharyya of Vadtal, with one illustration in nine colours and a Foreword in English by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1931 12 0
55. **Kāvyaśālākārasārasaṃgraha** : of Udbhata with the commentary, probably the same as Udbhataviveka of Rajanaka Tilaka (11th century A.D.) : edited by K. S. Ramaswami Sastri, 1931 2-0
56. **Pārānanda Sūtra** : an ancient Tantric work of the Hindus in Sūtra form giving details of many practices and rites of a new School of Tantra : edited by Swami Trivikrama Tīrtha with a Foreword by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1931 3-8

Rs. A.

57. **Ahsan-ut-Tawarikh** : history of the Safawi Period of Persian History, 15th and 16th centuries, by Hasan-i-Rumlu : edited by C. N. Seddon, I.C.S. (retired), Reader in Persian and Marathi, University of Oxford. 2 vols., vol. I (text), 1932 11-0
58. **Padmānanda Mahākāvya** : giving the life history of Rṣabhadeva, the first Tirthankara of the Jainas, by Amarachandra Kavi of the 13th century : edited by H. R. Kapadia, M.A., 1932 14-0
59. **Śabdaratnasamanvaya** : an interesting lexicon of the Nāmartha class in Sanskrit compiled by the Maratha King Sahaji of Tanjore : edited by Pandit Viṭṭhala Śāstri, Sanskrit Pathasala, Baroda, with a Foreword by B. Bhattacharyya, Ph.D., 1932 11-0
61. **Śaktisaṅgama Tantra** : a voluminous compendium of the Hindu Tantra comprising four books on Kālī, Tārā, Sundarī and Chhinnamastā : edited by B. Bhattacharyya, M.A., Ph.D., 4 vols., vol. I, Kalikhaṇḍa, 1932 2 8
62. **Prajñāpāramitās** : commentaries on the Prajñāpāramitā, a Buddhist philosophical work : edited by Giuseppe Tucci, 2 vols., vol. I, 1932 12 0
63. **Tarikh-i-Mubarakshahi** : an authentic and contemporary account of the kings of the Suīyid Dynasty of Delhi : translated into English from original Persian by Kamal Krishna Basu, M.A., Professor, T.N.J. College, Bhagalpur, with a Foreword by Sir Jadunath Sarkar, Kt., C.I.E. *Shortly*

II. BOOKS IN THE PRESS.

1. **Nāṭyaśāstra** : edited by M. Ramakrishna Kavi, 4 vols., vol. II.
2. **Mānasollāsa** or **Abhilasīrthacintāmaṇi**, edited by G. K. Shrigondekar, M.A., 3 vols., vol. II.
3. **A Descriptive Catalogue of MSS. in the Oriental Institute, Baroda** (Śrauta, Dharma, and Grihya Sūtras) : compiled by the Library staff, 12 vols., vol. II.
4. **A Descriptive Catalogue of MSS. in the Jain Bhandars at Pattan** : edited from the notes of the late Mr. C. D. Dalal, M.A., by L. B. Gandhi, 2 vols.
5. **Siddhāntabindu** : on Vedānta philosophy, by Madhusūdana Sarasvati with commentary of Puruṣottama : edited by P. C. Divanji, M.A., LL.M.
6. **Portuguese Vocables in Asiatic Languages** : translated into English from Portuguese by Prof. A. X. Soares, M.A., LL.B., Baroda College, Baroda.
7. **Prajñāpāramitās** : commentaries on the Prajñāpāramitā, a Buddhist philosophical work : edited by Prof. Giuseppe Tucci, 2 vols., vol. II.
8. **Śaktisaṅgama Tantra** : comprising four books on Kālī, Tārā, Sundarī, and Chhinnamastā : edited by B. Bhattacharyya, Ph.D., 4 vols., vol. II.

9. **Nāṭyadarpaṇa** : introduction in Sanskrit giving an account of the antiquity and usefulness of the Indian drama, the different theories of Rasa, and an examination of the problems raised by the text, by L. B. Gandhi, 2 vols., vol. II.
10. **Iṣṭasiddhi** : on Vedānta philosophy, by Vimuktatma, disciple of Avyayātma, with the author's own commentary : edited by M. Hiriyanna, M.A., Retired Professor of Sanskrit, Maharaja's College, Mysore.
11. **Alaṅkāramahodadhī** : a famous work on Sanskrit Poetics composed by Narendraprabha Sūri at the request of Minister Vastupala in 1226 A.D. : edited by Lalchandra B. Gandhi of the Oriental Institute, Baroda.
12. **Sanskrit Texts from Bali** : comprising a large number of Hindu and Buddhist ritualistic, religious and other texts recovered from the islands of Java and Bali with comparisons : edited by Professor Sylvain Lévi.
13. **Sūktimuktāvalī** : a well known Sanskrit work on Anthology, of Jalhana, a contemporary of King Kṛṣṇa of the Hoysala-Yadava Dynasty (A.D. 1247) : edited by Pandit E. Krishnamacharya, Sanskrit Pathashālā, Vaidal.
14. **Ahsan-ut-Tawarikh** : history of the Safawi period of Persian History : edited by C. N. Seddon, F.C.S. (retired), University of Oxford, 2 vols., vol. II (English translation).
15. **Kāvya-mīmāṃsā** : A Sanskrit work on Poetics of Rājasekhara : third revised edition by K. S. Ramaswami Shastri of the Oriental Institute, Baroda.
16. **Sābara-Bhāṣya** : on the Mīmāṃsā Sūtras of Jaimini : Translated into English by Mahamahopādhyaya Dr. Ganganath Jha, M.A., D.Litt., etc., Vice-Chancellor, University of Allahabad.
17. **Gaṇḍavyūha** : a Buddhist work describing the history of Sudhana in search of perfect knowledge, and the exploits of Mañjuśrī (3rd century A.D.) : edited by B. Bhattacharyya, Ph.D., 2 vols.
18. **Gaṇitatilakavṛtti** : of Śrīpati with the commentary of Simhatilaka, a non-Jain work on Arithmetic and Algebra with a Jain commentary : edited by H. R. Kapadia, M.A.
19. **Nārāyaṇa Śataka** : a devotional poem of high literary merit by Vidyākara with the commentary of Pītāmbara : edited by Pandit Shrikant Sharma.
20. **Dvādaśāranayacakra** : an ancient polemical treatise giving a resumé of the different philosophical systems with a refutation of the same from the Jain standpoint by Mallavadi Suri with a commentary by Simhasuri Gani : edited by Mani Caturvijayaji.

Rs. A.

21. **Gurjararāsāvalī** : a collection of several old Gujarati Rāsas : edited by Messrs. B. K. Thakore, M. D. Desai, and M. C. Modi.
22. **Nāyakarātna** : a commentary on the Nyāyaratnamālā of Pārthasārathi Miśra by Rāmānuja of the Prābhākara School : edited by K. S. Ramaswami Sastri of the Oriental Institute, Baroda.
23. **Mādhavānala-Kāmakandalā** : a romance in old Western Rajasthani by Gaṇapati, a Kāyastha from Amod : edited by M. R. Majumdar, M.A., LL.B.
24. **Rājadharmā-Kaustubha** : an elaborate Smṛti work on Rājadharmā, Rājanīti and the requirements of kings, by Anantadeva : edited by Mahamahopadhyaya Kamala Krishna Smṛtitīrtha.
25. **Parasūramā-Kalpasūtra** : an important work on Tantra with the commentary of Rāmesvara : second revised edition by Swami Trivikrama Tīrtha.
26. **Tarkabhāṣā** : a work on Buddhist Logic, by Mokṣākara Gupta of the Jagaddala monastery : edited with a Sanskrit commentary by Pandit Embar Krishnamacharya of Vadtal.
27. **Triṣaṣṭīśālākāpuruṣacaritra** : of Hemacandra : translated into English by Dr. Helen M. Johnson, 4 vols., vol. II.

For further particulars please communicate with—

THE DIRECTOR,
Oriental Institute, Baroda.

THE GAEKWAD'S STUDIES IN RELIGION AND PHILOSOPHY.

	Rs. A.
1. The Comparative Study of Religions : [Contents: I, the sources and nature of religious truth. II, supernatural beings, good and bad. III, the soul, its nature, origin, and destiny. IV, sin and suffering, salvation and redemption. V, religious practices. VI, the emotional attitude and religious ideals]: by Alban A. Widgery, M.A., 1922	15-0
2. The Philosophy and Theology of Averroes : [Contents: I, a decisive discourse on the delineation of the relation between religion and philosophy. Ia, on the problem of eternal knowledge which Averroes has mentioned in his decisive discourse. II, an exposition of the methods of arguments concerning the doctrines of the faith]: by Mohammad Jamil-ur-Rahman, M.A., 1921. (Cloth Rs. 5)	3-0
3. Religious and Moral Teachings of Al Ghazzali : [Contents: I, the nature of man. II, human freedom and responsibility. III, pride and vanity. IV, friendship and sincerity. V, the nature of love and man's highest happiness. VI, the unity of God. VII, the love of God and its signs. VIII, <i>riza</i> or joyous submission to His will]: translated by Syed Nawab Ali, M.A., 1921	2-0
4. Goods and Bads : being the substance of a series of talks and discussions with H.H. the Maharaja Gaekwad of Baroda. [Contents: introduction. I, physical values. II, intellectual values. III, aesthetic values. IV, moral value. V, religious value. VI, the good life, its unity and attainment]: by Alban G. Widgery, M.A., 1920. (Library edition Rs. 5)	3-0
5. Immortality and other Essays : [Contents: I, philosophy and life. II, immortality. III, morality and religion. IV, Jesus and modern culture. V, the psychology of Christian motive. VI, free Catholicism and non-Christian Religions. VII, Nietzsche and Tolstoi on Morality and Religion. VIII, Sir Oliver Lodge on science and religion. IX, the value of confessions of faith. X, the idea of resurrection. XI, religion and beauty. XII, religion and history. XIII, principles of reform in religion]: by Alban G. Widgery, M.A., 1919. (Cloth Rs. 3)	2-0
6. Confutation of Atheism : a translation of the <i>Hadis-i-Halila</i> or the tradition of the Myrobalan Fruit: translated by Vali Mohammad Chhanganbhai Momin, 1918	0-14
Conduct of Royal Servants : being a collection of verses from the <i>Viramitrodaya</i> with their translations in English, Gujarati, and Marathi: by B. Bhattacharyya, M.A., Ph.D.	0-6

SELLING AGENTS OF THE GAEKWAD'S ORIENTAL SERIES

England

Messrs. Luzac & Co., 46, Great Russell Street, London, W.C. 1.

Messrs. Arthur Probsthain, 41, Great Russell Street, London, W.C. 1.

Messrs. Deighton Bell & Co., 13 & 30, Trinity Street, Cambridge.

Germany

Messrs. Otto Harrassowitz, Buchhandlung und Antiquariat, Querstrasse 14, Leipzig, C. 1.

Austria

Messrs. Gerold & Co., Stefansplatz 8, Vienne.

Calcutta

Messrs. The Book Co., Ltd., 43, College Square.

Messrs. Thacker Spink & Co., 3, Esplanade East.

Banars City

Messrs. Braj Bhusan Das & Co., 405, Thathari Bazar.

Lahore

Messrs. Mehrchand Lachmandass, Sanskrit Book Depot, Said Mitha Street.

Messrs. Motilal Banarsidass, Punjab Sanskrit Book Depot, Said Mitha Street.

Bombay

Messrs. Taraporevala & Sons, Kitab Mahal, Hornby Road.

Messrs. Gopal Narayan & Co., Kalbadevi Road.

Messrs. N. M. Tripathi & Co., Kalbadevi Road.

Poona

Oriental Book Supply Agency, 15, Shukrawar Peth.

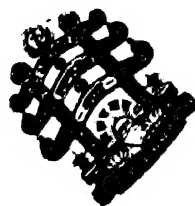
भारतीय इन्सपीट प्रस्थापारं काशी

बह पुस्तक अन्तर्गत विभिन्न पुस्तकालयों की गई थी ।

१५ दिनों में अगर आपका मासिकी आदिवे ।

[illegible]

भारतीय डाकपोस्ट प्रत्यागार, काशी ।

पुस्तक सावधानीसे रखें, और

निर्दिष्ट दिव (१५) के भीतर वापस कर दें